សេចក្តីពន្យល់នៃ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា

សេចក្តីពន្យល់ចំពោះករណីយុត្តិសាស្ត្រ អ.វ.ត.ក និងអន្តរជាតិសម្រាំង

អង្គការសហប្រជាជាតិ សិទ្ធិមនុស្ស ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ កម្ពុជា

ស្ថានទូតអង់គ្លេស ភ្នំពេញ

USAID ជំនួយពីពលរដ្ឋអាមេរិក

EAST • WEST MANAGEMENT INSTITUTE
Program on Rights and Justice (PRAJ)
កម្មវិធីសិទ្ធិ និង យុត្តិធម៌ (ប្រាជ)

សេចក្តីពន្យល់នៃ
ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា

សេចក្តីពន្យល់ចំពោះករណីយុត្តិសាស្ត្រ
អ.វ.ត.ក និងអន្តរជាតិសម្រាំង

ឯកសារយោងទាំងឡាយ ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា អាចទាញយកមកប្រើប្រាស់បានតាមរយៈអ៊ិនធើណេត៖

http://cambodia.ohchr.org

សៀវភៅនេះមិនមែនសម្រាប់លក់ទេ ហើយអាចទាញយកមកប្រើប្រាស់បានដោយសេរី តាមរយៈគេហទំព័រខាងលើ

ការមិនទទួលខុសត្រូវ៖ ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ អាចដំណើរទៅបានអាស្រ័យដោយមានការគាំទ្រពីស្ថានទូតអង់គ្លេស ប្រចាំនៅរាជធានីភ្នំពេញ ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ អង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា (OHCHR-Cambodia) ប្រជាពលរដ្ឋអាមេរិចតាមរយៈទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិច សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID) និងកម្មវិធីសិទ្ធិ និងយុត្តិធម៌នៃវិទ្យាស្ថានគ្រប់-គ្រងបូព៌ា-បស្ចឹម (EWMI-PRAJ)។ មាតិកាទាំងឡាយ មិនចាំបាច់ឆ្លុះបញ្ចាំងនូវមតិរបស់ស្ថានទូតអង់គ្លេសប្រចាំនៅរាជធានីភ្នំពេញ រាជរដ្ឋាភិបាលអង់គ្លេស ការិយាល័យ OHCHR-Cambodia អង្គការសហប្រជាជាតិ ទីភ្នាក់ងារ USAID រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិច ឬវិទ្យាស្ថាន EWMI-PRAJ។

សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា៖
សេចក្តីពន្យល់ចំពោះករណីយុត្តិសាស្ត្រ អ.វ.ត.ក និងអន្តរជាតិសម្រាំង
ការបោះពុម្ពផ្សាយលើកទី១ នៅខែមិនា ឆ្នាំ២០១៤

តារាងមាតិកា

តារាងមាតិកា i
បុព្វកថា v
សេចក្តីផ្តើម vii
វិធានទូទៅ និងវិធានពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលមុនការជំនុំជម្រះ 1
មាត្រា ២៖ បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី 4
មាត្រា ១២៖ អាជ្ញាអស់ជំនុំ 6
មាត្រា ១៣៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម 11
មាត្រា ១៦៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សិទ្ធិវន្តនៃជនរងគ្រោះ 16
មាត្រា ៤៤៖ ការបើកការស៊ើបសួរ 18
មាត្រា ៩៣៖ កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ 20
មាត្រា ៩៦៖ ការឃាត់ខ្លួនដោយនគរបាល 24
មាត្រា ១២១៖ ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ 31
មាត្រា ១២៤៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ 34
មាត្រា ១២៥៖ វិសាលភាពនៃការប្តឹង 37
មាត្រា ១២៦៖ ការដាក់ជនសង្ស័យឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ 41
មាត្រា ១២៧៖ ការស៊ើបសួរស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក 43
មាត្រា ១២៩៖ មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី 47
មាត្រា ១៣២៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា 50
មាត្រា ១៣៣៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ 55
មាត្រា ១៣៤៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី 60
មាត្រា ១៣៧៖ ការសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍ 64
មាត្រា ១៣៨៖ បណ្តឹងដោយមានការសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី 69
មាត្រា ១៣៩៖ ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា 73
មាត្រា ១៤៣៖ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ 76

មាត្រា ១៤៥៖ វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ......81
មាត្រា ១៥០៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី......86
មាត្រា ១៥៤៖ សម្បថរបស់សាក្សី......88
មាត្រា ១៥៦៖ សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឲ្យរួចពីសម្បថ......90
មាត្រា ១៥៧៖ ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន......92
មាត្រា ១៦២៖ ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ......95
មាត្រា ១៦៥៖ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ......98
មាត្រា ១៦៩៖ ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប......100
មាត្រា ១៧០៖ ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ......102
មាត្រា ១៩៧៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា......106
មាត្រា ១៩៨៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន......108
មាត្រា ២០៣៖ គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន......112
មាត្រា ២០៥៖ មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន......119
មាត្រា ២០៦៖ កំណត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងហេតុផលនៃដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន......130
មាត្រា ២១០៖ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាអាទិ៍......136
មាត្រា ២១១៖ ការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន......138
មាត្រា ២១៧៖ ការដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ......142
មាត្រា ២៤៦៖ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា......147
មាត្រា ២៤៧៖ ដីកាដំណោះស្រាយ......149
មាត្រា ២៤៩៖ សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ......153
មាត្រា ២៥០៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ......158
មាត្រា ២៥២៖ មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ......160
មាត្រា ២៥៣៖ ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ......161
មាត្រា ២៥៧៖ បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ......164
មាត្រា ២៥៩៖ ការពិនិត្យសំណុំរឿង និងសារណា......165
មាត្រា ២៦០៖ ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល......169
មាត្រា ២៦១៖ ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី......174
មាត្រា ២៦៦៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា......177

មាត្រា ២៦៧៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយជនជាប់ចោទ..........181
មាត្រា ២៦៨៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី.....188
មាត្រា ២៧១៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ 195
មាត្រា ២៧៨៖ សាលដីកាដែលសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន......................................197
មាត្រា ២៧៩៖ ភាពមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យបណ្តឹងសុំមោឃកម្ម 201
មាត្រា ២៨០៖ អានុភាពនៃមោឃកម្ម...203

ការជំនុំជម្រះ 205

មាត្រា ២៨៩៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង 206
មាត្រា ២៩១៖ របៀបប្តឹងទៅតុលាការ...207
មាត្រា ២៩៩៖ ការបញ្ជូលនីតិវិធី 212
មាត្រា ៣០៥៖ ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទតាមដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន 214
មាត្រា ៣០៦៖ ការដោះលែងដោយស្វយ័ប្រវត្តិនៃជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានជាប់ឃុំ 221
មាត្រា ៣០៧៖ បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលជាប់ឃុំ................225
មាត្រា ៣១១៖ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងពេលសវនាការ.............................229
មាត្រា ៣១៣៖ ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី...234
មាត្រា ៣១៥៖ ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី 236
មាត្រា ៣១៦៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល
....238
មាត្រា ៣១៨៖ ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់អំឡុងពេលសវនាការ...243
មាត្រា ៣២១៖ ការវាយតំលៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ 250
មាត្រា ៣២២៖ វិធានទាក់ទងនឹងភាគី ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ 259
មាត្រា ៣២៥៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ...261
មាត្រា ៣២៦៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី 265
មាត្រា ៣៣០៖ ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ 271
មាត្រា ៣៣២៖ ការបង្ហាញវត្ថុតាង..275
មាត្រា ៣៣៩៖ កិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ...276
មាត្រា ៣៤២៖ សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម..278
មាត្រា ៣៥០៖ ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព 280
មាត្រា ៣៥៥៖ ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី 283

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍...287

មាត្រា ៣៧៥៖ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ 288
មាត្រា ៣៩៩៖ អានុភាពនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ 293
មាត្រា ៤០១៖ ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ 295
មាត្រា ៤២៩៖ ការពន្យាររយៈពេលនៃការសរសេរសារណា 297
មាត្រា ៤៣៦៖ សេចក្ដីសម្រេចលើបញ្ហាគតិយុត្ត 298
មាត្រា ៤៥៣៖ ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា 301

កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពិសេស 303

មាត្រា ៥០៣៖ ការគិតបញ្ចូលចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន 304
មាត្រា ៥០៨៖ ការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំតាមការស្នើសុំ 306
មាត្រា ៥៥៦៖ មូលហេតុនៃការប្ដឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រុមអាសនៈ 308
មាត្រា ៥៥៧៖ ពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រុមអាសនៈ 313
មាត្រា ៥៥៨៖ អ្នកទទួលពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រុមអាសនៈ 315
មាត្រា ៥៦១៖ ការពិនិត្យពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រុមអាសនៈ 316
មាត្រា ៥៦២៖ សេចក្ដីសម្រេចលើពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រុមអាសនៈ 319
មាត្រា ៥៦៣៖ កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្ដឹង 321

តារាងរឿងក្ដី 323

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា 323
គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប 343
តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប 353
តុលាការកំពូលបារាំង 363

តារាងប្រៀបធៀបៈ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក 383

សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ 412

បុព្វកថា

ខ្ញុំមានសេចក្ដីសោមនស្សរីករាយ សូមផ្ដល់ជូននូវបុព្វកថា *ចំពោះសេចក្ដីពន្យល់ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* ***(សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រម)*** — ការបោះពុម្ពផ្សាយលើកទី១ ក្នុង ប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីៗនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីពន្យល់អំពីច្បាប់កម្ពុជា ដែលស្រដៀង គ្នាទៅនឹងករណីយុត្តិសាស្ត្រជាតិ និងអន្តរជាតិ។ ខណៈដែលសេចក្ដីពន្យល់នៃក្រមនេះ អាចជាធនធានមួយថ្មីស្រទ្បាងសម្រាប់កម្ពុជា នៅលើឆាកអន្តរជាតិ *សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រមនេះ* ឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីទំនៀមទំលាប់ដែលមានតាំងពីយូរមកហើយ ទាំងក្នុងទំនៀមទំលាប់ក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់អង់គ្លូសាក់សុង (Common Law) និងក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលទ្បូ (Civil Law) ដើម្បីតាក់តែងជាសេចក្ដីពន្យល់នេះឡើង។ តាមពិតទៅ នៅលើពិភពលោក ដែលសេចក្ដីពន្យល់នៃក្រមត្រូវបានគេចាត់ទុកថា ជាលិខិតុបករណ៍មានសារសំខាន់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏សម្រាប់បុគ្គលណា ដែលចាប់អារម្មណ៍ ក្នុងការស្វែងយល់អំពីរបៀបអនុវត្តច្បាប់ក្នុងការអនុវត្តន៍ជាក់ស្ដែង។

មាត្រា៣១នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ដាក់បញ្ចូលដោយផ្ទាល់ នូវសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិទាំងអស់ទៅក្នុងច្បាប់ជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាគឺជាសមាជិក។ *សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រម* គឺជាការរួមវិភាគទានចំពោះការអនុវត្តលើមាត្រានោះ។ ផ្ដើមចេញពីគំរូនានានៃ ករណីយុត្តិសាស្ត្រពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គការសហប្រជាជាតិ អឺរ៉ុប និងប្រទេសបារាំង *សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រម* ផ្ដល់ជូននូវគោលការណ៍ណែនាំអំពីរបៀប ដែលមាត្រាទាំងឡាយក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌអាចត្រូវបានបកស្រាយក្នុងវិធីដែលអនុវត្តតាមបទដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្ស។

ខ្ញុំគ្មានមន្ទិលសង្ស័យទេថា *សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រម* នេះនឹងលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ជាក់ស្ដែងរបស់កម្ពុជា តាមរយៈការលើកសំអាងហេតុផ្លូវច្បាប់កាន់តែប្រសើរឡើង ការប្រើប្រាស់សេចក្ដីយោងករណីយុត្តិសាស្ត្រកាន់តែកើនឡើង និងការរៀបរៀងនាពេលអនាគតនៃធនធានស្រដៀងគ្នា សម្រាប់វិស័យច្បាប់ផ្សេងៗ។ ខ្ញុំមានទំនុកចិត្តថា អស់យៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកនេះ លិខិតុបករណ៍ដូចនេះនឹងធ្វើឲ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ដោយមិនអាចគណនាបាន ក្នុងការបំរើសេវាយុត្តិធម៌នៅប្រទេសកម្ពុជា។

ការិយាល័យឧត្ដមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា មានមោទនភាពជាខ្លាំង ដែលបានរួមវិភាគទានក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដែលមានដំណើរអង្វែងមកនេះ។ ក្នុងនាមការិយាល័យOHCHR ខ្ញុំសូមទទួលស្គាល់នូវការគាំទ្រប្រកបដោយសប្បុរស ពីស្ថានទូតអង់គ្លេសនៅរាជធានីភ្នំពេញ ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិក សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ ក៏ដូចជា វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងបូព៌ា-បស្ចិម ដោយគ្មានស្ថាប័នទាំងនេះទេ ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះមិនអាចដំណើរការបានឡើយ។ ខ្ញុំក៏សូមសំដែងនូវការដឹងគុណផងដែរដល់អង្គការ និងមន្ត្រីទាំងឡាយ ដែលមិនអាចគណនាបាន ដែលបានបំពេញការងារដោយគ្មាននឿយហត់ ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំកន្លងមកនេះ ដើម្បីប្រែក្លាយគំនិតនេះទៅជាការពិត។

ខ្ញុំសូមជំរុញលើកទឹក ដល់អ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈច្បាប់កម្ពុជា ប្រើប្រាស់ *សេចក្ដីពន្យល់នៃក្រម* ដើម្បីពិភាក្សា និងជជែកដេញដោលអំពីក្រមនេះ ព្រមទាំងបញ្ចូលទស្សនទាន ដ៏មានប្រយោជន៍ ដែលក្រមនេះផ្ដល់ជូនទៅក្នុងការលើកទឡ្ហីករណ៍របស់អស់លោក-លោកស្រី។ លោក-លោកស្រីនឹងស្វែងយល់ថា ក្នុងការអនុវត្តតាមដូច្នេះ លោក-ស្រីនឹងប្រណាំងប្រជែងជាមួយនឹងដៃគូរបស់លោក-លោកស្រីឲ្យធ្វើតាមដូចគ្នា។ នៅទីបំផុត លោក-ស្រីនឹងរួមចំណែកជួយគ្រប់ផ្នែកនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ដើម្បីយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរ និងអនុវត្តតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស។

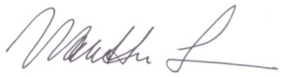

វ៉ាន់-ហ៊ី លី

តំណាង

ការិយាល័យឧត្ដមស្នងការ អង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា

សេចក្តីផ្តើម

ជាទូទៅ ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល (Civil Law) និងច្បាប់ខំមិន (Common Law) គេតែងតែឃើញមានការបោះពុម្ពផ្សាយ ដែលពន្យល់បង្ហាញពីក្រម ឬច្បាប់ទាំងឡាយដែលមានយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការ និងសាលាក្តីដែលអនុវត្តក្រម និងច្បាប់ទាំងនោះ។ ដោយសារតែក្រម និងច្បាប់ទាំង-ឡាយត្រូវបានរៀបចំតាក់តែងពីគោលការណ៍ទូទៅក្នុងកំរិតខ្ពស់ ករណីយុត្តិសាស្ត្រអាចជាឯកសារយោង ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ការអនុវត្តក្រម និងច្បាប់ទាំងនោះ ដោយសារយុត្តិសាស្ត្រអាចផ្តល់ទស្សនៈ ស៊ីជម្រៅអំពីរបៀបនៃការបកស្រាយ និងអនុវត្តក្រម និងច្បាប់ទាំងនោះនៅក្នុងស្ថានភាពខុសៗគ្នា។

សៀវភៅស្តីពី *សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា* គឺយកលំនាំតាមទំនៀមទម្លាប់នៃកំណត់ពន្យល់អំពីក្រមនៅទូទាំងពិភពលោក។ សៀវភៅនេះពន្យល់បង្ហាញពីមាត្រាទាំងឡាយនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលទើបតែត្រូវបានអនុម័តនាពេលថ្មីៗ (ហៅកាត់ថា **ក្រម**) ដោយមានយុត្តិសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសរាប់បញ្ចូលទាំងករណីយុត្តិសាស្ត្រ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (ហៅកាត់ថា **អ.វ.ត.ក**)។ ករណីយុត្តិសាស្ត្រនៃ អ.វ.ត.ក មានការពាក់ព័ន្ធដោយសារបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនធំនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក បានយកលំនាំតាមក្រមនីតិវិធីនេះ ហេតុដូច្នេះហើយសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់ អ.វ.ត.ក ដែលទាក់ទងទៅនឹងនីតិវិធីតែងតែពាក់ព័ន្ធទៅនឹងមាត្រានានានៅក្នុងក្រមនីតិវិធី។

សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ បានពិចារណាទៅលើសេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០១ (ប្រឆាំងនឹងកាំង ហ្គេច អ៊ាវ ហៅឌុច) រហូតទៅដល់ និងរួមទាំងសាលដីកាឧទ្ធរណ៍ព្រមទាំងសេចក្តីសម្រេចមុនអង្គសេចក្តីទាំងអស់ក្នុងសំណុំរឿង០០២ (ប្រឆាំងនឹងនួន ជា និងខៀវ សំផន ហើយកាលពីមុនប្រឆាំងនឹងអៀង សារី អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុចផងដែរ)។ ផ្អែកតាមករណីយុត្តិសាស្ត្រទាំងនេះ យើងក៏អាចចងក្រងកំណត់ពន្យល់អំពីមាត្រាចំនួន ៨៥ នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីសម្រាប់សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ជាពិសេសមាត្រាសំខាន់ៗដែលអនុវត្តក្នុងនីតិវិធីមុនអង្គសេចក្តី និងនីតិវិធីលើអង្គសេចក្តី។

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីរក្សាតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន ទៅនឹងសិទ្ធិមានសេរីភាពបុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវថា ការឃុំខ្លួនត្រូវបញ្ជាក់អំពីសំអាងហេតុ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចឃុំខ្លួន និងត្រូវធ្វើឡើងដោយអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ និងនីតិវិធី។

រឿងក្តី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (អ.ជ.ត.ក) ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

រាល់កំណត់ពន្យល់ អំពីមាត្រានីមួយៗចាប់ផ្តើមពីអត្ថបទ នៅក្នុងមាត្រានៃក្រមនីតិវិធី ដើម្បីងាយស្រួលយោង។ បន្ទាប់មកយើងបានចងក្រងក្នុងកថាខណ្ឌដាច់ដោយឡែក ដែលចែងពីគោលការណ៍ខុសគ្នា ដែលពាក់ព័ន្ធឬការរកឃើញក្នុងករណីយុត្តិសាស្ត្ររបស់ អ.វ.ត.ក។ កថាខណ្ឌទាំងនេះ ចាប់ផ្តើមដោយប្រយោគដែលនិយាយពីទស្សនៈទូទៅ ជាអក្សរដិតខ្មៅ និងមានឃ្លា ដែលពន្យល់ពីគោលការណ៍ពាក់-ព័ន្ធ ឬការរកឃើញ។ បន្ទាប់ពីកថាខណ្ឌកំណត់ពន្យល់ យើងមានឃ្លាយោងខ្លី ដែលចង្អុលបង្ហាញពីប្រភព សេចក្តីសម្រេចមួយ ឬច្រើនដែលជាមូលដ្ឋាននៃកំណត់ពន្យល់នេះ។ (ចូរអានខ្លឹមសារគំរូក្នុងប្រអប់)។ លើសពីនេះទៀត បន្ទាប់ពីផ្នែកកំណត់ពន្យល់យើងមានកថាខណ្ឌខ្លីៗ ដែលកំណត់ពីវិធានស្រដៀងគ្នាមួយ ឬច្រើននៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនៃ អ.វ.ត.ក ដែលពាក់ព័ន្ធ និងមានសេចក្តីអធិប្បាយអំពីភាពខុសគ្នារវាងវិធានទាំងនោះ និងមាត្រាក្នុងក្រមនីតិវិធី។

មាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាធានាការទទួលស្គាល់ និងការគោរពសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សដែលកម្ពុជាជាភាគី។ សន្ធិសញ្ញាទាំងនោះរួមមាន *កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ* (ICCPR) ដែលចែងពីគោលការណ៍ដ៏ច្រើន ដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាមូលដ្ឋាននៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ដូច្នេះ ដើម្បីផ្តល់ការណែនាំបន្ថែមអំពីវិធីបកស្រាយ និងអនុវត្តមាត្រានានានៅក្នុងក្រមនីតិវិធី *សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម*នេះ ក៏បានបញ្ចូលកំណត់ពន្យល់បន្ថែមទៅលើករណីយុត្តិ-សាស្ត្រ នៃគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលជាស្ថាប័នមួយតាមដានការអនុ-វត្តកតិកា សញ្ញា ICCPR និងដែលតែងតែចេញសេចក្តីសម្រេចអំពីការបកស្រាយ និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ នៃកតិកាសញ្ញា ICCPR ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ លើសពីនេះទៅទៀត សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះមានកំណត់ពន្យល់អំពីតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ដោយសារតែបទប្បញ្ញត្តិនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុង*អនុសញ្ញាស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន* គឺដូចគ្នាទៅនឹង បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ហើយតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបក៏មានករណីយុត្តិសាស្ត្រដ៏សម្បូណ៌ និងរឹងមាំផងដែរ។

លើសពីនេះទៅទៀត *សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម*នេះ ក៏បានបញ្ចូលកំណត់ពន្យល់អំពីករណីយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការកំពូលបារាំង ដែលជាតុលាការខ្ពស់បំផុតរបស់បារាំង។ ការធ្វើបែបនេះគឺដោយសារក្រមនីតិវិធី មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំងហេតុដូច្នេះការបកស្រាយ និងការអនុវត្តក្រមបារាំង ដោយតុលាការកំពូលបារាំងអាចផ្តល់ទស្សនៈស៊ីជម្រៅបន្ថែមអំពីរបៀបនៃការបកស្រាយ និងអនុវត្តក្រមនីតិវិធីនៅកម្ពុជា។ កំណត់ពន្យល់នេះក៏អាចផ្តល់ទស្សនៈស៊ីជម្រៅអំពីការអនុវត្តក្រមនីតិវិធីក្នុងស្ថានភាពសាមញ្ញៗ ដែលអាចជាទស្សនវិស័យមានប្រយោជន៍ដោយសារតែករណីយុត្តិ-សាស្ត្ររបស់ អ.វ.ត.កត្រូវបានសម្រេចក្នុងបរិបទពិសេសបំផុត។

*សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម*នេះ យោងទៅរកករណីយុត្តិសាស្ត្ររបស់គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប និងរបស់តុលាការកំពូលបារាំងរហូតដល់ចុងឆ្នាំ២០១១។ ក៏ប៉ុន្តែគួរកត់សម្គាល់ថា កំណត់ពន្យល់សម្រាប់យុត្តិសាស្ត្រនេះមិនបានពិស្តារទូលំទូលាយទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ*សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម*នេះ បានដាក់បញ្ចូលតែយុត្តិសាស្ត្រដែលយើងយល់ថាមានការពាក់ព័ន្ធខ្លាំងទៅនឹងមាត្រាទាំងឡាយនៅក្នុងក្រមនីតិវិធី និងបានចែងពន្យល់ច្បាស់អំពីវិធីដែលតុលាការអាចបកស្រាយ និងអនុវត្តមាត្រានៅក្នុងក្រមនីតិវិធីបាន។

ជាទីបញ្ចប់ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថារឿងក្តីទាំងអស់ ដែលបានយោងក្នុង*សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម* នេះត្រូវបានអធិប្បាយពិស្តារទាំងស្រុង ក្នុងតារាងរឿងក្តីនៅទំព័រខាងក្រោយ នៅក្នុង*សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម*នេះ។ លើសពីនេះទៀត អ្នកអានអាចទទួលបានអត្ថបទទាំងស្រុងនៃសេចក្តីសម្រេចនីមួយៗលើគេហទំព័រដែលមានផ្ទុកឯកសារទាំងនេះ (តាមរយៈគេហទំព័រ http://cambodia.ohchr.org) លើក-លែងតែរឿងក្តី នៅតុលាការកំពូលបារាំងចាប់ពីមុនឆ្នាំ១៩៦២មក ដោយសារយើងមិនអាចទទួលបាននូវរឿងក្តីទាំងនេះតាមរយៈប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណេត និងដោយសារតែយើងអាចទទួលបានឯកសារចងក្រងរបស់បណ្ណាល័យមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ។

វិធានទូទៅ និងវិធានពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលមុនការជំនុំជម្រះ

ផ្នែកនេះមានរួមបញ្ចូលសេចក្តីពន្យល់បន្ថែមលើមាត្រានានានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា* (ក្រម):

- មាត្រា ២ បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ១២ អាជ្ញាអស់ជំនុំ
- មាត្រា ១៣ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម
- មាត្រា ១៦ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សិទ្ធិវន្តនៃជនរងគ្រោះ
- មាត្រា ៤៤ ការបើកការស៊ើបសួរ
- មាត្រា ៩៣ កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ
- មាត្រា ៩៦ ការឃាត់ខ្លួន
- មាត្រា ១២១ ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ
- មាត្រា ១២៤ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
- មាត្រា ១២៥ វិសាលភាពនៃការប្តឹង
- មាត្រា ១២៦ ការដាក់ជនសង្ស័យឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ
- មាត្រា ១២៧ ការស៊ើបសួរដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក
- មាត្រា ១២៩ មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី
- មាត្រា ១៣២ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា
- មាត្រា ១៣៣ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ
- មាត្រា ១៣៤ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ១៣៧ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍
- មាត្រា ១៣៨ បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ១៣៩ ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា
- មាត្រា ១៤៣ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ

- មាត្រា ១៤៥ វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ
- មាត្រា ១៥០ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ១៥៤ សម្បថរបស់សាក្សី
- មាត្រា ១៥៦ សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ
- មាត្រា ១៥៧ ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន
- មាត្រា ១៦២ ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ
- មាត្រា ១៦៥ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ
- មាត្រា ១៦៩ ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប
- មាត្រា ១៧០ ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ
- មាត្រា ១៩៧ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- មាត្រា ១៩៨ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
- មាត្រា ២០៣ គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- មាត្រា ២០៥ មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- មាត្រា ២០៦ កំណត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងការប្រាប់ហេតុផលនៃដីកា
- មាត្រា ២១០ ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាអាទិ៍
- មាត្រា ២១១ ការពន្យាពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- មាត្រា ២១៧ ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ
- មាត្រា ២៤៦ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- មាត្រា ២៤៧ ដីកាដំណោះស្រាយ
- មាត្រា ២៤៩ សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
- មាត្រា ២៥០ ការបញ្ជូនដើម្បីបើកសវនាការជំនុំជម្រះ
- មាត្រា ២៥២ មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
- មាត្រា ២៥៣ ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ
- មាត្រា ២៥៧ បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ
- មាត្រា ២៥៩ ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា
- មាត្រា ២៦០ ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល
- មាត្រា ២៦១ ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី

- មាត្រា ២៦៦ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា
- មាត្រា ២៦៧ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ
- មាត្រា ២៦៨ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ២៧១ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ
- មាត្រា ២៧៨ សាលដីកាដែលសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- មាត្រា ២៧៩ ភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យប្តឹងសុំមោឃកម្ម
- មាត្រា ២៨០ អានុភាពនៃមោឃកម្ម

មាត្រា ២៖ បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាបណ្តឹងពីរផ្សេងគ្នា។

បណ្តឹងអាជ្ញា មានគោលបំណងពិនិត្យអត្ថិភាពនៃបទល្មើសបង្ហាញឱ្យឃើញពិរុទ្ធភាព នៃជនល្មើសឧក្រិដ្ឋ និងផ្តន្ទាទោសជននេះតាមច្បាប់កំណត់។

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មានគោលបំណងធ្វើឱ្យបានជួសជុលការខូចខាត ដែលបណ្តាលមកពីអំពើល្មើសដល់ភាគីរងគ្រោះ ហើយក្នុងគោលបំណងនេះ ឱ្យអ្នករងគ្រោះបានទទួលសំណងជំងឺចិត្តជួនល្មមនឹងព្យសនកម្មដែលខ្លួនបានទទួល។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ទៅនឹងសំណង៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ទៅនឹងការទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះការខូចខាតដែលបានបណ្តាលមកពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដូចបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងបណ្តឹងអាជ្ញា។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (អ.ជ.ស.ដ) ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៦០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ ២៣ស្ទួន ២៣ស្ទួនបួន និងវិធាន១០០។ វិធាន២៣ ចែងថា គោលបំណងមួយផ្នែករបស់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺដើម្បីទាមទារសំណង។ វិធាន២៣ស្ទួន (៥) ចែងថា ការបោះបង់បណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពុំមានអានុភាពប៉ះពាល់រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌឡើយ។ វិធាន២៣ស្ទួនបួនទាមទារលក្ខខណ្ឌថា សំណងគឺជាការទទួលស្គាល់នូវព្យសនកម្មដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានទទួលរង និងជាការជួសជុលនូវការខូចខាតនេះ។ វិធាន១០០នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងដោយប្រយោលថា សាលក្រមនៅក្នុងរឿងក្តីតែមួយត្រូវធ្វើឡើងចំនួនពីរ ប៉ុន្តែពុំមែនធ្វើឡើងដាច់ដោយឡែកពីគ្នាទាំងស្រុង ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២នោះទេ ពីព្រោះថាសាលក្រមសម្រេចអំពីបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវស្របជាមួយនឹងសាលក្រមសម្រេចអំពីបណ្តឹងអាជ្ញា ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ជនរងគ្រោះក្នុងនាមជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ ជនរងគ្រោះ នៃបទល្មើសមួយអាចតាំងខ្លួនឯង ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន។

លេខ69-92311 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨២ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ មិថុនា ១៩៧១។

ភាពដាច់ដោយឡែកនៃបណ្ដឹង៖ បណ្ដឹងអាជ្ញា និងបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាបណ្ដឹងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។

លេខ88-86499 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤២១ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ វិច្ឆិកា ១៩៨៩។

សិទ្ធទទួលបានសំណង ចំពោះការខូចខាត៖ ជនទាំងឡាយ ដែលបានទទួលរងដោយផ្ទាល់ចំពោះការខូចខាតបណ្ដាលមកពីបទល្មើស មានសិទ្ធិទទួលបានសំណងពីជនដែលបានបង្កនូវការខូចខាតនេះ។

លេខ91-85925 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣២៩ តុលាការ កំពូលបារាំង ២៨ តុលា ១៩៩២។

នៅពេលជនជាប់ចោទត្រូវបានសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទនៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការរដ្ឋប្បវេណីត្រូវពិចារណាលើបទល្មើស ដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្ត៖ ពោលគឺត្រូវសម្រេចលើការទាមទារសំណងរបស់ជនរងគ្រោះ។

លេខ00-86244 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ កុម្ភៈ ២០០២។

ចំណងទាក់ទង ដោយផ្ទាល់រវាងព្យសនកម្ម និងបទល្មើស៖ ព្យសនកម្មដូចបានចោទប្រកាន់ត្រូវតែមានចំណងទាក់ទងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងបទល្មើសដូចបានចោទប្រកាន់។

លេខ02-81514 តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ កញ្ញា ២០០២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១ និងមាត្រា២។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងបទល្មើសណាមួយដូចជាបទឧក្រិដ្ឋឬបទមជ្ឈិម (មាត្រា១) និងការអនុវត្តបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយសារជនរងគ្រោះបានទទួលរងការខូចខាត (មាត្រា២)។

មាត្រា ១២៖ អាជ្ញាអស់ជំនុំ

ដោយអនុវត្តតាមគោលការណ៍អាជ្ញាអស់ជំនុំ ជនណាដែលត្រូវបានតុលាការសម្រេចឱ្យរួចខ្លួនជាស្ថាពរហើយតាមសាលក្រមរបស់តុលាការ ជននោះមិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់ចំពោះអំពើដដែលទៀតទេ ទោះបីជាក្រោមការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើសថ្មីផ្សេងក៏ដោយ។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

បទល្មើសដូចបានចោទប្រកាន់ ត្រូវតែដូចគ្នាយ៉ាងជាក់លាក់ ទៅនឹងការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព/-ការសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទ នាពេលកន្លងមក៖ គោលការណ៍នៃអាជ្ញាអស់ជំនុំ នៅក្នុងច្បាប់កម្ពុជា រារាំងការផ្តួចផ្តើមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីថ្មីចំពោះអំពើដូចគ្នា (ប៉ុន្តែ ពុំមែនចំពោះបទល្មើសដូចគ្នានោះទេ)។ ករណីនេះទាមទារឲ្យបង្ហាញថា បទចោទដូចដែលបានចោទប្រកាន់ត្រូវតែដូចគ្នាយ៉ាងជាក់លាក់ ទៅនឹងបទល្មើសទាំងឡាយ ដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព ឬឲ្យរួចផុតពីបទចោទ នាពេលកន្លងមក។

> *រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ) ១៧ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤១-៥៣។*

គេអាចហៅម្យ៉ាងទៀតថា ជាគោលការណ៍គ្មានការកាត់ទោសពីរដង ចំពោះបទល្មើសតែមួយ (*ne bis in idem*)។ល។៖ គោលការណ៍នេះ (ពុំមានជនណាម្នាក់ អាចត្រូវបានកាត់ទោសលើបទល្មើស ដែលខ្លួនត្រូវបានសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធ-ភាព ឬឲ្យរួចផុតពីបទចោទរួចហើយនោះទេ) ក៏អាចហៅបានម្យ៉ាងទៀតថា ជាអាជ្ញាអស់ជំនុំ (*res judicata*), *autrefois acquit/autrefois convict* (គ្មានការកាត់ទោសពីរដង) និង*double jeopardy* (គ្មានការកាត់ទោសពីរដង)។

> *រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ លេខយោងជើងទំព័រ ២៩។*

អាជ្ញាអស់ជំនុំជាប់ទាក់ទងជិតដិត ទៅនឹងគោល-ការណ៍គ្មានការកាត់ទោសពីរដង ចំពោះបទល្មើសតែមួយ (*ne bis in idem*)៖ នៅក្នុងករណីឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាជ្ញាអស់ជំនុំអាចជាហេតុផលសម្រាប់ការប្រានចោល កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចំណែក *ne bis in idem* គឺជាការរារាំងយុត្តាធិការ។ ប្រសិនបើ អង្គជំនុំជម្រះបញ្ជូនជនណាម្នាក់ទៅជំនុំជម្រះ កិច្ចនេះមិនគួរត្រូវបានប្រានចោលឡើយ ហើយកិច្ចនេះបានតម្កល់យុត្តាធិការ លើជនជាប់ចោទរួច

ហើយ ។ ដូច្នេះ វាធ្វើឲ្យបាត់អានុភាពនៃការទាមទារលើ *ne bis in idem* ឬអាជ្ញាអស់ជំនុំ។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថា ខណ្ឌ ៦១-៦២ និង៦៥-៦៦។

សំអាងហេតុពុំចំណុះឲ្យអាជ្ញាអស់ជំនុំទេៈ សំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច ពុំចំណុះឲ្យអាជ្ញាអស់ជំនុំឡើយ ដោយសារតែសំអាងហេតុនេះមិនអាចត្រូវបានអនុវត្តឬយកមកបំពេញកិច្ចបាន។

រឿងក្តីនួន ជាៈ សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំ ឲ្យពិចារណាឡើងវិញ អ.វ.-ត.ក អ.ប.ជ ២៦ កុម្ភៈ ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០-១១។

សេចក្តីសម្រេចបឋមពុំចំណុះឲ្យអាជ្ញាអស់ជំនុំទេៈ ក្នុងករណីដែលអង្គជំនុំជម្រះធ្វើសេចក្តីសម្រេចបឋមលើនីត្យានុកូលភាពនៃដីកាចាប់ខ្លួន ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានតិចតួច និងក្នុងករណីដែលអង្គជំនុំជម្រះ បានផ្តល់ឱកាសឲ្យជនជាប់ចោទតវ៉ាលើបញ្ហាទាំងនេះ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីក្នុងដំណាក់កាលក្រោយ នោះសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយពុំត្រូវបានរារាំង ដោយអាជ្ញាអស់ជំនុំក្នុងការលើកឡើង អំពីបញ្ហាទាំងនេះ នៅក្នុងដំណាក់កាលក្រោយនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៦៧។

ការពិចារណាសារជាថ្មី នៃការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាពពុំចំណុះឲ្យអាជ្ញាអស់ជំនុំទេៈ មាត្រា១២ រារាំងការប្រើប្រាស់អាជ្ញាអស់ជំនុំ នៅពេលដែលធ្វើការពិចារណាសារជាថ្មី អំពីការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ១២៣-១២៤។

ដីកាសម្រេចអំពីភាពអាចទទួលយកបាន ពុំចំណុះឲ្យអាជ្ញាអស់ជំនុំទេៈ ដីកាសម្រេចអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃសំណើសុំពុំមែនជាដីកាសម្រេចលើអង្គសេចក្តីនៃសំណើសុំឡើយ។ ហេតុដូច្នេះ ដីកាសម្រេច អំពីភាពអាចទទួលយកបានពុំមែនជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ ដែលអាចអនុវត្តអាជ្ញាអស់ជំនុំឡើយ។

រឿងក្តីខៀវ សំផនៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៣។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.កៈ វិធាន៨៩។ វិធាននេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថាអាជ្ញាអស់ជំនុំពុំអនុវត្តលើសេចក្តីសម្រេចលើកចោលបណ្តឹងនោះឡើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប
ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ជនណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានសម្រេចឲ្យមានពិរុទ្ធភាពពីបទល្មើសណាមួយ មិនអាចត្រូវបានជំនុំជម្រះលើបទល្មើសនេះសារជាថ្មីបានទេ ជាពិសេសនៅពេលជំនុំជម្រះរួមជាមួយនឹងបទល្មើសផ្សេងទៀត៖ នេះគឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌ ហើយការរំលោភបែបនេះកាន់តែមានភាពធ្ងន់ធ្ងរ នៅពេលដែលយកមកជំនុំជម្រះឡើងវិញ ជាមួយនឹងបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរមួយចំនួនផ្សេងទៀត ពីព្រោះថាគណៈវិនិច្ឆ័យបានស្តាប់ព័ត៌មានលម្អៀង ដែលពុំពាក់ព័ន្ធនឹងបទចោទ ដែលជនរូបនេះត្រូវបានជំនុំជម្រះយ៉ាងត្រឹម ត្រូវរួចហើយ។

> *រឿងក្តី* BABKIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣.៦។*

គ្មានការរំលោភសិទ្ធិ ប្រសិនបើការសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទត្រូវបានច្រានចោល មុនពេលចូលជាស្ថាពរ៖ សិទ្ធិពុំត្រូវបានគេជំនុំជម្រះពីរដង ចំពោះបទល្មើសដដែលពុំត្រូវបានរំលោភឡើយ នៅពេលសាលាក្តីជាន់ខ្ពស់ បានច្រានចោលការសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទ មុនពេលមានការសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទនេះចូលជាស្ថាពរ។ ហេតុដូច្នេះ បណ្តឹងសាទុក្ខពុំរំលោភលើកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយឡើយ។

> *រឿងក្តី* BABKIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣.៥។*

ការរំលោភសិទ្ធិ៖ ការច្រានចោលសេចក្តីសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទ ដោយអនុវត្តច្បាប់តាមអានុភាពប្រតិ-សកម្ម៖ សិទ្ធិពុំត្រូវបានកាត់ទោសពីរដង ចំពោះបទល្មើសដដែលត្រូវបានរំលោភ នៅពេលតុលាការច្រានចោលសេចក្តីសម្រេច ឲ្យរួចផុតពីបទចោទដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃការអនុវត្តច្បាប់តាមអានុភាពប្រតិសកម្មចំពោះអង្គហេតុ ដែលពុំបានបង្កើតជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ នៅក្នុងពេលដែលអំពើសកម្ម/អំពើអកម្មបានកើតឡើង។

> *រឿងក្តី* SOBHRAJ *ទល់នឹងប្រទេសណេប៉ាល់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧.៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤(៧)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិពុំត្រូវបានកាត់ទោសពីរដងចំពោះបទល្មើសដដែល។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

អាជ្ញាអស់ជំនុំត្រូវអនុវត្ត នៅពេលនិយមន័យប្រភេទ និងគោលបំណងនៃបទល្មើសមានលក្ខណៈខុសគ្នារវាងក្រមនៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការតែមួយ៖ នៅពេលសេចក្តីសម្រេចពីរ បានផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃអំពើដដែល ដែលនាំដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសតែមួយ នៅក្នុងរឿងក្តីទាំងពីរ នៅពេលនោះវាជាការរំលោភលើអាជ្ញាអស់ជំនុំ។

រឿងក្តី GRADINGER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៣ តុលា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៥៥។*

នៅក្នុងករណីអំពើតែមួយ បង្កើតជាបទល្មើសផ្សេងៗគ្នាជនជាប់ចោទអាចត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសច្រើនខុសៗគ្នា៖ នៅក្នុងករណីបែបនេះ វាពុំមានការរំលោភអាជ្ញាអស់ជំនុំឡើយ។ ទោសធ្ងន់នឹងត្រូវស្រូបទោសស្រាល។

រឿងក្តី OLIVEIRA *ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៣០ កក្កដា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ២៦។*

នៅក្នុងករណីអំពើតែមួយ បង្កើតជាបទល្មើសផ្សេងៗគ្នាការអនុវត្តអាជ្ញាអស់ជំនុំ អាស្រ័យលើទំនាក់ទំនងរវាងបទល្មើសផ្សេងៗគ្នាដែលកើតចេញពីអំពើដដែល៖ នៅពេលបទល្មើសផ្សេងៗគ្នា ដែលកើតចេញពីអំពើព្រហ្មទណ្ឌតែមួយ ពុំមានភាពខុសគ្នានៅក្នុងជាតុផ្សំសំខាន់ៗទេនោះ ជនជាប់ចោទពុំអាចត្រូវបានជំនុំជម្រះពីរដង ចំពោះបទល្មើសមួយ និងបន្ទាប់មកត្រូវបានជំនុំជម្រះ ចំពោះបទល្មើសមួយផ្សេងទៀតឡើយ។

រឿងក្តី FRANZ FISCHER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ឧសភា ២០០១ កថាខណ្ឌ២៥។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុប ស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៤នៅក្នុងពិធីសារលេខ៧។ មាត្រានេះបានបង្កើតគោលការណ៍អាជ្ញាអស់ជំនុំ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

តុលាការបារាំងពុំអាចរារាំង ការអនុវត្តអាជ្ញាអស់ជំនុំនោះទេលើកលែងតែនៅក្នុងករណីដែលកាលៈទេសៈដែលផ្លាស់ប្តូរ ការកំណត់បទល្មើសកើតឡើងក្រោយជនណាម្នាក់ត្រូវគេបានសម្រេច ឲ្យមានពិរុទ្ធភាពរួចហើយ៖ វាពុំអាចឲ្យតុលាការបារាំងចោទប្រកាន់ជនម្នាក់ពីរដង ចំពោះអំពើដូចគ្នានោះទេ ទោះបីជាអំពើនេះអាចត្រូវបានគេ កំណត់បទចោទផ្សេងក៏ដោយ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី នៅពេលជនណាម្នាក់ត្រូវបានសម្រេចឲ្យមានពិរុទ្ធភាព លើបទល្មើសណាមួយ នៅមុនពេលរកឃើញអំពីកាលៈទេសៈ ដែលផ្លាស់ប្តូរការកំណត់បទល្មើសនេះ ជននោះអាចត្រូវបានជំនុំជម្រះពីបទល្មើសដែលទើបត្រូវបានកំណត់ថ្មីៗបាន។

D. 1957. 33 *តុលាការកំពូលបារាំង ២០ មីនា ១៩៥៦ (តុលាការមិនអាចដាក់កំហិត ការអនុវត្ត អាជ្ញាអស់ជំនុំឡើយ)។ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២១ តុលាការកំពូលបារាំង២៥ មីនា ១៩៥៤ (ចោទប្រកាន់បុគ្គលណាម្នាក់នៅក្នុងករណី ដែលកាលៈទេសៈផ្លាស់ប្តូរការកំណត់បទល្មើស)។*

ជនបរទេសរួចផុតពីអាជ្ញាអស់ជំនុំ នៅក្នុងប្រទេសបារាំងនៅក្នុងករណី ដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងប្រទេសបារាំង៖ នៅពេលជនបរទេសត្រូវបានសម្រេចឲ្យមានពិរុទ្ធភាព នៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួនក្រោយពីមានបណ្តឹងបរិហារផ្លូវការ ពីអាជ្ញាធរបារាំង អំពីអំពើព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជនបរទេសរូបនេះបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងប្រទេសបារាំង អាជ្ញាអស់ជំនុំពុំអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសបារាំងឡើយ។ ដូច្នេះជនបរទេសរូបនេះក៏អាចត្រូវបានចោទប្រកាន់ នៅក្នុងប្រទេសបារាំង ផងដែរ។

លេខ98-80413 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ មីនា ១៩៩៩។

អាជ្ញាអស់ជំនុំអនុវត្ត ចំពោះបទល្មើស ដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្រៅប្រទេសបារាំង៖ នៅក្នុងករណីជនណាម្នាក់ត្រូវបានជំនុំជម្រះ នៅបរទេសចំពោះបទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើង នៅក្រៅដែនដីបារាំង។

លេខ97-82424 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៣១ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ ធ្នូ ១៩៩៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៦ មាត្រា៣៦៨ និងមាត្រា៦៩២។ មាត្រាទាំងនេះបង្កើតគោលការណ៍ អាជ្ញាអស់ជំនុំ និងលទ្ធភាពពុំអាចចោទប្រកាន់ជនជាប់ចោទពីរដងចំពោះអំពើតែមួយ។

មាត្រា ១៣៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានអនុវត្តដោយជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស។ ដើម្បីទទួលការជួសជុលបាន ព្យសនកម្មត្រូវតែ៖

- *ជាផលវិបាកផ្ទាល់នៃបទល្មើស*
- *ជាព្យសនកម្មផ្ទាល់ខ្លួន*
- *បានកើតឡើងពិប្រាកដ និងនាពេលបច្ចុប្បន្ន។*

ព្យសនកម្មអាចជាព្យសនកម្មខាងសម្ភារៈខាងរូបកាយ ឬខាងផ្លូវចិត្ត។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

ព្យសនកម្មពុំចាំបាច់កើតឡើង ដោយផ្ទាល់នោះទេ៖ ព្យសនកម្មនៅក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែកើតឡើង ជាលក្ខណៈបុគ្គល ប៉ុន្តែពុំចាំបាច់កើតឡើងដោយផ្ទាល់នោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។ រឿងក្តីឌុច៖ សាលដីកា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី តាមរយៈព្យសនកម្ម ដោយប្រយោលពុំកម្រិតត្រឹម ប្រភេទបុគ្គលជាក់លាក់ឡើយ៖ ជាឧទាហរណ៍ ពុំត្រូវបានកម្រិតត្រឹមសមាជិកគ្រួសារនោះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ខ្មែរ វាអាចរួមបញ្ចូលទាំងសហព័ទ្ធ សាច់ញាតិសាច់ឆ្ងាយ មិត្តភ័ក្ត្រ និងឪពុកម្តាយ ឬកូនចិញ្ចឹមតាមព្រឹត្តហេតុ និងសិទ្ធិវ័ន្ត។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលដីកាអ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

ការបង្ហាញភស្តុតាងអំពីផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់លើជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់៖ ជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់ត្រូវបង្ហាញចំណង នៃសេចក្តីស្រលាញ់ពិសេស និងការពឹងផ្អែក ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងខ្លួន តាមផ្លូវអារម្មណ៍ផ្លូវកាយ ឬសេដ្ឋកិច្ចជាមួយនឹងជនរងគ្រោះផ្ទាល់។ ប្រសិនបើ ពុំមានចំណងនេះទេ គ្មានព្យសនកម្ម ណាមួយនឹងអាចកើតចេញពីការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មណាមួយឡើយ។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលដីកា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤៤៧។

ព្យសនកម្មត្រូវជាលទ្ធផលផ្ទាល់ ពីអំពើរបស់ជនជាប់ចោទ៖ អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែបង្ហាញ នូវព្យសនកម្ម ដែលជាលទ្ធផល ដោយផ្ទាល់ពីអំពើរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលកំពុងស្ថិត នៅក្រោមការស៊ើប-អង្កេត។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤៧។

ការប្រាលចោលពាក្យសុំ ដែលពុំបានបង្ហាញនូវព្យសនកម្មដោយផ្ទាល់៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចប្រានចោលពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋ-ប្បវេណីបាន ប្រសិនបើ គេរកឃើញថាពាក្យសុំទាំងនោះពុំបានបង្ហាញព្យសនកម្ម ដោយផ្ទាល់ពីសកម្មភាព ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៨។

ការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់ ដោយស្វ័យភាពពីសិទ្ធិ របស់ជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់៖ ដូច្នេះ ជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់អាចទទួលបានឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន នៅក្នុងករណីដែលជនរងគ្រោះ ដោយផ្ទាល់នោះ នៅរស់រានមានជីវិត និងពុំបន្តធ្វើបណ្តឹង របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលដីកា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

ជនរងគ្រោះ ដែលចោទប្រកាន់អង្គហេតុថ្មី៖ ជនរងគ្រោះ ដែលមានបំណងស្នើសុំឋានៈ ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពុំអាចចោទប្រកាន់អង្គហេតុថ្មីក្នុងគោលបំណង ឲ្យមានការស៊ើបអង្កេតឡើយ ប៉ុន្តែអាចចោទប្រកាន់អង្គហេតុថ្មី ដែលទំនងជាអាចបង្ហាញចំណងហេតុ និងបច្ច័យរវាងការខូច-ខាត ដែលទទួលរងដោយជនរងគ្រោះ និងយ៉ាងហោចណាស់ឧក្រិដ្ឋកម្មមួយ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ដាក់បន្ទុក លើជនត្រូវចោទនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះរួចស្រាប់ហើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

ទំនាក់ទំនងហេតុ និងបច្ច័យលើជនត្រូវចោទរួមជាសមូហភាពអាចមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់៖ នៅក្នុងបណ្តឹងទាមទារ ពីជនជាប់ចោទច្រើននាក់ក្នុងនាមបុគ្គល និងក្នុងនាមជាក្រុមសមូហភាព ដែលបានធ្វើសកម្មភាពរួមគ្នា នៅក្នុងសហកម្ម

ឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (ឬទម្រង់ នៃការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀត) អ្នកដាក់ពាក្យសុំ អាចបង្ហាញចំណងហេតុ និងបច្ច័យ ជាមួយនឹងជនត្រូវបានចោទរួម ជាសមូហភាព ជាជាងជាមួយនឹងជនត្រូវចោទម្នាក់ៗ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១-៧៣។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តត្រូវបានសន្មត ចំពោះអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យសុំជាសមាជិក នៅក្នុងក្រុមដែលត្រូវបានគេដៅទុក៖ ក្នុងករណីពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយ ដូចជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងមនុស្សជាតិ នៅពេលអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ជាជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់ (ឧទាហរណ៍ ជាសាក្សី ឬបុគ្គល ដែលបានដឹងអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់) ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តត្រូវបានសន្មតថា កើតឡើងលើបុគ្គលនេះ ប្រសិនបើ អ្នកដាក់ពាក្យសុំទំនងជាសមាជិកនៅក្នុងក្រុមឬសហគមន៍ត្រូវបានដៅទុក បើទោះពុំមែនជាជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់ក៏ដោយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាព-អាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៣។

ព្យសនកម្មខាងសម្ភារៈ៖ ព្យសនកម្ម រួមបញ្ចូលទាំង ការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិឬចំណូល។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។

ព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្ត៖ ព្យសនកម្មអាចរួមបញ្ចូលវិបល្លាសស្មារតី ឬជំងឺផ្លូវចិត្ត ដូចជាជំងឺបាក់ស្បាត។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។ រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង-ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។

ការខូចខាតខាងផ្លូវចិត្ត អាចកើតចេញពីឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងគ្រួសារសាច់ជិត និងបុគ្គលច្រើនទៀត៖ ការខូចខាតខាងផ្លូវចិត្ត ពុំគួរត្រូវបានបកស្រាយដោយចង្អៀតថា កើតចេញពីឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្ត លើសមាជិកគ្រួសារសាច់ជិតនោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ បុគ្គលជាច្រើននាក់ទៀត ព្រមទាំង រួមបញ្ចូលទាំងគ្រួសារសាច់ឆ្ងាយ មិត្ត-ភ័ក្រ្ត អ្នកជិតខាង និងអ្នកទាំងឡាយដែលបានបង្ហាញពីចំណងទាក់ទងផ្សេងទៀត នៅក្នុងវប្ប-ធម៌ និងសង្គមកម្ពុជា។

រឿងក្តីទួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៩ ៨៧ និង៨៨។

ភាពរងគ្រោះខាងផ្លូវចិត្ត ត្រូវពិចារណាទៅតាមបរិបទ៖ នៅក្នុងការវាយតម្លៃអំពីព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្ត នៅក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វាមានភាពចាំបាច់ ដែលគេត្រូវតែពិចារណាលើភាពរងគ្រោះ នៅក្នុងបរិបទសង្គម និងវប្បធម៌ នៅពេល ដែលឧក្រិដ្ឋកម្មដូចបានចោទប្រកាន់នោះបានកើតឡើង។

រឿងក្តីទួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣ និង៨៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ និងវិធាន២៣ស្ទួន។ វិធាន២៣ចែងអំពី"គោលការណ៍ទូទៅ"នៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះនៅ អ.វ.ត.ក ដោយបញ្ញត្តិថាការចូលរួមនេះមានគោលបំណងទាមទារសំណងផ្លូវចិត្ត និងសំណងជាសមូហភាព។ វិធាន២៣ស្ទួន មានបទប្បញ្ញត្តិស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងមាត្រា១៣ ស្តីពីបទដ្ឋាននៃភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក៏ប៉ុន្តែវិធាន២៣ស្ទួននេះពុំចែងអំពីលក្ខខណ្ឌទាមទារថាព្យសនកម្មពិតជាបានកើតឡើង និងកើតមាននៅពេលបច្ចុប្បន្នឡើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ព្យសនកម្ម ដែលជនរងគ្រោះបានចោទប្រកាន់ត្រូវតែជាប់ទាក់ទង ដោយផ្ទាល់ទៅនឹងបទល្មើស ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់៖ ដើម្បីទាមទារសំណង។

លេខ 00-86244 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៣៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ កុម្ភៈ ២០០២។

បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលទទួលរងការខូចខាត ដោយផ្ទាល់ខ្លួនពីបទល្មើស មានសិទ្ធិទទួលបានសំណង៖ ករណីនេះមិនគិតពីលក្ខណៈនៃការខូចខាត ឬបុគ្គលដែលបង្កការខូចខាតឡើយ។

លេខ91-85925 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ តុលា ១៩៩២។

ព្យសនកម្ម ដែលកើតឡើងត្រូវតែជាក់លាក់ និងកើតមាននៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីទទួលបានសំណងះ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី តុលាការក៏អាចសម្រេចផ្តល់នូវសំណង ចំពោះការខូចខាតនាពេលអនាគត ដែលបណ្តាលមកពីព្យសនកម្មលើជនរងគ្រោះ។

លេខ80-92326 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៦កុម្ភៈ ១៩៨១ (ព្យសនកម្មត្រូវកើតឡើងជាក់លាក់ និងកើតមាននៅពេលបច្ចុប្បន្ន)។ លេខ 86-91206 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៨០ តុលាការ កំពូលបារាំង ៦ ឧសភា ១៩៨៧ (ព្យសនកម្មនាពេលអនាគត)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា២។ មាត្រានេះបង្កើតបានជាសិទ្ធិដាក់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីទាមទារសំណងចំពោះការខូចខាត ដែលបានទទួលរងដោយសារ បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ។

មាត្រា ១៦៖ បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សិទ្ធិវ័ន្តនៃជនរងគ្រោះ

ក្នុងករណីមរណភាពនៃជនរងគ្រោះ បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានផ្ដើមធ្វើ ឬបន្តបានដោយសិទ្ធិវ័ន្ត។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សិទ្ធិវ័ន្ត ក៏អាចបន្តបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី របស់ជនរងគ្រោះ ដែលបានទទួលមរណភាពបាន៖ ច្បាប់កម្ពុជាអនុញ្ញាតឲ្យសិទ្ធិវ័ន្ត របស់ភាគីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលទទួលមរណភាពបន្តនូវបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងនាមភាគី ដែលបានទទួលមរណភាពនេះបាន។

រឿងក្ដីឌុច៖ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានទទួលមរណភាពអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១៣ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

សិទ្ធិវ័ន្តអាចដាក់បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងនាមខ្លួនឯងបាន ប្រសិនបើមរណភាពរបស់ជនរងគ្រោះជាប់ទាក់ទងនឹងបទល្មើស៖ ប្រសិនបើសិទ្ធិវ័ន្តមិនអាចបង្ហាញថា ជនរងគ្រោះបានដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មុនពេលទទួលមរណភាព សិទ្ធិវ័ន្តរូបនេះអាចដាក់បណ្ដឹងក្នុងនាមខ្លួនឯង ដើម្បីទាមទារសំណងចំពោះការខូចខាតផ្ទាល់ខ្លួន ដោយសារមរណភាពនៃជនរងគ្រោះនេះបាន ដរាបណាមរណភាពនេះជាប់ទាក់ទងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងបទល្មើស ដែលជនត្រូវចោទត្រូវបានចោទប្រកាន់។

រឿងក្ដីឌុច៖ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានទទួល មរណភាព អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១៣ មីនា ២០០៩កថាខណ្ឌ១២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធានផ្ទៃក្នុងនៃអ.វ.ត.ក ពុំមានចែងវិធានដូចគ្នានេះទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្ដី គោលការណ៍នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងករណីយុត្តិសាស្ត្រនៃ អ.វ.ត.ក។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំង ពោលគឺតុលាការកំពូល។

សិទ្ធិវន្តអាចផ្តួចផ្តើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន៖ ទោះបីជាសិទ្ធិវន្តនៃជនរងគ្រោះដែលបានទទួលមរណភាពមិនអាចធ្វើសំណើដោយផ្ទាល់ក្នុងការស្នើសុំឲ្យដំណើរការបណ្តឹងអាជ្ញាក៏ដោយ សិទ្ធិវន្តអាចនៅផ្តួចផ្តើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដដែល។

លេខ03-87065 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២៧ មេសា ២០០៤ (សិទ្ធិវន្តមិនអាចធ្វើសំណើសុំ ឲ្យដំណើរការបណ្តឹងអាជ្ញានោះទេ)។ លេខ 05-87379 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ ឧសភា ២០០៨ (អាចផ្តួចផ្តើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេ-ណីបាន)។

ភាពអាចផ្ទេរបាននៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលត្រូវបានផ្តួចផ្តើម ដោយជនរងគ្រោះនៅមុនពេលមរណភាពរបស់ខ្លួន អាចផ្ទេរទៅឲ្យសិទ្ធិវន្តរបស់មរណជននេះបាន។

លេខ84-90584 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៥ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ តុលា ១៩៨៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា២។ មាត្រានេះបង្កើតបានជាសិទ្ធិដើម្បីដាក់បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដើម្បីទាមទារសំណងចំពោះការខូចខាត ដែលបានទទួលរងដោយសារបទឧក្រិដ្ឋ មជ្ឈិម ឬបទលហុ។

មាត្រា ៤៤៖ ការបើកការស៊ើបសួរ

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែបើកការស៊ើបសួរ។ ការស៊ើបសួរត្រូវបានបើកតាមដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរដែលត្រូវប្ដឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ការស៊ើបសួរអាចបើកប្រឆាំងលើបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ ឬប្រឆាំងទៅលើអញ្ញាតជន។

ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញារួមមានៈ

- *សេចក្ដីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ*
- *ការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើស*
- *ការបង្ហាញអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និង*
- *ឈ្មោះបុគ្គលដែលត្រូវរងការស៊ើបសួរប្រសិនបើអាចកំណត់បាន។*

ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា។

ទម្រង់ការនេះមានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរព បើពុំដូច្នេះទេដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនេះត្រូវទុកជាមោឃៈ។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិធំធេងលើកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអំណាចក្នុងការសម្រេចលើភាពចាំបាច់ ឬកាលានុវត្តភាពក្នុងការសម្រេចកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួន។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍លើកំណត់ហេតុ នៃការស្ដាប់ចម្លើយ ស្ដីពីការរៀបការដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៣។ វិធាននេះស្រដៀងនឹងមាត្រា៤៤ ប៉ុន្តែវាទាមទារឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីភស្តុតាងដោះបន្ទុក។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បណ្តឹងអាជ្ញា ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើងយ៉ាងពេញលេញតាមរយៈ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់រដ្ឋអាជ្ញា៖ បណ្តឹងអាជ្ញានេះគេអាចផ្តួចផ្តើមឡើងបាន ទោះបីជា ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងបណ្តឹងអាជ្ញានេះ ត្រូវបានគេប្រកាសមិនអាចទទួលយកបានក៏ដោយ។

លេខ83-92667 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩០ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ វិច្ឆិកា ១៩៨៣។

វិសាលភាពដ៏កម្រិតនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ អាចត្រឹមស៊ើបអង្កេតអង្គហេតុ ដែលត្រូវបានរៀបរាប់ជាក់លាក់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរដែលខ្លួនបានទទួលប៉ុណ្ណោះ។

លេខ73-90372 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១០ ឧសភា ១៩៧៣។

ការលុបចោលដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានលុបចោលប្រសិនបើដីកានេះពុំបានបំពេញលក្ខខណ្ឌនីត្យានុកូលចាំបាច់នៃអត្ថិភាពរបស់វា។

លេខ01-87656 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១- ២៩ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ មិថុនា ២០០២។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចោទប្រកាន់ជនណាម្នាក់ ដែលមានឈ្មោះជាក់លាក់ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ៖ ប្រសិនបើ ចៅក្រមស៊ើបសួរចង់ស្តាប់ចម្លើយជនរូបនេះ។

លេខ83-94762 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ កុម្ភៈ ១៩៨៤។

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ដែលត្រូវធ្វើឡើងដោយរដ្ឋអាជ្ញា ដើម្បីកម្រិតអំពីវិសាលភាពនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅក្នុងអំឡុងពេល នៃកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះបែបនេះពុំមានអានុភាពទេ។

លេខ76-91442 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ មីនា ១៩៧៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨០។ មាត្រានេះអនុញ្ញាតឲ្យអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា នៅក្នុងដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី រួមទាំងវិសាលភាព នៃការស៊ើបសួរដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរដែលធ្វើឡើងដោយរដ្ឋអាជ្ញា។

មាត្រា ៩៣៖ កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចបង្ខាប់ និងនាំមកកាន់អង្គភាពរបស់ខ្លួននូវបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយជនទាំងនោះ។ ការស្តាប់ចម្លើយនីមួយៗត្រូវមានធ្វើកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវដកស្រង់តាមដោយត្រឹមត្រូវនូវ សេចក្តីរាយការណ៍របស់បុគ្គលដែលបានផ្តល់ចម្លើយ។ ក្នុងករណីចាំបាច់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចរកអ្នកបកប្រែដែលស្បថថានិយាយការពិតស្របតាមជំនឿ ឬសាសនារបស់ខ្លួន។ អ្នកបកប្រែមិនអាចជ្រើសរើសយកពីក្នុងចំណោមនគរបាលកងរាជអាវុធហត្ថ ឬបុគ្គលដែលទាក់ទិនក្នុងរឿងក្តីជាមួយគ្នាបានទេ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃដោយបុគ្គលដែលបានឆ្លើយ។ មុននឹងចុះហត្ថលេខាឬផ្តិតម្រាមដៃ បុគ្គលនោះត្រូវអានកំណត់ហេតុឡើងវិញ។ ក្នុងករណីចាំបាច់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអានដោយសំលេងខ្លាំងៗនូវ ខ្លឹមសារកំណត់ហេតុ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចស្នើសុំអ្នកបកប្រែបាន។ កាលណាបុគ្គលនោះមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬមិនព្រមផ្តិតម្រាមដៃទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សំណើសុំឲ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញ លើកំហុសនៃការបកប្រែ៖ ការបកប្រែខុស ដែលត្រូវបានរកឃើញ ពុំចាំបាច់តម្រូវឲ្យពិនិត្យមើល ឡើងវិញ ដើម្បីរកកំហុស នៅក្នុងចម្លើយរបស់សាក្សីទាំងអស់នោះទេ។ ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ ដែលអាចកើតឡើង ដោយសារការបកប្រែខុស អង្គជំនុំជម្រះគួរថ្លឹងថ្លែងធនធាន ដែលមានស្រាប់ ទំហំនៃលទ្ធភាពពិនិត្យឡើងវិញ និងព្យសនកម្ម ដែលប៉ះពាល់ ដល់ភាគីស្នើសុំពិនិត្យមើលឡើងវិញ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការជូនដំណឹងនៃកំហុសនៅក្នុងឯកសារបកប្រែ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៧ ធ្នូ ២០១០ កថាខណ្ឌ៧-៨ និងកថាខណ្ឌ១០-១១។

ជនត្រូវចោទអាចពិនិត្យមើល ឡើងវិញនូវលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេត ប៉ុន្តែពុំមែននីតិវិធីនៃការស៊ើប-សួរឡើយ៖ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិពិនិត្យមើល ឡើងវិញនូវលទ្ធផល នៃការស៊ើបអង្កេតពោល គឺលទ្ធផល នៃការស៊ើបអង្កេតពុំមែនពិនិត្យមើល

ឡើងវិញនូវនីតិវិធី ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអាជ្ញាធរស៊ើបសួរនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី ៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ពាក់ព័ន្ធនឹងភស្តុតាងទទួលបាន តាមរយៈពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៥ និងវិធាន៦២។ វិធាន២៥នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងអំពីកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយ និងបានបញ្ញត្តិបន្ថែមទៀតថា ក្នុងករណីដែលអាចធ្វើទៅបានការសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងជនសង្ស័យ ឬជនត្រូវចោទគួរត្រូវថតខ្សែអាត់ឬខ្សែវីដេអូផងដែរ។ វិធាន៦២នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អនុញ្ញាតឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចស៊ើបសួរឲ្យទៅអង្គភាពក្រោមបង្គាប់នៃអ.វ.ត.ក ដូចជានគរបាលយុត្តិធម៌ និងតម្រូវឲ្យនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុនៃការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលត្រូវបានធ្វើប្រតិភូកម្មជូនខ្លួន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការសួរចម្លើយគឺជាវិធានការស៊ើបសួរមួយ ដែលមានគោលបំណងប្រមូលចងក្រងភស្តុតាង៖ ភស្តុតាងបែបនេះនឹងកំណត់ក្របខណ្ឌ នៃបទល្មើសដូចបានចោទប្រកាន់នឹងត្រូវយកមកពិចារណា នៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តី CAN ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ កក្កដា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ ៥០។

សិទ្ធិរបស់ជនដែលត្រូវបានសួរចម្លើយ៖ ជនដែលត្រូវបានសួរចម្លើយត្រូវបានការពារដោយសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ដូចជាសិទ្ធិទទួលបានជំនួយតាមផ្លូវច្បាប់ សិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប និងសិទ្ធិមិនធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង។

រឿងក្តី IMBRIOSCIA ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ វិច្ឆិកា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ៣៤-៦ (សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានជំនួយតាមផ្លូវច្បាប់ត្រូវអនុវត្តភ្លាមៗ នៅពេលមានបទចោទជាធរមាន)។ រឿងក្តី JALLOH ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

១១ កក្កដា ២០០៦ កថាខណ្ឌ១០០ (សិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប និងសិទ្ធិមិនធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង គឺជាសិទ្ធិមូលដ្ឋាននៃនីតិវិធីតាមផ្លូវច្បាប់ដ៏យុត្តិធម៌)។

ការប្រឹក្សាផ្លូវច្បាប់ មានសារៈសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងអំឡុងពេលសួរចម្លើយ៖ ការផ្តល់ជំនួយមេធាវីគួរទទួលបាន ចាប់តាំងពីពេលសួរចម្លើយជនសង្ស័យលើកដំបូង លើកលែងតែមានហេតុផលចាប់បង្ខំណាមួយនៅក្នុងការកំហិតសិទ្ធិនេះ។ សិទ្ធិទទួលបានជំនួយផ្លូវច្បាប់ គឺកាន់តែមានសារៈសំខាន់ជាងនេះទៀតគឺនៅពេលជនជាប់ចោទ ពុំត្រូវបានអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចជូនដំណឹងអំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប។

រឿងក្តី SALDUZ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ វិច្ឆិកា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៥៥ (ការផ្តល់ជំនួយនេះគួរទទួលបាន តាំងពីពេលសួរចម្លើយលើកដំបូង លើកលែងតែមានហេតុផលចាប់បង្ខំណាមួយ)។ រឿងក្តី* BRUSCO *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៤ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៥ (ការខកខានក្នុងការជូនដំណឹង អំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប)។*

សិទ្ធិទទួលជំនួយ ពីអ្នកបកប្រែចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ឲ្យជាក់ស្តែង និងដោយប្រសិទ្ធភាព៖ កាតព្វកិច្ចនៃអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពុំបានកម្រិតត្រឹម ការចាត់តាំងអ្នកបកប្រែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាអាចពង្រីករហូតដល់កម្រិតនៃការគ្រប់គ្រងនាពេលក្រោយៗលើភាពត្រឹមត្រូវនៃការបកប្រែដែលបានផ្តល់ជូន។

រឿងក្តី HERMI *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៨ តុលា ២០០៦ កថាខណ្ឌ ៧០។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖* មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះការពារសិទ្ធិផ្សេងៗរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការសាធារណៈ និងយុត្តិធម៌នៅក្នុងពេលមួយសមស្រប។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំង ពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការសួរចម្លើយ និងកិច្ចទាំងឡាយដែលត្រូវបានធ្វើឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ពុំគួរចាត់ទុកជាមោឃៈឡើយ ប្រសិនបើជនដែលត្រូវបានសួរចម្លើយត្រូវបានស្តាប់ ស្របតាមនីតិវិធីចាំបាច់នៅមុនពេលឃុំខ្លួន៖ ករណីនេះរួមទាំងការជូនដំណឹង អំពីសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពនេះ។ ការពិតនៅពីក្រោយបទល្មើស ដែលត្រូវបានសង្ស័យនេះត្រូវតែធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់។

លេខ95-84446/96-85915 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ កុម្ភៈ ១៩៩៧។

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៃការសួរចម្លើយ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ នៅពេលដែលកត់ត្រាទុកចម្លើយផ្ទាល់មាត់ទាំងឡាយណា ដែលពុំចាំបាច់៖ ចម្លើយទាំងនេះគឺជាចម្លើយរបស់ជនស្ថិត នៅក្នុងការឃុំខ្លួនដែលពុំយល់ព្រមឲ្យដាក់បញ្ចូល នៅក្នុងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

លេខ07-80807 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០២ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ មេសា ២០០៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៦១។ មាត្រានេះចែងអំពីនីតិវិធីឃុំខ្លួននៅក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបអង្កេត ជាពិសេសរួមទាំងនីតិវិធីទាញយកចម្លើយផ្ទាល់មាត់ និងនីតិវិធីកត់ត្រាទុកនៅក្នុងទម្រង់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

មាត្រា ៩៦៖ ការឃាត់ខ្លួនដោយនគរបាល

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានចូលរួមក្នុងបទល្មើស។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គល ដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីអំពីរឿងហេតុបានដែរ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌខាងក្រោមនេះត្រូវបានបំពេញៈ

- *បុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានប្រកែកមិនព្រមផ្តល់ព័ត៌មាន*
- *មានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឱ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនពីព្រះរាជអាជ្ញា។*

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញានូវវិធានណាមួយ នៃការឃាត់ខ្លួនព្រមទាំងត្រូវបញ្ជូនគ្រប់កស្តុតាងទាំងអស់ ដែលតម្រូវឱ្យមានការឃាត់ខ្លួននេះ។

ការឃាត់ខ្លួនមានថិរវេលាអតិបរមា៤៨ (សែសិបប្រាំបី) ម៉ោង។ ថិរវេលាត្រូវចាប់គិតពីម៉ោងដែលសាមីខ្លួនមកដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ កាលណាមានតម្រុយដែលបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនបាន ប្រសិនបើវិធានការនេះជាការចាំបាច់ដើម្បីឱ្យការស៊ើបអង្កេតប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ។ ការពន្យារពេលនេះត្រូវសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញាជាមុន ដែលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់មើលមូលកភាព។ ការអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនដែលធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ ត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង។ ការពន្យារគឺជាវិធានការពិសេស។ ការពន្យារនេះមិនអាចឱ្យលើសពី២៤ (ម្ភៃបួន) ម៉ោងឡើយដោយមិនគិតពីថិរវេលាចាំបាច់ក្នុងការដឹកជញ្ជូន។

ការពន្យារមិនអាចត្រូវយល់ព្រមបានទេប្រសិនបើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះជាអនីតិជន។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៦ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ២៤ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៤៨ម៉ោងឡើយ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ម៉ោងឡើយ។

អនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ ពុំអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនបានឡើយ។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

ការដោះលែងដោយហេតុផលមនុស្សធម៌៖ បុគ្គលទាំងឡាយ អាចត្រូវបានដោះលែងពីការឃុំខ្លួនដោយហេតុផលមនុស្សធម៌ ក្នុងករណីដែលមានភស្តុតាងបង្ហាញថា ស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជននេះ ពុំមានវិសមិតភាពនឹងការឃុំខ្លួនទេនោះ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើសុំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៨១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥១។ វិធាននេះមានបទប្បញ្ញត្តិស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា៩៦ ប៉ុន្តែវិធាននេះចែងអំពីនីតិវិធីរៀបចំជាក់លាក់សម្រាប់ការពិនិត្យសុខភាព និងសម្រាប់ការធ្វើរបាយការណ៍នៃការឃាត់ខ្លួន ហើយវិធាននេះបានដាក់កំហិតចំពោះការឃុំខ្លួនជនសង្ស័យ។ ចំណែកមាត្រា៩៦ អនុញ្ញាតឲ្យឃាត់ខ្លួនសាក្សី និងចែងអំពីប្រព្រឹត្តកម្មពិសេសចំពោះអនីតិជន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភ៖ ការចាប់ខ្លួនដោយគ្មានដីកា គ្មានហេតុផល និងដោយពុំបាននាំខ្លួនភ្លាមៗមក ចំពោះមុខចៅក្រម៖ សិទ្ធិទាំងឡាយត្រូវបានរំលោភបំពាននៅក្នុងករណី ដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយគ្មានដីកា គ្មានការជូនដំណឹង អំពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន និងដោយពុំបាននាំខ្លួនភ្លាមៗមកចំពោះមុខចៅក្រមក្រោយពេលចាប់ខ្លួន។

រឿងក្តី WILSON *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣០ តុលា ២០០៣ កថាខណ្ឌ៧.៥។*

ការរំលោភ៖ ជាប់ឃុំរយៈពេល ៧ថ្ងៃដោយពុំមានដីកាចាប់ខ្លួន ឬដោយពុំបាននាំខ្លួនមកចំពោះមុខចៅក្រម៖ ក្រោយពេលចាប់ខ្លួន សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានការជូនដំណឹងភ្លាមៗ អំពីបទចោទដាក់បន្ទុកមកលើខ្លួន និងក្នុងការនាំខ្លួនភ្លាមៗមកចំពោះមុខចៅក្រមត្រូវបានរំលោភបំពាន នៅពេលដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនរយៈពេល ៧ថ្ងៃដោយពុំមានដីកាចាប់ខ្លួន ឬដោយពុំត្រូវបាននាំមកចំពោះមុខចៅក្រម។

រឿងក្តី KURBANOVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៦ វិច្ឆិកា ២០០៣ កថាខណ្ឌ៧.២។*

ការរំលោភ៖ ជាប់ឃុំរយៈពេល ៧ថ្ងៃ ហួសរយៈពេលកំណត់តាមផ្លូវច្បាប់ ដោយពុំមានដីកាចាប់ខ្លួន៖ សិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខ និងសិទ្ធិត្រូវនាំខ្លួនភ្លាមៗមកចំពោះមុខចៅក្រមក្រោយពេលត្រូវចាប់ខ្លួន និងក្រោយពេលឃុំខ្លួន មានអានុភាពនៅពេលជនជាប់ចោទត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយពុំមានដីកាឃុំខ្លួន និងត្រូវបានឃុំខ្លួនហួសរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ ដូចមានចែងតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្តី CASAFRANCA DE GÓMEZ *ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២២ កក្កដា ២០០៣ កថាខណ្ឌ ៧.២។*

ការរំលោភ៖ ដីកាឃុំខ្លួនបានចេញក្រោយរយៈពេលកំណត់តាមផ្លូវច្បាប់៖ សិទ្ធិមានសេរីភាពត្រូវបានគេរំលោភបំពាន នៅពេលដីកាបានចេញលើសរយៈពេល៣ថ្ងៃ ក្រោយពេលជនសង្ស័យត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយផ្ទុយនឹងច្បាប់ ក្នុងស្រុកដែលកំណត់លក្ខខណ្ឌទាមទារឲ្យចេញដីកាក្នុងរយៈពេល ៧២ម៉ោងក្រោយពេលចាប់ខ្លួន។

រឿងក្តី GRIDIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០០ កថាខណ្ឌ៨.១។*

ការរំលោភ៖ ការឃុំខ្លួនលើសរយៈពេលកំណត់ដោយពុំមានហេតុផលនៅមុនពេលចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ៖ ការហាមឃាត់ការឃុំខ្លួនតាមទំនើងចិត្តត្រូវបានរំលោភបំពាននៅពេលដែលជនណាម្នាក់នៅមុនពេលចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ត្រូវបានឃុំខ្លួនលើសរយៈពេល ដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ដោយពុំបានផ្តល់ហេតុផល អំពីភាពចាំបាច់នៃការពន្យារពេលឃុំខ្លួន។

រឿងក្តី BOLAÑOS *ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាទ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ កក្កដា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៨.៣ និង៩។*

ការរំលោភ៖ ការឆ្មក់ចូលក្នុងគេហដ្ឋាន និងការឃុំខ្លួនដោយពុំមានដីកាចាប់ខ្លួន៖ ការឆ្មក់ចូលក្នុងគេហដ្ឋានឯកជន និងការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ នាពេលក្រោយ

មកគឺជាការរំលោភសិទ្ធិ ដោយសារតែគ្មានដីកាឆែក-ឆេរ ឬដីកាចាប់ខ្លួនតាមផ្លូវច្បាប់នោះទេ។

រឿងក្តី CORONEL និងជនផ្សេងទៀតទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៤ តុលា ២០០២ កថាខណ្ឌ៩.៤ និង ៩.៧។

ការរំលោភ៖ ការពន្យាររយៈពេល ១ ខែ នៅក្នុងការនាំជនជាប់ចោទមកចំពោះមុខចៅក្រម៖ ការពន្យាររយៈពេលជាង មួយខែ នៅក្នុងការនាំជនជាប់ចោទមកចំពោះមុខចៅក្រម គឺជាការរំលោភលក្ខខណ្ឌដែលទាមទារឲ្យនាំខ្លួនជនណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ឬឲ្យនាំខ្លួនជនជាប់ចោទមកភ្លាមៗ នៅចំពោះមុខចៅក្រមដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រេច លើភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តី KELLY ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៨ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៥.៦។

ការរំលោភ៖ ការឃុំខ្លួនរយៈពេល ២ ខែ មុនពេលនាំខ្លួនមកចំពោះមុខចៅក្រម៖ ការនាំខ្លួនជនជាប់ឃុំមកចំពោះមុខចៅក្រម ២ ខែ ក្រោយការចាប់ខ្លួនគឺពុំមែនជាការនាំខ្លួនមកចំពោះមុខចៅក្រមភ្លាមៗទេ។

រឿងក្តី BIRINDWA និងTSHISEKEDI ទល់នឹងប្រទេសហ្សាអៀ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៤ មេសា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ១២.៧ និង ១៣(ខ)។

ការរំលោភ៖ ការឃុំខ្លួនរយៈពេល ៥ ឆ្នាំមុនពេលជំនុំជម្រះ៖ ការឃុំខ្លួនរយៈពេល ៥ឆ្នាំ មុនពេលផ្តួចផ្តើមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងជនណាម្នាក់ គឺជាការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយការពន្យារពេលពុំសមហេតុផល។

រឿងក្តី BOLAÑOS ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ កក្កដា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៨.៤ និង៩។

ការរំលោភ៖ ការបន្តការឃុំខ្លួនក្រោយពេលអនុញ្ញាតឲ្យដោះលែងមានសេរីភាព៖ ការរំលោភសិទ្ធិមានសេរីភាពចំពោះការដកហូតសេរីភាព នៅក្រៅវិសាលភាពនីតិវិធីច្បាប់ជាធរមានមានអានុភាព នៅក្នុងករណីដែលក្រោយពេលឃុំខ្លួនរយៈពេល ១ឆ្នាំ ចៅក្រមបានអនុ-ញ្ញាតដោះលែងជនជាប់ឃុំឲ្យមានសេរីភាព ដោយមានលក្ខខណ្ឌ ប៉ុន្តែការឃុំខ្លួននៅតែបន្តបន្ថែមរហូតដល់ពេលការជំនុំជម្រះចាប់ផ្តើម។

រឿងក្តី BAZZANO ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរ៉ាហ្គាយ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៥ សីហា ១៩៧៩ កថាខណ្ឌ១០(i)។

កិច្ចការពារពិសេសដល់អនីតិជន៖ ជនជាប់ចោទជាអនីតិជន ត្រូវទទួលបានវិធានការពិសេសស្តីពីកិច្ចការពារ រួមទាំងការដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពជាបណ្តោះអាសន្ន និងកិច្ចប្រឹងប្រែងក្នុងការធានាសន្តិ-សុខ និងសុខុមាលភាព។

រឿងក្តី LAUREANO ATACHAHUA ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៥ មីនា ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៨.៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា៩(១) មាត្រា៩(២) និងមាត្រា១៧។ មាត្រា៩(១) និង៩(២) ការពារសិទ្ធិមានសេរីភាពនិងសន្តិសុខ និងសិទ្ធិទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីហេតុផលនៃការចាប់ខ្លួន និងបទចោទ។ មាត្រា១៧ ចែងអំពីសិទ្ធិទាំងនេះដោយការពារប្រជាពលរដ្ឋពីការជ្រៀតជ្រែកដោយខុសច្បាប់ និងតាមទំនើងចិត្ត។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ត្រូវមានមូលដ្ឋានតាមផ្លូវច្បាប់ ចំពោះការដកហូតសេរីភាព៖ មូលដ្ឋានច្បាប់នៃការដកហូតសេរីភាពត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឲ្យអាចទទួលយកបានពេញលេញ និងផ្អែកលើច្បាប់ជាក់លាក់ដែលកំណត់និយមន័យ អំពីបទល្មើសដើម្បីជៀសវាងនូវហានិភ័យនៃភាពធ្វើតាមទំនើងចិត្ត។

> *រឿងក្តី* AMUUR *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ មិថុនា ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៥០។*

ចំណងទាក់ទងនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ៖ ការដកហូតសេរីភាព គឺអាចធ្វើទៅបានក្នុងករណីដែលជាប់ទាក់ទងនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតែប៉ុណ្ណោះ។

> *រឿងក្តី* CIULLA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២២ កុម្ភៈ ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៣៨។*

ត្រូវមានភាពសង្ស័យសមហេតុផលថា ជនជាប់ឃុំណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស៖ លក្ខខណ្ឌនៃភាពសមហេតុសមផល ជាលក្ខ័ន្តតម្រូវសន្មតអំពីអត្ថិភាពនៃអង្គហេតុ ឬព័ត៌មានដែលនឹងឲ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ដោយមិនលម្អៀងជឿជាក់ថា ជនដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនៃការសន្និដ្ឋាននេះ អាចធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ អ្វីដែលគេអាចចាត់ទុកថា ជាភាពសមហេតុសមផលនោះ គឺវាអាស្រ័យលើកាលៈទេសៈទាំងអស់។

> *រឿងក្តី* FOX, CAMPBELL *និង*HARTLEY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៣០ សីហា ១៩៩០ កថាខណ្ឌ៣២។*

កម្រិតនៃភាពសង្ស័យថា ជនណាម្នាក់អាចធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស៖ អង្គហេតុពុំចាំបាច់មានកម្រិតដូចគ្នានឹងអង្គហេតុទាំងឡាយណាដែលចាំបាច់ ដើម្បីផ្តល់យុត្តិកម្មលើការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព ឬលើការចោទប្រកាន់ ដែលជាដំណាក់កាលបន្ទាប់មកទៀតនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតនោះទេ។

> *រឿងក្តី* MURRAY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ តុលា ១៩៩៤ កថាខណ្ឌ៥៥។*

រយៈពេលនៃភាពសង្ស័យ៖ ភាពសង្ស័យថា ជនណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសត្រូវតែ នៅមានអត្ថិភាព ដោយហេតុថា ជននោះត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនដោយនគរបាល។ នេះជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវមួយ សម្រាប់ការបន្តការឃុំខ្លួន។

រឿងក្តី STÖGMÜLLER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ វិច្ឆិកា ១៩៦៩ កថាខណ្ឌ៤។ រឿងក្តី* DE JONG, BAIJET *និង* VAN DEN BRINK *ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ តុលា-ការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២២ ឧសភា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ៤៤។*

ការនាំខ្លួនមកចំពោះមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចភ្លាមៗ៖ ជនជាប់ឃុំត្រូវនាំយកមក ដោយស្វ័យប្រវត្តិនៅចំពោះមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចភ្លាមៗ។ ការធ្វើដូច្នេះគឺដើម្បីការពារ កុំឲ្យមានការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញមកលើជនជាប់ឃុំ និងការបំពានអំណាច ដោយអាជ្ញាធរ។ កម្រិត នៃភាពបត់បែនពាក់ព័ន្ធនឹងសញ្ញាណ នៃភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗនេះមានលក្ខណៈកម្រិត។

រឿងក្តី MCKAY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៣ តុលា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៣២ (ទាមទារលក្ខខណ្ឌ នៃការនាំខ្លួនជាបន្ទាន់ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ)។ រឿងក្តី*BROGAN*និង ជនផ្សេងទៀតទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិ-មនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ វិច្ឆិកា ១៩៨៨ កថាខណ្ឌ៥៩ (ភាពបត់បែន នៅក្នុងភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗមានលក្ខណៈកម្រិត)។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥(១)។ មាត្រានេះធានានូវសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គលទាំងឡាយរួមទាំងសិទ្ធិទទួលការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ដោយស្របច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំង ពោលគឺតុលាការកំពូល។

គោលបំណងនៃការឃាត់ខ្លួន៖ ដើម្បីឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌សួរចម្លើយជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួននេះ។

*លេខ*94-82220 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ កក្កដា ១៩៩៤។*

មិនត្រូវឃាត់ខ្លួនជនណាដែលពុំមែនជា ឬពុំត្រូវបានសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស៖ អំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលរដ្ឋបាល ក្នុងការត្រួតពិនិត្យអត្តសញ្ញាណពុំអាចលាតសន្ធឹងរហូតដល់ករណីនេះឡើយ។

លេខ 72-90278 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ ៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ មករា ១៩៧៣។*

ការឃាត់ខ្លួនពុំមានលក្ខណៈហួសហេតុឡើយ ប្រសិនបើពុំលើសពីរយៈពេលស្របច្បាប់ចំនួន២៤ម៉ោង៖ ធ្វើដូច្នេះបានតែចំពោះកិច្ច ដែលត្រូវបំពេញនៅក្នុងរយៈពេលនោះគឺដើម្បីស្តាប់ជនត្រូវចោទតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ98-50007 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៧ កក្កដា ២០០០។

ចំពោះអង្គហេតុផ្សេងៗគ្នា ជនណាម្នាក់អាចស្ថិតនៅក្រោមវិធានការឃាត់ខ្លួនភ្លាមៗជាប់ៗគ្នា ឬដោយដាច់ចេញពីគ្នា៖ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ជនណាម្នាក់មិនអាចត្រូវបានបន្តឃាត់ខ្លួនជាប់ៗគ្នាលើសពីរយៈពេលអតិបរិមាដែលមានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់នោះឡើយ។

លេខ03-87739 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ មីនា ២០០៤។

ជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន អាចត្រូវគេស្តាប់ចម្លើយអំពីអង្គហេតុផ្សេងទៀត ក្រៅពីអង្គហេតុដែលចាប់ផ្តើមវិធានការនេះ៖ ករណីនេះកើតឡើងនៅពេល ដែលអង្គហេតុទាំងឡាយពុំបានប៉ះពាល់ ដល់ទម្រង់បែបបទនៃវិធានការឃាត់ខ្លួន។

លេខ04-83030 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦២ ០០៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មករា ២០០៥។

ការឃាត់ខ្លួនពុំចាំបាច់ធ្វើឡើងទេ នៅពេលដែលជនណាម្នាក់ស្ម័គ្រចិត្តចូលខ្លួន នៅចំពោះមុខនគរបាល៖ ការចូលខ្លួនបែបនេះគឺធ្វើឡើង ដើម្បីឲ្យគេស្តាប់ភាពចាំបាច់ក្នុងការស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ08-81771 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៣៨ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ មិថុនា ២០០៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៦២ និងមាត្រា៦៣។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីនីតិវិធីឃាត់ខ្លួន រួមទាំងលក្ខណៈ និងគោលបំណងនៃការឃាត់ខ្លួន និងលទ្ធភាពនៃការបន្តឃាត់ខ្លួនផងដែរ។

មាត្រា ១២១៖ ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរត្រូវតែជាការសម្ងាត់។

បុគ្គលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងការស៊ើបសួរ ជាពិសេសព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រម មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងកងរាជអាវុធហត្ថ មន្ត្រីរាជការ អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ គ្រូពេទ្យ និងបុគ្គលដែលមានសមត្ថកិច្ចដូចចែងក្នុងមាត្រា៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ) នៃក្រមនេះត្រូវរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ។

ប៉ុន្តែ ការគោរពនូវការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈមិនអាចជាឧបសគ្គដល់ការប្រើសិទ្ធិនៃការការពារខ្លួនឡើយ។

ម្យ៉ាងទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈ កាលណាខ្លួនយល់ឃើញថាព័ត៌មានដែលផ្សព្វផ្សាយពីរឿងក្តីណាមួយនោះជាព័ត៌មានមិនពិត។

ការបំពានលើការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ គឺជាបទល្មើសមជ្ឈិម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការដកចេញសេចក្តីសម្រេច ដើម្បីធានាថាការស៊ើបសួរមិនត្រូវបានប៉ះពាល់៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានសិទ្ធិដកចេញនូវ សម្រង់សេចក្តីសម្រេចពីសំណៅ នៃសេចក្តីសម្រេច ជាសាធារណៈ ដើម្បីធានាថា កិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវបានប៉ះពាល់។

រឿងក្តី អៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៥។

កិច្ចស៊ើបសួរ និងភស្តុតាងមិនត្រូវបង្ហាញជាសាធារណៈទេ៖ កិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវធ្វើជាសាធារណៈឡើយ។ ភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿងមិនត្រូវបង្ហាញជាសាធារណៈ។ បុគ្គលទាំងអស់ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវតែរក្សា ឱ្យបាននូវការសម្ងាត់។ ប៉ុន្តែ សវនាការត្រូវធ្វើឡើង ជាសាធារណៈ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ សំណើសុំសវនាការជាសាធារណៈ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨-១១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៦ និង៥៤។ វិធាន៥៦ គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១២១ ប៉ុន្តែក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស វិធាននេះបានផ្តល់សមត្ថកិច្ចឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកដទៃទៀតដែលមិនមែនជាភាគីមានលទ្ធភាព ពិនិត្យកិច្ចស៊ើបសួរដោយមានកម្រិត។ លើសពីនេះ វិធាន៥៤ អនុញ្ញាតឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងដល់សាធារណៈជន អំពីព័ត៌មានសង្ខេបដោយមិនលម្អៀង ដូចមានចែងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម និងដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរដែលបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នាក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

មេធាវីអាចមានសិទ្ធិ ពិនិត្យមើលសំណុំរឿងស៊ើបសួរបាន៖ នេះគឺដោយសារតែជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាបុគ្គលឯកជន ដែលមិនស្ថិតក្រោមវិធានរក្សាការសម្ងាត់។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទជ្រើសរើស មិនឱ្យមានមេធាវីធ្វើជាតំណាង ការបដិសេធមិន ឱ្យជនជាប់ចោទនេះមានសិទ្ធិពិនិត្យសំណុំរឿង នឹងក្លាយជាការបំពានសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តី MENET ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៤ មិថុនា ២០០៥ ករណីដែលមិនបានរាយការណ៍ (សិទ្ធិនេះនឹងត្រូវបានរក្សាទុកជូនមេធាវី)។ រឿងក្តី FOUCHER ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៨ មីនា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៣៦ (ករណីជនជាប់ចោទមិនមានមេធាវីតំណាង)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយយុត្តិធម៌រួមមានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈ និងដោយយុត្តិធម៌ក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ផ្អែកលើមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំង ពោលគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចផ្តល់សក្ខីកម្មដូចសាក្សីដែរ ក្នុងរឿងក្តីដែលខ្លួនបានស៊ើបអង្កេត៖ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ដោយសារកាតព្វកិច្ច នៃការរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនត្រូវលាតត្រដាងព័ត៌មាន អំពីនីតិវិធីណាមួយផ្សេងទៀតក្រៅតែពីនីតិវិធីដែលចោទជាបញ្ហានោះទេ។

តុលាការកំពូលបារាំង ៥ វិច្ឆិកា ១៩០៣។

ការរក្សាការសម្ងាត់លើការស្រាវជ្រាវ និងការស៊ើបសួរត្រូវបានបំពានតាមរយៈការលាតត្រដាងឯកសារដែលខ្លួនទទួលបាន ដោយមិនតាមស្របច្បាប់៖ វាក៏ជាការបំពានផងដែរ ទោះបីជាបញ្ហានេះត្រូវបានច្រានចោលក៏ដោយ។

លេខ90-83520 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ ឧសភា ១៩៩១។

ព័ត៌មានដែលនាំដល់ការកំណត់ អំពីអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការស៊ើបអង្កេត មិនត្រូវលាតត្រដាងឡើយ៖ ចំណុចនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជា អំពើធ្វេសប្រហែសយ៉ាងខ្លាំង។

លេខ96-16560 ព្រឹត្តិបត្ររដ្ឋប្បវេណី I.៨៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ មីនា ១៩៩៩។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនស្ថិតនៅក្រោមកាតព្វកិច្ចរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈទេ៖ គោលការណ៍នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយករណីយុត្តិសាស្ត្រ។

លេខ76-92075 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៦៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ តុលា ១៩៧៨។

មេធាវីមិនត្រូវបំពានលើទំនុកចិត្ត ចំពោះការរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ៖ មេធាវីត្រូវតែគោរពការរក្សាការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ និងជាឧទាហរណ៍ មិនត្រូវបញ្ចេញព័ត៌មានលម្អិត អំពីរឿងក្តីទៅតតិយជនទេ ទោះបីកូនក្តីអនុញ្ញាតឱ្យលាតត្រដាងក៏ដោយ។

លេខ04-81513 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២៧ តុលា ២០០៤។

ជនជាប់ចោទ ឬជនសង្ស័យ មិនអាចពិនិត្យសំណុំរឿងដោយផ្ទាល់ទេ ប៉ុន្តែអាចស្នើសុំឲ្យបញ្ជូនឯកសារថតចម្លងដើម្បីដាក់បញ្ចូល ក្នុងសំណុំរឿងសម្រាប់បញ្ជូនទៅតុលាការ៖ ការស្នើសុំនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈមេធាវីរបស់ពួកគេ ហើយការចំណាយគឺជាបន្ទុករបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនសង្ស័យ។

លេខ96-80219 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៤៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មិថុនា ១៩៩៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១១។ មាត្រានេះ ចែងអំពីការរក្សាការសម្ងាត់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីស្រាវជ្រាវ និងស៊ើបអង្កេត រួមទាំងអត្ថន័យមិនច្បាស់លាស់រវាងការរក្សាការសម្ងាត់នៃនីតិវិធីស៊ើបសួរ និងការរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ។

មាត្រា ១២៤៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

អនុលោមតាមមាត្រា ៤៤ (ការបើកការស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ការស៊ើបសួរត្រូវបើកដោយដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ដោយអនុលោមតាមវាក្យខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤៤ (ការបើកការស៊ើបសួរ) ការស៊ើបសួរអាចបើកប្រឆាំងនឹងបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ឬប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបាន ដោយគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរឡើយ។

កាលបើចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលពាក្យបណ្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើតាមនីតិវិធី ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៣៩ (ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា) និងមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក)។

កាលណាទទួលពាក្យប្តឹងសាមញ្ញ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជូនពាក្យប្តឹងនោះទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ត្រូវសង្ខេបអំពីអង្គហេតុ និងបទចោទ ដែលបានស៊ើបសួរ៖ សិទ្ធិទទួលបាននូវការជូនដំណឹង អំពីការចោទប្រកាន់ គឺជាសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់បុគ្គលត្រូវចោទ។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ត្រូវសង្ខេបអំពីអង្គហេតុ និងប្រភេទនៃបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទ។ អង្គហេតុជាក់លាក់ ដូចបានសង្ខេបនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវមានសុពលភាព និងត្រូវអះអាងក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ។ ការធ្វើបែបនេះគឺដើម្បីធានាថា មេធាវីការពារក្តីទទួលបានការជូនដំណឹងគ្រប់គ្រាន់ អំពីបទចោទដែលនឹងត្រូវជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីអៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើភាពអាចអនុវត្តបាននូវសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៩២ និង៩៥។

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ បើកការស៊ើបសួរលើរឿងក្តី៖ នៅពេលដំណាលគ្នានេះដែរ ដំណាក់កាលនេះបញ្ចប់នូវអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីស៊ើបសួរនូវអង្គហេតុដូចគ្នា។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកាស្នើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម ទាក់ទងនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៣ និង៥៥។ វិធាន៥៣(២) តម្រូវឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាដាក់ភស្តុតាងទាំងអស់ (រួមទាំងភស្តុតាងដោះបន្ទុក) នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។ វិធាន៥៥ បានបកស្រាយពីទំនាក់ទំនងរវាងព្រះរាជអាជ្ញា និងចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នាក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

មោឃភាពនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវតែលើកឡើងជាអញ្ញត្តកម្ម៖ ពោលគឺមុនពេលឈានដល់ការពិភាក្សាណាមួយលើអង្គសេចក្តី។

លេខ94-81397 តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ តុលា ១៩៩៥។

រាល់សំណើណាមួយ ដែលមិនមានកាលបរិច្ឆេទត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ៖ ព្រោះថា កាលបរិច្ឆេទនៅលើសំណើគឺមានសារៈសំខាន់ចំពោះបណ្តឹង។

លេខ70-92577 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៥ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ មេសា ១៩៧១។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការស៊ើបសួរតែអង្គហេតុណាដែលមានបញ្ជាក់ជាក់លាក់ នៅក្នុងបណ្តឹងដែលបានដាក់ជូនតែប៉ុណ្ណោះ៖ ពោលគឺអង្គហេតុនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។

លេខ73-90372 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១០ ឧសភា ១៩៧៣។ លេខ 95-84041 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦០ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ កុម្ភៈ១៩៩៦។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចោទប្រកាន់រាល់បុគ្គលដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋាន៖ នៅក្នុងករណីនៃការសួរចម្លើយ។

*លេខ*83-94762 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៨* *តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ កុម្ភៈ ១៩៨៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨០ និង៨២។ មាត្រា៨០ តម្រូវឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរស្របតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ខណៈដែលមាត្រា៨២ ផ្តល់សិទ្ធិអំណាចជូនរដ្ឋអាជ្ញាក្នុងការស្នើសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ ដើម្បីជាចំណែកមួយនៃកិច្ចស៊ើបសួរ តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។

មាត្រា ១២៥៖ វិសាលភាពនៃការស៊ើប

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ទទួលបណ្ដឹងអំពីអង្គហេតុដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវស៊ើបសួរតែអំពីអង្គហេតុនោះប៉ុណ្ណោះ។

ប្រសិនបើ មានលេចអង្គហេតុថ្មីដែលជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងពេលស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានអំពីអង្គហេតុនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្ដឹងសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនេះ តាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ បើគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរគ្មានអំណាចស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនោះឡើយ។

ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចាំបាច់សុំដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេ ប្រសិនបើអង្គហេតុថ្មីនោះ ជាស្ថានទម្ងន់ទោសទៅលើអង្គហេតុដែលចែងក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរដំបូង។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

និយមន័យ នៃសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ៖ សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវបានកំណត់និយមន័យថា ជាសំណើសុំបំពេញកិច្ច ដែលនឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬតាមរយៈការធ្វើប្រតិភូកម្ម សំណើសុំបំពេញកិច្ចនេះត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់ អ.វ.ត.ក ឬដោយនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីធ្វើការប្រមូលព័ត៌មានដែលឈានដល់ការបញ្ជាក់ការពិត។

រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងកស្តុតាងដែលអាចទទួលបានដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៨។ រឿងក្ដី ខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងកស្តុតាង ដែលអាចទទួលបានដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មករា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៦។

គ្រប់ភាគីទាំងអស់ អាចស្នើសុំការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ៖ គ្រប់ភាគីទាំងអស់ មានសិទ្ធិអាចស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។ សំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការស្នើសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់វិធានការ ដើម្បីប្រមូលយកព័ត៌មាន ដែលអាចឈានដល់ការបញ្ជាក់ការពិត។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើកស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ. ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៧ និង១៨។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិធំធេងក្នុងការសម្រេចលើសំណើសុំ ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានសិទ្ធិសម្រេចលើភស្តុតាងដែលមានសារៈប្រយោជន៍ ឬលើឱកាសបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ។ ភាគីអាចស្នើសុំ តែមិនមែនដាក់កាតព្វកិច្ច ឱ្យចៅក្រមធ្វើការស៊ើបសួរឡើយ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ. ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១។ រឿងក្ដីនួន ជា ខៀវសំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ១៧ ១៨ និង២២ (ឆន្ទានុសិទ្ធិធំធេង និងភាគីអាចស្នើសុំបាន ប៉ុន្តែមិនមែនដាក់កាតព្វកិច្ច លើសហចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ) និងរឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និង ឌុច៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងកិច្ចសម្ភាសន៍ ចំពោះការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤ (អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ មិនត្រូវបង្គាប់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនោះទេ)។

ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ លើភស្តុតាងជាសម្ភារៈដែលមិនមាន នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ៖ សំណើសុំឱ្យត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើភស្តុតាងសម្ភារៈ ដែលមិនមានបញ្ជាក់ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ត្រូវតែច្បាស់លាស់ និងត្រូវមានភាពជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការបញ្ជាក់រកការពិត។

រឿងក្ដី អៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣៣ ៤៤ និង៤៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៣ និងវិធាន៥៥។ វិធានទាំងនេះ គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១២៥ លើកលែងតែក្រៅពីពុំតម្រូវឱ្យមានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមលើអង្គហេតុថ្មី ដែលជាស្ថានទម្ងន់ទោសនៃអង្គហេតុដែលមានកំនត់ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានដែលមានស្រាប់ វិធានទាំងពីរនេះក៏ពុំទាមទារឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើការជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីអង្គហេតុថ្មីៗទាំងនេះដែរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

រាល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីសម្រេច នៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរ ត្រូវតែឯករាជ និងមិនលម្អៀង៖ ទោះបីអាជ្ញាធរទាំងនេះជាចៅក្រម ឬក៏រដ្ឋអាជ្ញាក៏ដោយ។

រឿងក្តី PANTEA ទល់នឹងប្រទេសរ៉ូម៉ានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៣ មិថុនា ២០០៣ កថាខណ្ឌ២៣៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះ ផ្តល់សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមមានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈ និងដោយយុត្តិធម៌ក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ជាទូទៅ ត្រូវបានកំណត់ត្រឹមតែអង្គហេតុដូចមានចែង នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ៖ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបានរកឃើញនូវអង្គហេតុថ្មី ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់បញ្ចូល នូវអង្គហេតុថ្មីៗទាំងនោះ ក្នុងកំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី មុននឹងជូនដំណឹងដល់រដ្ឋអាជ្ញា និងក្នុងករណីចាំបាច់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបន្តវាយតម្លៃដោយសង្ខេប លើភវនីយភាពនៃអង្គហេតុទាំងនេះជាបន្ទាន់។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចបំពេញកិច្ចដោយចាប់បង្ខំ ដែលតម្រូវឱ្យមានការជាប់ពាក់ព័ន្ធពីស្ថាប័នអយ្យការចំពោះអង្គហេតុនេះឡើយ។

លេខ95-84041 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦០ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ កុម្ភៈ ១៩៩៦។

កត្តាចាំបាច់សម្រាប់បញ្ជាក់ពីកិច្ច ដែលត្រូវបំពេញជាបន្ទាន់៖ កិច្ចទាំងនេះមិនត្រូវបំពេញដោយបង្ខំនោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវបំពេញឱ្យចប់រួចរាល់ក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃ និងត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងកំណត់ហេតុ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

*លេខ*99-81426 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៧៦ តុលាការកំពូលប្រទេសបារាំង ៣០ មិថុនា ១៩៩៩។*

បុគ្គលដែលមិនមានឈ្មោះ ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ៖ បុគ្គលទាំងនេះដាច់ខាតមិនត្រូវបានកោះ ឬឃុំខ្លួនឡើយ។

*លេខ*97-84372 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១ មេសា ១៩៩៨។*

រដ្ឋអាជ្ញាមិនអាចកំណត់វិសាលភាព នៃសំណើបានទេ នៅពេល ដែលការស៊ើបសួរបានចាប់ផ្តើមរួចហើយ ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពិចារណា លើរាល់អង្គហេតុទាំងអស់ ដែលខ្លួនទទួលបាន។

*លេខ*76-91442 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ មីនា ១៩៧៧។*

ស្ថានភាព ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស៊ើបសួរអង្គហេតុថ្មីដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូល ក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ តែក្នុងករណីដែលរដ្ឋអាជ្ញាសម្រេចបញ្ជូនអង្គហេតុថ្មីៗទាំងនោះ ឱ្យធ្វើការស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។

*លេខ*00-82107 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧៧ ២៦ កញ្ញា ២០០០។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង***៖ មាត្រា៨០ និងមាត្រា៨២។ មាត្រា៨០ តម្រូវឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរ ដោយស្របតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ខណៈដែលមាត្រា៨២ ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យរដ្ឋអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់មួយចំនួន ដែលជាផ្នែកមួយនៃការស៊ើបសួរ តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។

មាត្រា ១២៦៖ ការដាក់ជនសង្ស័យឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យនូវបុគ្គលណា ដែលមានការចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានអំណាចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យនូវបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលមានតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់គ្នាយ៉ាងខ្លាំងថាបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទោះបីជាគ្មានការចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរក៏ដោយ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចដាក់បុគ្គលនោះឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យក្នុងឋានៈជាចារី ជាអ្នកផ្តើមគំនិត ឬជាអ្នកសមគំនិត។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ គឺជាសេចក្តីសម្រេចមួយដោយផ្អែកលើភស្តុតាង៖ គឺជាសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនៅពេលណា ដែលមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ និងស៊ីសង្វាក់គ្នា ក្នុងការទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌប្រឆាំងនឹងបុគ្គលណាម្នាក់ និងវាមិនមែនជាទម្រង់ការខាងនីតិវិធីនោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង-ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ ដីកាបដិសេធន៍ការចោទ-ប្រកាន់បន្ថែម អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហ-ចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៦ កុម្ភៈ ២០១០ កថាខណ្ឌ ១៣។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៥(៤)។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ១២៦ លើកលែងតែករណីដែលវិធានផ្ទៃក្នុងនេះចែងថា ធ្វើការចោទប្រកាន់ដោយមិនដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យឡើយ ហើយទាមទារឲ្យមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ និងស៊ីសង្វាក់គ្នា ជាជាងភស្តុតាងជាក់លាក់ និងទាក់ទងគ្នា ព្រមទាំងមិនបានបញ្ជាក់អំពីទម្រង់ផ្សេងៗ ដែលបុគ្គលណាម្នាក់ត្រូវបានចោទប្រកាន់។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និង អនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បណ្ដឹងអាជ្ញា គឺជាបណ្ដឹងផ្ដួចផ្ដើមឡើងពេញលេញដោយការចោទប្រកាន់ជាបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ៖ ករណីនេះ ទោះបីជាពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានប្រកាសមិនទទួលយកក៏ដោយ។

លេខ83-92677 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩០ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ វិច្ឆិកា ១៩៨៣។

វិសាលភាពមានព្រំដែន របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចស៊ើបសួរបានត្រឹមតែអង្គហេតុណាដែលបានលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់ នៅក្នុងដីកាចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងជននោះប៉ុណ្ណោះ។

លេខ73-90372 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១០ ឧសភា ១៩៧៣។

ការទុកជាមោឃៈ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានទុកជាមោឃៈ ប្រសិនបើដីកានោះមិនបំពេញបាននូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្នែកច្បាប់ចាំបាច់ នៃអត្ថិភាពរបស់ខ្លួនទេនោះ។

លេខ01-87656 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១២៩ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ មិថុនា ២០០២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨០ និង៨០-១។ មាត្រា៨០ តម្រូវឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរ ដោយអនុលោមតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ រីឯមាត្រា ៨០-១ តម្រូវឲ្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យ ចំពោះបុគ្គលទាំងឡាយណាមានភស្តុតាងប្រឆាំងរឹងមាំ និងស៊ីសង្វាក់គ្នាអំពីការចូលរួមរបស់គេបានចោទប្រកាន់។

មាត្រា ១២៧៖ ការស៊ើបសួរស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និង ដោះបន្ទុក

ចៅក្រមស៊ើបសួរ បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍សម្រាប់បង្ហាញឱ្យឃើញការពិតដោយអនុលោមតាមច្បាប់។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានករណីកិច្ចស៊ើបសួរទាំងភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

អាចបំពេញរាល់កិច្ចស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចបំពេញរាល់កិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីអាចស្វែងរកការពិត។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចរក្សាសិទ្ធិដើម្បីធ្វើការពិចារណា លើសារៈប្រយោជន៍ នៃភស្តុតាង ឬឱកាស ដើម្បីអាចបំពេញរាល់កិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១ (សិទ្ធិសម្រេចនៅពេលការបំពេញកិច្ច ឈានដល់ការស្វែងរកការពិត)។ រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិស្តីពីការបកប្រែ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ កុម្ភៈ ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៩ (អាចបំពេញរាល់កិច្ចទាំងឡាយ ដែលអាចឈានដល់ការស្វែងរកការពិត)។

កាតព្វកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យ លើរាល់ភស្តុតាងទាំងអស់ឡើងវិញ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការត្រួតពិនិត្យ លើរាល់ភស្តុតាងទាំងអស់ឡើងវិញ រួមទាំងភស្តុតាងដោះបន្ទុក មុននឹងសម្រេចបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣៥។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែដំណើរការស៊ើបសួរឲ្យបានពេញលេញ៖ ចៅក្រមពុំចាំបាច់ធ្វើការស៊ើបសួរឲ្យហួសពីវិសាលភាព នៃរឿងក្តីក្នុងការស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកា ស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើភស្តុតាងដោះបន្ទុក

អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហ ចៅក្រមស៊ើប-សួរ ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៥។

សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ គឺជាសំណើសុំឱ្យស្វែងរកភស្តុតាង៖ រាល់សំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរគួរត្រូវបានបកស្រាយថា ជាសំណើសុំឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើការប្រមូល និងការវិភាគលើភស្តុតាង ក្នុងគោលបំណងស្វែងរកការពិត។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឱ្យបំពេញ កិច្ចស៊ើបសួររកភស្តុ-តាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១៨-១៩។

ការបកប្រែ មិនមែនជាកិច្ចស៊ើបសួរទេ៖ សំណើសុំឱ្យធ្វើការបកប្រែភស្តុតាង មិនមែនជាសំណើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិស្តីពីការបកប្រែ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ កុម្ភៈ ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៥(៥)។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ១២៧ លើកលែងតែករណីដែលវិធានផ្ទៃក្នុងនេះបកស្រាយពីរបៀបដែលចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបំពេញកាតព្វ-កិច្ចទាំងនេះ រួមមានការចេញដីកាកោះ និងការសួរចម្លើយជនសង្ស័យ និងជនត្រូវចោទ ការស្តាប់ចម្លើយជនរង-គ្រោះ និងសាក្សី និងការដកហូតវត្ថុតាងជាអាទិ៍។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភ៖ ការខកខានក្នុងការបង្កើតឯកសារនៅក្នុងដំណាក់កាលនគរបាល៖ ការខកខានក្នុងការបង្កើតឯកសារនៅក្នុងដំណាក់កាលនគរបាល ដែលអាចរួមមានភស្តុតាងដោះបន្ទុក គឺជាការរំលោភសិទ្ធិជន-ជាប់ចោទ ដោយសារទង្វើនេះ អាចរារាំងដល់ការរៀបចំកិច្ចការពារខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តី YASSEEN និងTHOMAS ទល់នឹងប្រទេសហ្គុយយ៉ាណា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិ-

មនុស្ស អ.ស.ប ៣០ មីនា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ ៧.១០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា១៤។ មាត្រានេះត្រូវបានបកស្រាយថា ជាលក្ខខណ្ឌទាមទារឱ្យបង្កើតឯកសារដោះបន្ទុក។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការលួចស្តាប់កិច្ចសន្ទនា តាមទូរសព្ទត្រូវតែមានមូលដ្ឋានច្បាប់ច្បាស់លាស់ពិតប្រាកដ៖ ព្រោះតែទង្វើនេះបានបង្ហាញពីការជ្រៀតជ្រែក យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរក្នុងជីវិតឯកជន និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាឯកជន។ ច្បាប់ស្តីពីការឮតាមដាន លើការសម្ងាត់ត្រូវតែមានភាពច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីអាចឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបានដឹងថា នៅពេលណាដែលការតាមដានបែបនេះ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយស្របច្បាប់។

រឿងក្តី HUVIG ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ មេសា ១៩៩០ កថាខណ្ឌ ៣២ (ភាពជាក់លាក់នៃច្បាប់ការជ្រៀតជ្រែកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ)។ រឿងក្តីMALONE ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ សីហា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ៦៧ (ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវតែបានដឹងអំពីច្បាប់)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៨(១)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិគោរពជីវិតឯកជន និងជីវិតគ្រួសារឯកជន ដែលរួមមាន ការគោរពនូវលិខិតឆ្លងឆ្លើយ និងលំនៅឋានរបស់បុគ្គល។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បារាំង ពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការថតសម្លេងកិច្ចសន្ទនា របស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួនដែលមានរបាំងបិទ៖ កិច្ចទាំងនេះអាចត្រូវបានបង្គាប់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ប្រសិនបើ ជនជាប់ចោទទាំងនោះ ស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងក្នុងករណីដែលមិនបានរំលោភសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ។

*លេខ*00-83852 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ ធ្នូ ២០០០។*

ការថតសម្លេងកិច្ចសន្ទនាតាមទូរសព្ទ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរជារឿយៗ អាចទាមទារឱ្យថតសម្លេងកិច្ចសន្ទនាតាមទូរសព្ទឲ្យបានទៀងទាត់ និងបង្គាប់ឲ្យធ្វើប្រតិចារឹក។

*លេខ*99-85045 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១០ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ តុលា ១៩៩៩។*

ការរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ នៃការងារជាវិជ្ជាជីវៈមួយចំនួនគឺជាគោលការណ៍ទូទៅ និងដាច់ខាត៖ ឧទាហរណ៍ គ្រូពេទ្យជាអាទិ៍។ គ្មានករណីណាអាចអនុញ្ញាតឱ្យគ្រូពេទ្យរួចផុត ពីកាតព្វកិច្ចនេះឡើយ។ ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចរឹបអូសយកភស្តុតាង ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ក្នុងការស៊ើបសួរ។

*ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ ឧសភា ១៩៤៧ (ការរក្សាការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ)។ លេខ*66-90067 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ មិថុនា ១៩៩៦ (ការរឹបអូសភស្តុតាង)។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨១។ មាត្រានេះបានអនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបំពេញកិច្ចណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ក្នុងការស្វែងរកការពិត។ មាត្រានេះចងកាតព្វកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរឲ្យស្វែងរកទាំងភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្តុតាងដោះបន្ទុក។

មាត្រា ១២៩៖ មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី

សំណុំរឿងស៊ើបសួរត្រូវរក្សាទុកដោយក្រឡាបញ្ជី។ ក្រឡាបញ្ជីចម្លងលិខិតនីមួយៗនៃសំណុំរឿងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន។ លិខិតចម្លងនេះត្រូវតែបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមលិខិតដើមដោយ ក្រឡាបញ្ជី សេចក្តីចម្លងត្រូវរៀបចំទុកនៅក្នុងសំណុំរឿងបង្ការទុក។

គ្រប់លិខិតនៃសំណុំរឿងត្រូវតែបង់លេខដោយក្រឡាបញ្ជីតាមលំដាប់នៃកាលប្បវត្តិ។

សំណុំរឿង និងសំណុំលិខិតដែលបង្ការទុក ត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី នៅមន្ទីរចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬនៅក្នុងបន្ទប់ណាមួយនៃតុលាការដែលមានលក្ខខណ្ឌសន្តិសុខគ្រប់គ្រាន់។

មេធាវី ឬលេខាធិការរបស់មេធាវី ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យធ្វើការថតចម្លងដោយខ្លួនជាអ្នកចេញសោហ៊ុយ និងក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រឡាបញ្ជី។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សិទ្ធិនីតិវិធីរបស់ជនជាប់ចោទ នៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរ រួមទាំងការពិនិត្យឡើងវិញលើឯកសារសំណុំរឿង៖ ចាប់តាំងពីពេលចាប់ផ្តើមកិច្ចស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទទទួលបានសិទ្ធិនីតិវិធីដែលរួមទាំងសិទ្ធិពិនិត្យឯកសារ ដើម្បីឲ្យបានដឹងអំពីបទចោទដាក់បន្ទុកលើខ្លួនឯង ដើម្បីរៀបចំកិច្ចការពារខ្លួន និងដើម្បីការពារខ្លួន។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការចាត់តាំងអ្នកជំនាញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៥ និងលេខយោងជើងទំព័រ២៤។

មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ អាចពិនិត្យសំណុំរឿងបាន៖ ក្រោយពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ ប្រសិនបើ មានដីកាបញ្ជូនកូនក្តីរបស់ខ្លួនទៅជំនុំជម្រះ មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទអាចរៀបចំដំណាក់កាលជំនុំជម្រះរបស់ខ្លួនបាន ដោយធ្វើការពិនិត្យភស្តុតាង ដែលមានស្រាប់ ចំពោះមុខ រួមទាំងសំណុំរឿង ដែលរក្សាទុកដោយក្រឡាបញ្ជី។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃភស្តុតាងដែលទទួលបាន តាមរយៈអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៣ និងលេខយោងជើងទំព័រ២៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង *អ.វ.ត.ក*៖ វិធាន៥៥(៦)។ វិធាននេះ គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ១២៩ លើកលែងតែករណីដែលក្រឡាបញ្ជីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ជាអ្នករក្សាសំណុំរឿងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ វិធានផ្ទៃក្នុងផ្សេងទៀតចែងបញ្ជាក់បន្ថែមអំពីបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ រួមទាំងវិធាន១០(៤) ដែលចែងអំពីភាពចាំបាច់ក្នុងការរក្សាទុកសំណុំរឿងអេឡិចត្រូនិក និងវិធាន៩(៥) ដែលចែងអំពីការរក្សាទុកទិន្នន័យសំណុំរឿង និងវិធាន១៤(២) ១៧(៣) និង៣៣(២) ដែលបញ្ជាក់បន្ថែមអំពីបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ភាគីទាំងអស់ នៅក្នុងការជំនុំជម្រះត្រូវមានឱកាសដឹង និងផ្តល់មតិយោបល់ លើភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលប្រមូលបាន ឬធ្វើការដាក់ជូនសេចក្តីសង្កេត៖ នេះរួមទាំងភស្តុតាង/សេចក្តីសង្កេត របស់សមាជិកឯករាជ្យនៃស្ថាប័នច្បាប់ជាតិ។ បទប្បញ្ញត្តិនេះ ចេញមកពីគោលការណ៍ នៃដំណើរការក្តីចំពោះមុខ។

> *រឿងក្តី* MACHADO *ទល់នឹងប្រទេសព័រទុយហ្កាល់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ កុម្ភៈ ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៣១។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖** មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិទទួលបានសមភាពនៃអំណាចរវាងភាគី។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ឯកសារទាំងអស់ក្នុងសំណុំរឿង ត្រូវចុះលេខដោយក្រឡាបញ្ជី ក្នុងខណៈដែលឯកសារនេះត្រូវបានព្រាង ឬត្រូវបានទទួល ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ ឯកសារនេះដែលត្រូវបានព្រាងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនិង/ឬដោយបុគ្គល ដែលទទួលការចាត់តាំង ពីចៅក្រម-

ព្រមទាំងឯកសារ ដែលត្រូវបានដាក់ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរនឹងត្រូវដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៤០០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ ឧសភា ១៩៥៨។

ក្រឡាបញ្ជីត្រូវបញ្ជាក់ថា ឯកសារសំណុំរឿងថតចម្លងគឺបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមៈ ច្បាប់ចម្លងនៃឯកសារមួយ ដែលមិនមានហត្ថលេខាដើម របស់អ្នកនិពន្ធឯកសារនោះ និងគ្មានការបញ្ជាក់របស់ក្រឡាបញ្ជី មិនមានយថាភាពទេ។

លេខ87-85018 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ មិថុនា ១៩៨៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា៨១។ មាត្រានេះកំណត់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវពិស្តារសម្រាប់ក្រឡាបញ្ជីក្នុងការរក្សាទុកសំណុំរឿង។

មាត្រា ១៣២៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេនោះ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ។ ដីកានេះ ត្រូវមានសំអាងហេតុក្នុងការបដិសេធន៍ ហើយត្រូវតែជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងថិរវេលាយ៉ាងឆាប់បំផុត។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សំណើសុំត្រូវតែបញ្ជាក់ ពីមូលហេតុផ្អែកតាមអង្គហេតុ៖ សំណើសុំឱ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ណាមួយត្រូវតែមានបញ្ជាក់ពី មូលហេតុនៃភាពចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រសំណើរបស់ខ្លួន។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឲ្យប្រមូល កស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.-ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៤៣។

សំណើសុំត្រូវតែពាក់ព័ន្ធនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ដែលស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់តុលាការ៖ សំណើសុំបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវតែបញ្ជាក់អំពីកម្មវត្ថុ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ដែលស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់តុលាការ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឲ្យស៊ើបសួរទី១១ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ សីហា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៤។

សំណើសុំត្រូវតែស្ថិត ក្នុងវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើប-សួរ៖ សំណើសុំបើកកិច្ចស៊ើបសួរ មានសុពលភាពក្នុងករណី ដែលកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលត្រូវបានស្នើសុំគឺស្ថិតក្នុងវិសាលភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលបានកំណត់ ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើប-សួរ និង/ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។

រឿងក្តី អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឲ្យស៊ើបសួរ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជន

ត្រូវចោទ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ សីហា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។

សំណើសុំត្រូវតែ ចង្អុលបង្ហាញឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីកិច្ចស៊ើបសួរ និងមូលហេតុ៖ សំណើសុំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវតែមានភាពជាក់លាក់គ្រប់គ្រាន់ និងចង្អុលបង្ហាញច្បាស់ ពីកិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវធ្វើ និងមូលហេតុ នៃកិច្ចស៊ើបសួរទាំងនោះ។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះ ដើម្បីធានានូវកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី មិនត្រូវបានពន្យារ ដោយគ្មានមូលហេតុ និងសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះទាន់ពេលវេលា ត្រូវបានការពារ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថាជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ សីហា ២០១០ កថាខណ្ឌ៥៣។

កិច្ចស៊ើបសួរមាន គោលបំណងប្រមូលភស្តុតាងដែលមានប្រយោជន៍ នៅក្នុងការស្វែងរកការពិត៖ កិច្ចស៊ើបសួរគឺជាកិច្ចការ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬផ្ទេរទៅឲ្យនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីប្រមូលភស្តុតាង ដែលមានផលប្រយោជន៍ក្នុងការស្វែងរកការពិត។

រឿងក្តី អៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសិទ្ធិទាក់ទងនឹងការបកប្រែ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ កុម្ភៈ ២០០៩ កថាខណ្ឌ២០ និង២៣។

សិទ្ធិរបស់ភាគីនានា ដើម្បីដឹងអំពីមូលហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច៖ រាល់ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ត្រូវបញ្ជាក់ពីមូលហេតុគាំទ្រ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឯកសារភស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៣-២៦។

ចៅក្រមត្រូវបញ្ជាក់ ពីមូលហេតុរួមនៃព័ត៌មានគាំទ្រសេចក្តីសម្រេច៖ លក្ខខណ្ឌ ដែលតម្រូវឲ្យចៅក្រមចេញសេចក្តីសម្រេច ដោយមានសំអាងហេតុ នៅពេល ដែលបានខ្លួនបដិសេធសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរមាន ន័យថាចៅក្រមត្រូវតែបញ្ជាក់ពីមូលហេតុរួម នៃព័ត៌មានគាំទ្រសេចក្តីសម្រេចរបស់គេ ដោយមិនចាំបាច់ពន្យល់គ្រប់ផ្នែកនោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៨។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិ ក្នុងការសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានឯករាជ្យភាព នៅក្នុងការអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួន។ ហេតុដូច្នេះ កាលណាមិនមានការណែនាំជាក់លាក់ នៅក្នុងច្បាប់

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានឆន្ទានុសិទ្ធិ ក្នុងការកំណត់ពីភាពមានប្រយោជន៍ នៃសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។ សំណើសុំ គឺជាការស្នើផ្តល់យោបល់ មិនមែនជាការបញ្ជាទេ ។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ទាក់ទងនឹងកស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែ ច្រានចោលការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយសារសំណើទាំងនោះមិនត្រូវបានជឿជាក់ថា នាំមកនូវក្នុងការស្វែងរកការពិតទេៈ ការណ៍នេះ ដោយសារតែករណីយកិច្ចរបស់គេ មិនត្រូវបន្តកិច្ចស៊ើបសួរហួសរយៈពេលកំណត់ពិតប្រាកដ ដើម្បីចៀសវាងអំពីការរំលោភបំពានភាពត្រឹមត្រូវនៃដំណើរការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តី នួន ជា អៀង សារី និងអៀង ធីរិទ្ធៈ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងកស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

ក្រៅពីភាពពាក់ព័ន្ធការកម្រិត លើឆន្ទានុសិទ្ធិមិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឡើយៈ រាល់ការកម្រិតលើឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការទទួលយក ឬបដិសេធចោលសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ណាមួយក្រៅពីភាពពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងវិសាលភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងខៀវ សំផនៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីកស្តុតាងបញ្ជាក់ពីការដឹងឮអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ជនត្រូវចោទ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦០-៦២។

សំណើសុំដាក់កស្តុតាងចូលក្នុងសំណុំរឿង មិនមែនជាសំណើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរឡើយៈ សំណើបែបនេះ គឺសម្រាប់តែឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកា ដែលចាំបាច់សម្រាប់នីតិវិធីស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផនៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីកស្តុតាងបញ្ជាក់ ពីការដឹងឮអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ជនត្រូវចោទ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ សីហា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧។

សំណើសុំបំពេញកិច្ច ក្នុងអនាគត ក្រៅពីកិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយៈ សំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលមានសុពលភាពមិនត្រូវព្យាយាមបង្ខំឲ្យចៅក្រម អនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិនាពេលអនាគតឡើយ។ ប្រសិនបើសំណើមិនស្នើសុំដីកា ឬកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយទេ ប៉ុន្តែដាក់កាតព្វកិច្ចឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ បំពេញកិច្ចការក្រៅពីកិច្ចស៊ើបសួរសំណើបែបនេះ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយទោះបីជា កិច្ចការនោះស្ថិតក្នុងបរិបទនៃកិច្ចស៊ើបសួរក៏ដោយ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីសំណើសុំបញ្ជីវិភាគភស្ដុតាង អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៨ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ១-៤។

សំណើសុំដែលធ្វើឡើង ក្រោយការបិទការស៊ើប-សួរអាចទទួលយកបាន៖ សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម ដែលត្រូវបានដាក់ឡើងក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ ក្រោយពីការបិទការស៊ើបសួរត្រូវបានអនុញ្ញាត។

រឿងក្ដី នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីសំណើសុំឯកសារភស្ដុតាង អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៣។

បទដ្ឋាននៃការពិនិត្យសំណើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរឡើងវិញ៖ បទដ្ឋានពិនិត្យត្រឹមត្រូវ ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរប្រើ ដើម្បីកំណត់ឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការទទួលយក ឬបដិសេធសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ គឺថាតើសំណើនេះពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិសាលភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរដែរឬទេ ដើម្បីបញ្ជាក់ការពិត។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី និងខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីភស្ដុតាង បញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទបានដឹងឮអំពីក្រិដ្ឋកម្ម អ.វ.ត.ក អ.-ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤២-៤៥។

ភាពជាក់លាក់ និងភាពពាក់ព័ន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបង្ហាញ ពីការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិមិនត្រឹមត្រូវ៖ អង្គហេតុ ដែលបង្ហាញថា សំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលត្រូវបានគេបដិសេធបំពេញលក្ខខណ្ឌស្ដីពីភាពជាក់លាក់ និងភាពពាក់ព័ន្ធ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការបង្ហាញថាការបដិសេធ គឺជាការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិមិនត្រឹមត្រូវឡើយ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី និងខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីភស្ដុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៥៧។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង *អ.វ.ត.ក*៖ វិធាន៥៥(១០) ៦៦(១) និង៦៦(៣)។ វិធាន៥៥(១០) គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៣២ ប៉ុន្តែក៏មិនបានកំណត់នូវរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ សម្រាប់ធ្វើដីកាសម្រេចបដិសេធទេ និងបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ដីកាសម្រេចនេះជាកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ វិធាន៦៦(១) ផ្ដល់នូវលទ្ធភាពឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម បន្ទាប់ពីមានសេចក្ដីជូនដំណឹងបិទកិច្ចស៊ើបសួរ រីឯវិធាន៦៦(៣) អនុញ្ញាតឲ្យមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ភាគីមិនអាចស្នើសុំឲ្យសាក្សីផ្ដល់ឯកសារមកឲ្យខ្លួនទេ៖ ភាគី អាចស្នើសុំឯកសារពីភាគីផ្សេងទៀតនៃរឿងក្ដី។

លេខ96-83118 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨
តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចេញដីកាឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា៖ រដ្ឋអាជ្ញាអាចបញ្ជូនសំណើនេះទៅសភាស៊ើបសួរដោយផ្ទាល់បាន។

លេខ02-82017 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩១
តុលាការកំពូលបារាំង ៣០ មេសា ២០០២។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិបដិសេធសំណើរបស់ភាគី៖ តុលាការកំពូលមិនអាចត្រួតត្រាបញ្ហានេះបានទេ។

លេខ96-83118 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨
តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។

មេធាវីរបស់ភាគី អាចចូលរួមក្នុងកិច្ចដែលចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការពិនិត្យអ្នកជំនាញ តាមសំណើរបស់រដ្ឋ-អាជ្ញា៖ បទប្បញ្ញត្តិនេះកើតចេញ មកពីគោលការណ៍ស្ដីពីសមភាពនៃសិទ្ធិអំណាចរបស់ភាគីក្នុងរឿងក្ដី។

លេខ10-81313 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨
តុលាការកំពូលបារាំង ១១ ឧសភា ២០១០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨០.៣ និង៨២។ មាត្រា៨០.៣ កំណត់ពីកាលៈទេសៈ និងនីតិវិធីជាធរមានសម្រាប់ការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម រីឯមាត្រា៨២ ចែងអំពីនីតិវិធីសម្រាប់ឲ្យរដ្ឋអាជ្ញាដាក់សំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានសិទ្ធិបញ្ជូនរឿងក្ដីនេះទៅសភាស៊ើបសួរ ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចេញដីកាសម្រេចលើរឿងក្ដីនេះ។

មាត្រា ១៣៣៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទអាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការសួរចម្លើយខ្លួនស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឬសាក្សីសួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង។ ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានសំអាងហេតុ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនេះទេ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងថិរវេលា ១ (មួយ) ខែបន្ទាប់ពីពេលទទួលពាក្យសុំ។ ដីកានេះត្រូវតែមានសំអាងហេតុ និងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងថិរវេលា ១ (មួយ) ខែទេ ជនត្រូវចោទអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដល់សភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សំណើសុំត្រូវតែបញ្ជាក់ ពីការសុំឲ្យប្រមូលនូវភស្តុតាង ដែលមានប្រយោជន៍ នៅក្នុងការស្វែងរកការពិត៖ សំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរ របស់ជនត្រូវចោទត្រូវតែបញ្ជាក់ ពីការស្នើសុំឲ្យប្រមូលព័ត៌មាន ដែលមានប្រយោជន៍ ក្នុងការស្វែងរកការពិត។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ការទទួលយកបាននូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពាក់ព័ន្ធនឹងភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២២-២៣។

សំណើសុំត្រូវតែមានភាពច្បាស់លាស់ជាក់លាក់ និងពាក់ព័ន្ធ៖ សំណើសុំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវតែបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់លាស់ពីកិច្ចស៊ើបសួរ ដែលត្រូវស្នើសុំ និងពន្យល់ពីមូលហេតុដែលខ្លួនយល់ថាចាំបាច់ត្រូវតែស៊ើបសួរ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំប្រមូលភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៤៣។

សំណើសុំត្រូវតែបញ្ជាក់ពីចំណុចសំខាន់ៗនៃកិច្ចស៊ើបសួរ និងពន្យល់ពីភាពពាក់ព័ន្ធ។ ចៅក្រមអាចបដិសេធ កាលណាកិច្ចនោះ ដូចគ្នាទៅនឹងបញ្ហា ដែលបានស៊ើបសួររួចហើយ៖ សំណើសុំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវតែ បញ្ជាក់ពីចំណុចសំខាន់ៗនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ឲ្យបានពិស្តារច្បាស់លាស់ និង

ពន្យល់ឲ្យល្អិតល្អន់ អំពីមូលហេតុថា ការស្នើសុំនេះ គឺពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការស្វែងរកការពិត (លក្ខខណ្ឌតម្រូវ ស្តីពីភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធ ដែលបានឃើញ ឬដឹងឮជាបឋម)។ លក្ខខណ្ឌ ស្តីពីសេចក្តីបញ្ជាក់ពីភាពពាក់ព័ន្ធមានអនុលក្ខខណ្ឌពីរ៖ (១) ព័ត៌មានត្រូវតែស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ និង (២) ត្រូវតែមានទំនាក់ទំនងជាក់ស្តែង រវាងកិច្ចដែលបានស្នើសុំ និងបញ្ហាដែលស្ថិតក្រោមការស៊ើបសួររួមបញ្ចូលទាំងបទល្មើស ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់។ កម្រិតនៃភាពលំអិតត្រូវមានគឺអាស្រ័យលើអង្គហេតុជាក់លាក់ នៃរឿងក្តី ប៉ុន្តែត្រូវមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ ទៅនឹងបទចោទដែលមាន។ ជាចុងក្រោយ ចៅក្រមអាចបដិសេធបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ប្រសិនបើគាត់យល់ថា កិច្ចស៊ើបសួរ ដែលបានស្នើឡើង គឺដូចគ្នាទៅនឹងបញ្ហាដែលបានស៊ើបសួររួចហើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៧-៥២ និង ៥៧។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែច្រានចោលការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយសារសំណើទាំងនោះមិនត្រូវបានជឿជាក់ថា នាំមកនូវក្នុងការស្វែងរកការពិតទេ៖ ការណ៍នេះ ដោយសារតែករណីយកិច្ចរបស់គេ មិនត្រូវបន្តកិច្ចស៊ើបសួរហួសរយៈពេលកំណត់ពិតប្រាកដ ដើម្បីចៀសវាងនូវការរំលោភបំពានភាពត្រឹមត្រូវនៃដំណើរការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

សំណើសុំគ្រាន់តែជាការស្នើយោបល់; ការពិនិត្យឡើងវិញ លើការបដិសេធត្រូវបានកំរិតត្រឹមតែបញ្ហាថា តើឆន្ទានុសិទ្ធិត្រូវបានប្រើសមស្រប និងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ឬទេ៖ សំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ មិនមែនជាការបង្ខំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរទេ ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរមានឆន្ទានុសិទ្ធិដ៏ទូលាយ នៅក្នុងការសម្រេចពីភាពមានប្រយោជន៍ និងចាត់ការទៅលើសំណើនេះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ទាក់ទងនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១ និង២៦។

វិការៈនៃនីតិវិធីអំពើពុករលួយ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យឡើយ៖ ភាគីមិនអាចប្រើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស៊ើបសួរអំពីការជ្រៀតជ្រែករដ្ឋបាលតុលាការ ឬអំពើពុករលួយនៅក្នុងតុលាការបានទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើកទីដប់មួយរបស់នួន ជា អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៥ សីហា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៥-២៦។ រឿងក្តី

នួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ លើកទីដប់មួយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ សីហា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៨។

មានតែចៅក្រមទេ ដែលមានអំណាចអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ភាគីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរទេ ប៉ុន្តែអាចធ្វើការអង្កេតបឋមបាន ដើម្បីកំណត់ថាតើគួរតែធ្វើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយតុលាការដែរឬទេ ដោយរួមបញ្ចូល ទាំងការពិនិត្យប្រភពសាធារណៈពាក់ព័ន្ធ ដែលមានសក្តានុពល។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ភាគីក៏មិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឲ្យអង្កេតចូលទៅក្នុងប្រភពមិនសាធារណៈឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីស្នើសុំ ឯកសារភស្តុតាងបន្ថែម អ.វ. ត.ក អ.ប.ជ ១៥ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ១០-១២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៥(១០) ៥៨ ៦៦(១) និង៦៦(៣)។ វិធាន៥៥(១០) គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៣៣ ប៉ុន្តែមិនបានកំណត់រយៈពេល ១៥ថ្ងៃ សម្រាប់ធ្វើដីកាសម្រេចបដិសេធទេ និងចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ដីកាសម្រេចនេះជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ វិធាន៦៦(១) ផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យជនត្រូវចោទស្នើសុំកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីជូនដំណឹងបិទកិច្ចស៊ើបសួរ រីឯវិធាន៦៦(៣) អនុញ្ញាតឲ្យមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភ៖ ការបដិសេធមិនឲ្យជនត្រូវចោទកោះហៅសាក្សីដែលពាក់ព័ន្ធ៖ ទោះបីជាសិទ្ធិក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងដោយខ្លួនឯង មិននាំឲ្យជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិដែលគ្មានព្រំដែន ក្នុងការពិនិត្យតទល់ទៅនឹងសាក្សីដោយខ្លួនឯងក៏ដោយ ក៏ការបដិសេធមិនឲ្យជនត្រូវចោទកោះហៅសាក្សី ដែលពាក់ព័ន្ធជាការរំលោភដែរ។

រឿងក្តី KHUSEYNOVA និងBUTAEVIA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៨.៥។

មិនអាចដកហូតសិទ្ធិជនត្រូវចោទ ក្នុងការបង្ហាញនិងពិនិត្យភស្តុតាងបានឡើយ៖ ទោះបីជារដ្ឋអាចបង្កើតវិធានស្តីពីភស្តុតាង នៅក្នុងច្បាប់របស់ខ្លួនក៏ដោយ វិធានច្បាប់ជាតិមិនអាចបំបាត់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការបង្ខំឲ្យសាក្សីមានវត្តមាន និងសួរផ្ចាញ់សាក្សីទាំងនោះដូច ដែលខាងតំណាងអយ្យការមានសិទ្ធិធ្វើដូច្នោះដែរនោះទេ។

រឿងក្តី INDIEVA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៩.៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤(៣) (ង)។ មាត្រានេះការពារសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការពិនិត្យតទល់សាក្សីប្រឆាំងនឹងខ្លួន និងពិនិត្យតទល់នឹងសាក្សីដោយខ្លួនឯង។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិកោះហៅ ពិនិត្យតទល់ ឬបានពិនិត្យសាក្សី ក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងរដ្ឋអាជ្ញាដែរ៖ វិធាននេះក៏អនុវត្តផងដែរក្នុងនីតិវិធីស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី BÖNISCH ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៦ ឧសភា ១៩៨៥ កថាខណ្ឌ៣៣។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** ៦(៣)។ មាត្រានេះផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ដែលរួមទាំងសិទ្ធិជនត្រូវចោទក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះ ជាពិសេសរួមទាំងសិទ្ធិកោះហៅពិនិត្យតទល់ ឬបានពិនិត្យសាក្សី ក្នុងនាមខ្លួនក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងភាគីដែលចោទប្រកាន់ខ្លួនដែរ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ភាគីមិនអាចស្នើសុំឲ្យសាក្សី ផ្តល់ឯកសារមកឲ្យខ្លួនទេ៖ ភាគីអាចស្នើសុំឯកសារ ពីភាគីផ្សេងទៀតនៃរឿងក្តី។

លេខ96-83118 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។

ថៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិបដិសេធនូវសំណើរបស់ភាគី៖ តុលាការកំពូលមិនអាចត្រួតត្រាបញ្ហានេះបានទេ។

*លេខ*96-83118 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។*

មេធាវីរបស់ភាគីអាចចូលរួម នៅពេលថៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការពិនិត្យអ្នកជំនាញ តាមសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា៖ បទប្បញ្ញត្តិនេះ កើតចេញមកពីគោលការណ៍ស្ដីពីសមភាពនៃសិទ្ធិអំណាចរបស់ភាគីក្នុងរឿងក្ដី។

*លេខ*10-81313 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ ឧសភា ២០១០។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៨២(១)។ មាត្រានេះ ផ្ដល់សិទ្ធិឲ្យភាគីស្នើសុំឲ្យថៅក្រមស៊ើបសួរបើកកិច្ចស៊ើបសួរ និងផ្ដល់អំណាចឲ្យថៅក្រមស៊ើបសួរអនុវត្ត ឬបដិសេធកិច្ចទាំងនោះ តាមរយៈដីកាសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុ។

មាត្រា ១៣៤៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យស្តាប់ចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សួរចម្លើយជនត្រូវចោទសួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង។ ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនេះទេ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធក្នុងថិរវេលា១ (មួយ) ខែ ក្រោយពេលទទួលពាក្យសុំ។ ដីកានេះត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ប្រសិនបើ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងថិរវេលា១ (មួយ) ខែទេ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដល់សភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការអង្កេតបឋម លើប្រភពសាធារណៈត្រូវបានអនុញ្ញាត៖ ភាគីនានាអាចធ្វើការអង្កេតបឋមលើប្រភពសាធារណៈដែលចាំបាច់ សម្រាប់ការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីស្នើឲ្យសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីសំណើសុំឯកសារកស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៩ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ១១-១២។

សិទ្ធិស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើអង្គហេតុថ្មី បើអង្គហេតុនោះមាន ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម៖ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានសិទ្ធិ ក្នុងការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើអង្គហេតុថ្មី ក្នុងកាលៈទេសៈដែលមានស្ថានទម្ងន់បានទេ លើកលែងតែអង្គហេតុទាំងនោះត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញាកំណត់ ក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការសួរយកចម្លើយ ករណីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ១១។

ភាពពាក់ព័ន្ធ៖ ភស្តុតាងត្រូវស្ថិតក្នុង និងទាក់ទងទៅនឹងវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ដើម្បីបង្ហាញភស្តុតាងបានឃើញ ឬដឹងលឺជាបឋមថាសំណើសុំបើកកិច្ចស៊ើបសួរមានភាពពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងការស្វែងរកការពិត ភាគីដែលស្នើសុំត្រូវបង្ហាញថា (១) សំណើរបស់ខ្លួនស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និង(២) នាំឲ្យមានការស្វែងរកការពិត។ ដើម្បីបង្ហាញថា សំណើនោះនឹងជួយដល់ការស្វែងរកការពិត សំណើនោះត្រូវបង្ហាញនូវទំនាក់-ទំនងរវាងព័ត៌មាន ដែលខ្លួនស្វែងរកតាមរយៈកិច្ច និងបញ្ហាដែលស្ថិត ក្នុងវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើប-សួរ។ ការលើកអះអាងពីភាពពាក់ព័ន្ធ ឬភាព-ចាំបាច់គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៩-៥០។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានឆន្ទានុសិទ្ធិទូលាយ ក្នុងការសម្រេចពីសំណុំសុំកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ភាគីស្នើជាយោបល់ ប៉ុន្តែមិនដាក់កាតព្វកិច្ចឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកការពិត។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ទាក់ទងនឹងភស្តុ-តាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១។

បទដ្ឋានសមស្រប ក្នុងការកំណត់អំពីសំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរ ពាក់ព័ន្ធនឹងការស្វែងរកការពិត៖ បទដ្ឋាន ដើម្បីកំណត់ថាតើសំណើមានពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិសាលភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកការពិត ដោយមិនចាំបាច់តែពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអង្គហេតុ ដែលមានតម្លៃជាភស្តុតាងទេ។ ការកំរិតឲ្យពិចារណាលើអង្គហេតុ ដែលមានតម្លៃជាភស្តុតាងចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចដកចេញបាននូវភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីឧក្រិដ្ឋកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦០-៦១។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែច្រានចោលការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយសារសំណើទាំងនោះមិនត្រូវបានជឿជាក់ថា នាំមកនូវក្នុងការស្វែងរកការពិតទេ៖ ការណ៍នេះ ដោយសារតែករណីយ-កិច្ចរបស់គេ មិនត្រូវបន្តកិច្ចស៊ើបសួរហួសរយៈពេលកំណត់ពិតប្រាកដ ដើម្បីចៀសវាងក្នុងការរំលោភបំពានភាពត្រឹមត្រូវ នៃដំណើរការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកា ស្តីពីការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងទៅនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក ការិយាល័យ សហចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

កត្តាដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចយកជាសំអាងសម្រាប់ការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិ បដិសេធសំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរ៖ កត្តាទាំងនេះត្រូវរាប់បញ្ចូលទាំងការរកឃើញ ដែលថាសំណើមិនពាក់ព័ន្ធរវាងឯកសារទៅនឹងកិច្ចស៊ើបសួរ ឬការសម្រេចថាចៅក្រមបានអនុវត្តកិច្ច ដែលបានស្នើសុំនេះរួចហើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨៦ និង៨៧។

ការមិនបានបំពេញ តាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវមួយនៃការបញ្ជាក់ពីភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធ ដែលបានឃើញ ឬដឹងលឺជាបឋម គឺជាមូលហេតុគ្រាប់គ្រាន់សម្រាប់បដិសេធសំណើសុំ៖ សំណើសុំ ដែលមានសុពលភាពត្រូវតែកំណត់ នូវអត្តសញ្ញាណកិច្ចស៊ើបសួរឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងបញ្ជាក់ពីមូលហេតុពិស្តារ ដែលថាកិច្ចស៊ើបសួរនេះពាក់-ព័ន្ធទៅនឹងការស្វែងរកការពិត។ ទោះបីជាបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដទៃទៀតក្តី បើភាគីស្នើសុំមិនបានបំពេញតាម លក្ខខណ្ឌតម្រូវណាមួយការខកខាននេះ បង្កើតបានជាមូលហេតុមានសុពលភាព និងគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ឲ្យចៅក្រម-ស៊ើបសួរបដិសេធសំណើសុំបាន។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវសំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ជនត្រូវចោទដឹងឮពីបទល្មើស អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៤២។

វិការៈនៃនីតិវិធី អំពើពុករលួយមិនត្រូវបានអនុ-ញ្ញាតឡើយ៖ ភាគីមិនអាចប្រើសំណើសុំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស៊ើបសួរកំហុសនីតិវិធី ឬអំពើពុករលួយនៅក្នុងតុលាការបានទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរ លើកទី១១ របស់នួន ជា អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៥ សីហា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៦។ រឿងក្តី នួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ សីហា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៨។

ដីកាសម្រេចបដិសេធ ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ៖ រាល់ពេល ដែលខ្លួនបដិសេធសំណើសុំកិច្ចស៊ើប-សួរចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែបញ្ជាក់ពីសំអាងហេតុនៅក្នុងការបដិសេធនោះ។ តម្រូវការបែបនេះគឺដើម្បីធានាថា ភាគីត្រូវបានជូនដំណឹងពីមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសម្រេច ដូច្នេះភាគីនឹងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីសម្រេចថាតើគួរត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ឬអត់ និងដោយយោង លើសំអាងហេតុបែបណា។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការស្នើសុំឯកសារភស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៩ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៣-២៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៥(១០) ៦៦(១) និង៦៦(៣)។ វិធាន៥៥(១០) ស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៣៣ ប៉ុន្តែមិនបានកំណត់រយៈពេល ១៥ថ្ងៃ សម្រាប់ធ្វើដីកាសម្រេចបដិសេធទេ និងចែងយ៉ាងច្បាស់ថាដីកាសម្រេចនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ វិធាន៦៦(១) ផ្ដល់លទ្ធភាពឲ្យភាគីស្នើសុំកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម បន្ទាប់ពីមានសេចក្ដីជូនដំណឹងបិទកិច្ចស៊ើបសួរ ប៉ុន្តែវិធាន៦៦(៣) អនុញ្ញាតឲ្យមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ភាគីមិនអាចស្នើសុំឲ្យសាក្សីផ្ដល់ឯកសារមកឲ្យខ្លួនទេ៖ ភាគីអាចស្នើសុំឯកសារ ពីភាគីផ្សេងទៀតនៃរឿងក្ដី។

លេខ96-83118 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចស្នើសុំកិច្ចស៊ើបសួរបន្ទាប់ពីការបើកកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ភាគីមិនអាចបង្ខំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួរបានទេ កាលណារដ្ឋអាជ្ញាបានទទួលពាក្យបណ្ដឹង ក៏ប៉ុន្តែមិនទាន់បានធ្វើការចោទប្រកាន់នៅឡើយ។

លេខ05-82807 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ វិច្ឆិកា ២០០៥។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានឆន្ទានុសិទ្ធិបដិសេធសំណើរបស់ភាគី៖ តុលាការកំពូលមិនអាចត្រួតត្រា លើបញ្ហានេះបានទេ។

លេខ96-83118 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៩៧។

មេធាវីរបស់ភាគីអាចចូលរួម ក្នុងការពិនិត្យអ្នកជំនាញដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ បន្ទាប់ពីមានសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា៖ បទប្បញ្ញត្តិនេះកើតចេញមកពីគោលការណ៍ស្ដីពីសមភាពនៃសិទ្ធិអំណាចរបស់ភាគីក្នុងរឿងក្ដី។

លេខ10-81313 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ ឧសភា ២០១០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា៨២(១)។ មាត្រានេះ ផ្ដល់សិទ្ធិឲ្យភាគីស្នើសុំចៅក្រមស៊ើបសួរបើកកិច្ចស៊ើបសួរ និងផ្ដល់អំណាចឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអនុវត្ត ឬបដិសេធកិច្ចទាំងនោះ តាមរយៈដីកាសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុ។

មាត្រា ១៣៧៖ ការសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍

កាលណាការស៊ើបសួរត្រូវបានបើក បុគ្គលគ្រប់រូបដែលបានប្រកាសខ្លួនថាជាជនរងគ្រោះ អាចសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរបានគ្រប់ពេលវេលា។

ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍ ធ្វើឡើងដោយគ្មានតម្រូវតាមទម្រង់ណាមួយឡើយ។

កាលណាការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានធ្វើឡើងតាមលិខិត លិខិតនេះត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង។ កាលណាការតាំងខ្លួនត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

លទ្ធភាពរបស់ជនរងគ្រោះមានកំរិតក្នុងការចោទប្រកាន់ពីអង្គហេតុថ្មី៖ ជនរងគ្រោះដែលស្វែងរកឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មី នៅក្នុងពាក្យសុំ ក្នុងគោលបំណងនៃកិច្ចស៊ើបសួរបានទេ ប៉ុន្តែអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មី ដែលអាចបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងហេតុ/ផលព្យសនកម្ម ដែលជនរងគ្រោះបានទទួលរង និងយ៉ាងហោចណាស់ភ្ជាប់ទៅនឹងបទល្មើសមួយ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទ ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី កាលណាគេរកឃើញមានមូលដ្ឋានបង្កើតបានជាអង្គហេតុ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីហានិភ័យបានទទួលរង ទាក់ទងទៅនឹងអង្គហេតុនានា

ស្ថិតក្រោមការស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនធ្វើសេចក្ដីសម្រេចជាចុងក្រោយ លើហានិភ័យដែលទទួលរងដោយជនរងគ្រោះទេ តែសម្រេចដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកា ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ២៥ សីហា ២០១០ កថាខណ្ឌ៩។

ភាគីត្រូវតែធ្វើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះ ជឿជាក់លើការណ៍ដែលទំនងជាពិត ដែលគាំទ្រអង្គហេតុទាំងនោះយ៉ាងពិតប្រាកដ៖ ក្នុងពេលពិចារណាលើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ភាគីត្រូវតែធ្វើឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះជឿជាក់ថា អង្គហេតុដែលបានលើកឡើងដើម្បីគាំទ្រពាក្យសុំ មានព័ត៌មានពិតច្រើនជាងការមិនពិត។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩២។

អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ម្នាក់ៗ ត្រូវតែទទួលបាននូវសេចក្ដីសម្រេចជាក់លាក់ និងជាលក្ខណៈបុគ្គល៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែបញ្ជាក់ពីការពិនិត្យ លើពាក្យសុំនីមួយៗ។ សេចក្ដីសម្រេច អាចមានលក្ខណៈជាទម្រង់រួម ប៉ុន្តែ មិនអាចប្រើសំអាងហេតុដូចគ្នាសម្រាប់ពាក្យសុំទាំងអស់ទេ និងមិនជាក់លាក់ចំពោះពាក្យសុំនីមួយៗឡើយ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៧ និង៣៩។

ភស្តុតាងអំពីអត្តសញ្ញាណ អាចបត់បែនបាន៖ វិធីសាស្ត្រអាចបត់បែនបាន ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះលក្ខខណ្ឌ ដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ឧ. សេចក្ដីប្រកាសពីមេភូមិ ឬប្រធានឃុំ អាចទទួលយកបានថាជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ ពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ស្ទួន។ វិធាននេះខុសពីមាត្រា១៣៧ក្នុងខ្លឹមសារដែលថាជនរងគ្រោះដែលចង់ចូលរួមក្នុងរឿងក្តី ក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវដាក់ពាក្យសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមិនឲ្យលើសពី១៥(ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរជូនដំណឹងទៅភាគីអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។ វិធាន២៣ស្ទួន(២) ក៏បានចែងផងដែរថាចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទអំពីពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប៉ុន្តែត្រូវអនុវត្តវិធាននេះ ដោយពិចារណាលើភាពចាំបាច់នៃការការពារជនរងគ្រោះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួនគឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

កាលណាតុលាការរកឃើញថា ជនជាប់ចោទគ្មានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ អ្នកដាក់ពាក្យសុំនឹងត្រូវអស់សិទ្ធិទារសំណងក្នុងតុលាការរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ ៖ វិធាននេះ អនុវត្តចំពោះស្ថានភាពដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំបានចាប់ផ្តើមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដើម្បីទទួលបាននូវការផ្តន្ទាទោសមួយ។ លទ្ធផលនៃដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាកត្តាផ្ទាល់ក្នុងការសម្រេចលើសិទ្ធិរបស់អ្នកដាក់ពាក្យ ក្នុងការទទួលបានសំណង ក្នុងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ និងតុលាការរដ្ឋប្បវេណី។

> *រឿងក្តី* ACQUAVIVA *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ វិច្ឆិកា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៤៧។*

សិទ្ធិរបស់ជនរងគ្រោះ ក្នុងការធានាការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌ ឬការកំណត់ទោសរបស់ភាគីទីបី មិនអាចបំបែកចេញ ពីសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងច្បាប់ជាតិបានទេ៖ សិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការដាក់ជូននូវសេចក្តីអង្កេត ដែលខ្លួនយល់ថាពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្តីស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃអនុសញ្ញា។ ប៉ុន្តែតុលាការមិនអាចសម្រេចលើបញ្ហា ដែលតម្រូវឲ្យមានការបកស្រាយច្បាប់ជាតិបានទេ លើកលែងតែសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌ ច្បាប់ទាំងនេះរំលោភសិទ្ធិ និងសេរីភាពដែលត្រូវបានការពារនៅក្នុងអនុសញ្ញា។

> *រឿងក្តី* PEREZ *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ កុម្ភៈ ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧០-៧២ និងកថាខណ្ឌ៨០-៨៤។*

រដ្ឋត្រូវតែធានាឲ្យមានការគោរព នូវសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌៖ កាតព្វកិច្ចនេះពន្លាតវិសាលភាពទៅដល់នីតិវិធីច្បាប់ជាតិ ដែលអនុញ្ញាត

ឲ្យមានការទាមទារសំណង ដូចជាបណ្តឹងទាមទារនៅក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

រឿងក្តី ATANASOVA *ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ដែលរួមទាំងសិទ្ធិជនជាប់ចោទ និងចែងពីបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយបានចែងយោងទៅរកកាតព្វកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីរបស់ជនជាប់ចោទផងដែរ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

តាមរយៈការអន្តរាគមន៍របស់ខ្លួន ជនរងគ្រោះអាចស្នើសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះបទល្មើសមជ្ឈិម និងបទលហុ៖ វិធាននេះត្រូវអនុវត្តក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួររបស់រដ្ឋអាជ្ញា។

*លេខ*74-91732 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ តុលា ១៩៧៤។*

គ្មានអ្វីអាចរារាំងមិនឲ្យជនរងគ្រោះ ដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានឡើយ៖ វិធាននេះត្រូវអនុវត្តផងដែរ ចំពោះស្ថានភាពដែលមានជនរងគ្រោះម្នាក់បានដាក់ពាក្យរួចហើយ ចំពោះអង្គហេតុតែមួយ។

*លេខ*81-91392 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៨៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ កក្កដា ១៩៨២។*

ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចទទួលយកបាន តែក្នុងករណីដែលពាក្យសុំនេះបានផ្អែកលើអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ៖ មានន័យថាអង្គហេតុស្ថិតក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ / ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។

*លេខ*94-85057 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៤៥ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ វិច្ឆិកា ១៩៩៥។*

ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចដាក់ជាលិខិតធម្មតាបាន៖ គេអាចធ្វើបែបនេះបានដរាបណាគ្មានការតវ៉ាទៅនឹងលិខិតយថាភូតនេះ។

*លេខ*78-93560 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៥ តុលាការកំពូលបារាំង ២ តុលា ១៩៧៩។*

ដើមបណ្តឹង ដែលមិនបានដាក់ពាក្យនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅតែអាចដាក់ពាក្យសុំនេះបាននៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ៖ ដរាបណាកិច្ចស៊ើបសួរមិនត្រូវបានបិទ។

DP 1938 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មិថុនា ១៩៣៧។*

ឋានៈជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលដាក់ពាក្យសុំ ៖ ដើមបណ្ដឹងទទួលបានឋានៈរបស់ខ្លួនភ្លាមៗបន្ទាប់ពីបានដាក់ពាក្យសុំចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។

លេខ67-90121 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ ឧសភា ១៩៦៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា ៨៧។ មាត្រានេះ អនុញ្ញាតឲ្យដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលណាក៏បានក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួរ និងចែងពីបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការជំទាស់ពាក្យសុំនេះ។

មាត្រា ១៣៨៖ បណ្តឹងដោយមានការសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ជនរងគ្រោះនៃបទឧក្រិដ្ឋឬបទមជ្ឈិម អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងជូនចៅក្រមស៊ើបសួរមានសមត្ថកិច្ច ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ពាក្យបណ្តឹងអាចដាក់ក្នុងនាមជនរងគ្រោះដោយមេធាវី។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ភាគីត្រូវដាក់ពាក្យសុំឲ្យបាន មុនកាលកំណត់៖ ភាគីត្រូវដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឲ្យបាន មុនពេលផុតកាលកំណត់ឲ្យពាក្យសុំតាំងខ្លួន។

រឿងក្តីឌុចៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការសុំពន្យាររយៈពេលដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១០ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាជនរងគ្រោះដែលតុលាការបានទទួលស្គាល់ តាមពាក្យសុំ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើការសម្រេច ទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំចូលរួមសវនាការក្នុងរយៈពេលឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ២៦។ រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។

លទ្ធភាពរបស់ជនរងគ្រោះមានកំរិត ក្នុងការចោទប្រកាន់ពីអង្គហេតុថ្មី៖ ជនរងគ្រោះដែលស្វែងរកឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មី នៅក្នុងពាក្យសុំក្នុងគោលបំណងនៃកិច្ចស៊ើបសួរបានទេ ប៉ុន្តែអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មី ដែលអាចបង្ហាញពីទំនាក់-ទំនងហេតុ/ផលព្យសនកម្ម ដែលជនរងគ្រោះបានទទួលរង និងយ៉ាងហោចណាស់ភ្ជាប់ទៅនឹងបទល្មើសមួយ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទ ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្ប-

វេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

ទំនាក់ទំនងហេតុ/ផលទៅនឹងជនត្រូវចោទរួម អាចជាការគ្រប់គ្រាន់៖ កាលណាការចោទប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទច្រើន ទាំងជាបុគ្គល និងជារួមក្នុងក្រុមដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស នៅក្នុងសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (និងទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀត) អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវបង្ហាញទំនាក់ទំនងហេតុ/ផលទៅជនត្រូវចោទរួម ដោយមិនសំដៅតែជនត្រូវចោទជាបុគ្គលឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១-៧៣។

ភស្តុតាងអំពីអត្តសញ្ញាណអាចបត់បែនបាន៖ វិធីសាស្ត្រអាចបត់បែនបាន ត្រូវបានអនុវត្តចំពោះលក្ខខណ្ឌ ដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ឧទាហរណ៍សេចក្តីប្រកាសពីមេភូមិ ឬប្រធានឃុំអាចទទួលយកបានថា ជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ ពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ស្ទួន និង២៣ស្ទួនពីរ។ ប៉ុន្តែវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ខុសគ្នាពីមាត្រា ១៣៨ ដោយសារវិធានផ្ទៃក្នុង២៣ស្ទួនពីរ តម្រូវឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានមេធាវីតំណាង ផ្ទុយទៅវិញមាត្រា ១៣៨ គ្រាន់តែតម្រូវឲ្យមានតំណាងប៉ុណ្ណោះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

កាលណាតុលាការរកឃើញថា ជនជាប់ចោទគ្មានការទទួលខុសត្រូវទេ អ្នកដាក់ពាក្យសុំនឹងត្រូវអស់សិទ្ធិទារសំណងរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ៖ វិធាននេះអនុវត្តចំពោះស្ថានភាព ដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំបានចាប់ផ្តើមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងមានបំណងទារនូវសំណងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេល ដែលមានសេចក្តីសម្រេចផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌកំណត់ការទទួលខុសត្រូវ នៅក្នុងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និងដោយអនុលោម ទៅតាមសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ផងដែរ។

រឿងក្តី ACQUAVIVA *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ វិច្ឆិកា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៤៧។*

រដ្ឋត្រូវតែធានាឲ្យមាន ការគោរពសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌៖ កាតព្វកិច្ចនេះពន្លាតវិសាលភាពទៅដល់នីតិវិធីច្បាប់ជាតិ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការទាមទារសំណង ដូចជាបណ្តឹងទាមទារនៅក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

រឿងក្តី ATANASOVA *ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ដែលរួមទាំងសិទ្ធិជនជាប់ចោទ និងចែងពីបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយបានចែងយោងទៅរកកាតព្វកិច្ចរដ្ឋប្បវេណីរបស់ជនជាប់ចោទផងដែរ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បុគ្គលដែលអះអាងថា ខ្លួនជាជនរងគ្រោះអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ ពាក្យបណ្តឹងនេះ មានអានុភាពស្មើនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់រដ្ឋ-អាជ្ញាដែរ។ ប៉ុន្តែ ភាគីមិនអាចប្រើនីតិវិធីនេះសម្រាប់បទលហុបានទេ។

DP1907 *តុលាការកំពូលបារាំង ៨ ធ្នូ ១៩០៦។ លេខ* 97-92180 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២១ កុម្ភៈ ១៩៦៨ (អានុភាពស្មើនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដែរ)។* DP1930.1.40 *តុលាការកំពូលបារាំង១៨ មេសា ១៩២៩ (វិធានគ្មានសុពលភាព ចំពោះបទលហុ)។*

ឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទទួលបាន នៅពេលដាក់ពាក្យសុំនៅចំពោះមុខតុលាការ ដែលមានសមត្ថកិច្ច៖ អ្នកប្តឹងត្រូវតែបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ពីចេតនាចង់តាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ អ្នកប្តឹងត្រូវតែបង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី នៅពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹង។

*លេខ*83-91925 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៣៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ ធ្នូ ១៩៨៣ (ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្ដឹងជាចាំបាច់)។ លេខ* 69-93357 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មិថុនា ១៩៧០ (មិនតម្រូវឲ្យមានទម្រង់ជាក់លាក់ទេ)។ លេខ*78-93-560 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៥ តុលាការកំពូលបារាំង ២ តុលា ១៩៧៩ (ចេតនាច្បាស់លាស់)។*

ត្រូវមានការពិចារណាថា យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានលទ្ធភាព នៃទំនាក់ទំនងហេតុ/ផលផ្ទាល់ រវាងព្យសនកម្មទៅនឹងបទល្មើស៖ ដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យជនរងគ្រោះចាប់ផ្ដើមការធ្វើបណ្ដឹង និងការស៊ើបសួរ។

*លេខ*66-91626 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ តុលា ១៩៦៧។*

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវស៊ើបអង្កេតគ្រប់អង្គហេតុ ដែលជនរងគ្រោះបានរាយការណ៍ជូន ក្នុងបណ្ដឹងទីមួយឬបណ្ដឹងបន្ថែម៖ ចៅក្រមត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនេះ ទោះបីជាគ្មានសេចក្ដីសន្និដ្ឋាន បញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់រដ្ឋអាជ្ញាក៏ដោយ។

*លេខ*95-82256 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៣០ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មិថុនា ១៩៩៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖* មាត្រា៨៧។ មាត្រានេះ អនុញ្ញាតឲ្យដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលណាក៏បានក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួរ និងចែងពីបទប្បញ្ញត្តិ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការជំទាស់ពាក្យសុំនេះ។

មាត្រា ១៣៩៖ ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា

ចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការកត់សម្គាល់នូវការដាក់ពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមដីកា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនបណ្តឹងនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

ក្រោយពីបានឃើញពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនេះអាចធ្វើប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន ទោះបីជាបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចោទទៅលើឈ្មោះបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ក៏ដោយ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរកុំឱ្យស៊ើបសួរ ប្រសិនបើបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបានផុតរលត់ ឬប្រសិនបើអំពើនោះ មិនមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចមិនស៊ើបសួរ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញនូវដីកាសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុដែលត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរនៅតែសម្រេចស៊ើបសួរ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការចូលរួមជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីការចាប់ផ្តើមកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ការចូលរួមត្រូវបានអនុញ្ញាត នៅពេលដែលជនត្រូវចោទបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងការឃុំខ្លួន ព្រោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះជាផ្នែកមួយនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំចូលរួមសវនាការក្នុងរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.-ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន ៥៩។ វិធាននេះ ចែងបញ្ជាក់ច្បាស់ថាការចោទប្រកាន់បទល្មើសក្នុងយុត្តាធិការនៃ អ.វ.ត.ក អាចត្រូវបានចាប់ផ្តើមតែដោយព្រះរាជអាជ្ញា ទោះបីជាតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ឬតាមមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងក្តី។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែស៊ើបសួរ មូលហេតុនានា ក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹង របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមានសុពលភាព ដោយមិនគិតពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ របស់រដ្ឋអាជ្ញាឡើយ៖ កាតព្វកិច្ចនេះត្រូវចប់ ប្រសិនបើគ្មានការចោទប្រកាន់លើអង្គហេតុ ដែលបានអះអាង ឬមិនមានការកំណត់បទចោទលើអង្គហេតុនេះ។ អវត្តមាននៃកិច្ចស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការបដិសេធកិច្ចស៊ើបសួរ។

> *លេខ98-84800 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១៦ វិច្ឆិកា ១៩៩៩ (កាតព្វកិច្ចស៊ើបសួរ លើកលែងតែគ្មានការចោទប្រកាន់ គ្មានការកំណត់បទចោទ)។ លេខ00-80748 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ មករា ២០០១ (កាតព្វកិច្ចផ្ទៀងផ្ទាត់អត្ថិភាព នៃអង្គហេតុដែលបានចោទប្រកាន់ និងការកំណត់បទចោទ ដែលមានសក្តានុពល)។ លេខ99-83418 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ មករា ២០០០ (អវត្តមាននៃកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបកស្រាយថា ជាការបដិសេធកិច្ចស៊ើបសួរ)។*

មូលហេតុដែលមិនមានសុពលភាព ក្នុងការបដិសេធមិនព្រមធ្វើការស៊ើបសួរ៖ អាស្រ័យដោយធាតុផ្សំផ្នែកអង្គហេតុ ដែលត្រូវពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ និងដោយសារធាតុផ្សំ នៃនីតិវិធីស៊ើបសួរត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងរឿងក្តីផ្សេង។

> *លេខ69-91579 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ កុម្ភៈ ១៩៧០ (ធាតុផ្សំនៃអង្គហេតុ ដែលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់)។ លេខ07-86077 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ មករា ២០០៨ (នីតិវិធីស៊ើបសួរដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងរឿងក្តីផ្សេង)។*

មូលដ្ឋានដ៏ត្រឹមត្រូវ ដែលនាំឲ្យបដិសេធមិនបើកការស៊ើបសួរ៖ កាលណាគ្មានការរំលោភច្បាប់ដែលកើតចេញពីអង្គហេតុ ដូចបានចោទប្រកាន់ និងបន្ទាប់ពីកិច្ចស៊ើបសួរ កាលណាមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា អង្គហេតុដែលបានចោទប្រកាន់មិនត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។

> *លេខ 79-90062 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២០៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មិថុនា ១៩៧៩ (គ្មានការរំលោភច្បាប់ ត្រូវបានរកឃើញទេ)។ លេខ 09-80720 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ តុលា ២០០៩។*

នៅពេលចៅក្រមស៊ើបសួរ ចង់បើកការស៊ើបសួរ ទោះបីការសន្និដ្ឋាន របស់រដ្ឋអាជ្ញាមិនចង់ចាត់ការក៏ដោយ៖ ក្នុងកាលៈទេសៈដូច្នេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែឆ្លើយ

តបតាមដីកាសម្រេច ដែលមានសំអាងហេតុទៅនឹងសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់រដ្ឋអាជ្ញា។	*លេខ88-82856 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ មិថុនា ១៩៨៨។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា ៨៦។ មាត្រានេះ កំណត់អំពីតួនាទីរបស់រដ្ឋអាជ្ញាក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរលើពាក្យបណ្ដឹងណាមួយ ដែលបានដាក់ដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីណាម្នាក់ និងការឆ្លើយតបតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ មាត្រានេះក៏កំណត់ផងដែរ នូវតួនាទីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងការកំណត់ថាតើត្រូវចាត់ការស៊ើបសួរ ឬមិនចាត់ការ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ដែលបានធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីមានពាក្យបណ្ដឹង។

មាត្រា ១៤៣៖ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ

នៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបសួរពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនត្រូវចោទប្រាប់ជននេះឲ្យបានដឹងរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងប្រាប់អំពីឈ្មោះបទល្មើស ដែលកំណត់ដោយច្បាប់។ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទថាខ្លួនអាចឆ្លើយ ឬមិនឆ្លើយដោយសេរី។ និទ្ទេសស្តីពីការប្រាប់នេះត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទចង់ឆ្លើយ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវទទួលចម្លើយនោះភ្លាម។

ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទឲ្យបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងការជ្រើសរើសមេធាវី ឬក្នុងការសុំឲ្យចាត់តាំងមេធាវីឲ្យខ្លួនដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី។

ជនត្រូវចោទជាអនីតិជនត្រូវតែមានមេធាវីអមជានិច្ច។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនត្រូវចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌ ដែលចែងដោយច្បាប់ស្តីអំពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី។

ក្រោយពីចូលបង្ហាញខ្លួនលើកទីមួយ ជនត្រូវចោទ ដែលនៅក្រៅឃុំត្រូវប្រកាសប្រាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីអាសយដ្ឋានរបស់ខ្លួន។ ជនត្រូវចោទនេះត្រូវបានទទួលដំណឹងថា:

- *ខ្លួនត្រូវតែជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅពេលណាដែលខ្លួនផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាន*
- *គ្រប់ការឲ្យដំណឹង ដែលបានធ្វើឡើងតាមអាសយដ្ឋានចុងក្រោយ ដែលប្រកាសឡើងដោយជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានធ្វើឡើងដល់សាមីខ្លួនផ្ទាល់។*

ការឲ្យដំណឹង ព្រមទាំងការប្រកាសស្តីអំពីការផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាន ត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សិទ្ធិដឹងឮអំពីបទចោទ៖ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិទទួលបានការជូនដំណឹងទាន់ពេលវេលា និងលម្អិតអំពីបទចោទប្រឆាំងនឹងរូបគាត់ តាមរយៈភាសាដែលគាត់យល់ដឹងបាន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ សំណើសុំឯកសារគាំទ្រដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៩ ធ្នូ ២០១០ កថាខណ្ឌ៧។

សិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប៖ ជនត្រូវចោទត្រូវតែទទួលបានការរំលឹក អំពីសិទ្ធិរបស់គាត់ គ្រប់ដំណាក់កាល នៃនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងគាត់ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិនេះ។

រឿងក្តី ឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៩១០។

សិទ្ធិការពារខ្លួន៖ ជនត្រូវចោទត្រូវមានសិទ្ធិមានមេធាវីការពារតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ១១។

ការកំណត់ចរិកលក្ខណៈ នៃអង្គហេតុស្របច្បាប់មានលក្ខណៈជាបណ្តោះអាសន្នប៉ុណ្ណោះ៖ ចរិកលក្ខណៈផ្លូវច្បាប់គឺតែងតែ ជាចរិកលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នស្ថិត ក្នុងដំណាក់កាលស៊ើប-សួរ។

រឿងក្តី នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំធ្វើការបំភ្លឺលើបទចោទនានា អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ២០ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២១(១)(ឃ) និង៥៧។ វិធាន២១(១)(ឃ) ស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងកថាខណ្ឌទីមួយនៃមាត្រា ១៤៣ ប៉ុន្តែអ្វីដែលខុសគ្នានៅក្នុងមាត្រា ១៤៣ គឺមានតែលក្ខខណ្ឌតម្រូវឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ អំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតបរបស់គាត់នៅពេលសវនាការបឋម។ វិធាន៥៧ បញ្ជាក់សារជាថ្មីអំពីសិទ្ធិទាំងនេះដែលចែងថា ប្រសិនបើជនត្រូវចោទយល់ព្រមឲ្យសួរនៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុជាបន្ទាន់ ប៉ុន្តែជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិពិគ្រោះជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនជាមុនសិន។

ការអនុវត្តមាត្រាដែលអាចប្រៀបធៀបបាននៅក្នុងករណីយុត្តិសាស្ត្រដទៃទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

កំហុសក្នុងការកោះហៅមិនមែនជាការរំលោភលើសិទ្ធិទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីបទចោទទេ៖ កំហុសខាងអង្គហេតុនៅក្នុងការកោះហៅ មិនមែនជាការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ដើម្បីទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីបទចោទប្រឆាំងនឹងខ្លួនគាត់ឡើយ ដរាបណាការកោះហៅនោះ ត្រូវបានកែប្រែទាន់ពេល និងគ្មានការយល់ច្រឡំ ដែលមិនត្រឹមត្រូវ។ សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជូនដំណឹងរបស់បុគ្គលអំពីប្រភេទ និងមូលហេតុនៃបទចោទប្រឆាំងនឹងរូបគាត់ រួមមានការជូនដំណឹងអំពីច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ ដែលរូបគាត់ត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានរំលោភ និងអង្គហេតុទូទៅ ដែលបានចោទប្រកាន់ ដែលនាំឲ្យមានបទចោទប្រកាន់នេះឡើង។

> *រឿងក្តី J. O. ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ មីនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩.២-៩.៣។*

សិទ្ធិមិនត្រូវបានបង្ខំឲ្យផ្តល់ភស្តុតាង ប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង៖ សិទ្ធិនេះមានន័យថា អាជ្ញាធរមិនអាចដាក់បុគ្គលណាម្នាក់ ឲ្យស្ថិតក្រោមការបង្ខិតបង្ខំ ខាងផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ឬខាងស្មារតីទោះបីដោយផ្ទាល់/ប្រយោលក្តី ដើម្បីទទួលបានសេចក្តីសារភាពពីបុគ្គលនោះឡើយ។

> *រឿងក្តី SHARIFOVA និងគូកនទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦.៣។ រឿងក្តី KHUSEYNOVA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨.៣។ រឿងក្តី IDIEVA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៩.៣ ។ រឿងក្តី BUTOVENKO ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

យុត្តិកម្មនៃករណីលើកលែងចំពោះវិធានទូទៅ ដែលចែងថាបុគ្គល ដែលកំពុងរង់ចាំការជំនុំជម្រះមិនត្រូវបានឃុំខ្លួនឡើយ៖ រដ្ឋត្រូវតែរៀបរាប់ឲ្យបានពិស្តារ អំពីកង្វល់ផ្សេងៗ ដែលផ្តល់យុត្តិកម្មសម្រាប់បន្តការឃុំខ្លួន និងមូលហេតុដែលកង្វល់ទាំងនេះមិនអាចដោះស្រាយបាន តាមរយៈលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ ឬលក្ខខណ្ឌដោះលែង ដែលតឹងរ៉ឹងផ្សេងទៀត។

រឿងក្តី SMANTSER ទល់នឹងប្រទេសបេលឡារូស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០.៣។

ការការពារអនីតិជន ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ៖ ត្រូវមានការបញ្ជាក់ជាពិសេសអំពីការការពារអនីតិជន ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ឪពុក ម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជនគួរទទួលបានការជូនដំណឹង អំពីបទចោទប្រឆាំងនឹងអនីតិជននោះ។ អនីតិជនមានតម្រូវការជាពិសេសនូវជំនួយក្នុងការរៀបចំ និងបង្ហាញការការពារខ្លួន។ អនីតិជនគួរទទួលបានវិធានការការពារពិសេស រួមទាំងការដោះលែង ជាបណ្តោះអាសន្ន និងកិច្ចប្រឹងប្រែង ក្នុងការធានាលើបញ្ហាសន្តិសុខ និងសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ។

រឿងក្តី SHARIFOVA និងគូកនទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦.៦ (ការជូនដំណឹងអំពីបទចោទ ជំនួយក្នុងការរៀបចំការការពារក្តី)។ រឿងក្តី LAUREANO ATACHAHUA ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៥ មីនា ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ ៨.៧ (វិធានការការពារពិសេស)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា៩(៣) ១៤(៣) (ក) ១៤(៣)(ខ) ១៤(៣) (ឆ) និង១៤ (៤)។ មាត្រា១៤(៣) (ក) កំណត់អំពីសិទ្ធិបុគ្គលក្នុងការទទួលបាន "ការជូនដំណឹងទាន់ពេលវេលា" នូវបទចោទប្រឆាំងនឹងរូបគាត់។ មាត្រា១៤(៣)(ឆ) ចែងអំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប ហើយមាត្រា១៤(៣)(ខ) កំណត់អំពីសិទ្ធិ ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួនតាមការជ្រើសរើសដោយខ្លួនគាត់ផ្ទាល់។ មាត្រា ១៤ (៣)(ឆ) ចែងអំពីសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយតប ហើយ មាត្រា១៤ (៣) (ខ) ចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ជាមួយមេធាវីតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន មាត្រា១៤(៤) តម្រូវឲ្យមាននីតិវិធី ដែលមានការយកចិត្តទុកដាក់ ចំពោះអាយុរបស់អនីតិជន ហើយមាត្រា៩(៣) តម្រូវឲ្យជនដែលត្រូវបានដោះលែងដែលស្ថិតក្រោមការស៊ើបអង្កេត ជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាន។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

សិទ្ធិទទួលបាននូវជំនួយផ្នែកច្បាប់ ត្រូវអនុវត្តក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល៖ ជាពិសេសនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី IMBRIOSCIA ទល់នឹងប្រទេសស្វីសឡែនហ្សឡង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ វិច្ឆិកា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ៣៨ (ការខ្វែងយោបល់របស់ចៅក្រម LOPER ROCHA J.)។

ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ ចាប់ពីដំណាក់កាលដំបូងបង្អស់៖ មានន័យថា ចាប់ពីពេលនគរបាលធ្វើកំណត់ហេតុ ឬចាប់ពីពេលឃាត់ខ្លួន។

រឿងក្តី SALDUZ ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ វិច្ឆិកា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៥២ (ជំនួយពីមេធាវីចាប់ពីដំណាក់កាលដំបូងបង្អស់)។ រឿងក្តី DAYANAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣១ (ការចាប់ផ្តើមការឃាត់ខ្លួន)។

តំណាងផ្នែកច្បាប់ មិនត្រូវបានគេបដិសេធចោលឡើយ ៖ ជនជាប់ចោទត្រូវតែទទួលបាន ការការពារខ្លួនតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងដោយមានប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្តី TWALIB ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៩ មិថុនា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ៤៦ (តំណាងផ្នែកច្បាប់)។ រឿងក្តី ARTICO ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ ឧសភា ១៩៨០ កថាខណ្ឌ៣៣ (ការការពារខ្លួនតាមទម្លាប់នៃការអនុវត្ត និងដោយមានប្រសិទ្ធភាព)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន***៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះ ចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិការពារខ្លួនតាមរយៈជំនួយផ្នែកច្បាប់ ដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬប្រសិនបើគាត់មិនមានមធ្យោបាយដើម្បីទទួលបានជំនួយនេះទេ ត្រូវផ្តល់ជូនគាត់ដោយមិនគិតកម្រៃ បើសិនជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌តម្រូវឲ្យមានបែបនេះ។

មាត្រា ១៤៥៖ វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ

កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវកោះហៅមេធាវីយ៉ាងតិចបំផុត៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ មុនការសួរចម្លើយ។ ក្នុងថិរវេលានេះ មេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី។

ជនត្រូវចោទអាចត្រូវសួរចម្លើយបានតែនៅចំពោះមុខមេធាវីរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើមេធាវីដែលត្រូវបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃ និងម៉ោងកំណត់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទដោយគ្មានវត្តមានរបស់មេធាវី។ និទ្ទេសស្ដីអំពីអវត្តមាននេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ។

ក្នុងករណីពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវីប្រសិនបើ ជនត្រូវចោទបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់ស្ដែងនូវវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួន។ ការបោះបង់ចោលនេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុមួយផ្សេងពីកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ និងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយជនត្រូវចោទ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចធ្វើការសួរចម្លើយដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវីបានដែរ។ ភាពបន្ទាន់នេះត្រូវតែបណ្ដាលមកពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ឬបណ្ដាលមកពីការភ័យខ្លាចបាត់បង់តម្រុយនៃភស្តុតាង។ ប្រភេទនៃភាពបន្ទាន់ត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចហៅរកអ្នកប្រែ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤៤ (ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សិទ្ធិមានវត្តមានរបស់មេធាវីដែលត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងជាមុន៖ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិឲ្យមេធាវីមានវត្តមាន នៅពេលគាត់ត្រូវបានសួរចម្លើយប្រសិនបើគាត់មានមេធាវីរួចហើយ។ មេធាវីត្រូវបានជូនដំណឹង៥ថ្ងៃ មុនការសួរចម្លើយចាប់ផ្ដើមដើម្បីឲ្យមេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការសួរចម្លើយ។

រឿងក្ដីនួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការបដិសេធលើពាក្យសុំមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤៦-៤៩។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៨(១) ៥៨(២) ៥៨(៣) និង៣០។ វិធាន៥៨(១) ដល់ ៥៨(៣) មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៤៥ លើកលែងតែមាត្រា៥៨(៣) ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ដោយអវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួនក្នុងពេលបន្ទាន់ គឺពេលមានភាវនីយភាពខ្ពស់ ដែលថាភស្តុតាង ដែលនឹងត្រូវបាត់បង់មិនអាចរកមកវិញបាន នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការរង់ចាំមេធាវី ហើយដែលក្នុងស្ថានភាពដូច្នេះ តម្រូវឲ្យមានការយល់ព្រមពីជនត្រូវចោទ។ ការបកស្រាយបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន៣០ ក៏ស្រដៀងគ្នាដែរ លើកលែងតែថាសាក្សី ឬភាគីអាចស្នើសុំអ្នកបកប្រែបាននៅពេលចាំបាច់។

ការអនុវត្តមាត្រាដែលអាចប្រៀបធៀបបាននៅក្នុងករណីយុត្តិសាស្ត្រដទៃទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភ៖ ការមិនអនុញ្ញាតឲ្យមានមេធាវីតាមសំណើ៖ សិទ្ធិមានមេធាវីត្រូវបានរំលោភ នៅពេលណារដ្ឋសួរចម្លើយជនសង្ស័យ ដែលពុំទទួលបានការអនុញ្ញាតតាមសំណើ ដើម្បីជួបមេធាវីរបស់គាត់។

> *រឿងក្តី* GRIDIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០០ កថាខណ្ឌ៨.៥។*

ការរំលោភ៖ ការដាក់សម្ពាធ ដោយផ្ទាល់ / ដោយប្រយោលខាងផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្តលើជនជាប់ចោទ៖ វត្តមាននៃសម្ពាធណាមួយ ពីសំណាក់អាជ្ញាធរស៊ើបសួរទៅលើជនជាប់ចោទក្នុងគំនិត ដើម្បីទទួលបានចម្លើយសារភាពអំពីពិរុទ្ធភាព គឺជាការរំលោភ ដែលការរំលោភនោះបានបង្ខំឲ្យចុងចោទធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង ឬដើម្បីឲ្យឆ្លើយសារភាពអំពីពិរុទ្ធភាព។

> *រឿងក្តី* KELLY *ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៨ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៥.៥។*

ការរំលោភ៖ ការសួរចម្លើយដោយគ្មានវត្តមានមេធាវី៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទដោយគ្មានវត្តមានមេធាវី និងដែលពុំមានការគោរពឲ្យបានពេញលេញនូវវិធានស្តីអំពីដំណើរការឆាប់រហ័សនៅមុនពេលធ្វើការចោទប្រកាន់ជនជាប់ចោទ គឺជាការរំលោភបទប្បញ្ញត្តិ ដែលហាមឃាត់ការឃុំខ្លួនតាមទំនើងចិត្ត។

> *រឿងក្តី* CHAPARRO *និងគូកនទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៩ កក្កដា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៨.៧។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងអនុ*សញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៥ និង១៤(៣)(ខ)។ មាត្រា៥ ហាមឃាត់ការឃុំខ្លួនតាមទំនើងចិត្ត ខណៈមាត្រា១៤(៣)(ខ) ការពារសិទ្ធិជនត្រូវចោទក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមេធាវីដែលខ្លួនបានជ្រើសរើស។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារ ដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

មេធាវីការពារ ត្រូវតែមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីត្រៀមរៀបចំឲ្យបានត្រឹមត្រូវ៖ ឧទាហរណ៍រយៈពេលពីរសប្តាហ៍ សម្រាប់ការរៀបចំឯកសារចំនួន១៧,០០០ ទំព័រត្រូវបានតុលាការរកឃើញថា ជាពេលវេលាមិនគ្រប់គ្រាន់។

រឿងក្តី ÖCALAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ ឧសភា ២០០៥ កថាខណ្ឌ ១៤២-១៤៤។

សិទ្ធិទទួលបានជំនួយ ផ្នែកច្បាប់ត្រូវអនុវត្តនៅគ្រប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល៖ ជាពិសេសនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចសើុបសួរ។

រឿងក្តី IMBRIOSCIA ទល់នឹងប្រទេសទូវែល-ហ្សេឡង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ វិច្ឆិកា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ ៣៨ (មតិខ្វែងយោបល់របស់ចៅក្រម LOPER ROCHA J.)។

ជនជាប់ចោទត្រូវតែទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ចាប់ពីដំណាក់កាលដំបូងបង្អស់៖ មានន័យថាចាប់ពីពេលសួរចម្លើយ ឬចាប់ពីពេលឃាត់ខ្លួនដោយនគរបាល។

រឿងក្តី SALDUZ ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ វិច្ឆិកា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៥២ (ជំនួយពីមេធាវី ចាប់ពីដំណាក់កាលដំបូងបង្អស់)។ រឿងក្តី DAYANAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣១ (ការចាប់ផ្តើមការឃាត់ខ្លួន)។

តំណាងផ្នែកច្បាប់ មិនត្រូវបានបដិសេធជាដាច់ខាត៖ ជនជាប់ចោទ ត្រូវតែទទួលបានការការពារខ្លួនតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងដោយមានប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្តី TWALIB ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៩មិថុនា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ៤៦ (តំណាងផ្នែកច្បាប់)។ រឿងក្តី ARTICO ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ ឧសភា ១៩៨០ កថាខណ្ឌ៣៣ (ការការពារខ្លួនតាមទម្រង់នៃការអនុវត្ត និងដោយមានប្រសិទ្ធភាព)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះ ចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិការពារខ្លួនតាមរយៈជំនួយផ្នែកច្បាប់ ដែលជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬប្រសិនបើគាត់មិនមានមធ្យោបាយដើម្បីទទួលបានជំនួយនេះទេ ត្រូវផ្តល់ជូនគាត់ដោយមិនគិតកម្រៃ បើសិនជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌តម្រូវឲ្យមានបែបនេះ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

និយ័តភាពនៃការកោះហៅមេធាវី៖ ការណ៍នេះ ត្រូវតែវាយតម្លៃនៅថ្ងៃចេញដីកាកោះ។

*លេខ*07-88451 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ កុម្ភៈ ២០០៨។*

មោឃភាពនៃការកោះហៅមេធាវី៖ ប្រសិនបើថិរវេលាប្រាំថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃចេញដីកាកោះហៅមេធាវីដល់ថ្ងៃសួរចម្លើយមិនត្រូវបានគេគោរពនោះ ដីកាកោះត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ។

*លេខ*086-93266 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២ កញ្ញា ១៩៨៦។*

ការរំលោភ៖ ការខកខានមិនបានកោះហៅមេធាវីសម្រាប់ការសួរដេញដោលចំពោះមុខ៖ នេះគឺជាការរំលោភសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានជំនួយដើម្បីការការពារខ្លួន។

*លេខ*07-86794 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ ធ្នូ ២០០៧។*

ការកោះហៅមេធាវី ត្រូវធ្វើគ្រប់ពេលដែលជនត្រូវចោទត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ៖ ដីកាកោះពុំចាំបាច់បញ្ជាក់អំពីកម្មវត្ថុទេ។

*លេខ*85-94010 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១ តុលា ១៩៨៥។*

ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង៖ ការណ៍នេះ អាចធ្វើបានចំពោះតែមេធាវីរបស់ភាគីប៉ុណ្ណោះ ហើយសំណុំរឿងត្រូវតែពេញលេញ និងមានឯកសារនីតិវិធីទាំងអស់ក្នុងពេលនៃការពិនិត្យ ដើម្បីចៀសវាងមោឃភាព។

*លេខ*00-82215 *តុលាការកំពូលបារាំង ២២ មករា* ២០០២ *(ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿងរបស់មេធាវី)។*

DP. 1937 *តុលាការកំពូលបារាំង ៣ សីហា ១៩៣៥ (សំណុំរឿងត្រូវតែពេញលេញ)។*

ឯកសារដែលចេញក្នុងចន្លោះថ្ងៃ នៃការពិនិត្យសំណុំរឿងនិងការសួរចម្លើយ៖ ដោយសារតែកិច្ចស៊ើបសួរកំពុងដំណើរការ ឯកសារដែលចេញក្នុងចន្លោះថ្ងៃនៃការពិនិត្យសំណុំរឿង និងថ្ងៃសួរចម្លើយ អាចត្រូវបាន

បូកបន្ថែមទៅក្នុងសំណុំរឿង ដរាបណាជនត្រូវចោទ និងមេធាវីរបស់គាត់ត្រូវបានជូនដំណឹងជាមុន។

លេខ89-86666 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ កុម្ភៈ ១៩៩០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា ១១៤។ មាត្រានេះ ចែងអំពីសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានជំនួយពីមេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ។

មាត្រា ១៥០៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានអមដោយមេធាវី។

ក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវកោះហៅមេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី យ៉ាងតិចបំផុត ៥(ប្រាំ) ថ្ងៃមុនការស្តាប់ចម្លើយ។ នៅក្នុងចិរវេលានេះ មេធាវីអាចពិនិត្យសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីបាន។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវបានគេស្តាប់ចម្លើយតែនៅចំពោះមុខរបស់មេធាវីខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើមេធាវី ដែលត្រូវបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយមិនចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃ និងម៉ោងតាមកំណត់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសួរចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយគ្មានវត្តមានរបស់មេធាវី។ និទ្ទេសស្តីពីអវត្តមាននេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ។

ក្នុងករណីពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន ដោយមិនចាំបាច់កោះហៅមេធាវី ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់ស្តែង នូវវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួន។ ការបោះបង់ចោលនេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុមួយ ដោយឡែកពីកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវីបានដែរ។ ភាពបន្ទាន់នេះ អាចបណ្តាលមកពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ឬបណ្តាលមកពីហានិភ័យនៃបាត់បង់តម្រុយភស្តុតាង។ ប្រភេទនៃភាពបន្ទាន់ត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្នើសុំអ្នកប្រែ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤៤ (ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ ស្របតាមវិធានស្តីពីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ វិធានដែលគ្រប់គ្រងលើការស្តាប់ចម្លើយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាវិធានដែលគ្រប់គ្រង លើការស្តាប់ចម្លើយអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលពួកគាត់ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាដើមបណ្តឹង

រដ្ឋប្បវេណី រហូតដល់ពេល មានសេចក្ដីសម្រេចចុងក្រោយលើពាក្យសុំរបស់ពួកគាត់។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី (មតិរបស់ចៅក្រមន័យ ថុល ចៅក្រម CATHERINE MARCHI-UHEL *និងចៅក្រម ហួត វុទ្ធី នៅក្នុងសាលដីកា ស្ដីពីការប្រកាសមិនទទួលយក ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលត្រូវបានទទួលយក) អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៩។*

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៥៩(១) ៥៩(២) ៥៩(៣) និង៣០។ វិធាន៥៩ មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា១៥០ លើកលែងតែថាមាត្រា៥៩(៣) អនុញ្ញាតឲ្យមានសួរដេញដោលការស្ដាប់ចម្លើយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយមានវត្តមានរបស់ភាគីដទៃទៀត នៅពេលចៅក្រមសម្រេចឲ្យធ្វើការតទល់គ្នារវាងសាក្សីនឹងសាក្សី ហើយវិធាន៥៩(៦) អនុញ្ញាតឲ្យចៅក្រមផ្ទេរអំណាចនៃកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួនទៅឲ្យអ្នកស៊ើប-សួរតាមរយៈដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស។ ការបកស្រាយបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន៣០ក៏ស្រដៀងគ្នានឹងមាត្រា១៥០ដែរ លើកលែងតែថាសាក្សី ឬភាគីអាចស្នើសុំអ្នកបកប្រែបាននៅពេលចាំបាច់។

មាត្រា ១៥៤៖ សម្បថរបស់សាក្សី

មុននឹងឆ្លើយទៅនឹងសំណួរ សាក្សីម្នាក់ៗត្រូវស្បថស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា និយាយតែការពិត។ ទម្រង់នៃសម្បថត្រូវធ្វើដូចមានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃក្រុមនេះ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

គ្រប់សាក្សីទាំងអស់ត្រូវតែធ្វើសម្បថ៖ ជនណាដែលចូលបង្ហាញខ្លួន ក្នុងនាមជាសាក្សីត្រូវតែធ្វើសម្បថថា ខ្លួននិយាយតែការណ៍ណា ដែលពិតប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សេចក្តីណែនាំ ស្តីពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៨ មេសា ២០១១ ទំព័រ១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៤។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៥៤ លើកលែងតែមាត្រានេះបន្ថែមថា សាក្សីត្រូវធ្វើសម្បថនៅពេលផ្តល់សក្ខីកម្មនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ព្រមទាំងនៅមុនពេលស្តាប់ចម្លើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារ ដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួនគឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

អ្នកផ្តល់ព័ត៌មានអនាមិកអាចត្រូវបានប្រើជាប្រភពក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួរ៖ ប៉ុន្តែការប្រើកំណត់ហេតុរបស់ពួកគេជាបន្តបន្ទាប់ដោយតុលាការ ដើម្បីកំណត់ការផ្តន្ទាទោសអាចបង្កើតឲ្យមានបញ្ហាមួយចំនួន។

រឿងក្តី DOORSON ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មីនា ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៦៩។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(៣)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការសួរដេញដោល ឬបានសួរដេញដោលសាក្សីប្រឆាំងនឹងខ្លួន។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ឪពុកម្តាយ និងសម្ព័ន្ធរបស់ជនជាប់ចោទ៖ ត្រូវធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។

*លេខ*83-90217 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ មីនា ១៩៨៣។*

ការលុបចោលសម្បថ ឬការធ្វើសម្បថត្រូវបានពន្យារពេល៖ មិនត្រូវជាមូលហេតុ នៃមោឃភាពនោះឡើយ កាលណា មិនធ្វើឲ្យខូចដល់សិទ្ធិនានារបស់ជនជាប់ចោទ។

*លេខ*90-84412 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣២៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២ តុលា ១៩៩០។*

អនាមិកភាពរបស់សាក្សី៖ ជនណាដែលធ្វើសម្បថមិនអាចរក្សាអនាមិកភាពបានឡើយ។

*លេខ*83-91283 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៤ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ មិថុនា ១៩៨៤។*

ពេលដែលសាក្សីមិនស្បថ នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ ការណ៍នេះមិនបានលុបចោលការស្តាប់ចម្លើយទេ។

*លេខ*80-94473 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១០ តុលាការកំពូលបារាំង ៣១ មីនា ១៩៨១។ លេខ* 83-90217 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ មីនា ១៩៨៣។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១០៣ ១០៨ ១០៩ ១១៣-៧ និង១៥៣។ មាត្រាទាំងនេះកំណត់អំពីនីតិវិធីសម្រាប់ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី រួមទាំងបញ្ហានៃសម្បថរបស់សាក្សី។

មាត្រា ១៥៦៖ សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឲ្យរួចពីសម្បថ

ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយដោយមិនចាំបាច់ធ្វើសម្បថចំពោះសាក្សីដូចតទៅនេះ៖

១- ឪពុកម្តាយ និងបុព្វជនគ្រប់រូបរបស់ជនត្រូវចោទ។

២- កូនប្រុសកូនស្រី និងបច្ឆាជនគ្រប់រូបផ្សេងទៀតរបស់ជនត្រូវចោទ។

៣- បងប្អូនប្រុសស្រីរបស់ជនត្រូវចោទ។

៤- បងប្អូនថ្លៃប្រុសស្រីរបស់ជនត្រូវចោទ។

៥- ប្តី ឬប្រពន្ធរបស់ជនត្រូវចោទ ទោះបីបានលែងលះគ្នាហើយក៏ដោយ។

៦- កុមារអាយុតិចជាង១៤ឆ្នាំ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សាក្សីដែលរួចពីសម្បថ អាចផ្តល់សក្ខីកម្មមុន៖ សក្ខីកម្មដូច្នេះ ត្រូវតែដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះជាភស្តុតាង និងត្រូវវាយតម្លៃអំពីភាពពាក់ព័ន្ធ និងតម្លៃភរនីយភាព។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៥២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៤។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៥៦ លើកលែងតែថាមាត្រា ២៤(៣) ដាក់លក្ខខណ្ឌតម្រូវជាច្បាស់លាស់ឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់ថាតើទំនាក់ទំនងផ្នែកគុណវុឌ្ឍិមានអត្ថិភាព ឬអត់។ វិធាន២៤ រួមបញ្ចូលទាំងឈ្មោះសាច់ញាតិរបស់ជនត្រូវចោទ ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

សម្បថរបស់ឪពុកម្ដាយនៃចុងចោទ៖ ឪពុកម្ដាយមិនធ្វើសម្បថនៅចំពោះមុខសាលាដំបូងទេ ប៉ុន្តែមិនមែនឲ្យរួចពីការធ្វើសម្បថ ក្នុងអំឡុងនៃកិច្ចស៊ើបសួរឡើយ។

លេខ83-90217 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ មីនា ១៩៨៣។

អនីតិជនមានអាយុក្រោមដប់ប្រាំមួយឆ្នាំ ត្រូវបានស្នើសុំឲ្យធ្វើសម្បថ៖ ករណីនេះមិនមែនជាមូលហេតុនៃមោឃភាពទេ។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២២៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ សីហា ១៩៥៣។ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្ម-ទណ្ឌលេខ២៨៥ តុលាការកំពូលបារាំង ៣០ សីហា ១៩០០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១០៣ ១០៨ ១០៩ ១១៣-៧ និង១៥៣។ មាត្រាទាំងនេះកំណត់អំពីនីតិវិធីសម្រាប់ស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី រួមទាំងបញ្ហានៃសម្បថរបស់សាក្សី។

មាត្រា ១៥៧៖ ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន

ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់ការគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចស្តាប់ចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សីនូវបុគ្គលណាមួយ ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះទេ។ ក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមត្រូវយកនីតិវិធីនៃមាត្រា១៤៣ (ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ) នៃក្រមនេះមកអនុវត្ត។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការហាមឃាត់ ចំពោះការកោះហៅសាក្សីដែលមានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកប្រឆាំងនឹងបុគ្គលនោះ មិនពន្លាតទៅដល់បុគ្គល ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីមុនទេ៖ ទោះជាការផ្តន្ទាទោសនោះស្ថិតក្រោមបណ្តឹងសាទុក្ខក៏ដោយ។ បើសិនបណ្តឹងសាទុក្ខនោះមិនទាន់បញ្ចប់នៅឡើយនៅពេលដែលជននោះមកបំភ្លឺអង្គជំនុំជម្រះ នៅតែអាចស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់ជននោះបាន តាមរយៈនៃការផ្តល់ការណែនាំជាក់លាក់ ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់សាក្សីរូបនោះកុំឲ្យធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង។

រឿងក្តី នួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សេចក្តីណែនាំស្តីពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៨ មេសា ២០១១ ទំព័រ១-២។

បុគ្គលអាចផ្តល់សក្ខីកម្មបាន ចំពោះតែអ្វីដែលខ្លួនបានឃើញ ឬបានឮ ក្រៅអំពីការពាក់ព័ន្ធរបស់ខ្លួន៖ បើសិនសក្ខីកម្មរបស់ជនណាម្នាក់ ដែលមានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកប្រឆាំងនឹងខ្លួន ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រឹត្តិការណ៍ ឬសកម្មភាពរបស់ខ្លួនក្នុងពេលនោះ សាក្សីរូបនោះមិនចាំបាច់ឆ្លើយនឹងសំណួរណាមួយ ឬធ្វើសេចក្តីថ្លែងណាមួយទាក់ទងនឹងអង្គហេតុនោះឡើយ។ ប៉ុន្តែសាក្សីអាចផ្តល់ហេតុផលផ្សេងចំពោះអ្វីដែលខ្លួនបានឃើញ ឬបានឮ ក្រៅពីសកម្មភាពទាំងឡាយដែលខ្លួនបានធ្វើ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃសវនាការទី៨ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២០ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៥ បន្ទាត់១-៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៤ និងវិធាន២៨។ វិធានទាំងនេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៥៧ លើកលែងតែវិធាន២៨ មានព័ត៌មានលម្អិតជាង អំពីសិទ្ធិរបស់សាក្សីមិនធ្វើ

សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង និងកត្តាមួយចំនួនដែលត្រូវពិចារណាក្នុងការកំណត់ថាតើសាក្សីគួរត្រូវបង្ខំឲ្យឆ្លើយ ឬក៏អត់ រួមទាំងសារៈសំខាន់/លក្ខណៈពិសេសតែមួយគត់នៃភស្តុតាង និងការការពារដែលមានចំពោះសាក្សី។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បុគ្គលដែលមានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកបង្ហាញថាខ្លួនមានពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបទល្មើស ដែលកំពុងតែស្ថិតនៅក្រោមការស៊ើបសួរ មិនត្រូវកោះហៅមកធ្វើសាក្សីឡើយ ក្នុងពេលដែលកិច្ចស៊ើបសួរបានចាប់ផ្តើម៖ ប៉ុន្តែបុគ្គលរូបនេះអាចត្រូវបានគេកោះហៅ មកសួរនាំផ្តល់បទសម្ភាសន៍ និងពិភាក្សាបាននៅក្នុងអំឡុងនៃកិច្ចស៊ើប-សួរបឋម។

លេខ86-93091 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ សីហា ១៩៨៦។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចោទប្រកាន់លើបុគ្គលណាម្នាក់បានតែក្នុងករណី ដែលភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់បង្ហាញអំពីការចូលរួមរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងបទល្មើសត្រូវបានប្រមូល៖ ភស្តុតាងនេះអាចត្រូវបានប្រមូលតាមរយៈដំណើរការស៊ើបសួរ រួមទាំងការសួរចម្លើយបុគ្គលនោះក្នុងនាមជាសាក្សី ទោះបីជាបុគ្គលនោះអាចឆ្លើយប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការសួរចម្លើយនោះក៏ដោយ។

លេខ02-88194 តុលាការកំពូលបារាំង ២១ មករា ២០០៤។

ក្នុងស្ថានភាព ដែលបុគ្គលម្នាក់ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយក្នុងនាមជាសាក្សី បន្ទាប់មកសារភាពថា ខ្លួនគឺជាមេគំនិតនៃអំពើឧក្រិដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ៖ ត្រង់ចំណុចនេះ អ្នកធ្វើសម្ភាសន៍ត្រូវបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់។

លេខ70-92605 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ កុម្ភៈ ១៩៧២។

ក្នុងស្ថានភាពដែលបុគ្គលម្នាក់ ដែលកំពុងស្ថិតក្នុងការឃាត់ខ្លួនតាមដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួសអាចត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌៖ បុគ្គលរូបនេះអាចត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ បន្ទាប់ពីបានធ្វើសម្បថដរាបណាគេពុំមានភស្តុតាងប្រាកដប្រជា ឬភស្តុតាងបមានីករណ៍ ដែលបញ្ជាក់ថាគាត់បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ដែលបានដាក់ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយឈ្មោះរបស់គាត់មិនមាន នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ។

លេខ04-80753 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ មេសា ២០០៤។

សេចក្តីប្រកាស នៃការធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯងរបស់សាក្សីកើតឡើងដោយឯកឯង៖ មន្ត្រីនគរបាល

យុត្តិធម៌អាចប្រមូលភស្តុតាងប្រាកដប្រជា អំពីការចូលរួមក្នុងបទល្មើសណាមួយ ប្រឆាំងនឹងបុគ្គលណាម្នាក់ដែលបានស្តាប់ចម្លើយ ក្នុងនាមជាសាក្សី ប្រសិនបើសំណួរទាំងនោះគ្រាន់តែ ជាសេចក្តីសង្ខេបនៃសេចក្តីប្រកាសធ្វើឡើង ដោយឯកឯងរបស់បុគ្គលនោះ ហើយចម្លើយតបនានាមិនបានផ្តល់នូវធាតុផ្សំ ថ្មីណាមួយទេ។

លេខ85-92518/87-83370 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣០៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១ កញ្ញា ១៩៨៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១០១ និង១០៥។ មាត្រា១០១ចែងអំពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ចំណែកមាត្រា១០៥ ចែងអំពីការហាមឃាត់ការស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលជាសាក្សី ដែលមានភស្តុតាងប្រាកដប្រជា និងភស្តុតាង-បមានីករណ៍បញ្ជាក់អំពីការចូលរួមក្នុងអំពើព្រហ្មទណ្ឌដែលពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ១៦២៖ ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ

នៅក្នុងករណី ដែលមានបញ្ហាបច្ចេកទេសចោទឡើង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារបស់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាង។ ដីកាត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃប្រសិនបើពាក្យសុំនោះចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង១ (មួយ) ខែ ប្រសិនបើពាក្យសុំនោះចេញមកពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងឲ្យដល់អ្នកប្ដឹងសុំជាបន្ទាន់។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

បញ្ហាបច្ចេកទេស រួមទាំងបញ្ហាសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ៖ អ្នកជំនាញក៏អាចបំពេញលើការងារពិនិត្យ ខាងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ឬចិត្តសាស្ត្រលើជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ ដើម្បីកំណត់អំពីសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការរបស់ពួកគេ។ ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទត្រូវមានសមត្ថភាព ដើម្បីចូលរួមដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី ហើយអ្នកជំនាញក៏ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃលើសមត្ថភាពនេះនៅពេលមានសំណើ ហើយសំណើនោះត្រូវមានយុត្តិកម្មត្រឹមត្រូវ។

រឿងក្ដីនួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការចាត់តាំងអ្នកជំនាញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៨-១៩ និង២៦-២៧។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឆ្លើយតប ទៅនឹងសំណើសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញឲ្យបានឆាប់ តាមដែលអាចធ្វើបាន៖ ជាអប្បបរមា សំណើបែបនេះត្រូវបានសម្រេចឡើងនៅមុនពេលបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ។ ជនត្រូវចោទ អាចដាក់សំណើផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរក្នុងករណី ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹង សំណើសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីអ្នកជំនាញចិត្តសាស្ត្រ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២១-២២។

ការខកខាននៃចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចទាន់ពេលវេលា លើសំណើសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាការបដិសេធ៖ បើការពន្យារពេលធ្វើសេចក្ដីសម្រេច ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ នូវលទ្ធភាពទទួលបានផលប្រយោជន៍ដែលខ្លួនស្វែងរក ការពន្យារពេលនេះចាត់ទុក

ដូចជា ការបដិសេធការស្នើសុំ ដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីអ្នកជំនាញចិត្តសាស្ត្រ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៣-២៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣១(១) ៣១(១០) និង៥៥(៥)(ក)។ វិធានទាំងនេះមានលក្ខណៈទូលំទូលាយជាងមាត្រា១៦២ ដោយនៅក្នុងវិធាន៣១(១)ចែងថាកោសលវិច័យអាចត្រូវបានស្នើឡើងអំពីកម្មវត្ថុណាមួយដែលខ្លួនយល់ថាចាំបាច់ដល់កិច្ចស៊ើបសួរ ឬកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។ វិធានទាំងនេះក៏មានការកំហិតជាង ដោយវិធាន៣១(១០) កំហិតចំពោះសំណើរបស់ភាគីជាជាងសំណើរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអង្គជំនុំជម្រះ ចំពោះអ្នកជំនាញដែលនឹងត្រូវដឹកនាំធ្វើការពិនិត្យ ឬពិនិត្យឡើងវិញលើបញ្ហាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកោសលវិច័យរួចហើយ ខណៈដែលវិធាន៥៥(៥)(ក) ចែងថាចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាត់វិធានការស៊ើបសួរ ដែលនាំទៅរកការបង្ហាញការពិត រួមទាំងការទទួលបានកោសលវិច័យនៅពេលសមស្រប។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការបដិសេធមិនចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យអ្នកជំនាញសំខាន់ៗផ្តល់សក្ខីកម្ម រំលោភលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌៖ ពេលណាសក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងដល់រឿងក្តី ការបដិសេធរបស់តុលាការ មិនចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យផ្តល់សក្ខីកម្មទាំងនោះ គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។

រឿងក្តី GARCÍA FUENZALIDA ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាទ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១២ កក្កដា ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៩.៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤(៣)(ខ) និង១៤(៣)(ង)។ មាត្រា១៤(៣)(ខ) តម្រូវថាជនត្រូវចោទមានពេលវេលា និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រាន់ក្នុងការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួនគាត់ ចំណែកមាត្រា១៤(៣)(ង) ផ្តល់សិទ្ធិស្មើភាពគ្នាក្នុងការទទួលបាន និងការសួរដេញដោលសាក្សី។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការលើកឡើងសំណើសុំចាត់តាំងអ្នកជំនាញ៖ សំណើធ្វើឡើងដោយភាគីនៃរឿងក្តីពុំចាំបាច់ត្រូវបញ្ជូនទៅឲ្យរដ្ឋអាជ្ញាទេ។

លេខ79-90313 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០០ តុលាការ កំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៨០។

ការផ្ទេរកិច្ចការដែលមានសណ្ឋាន ដូចអ្នកជំនាញនៃការិយាល័យអយ្យការ ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរបឋម៖ រដ្ឋអាជ្ញាអាចផ្ទេរទៅឲ្យបុគ្គលគុណវុឌ្ឍិ ដើម្បីបំពេញកិច្ចការដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នានឹងកិច្ចការរបស់អ្នកជំនាញ ដែលបានចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

លេខ05-84021 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ កញ្ញា ២០០៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង***៖ មាត្រា១៥៦។ មាត្រានេះចែងអំពីការចាត់តាំងអ្នកជំនាញដើម្បីពិនិត្យលើបញ្ហាបច្ចេកទេសដែលកើតចេញពីសំណើសុំរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលពាក់ព័ន្ធ ឬតាមសំណើសុំរបស់រដ្ឋអាជ្ញា ឬរបស់ភាគីណាមួយ។

មាត្រា ១៦៥៖ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

អ្នកជំនាញត្រូវបានចាត់តាំងតាមដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាត្រូវបញ្ជាក់អំពីបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញ ព្រមទាំងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញបេសកកម្មនេះ។

បេសកកម្មអាចទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសតែប៉ុណ្ណោះ។

ប្រសិនបើជាការគួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បានមួយផ្នែក ឬទាំងអស់នោះជូនអ្នកជំនាញ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បាន។ អ្នកជំនាញអាចបំបែកស្លាកដែលបិទ ដើម្បីអាចបំពេញការងារជាអ្នកជំនាញបាន។ ប្រសិនបើ កោសលវិច័យនេះអាចធ្វើឲ្យខូចខាត ឬវិនាសដល់វត្ថុដែលចាប់បាននោះ អ្នកជំនាញត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងសុំការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមនេះមុននឹងផ្តើមប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

បញ្ហាបច្ចេកទេស រួមទាំងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ៖ អ្នកជំនាញអាចធ្វើការពិនិត្យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងចិត្តសាស្ត្រដល់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ ដើម្បីកំណត់អំពីសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ។ ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ មានសិទ្ធិស្នើឲ្យមានការវាយតម្លៃ ដោយអ្នកជំនាញ លើសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការចូលរួម ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រសិនបើសំណើរបស់ខ្លួនមានយុត្តិកម្មត្រឹមត្រូវ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការចាត់តាំងអ្នកជំនាញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៨-១៩ និង២៦-២៧។

សារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តីត្រូវតែឯករាជ្យ៖ សារណាទាំងនោះអាចដាក់ដោយអ្នកជំនាញ ដែលមិនមានសម្ព័ន្ធភាពជាមួយតុលាការ ឬការិយាល័យរបស់តុលាការ។ សារណានេះ មិនអាចត្រូវបានគេប្រើជំនួសឲ្យមេធាវីអន្តរជាតិទេ។

រឿងក្តីឌុច៖ សំណើស្តីពីសារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងរឿងក្តី អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ០៩ ធ្នូ ២០១០ កថាខណ្ឌ៨-៩។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង *អ.វ.ត.ក*៖ វិធាន៣១(៣) ៣២ និង៣៣។ វិធាន៣១(៣) មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៦៥ លើកលើកតែមាត្រានេះមិនកម្រិតត្រឹមទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសទេ។ វិធាន៣២ អនុញ្ញាតជាពិសេសឲ្យមានការពិនិត្យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងចិត្តសាស្ត្រដល់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ ដើម្បីកំណត់ថាតើបុគ្គលនោះមានសមត្ថភាពក្នុងការចូលរួមសវនាការ ឬអត់ ឬសម្រាប់មូលហេតុផ្សេងទៀត។ វិធាន៣៣(១) ចែងថាចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចស្នើឬអនុញ្ញាតឲ្យអង្គការ ឬបុគ្គលណាមួយដាក់ជូនសារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីក្នុងរឿងក្តីបាន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការពិនិត្យផ្នែកវិកលចរិកពេញលេញ ដល់ជនត្រូវចោទក្នុងបំណងប្រានចោល នូវការទទួលខុសត្រូវរបស់ជននេះ មិនរារាំងអ្នកជំនាញឲ្យ ធ្វើការពិនិត្យអង្គហេតុផ្សេងៗឡើយ៖ អ្នកជំនាញនៅតែអាចពិចារណាអំពីពិរុទ្ធភាពនិងលទ្ធភាព នៃទោសព្រហ្មទណ្ឌដដែល។

*លេខ*91-80614 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៩ តុលាការ កំពូលបារាំង ៩ មេសា ១៩៩១។*

អ្នកជំនាញត្រូវតែធ្វើរបាយការណ៍ ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុ ដែលសង្ស័យ ដែលបានកត់សម្គាល់ក្នុងអំឡុងពេលនៃការពិនិត្យឯកសារ ដែលបានផ្តល់ជូនគាត់៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាត់វិធានការចាំបាច់នានា រួមទាំងការពង្រីកវិសាលភាពបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញ។

*លេខ*66-90922 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១ តុលាការ កំពូលបារាំង ១០ មករា ១៩៦៧។*

ពេលណាបញ្ជីឯកសារ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមានរួចស្រេច នៅមុនពេលត្រូវបានផ្តល់ជូនអ្នកជំនាញ៖ នៅក្នុងកាលៈទេសៈដូច្នេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចាំបាច់ធ្វើបញ្ជីឯកសារដូច្នេះទៀតទេ។

*លេខ*02-80721 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១១ តុលាការ កំពូលបារាំង ១៤ ឧសភា ២០០២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង* ៖ មាត្រា១៥៨ ១៥៩ ១៦១ និង១៦៣។ មាត្រា១៥៨ កំណត់អំពីតួនាទីរបស់អ្នកជំនាញ។ មាត្រា១៥៩ ចែងអំពីការផ្តល់អំណាចជូនចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងការចាត់តាំងអ្នកជំនាញមួយរូប ឬច្រើនរូប។ មាត្រា១៦១ កំណត់អំពីនីតិវិធីសម្រាប់អ្នកជំនាញដែលត្រូវចូលរួមបំពេញការពិនិត្យ និងធ្វើរបាយការណ៍របស់ខ្លួន។ មាត្រា១៦៣ ទាក់ទងនឹងការបញ្ជូនភស្តុតាងទៅឲ្យអ្នកជំនាញដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ។

មាត្រា ១៦៩៖ ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប

ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើននាក់។

នៅក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើ អ្នកជំនាញនេះមានយោបល់ខុសគ្នានោះ ម្នាក់ៗត្រូវសរសេរអំពីយោបល់របស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឬការមិនយល់ព្រមរបស់ខ្លួន។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

អ្នកជំនាញបន្ថែម ឬប្រតិអ្នកជំនាញអាចត្រូវបានកោះអញ្ជើញដោយភាគីនៃរឿងក្តី បន្ទាប់ពីបានដឹងអំពីខ្លឹមសារនៃកោសលវិច័យ៖ មេធាវីរបស់ភាគី អាចដាក់សំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញនូវខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍កោសលវិច័យ ដែលបានដាក់ជូនតុលាការរួច។ ភាគីនានាអាច អនុវត្តសិទ្ធិនេះបាន នៅពេលដែលពួកគេមានកង្វល់ពីរបាយការណ៍កោសលវិច័យ។

> *រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំឲ្យតែងតាំង អ្នកជំនាញប្រជាសាស្ត្របន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៨ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។ រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើ សុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញប្រជាសាស្ត្របន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ០១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៥។*

សំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ត្រូវធ្វើឡើងឲ្យបានទាន់ពេល៖ នៅពេលមេធាវីការពារមានបំណងឲ្យមានការកែប្រែ លើដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម មេធាវីនោះត្រូវលើកឡើងពីភាពកង្វល់នេះភ្លាមៗ ក្រោយពីដីកាស្នើសុំបានចេញ។

> *រឿងក្តី នួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញ ប្រជាសាស្ត្របន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ០១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៣-២៤។ (សំណើនេះត្រូវបានបដិសេធដោយដីកា ត្រូវបានចេញជិតមួយឆ្នាំមុន)។*

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣១(៩) និង៣១ (១០)។ វិធាន៣១(៩) មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៦៩ លើកលើកតែមាត្រានេះកម្រិតចំនួនអ្នកជំនាញត្រឹមចំនួនមួយសមស្រប និងដាក់នូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវឲ្យអ្នកជំនាញដែលមានយោបល់មិនយល់ស្រប ផ្តល់ហេតុផលរបស់ខ្លួន។ វិធាន៣១ (១០) អនុញ្ញាតឲ្យភាគីស្នើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ដើម្បីដឹកនាំការពិនិត្យជាថ្មីឬពិនិត្យឡើងវិញលើកម្មវត្ថុនៃរបាយការណ៍កោសលវិច័យ ដែលបានដល់ចំពោះមុខតុលាការរួចហើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការប្រតិបត្តិការងារ ដោយអ្នកជំនាញតែមួយរូបក្នុងចំណោមអ្នកជំនាញពីររូបដែលបានចាត់តាំង អាចមិនមែនជាការរំលោភសិទ្ធិក្នុងការការពារខ្លួនឡើយ៖ បើសិនជាមានការព្រមព្រៀងតុណ្ហី របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

*លេខ*99-87081 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១ កុម្ភៈ ២០០០។*

នៅពេលអ្នកជំនាញមួយរូប ក្នុងចំណោមអ្នកជំនាញពីររូបដែលបានចាត់តាំង បានស្លាប់ក្នុងអំឡុងនៃដំណើរការពិនិត្យរបស់ខ្លួន៖ របាយការណ៍ពិនិត្យមួយដែលបានធ្វើឡើង ដោយអ្នកជំនាញតែម្នាក់នោះ មិនអាចត្រូវបានលុបចោលទេ បើសិនចៅក្រមស៊ើបសួរបានដឹង អំពីស្ថានការណ៍ ហើយអាចគ្រប់គ្រងលើការវិវឌ្ឍន៍នៃការពិនិត្យនោះ។ ការសម្រេចដើម្បីចាត់តាំងអ្នកជំនាញទីពីរ ពុំមែនជាការចាប់បង្ខំឡើយ។

*លេខ*02-83270 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ កក្កដា ២០០២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា១៥៦។ មាត្រានេះ ប្រគល់អំណាចឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីចាត់តាំងអ្នកជំនាញមួយរូប ឬច្រើនរូប។

មាត្រា ១៧០៖ ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ

កាលណារបាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវបានដាក់ជូនរួចហើយ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីរបាយការណ៍នេះ។

របាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបសួរ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរកោះហៅជនត្រូវចោទ និងមេធាវី ដើម្បីប្រាប់ឲ្យដឹងពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យនេះ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីផងដែរ ដើម្បីប្រាប់ឲ្យដឹងពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ កំណត់រយៈពេលដែលអនុញ្ញាតឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដាក់ពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ចាត់តាំង ឬប្រតិកោសលវិច័យ។ រយៈពេលនេះមិនអាចតិចជាង១០(ដប់) ថ្ងៃទេ។ ក្នុងរយៈពេលនេះ សំណុំរឿងដែលរួមមានរបាយការណ៍កោសលវិច័យអាចត្រូវបានពិនិត្យមើលដោយមេធាវី។

គ្រប់ពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យត្រូវតែមានសំអាងហេតុ និងធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ។ ដីកាត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើពាក្យសុំ ចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង១ (មួយ) ខែ ប្រសិនបើពាក្យសុំនេះ ចេញពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដីកាត្រូវឲ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹងសុំ។

គ្រប់ពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យ ដែលធ្វើឡើងក្រោយផុតរយៈពេលដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបានទទួលពាក្យសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញ ស្នើសុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យ មិនព្រមសម្រេចក្នុងរយៈពេលដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ២ នៃមាត្រា ១៦២ (ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ) នៃក្រមនេះឬចែងក្នុងមាត្រានេះ អ្នកសុំអាចធ្វើពាក្យប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដល់សភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សិទ្ធិឯកជន របស់ជនជាប់ចោទពាក់ព័ន្ធនឹងព័ត៌មានវេជ្ជសាស្ត្រ ស្តីពីសម្បទាក្នុងការចូលរួមសវនាការ៖ នៅពេលជនជាប់ចោទ ជំទាស់នឹងសម្បទា ក្នុងការចូលរួមសវនាការ សិទ្ធិរក្សាភាពឯកជននៃព័ត៌មានផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ត្រូវមានតុល្យភាព ជាមួយនឹងសិទ្ធិរបស់សាធារណជន ដើម្បីឲ្យដឹងពីមូលដ្ឋាន នៃសេចក្តីសម្រេច លើការជំទាស់នឹងសម្បទា។ ក្នុងករណីបែបនេះ ភាគីទាំងអស់ត្រូវមានឱកាសដើម្បីគាំទ្រ ឬជំទាស់ទៅនឹងការរកឃើញក្នុងកោសលវិច័យ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ អនុស្សរណៈ ជូនចំពោះមេធាវីរបស់ ភាគី អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ កក្កដា ២០១១ ទំព័រ១-២។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំតែងតាំងអ្នកជំនាញ ឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន៖ ជាអប្បបរមា សំណើនេះត្រូវសម្រេចនៅមុនពេលបញ្ចប់ចិរវេលា នៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ ជនត្រូវចោទអាចដាក់សំណើផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរបានខកខានមិនបានឆ្លើយតប ទៅនឹងសំណើសុំតែងតាំងអ្នកជំនាញក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីអ្នកជំនាញចិត្តសាស្ត្រ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ តុលា២០០៨ កថាខណ្ឌ២១-២២។

សំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ឬប្រតិអ្នកជំនាញ មិនអាចកើតឡើងមុនការបង្ហាញកោសលវិច័យដំបូងបានឡើយ៖ មាត្រា១៧០ ក៏ផ្តល់អត្ថន័យបង្កប់ផងដែរថា តាមច្បាប់កម្ពុជាមិនមែនជារឿងធម្មតាទេ ដែលសំណើសុំដូច្នេះត្រូវបានដាក់ នៅមុនពេលមានរបាយការណ៍កោសលវិច័យបឋមនោះ។ បន្ទាប់ពីរបាយការណ៍កោសលវិច័យបឋម ត្រូវបានដាក់រួច ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកំណត់កាលវិភាគ សម្រាប់អ្នកជំនាញបន្ថែម ឬប្រតិអ្នកជំនាញ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំ ឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៤ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ១២-១៦។

ការតវ៉ាចំពោះគុណវុឌ្ឍិ របស់អ្នកជំនាញដែលបានចាត់តាំង៖ ជាទូទៅការជំទាស់នេះអាចអនុញ្ញាតបានបន្ទាប់ពី មានការបង្ហាញរបាយ-ការណ៍របស់ អ្នកជំនាញប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំ ឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៤ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ ១៧។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣១(៧) ៣១(៨) និង៣១(១០)។ វិធានទាំងនេះ មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាជាទូទៅទៅនឹងមាត្រា ១៧០ ទោះបីវិធានផ្ទៃក្នុងទាំងនេះមិនតម្រូវឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរកោះហៅភាគីណាមួយមកស្តាប់លទ្ធផល ក្នុងរបាយការណ៍កោសលវិច័យណាមួយក៏ដោយ ផ្ទុយទៅវិញចៅក្រម-ស៊ើបសួរអាចជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងឡាយ តាមរយៈតែការដាក់បញ្ចូលរបាយការណ៍នេះទៅក្នុងសំណុំរឿង ឬកំណត់ហេតុនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះ (វិធាន៣១(៧) ៣១(៨))។ សំណើដែលធ្វើឡើងដោយអយ្យការ មេធាវីការពារក្តី ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែមត្រូវតែធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងគ្រាន់តែ"បញ្ជាក់មូលហេតុ" (វិធាន៣១(១០))។ ខណៈដែលគ្មានការដាក់កំហិតចំពោះពេលវេលា វិធាន៣១(១០) តម្រូវថាចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអង្គជំនុំជម្រះត្រូវសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន និងនៅមុនពេលបញ្ចប់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ឬកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ សំណើដែលត្រូវបានបដិសេធអាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការ-ពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ឱកាសសក្នុងការដេញដោលភស្តុតាង ដែលពាក់ព័ន្ធ៖ ភាគីនៃរឿងក្តីត្រូវមានឱកាស ដើម្បីដឹង និងផ្តល់យោបល់លើគ្រប់ភស្តុតាង ដែលបានលើកសំអាង ឬសេចក្តីសង្កេតដែលបានដាក់ទាំងអស់ និងចូលរួមដោយផ្ទាល់ ក្នុងពេលស្តាប់ចម្លើយអ្នកជំនាញ។

រឿងក្តី RUIZ-MATEOS ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៣ មិថុនា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ៦៣ (ដឹង និងផ្តល់យោបល់លើភស្តុ-តាង ឬសេចក្តីសង្កេតផ្សេងៗ)។ រឿងក្តី MANTO-VANELLI ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៨ មីនា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៣៣ (ចូលរួមក្នុងកិច្ចសម្ភាសន៍)។

អ្នកផ្លាស់ប្តូរមតិអ្នកជំនាញក្នុងអំឡុងពេលសវនាការៈ នៅពេល ដែលអ្នកជំនាញរបស់ជនជាប់ចោទ ប្តូរមតិរបស់ខ្លួននៅពេលជំនុំជម្រះក្តី ដោយប្រកាន់យកនូវជំហរមិនគាំទ្រជនជាប់ចោទ ហើយផ្ទុយនឹងមតិដែលមានក្នុងរបាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ អាចត្រូវបានរំលោភបំពាន។

រឿងក្តី G.B. ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ តុលា ២០០១ កថាខណ្ឌ ៦៩-៧០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះ ចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការមួយដែលត្រឹមត្រូវ និងមានពេលវេលា និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួន។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ទោះបីចៅក្រមស៊ើបសួរមានកាតព្វកិច្ចជូនដំណឹងដល់ភាគីអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ក្នុងកោសលវិច័យក៏ដោយ កង្វះការជូនដំណឹងដូច្នេះ មិនមែនជាការរំលោភសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ដែលស្ថិតក្រោមការពិនិត្យនោះឡើយ៖ នេះដោយសារថា ការជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរផ្តល់សិទ្ធិដល់ភាគីក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ នូវសិទ្ធិស្នើសុំធ្វើកោសលវិច័យ (រួមទាំងកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យ)។

លេខ05-86773 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ កុម្ភៈ ២០០៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា១៦៧។ មាត្រានេះ កំណត់អំពីនីតិវិធីសម្រាប់ធ្វើការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើកោសលវិច័យ និងសម្រាប់ធ្វើសំណើសុំកោសលវិច័យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិច័យ។

មាត្រា ១៩៧៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

មុននឹងចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែទទួលយកយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកានេះដោយមានថែងមូលហេតុ ក្រោយពីបានទទួលយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា។

ព្រះរាជអាជ្ញាធានារ៉ាប់រងផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសេរីភាព ដើម្បីកំណត់ចរិកលក្ខណៈ នៃអង្គហេតុទាំងឡាយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាសមស្រប៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនជាប់កាតព្វកិច្ចទាក់ទងនឹងការកំណត់ ចរិកលក្ខណៈនៃអង្គហេតុដោយព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ ទោះបីជាពួកគេត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេច អំពីការកំណត់ចរិកលក្ខណៈនោះក៏ឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំធ្វើ ការបំភ្លឺបញ្ជាក់ អំពីបទទាំងឡាយ អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ២០ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធានផ្ទៃក្នុង៨៤។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ១៩៧។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអំណាច ក្នុងការចេញដីកាចាប់ខ្លួន៖ អំណាចនេះអាចអនុវត្តទៅបាន បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់រាល់កិច្ចស៊ើបសួរចាំបាច់ទាំងអស់។

លេខ83-94762 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ កុម្ភៈ ១៩៨៤។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង* ៖ មាត្រា៨០ ៨២ និង១២២។ មាត្រា ៨០ តម្រូវឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយអនុលោមតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ រីឯមាត្រា ៨២ផ្តល់សិទ្ធិដល់ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចណាមួយជាក់លាក់ ដែលជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចស៊ើបសួរ តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើប-សួរ ហើយមាត្រា ១២២ ចែងអំពីអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងការចេញដីកាចាប់ខ្លួន។

មាត្រា ១៩៨៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនមាននិទ្ទេសដូចតទៅ៖

- *អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ*
- *បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ*
- *ឈ្មោះ និងឋានៈចៅក្រមដែលចេញដីកា*

ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងត្រូវមានបោះត្រាផង។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសេរីភាព ដើម្បីកំណត់ចរិកលក្ខណៈនៃអង្គហេតុទាំងឡាយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាសមស្រប៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនជាប់កាតព្វកិច្ច ទាក់ទងនឹងការកំណត់ចរិកលក្ខណៈនៃអង្គហេតុដោយព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ ទោះបីជាពួកគេត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេច អំពីការកំណត់ចរិកលក្ខណៈនោះក៏ឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធិ និងឌុច៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំធ្វើការបំភ្លឺបញ្ជាក់ អំពីបទទាំងឡាយ អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ២០ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

ការកំណត់ចរិកលក្ខណៈ នៃអង្គហេតុស្របច្បាប់មានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នតែប៉ុណ្ណោះ៖ ចរិកលក្ខណៈផ្លូវច្បាប់ គឺតែងតែជាចរិកលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធិ និងឌុច៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំធ្វើការបំភ្លឺបញ្ជាក់អំពីបទទាំងឡាយ អ.វ.ត.ក ការយាល័យ សហចៅក្រមស៊ើបសួរ ២០ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធានផ្ទៃក្នុង៤៥។ វិធាននេះស្រដៀងមែនទែនទៅនឹងមាត្រា១៩៨ តែខុសគ្នាត្រង់ចែងថា ព័ត៌មានចាំបាច់ទាក់ទងនឹងអត្តសញ្ញាណតាមតែអាចធ្វើបាន ជារួមមានថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ កំណើត

អាស័យដ្ឋាន និងព័ត៌មានដទៃទៀតទាក់ទងនឹងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ។ វិធានផ្ទៃក្នុង៤៥ ក៏ត្រូវការចាំបាច់ព័ត៌មានបន្ថែមច្រើនទៀតផងដែរ ដូចជា (១) យោងតាមដីកា និងបទចោទពាក់ព័ន្ធ (២) ទីកន្លែង ពេលវេលា និងកាលបរិច្ឆេទសវនាការតាមករណីសមស្របនិមួយៗ និង (៣) បញ្ជាក់ថា បុគ្គលនោះមានសិទ្ធិទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងកិច្ចការពារដទៃទៀត។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគី នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិអំពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភបំពាន៖ ការចាប់ខ្លួនដោយគ្មានដីកាចាប់ខ្លួន និងមូលហេតុ៖ សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខត្រូវបានបំពាននៅពេល ដែលជនត្រូវចោទត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយបង្ខំ ដោយគ្មានដីកាចាប់ខ្លួន ព្រមទាំងមិនមានការពន្យល់ គ្រប់គ្រាន់អំពីការចាប់ខ្លួននោះ។

រឿងក្តី MEDJNOUNE *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៤ កក្កដា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៨.៥។*

ការរំលោភបំពាន៖ ទោះជាមានមូលដ្ឋានច្បាប់ ការរំលោភបំពានកើតមាន កាលណាចាប់ខ្លួនដោយភ្ជង់កាំភ្លើង និងឃុំខ្លួនដោយមិនបញ្ជាក់ពីហេតុផលនៃការចាប់ខ្លួន៖ ការចាប់ខ្លួនចាត់ទុកថា តាមទំនើងចិត្តបាន ទោះបីជាមានមូលដ្ឋានច្បាប់ ក្នុងការចាប់ខ្លួនក៏ដោយ កាលណាជនជាប់ចោទមិនត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីហេតុផល នៅពេលចាប់ខ្លួន និងការចាប់ខ្លួនមិនចាំបាច់ដោយភ្ជង់នឹងកាំភ្លើង ដោយនគរបាល២០ នាក់។

រឿងក្តី RAFAEL MARQUES DE MORAIS *ទល់នឹងប្រទេសអង់ហ្គូឡា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៩ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៦.១។*

ការរំលោភបំពាន៖ ការចាប់ខ្លួនដោយគ្មានដីកាចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនអស់រយៈពេល៧ថ្ងៃ ដោយមិនចោទ៖ ដីកាចាប់ខ្លួនបានចេញក្រោយការចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួន៧ថ្ងៃ គឺជាការរំលោភសិទ្ធិ ដោយសារអវត្តមាននៃដីកាចាប់ខ្លួន ដែលជាលក្ខ័ណ្ឌតម្រូវផ្លូវច្បាប់។ ការពន្យាររយៈពេល៧ថ្ងៃ មុនពេលជនសង្ស័យត្រូវឃុំខ្លួនត្រូវបានចោទ គឺជាការរំលោភសិទ្ធិត្រូវនាំមកចំពោះមុខចៅក្រមភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន។

រឿងក្តី SAFARMO KURBANOVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៦ វិច្ឆិកា ២០០៣ កថាខណ្ឌ ៧.២។*

ការរំលោភបំពាន៖ ខកខានជូនដំណឹងអំពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួន រហូតដល់នាំមកចំពោះមុខចៅក្រមរយៈពេល៨ខែក្រោយមក៖ សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវជាប់ចោទត្រូវជូនដំណឹងអំពីមូលហេតុ នៅពេលចាប់ខ្លួន និងនាំមកចំពោះមុខចៅក្រម កើតមានតែបន្ទាប់ពីរយៈពេល២១៨ថ្ងៃ នៃការជាប់ឃុំ ដោយមិនមានមធ្យោបាយ ឬសិទ្ធិប្រាស្រ័យទាក់ទង។

រឿងក្តី MEDJNOUNE *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៤ កក្កដា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៨.៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា៩.១ និង២ និង១៤ (៣) (ក)។ មាត្រា៩.១ ចែងអំពីសិទ្ធិទូទៅទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខបុគ្គល ដោយហេតុថា គ្មានជនណាម្នាក់ត្រូវបានគេចាប់ ឬឃុំខ្លួនតាមទំនើងចិត្ត ហើយថា ការដកហូតសេរីភាពអាចធ្វើទៅបានល្គឹះណា មានមូលដ្ឋានចែងដោយច្បាប់ រីឯមាត្រា ៩ (២) ចែងថា ត្រូវជូនដំណឹងដល់បុគ្គលអំពីហេតុផលនៃការចាប់ខ្លួនរបស់គេ និងបទចោទប្រឆាំងនឹងបុគ្គលនោះ។ មាត្រា១៤(៣)(ក) ចែងអំពីសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមៗអំពីការចោទប្រកាន់ប្រឆាំងនឹងជននោះ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

អង្គហេតុដែលផ្តល់យុត្តិកម្មលើការចាប់ខ្លួនមិនចាំបាច់មានកំរិតដូចគ្នានឹងកំរិត សម្រាប់ការចោទប្រកាន់ ឬការផ្តន្ទាទោសឡើយ៖ នេះគឺជាដំណាក់កាលបន្ទាប់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី MURRAY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ តុលា ១៩៩៤ កថាខណ្ឌ៥៥ និង៧៨។*

ការរំលោភបំពាន៖ ហេតុផលផ្ទាល់មាត់ និងហេតុផលតាមគោលនយោបាយទូលំទូលាយ មិនមានលក្ខណៈពេញលេញឡើយ៖ សិទ្ធិជូនដំណឹងភ្លាមៗអំពីហេតុផលនៃការចាប់ខ្លួន/ឃុំខ្លួន មិនត្រូវបានលើកកម្ពស់ឲ្យបានពេញលេញ ដោយគ្រាន់តែយោងដល់ការប្រកាសអំពីគោលនយោបាយ ឬការផ្តល់ហេតុផលផ្ទាល់មាត់រយៈពេលត្រឹមតែ៧៦ម៉ោង នៃការឃុំខ្លួន បន្ទាប់ពីចាប់ខ្លួន។

រឿងក្តី SAADI *ទល់នឹងប្រទេសអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ មករា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥ (២)។ មាត្រានេះចែងថា ជនណាដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួននឹងត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមៗ អំពីហេតុផលនានាសម្រាប់ការចាប់ខ្លួនរបស់គេ និងបទចោទណាមួយប្រឆាំងនឹងរូបគេតាមភាសា ដែលគេអាចយល់បាន។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអំណាច ក្នុងការចេញដីកាចាប់ខ្លួន៖ អំណាចនេះអាចអនុវត្តទៅបាន បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់រាល់កិច្ចស៊ើបសួរចាំបាច់ទាំងអស់។

លេខ83-94762 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការ កំពូលបារាំង ១៤ កុម្ភៈ ១៩៨៤។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា៨០ ៨២ និង១២២។ មាត្រា៨០ តម្រូវឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបើកកិច្ចស៊ើបសួរ ដោយអនុលោមតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ រីឯមាត្រា៨២ ផ្តល់សិទ្ធិដល់ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចណាមួយជាក់លាក់ ដែលជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចស៊ើបសួរ តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើប-សួរ ហើយមាត្រា១២២ ចែងអំពីអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងការចេញដីកាចាប់ខ្លួន។

មាត្រា ២០៣៖ គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ជាគោលការណ៍ ជនត្រូវចោទត្រូវតែមានសេរីភាព។ ក្នុងករណីពិសេស ជនត្រូវចោទអាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកនេះ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងអំពីមូលហេតុនានានៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិទាក់ទងនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវ ឲ្យការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋានលើសេចក្ដីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ដែលបានសម្រេចចេញ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក.អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

សច្ចធារណ៍ ជាគុណប្រយោជន៍ ដល់ការដោះ-លែង៖ នេះគឺគោលការណ៍ជាសារវន្ត ដែលគ្រប់គ្រងលើការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គ-សេចក្ដី។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៦។

ជនត្រូវចោទ អាចត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នតែនៅក្រោយពេល សវនាការតទល់គ្នាប៉ុណ្ណោះ៖ បើការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មិនត្រូវបានបង្គាប់បន្ទាប់ពីសវនាការនោះទេ គេត្រូវតែដោះលែងជនត្រូវចោទ។ សវនាការតទល់គ្នាគឺមានបំណងខុសគ្នាពីសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ។ ជាពិសេសសវនាការតទល់គ្នា ផ្ដល់ឱកាសឲ្យជនត្រូវចោទធ្វើការឆ្លើយតបទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ឯការសួរចម្លើយត្រូវបានធ្វើឡើង ក្នុងគោលបំណង ដើម្បីស្វែងរកការពិត និងទទួលបានកំណត់ហេតុសួរចម្លើយពីជនត្រូវចោទ ដែលអាចប្រើប្រឆាំងនឹងខ្លួនគាត់។

រឿងក្ដីនួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣១៧ និង៣២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ ពុំមានវិធានណាមួយនៃវិធានផ្ទៃក្នុងដែលត្រូវគ្នាយ៉ាងជាក់លាក់ទៅនឹងមាត្រា២០៣នេះទេទោះបីជាវិធាន៦៣(៣) រៀបរាប់អំពីមូលហេតុស្រដៀងគ្នាជាច្រើន ដែលគេអាចបង្គាប់ឲ្យមានការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នដូចមាត្រា២០៥ក៏ដោយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគី នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលបញ្ញត្តិអំពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយ នៅក្នុងកតិកាសញ្ញាICCPRត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការឃុំខ្លួនមុនសវនាការ គឺជាករណីលើកលែង៖ ការឃុំខ្លួនមុនសវនាការ លើអង្គសេចក្ដីគឺជាករណីលើកលែង ដែលត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលខ្លី តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

រឿងក្ដី CAGAS BUTIN *និង* ASTILLERO *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួន គេត្រូវតែបង្ហាញពីកង្វល់ ដែលគេមិនអាចដោះស្រាយបាន តាមរយៈការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ /លក្ខខណ្ឌ នានានៃការដោះលែង៖ ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួន មុនសវនាការ រដ្ឋត្រូវពិពណ៌នាឲ្យបានពិស្ដារពីកង្វល់នានា ដែលធ្វើយុត្តិកម្មលើការបន្តការឃុំខ្លួន និងអំពីមូលហេតុ ដែលកង្វល់ទាំងនេះមិនអាចដោះស្រាយបាន តាមរយៈការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ឬតាមរយៈការដោះលែងតាមលក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរឹងផ្សេងៗទៀត។ ពាក់ព័ន្ធនឹងយុត្តិកម្ម លើការដោះលែងមុនសវនាការរួមមានការដាក់ឥទ្ធិពលលើសាក្សី ការក្លែងភស្តុតាង និងការរត់គេចពីដែនសមត្ថកិច្ច។

រឿងក្ដី SMANSTER *ទល់នឹងប្រទេសបេលឡារុស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០.៣។*

ការឃុំខ្លួនអាចស្របច្បាប់បាន លុះត្រាតែច្បាប់មានចែងពីការឃាត់ខ្លួន ចំពោះបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ប៉ុណ្ណោះ៖ ជនត្រូវចោទអាចមិនត្រូវបានឃុំខ្លួនឡើយ បើសិនជាបទល្មើសដែលគេជឿថាបានប្រព្រឹត្តនោះ គឺជាបទល្មើសមួយ ដែលច្បាប់របស់រដ្ឋមិនបានចែងឲ្យមានការឃាត់ខ្លួននោះ។

រឿងក្ដី LATIFULIN *ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១០ មីនា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.២។*

យុត្តិកម្មចាំបាច់ សម្រាប់ការពន្យារការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួនរួមទាំងការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះផង អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាធ្វើឡើងតាមទំនើងចិត្ត បើរដ្ឋនោះមិនអាចផ្ដល់

ទឡ្ហីករណ៍ឲ្យបានជាក់លាក់ ទៅតាមករណីនីមួយៗ ដើម្បីជាយុត្តិកម្ម នៃការបន្តការឃុំខ្លួនទេនោះ។

រឿងក្តី KWOK *ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣។ រឿងក្តី* ABBASSI *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ មីនា ២០០៧ កថាខណ្ឌ៨.២ (ការឃាត់ខ្លួនក្នុងគេហដ្ឋាន)។*

ការបញ្ជូនត្រឡប់មកឃុំខ្លួនវិញ ត្រូវតែស្របច្បាប់សមហេតុផល និងចាំបាច់៖ សិទ្ធិក្នុងការមានសេរីភាពតម្រូវឲ្យកាលៈទេសៈ នៃការឃុំខ្លួនបុគ្គលត្រូវតែស្របច្បាប់សមហេតុផល និងចាំបាច់នៅគ្រប់កាលៈទេសៈ ដូចជា ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរត់គេចខ្លួន ការជ្រៀតជ្រែកលើភស្តុតាង ឬការកើតឡើងវិញនៃបទឧក្រិដ្ឋ។

រឿងក្តី KULOV *ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.៣។*

ជនជាប់ចោទត្រូវតែទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ឲ្យបានឆាប់រហ័សតាមអាចធ្វើទៅបាន គេតម្រូវឲ្យមានមូលហេតុដែលគួរឲ្យជឿបំផុត ចំពោះការពន្យារលើសនីតិវិធី នៅមុនពេលសវនាការ៖ ខណៈដែលជនជាប់ចោទ ត្រូវបានបដិសេធមិនឲ្យមានការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដោយមកពីភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស និងដោយសារអវត្តមាននៃមូលហេតុដែលគួរឲ្យជឿបំផុត បើពុំនោះទេ គេត្រូវតែធ្វើការកាត់សេចក្តីលើជននោះឲ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ មូលហេតុដែលគួរឲ្យជឿបំផុត ចំពោះការពន្យារពេលដ៏យូរ ឧទាហរណ៍ ប្រមាណជា៦ឆ្នាំ។

រឿងក្តី MEDJNOUNE *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១២ កក្កដា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៨.៩។*

ការឃុំខ្លួនលើសនីតិវិធី រំលោភគោលការណ៍សច្ចធារណ៍នៃនិរទោស៖ ក្នុងករណី ការបដិសេធមិនឲ្យដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការនោះ មិនមែនជាការប៉ះពាល់ដំបូង ទៅលើគោលការណ៍សច្ចធារណ៍នៃនិរទោស នោះការឃុំខ្លួនលើសនីតិវិធី នៅមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី ឧទាហរណ៍ លើសពី ៩ឆ្នាំ គឺរំលោភទៅលើសិទ្ធិនេះ។

រឿងក្តី CAGAS, BUTIN *និង* ASTILLEROV *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧.៣។*

ការឃុំខ្លួនលើសនីតិវិធី គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌៖ ការឃុំខ្លួនដោយពុំបានធ្វើយុត្តិកម្ម នៅមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីលើសនីតិរយៈពេលប្រាំបួនឆ្នាំ គឺប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើភាពត្រឹមត្រូវ នៃដំណើរការជំនុំជម្រះក្តី និងការពន្យារពេលដែលមិនសមហេតុផល។

រឿងក្តី CAGAS, BUTIN *និង* ASTILLEROV *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

ការឃុំខ្លួនដប់ប្រាំបីខែ ចាប់ពីពេលចាប់ខ្លួនរហូតដល់ពេលធ្វើសវនាការពុំមែនជាការពន្យារពេលហួសហេតុមិនចាំបាច់នោះទេ៖ លើកលែងតែ មានភស្តុតាងបង្ហាញថា កិច្ចស៊ើបសួរអាចត្រូវបានបញ្ចប់ នៅមុន

ពេលសវនាការនោះឲ្យបានឆាប់ជាងនេះ ឬលើកលែងតែជនជាប់ចោទប្ដឹងពីការពន្យារពេលនេះ ទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច រយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លះ ចាប់ពីពេលចាប់ខ្លួន ដល់ពេលសវនាការជំនុំជម្រះមិនមែនជាការពន្យារពេលហួសហេតុទេ។

រឿងក្ដី KELLY *ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៨ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៥.១១។*

ការប្រមូលភស្តុតាង ជាយុត្តិកម្មមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការឃុំខ្លួនដែលពន្យារពេល៖ ដោយសារតែកត្តាកំណត់ពេលវេលាសមហេតុផល សម្រាប់ការឃុំខ្លួន ត្រូវបានកំណត់ ដោយផ្អែកទៅលើកាលៈទេសៈនៃករណីនីមួយៗ ការពិចារណាលើការប្រមូលភស្តុតាង មិនបានផ្ដល់ជាយុត្តិកម្មសម្រាប់ការឃុំខ្លួន ដែលត្រូវបានពន្យារពេល ឧទាហរណ៍ រយៈពេលបួនឆ្នាំ។

រឿងក្ដី FILLASTRE *ទល់នឹងប្រទេសបូលីវី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៥ វិច្ឆិកា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៦.៥។*

ការខ្វះខាតធនធាន ជាយុត្តិកម្មមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពន្យារពេល ដែលមិនសមហេតុផល៖ ការខ្វះខាតមិនមានថវិកាបំរុងទុកឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងលើប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ព្រហ្មទណ្ឌ មិនអាចធ្វើយុត្តិកម្មឲ្យបានសមហេតុសមផល លើការពន្យារពេលក្នុងការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទទៅជំនុំជម្រះក្ដីបានទេ។

*រឿងក្ដី*FILLASTRE *ទល់នឹងប្រទេសបូលីវី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៥ វិច្ឆិកា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៦.៥។*

កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាយុត្តិកម្មមិនគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការពន្យារពេល ដែលមិនសមហេតុផល៖ អង្គហេតុដែលថា ការស៊ើបអង្កេតព្រហ្មទណ្ឌបានដំណើរការទៅតាមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មិនធ្វើយុត្តិកម្មឲ្យបានសមហេតុផល លើការពន្យារពេលក្នុងការនាំខ្លួនជនជាប់ចោទទៅជំនុំជម្រះក្ដីបានទេ។

រឿងក្ដី FILLASTRE *ទល់នឹងប្រទេសបូលីវី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៥ វិច្ឆិកា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៦.៥។*

ការរំលោភបំពាន៖ ការឃុំខ្លួនដែលពន្យារពេល បន្ទាប់ពីមានដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែង៖ កាពន្យារពេលឃុំខ្លួនបុគ្គលអស់រយៈពេលមួយឆ្នាំ បន្ទាប់ពីមានការចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែង រួមទាំងដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែង មានលក្ខខណ្ឌបង្កើតបានជាការឃុំខ្លួនដោយខុសច្បាប់។

រឿងក្ដី TERÁN JIJÓN *និង*TERÁN JIJÓN *ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ មីនា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ ៦.៣។ ប្រទេសអ៊ុយរូហ្គាយ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៥ សីហា ១៩៧៩ កថាខណ្ឌ២ និង១០(ឈ) (ដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែងមានលក្ខខណ្ឌ)។*

ការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះតម្រូវឲ្យមាននីតិវិធី និងមូលដ្ឋានស្របច្បាប់៖ ការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះគឺជាការដកហូតសេរីភាព ដែលត្រូវតែមានមូលដ្ឋានច្បាប់ និងត្រូវតែបានអនុវត្ត ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់។

រឿងក្តី YKLYMOVA *ទល់នឹងប្រទេសទួគមេនីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧.២។*

ការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះ ដែលមិនបានផ្អែកទៅលើមូលដ្ឋានច្បាប់គឺជាការដកហូតសេរីភាព៖ ការដាក់បុគ្គលឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការឃាត់ខ្លួនក្នុងគេហដ្ឋាន ដោយគ្មានផ្តល់ការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អំពីមូលហេតុស្របច្បាប់នៃការឃាត់ខ្លួនបែបដូច្នោះទេនោះ គឺជាការបង្កើតបានជាការឃុំខ្លួនស្រេចតែទំនើងចិត្ត និងជាការដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពរបស់បុគ្គល។

រឿងក្តី ABBASSI *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ មីនា ២០០៧ កថាខណ្ឌ៨.២-៨.៣។*

យុត្តិកម្មគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការឃុំខ្លួន មុនពេលជំនុំជម្រះក្តី រួមមានការរត់គេចខ្លួនពីពេលមុនៗចេញពីប្រទេស ការបញ្ជូនត្រឡប់ តាមរយៈបត្យាប័ន៖ កាលៈទេសៈដែលធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី រួមមានអង្គហេតុដែលជនជាប់ចោទរត់គេចទៅក្រៅប្រទេស និងបញ្ជូនត្រឡប់វិញតែតាមរយៈនីតិវិធីបត្យាប័នប៉ុណ្ណោះ តែមិនស្ម័គ្រចិត្តទេ។

រឿងក្តី BASSO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរុយហ្គាយ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ១០.២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា៩.១ ៩.៣ ៩.៤ ១៤.២ និង ១៤.៣(គ)។ ដោយឡែកមាត្រា៩.៣ ចែងថា មិនត្រូវឲ្យមានបទបញ្ញាជាទូទៅណាមួយថា ជនដែលនៅរង់ចាំការជំនុំជម្រះទោសត្រូវបានឃុំខ្លួនឡើយ។ បទប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៅក្នុងមាត្រា៩ ប្រឹងប្រែងឲ្យមានការធានាផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងការឃុំខ្លួន ខណៈមាត្រា១៤.២ បង្កើតបានជាគោលការណ៍សច្ចធារណ៍នៃនិរទោស និងមាត្រា១៤.៣ (គ) ការពារនូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តី ដោយពុំមានការពន្យារពេលមិនត្រឹមត្រូវ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ចំណងទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ៖ ការដកហូតសេរីភាពត្រូវបានអនុញ្ញាត លុះត្រាតែមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តី CIULLA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២២ កុម្ភៈ ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៣៨។*

ការដកហូតសេរីភាពត្រូវតែអាចកែប្រែបាន ចំពោះការពិនិត្យពិច័យតាមផ្លូវតុលាការដោយឯករាជ្យ៖ ដើម្បីការពារបុគ្គល ពីការដកហូតសេរីភាពតាមទំនើងចិត្ត ទង្វើនៃការដកហូតសេរីភាព គឺជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យពិច័យតាមផ្លូវតុលាការដោយឯករាជ្យ ហើយអាជ្ញាធរត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពទាំងនោះ។

រឿងក្តី KURT ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ ឧសភា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ ១២៣។

មូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ និងគ្រប់គ្រាន់ ជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមានរយៈពេលវែង៖ ការសង្ស័យសមហេតុផល អំពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយ គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ (sine qua non) មួយសម្រាប់បន្តធ្វើការឃុំខ្លួន ដែលមានសុពលភាព ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីមួយរយៈពេល អាចថា វានឹងមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ។ បន្ទាប់មកតុលាការត្រូវកំណត់ថាតើ ទឡ្ហីករណ៍ដទៃទៀត ដែលបានផ្តល់ដោយអាជ្ញាធរនោះ ជាយុត្តិកម្ម លើការបន្តដកហូតសេរីភាពដែរឬទេ។ បើសិនជាមូលដ្ឋានដែលបានផ្តល់ដោយអាជ្ញាធរ ហាក់ដូចជាពាក់ព័ន្ធ និងគ្រប់គ្រាន់ តុលាការក៏ត្រូវកំណត់ថាតើ អាជ្ញាធរបានបង្ហាញឲ្យឃើញពីការយកចិត្តទុកដាក់ពិសេសដែរឬទេ ដែលការណ៍នេះ រួមមានទាំងការពិចារណាអំពីភាពស្មុគស្មាញ និងចរិកលក្ខណៈពិសេសនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី TOMASI ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ សីហា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៨៤។ រឿងក្តី SULAOJA ទល់នឹងប្រទេសអេស្តូនី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៥ កុម្ភៈ ២០០៥ កថាខណ្ឌ៦២។ រឿងក្តីLETELLIER ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មិថុនា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៣៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥។មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការមានសេរីភាព និងសន្តិសុខ រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងពេលត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ផង។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

កាលៈទេសៈថ្មីៗ នៅក្នុងរឿងក្តីអាចធ្វើជាយុត្តិកម្មបានលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន៖ ជនត្រូវចោទដែលបានដាក់នៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ អាចត្រូវយកទៅដាក់ឃុំជាបណ្តោះអាសន្នបាន ចំពោះអង្គហេតុតែមួយដូចគ្នា និងក្នុងករណីនៃកាលៈទេសៈថ្មីៗ។

លេខ04-87392 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១ មីនា ២០០៥។ លេខ 07-87802 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ២៩ មករា ២០០៨។

សេចក្តីសម្រេច មិនធ្វើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើជនត្រូវចោទ៖ សេចក្តីសម្រេចបែបនេះ គឺធ្វើតាមឆន្ទានុសិទ្ធិ។

លេខ90-85415 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៣០តុលា១៩៩០។

មូលហេតុនានា ក្នុងការសេចក្តីសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ៖ មូលហេតុទាំងនេះត្រូវពន្យល់ថាតើហេតុអ្វីបានជាការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ នៅមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់។

លេខ97-82539 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៦ កក្កដា ១៩៩៧ លេខ95-82561 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ៨ សីហា ១៩៩៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៣៧។ មាត្រានេះចែងអំពីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ និងការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី ក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបអង្កេត ដោយរួមទាំងការបញ្ជូនត្រឡប់ទៅឲ្យឃាត់ខ្លួន ដែលជាវិធានការប្រុងប្រយ័ត្នមួយផង។

មាត្រា ២០៥៖ មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នអាចត្រូវបានបង្គាប់ កាលណាការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននេះ ជាការចាំបាច់:

១- ដើម្បីបញ្ឈប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតជាថ្មី

២- ដើម្បីរារាំងកុំឲ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬដើម្បីរារាំងកុំឲ្យមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត

៣- ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ

៤- ដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី

៥- ដើម្បីការពារសន្តិសុខឲ្យជនត្រូវចោទ

៦- ដើម្បីធានារក្សាសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំឲ្យមានការច្របូកច្របល់ ដែលបណ្ដាលមកពីបទល្មើស

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិទាក់ទងនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋាន នៅលើសេចក្ដីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ដែលបានចេញដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន ខណៈដែលមានការបង្ហាញខ្លួនដំបូង៖ ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំនៅក្នុងមន្ទីរឃុំខ្លួន ខណៈដែលមានការបង្ហាញខ្លួនដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងបន្តទៀត រហូតដល់អង្គជំនុំជម្រះចេញសាលក្រម ឲ្យតែការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់ពីអាជ្ញាធរតុលាការ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៩។

លក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួន សន្មតថា ត្រឹមត្រូវកាលណា ពុំមានសំណើសុំឲ្យដោះលែង៖ កាលណាជនត្រូវចោទ មិនបានដាក់សំណើសុំឲ្យដោះលែង នៅពេលមានការបង្ហាញខ្លួនដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ អង្គជំនុំជម្រះនោះមានអំណាចធ្វើការសន្មតថា លក្ខ

ខណ្ឌតាមផ្លូវច្បាប់សម្រាប់ធ្វើការឃុំខ្លួន នៅតែមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវដដែល។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៩។

ការជ្រៀតជ្រែកលើសាក្សី ការបំផ្លាញភស្តុតាងដែលគាំទ្រ ដល់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន៖ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ និងសកម្មភាពជាសាធារណៈដែលធ្វើឡើងដោយជនត្រូវចោទ ដែលនាំឲ្យមានការជ្រៀតជ្រែកលើសាក្សី ឬការបំផ្លាញភស្តុតាង (ឧទាហរណ៍៖ ការបង្ហាញពីអរិភាព ការលើកឡើងពីការសងសឹក) គាំទ្រដល់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤៣-៤២។

ការឃុំខ្លួនអាចជាការចាំបាច់ ដើម្បីការពារសាក្សីទោះជាក្រោយពេលបង្ហាញសំណុំរឿងក៏ដោយ៖ ការជ្រៀតជ្រែកជាសក្តានុពលលើសាក្សី មិនបញ្ចប់ទេ នៅពេលបានបង្ហាញសំណុំរឿងដល់ជនត្រូវចោទ។ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចនៅតែជាការចាំបាច់ ដើម្បីការពារនូវការយាយីដល់សាក្សី ពីព្រោះគេអាចឲ្យសាក្សីផ្តល់សក្ខីកម្មនៅក្នុងការស៊ើបសួរ ឬក្នុងសវនាការនាពេលក្រោយទៀត បើមិនដូច្នេះទេ សាក្សីនោះអាចនឹងស្ថិតនៅក្រោមការភ័យខ្លាច ឬការគាបសង្កត់។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៣៥-៣៦ (មានការចូលបង្ហាញខ្លួន ទោះជាបានផ្តល់សក្ខីកម្មពីមុនក៏ដោយ បើដូច្នេះ នៅតែស្ថិតនៅក្រោមការគំរាមកំហែង)។ រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៦០-៦៤ (សេចក្តីថ្លែងពីមុនៗបានបញ្ជាក់ថាអាចនឹងមានការសម្លុតគំរាមសាក្សី)។

ត្រូវមានការយល់ឃើញ អំពីបរិបទនៃការការពារសាក្សី៖ ការការពារសាក្សី ជាពិសេសទាក់ទងទៅនឹងការភ័យខ្លាច ក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្ម ត្រូវតែមើលឃើញ នៅក្នុងបរិបទសង្គមកម្ពុជា។ វិធានការការពារសាក្សី នៅប្រទេសកម្ពុជាអាចនឹងនៅមានកម្រិត ហើយមានភាពងាយស្រួល ក្នុងការរកអាវុធ។ ដូច្នេះ ការដោះលែងជនត្រូវចោទពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចធ្វើឲ្យសាក្សីមានការភ័យខ្លាច ចំពោះការសងសឹក ឬការគាបសង្កត់ពីសំណាក់ជនត្រូវចោទ ឬពីគ្រួសាររបស់គាត់ ហើយអាចនឹងរារាំងដល់ការផ្តល់សក្ខីកម្ម។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៣៣។

សេរីភាពអាចនឹងមិនអាចទទួលយកបានទេ កាលណាជនត្រូវចោទកាន់កាប់មុខតំណែងខ្ពស់៖ វត្តមានរបស់ជនត្រូវចោទ នៅក្នុងសង្គមអាចនឹងមិនអាចទទួលយកបានទេ កាលណាគាត់កាន់កាប់មុខតំណែងខ្ពស់ណាមួយ នៅក្នុងចលនានយោបាយ ហើយនៅបន្តមានឥទ្ធិពលទៅលើសង្គម សូម្បីតែលែងកាន់កាប់មុខតំណែងបែបនោះក៏ដោយ។ វត្តមានរបស់ជនត្រូវចោទអាចនឹងបង្កើត ឲ្យមានការភ័យខ្លាចដែលធ្វើឲ្យសាក្សីមិនមានបំណង ដើម្បីផ្តល់សក្ខីកម្ម។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦២។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤៥។ រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៧ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៩៧ (មុខតំណែង ដែលមានអំណាចមានឥទ្ធិពលមិនឈប់ឈរ បន្ទាប់ពីមុខតំណែងនោះចប់ក៏ដោយ)។ រឿងក្តី ឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៣១-៣២ (វត្តមាននៅក្នុងសង្គម អាចនឹងដាក់សម្ពាធ ទៅលើសាក្សីប្រវត្តិនៃការគំរាមកំហែង សម្រាប់សាក្សីមានសក្តានុពល)។

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់កាលណាមានហានិភ័យដែលថា ជនត្រូវចោទមិនអាចមកបង្ហាញខ្លួនបាន នៅពេលមានសវនាការ៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ កាលណាមានកំណត់ត្រាបង្ហាញថា ជនត្រូវចោទបានក្លាយទៅជាហានិភ័យ ក្នុងការមិនអាចមកបង្ហាញខ្លួនបានពេលសវនាការ និងបានរារាំង ដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឆាប់រហ័ស (ដោយការលាក់ខ្លួន ដោយការមិនធ្វើតាមដីកាកោះ ឬដោយត្រូវបានរារាំងជាបណ្តោះអាសន្ន មិនឲ្យចូលរួមបានក្នុងសវនាការ)។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវតែធ្វើការវាយតម្លៃលើវិសាលភាព ដែលហានិភ័យអាចនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយ ដោយវិធានការមិនឃុំខ្លួន តាមរយៈការពិនិត្យយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ទៅលើកត្តាពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងអង្គហេតុនានា ដែលបានដាក់បង្ហាញនៅក្នុងការជជែកតទល់គ្នា។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

តុល្យភាពរវាងលក្ខខណ្ឌ នៃការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដែលបានស្នើដោយជនត្រូវចោទ និងមូលហេតុនានានៃការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចជាការចាំបាច់ កាលណាលក្ខខណ្ឌនៃការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ស្នើដោយជនត្រូវចោទ ត្រូវបានលុបលើដោយភាព-ចាំបាច់ក្នុងការឃុំខ្លួនគាត់។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៧៤។ រឿងក្តី ឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៥៩។

កត្តាផ្សេងៗ ដែលបង្ហាញថា ជនត្រូវចោទអាចនឹងរត់គេច៖ កត្តាទាំងនោះរួមមាន វិធានការដែលកំពុងបំពេញមុខងារ ដើម្បីបិទបាំងអតីតភាពរបស់ខ្លួន ការប្រើប្រាស់ឈ្មោះក្លែង ការប្តូរការងារ ឬប្តូរទីកន្លែងជាច្រើនដង ការផ្តល់ព័ត៌មាន មិនពិត ការបាត់ខ្លួនពីមុនៗ ការរស់នៅក្នុងតំបន់មួយដែលមានអ្នកគាំទ្រច្រើន និងមានការទាក់ទងជាសក្តានុពល ការធ្វើដំណើរទៅក្រៅប្រទេសជាញឹកញាប់ និង/ឬមធ្យោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៣៧-៤០ (ឈ្មោះក្លែង និងការធ្វើដំណើរ)។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥៤-៥៦ (ការរស់នៅក្នុងតំបន់មួយដែលមានអ្នកគាំទ្រច្រើន និងមានការទាក់ទងជាសក្តានុពល ការធ្វើដំណើរទៅក្រៅប្រទេសជាញឹកញាប់ និង/ឬមធ្យោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ)។ រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៧ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០២-១០៤ (ការធ្វើដំណើរទៅក្រៅប្រទេស ជាញឹកញាប់ មធ្យោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានដឹង និងត្រូវបានសង្ស័យថា មានការទាក់ទង ផ្នែកនយោបាយ)។

ការពុំមានលិខិតឆ្លងដែន ឬពុំមានមធ្យោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ មិនអាចនឹងរារាំងដល់ការរត់គេចបានឡើយ៖ ជនត្រូវចោទពុំចាំបាច់ត្រូវបានរារាំងមិនឲ្យមានការរត់គេច ដោយការមិនមានលិខិតឆ្លងដែន ឬមិនមានមធ្យោបាយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនោះទេ ព្រោះថា គេនៅតែអាចលាក់ខ្លួនក្នុងប្រទេស ឬអាចឆ្លងដែនដោយខុសច្បាប់បាន។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៤០ (បានលាក់ខ្លួនពីមុននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា)។ រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា២០០៨ កថាខណ្ឌ៦៧ (មិនមានលិខិត ឆ្លងដែន និងហានិភ័យនៃការឆ្លងដែនដោយខុសច្បាប់)។

អាយុ ការឃុំខ្លួនសហព័ទ្ធ លក្ខខណ្ឌវេជ្ជសាស្រ្ត មិនអាចរារាំងដល់ការរត់គេចនោះទេ៖ អាយុច្រើនរបស់ជនត្រូវចោទ ការឃុំខ្លួនសហព័ទ្ធ ឬលក្ខខណ្ឌវេជ្ជសាស្រ្តរបស់បុគ្គល អាចនឹងមិន

លុបលើភវនីយភាព នៃការរត់គេចរបស់ជនត្រូវចោទទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៨ (មិនមានភស្តុតាងថា ជនជាប់មិនមានលទ្ធភាព អាចធ្វើដំណើរបាននោះទេ)។ រឿងក្តីអៀងធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣០ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៧ (លក្ខខណ្ឌផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ)។

អាយុ សុខភាព ការចល័តដែលមានកម្រិត មិនមែនជាមូលហេតុស្របច្បាប់ ក្នុងការមិនរត់គេចនោះទេ៖ បើមានហានិភ័យ ដែលជនត្រូវចោទនឹងត្រូវរត់គេចខ្លួននោះ តុលាការនឹងមិនផ្តល់ជាវិមតិសង្ស័យឲ្យ ដល់ជនត្រូវចោទទេ។ អង្គ-ជំនុំជម្រះមិនទទួលយកអាយុ សុខភាព ឬការចល័តដែលមានកម្រិតរបស់ជនត្រូវចោទ មកធ្វើជាមូលហេតុស្របច្បាប់ សម្រាប់ការមិនរត់គេចនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣០ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៥-៣៩។

អំណាចនៃដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន មិនបានកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការរត់គេចនោះទេ៖ សិទ្ធិអំណាចនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន មិនបានកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលជនត្រូវចោទ ត្រូវរត់គេច ឬមិនរត់គេចនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣០ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៥-៣៩។

កត្តាផ្សេងៗ ដែលបង្ហាញថា ជនត្រូវចោទអាចនឹងចាំបាច់ត្រូវធ្វើការឃុំខ្លួន ដើម្បីការពារពួកគេ៖ កត្តាទាំងនោះរួមមានសេចក្តីថ្លែងជាសាធារណៈ ដែលបញ្ជាក់ពីបំណងរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការដាក់ពិរុទ្ធភាពដល់បុគ្គលដទៃទៀត ការភ័យខ្លាចដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ ដោយជនត្រូវចោទ ឬដោយស្ថាប័នមួយផ្សេងទៀត អំពីសុវត្ថិភាព របស់ជនត្រូវចោទ ការគំរាមកំហែងអំពីការសងសឹក ដែលបានធ្វើឡើងដោយគ្រួសាររបស់ជនរងគ្រោះ ការឃោមកាមគេហ-ដ្ឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ឬភស្តុតាងស្តីពីស្នាមរបួស ឬពីការប៉ះពាល់ ខាងផ្លូវចិត្តទៅលើប្រជា-ជនដែលត្រូវទទួលរងដោយសារការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ ៤២-៤៨ (ធន្ទៈនៃការដាក់ពិរុទ្ធភាព ដល់បុគ្គលដទៃទៀត ការភ័យខ្លាចអំពីសុវត្ថិភាពរបស់ជនត្រូវចោទ)។ រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.-ប.ជ ២០ មីនា

២០០៨ កថាខណ្ឌ៧១-៧២ (ការគំរាមកំហែង អំពីការសងសឹក ការឃោមកាម គេហដ្ឋាន របស់ជនត្រូវចោទ)។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦៤-៧២ (ភស្តុតាងស្តីពីស្នាមរបួស ឬពីការប៉ះពាល់ ខាងផ្លូវចិត្តទៅលើប្រជាជន ដែលត្រូវទទួលរង ដោយសារការជំនុំជម្រះ)។

ការរំពឹងទុកពីការគំរាមកំហែងជាក់លាក់ ទៅលើជនត្រូវចោទ៖ កាលណាមិនមានភស្តុតាង ដែលគេមិនអាចរំពឹងទុកថា នឹងមានការគំរាមកំហែងជាក់លាក់ទៅលើសន្តិសុខរបស់ជនត្រូវចោទទេនោះ គេមិនអាចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្នតាមមូលដ្ឋាននេះបានឡើយ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦០-៦៣។

ការឃុំខ្លួនដើម្បីរក្សា ឬការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើជនត្រូវចោទ អាចជាការចាំបាច់ដើម្បីរក្សា ឬការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ ដើម្បីឲ្យត្រូវតាមមូលដ្ឋាននេះ អង្គហេតុនានាត្រូវតែបង្ហាញឲ្យឃើញថា ការដោះលែងជនត្រូវចោទ ពិតជាបានធ្វើឲ្យមានការរំខាន យ៉ាងជាក់ស្តែងដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ នៅទីនេះ ការឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវអាស្រ័យលើកង្វល់ជាសាធារណៈ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចោទប្រកាន់លើភាពញឹកញាប់ នៃភាពច្របូកច្របល់ ឬឧក្រិដ្ឋកម្មឃោរឃៅ នៅក្នុងសង្គម និងសក្តានុពលចំពោះអស្ថិរភាព ដែលបណ្តាលមកពីនយោបាយ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៧៩-៨១។ រឿងក្តីអៀងធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦៤-៧២។ រឿងក្តីអៀងសារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៧ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១១៥-១១៧ (ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រចាំថ្ងៃ កុប្បកម្មនយោបាយ)។ រឿងក្តីឌុចៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ ធ្នូ ២០០៧ កថាខណ្ឌ៥០-៥៦ (កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីអាចបណ្តាល ឲ្យសេចក្តីអន្ទះអន្ទែងចង់ដឹង ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងសង្គម លេចចេញមកសារជាថ្មីម្តងទៀត)។ រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣០ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៦-៣៩ (ស្នាមរបួស និងការប៉ះពាល់ផ្លូវចិត្ត នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ទៅលើមហាជនទាំងមូល ការបង្ការកុំឲ្យមានភាពច្របូកច្របល់ នៅក្នុងសង្គម)។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.៣។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ២០៥ លើកលែងតែនៅក្នុងវិធាន៦៣.៣(ក) លក្ខខណ្ឌតម្រូវទីមួយសម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នគឺមូលហេតុដែលត្រូវបានរកឃើញ និងជឿជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ជននោះធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមួយឬច្រើន ដូចមានចែងក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ បន្ថែមលើនេះវិធាន ៦៣.៣(ខ) មានការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៅក្នុងបញ្ជីមូលហេតុ សម្រាប់ធ្វើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ខណៈដែលមាត្រា២០៥មិនមានចែងដូច្នេះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ មាត្រា២០៥ មានរួមបញ្ចូលនូវការបញ្ចប់ ឬការបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតជាថ្មីជាមូលហេតុ ខណៈដែលវិធាន៦៣.៣ (ខ) មិនមានចែងដូច្នេះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគី នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលបញ្ញត្តិអំពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវតែសមហេតុផល និងចាំបាច់មិនមែនតាមទំនើងចិត្តទេ៖ ភាពតាមទំនើងចិត្តមិនមែនស្មើនឹង "ប្រឆាំងនឹងច្បាប់ទេ" ប៉ុន្តែគេត្រូវតែធ្វើការបកស្រាយវាឲ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយ ដើម្បីរួមបញ្ចូលនូវធាតុផ្សំទាំងឡាយ នៃភាពមិនសមស្របអយុត្តិធម៌ កង្វះខាតនូវការព្យាករណ៍ និងកង្វះដំណើរការត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ដូច្នេះ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺត្រូវតែសមហេតុផល និងចាំបាច់ នៅគ្រប់កាលៈទេសៈ ដូចជា ដើម្បីបង្ការកុំឲ្យមានការរត់គេចឬកុំឲ្យមានកើតបទល្មើស ជាថ្មីឡើងវិញ ឬដើម្បីរក្សាភស្តុតាង។

> *រឿងក្តី MARQUES ទល់នឹងប្រទេសអង់ហ្គោឡា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៩ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៦.១ (រឿងក្តី VAN ALPHEN ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ កក្កដា ១៩៩០ កថាខណ្ឌ ៥.៨។ រឿងក្តី MUKONG ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២១ កក្កដា ១៩៩៤ កថាខណ្ឌ៩.៨។ រឿងក្តី A ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣ មេសា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៩.២) ។ រឿងក្តី GORJI DINKA ទល់នឹងប្រទេស កាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៧ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៥.១។*

កាលណា ការឃុំខ្លួនមិនសមហេតុសមផល ឬមិនចាំបាច់ ប៉ុន្តែជាទណ្ឌកម្ម ដូច្នេះហើយ ជាការធ្វើតាមទំនើងចិត្ត៖ កាលណាជនជាប់ចោទ ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទបរិហារកេរ្តិ៍ ត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយ

មន្ត្រីនគរបាលប្រដាប់អាវុធចំនួន២០នាក់ ហើយត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចំនួន៤០ថ្ងៃ ដោយរួមទាំងចំនួន១០ថ្ងៃ ដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានដាក់មិនឲ្យមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងនោះ ការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួននេះ គឺមិនសមហេតុផល និងមិនចាំបាច់ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងវិសាលភាពមួយនៃការដាក់ទណ្ឌកម្ម ហើយបើដូច្នេះគឺជាការធ្វើតាមទំនើងចិត្ត។

រឿងក្តី MARQUES *ទល់នឹងប្រទេសអង់ហ្គោឡា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៩ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៦.១។*

ការឃុំខ្លួនមិនសមហេតុផល ឬមិនចាំបាច់នៅពេលណាការចោទប្រកាន់ ត្រូវបានធ្វើ ដោយមិនមានមូលដ្ឋានច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ និងដើម្បីជះឥទ្ធិពលទៅលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដទៃទៀត៖ ការឃុំខ្លួន គឺមិនសមហេតុផល និងមិនចាំបាច់ ដូច្នេះហើយវារំលោភទៅលើសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល កាលណាការចោទប្រកាន់ព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានធ្វើបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួនលើកទីពីរ ដែលត្រូវបានអះអាងថា ពុំមានមូលដ្ឋានច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ និងមានចេតនាជះឥទ្ធិពល ទៅលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នៅចំពោះមុខតុលាការយោធា។

រឿងក្តី GORJI DINKA *ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៧ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៥.១។*

ការបញ្ជូនត្រឡប់មកឃុំឃាំងវិញ ត្រូវតែត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ សមហេតុផល និងចាំបាច់៖ សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសេរីភាព តម្រូវឲ្យកាលៈទេសៈនៃការឃុំខ្លួនបុគ្គលត្រូវតែ ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ សមហេតុផល និងចាំបាច់ នៅគ្រប់កាលៈទេសៈ ដូចជា ដើម្បីបង្ការការរត់គេចការជ្រៀតជ្រែកលើភស្តុតាង ឬការកើតឡើងវិញនៃបទល្មើស។

រឿងក្តី KULOV *ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.៣។*

គេត្រូវប្រើការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី តែក្នុងកាលៈទេសៈដែលមានកម្រិតតែប៉ុណ្ណោះ៖ គេមិនត្រូវប្រើការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីនោះទេ ហើយត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យមាន ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ លើកលែងតែកាលណាមាន "ភាពទំនងដែលថាជនជាប់ចោទនោះគេចខ្លួន ឬបំផ្លាញភស្តុតាង ជះឥទ្ធិពលទៅលើសាក្សី ឬរត់គេចចេញពីយុត្តាធិការនៃរដ្ឋនោះ" ឬបានរត់គេចខ្លួនទៅក្រៅប្រទេស និងវិលត្រឡប់វិញតែតាមរយៈនីតិវិធីបត្យាប័នប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តី HILL *និង*HILL *ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២ មេសា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ១២.៣ (ភាពទំនង)។ រឿងក្តី* BASSO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរុយហ្គាយ គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១៩ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ១០.២(បត្យាប័ន)។*

រដ្ឋត្រូវតែធ្វើយុត្តិកម្ម លើលក្ខខណ្ឌតម្រូវ នៃការឃុំខ្លួនបន្ត និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ឬលក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរ៉ឹងនៃការដោះលែង៖ ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើករណីលើកលែងមួយ ពីវិធានទូទៅ ដែលបុគ្គលកំពុងរង់ចាំការជំនុំជម្រះ មិនត្រូវឃុំខ្លួនទេ រដ្ឋភាគីត្រូវតែពិពណ៌នាឲ្យបានពេញលេញ នូវកង្វល់ទាំងឡាយ ដែលនឹងធ្វើយុត្តិកម្មដល់ការឃុំខ្លួនបន្ត ហើយថាតើហេតុអ្វី បានជាកង្វល់ទាំងនេះមិន

អាចដោះស្រាយបាន ទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ នៃការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ ឬលក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរ៉ឹងនៃការដោះលែងដទៃទៀត។

រឿងក្តី SMANSTER ទល់នឹងប្រទេសបេលឡារុស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០.៣។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា៩.១និង៩.៣។ មាត្រា៩.១ ចែងអំពីសិទ្ធិទូទៅក្នុងការទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ដោយហេតុថាគ្មានបុគ្គលណាម្នាក់ត្រូវបានចាប់ចង ឬឃុំខ្លួនតាមអំពើចិត្តឡើយ ហើយថាការដកហូតសេរីភាពត្រូវមានហេតុផលដែលបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ។ មាត្រា៩.៣ ដែលពាក់ព័ន្ធបំផុតនោះចែងថា មិនត្រូវឲ្យមានបទបញ្ញាជាទូទៅណាមួយថា ជនដែលនៅរង់ចាំការជំនុំជម្រះ ត្រូវតែដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនោះឡើយ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

គ្រោះថ្នាក់នៃការរត់គេចអាចធ្វើយុត្តិកម្ម លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបាន៖ គ្រោះថ្នាក់នៃការរត់គេចអាចធ្វើយុត្តិកម្ម លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបាន កាលណាមានអំណះអំណាងគ្រប់គ្រាន់។

រឿងក្តី TOTH ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ ធ្នូ ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៧១ និង៧២។

ហានិភ័យនៃការគាបសង្កត់លើសាក្សី ការសុំគ្រលំរវាងអ្នកសមគំនិត ការរំខានដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងគ្រោះថ្នាក់នៃការខូចខាតភស្តុតាង៖ ទាំងអស់នេះជាមូលហេតុ ដែលអាចធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបាន។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ហេតុផលទាំងនេះត្រូវថយចុះដោយចៀសមិនរួច ខណៈដែលពេលវេលាក្នុងការឃុំខ្លួនកន្លងផុតទៅ។

រឿងក្តី TOMASI ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ សីហា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៨៥-៩៥។ រឿងក្តី LETELLIER ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មិថុនា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៤៣។ រឿងក្តី LABITA ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៦ មេសា ២០០០ កថាខណ្ឌ ១៦៣។

លទ្ធភាពនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាថ្មី ផ្អែកលើភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបានចោទប្រកាន់៖ ភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលបានចោទប្រកាន់អាចគាំទ្រដល់ការឃុំខ្លួន ដើម្បីបង្ការលទ្ធភាព នៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាថ្មី ប៉ុន្តែគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាថ្មី ត្រូវតែគួរឲ្យជឿជាក់បាន ហើយវិធានការឃុំខ្លួនត្រូវមាន

លក្ខណៈសមស្រប សម្រាប់កាលៈទេសៈនៃរឿងក្តី ប្រវត្តិព្រហ្មទណ្ឌពីអតីតកាល និងបុគ្គលភាពរបស់ជនត្រូវចោទ។

រឿងក្តី CLOOTH ទល់នឹងប្រទេសប៊ែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ ធ្នូ ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៣៨-៤០។

អវត្តមាននៃចំណងសង្គម គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ដល់ការធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នឡើយ៖ អវត្តមានជាប់លាប់ពីលំនៅឋាន ការងារ ឬគ្រួសារ មិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្ម ទៅលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។

រឿងក្តី SULAOJA ទល់នឹងប្រទេសអេស្តូនី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៥ កុម្ភៈ ២០០៥ កថាខណ្ឌ៦៤។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥.១។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខ រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ផង។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

កាលៈទេសៈថ្មីៗ នៅក្នុងរឿងក្តីអាចធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបាន៖ ជនត្រូវចោទដែលបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ អាចត្រូវយកទៅដាក់ឃុំ ជាបណ្តោះអាសន្នបាន សម្រាប់អង្គហេតុតែមួយដូចគ្នា និងនៅក្នុងករណីនៃកាលៈទេសៈថ្មីៗ។

លេខ 04-87392 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៧៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១ មីនា ២០០៥។

លេខ07-87802 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ២៩ មករា ២០០៨។

មូលហេតុមិនសមស្រប ក្នុងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចត្រូវបានជំនួសនៅពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ នៅពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើសេចក្តីសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន យុត្តាធិការដែលមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការអះអាងពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចដាក់ជំនួសមូលហេតុមិនសមស្របរបស់ចៅក្រមដំបូង ដោយមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់វិញបាន។

លេខ09-87206 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៩មករា ២០១០។

ការរំខានសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ៖ ទាំងនេះមិនត្រូវបានកម្រិតនៅត្រឹមតែការណ៍ ដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសបារាំងនោះទេ។

លេខ85-94474 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៥ តុលា ១៩៨៥។

ការរំខានសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្ម៖ ការរំខានសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈដែលពាក់ព័ន្ធគឺការរំខានទាំងឡាយណា ដែលបានបង្កើតឡើងដោយឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចោទប្រកាន់។

*លេខ*85-96526 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ៦ មីនា ១៩៨៦។*

សេចក្តីសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើជនត្រូវចោទ ដោយទាក់ទងទៅនឹងការកាត់ឲ្យជាប់ទោស នៅពេលសវនាការមិនល្មើសនឹងសច្ចធារណ៍នៃនិរទោសទេ៖ សេចក្តីសម្រេចណា ដែលពិនិត្យពីអត្ថិភាពនៃការកាត់ឲ្យជាប់ទោសដោយតុលាការ ដែលធ្វើសវនាការ និងប្រកាសពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នថាជាមធ្យោបាយតែមួយគត់ ដើម្បីបង្ការកុំឲ្យមានការគាបសង្កត់ទៅលើសាក្សី និងជនរងគ្រោះ ហើយធានាថាជនដែលស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យរបស់តុលាការ នៅតែស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ដដែល គឺមិនល្មើសនឹងសច្ចធារណ៍នៃនិរទោសទេ។

*លេខ*01-84736 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨៥ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៩ កញ្ញា ២០០១។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា១៤៤។ មាត្រានេះចែងអំពីការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីដោយរួមទាំងមូលហេតុក្នុងការបង្គាប់ ឬពន្យារការឃុំខ្លួននោះផង។

មាត្រា ២០៦៖ កំណត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងហេតុផលនៃដីកាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

កាលណា ចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចថានឹងត្រូវឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្ដោះអាសន្ន ដោយគំនិតផ្ដើមរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឬតាមសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវឲ្យដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទនេះ។ កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមផងនោះ មេធាវីត្រូវបង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួន។

ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្ដោះអាសន្ន តាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ។ នៅក្នុងដីកានេះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះ-អាសន្ន) នៃក្រមនេះ។ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នត្រូវបានជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា២២០ (និយម-ន័យដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន) មាត្រា២២១ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន) និងមាត្រា២២២ (ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន) នៃក្រមនេះ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវថ្លឹងថ្លែងពីមូល-ហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិទាក់ទងនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋាន លើសេចក្ដីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ដែលបានចេញដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង ៥៦។

ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន ខណៈដែលមានការបង្ហាញខ្លួនដំបូង៖ ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង នៅពេលដែលបង្ហាញខ្លួនដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងត្រូវស្ថិតនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង រហូតដល់អង្គជំនុំជម្រះចេញសេចក្ដីសម្រេច ឲ្យតែការឃុំខ្លួននោះ មានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៩។

ជនត្រូវចោទ អាចត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន តែនៅក្រោយពេលសវនាការតទល់គ្នាប៉ុណ្ណោះ៖ បើដីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនត្រូវបានបង្គាប់បន្ទាប់ពីសវនាការនោះទេ គេត្រូវតែដោះលែងជនត្រូវចោទ។ សវនាការតទល់គ្នាគឺមានបំណងខុសគ្នាពីសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ។ ជាពិសេសសវនាការតទល់គ្នា ផ្តល់ឱកាសឲ្យជនត្រូវចោទធ្វើការឆ្លើយតបទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ឯការសួរចម្លើយត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីស្វែងរកការពិត និងទទួលបានកំណត់ហេតុសួរចម្លើយពីជនត្រូវចោទ ដែលអាចប្រើប្រឆាំងនឹងខ្លួនគាត់។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣ ១៧ និង៣២។

ហានិភ័យរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលក្លាយទៅជាលែងមាន សម្រាប់សវនាការអាចនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយដោយវិធានការនានា ដែលផ្អែកលើការឃុំខ្លួន៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវតែវាយតម្លៃលើវិសាលភាព ដែលអាចបន្ថយហានិភ័យនេះបាន តាមរយៈការពិនិត្យឲ្យបានត្រឹមត្រូវទៅលើកត្តា និងអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងការជំទាស់ដេញដោល។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥២។

សច្ចធារណ៍ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ការដោះលែង៖ នេះគឺគោលការណ៍ជាសារវ័ន្តដែលគ្រប់គ្រងលើការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៦។

ចុងចោទអាចស្នើសុំឲ្យផ្អាករឿងក្តី ទៅថ្ងៃក្រោយបាន បើគាត់ជឿជាក់ថា មេធាវីរបស់គាត់កំពុងដកហូតសេរីភាពពីគាត់៖ នៅពេលដែលមេធាវីការពារក្តីបដិសេធមិនចូលរួម នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ហើយរារាំងដល់សិទ្ធិរបស់ចុងចោទក្នុងការមានតំណាង ឬក្នុងការជំនុំជម្រះក្តីឲ្យបានទាន់ពេលវេលា គឺអាចជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទៅថ្ងៃក្រោយ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំផ្អាកការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៣ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៩-១១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.១ ៦៣.២ ៦៣.៥ និង៦៣.៧។ វិធានទាំងនេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា២០៦ លើកលែងតែនៅក្នុងវិធាន៦៣.១(ខ) ដែលមានបទប្បញ្ញត្តិពិស្តារសម្រាប់ជន

ត្រូវចោទច្រើនជាងដើម្បីត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួន និងវិធាន៦៣.២ ដែលចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវតាក់តែងឡើងដោយមានបញ្ជាក់អំពីអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់សម្រាប់ការឃុំខ្លួនរយៈពេលអតិបរមាដំបូងនៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការឃុំខ្លួនមុនសវនាការ លើអង្គសេចក្តីគឺជាករណីលើកលែង៖ ការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីគឺជាករណីលើកលែង ហើយបើគិតពីថិរវេលាត្រូវតែមានរយៈពេលខ្លី តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

> *រឿងក្តី* CAGAS *និងគូកនទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

ដើម្បីផ្តល់យុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួន គេត្រូវតែបង្ហាញពីកង្វល់ដែលគេមិនអាចដោះស្រាយបាន ដោយការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ/លក្ខខណ្ឌនានានៃការដោះលែង៖ ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី រដ្ឋនោះត្រូវពិពណ៌នាឲ្យបានពេញលេញពីកង្វល់នានា ដែលធ្វើយុត្តិកម្មលើការបន្តការឃុំខ្លួន និងមូលហេតុបានជាគេមិនអាចដោះស្រាយកង្វល់ទាំងនេះបាន ដោយការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ ឬដោយការដោះលែង តាមលក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរ៉ឹងផ្សេងៗទៀត។ ពាក់ព័ន្ធនឹងយុត្តិកម្មលើការដោះលែងមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី រួមមានការដាក់ឥទ្ធិពលលើសាក្សី ការក្លែងភស្តុតាង ឬការរត់គេចខ្លួនពីដែនសមត្ថកិច្ច។

> *រឿងក្តី* SMANSTER *ទល់នឹងប្រទេសបេលឡារុស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០.៣។*

ការឃុំខ្លួនអាចមានលក្ខណៈស្របច្បាប់បាន លុះត្រាតែច្បាប់បានចែងអំពីការឃាត់ខ្លួន ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចោទប្រកាន់ប៉ុណ្ណោះ៖ សូម្បីតែមានទឡ្ហីករណ៍សំខាន់ដែលគេជឿជាក់បានថា បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានប្រព្រឹត្តក៏ដោយ ក៏គេអាចនឹងមិនធ្វើការឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះទេ លុះត្រាតែឧក្រិដ្ឋជននោះត្រូវគេជឿជាក់ថាបានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មមួយ ដែលច្បាប់របស់រដ្ឋបានចែងឲ្យមានការឃាត់ខ្លួន។

> *រឿងក្តី* LATIFULIN *ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១០ មីនា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.២។*

ល័ក្ខខ័ណ្ឌតម្រូវក្នុងការផ្តល់យុត្តិកម្ម សម្រាប់ការពន្យារការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួន រួមទាំងការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះផង អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាធ្វើឡើងតាមទំនើងចិត្ត បើរដ្ឋនោះមិនអាចផ្តល់ទឡ្ហីករណ៍ឲ្យបានជាក់លាក់ ទៅតាមរឿងក្តីនីមួយៗ ដើម្បីជាយុត្តិកម្មនៃការបន្តការឃុំខ្លួននោះទេ។

រឿងក្តី KWORK ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣។ រឿងក្តី ABBASSI ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិ-មនុស្ស អ.ស.ប ២៨ មីនា២០០៧ កថាខណ្ឌ៨.៤ (ការឃាត់ខ្លួនក្នុងគេហដ្ឋាន)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា៩.១ ៩.៣ ៩.៤ ១៤.២ និង ១៤.៣(គ)។ ដោយឡែកមាត្រា៩.៣ចែងថា មិនត្រូវឲ្យមានបទបញ្ញាជាទូទៅណាមួយថាជនដែលនៅរង់ចាំការជំនុំជម្រះត្រូវតែដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនោះឡើយ។ បទប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៅក្នុងមាត្រា៩ប្រឹងប្រែងឲ្យមានការធានាផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងការឃុំខ្លួន ខណៈដែលមាត្រា១៤.២ បង្កើតនូវសច្ចធារណ៍នៃនិរទោស និងមាត្រា១៤.៣ (គ)ការពារនូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយពុំមានការពន្យារពេលមិនត្រឹមត្រូវ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការ-ពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

បុគ្គលដែលគេឃុំខ្លួនមានសិទ្ធិចូលរួម ក្នុងសវនាការដេញដោលតទល់គ្នា នៅចំពោះមុខចៅក្រម ដែលត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេច ថាតើចាំបាច់ត្រូវមានការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែរឬទេ៖ សវនាការដេញដោលត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងការមានតំណាងស្របច្បាប់ និងលទ្ធភាពក្នុងការកោះហៅ និងសួរដេញដោលសាក្សី។

រឿងក្តី KAMPANIS ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ កក្កដា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៤៦-៤៧។ រឿងក្តី HUSSAIN ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កុម្ភៈ ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៦០។ រឿងក្តី SINGH ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កុម្ភៈ ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ៦៨។ រឿងក្តី SVIPSTA ទល់នឹងប្រទេសឡាត់វៀ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៩ មីនា ២០០៦ កថាខណ្ឌ ១២៩(ខ)។

ប្រភេទតុលាការ ដែលជនត្រូវចោទអាចតវ៉ា ចំពោះនីត្យានុកូលភាពនៃការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួនត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យឡើងវិញរបស់អាជ្ញាធរ ដែលមានអំណាចតុលាការឯករាជ្យ ពីអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងភាគីនានានៃរឿងក្តី។ ការពិនិត្យឡើងវិញត្រូវតែធ្វើឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

រឿងក្តី NEUMEISTER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌ២៤។*

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក៏ត្រូវតែអាចសួរដេញដោលបានផងដែរ៖ ជនត្រូវចោទ មានសិទ្ធិឲ្យគេស្តាប់ចម្លើយ។

រឿងក្តី SANCHEZ-REISSE *ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ តុលា ១៩៨៦ កថាខណ្ឌ៥១។ រឿងក្តី*TOTH *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ ធ្នូ ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៨៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ផង។ ដោយឡែក មាត្រា៥.៤ ចែងជាពិសេសពីសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃមួយឲ្យបានឆាប់រហ័ស អំពីភាពស្របច្បាប់ និងការឃុំខ្លួនរបស់គាត់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នត្រូវតែបានធ្វើយុត្តិកម្មលើអង្គហេតុផ្សេងៗនៃរឿងក្តីនោះ៖ ដីកាសម្រេចមួយ ដែលគ្រាន់តែសរសេរ ជាពាក្យទូទៅនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឡើងវិញ ឬសេចក្តីសម្រេចពីមុនណាមួយដោយពុំបានយោងទៅដល់រឿងក្តីនោះទេ គឺត្រូវទុកជាមោឃៈ។

*លេខ*71-91006 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៩ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ២៤ មិថុនា ១៩៧១ (ពាក្យទូទៅនៃក្រម)។ លេខ* 84-93516*ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២៩១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ៩តុលា១៩៨៤ (ការយោងទៅដល់រឿងក្តីពីមុន)។*

ការផ្តល់សំអាងហេតុ ក្នុងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន៖ ដីកាសម្រេចត្រូវមានបញ្ជាក់ពីមូលហេតុស្តីពីអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុលើភាពមិនគ្រប់គ្រាន់នៃការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ។

លេខ 97-82539 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៦ កក្កដា ១៩៩៧។ លេខ*97-83425 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩៦ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង១៦ កញ្ញា ១៩៩៧។*

នៅពេលដែលដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមោឃៈ៖ គឺមានតែនៅក្នុងករណី ដែលមានកំហុសដ៏សំខាន់ ឬកាលណាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលបង្កើតដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនបានសួរដេញដោល

ប៉ុណ្ណោះ។ បើចាំបាច់ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបែបនេះ អាចនឹងកើតឡើង នៅខាងក្រៅការិយាល័យរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

លេខ03-81482 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ៣ មិថុនា ២០០៣ (កំហុសដ៏សំខាន់)។ លេខ 90-84129 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៧ ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៩ កញ្ញា ១៩៩០។ លេខ85-94010 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៨ ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១ តុលា ១៩៨៩ (ការជេញដោលត្រូវតែមានលក្ខណៈតទល់គ្នា)។ លេខ05-80014 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ១៥ មីនា ២០០៥ (សវនាការនៅខាងក្រៅការិយាល័យ)។

ការពិភាក្សា ដោយមិនមានការសួរដេញដោលតទល់គ្នាអាចនឹងត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្ម៖ កាលណាមានកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជំនះបានតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ00-85227 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៤ ក្រុមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង២៥តុលា ២០០០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖ មាត្រា១៤៥។ មាត្រានេះចែងអំពីការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី ដោយរួមទាំងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលត្រូវបន្តក្នុងការឃាត់ខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។

មាត្រា ២១០៖ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាអាទិ៍

ក្នុងករណីដែលមានការចោទប្រកាន់ ពីបទឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ឬបទឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ១(មួយ)ឆ្នាំបានទេ ចំពោះបទល្មើសនីមួយៗ។ ប៉ុន្តែនៅពេលផុតថិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នម្តងបាន ១(មួយ)ឆ្នាំ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះបានតែ២ (ពីរ) ដងគត់។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ការពន្យារពេលលើការឃុំខ្លួន មិនចំណុះឲ្យការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន កម្រិតសម្រាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិទេ៖ ការបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរយៈពេលបួនខែ ដែលបានចេញជាមួយនឹងដីកាដំណោះស្រាយ គឺមិនចំណុះឲ្យពេលវេលាអតិបរមាកម្រិតចំនួនបីឆ្នាំ ដែលបានចែងសម្រាប់ធ្វើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ទាក់ទងទៅនឹងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិទេ ហើយរយៈពេលចំនួនបួនខែបន្ថែមទៀត សម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលអាចត្រូវបានបង្គាប់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិទាក់ទងទៅនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋាន នៅលើសេចក្តីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ដែលបានចេញ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពិនិត្យ នៅពេលធ្វើការពិចារណា ថាតើរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន សមហេតុផលដែរឬទេ៖ ការរួមបញ្ចូលទាំងរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួន ដ៏មានប្រសិទ្ធភាព រយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនដែលទាក់ទងទៅនឹងចរិតនៃឧក្រិដ្ឋកម្ម ផលវិបាកខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តនៃការឃុំខ្លួនទៅលើជនជាប់ឃុំ ភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្តី និងការស៊ើបអង្កេត និងដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល។ បន្ថែមលើនេះ គឺទំនាក់ទំនងរវាងរយៈពេល ដែលចុងចោទស្ថិតនៅក្នុងការឃុំខ្លួន និងការព្យាយាមដែលបានបង្ហាញ នៅក្នុងការដំណើរការស៊ើបអង្កេត គឺមានការពាក់ព័ន្ធគ្នា។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៦៨-៧០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.៦ ៦៣.៧ និង៨២។ វិធានទាំងនេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែន លើកលែងតែវិធាន៦៣.៧ ដែលបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ជនត្រូវចោទ និងមេធាវីរបស់គាត់ត្រូវទុកពេលឲ្យដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

កាលណាមានការពន្យារពេលដោយឡែកនោះ ការឃុំខ្លួនអាចនឹងត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្ម៖ នៅពេលដែលរឿងក្តីមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញប្លែកពីធម្មតា។

រឿងក្តី WEMHOFF ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌ១៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖* មាត្រា៥។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខ រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ផង។

មាត្រា ២១១៖ ការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចថាពន្យារពេលឃុំខ្លួនជាបណ្ដោះអាសន្ន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឲ្យដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជននេះ កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមនោះ មេធាវីត្រូវបង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួនកូនក្ដីរបស់ខ្លួន។

ចៅក្រមស៊ើបសួរពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នតាមដីកា ដោយមានសំអាងហេតុ។ នៅក្នុងដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ។ ដីកានេះត្រូវឲ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ជនត្រូវចោទ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ ដើម្បីធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវថ្លឹងថ្លែងពីមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិទាក់ទងនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព តម្រូវឲ្យការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋាន នៅលើសេចក្ដីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការដែលបានចេញ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗតាមផ្លូវច្បាប់។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

សច្ចធារណ៍ជាគុណប្រយោជន៍ ដល់ការដោះលែង៖ នេះគឺគោលការណ៍ជាសារវន្ត ដែលគ្រប់គ្រងលើការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្ដី។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៦។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពិនិត្យនៅពេលធ្វើការពិចារណា ថាតើរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន សមហេតុផលដែរឬទេ៖ រួមបញ្ចូលទាំង រយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនដ៏មានប្រសិទ្ធភាព រយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនដែលទាក់ទងទៅនឹងចរិតនៃឧក្រិដ្ឋកម្ម ផលវិបាកខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តនៃការឃុំខ្លួន ទៅលើជនជាប់ឃុំ ភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្ដី និងការស៊ើបអង្កេត និងដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល។ បន្ថែមពីលើនេះ គឺទំនាក់ទំនងរវាងរយៈពេល ដែលចុងចោទស្ថិតនៅក្នុងការឃុំខ្លួន និងការព្យាយាមដែលបានបង្ហាញ នៅ

ក្នុងដំណើរការស៊ើបអង្កេតគឺមានការពាក់ព័ន្ធគ្នា។

រឿងក្តី ខៀវ សំផន៖ ការពន្យាររយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៦៨-៧០។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្រោយដីកាដំណោះស្រាយមិនចំណុះឲ្យគ្នាទេ៖ ដីកាសម្រេចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នៅក្រោយពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ គឺមិនចំណុះឲ្យពេលវេលាកម្រិតដទៃទៀត ដែលបានដាក់ទៅលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.៧។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ២១១ លើកលែងតែវាបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ថា គ្រប់ដីកាសម្រេចពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ហើយបញ្ជាក់ថាកាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបានជូនដំណឹងពីការពន្យារពេល នោះជនត្រូវចោទមានរយៈពេលចំនួន១៥ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ា។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការឃុំខ្លួនគឺជាករណីលើកលែង៖ ការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី គឺជាករណីលើកលែង ហើយត្រូវមានរយៈពេលខ្លីតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

រឿងក្តី CAGAS និងគូកនទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៧.៤។

ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើការឃុំខ្លួន គេត្រូវតែបង្ហាញពីកង្វល់ដែលគេមិនអាចដោះស្រាយបាន ដោយការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ/លក្ខខណ្ឌនានានៃការដោះលែង៖ ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មលើករណីលើកលែងទៅនឹងវិធានទូទៅដែលថា គេមិនត្រូវឃុំខ្លួនបុគ្គល ដែលកំពុងរង់ចាំការជំនុំជម្រះក្តី រដ្ឋនោះត្រូវតែពិពណ៌នាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ពីកង្វល់នានា

ដែលធ្វើយុត្តិកម្មលើការបន្តការឃុំខ្លួន និងមូលហេតុដែលគេមិនអាចដោះស្រាយ នូវកង្វល់ទាំងនេះបាន ដោយការដាក់ឲ្យស្ថិត នៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ឬលក្ខខណ្ឌដ៏តឹងរ៉ឹងផ្សេងៗទៀតនៃការដោះលែង។

រឿងក្តី SMANSTER *ទល់នឹងប្រទេសបេលឡារុស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០.៣។*

ការឃុំខ្លួនអាចស្របច្បាប់បាន លុះត្រាតែច្បាប់បានចែងពីការឃាត់ខ្លួនចំពោះបទល្មើស ដែលបានចោទប្រកាន់នោះប៉ុណ្ណោះ៖ សូម្បីតែមានមូលដ្ឋានសំខាន់ៗ ដែលគេជឿជាក់បានថា បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានប្រព្រឹត្តក៏ដោយ ក៏គេអាចនឹងមិនធ្វើការឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះទេ លុះត្រាតែបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់នោះមានចែង ឲ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនតាមច្បាប់របស់រដ្ឋ។

រឿងក្តី LATIFULIN *ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១០ មីនា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.២។*

លក្ខខណ្ឌតម្រូវ ក្នុងការផ្តល់យុត្តិកម្មសម្រាប់ការពន្លាតការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួន រួមទាំងការឃាត់ខ្លួនក្នុងផ្ទះផង អាចត្រូវបានចាត់ទុកថា ធ្វើឡើងតាមទំនើងចិត្ត បើរដ្ឋនោះមិនអាចផ្តល់ទឡ្ហីករណ៍ ឲ្យបានជាក់លាក់ទៅតាមរឿងក្តីនីមួយៗ ដើម្បីជាយុត្តិកម្មនៃការបន្តការឃុំខ្លួននោះទេ។

រឿងក្តី KWOK ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣។ រឿងក្តី ABBASSI *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ មីនា ២០០៧ កថាខណ្ឌ៨.៤ (ការឃាត់ខ្លួនក្នុងគេហដ្ឋាន)។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖* មាត្រា៩.១ ៩.៣ ៩.៤ ១៤.២ និង ១៤.៣.គ។ ដោយឡែកមាត្រា៩.៣ ចែងថា មិនត្រូវឲ្យមានបទបញ្ញាជាទូទៅណាមួយថា ជនដែលនៅរង់ចាំការជំនុំជម្រះត្រូវតែដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំងនោះឡើយ។ បទប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៅក្នុងមាត្រា៩ ផ្តល់នូវការធានាផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងការឃុំខ្លួន ខណៈដែលមាត្រា១៤.២ ចែងអំពីគោលការណ៍សច្ចធារណ៍នៃនិរទោស និងមាត្រា១៤.៣(គ) ការពារនូវសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយពុំមានការពន្យារពេលមិនត្រឹមត្រូវ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវតែអនុលោមតាមសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាន នូវការជំនុំជម្រះក្ដី ដោយយុត្តិធម៌៖ ជាផលវិបាក កាលណាអាជ្ញាធរជាតិខកខានមិនបានផ្ដល់ទឡ្ហីករណ៍សម្រាប់ការឃុំខ្លួនទេ តុលាការនឹងរកឃើញថា មានការរំលោភទៅលើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្ដីដោយយុត្តិធម៌។ ត្រូវមានការអនុវត្តដូចគ្នានេះ ចំពោះការបន្តការឃុំខ្លួនជាបណ្ដោះ-អាសន្ន។

រឿងក្ដី KURT *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ ឧសភា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ ១២២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិមានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ផង។ ដោយឡែក មាត្រា៥.៤ ចែងពីសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃឲ្យបានឆាប់រហ័សអំពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនរបស់គាត់។

មាត្រា ២១៧៖ ការដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឲ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យនោះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីផ្តល់យោបល់ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្តល់យោបល់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពេលបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំសាជាថ្មីម្តងទៀត ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬទៅសភាស៊ើបសួរ ក្នុងរយៈពេល ១(មួយ)ខែ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំលើកមុន។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចលើពាក្យនេះក្នុងរយៈពេល៥(ប្រាំ)ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ។

ដីកាដែលមិនព្រមដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ)ថ្ងៃទេ ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ត្រូវមានមូលហេតុសម្រាប់ការឃុំខ្លួន៖ កាលណាស្វែងរកការដោះលែង ជនដែលជាប់ឃុំ មេធាវីការពារក្តីត្រូវតែបង្ហាញនូវមូលហេតុ ដែលគាំទ្រការឃុំខ្លួនគឺលែងមានទៀតហើយ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២១-២២។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពិនិត្យនៅពេលធ្វើការពិចារណា ថាតើរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នសមហេតុផលដែរឬទេ៖ រួមបញ្ចូលទាំងរយៈពេលឃុំខ្លួន ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួន ដែលទាក់ទងទៅនឹងចរិតនៃឧក្រិដ្ឋកម្ម ផលវិបាកខាងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តនៃការឃុំខ្លួនទៅលើជនជាប់ឃុំ ភាពស្មុគ-ស្មាញនៃរឿងក្តី និងការស៊ើបអង្កេត ព្រមទាំងដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងមូល។ បន្ថែមពីលើនេះ គឺទំនាក់ទំនង

រវាងរយៈពេល ដែលចុងចោទស្ថិតនៅក្នុងការឃុំខ្លួន និងការព្យាយាមដែលបានបង្ហាញ នៅក្នុងដំណើរការស៊ើបអង្កេត គឺមានការពាក់ព័ន្ធគ្នា។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៦៨-៧០។

កាលណាសុខភាពរបស់ជនត្រូវចោទ មិនស៊ីគ្នានឹងការឃុំខ្លួន៖ បើមេធាវីការពារក្តីអាចបង្ហាញពីស្ថានភាពសុខភាព របស់ជនត្រូវចោទបានថា មិនស៊ីគ្នានឹងការឃុំខ្លួននោះ គាត់អាចនឹងត្រូវបានដោះលែង ដោយផ្អែកលើមូលហេតុមនុស្សធម៌។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧៦ និង៨១-៨២។

ការយឺតយ៉ាវនៃការការពារខ្លួន មិនប៉ះពាល់ដល់នីត្យានុកូលភាពនៃការឃុំខ្លួនទេ៖ ការយឺតយ៉ាវ ដែលបណ្តាលមកពីមិនមានសកម្មភាព ក្នុងការការពារខ្លួន គឺមិនប៉ះពាល់ដល់នីត្យានុកូលភាពនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងការធ្វើយុត្តិកម្មលើការដោះលែងនោះទេ។

រឿងក្តីខៀវសំផន៖ ការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងសំណើសុំបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៤។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២១៧ លើកលែងតែវា (i) តម្រូវឲ្យជនត្រូវចោទរង់ចាំយ៉ាងហោចណាស់ ៣(បី)ខែ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចចុងក្រោយលើពាក្យសុំឲ្យដោះលែង មុនដាក់ពាក្យសុំដោះលែងណាមួយបន្ថែមទៀត (ii) អនុញ្ញាតឲ្យដាក់ពាក្យសុំឲ្យដោះលែងតែក្នុងករណីដែលកាលៈទេសៈរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ មានការផ្លាស់ប្តូរតែប៉ុណ្ណោះ តាំងពីការដាក់ពាក្យសុំលើកមុនរបស់ខ្លួន និង(iii) បញ្ជាក់ច្បាស់លាស់តាមវិធាន៦៤.២ ថា ដីកាសម្រេចដែលបានចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលជាការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំបែបនេះ គឺបើកផ្លូវឲ្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខរដ្ឋអាជ្ញាតែឯង គឺជាការរំលោភ៖ ការកម្រិតលទ្ធភាពរបស់បុគ្គលក្នុងការតវ៉ាពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនរបស់គាត់ ដើម្បីដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាមួយនឹងរដ្ឋអាជ្ញា នាំឲ្យមានជាការរំលោភទៅលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គលនោះក្នុងការតវ៉ាពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនរបស់គាត់។

រឿងក្តី UMAROVA ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយបេគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.៦។

តម្រូវការឲ្យមានការពិនិត្យឡើងវិញ ដោយអាជ្ញាធរតុលាការ៖ ការពិនិត្យឡើងវិញ លើភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនបុគ្គល ត្រូវតែបានបំពេញដោយអាជ្ញាធរតុលាការ ដែលមានលទ្ធភាពអាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែងបុគ្គលដែលកំពុងត្រូវបានជាប់ឃុំនោះ បើអាជ្ញាធរតុលាការកំណត់ថា ការឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះមិនស្របច្បាប់។

រឿងក្តី YKLYMOVA ទល់នឹងប្រទេសទួគមេនីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០៩កថាខណ្ឌ៧.៤។ ត្រូវបានសម្រេចតាមនៅក្នុងរឿងក្តី ABBOUSSEDRA ទល់នឹងប្រទេសLIBYAN ARAB JAMAHIRIYA គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៥ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧.៦។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវ សម្រាប់ការពិនិត្យកម្មវត្ថុតាមផ្លូវតុលាការដ៏មានប្រសិទ្ធភាព លើសេចក្តីសម្រេចនានារបស់រដ្ឋអាជ្ញា៖ ភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួន ជាកម្មវត្ថុក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញដោយតុលាការ។ កាលណាការតវ៉ាអំពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួន ត្រូវបានបដិសេធដោយរដ្ឋអាជ្ញា ភាពអាចធ្វើទៅបាននៃការពិនិត្យឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការលើសេចក្តីសម្រេចនានា របស់រដ្ឋអាជ្ញា អាចនៅតែរំលោភលើសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ឃុំ បើសិនជាជនជាប់ឃុំនោះអាចបង្ហាញបានថា ការពិនិត្យឡើងវិញ តាមផ្លូវតុលាការនោះនឹងមិនមានប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្តី KULOV ទល់នឹងប្រទេសគៀកជីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា៩.៤។ មាត្រានេះចែងថាជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាពដោយការចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួន ត្រូវតែមានសិទ្ធិទទួលបានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនានា មកចំពោះមុខតុលាការ ដើម្បីពិនិត្យលើភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនបែបនេះ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការវាយតម្លៃសាជាថ្មីឡើងវិញពីភាពត្រូវច្បាប់ នៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នដោយតុលាការ៖ ការវាយតម្លៃបែបនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

រឿងក្ដី TOMASI *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ សីហា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៨២ និង១០២។ រឿងក្ដី* KOVAKIC *ទល់នឹងប្រទេសស្លូវ៉ាគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៦៥ និង៧៧។*

ប្រភេទតុលាការ ដែលជនត្រូវចោទអាចតវ៉ាចំពោះនីត្យានុកូលភាពនៃការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួនត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យឡើងវិញរបស់អាជ្ញាធរ ដែលមានអំណាចតុលាការឯករាជ្យ ពីអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងភាគីនានានៃរឿងក្ដី។ ការពិនិត្យឡើងវិញត្រូវតែធ្វើឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

រឿងក្ដី NEUMEISTER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌ២៤។*

ការពិនិត្យឡើងវិញក្នុងកម្រិតទីពីរតាមជម្រើស លើការឃុំខ្លួន ត្រូវតែស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌតម្រូវដូចគ្នា៖ រដ្ឋមិនតម្រូវឲ្យបង្កើតឲ្យមានការពិនិត្យ ក្នុងកម្រិតទីពីរលើពាក្យស្នើសុំឲ្យដោះលែងពីការឃុំខ្លួននោះទេ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ បើសិនជារដ្ឋបានបង្កើតឲ្យមានការពិនិត្យឡើងវិញ ក្នុងកម្រិតទីពីរនោះ ខ្លួនត្រូវតែធានាថា ជនជាប់ឃុំត្រូវមានការធានារ៉ាប់រងដូចគ្នា លើការធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដូចនៅសាលាដំបូងដែរ។

រឿងក្ដី TOTH *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ ធ្នូ ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៨៤។*

ការពិចារណា ក្នុងការដោះលែងពីការឃុំខ្លួនបណ្ដោះ-អាសន្ន៖ ការដោះលែងមិនមែនបានន័យថា ការឃុំខ្លួននោះខុសច្បាប់ទេ។

រឿងក្ដី STEPHENS *ទល់នឹងប្រទេសម៉ាល់តា (ទី១) តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ មេសា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១០២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៥.៤។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល រួមទាំងសិទ្ធិរបស់បុគ្គលដែលត្រូវបានគេដកហូតសេរីភាពដោយការចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួន ដើម្បីចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលតាមដំណើរការនោះ ភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនរបស់គាត់ ត្រូវតែបានសម្រេចឲ្យបានឆាប់រហ័សដោយតុលាការ ហើយត្រូវតែចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យដោះលែងរូបគាត់ បើការឃុំខ្លួននោះមិនស្របច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

និយមន័យនៃថិរវេលា៥ថ្ងៃ ដើម្បីសម្រេចលើសំណើសុំដោះលែងជនជាប់ឃុំ៖ ថ្ងៃដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណើទៅរដ្ឋអាជ្ញា មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងថិរវេលា៥ថ្ងៃនោះទេ។

លេខ85-90391 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ មីនា ១៩៨៥។

មូលដ្ឋាននៃសេចក្ដីសម្រេច លើសំណើសុំដោះលែង៖ សេចក្ដីសម្រេចនេះ ត្រូវតែមានមូលដ្ឋាននៅលើការពិចារណាលើអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

លេខ97-82683 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ កក្កដា ១៩៩៧។

កាលណាជនត្រូវចោទ មិនអាចប្ដឹងទៅសភាស៊ើបសួរដោយផ្ទាល់បាន៖ នៅពេលដែលជនត្រូវចោទមិនអាចដាក់សំណើសុំដោះលែងរបស់ខ្លួន ជាទម្រង់ត្រឹមត្រូវជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរបាន ដែលក្រោយមកចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានឆ្លើយតប។

លេខ02-86030 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ វិច្ឆិកា ២០០២។

ការចេញដីកាជូនដំណឹង លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង៖ ចៅក្រមត្រូវតែចេញដីកា សម្រេចឲ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

លេខ85-90523 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ មីនា ១៩៨៥។

កាលណាសេចក្ដីសម្រេច ទាក់ទងទៅនឹងសំណើសុំឲ្យដោះលែង មិនបានធ្វើទៅតាមថិរវេលាដែលបានចែង៖ ជនជាប់ឃុំ អាចប្ដឹងដោយផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរបាន។

លេខ06-87705 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ មករា ២០០៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា ១៤៨។ មាត្រានេះចែងពីការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្ដីរួមទាំងលទ្ធភាពក្នុងការបញ្ជូនបុគ្គលនោះត្រឡប់ទៅឲ្យគេឃុំខ្លួនវិញ ដើម្បីធ្វើសំណើសុំឲ្យដោះលែងនៅចំពោះមុខចៅក្រម។

មាត្រា ២៤៦៖ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា ស៊ើបសួរបានបញ្ចប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរជូនព័ត៌មាននេះដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវី។

២ (ពីរ) ថ្ងៃក្រោយមក ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ។ ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាចាំបាច់ត្រូវធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរជាថ្មីទៀតនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើតាមមាត្រា១៣២ (ការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា) នៃក្រមនេះ។

ក្នុងរយៈពេល ១៥(ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទត្រូវឃុំខ្លួន និង១(មួយ)ខែ ក្នុងករណីដែលជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ព្រះរាជអាជ្ញាបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ដោយមានដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរភ្ជាប់មកជាមួយផង។ ថិរវេលាត្រូវគិតពីថ្ងៃដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលសំណុំរឿង។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញដូចចៅក្រមស៊ើបសួរដែរថា ការស៊ើបសួរត្រូវបញ្ចប់នោះ ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្ដឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបញ្ជូនខ្លួនជនត្រូវចោទ ទៅកាន់តុលាការជំនុំជម្រះ ឬក៏លើកលែងការចោទប្រកាន់។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

គ្មានភស្តុតាងបន្ថែមអាចដាក់បញ្ចូល ក្នុងសំណុំរឿងបានឡើយ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងស្ដីពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរបានធ្វើឡើង៖ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ត្រូវដាក់បញ្ចូលភស្តុតាងបន្ថែម ទៅក្នុងសំណុំរឿងបន្ទាប់ពីការចេញសេចក្ដីជូនដំណឹងនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញ សេចក្ដីជូនដំណឹងថ្មីស្ដីពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្ដីនួនជា អៀងសារី ខៀវសំផន អៀងធីរិទ្ធ និងឌុចៈ ដីកាស្ដីពីវិធានការខាងនីតិវិធី ដាក់លាក់ អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ២៥ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថា-ខណ្ឌ៩។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៦។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៤៦ លើកលែងតែ (១) វិធាននេះបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ថា សេចក្ដីសម្រេចអំពីការបិទកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវធ្វើជាសាធារណៈ

(២) ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អាចធ្វើការស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមបាន ក្រៅពីព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចចំពោះការច្រានចោលការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមបាននោះទៀតផង និង(៣) ផ្តល់នូវពេលវេលារយៈពេលយូរសម្រាប់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីចេញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចក្នុងការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ នៅពេលណាដែលគាត់យល់ឃើញថា កិច្ចស៊ើបសួរនោះបានចប់ទាំងស្រុង។

លេខ65-92493 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ246 តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ វិច្ឆិកា ១៩៦៥។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពិចារណាលើរាល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគីទាំងអស់នៅពេលរៀបចំដីកាដំណោះស្រាយ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ គប្បីចៀសវាង គ្រាន់តែចម្លងតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

លេខ10-85678 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ មិថុនា ២០១២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា ១៧៥។ មាត្រានេះចែងអំពីនីតិវិធីត្រូវដំណើរការ ចាប់តាំងពីដំណាក់កាលនៃការបិទកិច្ចស៊ើបសួរ ជារួមមានការចេញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរដោយព្រះរាជអាជ្ញា។

មាត្រា ២៤៧៖ ដីកាដំណោះស្រាយ

ចៅក្រមស៊ើបសួរបិទការស៊ើបសួរតាមដីកាដំណោះស្រាយ។ ដីកានេះអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាអំពើនោះ ជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបញ្ជូនជនត្រូវចោទទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះ។ ដីកាត្រូវរៀបរាប់អំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើសតាមច្បាប់។

ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់នៅក្នុងករណីដូចតទៅ:

១- អំពើប្រព្រឹត្ត មិនមែនជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ
២- ជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើនោះនៅតែគេមិនស្គាល់
៣- គ្មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់លើជនត្រូវចោទ

ដីកាដំណោះស្រាយ ជានិច្ចកាលត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ច គោរពតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ។ ដីកាអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ចំពោះអំពើមួយចំនួន និងជាដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចំពោះអំពើដទៃទៀត។

ដីកាដំណោះស្រាយត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ដីកាដំណោះស្រាយត្រូវតែកម្រិតចំពោះអង្គហេតុដែលនៅក្រោមការស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចលើកលែងរឿងក្តី ដោយផ្អែកលើអង្គហេតុទាំងនេះ ឬអាចបញ្ជូនរឿងក្តីទៅជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែក្នុងករណីណាមួយក៏ដោយ សេចក្តីសម្រេចត្រូវតែគាំទ្រដោយសំអាងហេតុ។

រឿងក្តីឌុចៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៥ ធ្នូ ២០០៨ កថាខណ្ឌ៣៧-៣៨។

អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចបន្ថែមបទល្មើស ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវចូលទៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ

បាន៖ នៅក្នុងការសម្រេចថាតើត្រូវបញ្ចូលបទល្មើស និងទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំ ឬមួយយ៉ាងណានោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានសិទ្ធិធ្វើការសម្រេច ដោយឯករាជ្យ នៅលើការកំណត់បទចោទ ដែលជាផ្នែកនៃការស៊ើបសួរ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានកាតព្វកិច្ច អនុវត្តតាមវិធានដូចគ្នានឹងចៅក្រមស៊ើបសួរដែរ និងទៅតាមវិសាល-ភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តី ឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៥ ធ្នូ ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤០ និង ៤៣-៤៤។

ដីកាដំណោះស្រាយ គឺជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើមូលដ្ឋានយុត្តាធិការតែប៉ុណ្ណោះ៖ ការចេញដីកាដំណោះស្រាយដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺជាប្រធានបទនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលអាចធ្វើដោយជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទ។ ការជំទាស់ខាងយុត្តាធិការ គឺជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលអាចទទួលយកបាន នៅដំណាក់កាលនេះតែប៉ុណ្ណោះ។ ការជំទាស់នឹងអង្គហេតុជាក់ស្តែង ដូចជា និយម-ន័យ និងការអនុវត្តធាតុផ្សំនានានៃបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ជាដើម ព្រមទាំងការជំទាស់ដែលបានលើកឡើង ចោទប្រកាន់ពីវិការៈក្នុងទម្រង់នៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ គឺមិនអាចទទួលយកបានទេ នៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការមុនអង្គសេចក្តី។

រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ ៥៩-៦៣។ រឿងក្តី អៀងសារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៤-៤៧។

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅតែអាចទទួលរឿងក្តី ទោះជាមានវិការៈ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក៏ដោយ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅតែអាចទទួលរឿងក្តី បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ។ លទ្ធ-ផលនេះ មិនត្រូវបានប្រែប្រួលដោយសារតែការពន្យារពេលផ្តល់សំអាងហេតុ នៃសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទេ កាលណាលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីពេលវេលាដទៃទៀតទាំងអស់ ត្រូវបានបំពេញ។

រឿងក្តី អៀង សារី៖ សំណើសុំដោះលែង អ.វ.-ត.ក អ.ជ.ស.ដ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០-១២។

អង្គជំនុំជម្រះ អាចចេញសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយដោយមិនមានសំអាងហេតុ ដែលសំអាងហេតុនោះត្រូវបានដាក់ចេញតាមកាលបរិច្ឆេទ នៅពេល

ក្រោយ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចធ្វើដូច្នេះ ដោយមិនមានការបំពានលើវិធាន ទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនណាមួយឡើយ ដរាបណាសំអាងហេតុត្រូវបានដាក់បញ្ចូលតាមក្រោយ ក្នុងចិរវេលាមួយដែលវិធានផ្ទៃក្នុងអនុញ្ញាត សម្រាប់ការចេញសេចក្តីសម្រេចមានសំអាងហេតុ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ២២ និង៣៧។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែផ្តល់សំអាងហេតុ៖ ទោះជាចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនត្រូវបានតម្រូវឲ្យបញ្ជាក់ពីការយល់ឃើញលើកត្តាទាំងអស់ ដែលបានពិចារណាក្នុងដំណាក់ការ នៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែផ្តល់សំអាងហេតុ សម្រាប់សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ដើម្បីឲ្យអ្នកដាក់ពាក្យប្តឹង អាចមានលទ្ធភាពធ្វើការកំណត់ថាតើត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងផ្អែកលើមូលដ្ឋានអ្វីមួយ ដើម្បីឲ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចធ្វើការពិនិត្យ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឡើងវិញបានដោយប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភាពទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៨។

"ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់" ដើម្បីចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ទាមទារឲ្យមានលក្ខខណ្ឌអំពីលទ្ធភាពនៃភាពមានទោស៖ អនុលោមតាមការឆ្លុះបញ្ចាំងពីទំលាប់អនុវត្ត ក្នុងបរិបទអន្តរជាតិ និងជាតិ ការកំណត់ថាកាលណាមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់នោះ អាចចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះបាន ទាមទារឲ្យមានលក្ខខណ្ឌអំពីលទ្ធភាពនៃភាពមានទោស នោះគឺថាភស្តុតាងត្រូវមានលក្ខណៈប្រាកដប្រជាគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងអាចបញ្ជាក់បាន ក្នុងការកំណត់អំពីកំរិតពិតប្រាកដនៃអានុភាពចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាង។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ ១៥ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៣២៣ និង១៣២៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង *អ.វ.ត.ក*៖ វិធាន ៦៧។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៤៧ លើកលែងតែវិធាន៦៧(៤) ចែងពីសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលមិនត្រឹមតែអាចបញ្ជូនផ្នែកនៃរឿងក្តីទៅជំនុំជម្រះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអាចបញ្ជូនរឿងក្តីទៅជំនុំជម្រះចំពោះបុគ្គលមួយចំនួន និងអាចជាដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចំពោះបុគ្គលដទៃទៀត។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង
ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិនិងករណីកិច្ចបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ កាលណាខ្លួនយល់ឃើញថាបានបំពេញចប់ហើយ។

លេខ65-92493 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ វិច្ឆិកា១៩៦៥។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនត្រូវបានតម្រូវឲ្យដាក់បទចោទនៅមុនការចេញដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ទេ៖ កាលណាមានការលេចចេញយ៉ាងច្បាស់ ចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរថា បុគ្គលនោះមិនមានពិរុទ្ធភាពទេ។

លេខ65-92493 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២៧ វិច្ឆិកា ១៩៦៣។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ថា ការស៊ើបសួរបានបញ្ចប់៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចផ្តល់ជាព័ត៌មានអំពីដីកាដំណោះស្រាយ ទោះបីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ។

លេខ65-90127 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ ឧសភា ១៩៦៦។

ផលវិបាកនៃអវត្តមានដីកាដំណោះស្រាយ មុនពេលចៅក្រមសម្រេចបញ្ជូនបុគ្គលនោះ ទៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ៖ ការណ៍នេះអនុញ្ញាតឲ្យចុងចោទប្តឹងពីនីតិវិធីស៊ើបសួរថាមិនមានសុពលភាព។

លេខ 02-85180/03-83598 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤០ តុលាការកំពូលបារាំង ៣០ មីនា ២០០៤។

ដីកាសម្រេច ដែលបដិសេធតែគុណវុឌ្ឍិនៃអង្គហេតុនៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់រដ្ឋអាជ្ញា មិនអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាដីកាសម្រេចលើកលែងការចោទប្រកាន់បានទេ៖ អង្គជំនុំជម្រះមិនត្រូវបានភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចទៅនឹងគុណវុឌ្ឍិ ដែលបានផ្តល់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរចំពោះអង្គហេតុនោះទេ។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មករា១៩៨៤។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពិចារណាលើរាល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគីទាំងអស់ នៅពេលរៀបចំដីកាដំណោះស្រាយ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ គប្បីចៀសវាងគ្រាន់តែចម្លងតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

លេខ10-85678 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ មិថុនា ២០១២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា១៧៥ ១៧៧ និង១៨០។ មាត្រាទាំងនេះ បង្កើតនីតិវិធីនៅពេលបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ រួមទាំងការចេញដីកាដំណោះស្រាយផង។

មាត្រា ២៤៩៖ សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ដីកាដំណោះស្រាយបញ្ចប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ ក្នុងករណីនេះ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា២៧៦ (ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត។

ប៉ុន្តែ តាមសេចក្តីសម្រេចដោយឡែកនៃដីកាដំណោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចរក្សាជនត្រូវចោទឱ្យនៅជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ។ នៅក្នុងដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ។

សេចក្តីសម្រេចរក្សាទុកជនត្រូវចោទក្នុងឃុំជាបណ្តោះអាសន្ន លែងមានអានុភាពក្នុងរយៈពេល ៤(បួន)ខែ។ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទមិនបានចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការក្នុងរយៈពេល ៤(បួន)ខែនោះទេ ជនត្រូវចោទនេះត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នដោយឯកឯង។

ដីកាដំណោះស្រាយបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបានដាក់កំហិតដល់ជនត្រូវចោទ ឱ្យបង់ប្រាក់ធានាឱ្យប្រគល់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ ឬឱ្យប្រគល់អាវុធ ដែលមិនទាក់ទងនឹងបទល្មើស ប្រាក់ធានា ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ ឬអាវុធនោះត្រូវប្រគល់សងសាមីខ្លួនវិញដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយមានបង្កាន់ដៃទទួលដែលចុះហត្ថលេខាដោយជនត្រូវចោទទុកជាសំគាល់។

ប៉ុន្តែតាមសេចក្តីសម្រេចដោយឡែកនៃដីកាដំណោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចរក្សាទុកជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ រហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខតុលាការ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលបានចេញក្រោយដីកាដំណោះស្រាយ គឺមិនចំណុះដីកាដំណោះ-ស្រាយទេ៖ ចិរវេលាកម្រិតរយៈពេល៤ខែ សម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្រោយពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ គឺត្រូវបានគិតដាច់ដោយឡែកពីចិរវេលាកម្រិតលើការឃុំខ្លួនដទៃទៀត។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនត្រូវតែមានសំអាងហេតុ៖ កាល-ណាមានដីកាសម្រេចពន្យារការឃុំខ្លួន ភ្ជាប់ជាមួយនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ដីកានោះត្រូវតែមានសំអាងហេតុ សម្រាប់ការពន្យារការឃុំខ្លួន។ បើដីកានោះ មិនមានសំអាងហេតុទេ នោះសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទត្រូវបានបំពានហើយ។

រឿងក្តី អៀង សារី៖ សំណើសុំដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១-១២។

ការដោះលែងភ្លាមៗ មិនអាចជួសជុលការខកខានមិនបានបញ្ចូលសំអាងហេតុទេ៖ កាលណាមានដីកាសម្រេចពន្យារពេលការឃុំខ្លួន ដែលមិនមានសំអាងហេតុ កំហុសនៃអង្គច្បាប់នេះមិនអាចត្រូវបានជួសជុលជាចាំបាច់ ដោយការដោះ-លែងភ្លាមៗឡើយ។ ដំណោះស្រាយក៏អាចត្រូវបានពិចារណានៅចុងបញ្ចប់នៃការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១២។

នៅក្នុងការចេញដីកាសម្រេច ពន្យារពេលការឃុំបណ្តោះអាសន្ន មិនចាំបាច់មានកត្តាទាំងអស់ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២០៥ នោះទេ៖ ដីកាសម្រេចពន្យារពេលការឃុំខ្លួន មិនមែនមិនសមស្របនោះទេ ព្រោះថាមានកត្តាមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះដែលមិនអនុវត្តចំពោះការពន្យារចិរវេលា។

រឿងក្តីឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៥ ធ្នូ ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៤៥-១៤៧។

សេចក្តីសម្រេចពីមុនៗ ក៏អាចត្រូវបានយកមកពិចារណា ទាក់ទងទៅនឹងការបន្តការឃុំខ្លួន៖ នៅពេលដែលមានការកំណត់ថាតើ អង្គហេតុនានានៅក្នុងរឿងក្តីមួយ បង្កើតបានជាមូលហេតុសុពលដើម្បីបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ឬយ៉ាងណានោះ អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងពិចារណាលើសេចក្តីសម្រេចពីមុនៗ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ

អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ មករា ២០១១ កថាខណ្ឌ ៣២។

ភាពចាំបាច់ដើម្បីថ្លឹងថ្លែង អំពីការឃុំខ្លួនទៅនឹងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងទៅលើមូលហេតុសម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ដោយត្រូវប្រៀបធៀប ជាមួយនឹងសិទ្ធិមានសេរីភាពផ្ទាល់ខ្លួន។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព តម្រូវឲ្យការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវតែមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបានចេញស្របទៅនឹងនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់តម្រូវ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ស្ដីពីការស្នើសុំឲ្យដោះលែង ឲ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្ដោះអាសន្ន៖ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៨។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៤៩ ទោះបីជាវិធាននេះ ចែងយ៉ាងច្បាស់អំពីស្ថានភាពដែលជនជាប់ចោទមិនអាចចូលទៅបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខតុលាការបានដោយសារតែកាលៈទេសៈលើកលែងមួយចំនួនក៏ដោយ ចំណែកមាត្រា២៤៩ មានចែងពីបទប្បញ្ញត្តិលម្អិតទាក់ទងនឹងការប្រគល់ប្រាក់ធានាឲ្យនៅក្រៅឃុំ ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ និងអាវុធសងទៅឲ្យសាមីខ្លួនវិញ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភបំពាន៖ ការបន្តឃុំខ្លួន បន្ទាប់ពីមានដីកាសម្រេចឲ្យដោះលែង៖ ការបន្តឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ បន្ទាប់ពីការចេញដីកាសម្រេចដោះលែង រយៈពេលមួយឆ្នាំ រួមទាំងដីកាដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ គឺជាការឃុំខ្លួនខុសច្បាប់។

រឿងក្ដី TERÁN JIJÓN និងTERÁN JIJÓN ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ គណៈកម្មធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៦ មីនា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៦.៣ (គោលការណ៍ទូទៅ)។ រឿងក្ដី BAZZANO ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរុយហ្គាយ គណៈកម្មធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

១៥ សីហា ១៩៧៩ កថាខណ្ឌ២ និង១០(i) *(ដីកាដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ)។*

ការរំលោភបំពាន៖ ការពន្យារពេលបួនឆ្នាំ ដោយមិនបានពន្យល់ហេតុផល ចន្លោះពីពេលចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងពេលចេញសាលក្រមសាលាដំបូង៖ ការពន្យារពេលបួនឆ្នាំ ចន្លោះពីពេលចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ និងការចេញសាលក្រមរបស់សាលាដំបូង ដោយមិនមានការពន្យល់អំពីភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្តី ដែលចាំបាច់ដល់ការអូសបន្លាយនូវពេលវេលាបែបនេះ គឺជាការរំលោភទៅលើលក្ខខណ្ឌដែលចែងថា ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយមិនមានការអូសបន្លាយពេលវេលាយូរ។

រឿងក្តី FILLASTRE *ទល់នឹងប្រទេសបូលីវី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៥ វិច្ឆិកា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៦.៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា៩(១) មាត្រា៩(៣) និងមាត្រា១៤(៣)(គ)។ មាត្រា៩(១) ហាមឃាត់មិនឲ្យឃុំខ្លួនតាមអំពើចិត្ត ចំណែកមាត្រា៩(៣) តម្រូវឲ្យជនណាដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនត្រូវនាំខ្លួនមកចំពោះមុខចៅក្រមភ្លាម។ មាត្រា១៤(៣)(គ)តម្រូវឲ្យជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយឥតពន្យារពេលយូរហួសហេតុ។

តុលាការកំពូលបារាំង
ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

សេចក្តីសម្រេចបន្តឃុំខ្លួន ជនត្រូវចោទជាបណ្តោះ-អាសន្នត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ បន្ទាប់ពីកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបិទក្នុងរយៈពេលពីរខែរួចមក៖ រយៈពេលនេះចាប់គិតពីថ្ងៃចេញដីកាដំណោះស្រាយ ទោះបីជាដីកាដំណោះស្រាយនេះ ត្រូវបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ។

*លេខ*10-83656 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១២៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១៨ សីហា ២០១០ លេខ*01-80234/04-82857 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៩ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ កក្កដា ២០០២។ លេខ*71-92789 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២ ធ្នូ ១៩៧១។*

ការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទត្រូវបញ្ចប់ បន្ទាប់ពីផុតរយៈពេលពីរខែ៖ ហើយប្រសិនបើជនត្រូវចោទមិនបានចូលខ្លួនមកចំពោះមុខតុលាការ។

*លេខ*02-86951 *តុលាការកំពូលបារាំង១៥ មករា ២០០៣។*

មានតែចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ទើបអាចចេញដីកាបញ្ចប់ ឬពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបាន៖ ចៅក្រម

ស៊ើបសួរអាចធ្វើដូច្នេះបាន នៅពេលណាដែលគាត់បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការអប់រំកែប្រែ។

លេខ85-95517 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២១ មករា ១៩៨៦។

នៅពេលតុលាការ ពន្យារពេលសវនាការទៅថ្ងៃក្រោយទៀត ជនត្រូវចោទដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបានសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននោះ ត្រូវទទួលបានការដោះលែង ៖ ប៉ុន្តែ តុលាការអាចបន្តឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបានក្នុងករណីដែលតុលាការសម្រេច និងផ្តល់យុត្តិកម្មចំពោះការសម្រេចបែបនេះ។

លេខ77-92579 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩២ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ មីនា ១៩៧៨។

ការពិនិត្យឡើងវិញជាស្វ័យប្រវត្តិ ក្នុងការការឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន៖ បន្ទាប់ពីមានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ជនត្រូវចោទដែលបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវចូលខ្លួនមកចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ឬត្រូវទទួលការបន្តឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមួយឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃដីកាដំណោះស្រាយចូលជាស្ថាពររួចមក។

លេខ05-86295 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៣ តុលាការកំពូលបារាំង ២៧ វិច្ឆិកា ២០០៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៧៩ និងមាត្រា១៨១។ មាត្រាទាំងនេះកំណត់អំពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃដីកាដំណោះស្រាយ រួមទាំងទំនាក់ទំនងនៃដីកាដំណោះស្រាយជាមួយនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

មាត្រា ២៥០៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ

បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចចេញដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងជាបន្ទាន់ទៅប្រធានតុលាការ ដើម្បីកំណត់ពេលសវនាការជំនុំជម្រះ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ក្នុងអំឡុងពេលប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ៖ ក្នុងករណីដែលមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាដំណោះស្រាយរួមទាំងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះនោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ក្នុងអំឡុងពេលមានការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីត្រៀមរៀបចំការបើកសវនាការ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនទាន់បានទទួលសំណុំរឿង រហូតដល់ពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះក្ដី។

រឿងក្ដីឌុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៧។

ឯកសារទាំងអស់ ត្រូវបានចាត់ទុកជាភស្តុតាងបាន លុះណាតែឯកសារនោះ ត្រូវបានបង្ហាញអត្ថសញ្ញាណកម្ម នៅក្នុងតុលាការ និងបានបំពេញបទដ្ឋានអប្បបរមាជាមុនសិន៖ ឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿង មិនត្រូវបានចាត់ទុកជាភស្តុតាងនៅឡើយទេ ទោះបីជាឯកសារនោះត្រូវបានបញ្ជូនមកឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏ដោយ រហូតទាល់តែ (i)ឯកសារនោះត្រូវបានអានជូនតុលាការស្ដាប់ ឬត្រូវបានបង្ហាញអត្តសញ្ញាណយ៉ាងត្រឹមត្រូវនៅក្នុងតុលាការ និង(ii)បានបំពេញលក្ខខណ្ឌអប្បបរមានៃភស្តុតាងរួចរាល់សិន។

រឿងក្ដីឌុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤០ ដល់៤១។

ទិន្នន័យនៅក្នុងសំណុំរឿង អាចត្រូវបានបន្ថែម៖ ការបន្ថែមទិន្នន័យនេះគឺអាចធ្វើបាន ទោះបីជាសំណុំរឿង ត្រូវបានបញ្ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរួចហើយក៏ដោយ។

រឿងក្ដីឌុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៩។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា២៥០ លើកលែងតែត្រង់ចំណុច ដែលថាវិធាននេះយោងលើនីតិវិធីក្នុងករណី ដែលមានការចេញដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់។ វិធាន៦៩ ក៏ចែងផងដែរថា ត្រូវបោះត្រាលើសំណុំរឿង នៅពេលដែលគ្មានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចំណែកឯមាត្រា២៥០ មិនមានចែងអំពីបញ្ហានេះទេ។

មាត្រា ២៥២៖ មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ

វិធាន និងទម្រង់ការដែលចែងដោយមាត្រាខាងក្រោម ស្តីអំពីបទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃនីតិវិធីស៊ើបសួរ មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរពតាម បើពុំដូច្នោះទេនឹងនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី៖

- *មាត្រា ១២២ (ការបើកការស៊ើបសួរ)*
- *មាត្រា ១២៣ (សមត្ថកិច្ចដែនដី)*
- *កថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រា ១២៤ (ដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ)*
- *កថាខណ្ឌទី១ និងទី២នៃមាត្រា ១២៥ (វិសាលភាពនៃការប្តឹង)*
- *មាត្រា ១២៨ (ជំនួយការរបស់ក្រឡាបញ្ជី) នៃក្រមនេះ*

នឹងនាំឱ្យមានមោឃភាពផងដែរ កាលណាការបំពានវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ណាមួយដែលចែងដោយក្រមនេះ ឬបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ភាគីដែលទទួលរងការបំពាននេះ។ វិធាន និងទម្រង់ការដែលមានលក្ខណៈសំខាន់នោះ មានជាអាទិ៍គឺ វិធានទម្រង់ការដែលមានបំណងធានាការគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

តុលាការមានកាតព្វកិច្ចធានាការពារ ដល់ភាព-ត្រឹមត្រូវ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី៖ ចំណុចនេះផ្តល់អាណត្តិមួយផ្នែកឲ្យមានប្រព្រឹត្តកម្មដូចៗគ្នា នៅចំពោះមុខតុលាការ ចំពោះអ្នកស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភាពទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន២១។ ជាទូទៅ វិធាននេះទាក់ទងនឹងមាត្រា២៥២ ដែលចែងថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និងត្រូវគោរពគោលការណ៍តទល់គ្នា ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ ហើយបុគ្គលដែលយល់ឃើញថា ខ្លួនស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ចំពោះបទល្មើសតែមួយដូចគ្នា ត្រូវទទួលបានការប្រព្រឹត្តឲ្យស្របនឹងវិធាននេះ។

មាត្រា ២៥៣៖ ការប្ដឹងទៅសភាស៊ើបសួរ

មានតែសភាស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីពិនិត្យមោឃភាពនៃលិខិតនៃនីតិវិធី។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា ផ្នែកណាមួយនៃនីតិវិធីមានមោឃភាព ចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ ប្ដឹងទៅសភាស៊ើបសួរតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ និងជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និង ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ផ្នែក(លិខិត)ណាមួយនៃនីតិវិធីមានមោឃភាព ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុ បញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីយល់ឃើញថា លិខិតណាមួយនៃនិតិវិធីមានមោឃភាព សាមីជនធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ពាក្យសុំអាចធ្វើដោយមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ ឬរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។

ពាក្យសុំដែលចែងនៅក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ ភ្លាមនោះ ក្រឡាបញ្ជីសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីមកឱ្យខ្លួនភ្លាម។

ដីកាដែលអាចត្រូវប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន មិនអាចធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងសុំមោឃភាពបានឡើយ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សំណើសុំត្រូវតែបង្ហាញផ្នែកដែលមានកំហុស នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងផ្ដល់ភស្តុតាងអំពីការរំលោភនោះ៖ សំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាពមិនគ្រាន់តែចង្អុលបង្ហាញ ពីកំហុសនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែ ត្រូវផ្ដល់ជូននូវភស្តុតាងដែលបង្ហាញថា កំហុសទាំងនោះ បានបណ្ដាលឲ្យមានការរំលោភសិទ្ធិរបស់ភាគីដែលស្នើសុំផងដែរ។ សំណើសុំក៏ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណ ពីផ្នែកនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលចោទថាមានកំហុស និងត្រូវផ្ដល់ទឡ្ហីករណ៍ ចំពោះការអះអាងបែបនេះ។

រឿងក្ដីទួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យធ្វើមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៣៤ ដល់៣៥។

ការរំលោភសិទ្ធិ ដែលមានចែងក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖

ការរំលោភសិទ្ធិបែបនោះ អាចចាត់ទុកថាជាកំហុសនីតិវិធី។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យធ្វើមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤០។

ប្រសិនបើសិទ្ធិណាមួយត្រូវបានរំលោភ នៅពេលទទួលបានភស្តុតាង ភស្តុតាងនោះមិនអាចបដិសេធដោយស្វ័យប្រវត្តិបានទេ៖ តែផ្ទុយទៅវិញ តុលាការនឹងថ្លឹងថ្លែង ទៅលើកត្តាដាក់ទម្ងន់ផ្សេងៗ ឧទាហរណ៍ ភាពគួរឲ្យជឿជាក់បាននៃភស្តុតាងនោះ និងការប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ ទៅលើរឿងក្តីមុននឹងធ្វើការសម្រេច ទៅលើភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងនោះ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យធ្វើមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤១។

ការកំណត់ ថាតើឯកសារនោះបង្កើតបានជា "ផ្នែកណាមួយ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី" ដែរឬទេ៖ មាត្រា ២៥៣ចែងថា៖ "ផ្នែកណាមួយនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី" អាចជាកម្មវត្ថុនៃការស្នើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាព។ នេះជាការបកស្រាយមិនច្បាស់លាស់ នៃពាក្យពេជន៍ជាភាសាបារាំងថា "Pièces de la Procédure" តែទោះជាយ៉ាងណា គួរត្រូវបានយកមកអនុវត្ត។ "Pièces de la Procédure" កើតចេញពីកិច្ចដែលបំពេញឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរតែឯង ឬពីតំណាងអាជ្ញាធរតុលាការ។ ឯកសារដែលដាក់ដោយភាគី ឬសាក្សីមិនបង្កើតបានជា Pièces de la Procédure នោះទេ ហើយហេតុដូច្នេះ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើមោឃភាពនៅក្រោមមាត្រា២៥៣ទេ។

រឿងក្តីឌុច៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៩ ដល់១១។

សំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាព ទៅលើកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូល៖ សំណើសុំបែបនេះមិនអាចទទួលយកបានទេ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យធ្វើមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៤៨ ៧៣(ខ) ៧៦(១) ៧៦(២) ៧៦(៣) និងវិធាន៧៦(៤)។ វិធានទាំងនេះ គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៥៣ លើកលែងតែវិធាន៤៨ កំហិតយ៉ាងច្បាស់ចំពោះការដាក់ពាក្យសុំទាំងឡាយក្នុងករណីដែលសិទ្ធិរបស់ភាគីស្នើសុំ ត្រូវបានរំលោភដោយវិការៈនេះ ហើយវិធាន៧៦(២) តម្រូវឲ្យដីកាបែបនេះត្រូវចេញឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន និងនៅមុនការចេញដីកាដំណោះស្រាយ ហើយក៏ត្រូវលើកឡើងឲ្យបានច្បាស់លាស់ផងដែរថា ដីកាបែបនេះអាចជាកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

កម្មវត្ថុនៃសំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាព ដែលបានប្តឹងនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ៖ សំណើបែបនេះត្រូវតែពាក់ព័ន្ធទៅនឹងទង្វើ ឬផ្នែកណាមួយនៃនីតិវិធី ហើយត្រូវតែមានមូលដ្ឋាន ទៅលើការរំលោភលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

*លេខ*08-83261 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៧ មេសា ២០០៩។*

ផលប៉ះពាល់នៃការប្រកាសមោឃភាព៖ ការបង្ហាញភស្តុតាងនៅក្នុងបណ្តឹង ដោយអ្នកដាក់សំណើសុំ និងការបង្ហាញព្យសនកម្មពិតប្រាកដ ដែលប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍នៃការការពារក្តី។

*លេខ*99-82369 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ ធ្នូ ១៩៩៩។*

ស្ថានភាពដែលអាចផ្តល់យុត្តិកម្ម ចំពោះការធ្វើមោឃភាព៖ ការខ្វះអនាគតិភាពក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ ការមិនផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យមេធាវីការពារក្តី ទទួលបានសំណុំរឿងទាំងមូលនៅពេលមានការស្នើសុំ ការខកខានមិនបានផ្តល់ដំណឹងដល់មេធាវី អំពីការពិភាក្សាដេញដោលទៅលើការពន្យារការឃុំខ្លួន ភាពមិនប្រក្រតីនៃទង្វើទាក់ទងនឹងតតីយភាគី ដែលយ៉ាងហោចណាស់ក៏ទង្វើនោះបានបង្កព្យសនកម្ម ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អ្នកដាក់សំណើសុំដែរ។

*តុលាការកំពូលបារាំងលេខ*08-80483 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៥ ១៤ ឧសភា ២០០៨ (អនាគតិភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរ)។ លេខ*81-94393 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧១ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ កុម្ភៈ ១៩៨២ (លទ្ធភាពដែលអាចទទួលបានសំណុំរឿងទាំងមូល)។ លេខ*07-86794 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ ធ្នូ ២០០៧ (ការជូនដំណឹងដល់មេធាវី) លេខ*06-84869 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ កញ្ញា ២០០៦ (ទង្វើទាក់ទងទៅនឹងតតីយភាគី)។*

ការរំលោភលក្ខខណ្ឌ ស្តីពីពេលវេលាសមស្រប៖ ការរំលោភបែបនេះ មិនធ្វើឲ្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមានមោឃភាពទេ។

*លេខ*92-83443 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ កុម្ភៈ ១៩៩៣។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៧២ និងមាត្រា១៧៣។ មាត្រាទាំងនេះចែងពីការបញ្ជូនសំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាពទៅកាន់សភាស៊ើបសួរ និងភាពអាចទទួលយកបាននៃសំណើសុំបែបនេះ។

មាត្រា ២៥៧៖ បញ្ជីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ

ត្រូវបើកឱ្យមានការកាន់បញ្ជីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំមួយនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ឬពាក្យសុំ ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ត្រូវតែឱ្យដំណឹងភ្លាមទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។

កាលណាសភាស៊ើបសួរត្រូវបានប្ដឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំ ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ សុំឱ្យក្រឡាបញ្ជីនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ ផ្ញើមកឱ្យខ្លួននូវសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ឬសំណុំរឿងបង្ការទុក។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

មានតែភាគីប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចស្ដាប់ចម្លើយបាន៖ មានតែភាគីនៃរឿងក្ដីប៉ុណ្ណោះ ទើបមានសិទ្ធិត្រូវបានស្ដាប់ចម្លើយ នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ នៅចំពោះមុខនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ភាគីដែលគ្មានឈ្មោះមិនមានសិទ្ធិដាក់សារណា នៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទេ។

រឿងក្ដីឌុច៖ សំណើរបស់អៀង សារីសុំដាក់សារណា អំពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៦ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០ និង ១៤។

អាចដកបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍វិញ ដោយមិនចាំបាច់មានការអនុញ្ញាត៖ ដើមបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍អាចដកបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ នៅពេលណាក៏បាន មុនពេលបញ្ចប់ការជំទាស់តវ៉ា។ ទោះបីជាសិទ្ធិនេះមិនមានចែងក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ឬនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏វាជាទម្លាប់ និងជាការអនុវត្តរបស់តុលាការកម្ពុជា និងតុលាការអន្តរជាតិ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ សំណើសុំដកបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១០ និង១១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៧(២)។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា២៥៧ លើកលែងតែថា មាត្រានេះអនុញ្ញាតឲ្យមានការជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេលប្រាំថ្ងៃ។

មាត្រា ២៥៩៖ ការពិនិត្យសំណុំរឿង និងសារណា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងមេធាវី អាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងរហូតដល់ពេលបើកសវនាការ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវប្រគល់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដល់ក្រឡាបញ្ជី យ៉ាងយូរបំផុត១(មួយ)ថ្ងៃ មុនពេលសវនាការ។

គូភាគី និងមេធាវីអាចប្រគល់សារណាដល់ក្រឡាបញ្ជី។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងសារណា ត្រូវចុះទិដ្ឋាការដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងត្រូវបញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម។

គូភាគី និងមេធាវី ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជូនសារណា រហូតដល់ពេលចាប់ផ្តើមបើកសវនាការ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

មានតែភាគីទេទើបមានសិទ្ធិ៖ ត្រូវតែជាភាគីនៃរឿងក្តីទើបមានសិទ្ធិដាក់សារណា។

រឿងក្តីអៀង សារី និងឧបៈ បណ្តឹងសុំប្តឹងជិតចិត្តរបស់អ្នក ដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៤ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៣ ដល់៦។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួមនៅគ្រប់ដំណាក់កាល នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅពេលដែលពួកគេ ត្រូវបានទទួលស្គាល់រួចហើយ៖ នៅពេលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ ពួកគេមិនចាំបាច់ត្រូវបង្ហាញនូវផលប្រយោជន៍ពិសេសណាមួយ នៅក្នុងដំណាក់កាលពិសេសនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះទេ តែផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេក៏អាចចូលរួមបាននៅគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់។

រឿងក្តីនួន ជា៖ ការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសវនាការសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៤១ និង៤៩។

ចម្លើយតបរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីការពារក្តីទៅនឹងសារណារបស់អ្នក ដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី៖ នៅពេលអ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃ

រឿងក្តី បានដាក់សារណានៅក្នុងរឿងក្តីនេះនោះ តុលាការត្រូវតែផ្តល់ឱកាស ទាំងព្រះរាជអាជ្ញា ទាំងមេធាវីការពារក្តី ឲ្យដាក់ចម្លើយតបទៅតុលាការ។

រឿងក្តីឌុចៈ សំណើសុំការអនុញ្ញាត ដើម្បីដាក់ចម្លើយតប ទៅនឹងសារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគី នៃរឿងក្តី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ តុលា ២០០៧។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៧(៤) និងវិធាន២៣។ វិធាន៧៧(៤) ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា២៥៩ បើទោះបីជាវិធាននេះអនុញ្ញាតឲ្យសេចក្តីណែនាំស្តីពីការដាក់ឯកសារសម្រេចជាលំអិតក៏ដោយ។ វិធាន២៣ ចែងយ៉ាងច្បាស់ថា "ភាគីនានា" រួមទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផង ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះមានសិទ្ធិពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងដាក់សារណាបានដូចគ្នាទៅនឹងជនជាប់ចោទដែរ នៅពេលដែលពួកគេត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរួចហើយនោះ។ ប៉ុន្តែ សិទ្ធិនេះអាចអនុវត្តបានតែក្រោយពីការចាប់ផ្តើមកិច្ចស៊ើបសួរ និងជាពិសេសក្រោយពីការចេញដីកាបង្គាប់ ដោយអនុលោមតាមវិធាន៦៣ (ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) តែប៉ុណ្ណោះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

សិទ្ធិពិនិត្យមើលសំណុំរឿងរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង៖ បុគ្គលបែបនេះត្រូវទទួលបានសិទ្ធិពិនិត្យមើលសំណុំរឿង។

រឿងក្តី FOUCHER ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៨ មីនា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៣៥ដល់៣៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖** មាត្រា៦។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប នៅចំពោះមុខសាលាជម្រះក្តីមួយ ដែលឯករាជ្យ និងមិនលម្អៀងដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ផលវិបាក នៃការមិនអនុវត្តលក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការ-ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងសារណានានា៖ ចំណុចនេះមិនបណ្តាលឲ្យមានមោឃភាពនោះទេ លើកលែងតែសិទ្ធិការពារខ្លួនត្រូវបានរំលោភ។

លេខ73-91411 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ តុលា ១៩៧២។

ឯកសារក្នុងសំណុំរឿង៖ រាល់កិច្ចនៃការស៊ើបសួរ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងនីតិវិធីទាំងអស់។ ប៉ុន្តែ ឯកសារដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបានទទួល និងបានស្នើសុំដាក់ជាភស្តុតាងមិនមែនជាផ្នែកនៃសំណុំរឿងទេ។

លេខ89-81334 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២០៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១៨ ឧសភា ១៩៨៩។ លេខ95-85279/95-85289 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ មករា ១៩៩៦។

សំណុំរឿងទាំងមូលត្រូវដាក់ជូនទៅរដ្ឋអាជ្ញា៖ នេះគឺដើម្បីគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន។ ឯកសារថ្មីៗ ដែលបានដាក់ជូនសភាស៊ើបសួរ នៅមុនសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខក៏ត្រូវផ្តល់ជូនផងដែរ។

លេខ06-85657 តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ កញ្ញា ២០០៦។

ការដាក់ជូនសេចក្តីថ្លែងការណ៍៖ មានតែភាគី និងមេធាវីរបស់ពួកគេទេ ទើបត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់សេចក្តីថ្លែងការណ៍។

លេខ07-87882 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧២ តុលាការកំពូលបារាំង ២ កញ្ញា ២០០៨។

ទម្រង់បែបបទនៃសារណា ដែលត្រូវបានដាក់ជូន៖ សារណាមិនចាំបាច់ដាក់ជូន ដោយមេធាវីផ្ទាល់នោះទេ ប៉ុន្តែ មិនអាចផ្ញើសារណាតាមលិខិតធម្មតាបានទេ លើកលែងតែសារណានោះ ត្រូវបានផ្ញើមកដោយជនជាប់ឃុំ។

លេខ98-81428 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ សីហា ១៩៩៨ (មិនចាំ-បាច់ដាក់ដោយមេធាវី)។ លេខ96-83647 ព្រឹត្តិ-បត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ មិថុនា ១៩៩៧ (មិនអាចដាក់សារណា តាមរយៈលិខិតធម្មតាបានទេ)។ លេខ07-82392ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ មិថុនា ២០០៧ (លើកលែងតែសារ-ណានោះដាក់ដោយជនជាប់ឃុំ)។

សារណាដែលសភាស៊ើបសួរយោង និងឆ្លើយតប៖ គឺចំពោះសារណាទាំងឡាយណា ដែលត្រូវបានបង្កើត

ឡើង និងផ្តល់ជូននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរ-ការនីតិវិធីតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ៨៩-៨២២២៦ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ ឧសភា ១៩៩០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖* មាត្រា១៩៤ និងមាត្រា១៩៦។ មាត្រាទាំងនេះបង្កើតបានជាលក្ខខណ្ឌសម្រាប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ រួមទាំងការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងសារណាផងដែរ។

មាត្រា ២៦០៖ ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ការពិភាក្សាដេញដោលត្រូវប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបន្ទប់ពិភាក្សា។

ក្រោយពីរបាយការណ៍របស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងមេធាវីរបស់គូភាគីធ្វើការកត់សម្គាល់របស់ខ្លួនដោយសង្ខេប។

សភាស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យគូភាគី ព្រមទាំងជនត្រូវចោទជាប់ឃុំចូលមកបង្ហាញខ្លួនដោយផ្ទាល់ និងផ្តល់វត្តុតាង។

កាលណាការពិភាក្សាដេញដោលបានបញ្ចប់ សភាស៊ើបសួរធ្វើការពិគ្រោះសម្រេចដោយគ្មានវត្តមានរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គូភាគី និងមេធាវីឡើយ។

សាលដីកាត្រូវប្រកាសនៅពេលសវនាការអសាធារណៈនៅថ្ងៃនោះ ឬក៏នៅពេលសវនាការលើកក្រោយ។ សាលដីកាត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវតែមានធាតុដែលចាំបាច់ដល់ការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការកំពូល។ សាលដីកាត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានសភាស៊ើបសួរ។

សាលដីកាត្រូវជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹងនៅរឹមទំព័រនៃសាលដីកា។ អគ្គព្រះរាជ-អាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចុះហត្ថលេខាថាបានទទួល។

សាលដីកាត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគី និងមេធាវី ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២៣៨ (ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ជនត្រូវចោទ) នៃក្រមនេះ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ពេលវេលាដែលបានផ្តល់ជូន សម្រាប់ការដាក់សារណាផ្ទាល់មាត់ ផ្អែកលើការថ្លឹងថ្លែងអំពីសិទ្ធិរបស់គូភាគី៖ ចិរវេលា ដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបែងចែកឲ្យភាគីនីមួយៗ ដើម្បីលើកឡើងពីសារណាផ្ទាល់មាត់ គឺផ្អែកលើការថ្លឹងថ្លែងអំពីសិទ្ធិរបស់គូភាគី។ មិនមានគោលការណ៍ ដែលតម្រូវឲ្យភាគីទាំងអស់ ត្រូវតែទទួលបានពេលវេលាស្មើៗគ្នា សម្រាប់ធ្វើសារណាផ្ទាល់មាត់នោះទេ

ឧទាហរណ៍ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីកំពុងធ្វើសារណាផ្ទាល់មាត់ ដើម្បីគាំទ្រដល់សហព្រះរាជអាជ្ញា អាចពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការសម្រេចអំពីពេលវេលាដែលបានបែងចែក ឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចបែងចែកពេលវេលាបន្ថែមបាន ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថាចាំបាច់ និងអាចកាត់តម្រឹមពេលវេលា ក្នុងករណីដែលសារណាទាំងនោះមិនពាក់ព័ន្ធ ឬច្រំដែល។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃសេចក្តីអង្កេត របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤មិថុនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៦។

ពេលវេលា សម្រាប់ការធ្វើសារណាផ្ទាល់មាត់ គឺអាស្រ័យលើស្ថានភាពពាក់ព័ន្ធរបស់ភាគី៖ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់ ដាច់ដោយឡែកពីផលប្រយោជន៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនជាប់ចោទនោះ អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងផ្តល់ពេលវេលាច្រើនឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីធ្វើសារណាផ្ទាល់មាត់ ទៅតាមការសមស្រប។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ អញ្ញត្រកម្មលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥ ដល់៦។

ការផ្អាកសវនាការអាចធ្វើទៅបាន នៅពេលថ្លឹងថ្លែងទៅលើផលប្រយោជន៍រួម ទាំងការជំនុំជម្រះឲ្យបានឆាប់រហ័ស៖ នៅពេលសម្រេចទៅលើសំណើសុំឲ្យផ្អាកសវនាការនោះ តុលាការត្រូវតែពិចារណាពីផលប្រយោជន៍ របស់ភាគី រួមទាំងផលប្រយោជន៍ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការផ្អាកសវនាការសម្រេចសេចក្តី ទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចចូលរួមក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ នៃដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ៖ ការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត នៃដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គឺត្រឹមត្រូវ អនុលោមតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយការចូលរួមនេះ មិនមានទំនាស់ជាមួយនឹងច្បាប់អន្តរជាតិ និងការអនុវត្តនោះទេ។

រឿងក្តីនួនជា៖ ការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសវនាការសម្រេចសេចក្តីអំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២១ ដល់៣៦។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួម នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះដោយមិន

ចាំបាច់មានមេធាវី ប៉ុន្តែអាចបាត់បង់សិទ្ធិទាមទារសំណង៖ វិធាន២៣នៃវិធានផ្ទៃក្នុងអនុញ្ញាតឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលរួម នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះបាន។ សិទ្ធិនេះត្រូវបានកម្រិតនៅក្នុងវិធាន៧៧(១០) ដែលចែងថា មានតែមេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទេ ទើបមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ក្នុងករណី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវី វិធានទាំងនេះនឹងមានវិភាទ ហើយការអនុវត្តវិធាន៧៧(១០) អាចរារាំងមិនឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទាមទារសំណងដែលខ្លួនអាចមានសិទ្ធិទាមទារបាន។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុំបង្ហាញខ្លួនតុលាការ ដោយផ្ទាល់ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៣ (មតិជំទាស់របស់ចៅក្រម Downing)។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៧(៥) ៧៧(៦) ៧៧(១២) និងវិធាន៧៧(១៤)។ វិធាន៧៧(៤) ស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៦០ លើកលែងតែថាវិធាន៧៧(៦) ផ្តល់សិទ្ធិឲ្យចៅក្រមណាម្នាក់ និងភាគីស្នើសុំនូវនីតិវិធីទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកនៃសវនាការត្រូវធ្វើឡើងជាសាធារណៈ ជាពិសេសនៅពេលដែលរឿងក្តីនោះអាចត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសេចក្តីសម្រេច ហើយអង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ដើម្បីជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងមិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬវិធានការការពាររបស់តុលាការនោះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ មិនអនុវត្តចំពោះសេចក្តីសម្រេចមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីនោះទេ៖ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីជាសាធារណៈ អនុវត្តនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែមិនអនុវត្តចំពោះសេចក្តីសម្រេច ដែលចេញដោយរដ្ឋអាជ្ញា និងអាជ្ញាធរសាធារណៈនៅមុនពេលសវនាការ លើអង្គសេចក្តីនោះទេ។

រឿងក្តី KAVANAGH ទល់នឹងប្រទេសអៀកឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៤ មេសា ២០០១ កថាខណ្ឌ១០.៤។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រាស្រដៀងគ្នានៃមាត្រា១៤(១) និង១៤(៣)(ឃ) នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ។ មាត្រា១៤(១) ចែងថាជនគ្រប់រូបត្រូវមានសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ ប៉ុន្តែសវនាការអាចធ្វើជាអសាធារណៈបានក្នុងករណីចាំបាច់ដើម្បីមូលហេតុសីលធម៌សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សន្តិសុខជាតិ ភាពឯកជន ឬក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស។ មាត្រា១៤(៣)(ឃ) ធានាថា ជនគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយមានវត្តមានរបស់ខ្លួន និងការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈគឺជាសិទ្ធិមូលដ្ឋាន ប៉ុន្តែមិនដាច់ខាតនោះទេ៖ ក្នុងករណីមានការជំនុំជម្រះជាអសាធារណៈនោះ វាជាការចាំបាច់ដែលបុគ្គលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងរឿងក្តី មានលទ្ធភាពអាចស្នើសុំឲ្យមានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ។

> *រឿងក្តី* HÅKANSSON *និង*STURESSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កុម្ភៈ ១៩៩០ កថាខណ្ឌ៦៦(សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសិទ្ធិមូលដ្ឋាន)។ រឿងក្តី* GÜLMEZ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២០ ឧសភា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៣៥ (សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ជាសាធារណៈ មិនមែនជាសិទ្ធិដាច់ខាតនោះទេ)។ រឿងក្តី* BOC-ELLARI *និង*RIZZA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ វិច្ឆិកា ២០០៧ កថាខណ្ឌ៣៧ និង៤១ (លទ្ធភាពក្នុងការស្នើសុំឲ្យមានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ)។*

អវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី អាចទទួលយកបាន៖ សវនាការកំបាំងមុខមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងករណីជនជាប់ចោទបោះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានរបស់ខ្លួន និងសិទ្ធិការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឬមានបំណងគេចវេះពីយុត្តិធម៌។ ផ្ទុយទៅវិញ នៅពេលដែលរដ្ឋអាជ្ញាមានវត្តមាននៅពេលសវនាការ ប៉ុន្តែជនជាប់ចោទ ឬមេធាវីរបស់គេមិនមានវត្តមាននោះ គឺជាការរំលោភគោលការណ៍សមភាពនៃសិទ្ធិអំណាចរបស់ភាគីក្នុងរឿងក្តី។

> *រឿងក្តី* SEJDOVIC *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១ មីនា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៨២ (ការលះបង់សិទ្ធិ និងការគេចវេះពីយុត្តិធម៌)។ រឿងក្តី* GODD *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៩ មេសា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ២៧ និងកថាខណ្ឌ៣០ ដល់៣១។ រឿងក្តី*NEŠTÁK *ទល់នឹងប្រទេសស្លូវ៉ាគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ កុម្ភៈ២០០៧ កថាខណ្ឌ៨១ ដល់៨៣។ រឿងក្តី*SERIFIS *ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ វិច្ឆិកា ២០០៦ កថា-*

ខណ្ឌ៤០ (រដ្ឋអាជ្ញាមានវត្តមាន តែជនជាប់ចោទ ឬមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទមិនមានវត្តមាន)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥ និងមាត្រា៦។ មាត្រាទាំងនេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខ និងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ពាក្យសម្តីចុងក្រោយ៖ ជនជាប់ចោទត្រូវមានសិទ្ធិនិយាយជាចុងក្រោយ នៅពេលដែលខ្លួនមានវត្តមាននៅក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល។

លេខ83-93215 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ កញ្ញា ១៩៨៣។

តម្រូវឲ្យអានដីកាចោទប្រកាន់របស់រដ្ឋអាជ្ញា អំឡុងពេលសវនាការ៖ ប្រសិនបើមិនបានអនុវត្តតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះទេ នោះសេចក្តីសម្រេចត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។

លេខ84-95418 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មិថុនា ១៩៨៥។

ត្រូវបើកសវនាការជាសម្ងាត់ លើកលែងតែមានសំណើសុំឲ្យបើកសវនាការសាធារណៈ ត្រូវបានអនុញ្ញាត៖ សវនាការ និងការចេញសេចក្តីសម្រេចត្រូវធ្វើឡើងជាសម្ងាត់។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលបុគ្គលស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ឬមេធាវីរបស់គេស្នើសុំឲ្យបើកសវនាការជាសាធារណៈ នោះអង្គជំនុំជម្រះអាចបង្គាប់ឲ្យមានការពិភាក្សាដេញដោល និងការចេញសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងសវនាការសាធារណៈ។

លេខ94-83697 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២២ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ តុលា ១៩៩៤ (ភាពសម្ងាត់)។ លេខ90-83668 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១២ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ កញ្ញា ១៩៩០ (ការបង្គាប់ឲ្យបើកសវនាការជាសាធារណៈ)។

ការចូលខ្លួនដោយផ្ទាល់របស់ភាគី មិនមែនជាបញ្ហាច្បាប់នោះទេ (de jure)៖ សេចក្តីសម្រេចនេះទុកឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ហើយមិនមែនជាកម្មវត្ថុ នៃការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការកំពូលនោះទេ។

លេខ96-84634 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ ធ្នូ ១៩៩៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា១៩៩ មាត្រា២០០ និងមាត្រា២១៦។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការបើកសវនាការនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ។

មាត្រា ២៦១៖ ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី

នៅរាល់ពេលដែលបានទទួលបណ្ដឹង សភាស៊ើបសួរពិនិត្យមើលពីនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី និងការប្រព្រឹត្តិទៅដ៏ល្អនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនេះ។

កាលណាពិនិត្យឃើញថា មូលហេតុនៃមោឃភាព សភាស៊ើបសួរអាចចាត់ទុកជាមោឃៈដោយឯកឯងនូវនីតិវិធីទាំងមូល ឬផ្នែកណាមួយ។ សភាស៊ើបសួរត្រូវធ្វើដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២៨០ (អានុភាពនៃមោឃកម្ម) នៃក្រមនេះ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវបានកម្រិតតែ ទៅលើចំណុចជាក់លាក់មួយចំនួន៖ នៅពេលមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទៅលើមូល-ដ្ឋាននៃនីតិវិធី ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវកម្រិតពីវិសាលភាពនៃការពិនិត្យ ទៅលើចំណុចជាក់លាក់មួយចំនួននៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

រឿងក្ដីឌុច៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៥ ធ្នូ ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៩។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៦(១) ៧៦(២) និង៧៦(៤)។ វិធានទាំងនេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៦១ លើកលែងតែចំណុចដែលចែងថា វិធាន៧៦(១) និង៧៦(២) អនុញ្ញាតឲ្យទាំងសហចៅក្រមស៊ើបសួរ និងភាគីដាក់ពាក្យសុំដោយបញ្ជាក់មូលហេតុទៅសភាស៊ើសួរ ស្នើសុំឲ្យពិនិត្យឡើងវិញលើនីយ័តភាពនៃនីតិវិធី ចំណែកឯមាត្រា២៦១ វិញមិននិយាយថាតើនរណាអាចស្នើឲ្យសភាស៊ើបសួរពិនិត្យឡើងវិញនោះទេ។ លើសពីនេះទៅទៀត វិធាន៧៦ បើកលទ្ធភាពឲ្យប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សភាស៊ើសួរលើនិយ័តភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ប៉ុន្តែមាត្រា២៦១ មិននិយាយពីបញ្ហានេះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការតែងតាំងមេធាវីដើម្បីការពារជនជាប់ចោទ មិនអាចធានាឲ្យមានជំនួយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដល់ជនជាប់ចោទបានទេ៖ មេធាវីត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងសកម្ម ដើម្បីធានាឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពដល់ការអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះ។

រឿងក្តី TALAT TUNÇ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មីនា ២០០៧ កថាខណ្ឌ៦១។*

ក្នុងករណីចៅក្រមយល់ឃើញថា មេធាវីមិនអាចបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនបាន៖ ចៅក្រមត្រូវចាត់វិធានការ ដែលសមស្រប និងជាវិជ្ជមានទាំងអស់ រួមទាំងការផ្អាកសវនាការ ឬការតែងតាំងមេធាវីជំនួស។

រឿងក្តី ARTICO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ ឧសភា ១៩៨០ កថាខណ្ឌ៣៦។ រឿងក្តី* SANNINO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មេសា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៤៣ និង៤៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦។ មាត្រានេះផ្តល់ឲ្យជនជាប់ចោទនូវសិទ្ធិជាច្រើន ដើម្បីទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានជំនួយតាមផ្លូវច្បាប់នៅក្រោមមាត្រា៦(៣)(គ) ទោះបីក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទមិនមានមធ្យោបាយ ដើម្បីចំណាយដល់ការទទួលបានជំនួយបែបនេះក៏ដោយ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

សភាស៊ើបសួរមានអំណាចដាច់មុខ ដើម្បីពិនិត្យទៅលើនីត្យានុកូលភាពរបស់ខ្លួន៖ ក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបសួរស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ របស់តុលាការកំពូល។

លេខ04-84922 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤២ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ តុលា ២០០៤។

សភាស៊ើបសួរជាអ្នកសម្រេចថាតើកិច្ច ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងនីតិវិធីមានប្រក្រតីភាពជាច់មុខ និងវិសាលភាពនៃការសម្រេចមោឃភាពណាមួយ៖ សភាស៊ើបសួរអាចសម្រេចបែបនេះ នៅក្រោមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងដោយយោងទៅលើផ្នែកទាំងឡាយនៃសំណុំរឿង។ សភាស៊ើបសួរអាចសម្រេចថា តើការធ្វើមោឃភាពបែបនោះ ពាក់ព័ន្ធតែនឹងកិច្ចស៊ើបសួរជាក់លាក់ណាមួយ ឬក៏ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងផ្នែកទាំងអស់/ខ្លះ នៃដំណើរការនីតិវិធីជាបន្តទៅទៀតនោះ។

លេខ96-80686 តុលាការកំពូលបារាំង ៦ ឧសភា ១៩៩៦ (អំណាចសម្រេចអំពីភាពមិនប្រក្រតី ទៅតាមឆន្ទានុសិទ្ធិដាច់មុខ របស់ខ្លួន)។ លេខ 83-91676 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០១ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ មិថុនា ១៩៨៣ (វិសាលភាពនៃការធ្វើមោឃភាព)។

ក្រោយពីការធ្វើមោឃភាព ទៅលើវិធានការចម្រូងចម្រាស់នេះរួចមក សភាស៊ើបសួរអាចផ្ទេរសំណុំរឿងមកខ្លួនឯងផ្ទាល់ ឬអាចផ្ទេរសំណុំរឿងទៅឲ្យចៅក្រមដែលបានស៊ើបអង្កេតបឋម ឬចៅក្រមស៊ើបសួរមួយផ្សេងទៀត៖ ការផ្ទេរ ឬការបញ្ជូនបែបនេះត្រូវបានកម្រិតត្រឹមការពិនិត្យលើដីកាពាក់ព័ន្ធប៉ុណ្ណោះ។

លេខ៩៨-៨១២១៣ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២១ កក្កដា ១៩៩៨

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា២០៦។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការបើកសវនាការនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ ជាពិសេស ការពិនិត្យឡើងវិញទៅលើភាពស្របច្បាប់ពេញលេញនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលខ្លួនបានទទួល។

មាត្រា ២៦៦៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចំពោះគ្រប់ដីកាសម្រេចទាំងអស់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបាន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ក្នុងការវាយតម្លៃ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អង្គបុរេជំនុំជម្រះគួរពិនិត្យលើកត្តាមួយចំនួនដូចជា៖ នីតិវិធីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបានបំពេញ មុនពេលចេញដីកាឃុំខ្លួន ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃអង្គហេតុទាំងឡាយដើម្បីបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ថាតើកាលៈទេសៈដែលត្រូវបានយកមកសំអាងដល់ការចេញដីកាឃុំខ្លួន នៅបន្តមានដល់សព្វថ្ងៃនេះដែរឬអត់ និងការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅក្នុងការអនុវត្តវិធាន៦៣(៣)។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត-.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៩។ រឿងក្តី អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច ឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៥។

នៅក្នុងករណីលើកលែងមួយចំនួន ចៅក្រមអាចពិចារណាលើមូលហេតុនៃការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនបានចែង៖ បើទោះបីជាវិធានបានចែងពីមូលដ្ឋានផ្សេងៗអាចអនុញ្ញាតឲ្យមានការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក៏អាចពិចារណាទៅលើមូលហេតុនាំឲ្យមានការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនបានចែង ប្រសិនបើចាំបាច់ ធានាក្នុងការអនុវត្តតាមគោលការណ៍ ដែលជាមូលដ្ឋានជាសារវ័ន្តនៃប្រព័ន្ធតុលាការ ប៉ុន្តែតែក្នុងករណីលើកលែងដែលមានអង្គហេតុ និងកាលៈទេសៈពិសេសៗ ដែលតម្រូវឲ្យមានការបកស្រាយសិទ្ធិ ក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ឲ្យបានទូលំទូលាយតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សារណាស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅលើភាពសម្ងាត់ សមភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៩ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។ រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះ-

ស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១ និង៧៣។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវបានកម្រិតចំពោះបញ្ហាយុត្តាធិការ៖ បណ្តឹងទាំងនេះ ជារួមមាន ការជំទាស់ទាក់ទងទៅនឹងគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព។ តែផ្ទុយទៅវិញ ការជំទាស់តវ៉ាទាក់ទងនឹងប្រភេទជាក់លាក់ នៃបទល្មើសសំខាន់ ឬទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ ត្រូវតែយកមកដោះស្រាយនៅក្នុងសវនាការ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៤ ដល់៤៧។ រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៩ ដល់៦២។

ការជំទាស់ផ្នែកយុត្តាធិការ ទៅនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ៖ ការជំទាស់តវ៉ាទាំងនេះ មិនកម្រិតត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះនោះទេ រួមមានការជំទាស់ទៅនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយសំអាងទៅលើការរំលោភលើគោលការណ៍ ដែលចែងថាជនជាប់ចោទមិនអាចត្រូវបាន គេកាត់ទោសទ្វេដងចំពោះបទល្មើសតែមួយ កង្វះយុត្តាធិការតាមរឿងក្តីទៅលើជនត្រូវចោទចំពោះបទល្មើសជាតិ និងកង្វះអានុភាពនៃការលើកលែងទោស និងការអនុគ្រោះទោស ស្តីពីសមត្ថកិច្ចតុលាការក្នុងការចោទប្រកាន់។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៥ ៦១ ៦៦ និង៧៦។

ការទទួលយកភស្តុតាង ដែលមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនមានយុត្តាធិការទូទៅ ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញលើបញ្ហា ទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃ ឬការទទួលយកភស្តុតាងបានទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ភាគីអាចជំទាស់ទៅនឹងការទទួលយកភស្តុតាង នៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការបាន។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងនឹងភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៤។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីការធ្វើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៦។ រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ភាពអាចទទួលយកបាន នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភស្តុតាង ដែលទំនងជាទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មករា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៨។

ការជំទាស់តវ៉ាទៅលើវិការៈ បានចោទប្រកាន់នៅក្នុងទម្រង់ នៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះមិន-

មែនជាបញ្ហាយុត្តាធិការទេ៖ ដូច្នេះ ការជំទាស់តវ៉ាទាំងនេះ មិនអាចលើកឡើងនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងទម្រង់នៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយបានទេ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧។ ប៉ុន្តែសូមមើលរឿងក្ដីអៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង-ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៣ ដល់៣៤ និងកថាខណ្ឌ៩០ ដល់៩៧ (ការពិនិត្យទៅលើដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ថា តើជនត្រូវចោទ បានទទួលការជូនដំណឹងគ្រប់គ្រាន់ពីចរិត នៃបទល្មើស ដែលបានចោទប្រកាន់នោះដែរឬអត់)។

ការបដិសេធសំណើសុំព័ត៌មាន ស្ដីពីភាពលម្អៀងដែលអាចមាន នៃបុគ្គលិករបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បានទេ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនមានយុត្តាធិការ បើកសវនាការសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបដិសេធសំណើរបស់ជនជាប់ចោទ សុំឲ្យផ្ដល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងភាពលម្អៀងដែលទំនងជាកើតមាន និងអត្ថិភាពសំខាន់ៗ នៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍របស់បុគ្គលិកនៃការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ ដោយហេតុថា បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍បែបនេះមិនមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងទេ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យផ្ដល់ព័ត៌មានអំពី DAVID BOYLE *អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៨ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១ និង១៧។*

បទដ្ឋានស្ដីពីការពិនិត្យឡើងវិញ លើបណ្ដឹងឧទ្ធរ-ណ៍ ការពិនិត្យឡើងវិញលើកំហុសអង្គច្បាប់ និងភាពសមហេតុផលនៃកំហុសអង្គហេតុ៖ នៅក្រោមករណីយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ កំហុសនៃអង្គច្បាប់ ដែលបានចោទប្រកាន់ ត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ ហើយកំហុសអង្គហេតុ ដែលបានចោទប្រកាន់ត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ នៅក្រោមបទដ្ឋាននៃភាពសមហេតុផល ដើម្បីសម្រេចថា គ្មានអ្នកវិនិច្ឆ័យដោយសមហេតុផល លើអង្គហេតុឈានដល់ការសម្រេចសេចក្ដី ទៅលើបញ្ហានេះបែបនេះឡើយ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀងសារី ខៀវសំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីភាពទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៤។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មានសុពលភាពរហូតដល់ពេលចេញសាលដីកា លើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍៖ ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចាត់ទុកថាមានសុពលភាព និងមានប្រសិទ្ធភាព

រហូតដល់ពេលចេញសេចក្តីសម្រេច លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការបដិសេធសំណើសុំ និងការបន្តឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៩។

មិនត្រូវជំទាស់តវ៉ានឹងសេចក្តីសម្រេច នៅក្នុងដីកា ដោយការដាក់សំណើសុំឡើងវិញនោះទេ៖ នីតិ-វិធីត្រឹមត្រូវ ដើម្បីដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខអង្គបុរជំនុំជម្រះ គឺបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងដីកា មិនមែនតាមរយៈសំណើសុំជាបន្តបន្ទាប់ ដែលលើកឡើងពីសំណើសុំដំបូង ដែលត្រូវបានដោះស្រាយរួចមកហើយនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងនឹងកស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៤(២)។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ២៦៦។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលដាក់ដោយរដ្ឋអាជ្ញា តាមរយៈក្រឡាបញ្ជីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បែបនេះអាចទទួលយកបាន។

លេខ08-81582 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ ឧសភា ២០០៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៨៥។ មាត្រានេះចែងអំពីការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចៅក្រមសម្រេចពីសេរីភាព និងការឃុំខ្លួន រួមទាំងសិទ្ធិដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់រដ្ឋអាជ្ញា។

មាត្រា ២៦៧៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រម-ស៊ើបសួរ ដោយជនជាប់ចោទ

ជនជាប់ចោទអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាដូចតទៅ៖

- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រា១៣៣ (ការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយជនជាប់ចោទ)*

- *ដីកាមិនព្រមប្រគល់វត្ថុ ដែលចាប់ទៅឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៦១ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកទៅឲ្យម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) និងមាត្រា២៤៨ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកទៅឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ)*

- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឲ្យធ្វើកោសលវិច័យ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រា១៦២ (ភាព-ចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ)*

- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឲ្យធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬសុំឲ្យធ្វើប្រតិកោសលវិច័យដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៧ នៃមាត្រា១៧០ (ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ) និង*

- *ដីកាស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដូចមានចែងក្នុងផ្នែកទី៥ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងផ្នែកទី៧ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការនៃជំពូកទី៣ (ស្តីពីវិធានការសន្តិសុខនិរន្តរាយ ក្នុងមាតិកាទី១ នៃគន្ថីនេះ និងមាត្រា២៤៩ (សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) នៃក្រមនេះ។*

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ការពន្យារការសម្រេចសេចក្តី ទៅលើសំណើសុំបង្កើតបានជាការបដិសេធ តាមការសន្មតមានលក្ខណៈវិជ្ជមាន - អាចបើកផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន៖ ការខកខាន របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចេញសេចក្តីសម្រេច ទៅលើសំណើសុំឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន បង្កើតបានជាការបដិ-

សេធ ដែលអាចនាំឲ្យមានការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បានក្នុងកាលៈទេសៈ ដែលការពន្យារបែបនេះបានដកហូតផលប្រយោជន៍របស់ជនជាប់ចោទ ដែលគេមានសិទ្ធិទទួលបាន ប្រសិនបើសំណើនេះត្រូវបានទទួលរួចមកហើយនោះ។ ការពន្យារបែបនេះបង្កើតបានជាការបដិសេធតាមការសន្មត។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីអ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៤។ រឿងក្ដីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យផ្អាក សវនាការសម្រេចអំពីបញ្ហាយុត្តាធិការ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥។

ភាគីអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ជំទាស់នឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបដិសេធសំណើសុំមានរបាយការណ៍ពីអ្នកជំនាញ៖ ដូច្នេះ ជាឧទាហរណ៍ ជនជាប់ចោទអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងការបដិសេធសំណើសុំ ឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ដើម្បីវាយតម្លៃអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការចូលរួមសវនាការ និងសមត្ថភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីចូលរួមនៅក្នុងការពារក្ដីរបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្ដីនួនជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការស្នើសុំឲ្យចាត់តាំងអ្នកជំនាញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១១២ និងកថាខណ្ឌ១៦។

ដើម្បីវាយតម្លៃ ទៅលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អង្គបុរេជំនុំជម្រះគួរពិចារណាទៅលើកត្ដាមួយចំនួន៖ ក្នុងនោះរួមមាន នីតិវិធីដែលបំពេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរមុននឹងចេញដីកាឃុំខ្លួន ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃអង្គហេតុ ដែលនាំមានការសម្រេចការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ថាតើកាលៈទេសៈដែលបានយកមកសំអាង នៅក្នុងការចេញសេចក្ដីសម្រេចនេះ នៅតែមានរហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះដែរឬអត់ និងការអនុវត្តឆន្ទានុសិទ្ធិ ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងការអនុវត្តវិធាន៦៣(៣)។

រឿងក្ដី នួនជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនជាបណ្ដោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា២០០៨ កថាខណ្ឌ៩។ រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៥។

ចៅក្រមអាចពិចារណា ទៅលើមូលហេតុនៃការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនបានចែងនៅក្នុងករណីលើកលែង៖ ទោះបីជាវិធានមានចែងពីមូលហេតុអាចអនុញ្ញាតឲ្យមានការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏អាចពិចារណាលើមូលហេតុ នាំឲ្យមានការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដែលមិនបានចែង ប្រសិនបើចាំបាច់ ធានាក្នុងការអនុវត្តតាមគោលការណ៍ជាសារវ័ន្ត ដែលជាមូលដ្ឋាននៃប្រព័ន្ធតុលាការ ប៉ុន្តែតែក្នុងករណីលើកលែងដែលមានអង្គហេតុ និងកាលៈទេសៈពិសេសៗ ដែលតម្រូវឲ្យមានការបកស្រាយសិទ្ធិ

នៅក្នុងការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ឲ្យបានទូលំទូលាយតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សារណាស្ដីពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ទៅលើភាពសម្ងាត់ សមភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៩ មិថុនា ២០១១កថាខណ្ឌ១០។ រឿងក្ដីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងទៅនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១ និង៧៣។

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវបានកម្រិតចំពោះបញ្ហាយុត្តាធិការ៖ បណ្ដឹងទាំងនេះ ជារួមមាន ការជំទាស់ទាក់ទងទៅនឹងគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព។ ផ្ទុយទៅវិញ ការជំទាស់តវ៉ា ទាក់ទងនឹងប្រភេទជាក់លាក់នៃបទល្មើសសំខាន់ ឬទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ ត្រូវតែយកមកពិភាក្សាដេញដោលនៅក្នុងសវនាការ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៤ ដល់៤៧។ រឿងក្ដីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ ៥៩ ដល់៦២។

ការជំទាស់ផ្នែកយុត្តាធិការ ទៅនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ៖ ការជំទាស់តវ៉ាទាំងនេះ ជារួមមាន ការជំទាស់ទៅនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយសំអាងទៅលើការរំលោភលើគោលការណ៍ដែលចែងថា ជនជាប់ចោទមិនអាចត្រូវបានកាត់ទោសទ្វេដង ចំពោះបទល្មើសតែមួយ កង្វះយុត្តាធិការតាមរឿងក្ដី ទៅលើជនត្រូវចោទចំពោះបទល្មើសជាតិ និងកង្វះអានុភាពនៃការលើកលែងទោស និងការអនុគ្រោះទោសស្ដីពីសមត្ថកិច្ចតុលាការ ក្នុងការចោទប្រកាន់ ប៉ុន្តែមិនកម្រិតត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះនោះទេ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៥ ៦១ ៦៦ និងកថាខណ្ឌ៧៦។

ការទទួលយកភស្តុតាង ដែលមិនអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនមានយុត្តាធិការទូទៅ ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញ ទៅលើបញ្ហាទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃ ឬការទទួលយកភស្តុតាងបានទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ភាគីអាចជំទាស់តវ៉ាទៅនឹងការទទួលយកភស្តុតាង នៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងទៅនឹងភស្តុតាង ដែលទទួលបាន ដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ ២៦។ រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីភស្តុតាង ដែលទំនងជាទទួលបាន ដោយ

ការធ្វើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ២០។ រឿងក្តីខៀវ សំផនៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីកស្តុតាង ដែលទំនងជាទទួលបាន ដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មករា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៨។

ការជំទាស់តវ៉ាទៅលើវិការៈ នៅក្នុងទម្រង់នៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅស៊ើបសួរ មិនមែនជាបញ្ហាយុត្តាធិ-ការទេ៖ ដូច្នេះ ការជំទាស់តវ៉ាទាំងនេះមិនអាចលើកឡើង នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងទម្រង់ជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះ-ស្រាយបានទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧។ ប៉ុន្តែសូមមើលរឿងក្តីអៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង-ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៣ ដល់៣៤ និងកថាខណ្ឌ៩០ ដល់៩៧ (ការពិនិត្យទៅលើដីកាដំណោះ-ស្រាយ ដើម្បីកំណត់ថា តើជនត្រូវចោទបានទទួលនូវការជូនដំណឹងគ្រប់គ្រាន់ពីចរិត នៃបទល្មើស ដែលបានចោទប្រកាន់នោះដែរឬអត់)។

ការបដិសេធសំណើសុំព័ត៌មាន ស្តីពីភាពលម្អៀងដែលអាចមាន នៃបុគ្គលិករបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានទេ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនមានយុត្តាធិការ បើកសវនាការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបដិសេធសំណើរបស់ជនជាប់ចោទសុំឲ្យផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងភាពលម្អៀងដែលទំនងជាកើតមាន និងអត្ថិភាពសំខាន់ៗនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍ របស់បុគ្គលិក នៃការិយាល័យ សហចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយហេតុថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បែបនេះ មិនមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនោះទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យផ្តល់ព័ត៌-មាន អំពីDAVID BOYLE អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៨ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១ និង១៧។

ការពិនិត្យឡើងវិញ ទៅលើបទដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធ-រណ៍ ចំពោះកំហុសអង្គច្បាប់ និងភាពសមហេតុផលចំពោះកំហុសអង្គហេតុ៖ នៅក្រោមយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ កំហុសអង្គច្បាប់ដែលបានចោទប្រកាន់ត្រូវបានពិនិត្យជាថ្មីឡើងវិញ ហើយកំហុសអង្គហេតុ ដែលបានចោទប្រកាន់ត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ នៅក្រោមបទដ្ឋាននៃភាពសមហេតុ-ផល ដើម្បីសម្រេចថា មិនមានអ្នកវិនិច្ឆ័យដ៏សម-ហេតុផល លើអង្គហេតុអាចនាំឲ្យឈានដល់ការសម្រេចសេចក្តីទៅលើបញ្ហានេះដូច្នេះឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីភាពទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹង

រដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៤។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មានសុពលភាព រហូតដល់ពេលចេញនូវសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍៖ ដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចាត់ទុកថាមានសុពលភាព និងមានប្រសិទ្ធភាព រហូតដល់ពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ លើការបដិសេធសំណើសុំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៩។

មិនត្រូវជំទាស់តវ៉ានឹងសេចក្ដីសម្រេច នៅក្នុងដីកាតាមរយៈការដាក់សំណើសុំ ឡើងវិញនោះទេ៖ នីតិវិធីត្រឹមត្រូវ ដើម្បីដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺជាការធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងទៅនឹងសេចក្ដីសម្រេច នៅក្នុងដីកា ពោលគឺមិនមែនតាមរយៈសំណើសុំក្រោយៗ ដែលលើកឡើងដដែលៗ ពីសំណើសុំដំបូង ដែលត្រូវបានដោះស្រាយ តាមលំដាប់លំដោយរួចមកហើយនោះទេ។

រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងនឹងកស្ដុតាង ដែលទទួលបានដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២០។

រឿងក្ដីដែលមានជនត្រូវចោទច្រើននាក់៖ សិទ្ធិប្ដឹងឧទ្ធរណ៍៖ ក្នុងករណីបែបនេះ ជនត្រូវចោទម្នាក់ៗអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់ទៅនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលប៉ះពាល់ដល់ជនត្រូវចោទដោយមិនគិតថា តើដីកានោះគឺជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំ ដែលបានដាក់ដោយជនត្រូវចោទរូបនោះ ឬថាតើសំណើសុំត្រូវបានយោងទៅដីកានោះ ឬយ៉ាងណានោះទេ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងនឹងកស្ដុតាង ដែលទទួលបាន ដោយអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៨។
រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីកស្ដុតាង ដែលទំនងជាទទួលបាន ដោយការធ្វើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មករា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចវាយតម្លៃថាតើខ្លួនបានទទួលសំណុំរឿងស្របច្បាប់ តាមរយៈសាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទៅលើដីកាដំណោះស្រាយដែរឬអត់៖ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនមានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យមើលសេចក្ដីសម្រេច របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះឡើងវិញ ក៏ដោយក៏អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មានកាតព្វកិច្ចវាយតម្លៃថាតើ ខ្លួនបានទទួលសំណុំរឿងដោយស្របច្បាប់ដែរឬទេ តាមរយៈសាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើដីកាដំណោះស្រាយ ដែលបានតម្កល់ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ និងថាតើសេចក្ដីសម្រេចទាំងនោះ

មានកំហុសនីតិវិធី ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ភាពស្របច្បាប់ ចំពោះការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដោយយោងតាមផ្នែកស្តីពីការឃុំខ្លួន នៃសេចក្តីសម្រេចទាំងនេះ។

រឿងក្តីនួន ជា ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៦ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ២១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣ ៦៥ និងវិធាន៧៤។ វិធាន៧៤(៣) គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៦៧ លើកលែងតែចំណុចដែលវិធាននេះអនុញ្ញាតឲ្យជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកា និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលតម្កល់យុត្តាធិការរបស់អ.វ.ត.ក ដែលសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឲ្យប្តឹងទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដើម្បីធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ ដែលសម្រេចទាក់ទងនឹងវិធានការការពារ និងសម្រេចប្រកាសទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍តវ៉ានឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏មានចែងក្នុងវិធាន៦៤(៤) ផងដែរ និងសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ក៏មានចែងនៅក្នុងវិធាន៦៥(១)។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការបដិសេធជាទូទៅ នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចបដិសេធ ឬសម្រេចដកហូត៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បែបនោះនឹងត្រូវបានច្រានចោល លើកលែងតែវាមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ65-90080 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ កក្កដា ១៩៦៥ (ដីកាសម្រេចបដិសេធ)។ លេខ70-91964 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មករា១៩៧១ (ដីកាសម្រេចដកហូត)។

ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូន ដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ៖ ឧទាហរណ៍នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលអាចទទួលយក រួមមានដីកាសម្រេចដោយប្រយោល ច្រានចោលសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញ និងដីកាសម្រេចដោយប្រយោលទទួលយកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលការទទួលយកនេះ ត្រូវបានជំទាស់តវ៉ា។

លេខ66-93616 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៣ តុលាការកំពូលបារាំង ២ ឧសភា ១៩៦៧ (ដីកាបញ្ជូនដែលស្មុគស្មាញ និងការច្រានចោល

សំណើសុំ ឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញ)។ លេខ 82-90109 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៨ តុលា-ការកំពូលបារាំង ១៤ ធ្នូ ១៩៨២ (ដីកាសម្រេចទទួលយកដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី)។

អំណាចរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ ក្នុងការចេញដីកាសម្រេចមិនទទួលយក៖ ប្រធានអាចចេញដីកាបែបនេះ តាមការផ្ដួចផ្ដើមរបស់ខ្លួនលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

លេខ98-80446 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ មករា ១៩៩៨។

ដីកាសម្រេច ដែលចេញដោយប្រធានសភាស៊ើបសួរ ជាទូទៅមិនអាចជាកម្មវត្ថុ នៃការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បានទេ៖ ប្រធានអាចសម្រេចបែបនេះបាន លើកលែងតែសេចក្ដីសម្រេចពាក់ព័ន្ធ អាចប្រឡាក់ប្រឡូកទៅដោយការបំពានលើអំណាច។

លេខ03-85240 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២២២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ វិច្ឆិកា ២០០៣ (ដីកាសម្រេចរបស់ប្រធានមិនអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន)។ លេខ07-80929ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មេសា ២០០៧ (ការបំពានលើអំណាច)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** គឺមាត្រា១៨៦។ មាត្រាទាំងនេះផ្ដល់អំណាចឲ្យជនត្រូវចោទប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចៅក្រមសម្រេចអំពីសេរីភាពនិងការឃុំខ្លួន។

មាត្រា ២៦៨៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាដូចតទៅ៖

- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រា១៣៤ (ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី)*
- *ដីកាមិនព្រមស៊ើបសួរ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៤ នៃមាត្រា១៣៩(ការបញ្ជូនបណ្ដឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា)*
- *ដីកាកំណត់ចំនួនប្រាក់កក់ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រា១៤០(ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក)*
- *ដីកាប្រកាសមិនទទួលពាក្យប្ដឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៤ នៃមាត្រា១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក) នៃក្រមនេះ*
- *ដីកាផ្ដន្ទាទោសដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១៤១ (បណ្ដឹងដោយបំពាន ឬបណ្ដឹងដោយអូសបន្លាយពេលវេលា)*
- *ដីកាមិនព្រមប្រគល់សងវត្ថុដែលចាប់យកទៅម្ចាស់ដើមវិញ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១៦១ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) និងមាត្រា២៤៨ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ)*
- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រា ១៦២ (ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ)*
- *ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬសុំឱ្យធ្វើប្រតិកោសលវិច័យ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៧ នៃមាត្រា១៧០ (ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្ដីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ)*
- *ដីកាដំណោះស្រាយ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា២៤៧ (ដីកាដំណោះស្រាយ) នៃក្រមនេះ។*

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ការពន្យាពេល ក្នុងការចេញសេចក្តីសម្រេចលើសំណើ អាចបង្កើតបានជាការបដិសេធតាមការសន្មត-ភាគីអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន៖ ការខកខានរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងការសម្រេចលើសំណើឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន បង្កើតបានជាការបដិសេធ ដែលបើកផ្លូវឲ្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងកាលៈទេសៈដែលការពន្យាពេលនោះ ធ្វើឲ្យជនជាប់ចោទបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ ប្រសិនបើសំណើសុំនោះទទួលយកបាន។ ការពន្យារពេលដូច្នេះ បង្កើតបានជាការបដិសេធតាមការសន្មតលើពាក្យសុំ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីគ្រូពេទ្យជំនាញវិកលវិទ្យា អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ២៤។ រឿងក្តីអៀង-សារី៖ សំណើសុំផ្អាកសវនាការ លើយុត្តាធិការ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥។ រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩។

ការពិចារណាឡើងវិញ លើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែមានអំណះអំណាងជាក់លាក់៖ សំណើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរពិចារណាឡើងវិញលើភាពអាចទទួលយកបាន ចំពោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អំណះអំណាងទូទៅ ដូចជាការគ្រាន់តែអះអាងរបស់មេធាវីថាកូនក្តីរបស់ខ្លួនជាជនរងគ្រោះនៃអំពើធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ដោយគ្មានអំណះអំណាងជាក់លាក់ អំពីអ្នកដាក់ពាក្យសុំនីមួយៗ មិនអាចគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កំណត់ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យពិនិត្យឡើងវិញលើពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឲ្យពិចារណាឡើងវិញ អាចត្រូវបានសម្រេចរួមគ្នា ទោះបីជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនោះ ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមមូលដ្ឋានផ្សេងគ្នាក៏ដោយ៖ ក្នុងផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពនៃតុលាការ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធលើពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានពិនិត្យ និងសម្រេចរួមគ្នា ទោះបីជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនោះ ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមមូលដ្ឋានផ្សេងគ្នាក៏ដោយ ប្រសិនបើមានកំហុសឆ្គង ដែលជាមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងប្រសិនបើវាមានភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់ ដែលត្រូវបានច្រានចោល និងភាពអយុត្តិធម៌ ជាដុំកំភួននឹងកើត

ទេ និងការប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងការអនុវត្តវិធាន៦៣(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៩។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៩ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៥។

ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស ចៅក្រមអាចពិចារណាលើមូលដ្ឋានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនបានចែងៈ ទោះបីវិធានចែងពីមូលដ្ឋាន ដែលអាចឲ្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើប-សួរក៏ដោយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏អាចពិចារណាលើមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនបានចែងផងដែរ កាលណាមានភាពចាំបាច់ ដើម្បីធានា ការគោរពតាមគោលការណ៍គ្រឹះនៃប្រព័ន្ធតុលាការ ប៉ុន្តែអាចធ្វើបានតែក្នុងករណីលើកលែង ដែលអង្គហេតុ និងកាលៈទេសៈពិសេសតម្រូវឲ្យមានការបកស្រាយទូលាយ នូវសិទ្ធិនៃការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការរក្សាការសម្ងាត់ សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៩ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។ រឿងក្តីនួនជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.-ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១

ឡើងចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនបានលើកឡើងពីកំហុសឆ្គង ដែលកំណត់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើម-បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៥។

ភាគីអាចបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបដិសេធសំណើសុំរបាយការណ៍អ្នកជំនាញ៖ ដូច្នេះជនត្រូវចោទអាចបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើសំណើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរតែងតាំងអ្នកជំនាញ ដើម្បីវាយតម្លៃសម្បទារបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការចូលរួមក្នុងសវនាការ និងសមត្ថភាពក្នុងការចូលរួមដោយមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការការពាររឿងក្តីរបស់គាត់។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការតែងតាំងអ្នកជំនាញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២២ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១ ១២ និង១៦។

ការវាយតម្លៃ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ កត្តាដែលអង្គជំនុំជម្រះត្រូវពិនិត្យ៖ រួមមាននីតិវិធីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមុនពេលចេញដីកាសម្រេច ភាពគ្រប់-គ្រាន់នៃអង្គហេតុដែលគាំទ្រ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ថាតើមានកាលៈទេសៈជាមូលដ្ឋាននៃដីកាសម្រេច នៅមានរហូតដល់ថ្ងៃនេះឬ

និង៧៣។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឲ្យបង្គង់នីតិវិធី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ សីហា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ កំរិតត្រឹមតែបញ្ហាយុត្តាធិការ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំង ការជំទាស់ទៅនឹងគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព។ ផ្ទុយទៅវិញ ភាគីត្រូវតែលើកពីការជំទាស់ទៅនឹងវិសាលភាពជាក់លាក់នៃបទល្មើសសំខាន់ៗ ឬទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងសវនាការ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៤-៤៧។ រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កុម្ភៈ ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៩-៦២។

ការជំទាស់នឹងយុត្តាធិការ នៃដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ៖ ករណីបែបនេះ រួមបញ្ចូលទាំងការជំទាស់នឹងដីកាសម្រេច របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយផ្អែកលើការរំលោភលើគោលការណ៍ ដែលចែងថា ជនជាប់ចោទមិនអាចត្រូវបានជំនុំជម្រះពីរដងចំពោះបទល្មើសតែមួយ ការគ្មានយុត្តាធិការលើបុគ្គល និងការគ្មានប្រសិទ្ធភាពលើការលើកលែងទោស ទៅលើលទ្ធភាពរបស់តុលាការក្នុងការចោទប្រកាន់។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៥ ៦១ ៦៦ និង៧៦។

ភាគីមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងសេចក្តីសម្រេចលើភាពអាចទទួលយក នៃភស្តុតាងបានទេ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មិនមានយុត្តាធិការទូទៅ ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញលើបញ្ហា ដែលទាក់ទងទៅនឹងការវាយតម្លៃ ឬភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងបានទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ភាគីអាចជំទាស់នឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៤។ រឿងក្តីអៀងធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភស្តុតាងដែលទំនងជាទទួលបាន ពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ ធ្នូ ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៤។ រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មករា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៨។

ការជំទាស់លើវិការៈ ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ មិនមែនជាបញ្ហាយុត្តាធិការទេ៖ ដូច្នេះភាគី

មិនអាចលើកបញ្ហានេះ ចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងទម្រង់ជាបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយបានទេ។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍អំពីដីកាដំណោះស្រាយ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧។ ប៉ុន្តែ ចូរអានរឿងក្ដីអៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៣-៣៤ និង៩០-៩៧ (ការពិនិត្យដីកាបញ្ជូនរឿង ទៅជំនុំជម្រះដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ថា ជនត្រូវចោទបានទទួលសេចក្ដីជូនដំណឹងគ្រប់គ្រាន់ អំពីបទល្មើស ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់)។

ភាគីមិនអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើសុំព័ត៌មាន អំពីភាពលម្អៀងរបស់បុគ្គលិករបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនមានយុត្តាធិការ បើកសវនាការលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេច របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបដិសេធសំណើរបស់ជនជាប់-ចោទសុំព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងភាពលម្អៀងជាក់ស្ដែង និងសក្ដានុពលនៃអត្ថិភាពនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍ នៃបុគ្គលិករបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ ដោយសារវិធានផ្ទៃក្នុងមិនបានចែងយោងដល់បញ្ហានេះ។

រឿងក្ដី អៀង សារី៖ ព័ត៌មានអំពី DAVID BOYLE *អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៨ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១ និង១៧។*

សំណើសុំឲ្យពិចារណាឡើងវិញ លើពាក្យបានសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ៖ ក្នុងការពិនិត្យពាក្យសុំ ដើម្បីពិចារណាឡើងវិញ លើភាពអាចទទួលយកបានចំពោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិនិត្យមើលពាក្យសុំដើមដំបូងសារជាថ្មី ដើម្បីកំណត់ថាតើអ្នកដាក់ពាក្យសុំនេះបានចោទប្រកាន់ពីព្យសនកម្ម ដែលកើតចេញពីបទល្មើស ដែលបានចោទប្រកាន់ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះដែរឬទេ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងសំណើសុំឲ្យពិចារណាឡើងវិញ លើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

ការបដិសេធដីកាសម្រេច លើភាពអាចទទួលយកបានត្រូវបានអនុញ្ញាត កាលណាមានកំហុសអង្គហេតុអង្គច្បាប់៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះអាចបដិ-សេធចោល ដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរស្ដីពីភាពអាចទទួលយកបាន ចំពោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងករណី ដែលខ្លួនរកឃើញថា មានកំហុសអង្គហេតុ និង/ឬកំហុសអង្គច្បាប់។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យពិចារណាពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឡើងវិញ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៤។

ការពិចារណាឡើងវិញ លើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលគ្មានការជំទាស់អាចត្រូវបានពិចារណា ទៅលើកំហុសឆ្គងជាមូលដ្ឋាន ដែលតែងកើតមានជាទូទៅ៖ កាលណាភាគីមិនជំទាស់នឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងការបដិសេធលើពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី តុលាការដែលពិនិត្យករណីនេះ អាចពិចារណាលើកំហុសឆ្គងជាមូលដ្ឋាន ដែលជាមូលហេតុទូទៅនៃការបដិសេធលើពាក្យសុំទាំងអស់ ទោះបីជាពាក្យសុំទាំងនេះ បាន ឬមិនបានលើកឡើងពីកំហុសឆ្គងជាក់លាក់ ដើម្បីជៀសវាងនូវភាពអយុត្តិធម៌ជាដុំកំភួន និងធានាថាបុគ្គលស្រដៀងគ្នានេះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តមកលើដោយស្មើភាព។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៥។

ដីកាសម្រេចមានសុពលភាព រហូតដល់ពេលមានសេចក្តីសម្រេច លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ ដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបន្តមានសុពលភាព និងមានប្រសិទ្ធភាព រហូតដល់មានសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការបដិសេធសំណើ និងការបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អ.វ.ត.កអ.ប.ជ ៣ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២៩។

មិនត្រូវតវ៉ាចំពោះសេចក្តីសម្រេចក្នុងដីកា តាមរយៈការដាក់សំណើសុំសារជាថ្មីឡើយ៖ នីតិវិធីត្រឹមត្រូវ សម្រាប់ដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងចម្លើយ ក្នុងដីកានោះ មិនមែនតាមរយៈ ការដាក់សំណើជាបន្តបន្ទាប់ ដោយអះអាងដដែលៗនូវសំណើដំបូងៗ ដែលត្រូវបានសម្រេចរួចហើយក្នុងដីកានោះឡើយ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីកស្តុតាង ដែលទទួលបានពីអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ២០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៤(៤)។ វិធាន៧៤(៤) មានបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដូចគ្នាខ្លាំងទៅនឹងមាត្រា២៦៨។ ប៉ុន្តែចំណុចខុសគ្នាពីមាត្រា២៦៨ គឺវិធាន៧៤(៤) អនុញ្ញាតឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបដិសេធក្នុងករណី ដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកា ដែលបដិសេធពាក្យសុំកុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសលុបចោលកិច្ចស៊ើបសួរ និងដីកាពាក់ព័ន្ធនឹងវិធានការការពារ។ ផ្ទុយទៅវិញ

វិធានផ្ទៃក្នុង៧៤(៤) មិនបានអនុញ្ញាតឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ ដីកាពាក់ព័ន្ធនឹងការបង់ប្រាក់តម្កល់ដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬដីកាដែលដាក់ពិន័យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានបំពាន ឬយឺតយ៉ាវក្នុងការដាក់សំណើ (ចំពោះការពិន័យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធានផ្ទៃក្នុងមិនមានចែងអំពីដីកាទាំងនេះទេ)។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង និងរាល់ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍ខាងរដ្ឋប្បវេណីរបស់ខ្លួន៖ ករណីនេះរួមបញ្ចូលទាំង ដីកាប្រកាសមិនទទួលយកដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដីកាត្រូវតែបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ជាជាងចរិតលក្ខណៈជារដ្ឋបាល។

D. 1933. 1. 127*តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មីនា ១៩៣២ (ដីកាដែលប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍រដ្ឋប្បវេណី)។ លេខ*92-84778 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ មេសា ១៩៩៣។*

ដីកាត្រូវតែបង្កការខូចខាត ដោយផ្ទាល់ដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ ដីកាបែបនេះទើបស្របច្បាប់។

*លេខ*69-91612 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦២ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ ធ្នូ ១៩៦៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៨៦។ មាត្រានេះផ្ដល់អំណាចឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចៅក្រមដែលសម្រេចពីសេរីភាពនិងការឃុំខ្លួន។

មាត្រា ២៧១៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនអាចកំណត់ពីភាពចាំបាច់ ភាពសមស្រប នៃដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះឡើយ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនមានយុត្តាធិការក្នុងការកំណត់ថាតើដំណើរការនីតិវិធី ចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ គ្មានភាពចាំបាច់ ឬមិនសមហេតុផលឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យមានការលាតត្រដាងឯកសារទាំងអស់ នៅក្នុងរឿងក្តី អ.ប.ជ ០៨ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៩ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩។

បទដ្ឋាននៃការពិនិត្យឡើងវិញលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ ការពិនិត្យសារជាថ្មី ទៅលើកំហុសឆ្គងអង្គច្បាប់ និងបទដ្ឋាននៃភាពសមស្របស្តីពីកំហុសឆ្គងអង្គហេតុ៖ តាមករណីយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិ ការចោទប្រកាន់ពីកំហុសឆ្គងអង្គច្បាប់ ត្រូវបានពិនិត្យសារជាថ្មី ហើយកំហុសឆ្គងខាងអង្គហេតុ ត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញស្របតាមបទដ្ឋាន ស្តីពីភាពសមស្រប ដើម្បីកំណត់ថា មិនមានអ្នកវិនិច្ឆ័យសេចក្តីដោយសមហេតុផល ទៅលើអង្គហេតុ អាចនាំឲ្យឈាន ដល់ការសម្រេច លើការស្វែងរកការពិតលើបញ្ហានេះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣៤។

មិនអាចចេញដីកាបង្គាប់ ឲ្យមានកិច្ចអ្វីបន្ថែមទេ៖ តួនាទីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ កម្រិតត្រឹមតែសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះនេះមិនមានសិទ្ធិអំណាចបង្គាប់ ឲ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីការសួរយកចម្លើយ ទាក់ទិននឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២១ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ១៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៣។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នានឹងមាត្រា២៧១ ប៉ុន្តែវិធានបានកំណត់ពីប្រភេទបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ ដែលអាចទទួលយកបាន។

មាត្រា ២៧៨៖ សាលដីកាដែលសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន

ក្នុងរឿងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន សាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចចេញ នៅក្នុងរយៈពេល ១៥(ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណុំរឿង នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ បើផុតរយៈពេលនេះ ជនត្រូវចោទត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលបានចេញបង្គាប់ឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ឬក្នុងករណីមានកាលៈទេសៈ ដែលមិនអាចទស្សន៍ទាយបានជាមុន ឬមិនអាចជំនះបាននោះ បង្កជាឧបសគ្គមិនឱ្យប្រកាសសាលដីកាបាននៅក្នុងរយៈពេលនេះ។

កាលណាសភាស៊ើបសួរបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន សភាស៊ើបសួរត្រូវសំអាងហេតុនៅក្នុងសាលដីការបស់ខ្លួន ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន។

សំណុំរឿងត្រូវបង្វិលជាបន្ទាន់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ក្រោយពីបានអនុវត្តសាលដីការួច។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ក្នុងការថ្លឹងថ្លែងរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងពីមូលហេតុរវាងការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិរបស់បុគ្គលក្នុងការមានសេរីភាព។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងសេចក្តីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការស្តីអំពីការឃុំខ្លួន និងត្រូវបានចេញអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាមៗស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលបង្ហាញខ្លួនជាលើកដំបូង៖ ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួននៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង នៅចំពោះមុខនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវបន្តស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួនរហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះ ចេញសេចក្តីសម្រេចដរាបណាអាជ្ញាតុលាការ មានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់សម្រាប់ឃុំខ្លួន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាមៗស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៩។

ការបន្តថិរវេលាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបន្ទាប់ពីដីកាដំណោះស្រាយ មិនចំណុះឲ្យពេលវេលាផ្សេងទៀតទេ៖ ដីកាសម្រេចបន្តថិរវេលាឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន បន្ទាប់ពីការចេញដីកាដំណោះស្រាយ មិនចំណុះក្រោម រយៈវេលាកំណត់ផ្សេងទៀត អំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។ មិនមានការកម្រិតរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអតិបរមាបីឆ្នាំ សម្រាប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ៖ ដីកាសម្រេចបន្តថិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ក្នុងករណីដែលត្រូវបានចេញអមជាមួយនឹងដីកាដំណោះស្រាយ។ សិទ្ធិជាមូល-ដ្ឋាន ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិ-ធម៌របស់ជនត្រូវចោទត្រូវបានបំពាន ដោយការយឺតយ៉ាវក្នុងការផ្តល់សំអាងហេតុ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១២។

ការដោះលែងភ្លាមៗ មិនអាចជួសជុលការយឺត-យ៉ាវ ក្នុងការផ្តល់សំអាងហេតុទេ៖ កាលណាដីកាបន្តថិរវេលាឃុំខ្លួន មិនមានសំអាងហេតុការដោះលែងភ្លាមៗ មិនអាចជាឧបាស្រ័យសមស្របនៃកំហុសឆ្គងអង្គច្បាប់ទេ។ ឧបាស្រ័យអាចត្រូវបានលើកយកមកដោះស្រាយ នៅចុងបញ្ចប់នៃការជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១២។

ការចេញដីកាដាច់ដោយឡែក ពីសំអាងហេតុមិនអាចចាត់ទុកជាការបំពានបានទេ៖ ការកំណត់ថាតើការចេញសេចក្តីសម្រេច មុននឹងចេញសំអាង-ហេតុតាមក្រោយ បង្កើតបានជាការបំពាននីតិវិធី តែក្នុងករណី ដែលសេចក្តីសម្រេច និងសំអាង-ហេតុត្រូវបានចេញខុស ពីអំឡុងពេល ដែលបានកំណត់ដោយវិធានផ្ទៃក្នុង។ ក្នុងករណីដែលសេចក្តីសម្រេច និងសំអាងហេតុត្រូវបានចេញក្នុងអំឡុងពេល ដែលវិធានអនុញ្ញាតឲ្យ បញ្ហាដែលចេញខុសពេលគ្នាមិនមែនជាកំហុសទេ។

រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងសា-ទុក្ខភ្លាមៗសុំឲ្យដោះលែង ជាបន្ទាន់ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៨(២) ៧៧(១៤) និង៧៧(១៥)។ វិធាន៧៧(១៥) គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៧៨ លើកលែងតែវិធាននេះកម្រិតត្រឹមតែស្ថានភាព ដែលដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបង្គាប់ឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទ ឬលើកលែងការចោទប្រកាន់ និងព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងសុំឲ្យផ្អាកនីតិវិធី។ ក្នុងស្ថានភាពផ្សេងទៀតវិធាន៦៨(២) (ការឃុំខ្លួនកាលណាមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ)

ឬវិធាន៧៧ (បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដទៃទៀតប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន) អនុវត្តជាទូទៅ។ វិធាន៧៧(១៤) ចែងថារាល់សេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ត្រូវតែមានយុត្តិកម្មសម្រាប់បន្តការឃុំខ្លួន៖ ការឃុំខ្លួនរាប់បញ្ចូលទាំងការឃាត់ខ្លួន ក្នុងគេហដ្ឋានផងអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាតាមទំនើងចិត្ត ប្រសិនបើរដ្ឋមិនអាចបញ្ជាក់ពីមូលដ្ឋានជាក់លាក់ ជាយុត្តិកម្មនៃការបន្តការឃុំខ្លួន។

> *រឿងក្ដីKWOKទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៩.៣ រឿងក្ដីABBASSIទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ មីនា ២០០៧ កថាខណ្ឌ ៨.៤ តំហាត់លំនៅ។*

ការឃុំខ្លួនត្រូវតែស្របច្បាប់ សមហេតុផល និងមានការចាំបាច់៖ សិទ្ធិក្នុងការមានសេរីភាពតម្រូវឲ្យមានកាលៈទេសៈនៃការឃុំខ្លួន ដែលត្រូវតែស្របច្បាប់ សមហេតុផល និងចាំបាច់គ្រប់កាលៈទេសៈ ដូចជាដើម្បីការពារការរត់គេចខ្លួន ការជ្រៀតជ្រែកភស្តុតាង ឬការប្រព្រឹត្តបទល្មើសសារជាថ្មី។

> *រឿងក្ដី KULOV ទល់នឹងប្រទេសគីហ្ស៊ីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.៣។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា៩(១) ៩(៣) ៩(៤) ១៤(២) និង ១៤(៣)(គ)។ ជាពិសេសមាត្រា៩(៣) ចែងថាវាមិនអាចជាវិធានទូទៅបានទេដែលតម្រូវថាត្រូវតែឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទក្នុងពេលរង់ចាំការជំនុំជម្រះក្ដី។ បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀតក្នុងមាត្រា៩ផ្ដល់ការធានាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការឃុំខ្លួនប៉ុន្តែមាត្រា១៤(២) ចែងពីសច្ចធារណ៍និរទោស និងមាត្រា១៤(៣) សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្ដីដោយមិនការពន្យាពេលមិនសមហេតុផល។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួន មុនសវនាការលើអង្គសេចក្តី៖ ចៅក្រមត្រូវតែផ្តល់យុត្តិកម្ម លើហេតុផលលើការបន្តការឃុំខ្លួនមុនសវនាការ លើអង្គសេចក្តីលើបញ្ហាសេរីភាព និងការឃាត់ខ្លួន។

លេខ92-85534 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ មករា ១៩៩៣។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៤៥-១។ មាត្រានេះចែងពីការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីដែលរួមទាំងមូលហេតុ នៃការបន្តរយៈពេលឃុំខ្លួនផងដែរ។

មាត្រា ២៧៩៖ ភាពមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យបណ្ដឹងសុំមោឃកម្ម

សភាស៊ើបសួរអាចប្រកាសមិនទទួលពាក្យបណ្ដឹងសុំឱ្យមោឃកម្មនៅក្នុងករណីដូចតទៅ៖

- *ពាក្យប្ដឹងសុំគ្មានសំអាងហេតុ*
- *ពាក្យប្ដឹងសុំទាក់ទងនឹងដីកាដែលអាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន*
- *ពាក្យប្ដឹងសុំគ្មានមូលកភាពយ៉ាងជាក់ស្ដែង*

សេចក្ដីសម្រេចរបស់សភាស៊ើបសួរមិនអាចតវ៉ាបានទេ

កាលណាពាក្យប្ដឹងសុំត្រូវបានប្រកាសមិនអាចទទួលបានទេ សំណុំរឿងត្រូវបង្វិលភ្លាមទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ខ្លឹមសារនៃសំណើសុំមោឃភាព៖ សំណើសុំមោឃភាពត្រូវតែបញ្ជាក់ពីវិការៈនីតិវិធី។ វិការៈនេះត្រូវតែជាការបំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់បណ្ដឹង។

រឿងក្ដីនួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការបដិសេធសំណើសុំមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨កថា ខណ្ឌ៣៤-៣៥។

ការរំលោភលើសិទ្ធិ ក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធនយោបាយ៖ ការរំលោភលើសិទ្ធិ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយបង្កើតបានជា វិការៈនីតិវិធី ហើយអាចធ្វើឲ្យកិច្ចស៊ើបសួរ ឬកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្លាយទៅជា មោឃៈបាន។

រឿងក្ដីនួន ជា៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការបដិសេធមោឃភាពអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៤០។

ត្រូវតែបង្ហាញពីព្យសនកម្ម កាលណាគ្មានការរំលោភលើច្បាប់៖ កាលណាវិធានផ្ទៃក្នុងមិនបានចែងថា វិការៈនីតិវិធីក្លាយជាមោឃៈ និងកាលណាគ្មានការរំលោភលើសិទ្ធិ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ម្ចាស់បណ្ដឹងត្រូវតែ

បង្ហាញថា ផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួនរងនូវការខូច-ខាតពីវិការៈនីតិវិធី។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការបដិសេធមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៤២។ រឿងក្តីអៀង-ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការសុំមោឃភាព កិច្ចស៊ើបសួរ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៥ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ២១។

ភស្តុតាងមិនអាចទទួលយក ដោយស្វ័យប្រវត្តិបានទេ៖ ប្រសិនបើភស្តុតាងត្រូវបានប្រមូលតាមវិធីដែលរំលោភ លើសិទ្ធិភស្តុតាងនេះមិនមែនមិនអាចទទួលយកបាន ដោយស្វ័យប្រវត្តិទេ។ កត្តាដែលត្រូវយកមកពិចារណា ជារួមមានវិធីប្រមូលយកភស្តុតាង ភាពអាចជឿជាក់បាន នៃភស្តុតាង និងផលប៉ះពាល់ ទៅលើសុចរិតភាព នៃដំណើរការនីតិវិធី។

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីសំណើសុំបដិសេធមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៦ សីហា ២០០៨ កថា ខណ្ឌ២១។

សំណើសុំមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរ និងកិច្ចទាំងអស់របស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានបដិសេធ៖ នីតិវិធីមោឃភាពត្រូវបានកំណត់ ដើម្បីធ្វើមោឃភាពលើផ្នែកជាក់លាក់ណាមួយ នៃដំណើរការនីតិវិធីដែល ធ្វើឲ្យខូចប្រយោជ៍ របស់ជនត្រូវចោទមិនមែន សម្រាប់ការធ្វើមោឃភាព កិច្ចស៊ើបសួរជាទូទៅទេ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំមោឃភាពអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ ២៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៦(៤) និង៧៦(៧)។ វិធាន៧៦(៤) គឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា២៧៩ លើកលែងតែវិធាន៧៦ (៤) នេះចែងបញ្ជាក់បន្ថែមថាពាក្យសុំមិនអាចទទួលយកបានទេប្រសិនបើមិនមាន "មូលហេតុគ្រប់គ្រាន់"។ វិធាន៧៦(៧) ចែងតម្រូវឲ្យភាគីដាក់សំណើសុំមោឃភាពឲ្យបានមុនដីកាដំណោះស្រាយ។ បើក្រោយរយៈពេលនេះវិការៈនីតិវិធីត្រូវបានចាត់ទុកថាបានជួសជុលរួច និងសំណើសុំមោឃភាពត្រូវបានចាត់ទុកថាគ្មានសុពលភាព។

មាត្រា ២៨០៖ អានុភាពនៃមោឃកម្ម

កាលណាបានទទួលបណ្តឹងសុំមោឃកម្មចំពោះកិច្ច ឬលិខិតណាមួយនៃនីតិវិធី ប្រសិនបើ សភាស៊ើបសួរយល់ព្រមតាមពាក្យប្តឹងសុំនេះសភាស៊ើបសួរសម្រេច ថាតើមោឃកម្មនេះ ត្រូវធ្វើទៅលើកិច្ច ឬលិខិតផ្សេងទៀតដែរឬទេ។

កិច្ចឬលិខិត ដែលត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈត្រូវដកចេញពីសំណុំរឿង ហើយតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ឧបាស្រ័យនៃមោឃភាពដំណើរការនីតិវិធី ដែលជាបញ្ហាសារធាតុ៖ មោឃភាពផ្នែកសំខាន់មួយនៃដំណើរការនីតិវិធី ដែលជាបញ្ហាសារធាតុអាចនាំឲ្យកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូល ក្លាយទៅជាមោឃៈ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវកំណត់ អំពីឧបាស្រ័យសម្រាប់វិការៈនីតិវិធី ដែលបានរកឃើញទៅតាមករណីនីមួយៗ។ មោឃភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូលមិនរារាំងការដាក់ឯកសារ/ភស្តុតាងថ្មី និងគ្មានប្រឡាក់ប្រឡូក ដែលកើតចេញពីកិច្ចស៊ើបសួរថ្មីចូលក្នុងសំណុំរឿងឡើយ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការសុំមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៥ មិថុនា ២០១០ កថាខណ្ឌ២៦-២៧។

សំណើសុំមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូល និងកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានបដិសេធ៖ នីតិវិធីមោឃភាពត្រូវបានកំណត់ ដើម្បីធ្វើមោឃភាពផ្នែកជាក់លាក់ណាមួយនៃដំណើរការនីតិវិធី ដែលធ្វើឲ្យខូចប្រយោជន៍ របស់ជនត្រូវចោទមិនមែនសម្រាប់ធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរជាទូទៅទេ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីសំណើសុំមោឃភាព អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ ២៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៦(៥)។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែន ទៅនឹងមាត្រា ២៨០ លើកលែងតែវិធាន៧៦(៥) នេះចែងថាកាលណាមានតែផ្នែកមួយត្រូវបានទុកជាមោឃៈផ្នែក ដែលបានមោឃៈនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ ថាលុបចោលបន្ទាប់ពីបានទទួលច្បាប់ចម្លងដែលបញ្ជាក់ថា ចម្លងត្រឹមត្រូវ និងទាំងស្រុងតាមដីកាឬកិច្ចដើម ហើយគេបានហាមឃាត់មិនឲ្យមានការទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានណា មួយចេញពី

កិច្ចឬដីកា ឬចេញពីផ្នែក ដែលលុបចោលនោះមកប្រឆាំងភាគីនោះឡើយដោយភាគី ដែលចូលរួមក្នុងកិច្ចដែលជាកម្មវត្ថុនៃនីតិវិធីនៃការដាក់វិន័យ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

សភាស៊ើបសួរត្រូវតែកំណត់រាល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដែលមានទំនាក់ទំនង រវាងមូលហេតុទៅនឹងដំណើរការនីតិវិធីដែលរងការជំទាស់៖ សភាស៊ើបសួរត្រូវតែប្រកាសមោឃភាពរាល់កិច្ចស៊ើបសួរ ដែលកើតចេញពីកិច្ច ដែលត្រូវបានប្រកាសថាមោឃៈ និងអសារឥតការ។

លេខ69-91071 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មិថុនា ១៩៦៩។

អានុភាពនៃមោឃភាព នៃកិច្ចអង្កេតបឋម៖ អានុភាពនេះមិននាំឲ្យមានមោឃភាព ទៅលើដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ដែលផ្អែកលើឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងនីតិវិធីដទៃទៀតឡើយ។

លេខ94-83490 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ តុលា ១៩៩៤។

អានុភាពនៃមោឃភាពនៃកិច្ច ឬដីកាមួយទៅលើផ្នែកដទៃទៀតនៃដំណើរការនីតិវិធី៖ សភាស៊ើបសួរអាចសម្រេចដោយឯករាជ្យ យកវិធានការស៊ើបសួរ ដែលចាំបាច់ដោយមិនគិតពីកិច្ច ឬដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតក៏បាន។

លេខ86-93988 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧០ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ តុលា ១៩៨៦។

កិច្ចដែលបានធ្វើមោឃភាព ត្រូវបានដកចេញពីសំណុំរឿង៖ ក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះគេមិនអាចទាញយកព័ត៌មានចេញពីកិច្ចទាំងនេះបានទេ។

លេខ01-81054 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៦ មករា ២០០២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា១៧៤ និងមាត្រា២០៦។ មាត្រាទាំងនេះចែងពីការដឹកនាំធ្វើសវនាការ ចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងដំណើរការនីតិវិធី និងអានុភាពរបស់វាក្នុងករណីមានមោឃភាព។

ការជំនុំជម្រះ

ផ្នែកនេះចែងពីសេចក្តីពន្យល់អំពីមាត្រាទាំងឡាយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មកម្ពុជាដូចខាងក្រោមនេះ៖

- មាត្រា ២៨៩ សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង
- មាត្រា ២៩១ របៀបប្តឹងទៅតុលាការ
- មាត្រា ២៩៩ ការបញ្ចូលនីតិវិធី
- មាត្រា ៣០៥ ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទតាមដីកាបញ្ជូនឬសាលដីកាបញ្ជូន
- មាត្រា ៣០៦ ការដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាពដោយឯកឯង
- មាត្រា ៣០៧ បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ
- មាត្រា ៣១១ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងពេលសវនាការ
- មាត្រា ៣១៣ ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- មាត្រា ៣១៥ ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី
- មាត្រា ៣១៦ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល
- មាត្រា ៣១៨ ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ
- មាត្រា ៣២១ ការវាយតំលៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ
- មាត្រា ៣២២ វិធានទាក់ទងនឹងភាគី ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ
- មាត្រា ៣២៥ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ
- មាត្រា ៣២៦ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី
- មាត្រា ៣៣០ ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ
- មាត្រា ៣៣២ ការបង្ហាញវត្ថុតាង
- មាត្រា ៣៣៩ ព័ត៌មានបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ
- មាត្រា ៣៤២ សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម
- មាត្រា ៣៥០ ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព
- មាត្រា ៣៥៥ ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ២៨៩៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង

សាលាដំបូងជំនុំជម្រះបទឧក្រិដ្ឋទមជ្ឈិម និងបទលហុ។ សាលាដំបូងសម្រេចជាក្រុមសមូហភាព ដែលមានចៅក្រម៣ (បី) រូបចំពោះបទឧក្រិដ្ឋព្រមទាំងបទមជ្ឈិម និងបទលហុ ដែលជាប់ទាក់ទង។

សាលាដំបូងសម្រេចជាចៅក្រមទោលចំពោះបទមជ្ឈិម និងបទលហុ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនអាចកំណត់ពីភាពចាំបាច់ភាពសមស្រប នៃដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះឡើយ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងគ្មានយុត្តាធិការ ក្នុងការកំណត់ថាតើដំណើរការនីតិវិធី ចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះមិន ឬមិនមានភាពចាំបាច់ឬមិនសមស្របឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យមានការលាត-ត្រដាងឯកសារទាំងអស់ នៅក្នុងរឿងក្តី អ.ប-.ជ ០៨ អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៥ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥។

សាលាក្តីត្រូវតែបដិសេធយុត្តាធិការ កាលណាការជំនុំជម្រះអាចនឹងបំពានលើវិធាននៃច្បាប់។

ការបំពានទ្រឹស្តីនីតិវិធី ត្រូវបានបកស្រាយតាមន័យចង្អៀត៖ ការបំពាននីតិវិធី ដែលតម្រូវឲ្យសាលាក្តីបដិសេធ ការអនុវត្តយុត្តាធិការគឺកម្រិតត្រឹមករណីទាំងឡាយ ដែលអំពើខុសច្បាប់ នឹងនាំឲ្យមានការ បំពានវិធាននៃច្បាប់ បើតុលាការជំនុំជម្រះជនជាប់ចោទ។ កាលណាការបំពានមិនចែង សម្រាប់តុលាការអន្តរជាតិទេ ទ្រឹស្តីនេះត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែករណី នៃអំពើទារុណកម្ម ឬការធ្វើបាបធ្ងន់ធ្ងរ និងតែងតែអនុវត្តចំពោះនីតិវិធីនៃការចាប់ខ្លួន និងការបញ្ជូនខ្លួនជនត្រូវចោទ។

រឿងក្តីឌុច៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត-.ក អ.ជ.ស.ដ ១៥ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៣៣។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ មិនមានវិធានណាមួយស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា២៨៩ ដោយផ្ទាល់ទេ។ ប៉ុន្តែ វិធាន៧៩ចែងពីបទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃដំណើរការនីតិវិធី ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងដកចេញនូវរាល់តួនាទីរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ លើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

មាត្រា ២៩១៖ របៀបប្តឹងទៅតុលាការ

ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌសាលាដំបូងត្រូវបានទទួលបណ្តឹងដោយ៖

- *ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ*
- *ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា*
- *កំណត់ហេតុស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមដែលធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញា*

គ្រប់បុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅ ចំពោះមុខតុលាការតាមនីតិវិធីណាមួយ ដូចខាងលើនេះមានឈ្មោះថាជនជាប់ចោទ។

ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើសអាចតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន នៅចំពោះមុខតុលាការប្រសិនបើខ្លួនពុំទាន់បានតាំងខ្លួននៅឡើយនៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។

មានឈ្មោះហៅថាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី គឺបុគ្គលគ្រប់រូបដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ ដែលត្រូវតែជួសជុលព្យសនកម្មដែលបណ្តាលឱ្យមានដល់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

គ្មានមូលដ្ឋានណាមួយ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឲ្យធ្វើវិសោធនកម្មលើដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះឡើយ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក៏មិនអាចពិចារណាលើវិការៈ នៃនីតិវិធីក្នុងដំណើរការនៃកិច្ចស៊ើបសួរដែរ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សេចក្តីណែនាំអំពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ៨ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ២។

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចទទួលសំណុំរឿង ទោះបីជា ស្ថិតក្នុងពេលរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយក្តី ៖ ការបញ្ជូនរឿងក្តី ពីអង្គបុរេជំនុំជម្រះ តាមសំអាងហេតុ នៃសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងទៅនឹង ដីកាដំណោះស្រាយមិនមានផលប៉ះពាល់ទៅលើការ រកឃើញរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលថាខ្លួនបានទទួលដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទត្រឹមត្រូវក្នុងករណី ដែលបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃពេលវេលាកំណត់ទាំងអស់។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១២ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០-១២។

ព្យសនកម្មពុំចាំបាច់ដោយផ្ទាល់ទេ៖ ព្យសនកម្មក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែមានលក្ខណៈ ជាបុគ្គល ប៉ុន្តែមិនចាំបាច់ដោយផ្ទាល់ទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។

ព្យសនកម្មលើសមាជិកគ្រួសារ៖ ព្យសនកម្មត្រូវតែមានលក្ខណៈជាបុគ្គល ប៉ុន្តែក្រោមកាលៈទេសៈពិសេសជាក់លាក់ អាចត្រូវបានបង្កដោយការអន្តរាយទៅលើសមាជិកគ្រួសារ។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស- .ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។

ភស្តុតាងបញ្ជាក់ ពីព្យសនកម្មផ្ទាល់លើសមាជិកគ្រួសារសាច់ឆ្ងាយ៖ ក្នុងករណី លើកលែងតែជនរងគ្រោះ ដែលជាសមាជិកគ្រួសារសាច់ឆ្ងាយ អាចបង្ហាញពីព្យសនកម្មផ្ទាល់ ពីបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ ប្រសិន ភាគីអាចបង្ហាញពីចំណងសាច់ញាតិ និងចំណងទាក់ទងពិសេសបាន។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤៣។

ព្យសនកម្មត្រូវតែកើតចេញ ដោយផ្ទាល់ពីអំពើរបស់ជនជាប់ចោទ៖ អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែបង្ហាញថា ព្យសនកម្មគឺលទ្ធផលផ្ទាល់ នៃបទល្មើសរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលកំពុងត្រូវបានស៊ើបសួរ។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤៧។

ការបដិសេធចោលពាក្យសុំ ដែលមិនបានបង្ហាញពីព្យសនកម្មដោយផ្ទាល់៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបដិសេធពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើខ្លួន ពិនិត្យឃើញថាពាក្យសុំមិនបានបង្ហាញថា ព្យសនកម្មកើតចេញដោយផ្ទាល់ពីបទល្មើសរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលរងការចោទប្រកាន់។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៨។

ជនរងគ្រោះ ដែលចោទប្រកាន់ ពីអង្គហេតុថ្មី៖ ជនរងគ្រោះដែលចង់តាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មីសម្រាប់គោលបំណងឲ្យស៊ើបសួរបានទេ ប៉ុន្តែ អាចចោទ

ប្រកាន់អង្គហេតុថ្មី ដែលអាចបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងមូលហេតុភ្ជាប់ទៅ និងព្យសនកម្មដែលខ្លួនបានទទួលរង ហើយយ៉ាងហោចណាស់ភ្ជាប់ទៅនឹងបទល្មើសមួយ ដែលបានចោទប្រកាន់ជនជាប់ចោទក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿង ទៅជំនុំជម្រះដែលមានស្រាប់។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

ទំនាក់ទំនងទៅនឹងជនត្រូវចោទរួម អាចជាការគ្រប់គ្រាន់៖ ក្នុងបណ្តឹងទាមទារប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទច្រើននាក់ ទាំងករណីប្រឆាំងនឹងបុគ្គលនានា និងរួមគ្នាជាក្រុម ក្នុងសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (ឬក្នុងទម្រង់ នៃការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀត) ម្ចាស់សំណើត្រូវបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងទៅនឹងជនត្រូវចោទ រួមជាជាងជនត្រូវចោទម្នាក់ៗ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១-៧៣។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្ត ដែលកើតចេញពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ប្រសិនបើ ជនរងគ្រោះស្ថិត នៅក្នុងក្រុមទិសដៅនៃការវាយប្រហារ៖ ក្នុងករណី មានឧក្រិដ្ឋកម្មដូចជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ កាលណាអ្នកស្នើសុំនោះ ជាជនរងគ្រោះដោយប្រយោល (ឧទាហរណ៍ជាសាក្សី ឬជាជនដែលបានដឹងពីបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបានចោទប្រកាន់) ត្រូវចាត់ទុកថា មានព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តដោយផ្ទាល់ ប្រសិនបើ អ្នកស្នើសុំទំនងជាសមាជិក នៃក្រុមទិសដៅ ឬសហគមន៍ជាមួយជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៣។

ព្យសនកម្មលើសម្ភារៈ៖ ព្យសនកម្មរួមមានការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬប្រាក់ចំណូល។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្ត៖ ព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្តអាចរួមទាំងជំងឺផ្លូវចិត្ត ឬវិកលចរិតពីការបាក់ស្បាតដូចជាជំងឺបាក់ស្បាត។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។ រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀងធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួល

យកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តអាចកើតចេញ ពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងគ្រួសារសាច់ជិត និងបុគ្គលដទៃមួយចំនួនទៀត៖ មិនគប្បីបកស្រាយព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តក្នុងន័យតូចចង្អៀតត្រឹមតែបទល្មើស ដែលបានប្រព្រឹត្តឡើង ប្រឆាំងសមាជិកគ្រួសារសាច់ជិតទេ។ ប៉ុន្តែត្រូវគិតពីបុគ្គលច្រើនទៀត ដូចជាសមាជិកគ្រួសារសាច់ ឆ្ងាយមិត្តភក្តិអ្នកជិតខាង និងជនទាំងឡាយ ដែលមានចំណងមនោសញ្ចេតនាតាមវប្បធម៌ និងសង្គមខ្មែរផងដែរ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យ សុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៩ ៨៧ និង៨៨។

តុលាការត្រូវតែពិចារណាពីការបង្កឲ្យមានការរងគ្រោះខាងផ្លូវចិត្ត ទៅតាមបរិបទ៖ ក្នុងការវាយតម្លៃពីព្យសនកម្មផ្លូវចិត្ត ក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី តុលាការចាំបាច់ត្រូវតែពិចារណា អំពីការបង្កឲ្យរងគ្រោះ នៅក្នុងបរិបទសង្គម និងវប្បធម៌ អំឡុងពេលមានបទល្មើស ដែលត្រូវបានចោទ ប្រកាន់។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អំពីភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣ និង៨៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន ៧៩។ វិធាននេះចែងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទទួលដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ខុសពីតុលាការកម្ពុជាផ្សេងទៀត អ.វ.ត.ក មិនអាចទទួលដីកានេះក្នុងមធ្យោបាយផ្សេងពីនេះទេ។ លើសពីនេះ នៅអ.វ.ត.ក ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រឹមដាក់ពាក្យសុំចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរហូតដល់១៥ថ្ងៃ ក្រោយបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត (វិធាន២៣ស្ទួន)។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមានសិទ្ធិចូលរួមនៅក្នុងការជំនុំជម្រះ៖ បុគ្គលទាំងនេះរួមមានជនទាំងឡាយ ដែលចង់បានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងសវនាការជាសាធារណៈជាបុគ្គល ដែលចោទប្រកាន់ភ្នាក់ងាររដ្ឋថា បានប្រព្រឹត្ត អំពើធ្វើបាបមិនមែនជាបុគ្គល ដែលគ្រាន់តែចង់សម្រេច គោលបំណងសងសឹកផ្ទាល់ខ្លួនទេ និងបុគ្គលដែលចោទប្រកាន់លើការធ្វើទុក្ខបុកម្និញដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋ។

រឿងក្តីPEREZទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ កុម្ភៈ ២០០៤ កថាខណ្ឌ ៧៤-៧៥ (ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលចង់បានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ និងសវនាការជាសាធារណៈ) រឿងក្តី SIGALA Sទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២២ កញ្ញា ២០០៥ កថាខណ្ឌ២៧ (បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនមែនជាការសងសឹក) រឿងក្តី AKSOYទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៨ ធ្នូ ១៩៩៦ កថាខណ្ឌ ៩២ (បទល្មើសប្រព្រឹត្តដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋ)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុប ស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ដែលទទួលរងការចោទ ប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេលសមស្រប នៅចំពោះមុខតុលាការឯករាជ្យ និងមិនលំអៀង ដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ទោះបីជាករណី ដែលតុលាការមិនមានសមត្ថកិច្ចជួសជុលការខូចខាត ដែលបង្កឡើងដោយជនជាប់ចោទក្តី ក៏ខ្លួនអាចទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដែរ ៖ តុលាការអាចធ្វើបែបនេះបាន កាលណាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានចេតនាបង្ហាញពីពិរុទ្ធភាពព្រហ្មទណ្ឌរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីគាំទ្រពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួន។

លេខ69-92311 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨២ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ មិថុនា១ ៩៧១។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង៖*** មាត្រា២៣១ ៣៨៨ ៤១៨ និង៥៣១។ មាត្រាទាំងនេះចែងពីនីតិវិធីដែលតុលាការផ្សេងៗគ្នា។ ក្នុងប្រព័ន្ធបារាំងអាចយកមកប្រើ និងកំណត់ពីវិសាលភាពនៃសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងករណីនីមួយៗ។

មាត្រា ២៩៩៖ ការបញ្ចូលនីតិវិធី

កាលណាតុលាការបានទទួលនីតិវិធីច្រើន ដែលមានអង្គហេតុច្រើនជាប់ទាក់ទងគ្នាតុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យបញ្ចូលនីតិវិធីទាំងនោះជាមួយគ្នាបាន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំ ឲ្យពិចារណាឡើងវិញអាចសម្រេចបានរួមគ្នា ទោះបីជា ក្នុងករណីដែលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានធ្វើឡើង តាមមូលដ្ឋានផ្សេងគ្នាក្តី៖ ក្នុងប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ និងប្រសិទ្ធភាពតុលាការ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះប្រឆាំងនឹងការច្រានចោល ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់ចៅក្រស៊ើបសួរអាចត្រូវបានពិនិត្យ និងសម្រេចរួមគ្នាទោះបីជាក្នុងករណី ដែលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានផ្តើមឡើងតាមមូលដ្ឋានផ្សេងគ្នាក្តី ប្រសិនបើមានកំហុសឆ្គងជាកម្មវត្ថុ នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងប្រសិនបើ កំហុសនោះមានភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់ ដែលត្រូវបានច្រានចោល និងប្រសិនបើភាពអយុត្តិធម៌ខ្លាំង កើតឡើងចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានច្រានចោលមិនបានលើកឡើង ពីកំហុសឆ្គងដែលរកឃើញដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី ៣៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ មិនមានវិធានណាមួយស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រានេះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

ទំនាក់ទំនងរវាងបទល្មើស និង បទល្មើស ដែលចាំបាច់បញ្ចូលគ្នា៖ ចៅក្រមត្រូវតែបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងនេះ ដើម្បីបញ្ចូលរឿងក្ដីរួមគ្នា។ ប៉ុន្តែចៅក្រមមិនចាំបាច់បង្ហាញពីការមិនដាក់រឿងក្ដីរួមគ្នា នៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចនោះទេ។

លេខ 92-81941 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៧ កញ្ញា ១៩៩៥ (ទំនាក់ទំនងដែលចាំបាច់)។ លេខ* 91-82210 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥០ តុលាការកំពូលបារាំង ៧ មេសា ១៩៩២ (ភាពគ្មានទំនាក់ទំនងដែលមិនមែនជាចាំបាច់ចំពោះសេចក្ដីសម្រេចមិនដាក់រួមគ្នា)។*

ការដាក់រឿងក្ដីរួមគ្នា គឺជាវិធានការរដ្ឋបាល ដែលជាទូទៅមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃមោឃភាពទេ៖ មានការលើកលែង ប្រសិនបើមានការរំលោភលើសិទ្ធិការពារខ្លួន។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២៩៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ មិថុនា ១៩៥៩។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា២០៣។ មាត្រានេះចែងពីការដាក់បញ្ចូលរឿងក្ដី កាលណាបទល្មើសទាក់ទងគ្នា រួមទាំងការចែងពីអ្វីដែលអាចជាបទល្មើសពាក់ព័ន្ធទៀតផង។

មាត្រា ៣០៥៖ ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទតាមដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន

ក្នុងករណីដែលតុលាការទទួលបណ្តឹង តាមដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនដោយសេរី លើកលែងតែចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរបានសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវបាននាំទៅកាន់សវនាការដោយកងកម្លាំងសាធារណៈ។

ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៤៩ (សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) នៃក្រមនេះ សេចក្តីសម្រេចរក្សាទុកខ្លួនជនជាប់ចោទនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវអស់អានុភាពនៅពេលផុតថិរវេលា ៤ (បួន) ខែ។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនត្រូវបានឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួន នៅមុខតុលាការក្នុងរយៈពេលនេះទេ ជនជាប់ចោទត្រូវតែបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយឯកឯង។

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តីត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលសមហេតុផល។

ជនជាប់ចោទដែលចូលបង្ហាញខ្លួន នៅពេលសវនាការក្នុងឋានៈជាជនជាប់ឃុំនោះ នៅតែជាប់ឃុំដដែល រហូតដល់មានសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី លើកលែងតែតុលាការបង្គាប់ឱ្យដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ក្នុងការថ្លឹងថ្លែងរវាងការឃុំខ្លួន និងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងរវាងមូលហេតុសម្រាប់ឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិសេរីភាពបុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព តម្រូវឲ្យសេចក្តីសម្រេចតុលាការក្នុងការឃុំខ្លួន មានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវបានចេញ ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីការស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៧ និង៥៦។

ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង៖ ជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចំពោះមុខអង្គ

ជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវបន្តស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន រហូតដល់ពេល អង្គជំនុំជម្រះចេញសាលក្រម ដរាបណាតុលាការមានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់ក្នុងការឃុំខ្លួន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីការស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៧ ដល់៤៩។

ត្រូវតែអានមាត្រាច្បាប់ នៅពេលពិនិត្យមើលសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព៖ ប្រព័ន្ធច្បាប់កម្ពុជាគឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះការពារសិទ្ធិមានសេរីភាព ហើយត្រូវអានមាត្រា៣០៥ ដល់ ៣០៧ នៅពេលពិនិត្យមើលសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ ស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៦។

ការសន្មតថាលក្ខខណ្ឌដែលធានាពីដំបូងថា ត្រូវបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាការសន្មតតាមអង្គហេតុ និងអាចជំទាស់បាន៖ ការសន្មតនេះមិនចងកាតព្វកិច្ច លើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង វាយតម្លៃពីភាពស្របច្បាប់ នៃការឃុំខ្លួនតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់ខ្លួននោះ ឬក៏តាមសំណើរបស់ជនជាប់ចោទ ការពិនិត្យឡើងវិញរបស់ខ្លួនត្រូវតែធ្វើឡើងប្រកបដោយអត្ថន័យ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៨-៤៩។

ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកផ្តល់ភស្តុតាង ដើម្បីតវ៉ាចំពោះមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន៖ ចាប់ពីការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកផ្តល់ភស្តុតាង ដើម្បីតវ៉ាចំពោះមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន ដោយដាក់សំណើទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៨។

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចផ្អែកលើការសន្មតនៃលក្ខខណ្ឌបន្តនៃការឃុំខ្លួន៖ កាលណាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងផ្តល់សំអាងហេតុមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើជាយុត្តិកម្មពភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអាចតម្កល់ សុពលភាពនៃការឃុំខ្លួនដោយផ្អែក ទៅលើសច្ចធារណ៍នៃលក្ខខណ្ឌបន្តការឃុំខ្លួន ដែលគេអាចបដិសេធបាន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី ៥៤។

ជនជាប់ចោទត្រូវតែផ្តល់ភស្តុតាង តាមកាលៈទេសៈ/លក្ខខណ្ឌ ដែលធានាឲ្យខ្លួនបាននៅក្រៅឃុំ៖ ជនជាប់ចោទមានបន្ទុក ក្នុងការផ្តល់ភស្តុតាងពីកាលៈទេសៈអង្គហេតុ និងលក្ខខណ្ឌ ដែលអាចធានាឲ្យខ្លួនបាននៅក្រៅឃុំ។ មានតែករណីដែលជនជាប់ចោទបានបំពេញ តាមលក្ខខណ្ឌនេះទេ ទើបតុលាការត្រូវវាយតម្លៃទៅលើភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការដាក់នៅក្រៅឃុំ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី ៤៧។

ករណីដែលសេចក្តីសម្រេច បដិសេធការឲ្យនៅក្រៅឃុំរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងនឹងត្រូវបានតម្កល់៖ កាលណាជនជាប់ចោទមិនបានផ្តល់ព័ត៌មានលំអិតដល់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹងមធ្យោបាយ ដែលធានាពីវត្តមានរបស់ខ្លួននៅក្នុងតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីបណ្តឹងសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៧-៤៨។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨២(១) និង៦៨(៣)។ វិធាន៨២(១) នេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងបញ្ញត្តិដំបូង និងបញ្ញត្តិចុងក្រោយ នៃមាត្រា ៣០៥។ វិធាន៦៨(៣) ស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ២៤៩ ដែលចែងពីការផុតរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងពេល៤ខែ លើកលែងតែក្នុងអំឡុងពេលនេះ ជនជាប់ចោទត្រូវបាននាំទៅជំនុំជម្រះ នៅចំពោះមុខតុលាការជំនុំជម្រះលើអង្គសេចក្តី។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និង សិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ការរំលោភ៖ ការបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដែលត្រូវរង់ចាំជាច្រើនឆ្នាំ ដោយគ្មានការវិនិច្ឆ័យទោសចុងក្រោយ៖ ក្នុងស្ថានភាពនេះ ពេលដែលគ្មានការពន្យល់ពីរដ្ឋអំពីយុត្តិកម្មនៃការយឺតយ៉ាវនីតិវិធី វាគឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិនៃការទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយគ្មានការពន្យារពេល។

រឿងក្តី KANKANAMGE *ទល់នឹងប្រទេសស្រី*

លង្កា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០០៤ កថាខណ្ឌទី៩.២។

ការរំលោភ៖ ស្ថានភាពដែលភាពស្មុគស្មាញនៃរឿងក្ដីគ្មានយុត្តិកម្ម សម្រាប់ការពន្យារពេល៤ឆ្នាំ និង៤ខែចន្លោះពីការចាប់ផ្ដើមនៃការកាត់សេចក្ដី និងការផ្ដន្ទាទោស៖ ការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយគ្មានការពន្យារពេលកើតមានឡើងទេ កាលណាភាពស្មុគស្មាញ នៃសំណុំរឿងមិនបានផ្ដល់យុត្តិកម្មនៃការពន្យាពេលរយៈពេល៤ឆ្នាំ និង៤ខែគិតចាប់ពីការចាប់ផ្ដើមនៃការស៊ើបសួរ (ឬក៏៣ឆ្នាំ២ខែចាប់ពីការរៀបចំរបាយការណ៍កោសលវិច័យផ្នែកពេទ្យ) រហូតដល់ពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ។

រឿងក្ដី FILIPOVICH *ទល់នឹងប្រទេសលីស៊ូ-អានី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៤ សីហា ២០០៣ កថាខណ្ឌទី ៧.១។*

ការរំលោភ៖ ការពន្យារពេលលើសពី៦ឆ្នាំគិតចាប់ពីមានដីកាបង្គាប់ឲ្យជំនុំជម្រះឡើងវិញ រហូតដល់ពេលមានការបដិសេធ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យជំនុំជម្រះឡើងវិញ៖ ការពន្យារពេលនីតិវិធីលើសពី៦ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលចេញដីកាបង្គាប់ ឲ្យជំនុំជម្រះឡើងវិញ រហូតដល់ពេលបដិសេធឧទ្ធរណ៍ អំពីការជំនុំជម្រះឡើងវិញគឺជាវិធានការមិនសមស្រប និងរំលោភលើសិទ្ធិរបស់ចុងចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយគ្មានការពន្យារពេល និងសិទ្ធិឲ្យតុលាការជាន់ខ្ពស់ពិនិត្យឡើងវិញលើការសម្រេចសេចក្ដី និងកាត់ទោសដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់។

រឿងក្ដី KENNEDY *ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៦ មីនា២០០២ កថាខណ្ឌ៧.៥។*

ការរាំងស្ទះខាងរដ្ឋបាលមិនមែន ជាយុត្តិកម្មទេ៖ រដ្ឋមិនអាចយកការយឺតយ៉ាវនីតិវិធីយូរ ដោយសារខ្វះបុគ្គលិកនិងការរាំងស្ទះ ខាងរដ្ឋបាលជាទូទៅមកធ្វើជាយុត្តិកម្មបានទេ។

រឿងក្ដី INTERIGHTS *ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២១ មីនា ២០០២ កថាខណ្ឌទី ១០.៥*
រឿងក្ដី LUBUTO *ទល់នឹង* ZAMBIA *គណៈកម្មា-ធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣១ តុលា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌទី ៧.៣។*

ត្រូវតែជំនុំជម្រះចុងចោទឲ្យបានឆាប់តាម ដែលអាចធ្វើទៅបាន កាលណាបណ្ដឹងសុំ នៅក្រៅឃុំត្រូវបានបដិសេធ៖ អនុលោមតាមសិទ្ធិ ទទួលបានការជំនុំ-ជម្រះដោយគ្មានការពន្យារពេល និងទទួលបានការដោះលែង កាលណាមានការពន្យារពេលនីតិវិធីតុលាការត្រូវតែជំនុំជម្រះចុងចោទ ឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន នៅពេលដែលសំណើសុំនៅក្រៅឃុំរបស់ជននេះត្រូវបានបដិសេធ ក្នុងករណីមានការចោទប្រកាន់ធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជាមនុស្សឃាត ឬឃាតកម្ម។

រឿងក្ដី SEXTUS *ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១៦ កក្កដា២០០១ កថាខណ្ឌទី ៧.២។*

ការរំលោភ៖ ការពន្យារពេលមុនសវនាការ២២ខែ ដែលមានយុត្តិកម្មថា មានបញ្ហា/អស្ថិរភាពទូទៅ បន្ទាប់ពីការប៉ុនប៉ងធ្វើរដ្ឋប្រហារ៖ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយគ្មានការពន្យារពេលមិនសមហេតុផល និងទទួលបានការដោះលែង ដោយសារមានការពន្យារពេលនីតិវិធីត្រូវបានរំលោភបំពាន កាលណាជនជាប់ចោទបន្តស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ក្នុងរយៈពេលនៃការ

ពន្យារពេលមុនអង្គសេចក្តី ២២ខែ ហើយរដ្ឋធ្វើយុត្តិកម្មលើការពន្យារពេល ដោយផ្អែកលើតែ "អស្ថិរភាព និងបញ្ហាជាទូទៅ បន្ទាប់ពីមានការប៉ុនប៉ងរដ្ឋប្រហារ" តែមួយគត់។

រឿងក្តី SEXTUS ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៦ កក្កដា ២០០១ កថាខណ្ឌទី៧.២។

ការរំលោភ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលមិនត្រូវបានដោះស្រាយរយៈពេល៣ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីសំណុំរឿងដែលត្រូវបានលើកលែងការចោទប្រកាន់ បានបើកឡើងវិញ៖ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយគ្មានការពន្យារពេលមិនសមស្របត្រូវបានរំលោភ កាលណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយ ក្នុងរយៈពេល ៣ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីរដ្ឋអាជ្ញាសើរើ ការលើកលែងការចោទប្រកាន់ ដែលមានអាយុកាល៨ឆ្នាំ។

រឿងក្តី ARRENDONDO ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០០០ កថាខណ្ឌទី១០.៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ***៖ មាត្រា៩ និង១៤(៣)(គ)។ មាត្រា៩ ការពារសិទ្ធិមានសេរីភាព និងជាពិសេសតាមរយៈមាត្រា៩(៣) កតិកានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្នុងរយៈសមស្រប បើមិនដូច្នេះទេត្រូវដោះលែង។ មាត្រា១៤(៣)(គ) ចែងគាំទ្រសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយគ្មានការពន្យារពេលមិនសមស្រប។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការដោះលែងជនជាប់ចោទ ក្នុងពេលរង់ចាំការជំនុំជម្រះ គឺជាសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព៖ ដូច្នេះ ការឃុំខ្លួនគឺជាការលើកលែង។

រឿងក្តី MCKAY ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៣ តុលា ២០០៦ កថាខណ្ឌទី ៤១។

ករណីដែលតម្រូវឲ្យមានការដោះលែង បណ្តោះអាសន្នក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះ៖ កាលណាការឃុំខ្លួនលែងមានមូលហេតុសមស្រប។

រឿងក្តី NEUMEISTER ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌទី ៤។

កាលណាផុតរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន៖ ថ្ងៃដែលសាលាដំបូងចេញសាលក្រម។

រឿងក្តី WEMHOFF *ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌទី ១៨-១៩*

ការសង្ស័យសមហេតុផលដែលថា ជនដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ជាលក្ខខណ្ឌដាច់ខាត (Sine qua non) **សម្រាប់បន្តការឃុំខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចជាការគ្រប់គ្រាន់ទេ៖** បន្ទាប់ពីរយៈពេលមួយជាក់លាក់ តុលាការត្រូវតែរកឲ្យឃើញថាតើមូលដ្ឋានដទៃទៀត ដែលអាជ្ញាធរតុលាការបានអះអាងជាយុត្តិកម្មនៃការដកហូតសេរីភាពដែរឬទេ។

រឿងក្តី SULAOJA *ទល់នឹងប្រទេសអេស្តូនី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៥ កុម្ភៈ ២០០៥ កថាខណ្ឌទី ៦២ រឿងក្តី* YAGCI *និង*SARGIN *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៨ មិថុនា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌទី ៥០ រឿងក្តី* LETELLIER *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មិថុនា ១៩៩១ កថាខណ្ឌទី ៣៥។*

វិធីសាស្ត្រនៃការវាយតម្លៃ ពីភាពសមស្របនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន៖ តុលាការត្រូវវាយតម្លៃតាមសំណុំរឿងនីមួយៗ។ ការឃុំខ្លួនមានយុត្តិកម្មតែក្នុងករណីដែលប្រយោជន៍សាធារណៈមានប្រៀប លើសច្ចធារណ៍និរទោសតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តី WEMHOFF *ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ១៩៦៨ កថាខណ្ឌទី៥ (ការវាយតម្លៃតាមសំណុំរឿងនីមួយៗ)។ រឿងក្តី W.ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មករា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌទី ៣០ (ប្រយោជន៍សាធារណៈមានប្រៀបលើសច្ចធារណ៍និរទោស)។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុង*អនុសញ្ញាការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៥(១) និង (៤)។ មាត្រាទាំងនេះចែងពីសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គល ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងក្នុងពេលឃុំខ្លួន និងពេលចាប់ខ្លួនដោយស្របច្បាប់ និងការដំណើរការនីតិវិធីឲ្យបានឆាប់ដើម្បីវាយតម្លៃពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនពួកគេ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

សេចក្តីសម្រេចរក្សាជនត្រូវចោទឲ្យ នៅក្នុងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន បន្ទាប់ពីបិទកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈបន្ទាប់ពីផុតរយៈពេល២ខែ៖ ចិរវេលានេះគិតចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃចេញដីកាដំណោះស្រាយ ទោះបីជាដីកានេះត្រូវបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ។

លេខ 10-83656 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ១២៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១៨ សីហា ២០១០ លេខ* 01-80 234 /04-82857 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ១៧៩ តុលាការកំពូលបារាំង ៨ កក្កដា ២០០៤ លេខ*71-92789 *ព្រឹត្តិបត្រ-ព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៣៣៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២ ធ្នូ ១៩៧១។*

ការឃុំខ្លួនរបស់ជនត្រូវចោទត្រូវបញ្ចប់ភ្លាម កាលណាអំឡុងពេល២ខែបានកន្លងផុត៖ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទមិនបានបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការ។

លេខ 02-86951 *តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ មករា ២០០៣។*

ការបន្តចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន បន្ទាប់ពីចេញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ៖ នៅក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស សភាស៊ើបសួរអាចបន្តការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទលើសពី១ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះចូលជាស្ថាពរ។

លេខ 09-83950 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៤៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២ កញ្ញា ២០០៩។*

រយៈពេលអតិបរមា នៃការឃុំខ្លួនមុនពេលជំនុំជម្រះ៖ ចៅក្រមមិនត្រូវកំណត់រយៈពេលឲ្យ លើសពីរយៈពេលសមស្រប ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយសភាស៊ើបសួរឡើយ។

លេខ 02-84980 *តុលាការកំពូលបារាំង ១ តុលា ២០០២។*

ការបន្ថយចិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនមុនអង្គជំនុំជម្រះ៖ ចៅក្រមមិនត្រូវបន្ថយចិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនមុនអង្គសេចក្ដី អោយនៅតិចជាងរយៈពេលដែលកំណត់ដោយច្បាប់ឡើយ។

លេខ 06-86937 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២៩១ តុលាការកំពូលបារាំង ២១ វិច្ឆិកា ២០០៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នាក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា៣១៨ ៣១៩ ៣២០ ១៧៩(៤) ១៧៩(៥) ១៨១ និង១៤៤-១។ មាត្រា៣១៨ ៣១៩ និង៣២០ ចែងពីការបង្ហាញខ្លួនជនត្រូវចោទតាមដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខតុលាការ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការមិនព្រមបង្ហាញខ្លួនផងដែរ រីឯមាត្រា ៣២០ ចែងពីការប្រើប្រាស់កម្លាំងដើម្បីបង្ខំឲ្យជនត្រូវចោទបង្ហាញខ្លួន។ មាត្រា១៧៩(៤) ១៧៩(៥) ១៨១ និង ១៤៤ (១) ចែងពីការបង្ហាញខ្លួនជនត្រូវចោទតាមដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជំម្រះក្នុងករណីនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និងអំឡុងពេល ដែលជនត្រូវចោទអាចត្រូវបានឃុំខ្លួនមុនពេលនាំខ្លួនទៅកាន់តុលាការ។

មាត្រា ៣០៦៖ ការដោះលែងដោយស្វ័យប្រវត្តិនៃជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានជាប់ឃុំ

នៅពេលណាមួយតុលាការអាចបង្គាប់អោយដោះលែងជនត្រូវចោទ ឬបង្គាប់ថាការឃុំ ខ្លួនត្រូវបានគេបន្ត សម្រាប់ជនត្រូវចោទដោយយោងទៅតាមមាត្រា២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ។

តុលាការត្រូវសម្រេចសេចក្តី បន្ទាប់ពីសវនាការស្តាប់ចម្លើយជនត្រូវចោទ មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ និងព្រះរាជអាជ្ញា។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់ក្នុងការថ្លឹងថ្លែងរវាងការឃុំខ្លួន និង សេរីភាព៖ តុលាការត្រូវតែថ្លឹងថ្លែងពីមូលហេតុសម្រាប់ឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិសេរីភាពបុគ្គល។ សច្ចធារណ៍ នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យសេចក្តីសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ក្នុងការឃុំខ្លួនមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវបានចេញអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្លាមៗ ស្តីពីសំណើសុំនៅក្រៅឃុំអ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌទី៤៧ និង ៥៦។

ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង៖ ជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវបន្តស្ថិតនៅក្នុងការឃុំខ្លួន រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងចេញសេចក្តីសម្រេច ដរាបណាអាជ្ញាធរតុលាការមានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់សម្រាប់ឃុំខ្លួន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្លាមៗ ស្តីពីសំណើសុំនៅក្រៅឃុំអ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៩។

ត្រូវតែអានមាត្រាច្បាប់ នៅពេលពិនិត្យសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព៖ ប្រព័ន្ធច្បាប់កម្ពុជា គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ ការពារសិទ្ធិមានសេរីភាព ហើយត្រូវអានមាត្រា៣០៥ដល់៣០៧ នៅពេលពិនិត្យសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្លាមៗ ស្តីពីសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៦។

ការសន្មតថា លក្ខខណ្ឌដើម ដែលអនុញ្ញាតឲ្យបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាការសន្មតតាមអង្គហេតុ និងអាចជំទាស់បាន៖ ការសន្មតនេះមិនចងកាតព្វកិច្ច លើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ។ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជំជម្រះសាលាដំបូងវាយតម្លៃពីភាពស្របច្បាប់ នៃការឃុំខ្លួននោះតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់ខ្លួន ឬក៏តាមសំណើរបស់ជនជាប់ចោទ ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញរបស់ខ្លួនត្រូវតែប្រកបដោយអត្ថន័យ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗស្តីពីសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៨-៤៩។

ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកផ្តល់ភស្តុតាង ដើម្បីតវ៉ាចំពោះមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន៖ ចាប់ពីការបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកផ្តល់ភស្តុតាង ដើម្បីតវ៉ាចំពោះមូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនដោយដាក់សំណើ ទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៨។

អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលអាចផ្អែកលើការសន្មតលើលក្ខខណ្ឌបន្តការឃុំខ្លួន៖ កាលណាអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងផ្តល់សំអាងហេតុមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើជាយុត្តិកម្មពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអាចតម្កល់សុពលភាពនៃការឃុំខ្លួន ដោយផ្អែកលើការសន្មត ដែលអាចបដិសេធបានលើលក្ខខណ្ឌបន្តការឃុំខ្លួន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែងអ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៤។

ជនជាប់ចោទត្រូវតែផ្តល់មូលដ្ឋាននៃកាលៈទេសៈ/លក្ខខណ្ឌ ដែលធានាឲ្យខ្លួនបាននៅក្រៅឃុំ៖ ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកក្នុងការបញ្ជាក់ពីកាលៈទេសៈ អង្គហេតុ និងលក្ខខណ្ឌ ដែលអាចធានាឲ្យខ្លួនបាននៅក្រៅឃុំ។ មានតែករណីដែលជនជាប់ចោទបានបំពេញ តាមលក្ខខណ្ឌនេះទេ ទើបតុលាការត្រូវវាយតម្លៃ ទៅលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃការដាក់ឲ្យនៅក្រៅឃុំ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៧។

ករណីដែលសេចក្តីសម្រេច បដិសេធការឲ្យនៅក្រៅឃុំរបស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងនឹងត្រូវបានតម្កល់៖ កាលណាជនជាប់ចោទមិនបានផ្តល់ជូនអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងនូវព័ត៌មានលំអិតពាក់ព័ន្ធ នឹងមធ្យោបាយ ដែលធានាពីវត្តមានរបស់ខ្លួននៅក្នុងតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.- ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៧-៨៨។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨២(២)។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ៣០៦ លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិ នៃវិធាននេះតម្រូវឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ជនជាប់ចោទ ឬមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទផ្តល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានមុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេចនេះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញា អឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

អាជ្ញាធរតុលាការត្រូវតែពិនិត្យ ឲ្យគ្រប់មូលហេតុគាំទ្រ និងជំទាស់ ដោយថ្លឹងថ្លែងជាមួយនឹងផលប្រយោជន៍សាធារណៈពិតប្រាកដ ដែលជាយុត្តិកម្មនៃបន្តការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ៖ កាលណាគ្មានមូលហេតុ ដែលជាយុត្តិកម្មនៃការឃុំខ្លួន អាជ្ញាធរតុលាការត្រូវតែមានអំណាចបង្គាប់ឲ្យដោះលែងភ្លាមៗ ចំពោះជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ។

រឿងក្តី ASSENOV និងអ្នកដទៃទល់នឹងប្រទេសប៊ុល-ហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ តុលា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ១៤៦ និង១៥៤។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៥។ មាត្រានេះការពារសេរីភាព និងសន្តិសុខដល់ជនជាប់ចោទ និងជាឧទាហរណ៍ ការពារសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីឲ្យគេនាំមកចំពោះមុខចៅក្រមឲ្យបានរហ័ស និងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេលសមស្រប ការដោះលែងក្នុងពេលរង់ចាំការជំនុំជម្រះ។ ការដោះលែងអាចមានលក្ខខណ្ឌ ដោយការធានាចំពោះការបង្ហាញខ្លួនក្នុងពេលជំនុំជម្រះ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់នៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

រយៈពេលសមស្រប នៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន៖ រយៈពេលនេះគឺស្ថិត ក្នុងយុត្តាធិការរបស់សភាស៊ើប-សួរ។

លេខ 02-84980 *តុលាការកំពូលបារាំង ១ តុលា ២០០២។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា១៤៤-១។ មាត្រានេះចែងពីការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ចោទ ចំពោះមុខតុលាការក្នុងករណីនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និង"រយៈពេលសមស្រប" ដែលក្នុងអំឡុងពេលនេះ តុលាការអាចរក្សាទុកជនជាប់ចោទក្នុងការឃុំខ្លួនមុនពេលនាំទៅតុលាការ។

មាត្រា ៣០៧៖ បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលជាប់ឃុំ

ជនជាប់ចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនអាចសុំដល់តុលាការ ឱ្យដោះលែងខ្លួនឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ ឬតាមលិខិតដែលផ្ញើជូនទៅក្រឡាបញ្ជី។

ពាក្យសុំឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំអាចធ្វើដោយមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ ឬតាមលិខិតដែលផ្ញើជូនទៅក្រឡាបញ្ជី។

កាលណាពាក្យសុំបានធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ក្រឡាបញ្ជីត្រូវកត់ត្រា នៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃសវនាការ។ កាលណាពាក្យសុំបានធ្វើតាមលិខិតក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេស អំពីកាលបរិច្ឆេទទទួលនៅលើលិខិតនេះ ហើយ បញ្ជូនជាបន្ទាន់ទៅដល់ប្រធានតុលាការ។

តុលាការសម្រេចក្រោយពីបានស្តាប់ជនជាប់ចោទ មេធាវី និងព្រះរាជអាជ្ញា។ តុលាការត្រូវសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត និងយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល១០ (ដប់) ថ្ងៃក្រោយពីការសុំដោយផ្ទាល់មាត់ ឬក្រោយពីទទួលពាក្យសុំ ដែលធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ភាពចាំបាច់នៃការថ្លឹងថ្លែង រវាងការឃុំខ្លួននឹងសេរីភាព៖ តុលាការត្រូវថ្លឹងថ្លែង នូវមូលហេតុរវាងការឃុំខ្លួន និងសិទ្ធិសេរីភាពបុគ្គល។ សច្ចធារណ៍នៃសេរីភាពតម្រូវឲ្យមានមូលដ្ឋាន ក្នុងការឃុំខ្លួននៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបានចេញអនុលោមតាមនីតិវិធី និងលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថា ខណ្ឌ៤៧ និង៥៦។

ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង៖ ជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួននៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួន លើកដំបូងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ត្រូវបន្តនៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះចេញសាលក្រម ដរាបណាការឃុំខ្លួននោះធ្វើឡើងស្របតាមមូលដ្ឋានច្បាប់ ដែលចេញពីអាជ្ញាធរតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៩។

ត្រូវតែអានមាត្រាច្បាប់ នៅពេលពិនិត្យសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព៖ ប្រព័ន្ធច្បាប់កម្ពុជា ការពារជាសារវន្ត ចំពោះសិទ្ធិមានសេរីភាព ហើយត្រូវតែអានមាត្រា៣០៥ ដល់មាត្រា៣០៧ នៅពេលពិនិត្យសច្ចធារណ៍នៃសេរីភាព។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៦។

សច្ចធារណ៍ដែលផ្តល់លក្ខខណ្ឌដើម ដែលធានាឲ្យមានការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបន្ត គឺជាសច្ចធារណ៍នៃអង្គហេតុ ដែលអាចបដិសេធបាន៖ សច្ចធារណ៍នេះមិនចងកាតព្វកិច្ច ចំពោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ។ ប្រសិនជាអង្គជំនុំជម្រះវាយតម្លៃអំពីភាពស្របច្បាប់ នៃការឃុំឃាំងដោយឥស្សរចិត្ត ឬតាមសំណើរបស់ជនជាប់ចោទការពិនិត្យរបស់អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែប្រកប ដោយអត្ថន័យ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៨-៤៩។

ជនជាប់ចោទមានបន្ទុក ចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាង ដើម្បីជំទាស់នឹងអត្ថិភាព នៃមូលដ្ឋានក្នុងការឃុំខ្លួន៖ ចាប់តាំងពីពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង រហូតដល់ពេលអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកចង្អុលបង្ហាញភស្តុតាង ដើម្បីជំទាស់ទៅនឹងអត្ថិភាពនៃមូលដ្ឋានក្នុងការឃុំខ្លួន តាមរយៈសំណើដាក់ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៨។

អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលអាចពឹងផ្អែកលើសច្ចធារណ៍ នៃលក្ខខណ្ឌបន្តការឃុំខ្លួន៖ កាលណាអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងផ្តល់សំអាងហេតុហេតុមិនគ្រប់គ្រាន់ ដែលបង្ហាញពីភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ ផ្ទុយទៅវិញ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលអាចតម្កល់សុពលភាព នៃការឃុំខ្លួនដោយផ្អែក លើគោលការណ៍សច្ចធារណ៍ ដែលអាចតវ៉ាបាន នៃលក្ខខណ្ឌបន្តការឃុំខ្លួន។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៤។

ជនជាប់ចោទត្រូវចង្អុលបង្ហាញ ភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីកាលៈទេសៈ និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ ដើម្បីទទួលបានការដោះលែងនៅក្រៅឃុំ៖ ជនជាប់ចោទមានបន្ទុកក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាង ពីកាលៈទេស និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ ដើម្បីបានទទួលការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ។ វៀរលែងតែនៅពេលណា ដែលជនជាប់ចោទបានបំពេញបន្ទុកនេះប៉ុណ្ណោះ ទើបតុលាការអាច

វាយតម្លៃ អំពីការដោះលែងតាមរយៈការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧។

ករណីដែលសេចក្តីសម្រេច របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបដិសេធចោល ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការនឹងត្រូវបានតម្កល់៖ គឺនៅពេលដែលជនជាប់ចោទខកខានមិនបានផ្តល់ជូន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវសេចក្តីលម្អិត អំពីមធ្យោបាយផ្សេងៗ ដែលធានាដល់វត្តមានរបស់ខ្លួននៅតុលាការ។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៧-៤៨។

ការពន្យារពេល លើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការដោះលែងពីមន្ទីរឃុំឃាំង តាមកាលៈទេសៈពិសេស៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងផ្តល់ពេលវេលា៤៥ថ្ងៃ សម្រាប់ការពន្យារពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការដោះលែង ពីមន្ទីរឃុំឃាំង អាស្រ័យដោយផ្នែកចាំបាច់ នៃសំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនទៅ បកប្រែភាសា និងការឈប់សម្រាករយៈពេលយូររបស់តុលាការ ចំនួនពីរលើកកន្លងមក។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១១ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៣ មេសា ២០០៩ ទំព័រ១-២ បន្ទាត់១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨២(៣)។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៣០៧ លើកលែងតែវិធាន៨២(៣) ចែងពីពេលកំណត់ឲ្យតុលាការចេញសេចក្តីសម្រេច ស្តីពីការដោះលែងជនជាប់ចោទឲ្យបានឆាប់តាម ដែលអាចធ្វើបាន និងទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយមិនឲ្យលើសពី៣០ថ្ងៃឡើយ បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យសុំផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែមានកាលៈទេសៈពិសេស ដែលតម្រូវឲ្យមានរយៈពេលយូរជាងនេះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់នៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

ការកំណត់ចិរវេលាប្រាំថ្ងៃ សម្រាប់ការសម្រេចសេចក្តីលើពាក្យសុំឲ្យដោះលែងជនជាប់ឃុំ៖ គិតពីថ្ងៃដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ បញ្ជូនសំណើទៅរដ្ឋអាជ្ញា មិនគិតចូលក្នុងចិរវេលាប្រាំថ្ងៃនេះទេ។

*លេខ*85-90391 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១១៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ មីនា ១៩៨៥។*

យុត្តិកម្ម សម្រាប់ការបដិសេធសំណើសុំឲ្យដោះលែង៖ ត្រូវផ្អែកលើអង្គហេតុនានា នៃសំណុំរឿង។

លេខ 85-94597 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ មីនា ១៩៨៦។*

ពេលវេលាសមស្រប សម្រាប់ការដោះលែងបណ្តោះ-អាសន្ន៖ មានតែសភាស៊ើបសួរទេ ដែលជាអ្នកសម្រេច ពេលទទួលបានសំណើសុំ ថាតើការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្នលើសរយៈពេលសមស្របដែរឬទេ។ ចិរវេលានេះ គិតចាប់ពីថ្ងៃឃុំខ្លួន ឬចាប់ខ្លួនមិនមែនថ្ងៃដាក់សំណើសុំឲ្យដោះលែងទេ។

*លេខ*86-95501 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ ធ្នូ ១៩៨(សភាស៊ើប-សួរកំណត់អំពីភាពសមហេតុផល)។ លេខ*85-94597 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ មីនា ១៩៨៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា១៤៨។ មាត្រានេះចែងអំពីសំណើសុំដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំឃាំង និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីចាំបាច់ សម្រាប់ការពិចារណាលើពាក្យសុំនោះ។

មាត្រា ៣១១៖ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងពេលសវនាការ

ក្នុងពេលសវនាការការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើតាមការប្រកាសប្តឹងសាមញ្ញនៅចំពោះមុខក្រឡាបញ្ជី។ ការប្រកាសប្តឹងនេះត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃសវនាការ។

ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចទទួលបានទេ ក្រោយពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាលើអង្គសេចក្តី។

ជនរងគ្រោះដែលបានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរួចហើយ នៅពេលស៊ើបសួរនោះមិនចាំបាច់បំពេញទម្រង់ការនេះជាថ្មីទៀតទេ នៅចំពោះមុខតុលាការ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ព្យសនកម្មពុំចាំបាច់ដោយផ្ទាល់ទេ៖ ព្យសនកម្មក្នុងពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែជាលក្ខណៈបុគ្គល ប៉ុន្តែពុំចាំបាច់ដោយផ្ទាល់ឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។ រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមលើបណ្តឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយសារព្យសនកម្មដោយប្រយោលមិនកំហិតត្រឹមបុគ្គល ក្នុងឋានៈជាក់លាក់ណាមួយទេ៖ ជាឧទាហរណ៍ មិនកំហិតចំពោះតែសមាជិកគ្រួសារប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ អាចរាប់បញ្ចូលទាំងសហព័ទ្ធ តាមច្បាប់ខំមិនឡ (Common Law) ញាតិសាច់ឆ្ងាយ មិត្តភ័ក្រ្ត ឪពុកម្តាយ និងកូនចិញ្ចឹមតាមព្រឹត្តន័យ និងអត្តាគាហក។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមលើបណ្តឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

ភស្តុតាងបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់ ដោយផ្ទាល់ដោយជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់៖ ជនរងគ្រោះមិនផ្ទាល់ត្រូវតែបង្ហាញឲ្យឃើញនូវចំណងពិសេស នៃសេចក្តីស្រឡាញ់ និងការពឹងផ្អែកដែលផ្សារភ្ជាប់ពួកគាត់ទាំងខាងផ្លូវអារម្មណ៍ ផ្លូវកាយ និងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចចំពោះជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់។ បើពុំមាន

ចំណងបែបនេះទេ ការខូចខាតបណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសក៏គ្មានដែរ។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រមលើបណ្តឹងសាទុក្ខ អ.វ.-ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ ៤៤៧។

ព្យសនកម្មត្រូវតែបណ្តាល មកពីអំពើដោយផ្ទាល់របស់ជនជាប់ចោទៈ អ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែបង្ហាញឲ្យឃើញថា ព្យសនកម្មបណ្តាល មកពីអំពើដោយផ្ទាល់របស់ជនជាប់ចោទ ដែលកំពុងស្ថិតក្រោមកិច្ចស៊ើបសួរ។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤៧។

ការបដិសេធលើពាក្យសុំ ដែលខកខានពុំបានបង្ហាញភស្តុតាង នៃព្យសនកម្មដោយផ្ទាល់ៈ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចច្រានចោល ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា ពាក្យសុំនោះខកខានពុំបានបង្ហាញនូវភស្តុតាង អំពីព្យសនកម្មដោយផ្ទាល់បណ្តាលមកពីអំពើ របស់ជនជាប់ចោទដូចដែលបានចោទប្រកាន់។

រឿងក្តីទួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៧ មេសា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤៨។

ការអនុវត្តសិទ្ធិ របស់ជនរងគ្រោះមិនចំពោះមានលក្ខណៈស្វ័យភាពពីសិទ្ធិ របស់ជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់ៈ ដូច្នេះជនរងគ្រោះមិនចំពោះអាចត្រូវបានផ្តល់ឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទោះបីជាជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់នៅរស់ និងមិនប្តឹងដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏ដោយ។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រមលើបណ្តឹងសាទុក្ខអ.វ.-ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ ៤១៨។

ជនរងគ្រោះដែលចោទប្រកាន់ លើអង្គហេតុថ្មីៈ ជនរងគ្រោះ ដែលស្នើសុំឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចប្តឹងចោទពីអង្គហេតុថ្មីសម្រាប់គោលបំណងនៃកិច្ចស៊ើបសួរឡើយ ប៉ុន្តែពួកគេអាចលើកឡើងពីអង្គហេតុថ្មីៗ ដែលទំនងជាបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងរវាងហេតុ និងបច្ច័យ រវាងព្យសនកម្ម ដែលជនរងគ្រោះទទួលរង និងបទឧក្រិដ្ឋយ៉ាងហោចណាស់មួយ ដែលបានចោទប្រកាន់ ចំពោះជនជាប់ចោទរួចហើយ នៅក្នុងដីកាចោទប្រកាន់ជាធរមាន។

រឿងក្តីទួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

ទំនាក់ទំនងរវាងហេតុ និងបច្ច័យចំពោះជនត្រូវចោទជាសមូហភាពអាចជាការគ្រប់គ្រាន់ៈ ក្នុង

បណ្ដឹងទាមទាររួមមួយ ប្រឆាំងនឹងជនត្រូវចោទច្រើននាក់ ទាំងក្នុងនាមជាបុគ្គល និងសមូហភាពជាក្រុម ដែលប្រព្រឹត្តអំពើរួមគ្នា ក្នុងសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (ឬទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀត) អ្នកដាក់ពាក្យប្ដឹងអាចបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងរវាងហេតុ និងបច្ច័យ ចំពោះជនត្រូវចោទជាសមូហភាព ជាជាងជនត្រូវចោទជាបុគ្គលម្នាក់ៗ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧១-៧៣។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តត្រូវបានសន្មតថា ជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យប្ដឹងចេញ ពីក្រុមគោលដៅបានកំណត់៖ ក្នុងករណីមានការពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មដូចជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ កាលណាជាអ្នកដាក់ពាក្យប្ដឹងជាជនរងគ្រោះមិនចំពោះ (ឧទាហរណ៍ ជាសាក្សី ឬជនដែលដឹងឮពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានចោទប្រកាន់) ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តដោយផ្ទាល់ត្រូវបានសន្មត កាលណាអ្នកដាក់ពាក្យប្ដឹងនោះមិនទំនងជាសមាជិកនៃក្រុម ឬសមាគមគោលដៅតែមួយ ឬសហគមន៍ ជាមួយជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជា ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៣។

ព្យសនកម្មផ្នែកសម្ភារៈ៖ ព្យសនកម្មរាប់បញ្ចូលទាំងការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬប្រាក់ចំណូល។

រឿងក្ដីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។

ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្ត៖ ព្យសនកម្មអាចរាប់បញ្ចូលទាំងជំងឺផ្លូវចិត្ត ឬជំងឺវិកលចរិកដូចជាជំងឺបាក់ស្បាត។

រឿងក្ដីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។ រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.-ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ ៨៣។

ការខូចខាតផ្លូវចិត្តអាចបណ្ដាលមក ពីឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងញាតិលោហិត និងមានវិសាលភាពទូលំទូលាយទៅលើមនុស្ស៖ ព្យសនកម្មផ្លូវចិត្តមិនត្រូវបកស្រាយក្នុងន័យចង្អៀត ដែលគ្រាន់តែបណ្ដាលមកពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលបានប្រព្រឹត្តប្រឆាំងនឹងញាតិលោហិតឡើយ ផ្ទុយទៅវិញ ត្រូវបានបកស្រាយក្នុងន័យទូលំទាយជាងនេះ ដោយរាប់

បញ្ចូលទាំងមនុស្សផ្សេងទៀត ដូចជាញាតិព័ន្ធ មិត្តភ័ក្ត្រ និងអ្នកជិតខាង ព្រមទាំងអ្នកផ្សេងទៀត ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីចំណងវប្បធម៌ និងសង្គមរបស់កម្ពុជា។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤៩ ៨៧ និង៨៨។

តុលាការត្រូវតែពិចារណា ការធ្វើឲ្យរងគ្រោះខាងផ្លូវចិត្តទៅតាមបរិបទ៖ នៅក្នុងការវាយតម្លៃ ចំពោះព្យសនកម្មផ្លូវចិត្ត សម្រាប់ការដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី តុលាការត្រូវពិចារណាជាចាំបាច់ លើការធ្វើឲ្យរងគ្រោះទៅតាមបរិបទសង្គម និងវប្បធម៌នៅពេល ដែលឧក្រិដ្ឋកម្ម នោះបានកើតឡើង។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣ និង៨៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ស្ទួន(២)។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងទៅនឹងមាត្រា៣១១ លើកលែងតែវិធាននេះចែងថា ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅចំពោះមុខអ.វ.ត.ក ត្រូវដាក់ក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់នៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីប្ដឹងទាមទារ នៅពេលការចោទប្រកាន់ត្រូវបានផ្ដួចផ្ដើមឡើង តាមរយៈពាក្យបណ្ដឹងរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ ក្នុងស្ថានភាពដូច្នេះ ជនណាដែលអះអាងថាខ្លួនបានទទួលរងព្យសនកម្មពីបទល្មើសអាចដាក់បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មកតុលាការតាមចម្បោបាយអន្តរាគមន៍។

លេខ 07-88222 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ វិច្ឆិកា ២០០៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា៤១៨ ៤១៩ ៤២០ និង៤២១។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីបណ្តឹងទាមទាររបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងផលវិបាកផ្សេងៗរបស់ខ្លួន រួមទាំងការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះ។

មាត្រា ៣១៣៖ ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវបានអមដោយមេធាវី ដែលខ្លួនបានជ្រើសរើស។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ដែរ។ អ្នកតំណាងដែលមិនមែនជាមេធាវីត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចអនុញ្ញាត ក្នុងការអនុម័តលើការមានតំណាង របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន ប៉ុន្តែមិនមែនជាល័ក្ខខ័ណ្ឌតម្រូវទេ៖ ប៉ុន្តែ ជាទូទៅ អង្គជំនុំជម្រះមិនត្រួតពិនិត្យការចាត់តាំង ឬការផ្លាស់ប្តូរការមានតំណាងទេ ដូច្នេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនចាំបាច់លើកអំពីបញ្ហានេះជាមួយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ តំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០១១ ទំព័រ ១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ ស្ទួន២។ វិធាននេះខុសពីមាត្រា៣១៣ ដោយតម្រូវថា គ្រប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណទាំងអស់ត្រូវតំណាងដោយមេធាវីមួយរូប ចាប់ពីពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយតទៅ និងចែងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចបង្កើតជាក្រុម និងជ្រើសរើសមេធាវីឲ្យធ្វើតំណាងក្រុមជារួម និងថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចរៀបចំឲ្យមានតំណាងដូច្នេះបាន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

លទ្ធភាពចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង៖ ការបដិសេធមិនផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យ ចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលគ្មានមេធាវី មិនមែនជាការរំលោភសិទ្ធិឯង ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌របស់គាត់ឡើយ។

រឿងក្តីMENETទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៤ មិថុនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ ៥២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មិនមានមាត្រាស្រដៀងគ្នាទេ។

មាត្រា ៣១៥៖ ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី

សាក្សីត្រូវតែចូលមកបង្ហាញខ្លួន នៅមុខតុលាការតាមការកោះហៅ។ តុលាការអាចប្រើកងកម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំសាក្សីឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ការប្រើហាស្សនាមសាក្សី បញ្ជីឈ្មោះសាក្សីសម្ងាត់៖ អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងសម្រេចប្រើប្រាស់ហាស្សនាមដើម្បីជៀសវាងការលំបាកផ្សេងៗ។ មានការរំលឹកថា បញ្ជីសាក្សីគឺជាឯកសារសម្ងាត់ដែលបានផ្តល់ជូនមេធាវី ជនជាប់ចោទ ព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៥៣ បន្ទាត់២-៨

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨០(១)។ វិធាននេះចែងថា ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវដាក់ជូនក្រឡាបញ្ជីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនូវបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលខ្លួនមានបំណងកោះហៅក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃដែលដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះចូលជាធរមាន និងការបញ្ជាក់ឲ្យដាក់ជូនបញ្ជីឈ្មោះបន្ថែម។

ការអនុវត្តមាត្រាដែលស្រដៀងគ្នានៅក្នុងយុត្តាធិការដទៃទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកំណត់អំពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍អំពីមាត្រាមួយចំនួននៃកតិកាសញ្ញាICCPR ដែលត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ។

សិទ្ធិជាធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលបាននូវសវនាការដោយយុត្តិធម៌៖ រួមមាន ប៉ុន្តែមិនកម្រិតត្រឹមតែសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ ដែលដឹកនាំដោយចៅក្រមមិនអនាមិក ដែលគេអាចជំទាស់តវ៉ាបានសិទ្ធិក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ជាមួយមេធាវី សិទ្ធិជំទាស់តវ៉ាសាក្សី ដែលកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ខ្លួន ជាផ្នែកនៃកិច្ចស៊ើបសួរនៃគរបាល និងសិទ្ធិកោះហៅមន្ត្រីនគរបាលស៊ើបសួរធ្វើជាសាក្សី។

រឿងក្តី CARRANZA ALEGRE *ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ តុលា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៧.៥។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖* មាត្រា១៤។ មាត្រា នេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ ដែលមានការធានាដោយផ្នែក នៅក្នុងមាត្រា៣១៥ ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋាន មកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់នៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

សាក្សីមានគោលជំហរដូចគ្នា៖ សាក្សីទាំងឡាយណាដែលបង្ហាញខ្លួន ដោយស្ម័គ្រចិត្តតាមសម្បថគឺស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដូចគ្នានឹងសាក្សីដែលត្រូវបានកោះហៅដែរ ហើយអាចត្រូវបានផ្តន្ទាទោសដូចគ្នា ចំពោះការបដិសេធ ពុំព្រមផ្តល់សក្ខីកម្ម។

លេខ 70-91953 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣០១ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ វិច្ឆិកា ១៩៧១។*

សាក្សីដែលបានទទួលដំណឹងជាទៀងទាត់ តែមិនមានវត្តមាន នៅពេលបើកសវនាការ ប៉ុន្តែក្រោយមកស្រាប់តែបង្ហាញខ្លួន ក្នុងសវនាការការណ៍នេះមិនបានបញ្ឈប់គាត់ពីផ្នែកនៃសវនាការឡើយ៖ សាក្សីរូបនេះអាចត្រូវបានស្តាប់សវនាការ តាមរយៈការធ្វើសម្បថ។

DP 1888. 1. 45 *តុលាការកំពូលបារាំង ៦ មិថុនា ១៨៨៧។*

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចត្រូវបានស្តាប់សក្ខីកម្មក្នុងនាមជាសាក្សីឡើយ ប៉ុន្តែគាត់អាចបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការបាន ពេលណាគាត់ត្រូវបានកោះហៅក្នុងនាមដូច្នេះ៖ បើសិនជាគាត់មិនបានបង្ហាញខ្លួនដោយគ្មានមូលហេតុ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសាក្សីកំបាំងមុខ។

DP 1913. 1. 275 *តុលាការកំពូលបារាំង ៧ មិថុនា១៩១២។*

តុលាការអាចរំលងសក្ខីកម្មសាក្សី ដែលមិនបង្ហាញខ្លួនបន្ទាប់ពីដីកាកោះ៖ គឺនៅពេលដែលសាក្សីរូបនោះមិន-មែនជាសាក្សីសំខាន់ខ្លាំងសម្រាប់ការបង្ហាញការពិត។

លេខ 87-80056/87-80057 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៤៥៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ ធ្នូ ១៩៨៧។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា១០៩ ៣២៦(១) និង៣២៦(២)។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សីក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ(មាត្រា១០៩) និងនៅចំពោះមុខសាលាឧក្រិដ្ឋ (មាត្រា៣២៦)។

មាត្រា ៣១៦៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ការពិភាក្សាដេញដោលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងពេលសវនាការសាធារណៈ។

ប៉ុន្តែបើតុលាការយល់ឃើញថា សាធារណភាពបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬដល់ទំនៀមទម្លាប់នោះ តុលាការតាមសេចក្តីសម្រេចមានសំអាងហេតុ អាចបង្គាប់ឱ្យការពិភាក្សាដេញដោលទាំងស្រុង ឬ មួយផ្នែកប្រព្រឹត្តទៅជាសម្ងាត់។ តុលាការសម្រេចតាមសាលក្រមមួយដាច់ដោយឡែកពីសាលក្រមអង្គសេចក្តី ឬតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេស នៃសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី។

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបង្គាប់ឱ្យធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលជាសម្ងាត់មិនអាចតវ៉ាបានទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ការប្រានចោលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវបានគេប្រានចោលពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ដែលធ្វើឡើងជាសម្ងាត់។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៩ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២១ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ១ បន្ទាត់ ១២-ទំព័រ២បន្ទាត់២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៧៩។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៣១៦ ដោយក្នុងនោះ អនុញ្ញាតឲ្យតុលាការធ្វើសវនាការជាសម្ងាត់ស្របតាមសេចក្តីសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុដែលត្រូវបានបិទផ្លូវប្តឹងសាទុក្ខ ប៉ុន្តែមិនដូចមាត្រា៣១៦ទេ វិធាននេះចែងថា នៅពេលដែលគោលបំណងនៃដំណើរការនីតិវិធីជាសម្ងាត់ អាចត្រូវបានបង្កឲ្យមានផលប៉ះពាល់ ដោយការចូលរួមរបស់ភាគី អង្គជំនុំជម្រះបន្ទាប់ពីពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីតាមសេចក្តីសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ អាចកម្រិតការចូលរួមរបស់ភាគីត្រឹមតែភាគីណា ដែលចាំបាច់ដល់ដំណើរការនីតិវិធី និងអ្នកតំណាងចាំបាច់របស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលកំណត់អំពីគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីមាត្រាមួយចំនួននៃកតិកាសញ្ញា ICCPR ដែលត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួន គឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ។

ការអនុវត្តសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈត្រូវបានកំហិត៖ សិទ្ធិនេះអនុវត្តបានចំពោះកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ ប៉ុន្តែមិនអនុវត្ត ចំពោះសេចក្តីសម្រេចមុនពេលជំនុំជម្រះ លើអង្គសេចក្តីដែលចេញដោយរដ្ឋអាជ្ញា និងអាជ្ញាធរសាធារណៈទេ។

រឿងក្តី KAVANAGH *ទល់ នឹងប្រទេសអៀកឡង់ គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៤ មេសា ២០០១ កថាខណ្ឌ១០.៤។*

សារៈសំខាន់នៃសវនាការជាសាធារណៈ៖ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ ដែលមានលក្ខណៈ ជាសាធារណៈ គឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៃសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌។

រឿងក្តី KARTTUNEN *ទល់នឹងប្រទេសហ្វាំងឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៧.២។*

ការជំនុំជម្រះមិនត្រូវប្រានចោល សាធារណជនពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឡើយ ហើយក៏មិនឲ្យចៅក្រមអនាមិកបំពេញការងារដែរ៖ ការអនុវត្តដូច្នេះ គឺជាការខកខានមិនបានធានាចំពោះសិទ្ធិជាសារវ័ន្ត ក្នុងការទទួលបានសវនាការ ដោយយុត្តិធម៌សច្ចធារណ៍នៃនិរទោស និងឯករាជ្យភាព និងអនាគតិរបស់តុលាការ។

រឿងក្តី POLAY *ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មា-ធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៦ វិច្ឆិកា ១៩៩៧ កថាខណ្ឌ៨.៨។*

សិទ្ធិគឺជាធាតុផ្សំ នៃសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌៖ រួមមាន ប៉ុន្តែមិនកំហិតត្រឹមសិទ្ធិដូចតទៅនេះទេ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ ដែលដឹកនាំដោយចៅក្រមមិនអនាមិក ដែលគេអាចជំទាស់តវ៉ា បានសិទ្ធិក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយមេធាវីសិទ្ធិជំទាស់តវ៉ាសាក្សី ដែលកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយរបស់ខ្លួនជាផ្នែក នៃកិច្ចស៊ើបសួរនៃនគរបាល និងសិទ្ធិកោះហៅមន្ត្រីនគរបាលស៊ើបសួរ មកធ្វើជាសាក្សី។

រឿងក្តី CARRANZA ALEGRE *ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៨ តុលា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៧.៥។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖ មាត្រា១៤(១)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈកំហិតមួយចំនួន ដូចជាមូលហេតុសីលធម៌ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈសន្តិសុខសង្គម ឬនៅក្នុងកាលៈទេសៈផ្សេងទៀត។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារ ដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុង អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

គោលការណ៍ ស្តីពីសវនាការជាសាធារណៈគឺជាមូលដ្ឋាន និងជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់គ្រប់តុលាការ ឬសាលាក្តីនីមួយៗ៖ ជាការសំខាន់ សម្រាប់ការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ការរួមចំណែកក្នុងការការពារគូក្តី និងការពង្រឹងទំនុកចិត្តចំពោះយុត្តិធម៌។

រឿងក្តី HÅKANSSON *និង* STURESSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កុម្ភៈ ១៩៩០ កថាខណ្ឌ៦៦ (គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន)។ រឿងក្តី* FISCHER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មេសា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ២៧ (ជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃ តុលាការ ឬសាលាក្តីនីមួយៗ)។ រឿងក្តី* OYMAN *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២០ កុម្ភៈ ២០០៧ កថាខណ្ឌ១៨ (សារៈសំខាន់ នៃសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌។ល។)។*

មានតែនៅចំពោះមុខសាលាដំបូងមួយគត់ ដែលសិទ្ធិទទួលបាន "សិទ្ធិទទួលបាននូវសវនាការសាធារណៈ" ជាល័ក្ខខ័ណ្ឌតម្រូវ ក្នុងការទទួលបាន "សវនាការដោយផ្ទាល់មាត់"៖ សិទ្ធិនេះត្រូវបានអនុវត្តដូច្នេះ វៀរលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈលើកលែងពិសេស។

រឿងក្តី JACOBSSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត (លេខ២) តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៩ កុម្ភៈ ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ៤៦។*

សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ជាសាធារណៈមិនដាច់ខាត៖ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ជាសាធារណៈមិនដាច់ខាតទេ។

រឿងក្តី HELMERS *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ តុលា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៣៦។*

អវត្តមាននៃការជជែកដេញដោល ជាសាធារណៈក្នុងកម្រិតនីតិវិធី៖ អវត្តមានដូច្នេះត្រូវបានជួសជុល ដោយការជជែកដេញដោលជាសាធារណៈ ក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលណាមួយផ្សេង។

*រឿងក្តី*ALBERT *និង* LE COMPTE *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ កុម្ភៈ ១៩៨៣ កថាខណ្ឌ២៩។*

លទ្ធភាពក្នុងការផ្ដល់យុត្តិកម្ម ចំពោះអវត្តមាននៃការជជែកដេញដោលជាសាធារណៈ ពីការត្រួតពិនិត្យក្នុងកម្រិតទីពីរ និងទីបី៖ អវត្តមាននេះអាចនឹងត្រូវបានធ្វើយុត្តិកម្ម នៅពេលការជជែកដេញដោលជាសាធារណៈ ដោយសាលាដំបូង និងអាស្រ័យលើលក្ខណៈពិសេសនៃនីតិវិធីនៅកម្រិតទីពីរឬទីបី។

> *រឿងក្តី* ANDERSSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការ សិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ តុលា ១៩៩១ កថា-ខណ្ឌ ២៧។*

ការខកខានមិនបានធ្វើ សវនាការជាសាធារណៈ នៅកម្រិតឧទ្ធរណ៍អាចជាការរំលោភលើសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌៖ បើសិនជាសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានគេប្ដឹងអំពីបញ្ហានៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ហើយបញ្ហានីតិវិធីមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ ជាក់លាក់សម្រាប់អ្នកដាក់ពាក្យប្ដឹង។

> *រឿងក្តី* CONSTANTINESCU *ទល់នឹងប្រទេសរ៉ូម៉ានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ មិថុនា ២០០០ កថាខណ្ឌ៥៣។*

ជនល្មើសជាអនីតិជន៖ ក្នុងករណីមានការពាក់ព័ន្ធនឹងជនល្មើសវ័យក្មេង ដែលអាចញ៉ាំងឲ្យមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំងពីសាធារណជន ជាការសំខាន់ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីធ្វើឡើង តាមមធ្យោបាយដែលនឹងធ្វើឲ្យអារម្មណ៍ នៃការភ័យខ្លាចការអៀនខ្មាស និងការបំភ័តបំភ័យ របស់អនីតិជនត្រូវបានកាត់បន្ថយជាអប្បបរមា។ ផលប្រយោជន៍ទូទៅក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលយុត្តិធម៌ដោយបើកចំហ និងជាសាធារណៈអាចនឹងត្រូវបានបំពេញ ក្នុងករណីជនល្មើសជាអនីតិជនតាមរយៈនីតិវិធីកែសម្រួល ដែលផ្ដល់នូវសិទ្ធិមានវត្តមានតាមការជ្រើសរើស និងការរាយការណ៍ដោយហ្មត់ចត់។

> *រឿងក្តី* T. V.*ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៦ ធ្នូ ១៩៩៩ កថាខណ្ឌ៨៥-៨៧។*

បុគ្គលអាចបោះបង់សិទ្ធិ ដោយស្ម័គ្រចិត្តទោះក្នុងន័យច្បាស់លាស់ ឬក្នុងន័យបង្កប់ក្តី នូវសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសាធារណៈ៖ ការលះបង់សិទ្ធិដូច្នេះត្រូវតែច្បាស់លាស់ ដែលគ្មានលក្ខខណ្ឌ និងដែលមិនផ្ទុយទៅនឹងផលប្រយោជន៍ សាធារណៈសំខាន់ណាមួយឡើយ។

> *រឿងក្តី* ALBERT *និង* LE COMPTE *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ កុម្ភៈ ១៩៨៣ កថាខណ្ឌ៣៥។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុប ស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការ និងសាលក្រមដោយត្រូវយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំង គឺតុលាការកំពូល។

សវនាការជាសម្ងាត់ គឺជាករណីលើកលែងពិសេសនៃគោលការណ៍សវនាការ ជាសាធារណៈ៖ ការបញ្ឈប់ និងការវិលទៅរកភាពជាសាធារណៈវិញ មិនបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិការពារខ្លួនឡើយ។

លេខ 99-85061 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ មេសា ២០០០។

ការធ្វើកំណត់ហេតុ នៃសវនាការជាសម្ងាត់៖ ការធ្វើកំណត់ហេតុដូច្នេះត្រូវបានហាមឃាត់។

លេខ2004-80530 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៣ កុម្ភៈ ២០០៤។

សេចក្តីប្រកាសអំពីសាធារណភាព នៃការជជែកដេញដោល បើមានការអន្តរាយ ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬសីលធម៌៖ តុលាការមានបុព្វសិទ្ធិដាច់មុខ ក្នុងការប្រកាស អំពីសាធារណភាព នៃការជជែកដេញដោល បើមានការអន្តរាយ ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬសីលធម៌។

លេខ85-93351 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ កុម្ភៈ ១៩៨៦។

សិទ្ធិជំទាស់នឹងសេចក្តីសម្រេច ធ្វើសវនាការជាសម្ងាត់៖ វិធានការដូច្នេះ គឺជាករណីលើកលែងពិសេស និងផ្តាច់មុខ ដែលរក្សាសិទ្ធិទុកសម្រាប់តែបុគ្គល ដែលមានគុណភាព ជាជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

លេខ85-92109 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៣៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៣០ តុលា ១៩៨៥។

គ្រប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការជាសម្ងាត់៖ ករណីនេះអនុវត្តបាន ទោះបីក្នុងករណីមានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីច្រើនក៏ដោយ។

លេខ 02-80369 តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ តុលា ២០០២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា៣០៦។ មាត្រានេះចែងអំពីប្រកាសផ្សាយនៃការជជែកដេញដោល វៀរលែងតែការប្រកាសផ្សាយនេះ បង្កឲ្យមានការអន្តរាយដល់របៀបរៀបរយ និងសីលធម៌ (រួមទាំងករណីពាក់ព័ន្ធនឹងអនីតិជន ឬជនរងគ្រោះនៃអំពើរំលោភសេពសន្ថវៈ អំពើទារុណកម្ម ឬអំពើព្រៃផ្សៃផ្សេងៗ)។

មាត្រា ៣១៨៖ ការធានាសណ្ដាប់ធ្នាប់អំឡុងពេលសវនាការ

ប្រធានសវនាការដឹកនាំការពិភាក្សាដេញដោល។ ប្រធានសវនាការត្រូវរ៉ាប់រងឱ្យសិទ្ធិខាងការការពារបានប្រព្រឹត្តទៅដោយសេរី។ ប៉ុន្តែ ប្រធានអាចបដិសេធដកចេញពីការពិភាក្សាដេញដោលនូវអ្វីដែលមានគោលបំណងអូសបន្លាយការពិភាក្សាដេញដោលនេះ ដោយឥតប្រយោជន៍ គ្មានរួមវិភាគទានអ្វីដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត។

ប្រធានសវនាការរ៉ាប់រងឱ្យមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ល្អនៅពេលសវនាការ។

ប្រធានសវនាការអាចហាមឃាត់អនីតិជនខ្លះ ឬទាំងអស់មិនឱ្យចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការ។

ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យបណ្ដេញបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលបង្កឱ្យមានការច្របូកច្របល់ដល់របៀបរៀបរយនៃការពិភាក្សាដេញដោល។

ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ប្រធានសវនាការអាចប្រើប្រាស់កងកម្លាំងសាធារណៈ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ស្ថានភាព ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការបដិសេធសំណើសុំ ឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួររបស់ភាគី៖ កាលណាសំណើសុំពុំមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវថាសំណើដូច្នេះត្រូវតែច្បាស់លាស់ ដើម្បីធានាឲ្យកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រព្រឹត្ត ទៅដោយពុំមានការពន្យារពេលដោយពុំត្រឹមត្រូវ និងថាត្រូវតែការពារសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្នុងពេលវេលាមួយសមស្រប។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ស្ដីពីសំណើសុំឲ្យស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.-ត.ក អ.ជ.ស.ដ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ៤០ (ឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការបដិសេធសំណើ) និង កថាខណ្ឌ៤៣ (លក្ខខណ្ឌតម្រូវថា សំណើត្រូវតែច្បាស់លាស់ ដើម្បីធានាថាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី មិនត្រូវពន្យារពេលមិនត្រឹមត្រូវ)។ រឿងក្ដីនួន ជា ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ស្ដីពីសំណើសុំភស្តុតាងដោះបន្ទុក អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៨ វិច្ឆិកា២០០៩ កថាខណ្ឌ៤១ (ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវវាយតម្លៃថាតើសំណើ មានភាពច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីវាយតម្លៃពីភាពសមស្រប ដែលពុំធ្វើឲ្យមានការពន្យារពេល ដែលមិនត្រឹមត្រូវដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី) និងកថាខណ្ឌ៤៤ (សំណើសុំដាក់លាក់អនុញ្ញាតឲ្យមានការវាយតម្លៃថា តើសំណើសុំមានការពាក់ព័ន្ធ

ឬអត់ដោយគោរព ចំពោះសិទ្ធិជនត្រូវចោទ ដូចមានចែងក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR)។

ការមិនអាចរឹងរូសបានចំពោះបញ្ហា ឬលើកឡើងបញ្ហាច្រំដែលក្នុងសវនាការ៖ អង្គជំនុំជម្រះមិនអនុញ្ញាតឲ្យភាគីដំណើរការ លើបញ្ហាដដែលៗ ឡើយ បើគ្មានបញ្ហាបន្ថែមណាមួយ ក្រៅអំពីការរឹងរូស ឬលើកបញ្ហាច្រំដែល។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៩ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២១ មេសា ២០០៩ ទំព័រ ៦៩បន្ទាត់២៤-២៥ និងទំព័រ ៧០ បន្ទាត់១-២។

លំដាប់នៃការបង្ហាញអង្គហេតុ សក្ខីកម្មការសួរដេញដោល៖ ការជំនុំជម្រះត្រូវអនុវត្តទៅតាមលំដាប់នៃអង្គហេតុនៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ។ ភាគីនឹងត្រូវបានជូនដំណឹង ប្រហែលពីរសប្តាហ៍ជាមុនអំពីអង្គហេតុ ដែលត្រូវបានកំណត់ពេលសម្រាប់ថ្ងៃសវនាការ។ ចំពោះអង្គហេតុណាមួយក៏ដោយ អង្គជំនុំជម្រះនឹងស្តាប់ចម្លើយជនជាប់ចោទមុនគេ បន្ទាប់មកផ្តល់វេទិកាទៅឲ្យភាគីដើម្បីសួរជនជាប់ចោទ។ បន្ទាប់ពីនោះមក អង្គជំនុំជម្រះនឹងកោះអញ្ជើញ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុជាក់លាក់នីមួយៗ ដើម្បីដេញដោល។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ២ បន្ទាត់៩-១៧។

ការសួរសាក្សី របស់ភាគីបដិបក្ខមិនសមស្រប សម្រាប់ប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលឡ (Civil Law) ទេ៖ ការសួរសាក្សីរបស់ភាគីបដិបក្ខ គឺលក្ខណៈនៃការសួរដេញដោល អំពីចរិកលក្ខណៈនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ខាំម៉ុនឡ (Common Law)។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក ត្រូវបានគ្រប់គ្រងជាចំបង ដោយប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលឡ។ ការសួរសាក្សីរបស់ភាគីបដិបក្ខ ក្នុងលក្ខណៈជាការសួរដេញដោល ដែលមិនសមស្រប ឡើយ សម្រាប់ប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលឡ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៣បន្ទាត់៦-១០។

សារៈសំខាន់នៃសេចក្តីសម្រេច របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ៖ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងតែងតែកត់សម្គាល់ ដោយយកចិត្តទុកដាក់បំផុតចំពោះ សេចក្តីសម្រេច ដែលចេញដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏ដោយ ក៏អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនជាប់កាតព្វកិច្ច ចំពោះសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះ ឡើយ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៥ បន្ទាត់៣-១១។

ការផ្តល់ជូន និងការសម្ងាត់នៃបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី៖ ដើម្បីឲ្យការគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌ ឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ភាគីគួរត្រូវបានផ្តល់ជូនបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី ដែល

បានកោះហៅមកបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខតុលាការ ប៉ុន្តែកាលណាមានការរំលឹកថា នៅពេលដែលសាក្សីទាំងនោះ មិនទាន់បានមកបង្ហាញខ្លួនឈ្មោះរបស់ពួកគាត់ត្រូវរក្សាជាការសម្ងាត់។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៩២ បន្ទាត់២២-ទំព័រ៩៣ បន្ទាត់១។

ពេលវេលាបន្ថែម សម្រាប់ការសួរដេញដោលៈ ភាគីត្រូវប្រើប្រាស់ ឲ្យបានសមស្របនូវឱកាសដែលបានផ្តល់ជូន សម្រាប់ការសួរដេញដោល។ បើសិនជាភាគីយល់ឃើញថា ពេលវេលាដែលបានផ្តល់ឲ្យមិនសមស្របទេ អង្គជំនុំជម្រះអាចសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យសួរបន្ថែមនៅថ្ងៃក្រោយ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៥ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៧ មេសា ២០០៩ ទំព័រ១១០ បន្ទាត់១-៦

សាក្សីមានបញ្ហាភ្នែក ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យកំណត់អត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ នៅលើអេក្រង់ទូរទស្សន៍/កុំព្យូទ័រៈ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈការទាញរូបភាពតាមម៉ាស៊ីនថតឲ្យមកជិត ដើម្បីឲ្យសាក្សីអាចមើលឃើញជនជាប់ចោទ នៅលើអេក្រង់ទូរទស្សន៍/កុំព្យូទ័ររបស់គាត់។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៧ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៩២ បន្ទាត់១០-១២។

ភាគីត្រូវតែប្រាកដថាតើខ្លួនមានសំណួរ ឬក៏អត់ៈ ការណ៏នេះ គឺដើម្បីឲ្យអង្គជំនុំជម្រះអាចយល់ និងគ្រប់គ្រងសវនាការបាន។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២៣ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៩៩បន្ទាត់២៥-ទំព័រ១០០បន្ទាត់៣។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.កៈ វិធាន៣៧ ៣៨ និង ៨៥។ វិធាន៨៥មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា៣១៨ លើកលែងតែវិធាននេះតម្រូវឲ្យអង្គជំនុំជម្រះចេញការព្រមានជាមុន ចំពោះបុគ្គលណាដែលរំខាន និងថា បើសិនបុគ្គលដែលត្រូវបានដកចេញពីសាលសវនាការជាជនជាប់ចោទ ជននេះត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យសង្កេតការជំនុំជម្រះតាមទូរទស្សន៍ នៅកន្លែងបិទជិតតាមដែលអាចធ្វើបាន ហើយអាចរក្សាការទំនាក់ទំនងតាមទូរស័ព្ទបានគ្រប់ពេលវេលាជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួន និងថា កាលណាមានការរំខានដូចជាការបដិសេធដោយគិតទុកជាមុន មិនព្រមអនុវត្តតាមសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងការបង្គាប់ត្រូវអមដោយការព្រមានអំពីការដាក់ទណ្ឌកម្មណាមួយ ក្នុងករណីមានការបំពាន ដែលអង្គជំនុំជម្រះអាចចេញសេចក្តីបង្គាប់ដាក់ទណ្ឌកម្ម ស្របតាមច្បាប់កម្ពុជា។ វិធាន ៣៨ គ្របដណ្តប់លើកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី និងចែងយោងជាពិសេសពីរបៀបដែលតុលាការអាចចាត់ការជាមួយមេធាវីដែលរំខាន។ វិធី-

សាស្ត្រទាំងនេះ រួមមានការព្រមានចំពោះមេធាវីការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងការរាយការណ៍អំពីមេធាវីរូបនោះទៅអាជ្ញាធរសមស្រប។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលកំណត់អំពីគោល-ការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍អំពីមាត្រាមួយចំនួននៃកតិកាសញ្ញា ICCPR ដែលត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ។

ការរំលោភ៖ ការខកខានមិនបានត្រួតត្រាលើបរិកាសអរិភាព ឬ សម្ពាធដែលបានបង្កើតឡើងដោយវត្តមានរបស់សាធារណជន៖ បរិយាកាសដូច្នេះ គឺជាការបដិ-សេធមិនផ្ដល់ឲ្យមេធាវីការពារក្ដី នូវឱកាសគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសួរសាក្សីរបស់ភាគីបដិបក្ខ និងការបង្ហាញរឿងក្ដីរបស់គេ។

រឿងក្ដី GRIDIN ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០០ កថាខណ្ឌ៨.២។

ការរំលោភ៖ ទោសទណ្ឌធ្ងន់ធ្ងរ និងទណ្ឌកម្មគ្មានសំអាងហេតុ (ឧទាហរណ៍ទោសទណ្ឌជាប់ពន្ធនាគារមួយឆ្នាំដោយបង្ខំឲ្យធ្វើការងារធ្ងន់ ចំពោះការដាក់សំ-ណើច្រំដែលរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំណាម្នាក់ ការបដិ-សេធមិនសុំទោស ចំពោះពាក្យសំដីគំហកកំហែងក្នុងតុលាការ)៖ ទោសទណ្ឌដូច្នេះហួសពីអំណាចរបស់តុលាការ នៅក្នុងការរក្សាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឲ្យមានរបៀបរៀបរយ និងបង្កើតបានជាការដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពតាមទំនើងចិត្ត។

រឿងក្ដី FERNANDO ទល់នឹងប្រទេស ស្រីលង្កា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៥ កថាខណ្ឌ៩.២។

ការរំលោភ៖ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ធ្វើសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ដ៏ទូលំទូលាយផ្សព្វផ្សាយ ជាសាធារណៈអំពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ មុនលទ្ធផលជំនុំជម្រះ៖ សេចក្ដីថ្លែងការណ៍ដូច្នេះ ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងបុរេនិច្ឆ័យអំពីលទ្ធផលនៃការជំនុំជម្រះ គឺជាការរំលោភលើសច្ច-ធារណ៍នៃនិរទោស។

រឿងក្ដី GRIDIN ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ កក្កដា ២០០០ កថាខណ្ឌ៨.៣។

គ្មានការរំលោភ៖ កាលណាជនជាប់ចោទខកខានមិនបានស្នើឲ្យមានការលើកពេលសវនាការ ដើម្បីធានាឲ្យចំពោះតំណាងស្របច្បាប់ ដែលច្បាប់បានចែងអំពីសិទ្ធិនេះ៖ ទោះបីបុគ្គលរូបនោះត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងការមានមេធាវី និងមានពេល-វេលា និងឧបករណ៍សម្រួលគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការ

ត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួនក៏ដោយ ក៏សិទ្ធិនេះមិនត្រូវបានរំលោភឡើយ បើសិនជានីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់រដ្ឋនោះអនុញ្ញាតឲ្យជនជាប់ចោទធ្វើការស្នើសុំការលើកពេលសវនាការ និងផ្តល់ពេលវេលាបន្ថែម ដើម្បីធានាឲ្យមានតំណាងស្របច្បាប់ ហើយជនជាប់ចោទខ្លួនឯងជាអ្នកខកខាន មិនបានប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍នូវឧបាស្រ័យទាំងអស់នេះ។

រឿងក្តីBABKINទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិ-ការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣.៤។

គ្មានការរំលោភ៖ កាលណា មេធាវីការពារក្តីជនជាប់-ចោទខកខានមិនបាន ប្រើប្រាស់ឲ្យបានល្អនូវពេលវេលាដែលមាន សម្រាប់ការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួន៖ សិទ្ធិរបស់បុគ្គល ក្នុងការទទួលបានពេលវេលា និងឧបករណ៍សម្រួលគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួនមិនត្រូវបានរំលោភឡើយ បើសិនជាកង្វះនៃការការពារខ្លួន សមស្របនោះបង្ក ដោយការខកខានរបស់មេធាវីការពារក្តីជននោះ នៅក្នុងការប្រើពេលវេលា ដែលមានឲ្យបានល្អ សម្រាប់ការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួនជាជាង ដោយសារសកម្មភាពណាមួយបង្កឡើងដោយរដ្ឋ។

រឿងក្តីJ.O.ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៣ មីនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩.៤។

សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយគ្មានការពន្យារពេល មិនត្រឹមត្រូវការពារជនជាប់ចោទពីភាពមិនប្រាកដប្រជាមិនចាំបាច់ ចំពោះវាសនារបស់គាត់ និងពីការឃុំខ្លួនយូរជាងភាពចាំបាច់៖ រដ្ឋមានករណីយកិច្ច ក្នុងការកិច្ចរៀបចំប្រព័ន្ធតុលាការរបស់ខ្លួន ដែលមានការធានាថារឿងក្តីត្រូវបានដោះ-ស្រាយបញ្ចប់ដោយយុត្តិធម៌ និងឆាប់រហ័ស។ ការ-ពន្យារពេលណាក៏ដោយ ក្នុងរយៈពេលប្រាំបីឆ្នាំរវាងការចោទប្រកាន់ និងការកាត់ទោស និងការត្រួតពិនិត្យលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍គឺជាការមិនសមស្រប។

រឿងក្តី LUMANOG *និង* SANTOS *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨.៣-៨.៦ ដែលបានយកមកអនុវត្តតាម នៅក្នុងរឿងក្តី* SOBHRAJ *ទល់នឹងប្រទេសណេប៉ាល់ គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និង នយោបាយ*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការ ដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសវនាការ និងសាលក្រមដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុ-សញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

គោលការណ៍ស្តីពីសវនាការ ជាសាធារណៈគឺជាមូលដ្ឋាន និងជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវ សម្រាប់គ្រប់តុលាការ ឬ សាលាក្តីនីមួយៗ៖ ជាការសំខាន់សម្រាប់ការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការការពារគូក្តី និងការពង្រឹងទំនុកចិត្តចំពោះយុត្តិធម៌។

រឿងក្តី HÅKANSSON និង STURESSON ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កុម្ភៈ ១៩៩០ កថាខណ្ឌ៦៦ (គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន)។ រឿងក្តី FISCHER ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មេសា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ២៧ (ជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅក្នុងតុលាការ ឬ សាលាក្តីនីមួយៗ)។

រឿងក្តី OYMAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២០ កុម្ភៈ ២០០៧ កថាខណ្ឌ ១៨ (សារៈសំខាន់នៃសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌។ល)។

សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ជាសាធារណៈមិនដាច់ខាត៖ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ជាសាធារណៈមិនដាច់ខាតទេ។

រឿងក្តី HELMERS ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៩ តុលា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៣៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការ ដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងការប្រកាសផ្សាយនៃការពិភាក្សាដេញដោល និងការប្រកាសផ្សាយសាលក្រម។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន និងសាធារណជនអាចត្រូវបានច្រានចោលដោយសារមូលហេតុដែលមានកំណត់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់នៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

វិធានការដែលចៅក្រមអាចចាត់ការ ដើម្បីរក្សារបៀបរៀបរយនៅក្នុងសវនាការ៖ ការបណ្តេញចេញនូវជនណាដែលរំខានការពិភាក្សាដេញដោល ការបដិសេធមិនព្រមសួរសាក្សី តាមសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយសារមិនពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ហើយដែលនឹងនាំឲ្យមានការអូសបន្លាយពេល និងមិនអាចនាំទៅរកការពិតបានការបដិសេធ មិនដាក់បញ្ចូលនូវឯកសារ ដែលបានផលិត ដោយមេធាវីការពារក្តី ដោយសារតែវានឹងនាំឲ្យ មានការអូសបន្លាយពេល និងមិនអាចនាំទៅរកការពិតបាន។

លេខ 84-90673 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ តុលា ១៩៨៤ (ការបណ្តេញ ចេញ)។ លេខ92-86470 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥១ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ កក្កដា ១៩៩៣ (ការបដិសេធពុំ

ព្រមសួរដេញដោលសាក្សី ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី)។	*តាមសំណើរបស់ លេខ*96-82498	*ព្រឹត្តិ-បត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៣៨១ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ វិច្ឆិកា ១៩៩៧។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ*បារាំង៖ មាត្រា៣០៩។ មាត្រានេះចែងថា ប្រធានតុលាការមានអំណាចក្នុងការរក្សារបៀបរៀបរយក្នុងតុលាការ និងដឹកនាំកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

មាត្រា ៣២១៖ ការវាយតំលៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ

> *លើកលែងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ផ្ទុយពីនេះ ភស្តុតាងក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌអាចជូនបានដោយសេរី។ តុលាការថ្លឹងថ្លែងដោយឥស្សរចិត្តអំពីតម្លៃភស្តុតាង ដែលគេដាក់ជូនមកខ្លួនពិនិត្យ ដោយផ្អែកទៅលើជំនឿស្មោះត្រង់ពិតប្រាកដរបស់ខ្លួន។*
>
> *តុលាការសំអាងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនតែទៅលើភស្តុភាង ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ឬដែលត្រូវគេយកមកបង្ហាញនៅពេលសវនាការប៉ុណ្ណោះ។*
>
> *ការសារភាពក៏ដូចជាប្រភេទនៃភស្តុតាងដទៃទៀតដែរ ត្រូវដាក់ជូនតុលាការធ្វើការថ្លឹងថ្លែង។ ចម្លើយដែលទទួលក្រោមការបង្ខិតបង្ខំខាងរូបកាយ ឬខាងផ្លូវចិត្តនេះគ្មានតម្លៃជាភស្តុតាងទេ។*
>
> *ការឆ្លើយឆ្លងរវាងជនជាប់ចោទ និងមេធាវីរបស់ខ្លួនមិនអាចយកមកធ្វើជាភស្តុតាងបានឡើយ។*

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សេចក្តីសម្រេច ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះ៖ អង្គបុរេជំនុំជម្រះពុំមានយុត្តាធិការពិនិត្យលើបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃ លើភស្តុតាងធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ ដោយហេតុថា សេចក្តីសម្រេច ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងត្រូវបានធ្វើឡើង ក្នុងដំណាក់កាលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

> *រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងនឹងភស្តុតាងទទួលបាន តាមរយៈអំពើទារុណកម្ម អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ ២៤។*

សំណើសុំខុសច្បាប់ អាចត្រូវបានច្រានចោល៖ អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងអាចច្រានចោលនូវសំណើសុំភស្តុតាងនៅពេល ដែលការបំពេញលក្ខខណ្ឌសម្រាប់សំណើសុំដូច្នេះ មិនត្រូវបានច្បាប់អនុញ្ញាត។

> *រឿងក្តីអៀង សារី៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទាក់ទងនឹងភស្តុតាងទទួលបាន តាមរយៈអំពើទារុណកម្មអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១០ ឧសភា ២០១០ កថាខណ្ឌ៣៥។*

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងបដិសេធសំណើសុំកាលណាខ្លួនបានសម្រេច លើបញ្ហានេះរួចហើយ ៖ ទោះបីជាមេធាវីការពារក្តីស្នើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិនិត្យ លើការអនុម័តរបស់ខ្លួនស្តីពី

ការផ្សព្វផ្សាយឯកសារ របស់ព្រះរាជអាជ្ញាដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃភាពលម្អៀងក្តី ក៏អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានច្រានចោលសំណើនោះ ដោយសារតែបញ្ហានោះត្រូវបានសម្រេចរួចហើយ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១១ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៣ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៩ បន្ទាត់១២-១៣ និងទំព័រ៣៨ បន្ទាត់១២-១៦។

តុលាការជាប់កាតព្វកិច្ច តាមមាត្រា ១៥ នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងអំពើទារុណកម្មៈ មាត្រា១៥នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងអំពើទារុណកម្ម ហាមរដ្ឋមិនឲ្យយកកំណត់ហេតុ ដែលកើតចេញពីអំពើទារុណកម្ម ធ្វើជាភស្តុតាងទេ។ បទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវបានចែងបញ្ជាក់ដោយមាត្រា៣៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់កម្ពុជា។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២៣ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៩ បន្ទាត់១-៦។

ខ្លឹមសារនៃចម្លើយសារភាព ដែលបានធ្វើឡើងក្រោមអំពើទារុណកម្ម មិនអាចទទួលយកធ្វើជាកំណត់ហេតុគួរឲ្យជឿបានឡើយៈ បើសិនជាភាគីណាមួយមានបំណងចង់យោង ទៅរកភាពជឿជាក់លើខ្លឹមសារ នៃចម្លើយសារភាព ជាបំដូងគេត្រូវកំណត់ឲ្យបាន ថាតើចម្លើយសារភាពនោះត្រូវបានធ្វើឡើង ក្រោមអំពើទារុណកម្ម ឬការគំរាមកំហែងនៃអំពើទារុណកម្មដែរឬទេ។ ដោយសារមូលហេតុនេះ ភាគីគួរពិចារណាថាតើការសួរដេញដោលលើខ្លឹមសារ នៃចម្លើយសារភាពមានសារសំខាន់គ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ស្នើឲ្យមានការស្រាវជ្រាវ ទាក់ទងនឹងកាលៈទេសៈផ្សេងៗ ដែលនាំឲ្យមានចម្លើយសារភាពនោះដែរឬទេ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២៣ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៩ បន្ទាត់១-១១។

នៅពេលឯកសារត្រូវបានដាក់ នៅចំពោះមុខតុលាការ គ្រប់ភាគីមានសិទ្ធិជំទាស់នឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារ បើសិនមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវៈ ភាគីក៏មានសិទ្ធិស្វែងរកព័ត៌មាន ឬការបំភ្លឺបន្ថែមទាក់ទងនឹងឯកសារ ដែលភាគីណាមួយស្នើដាក់នៅចំពោះមុខតុលាការដែរ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៨ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២០ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៥ បន្ទាត់១៨-២២។

អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងអាចទទួលយកឯកសារថ្មីៗ ដែលមិនមាននៅក្នុងសំណុំរឿងតាំងពីដើមៈ តុលាការអាចធ្វើដូច្នេះបាន ដោយឥស្សរៈចិត្ត ឬតាមសំណើរបស់ភាគី។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤០។

ឯកសារក្នុងសំណុំរឿង មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាភស្តុតាងទេ រហូតដល់ពេលដាក់នៅចំពោះមុខ

អង្គជំនុំជម្រះ និងជាកម្មវត្ថុនៃការជេញដោលៈ ឯកសារត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ លុះត្រាតែខ្លឹមសារនៃឯកសារនោះត្រូវបានសង្ខេបត្រូវបានអាន និងត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងសមស្រប។ សម្ភារៈឯកសារអាចត្រូវបានចាត់ទុកថា បានក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការជេញដោល លុះត្រាតែឱកាសត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ ដើម្បីធ្វើអំណះអំណាងតទល់គ្នា ទោះបីជាភាគីមិនបានប្រើឱកាសនេះ ជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនក៏ដោយ។

រឿងក្តីឌុចៈ ភាពអាចទទួលយកបាននៃកស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ២។ រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៨ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២០ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៤ បន្ទាត់២៣-ទំព័រ៥ បន្ទាត់១២។

មានតែផ្នែកនៃឯកសារ ដែលបានធ្វើសង្ខេបតែប៉ុណ្ណោះត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដាក់នៅចំពោះមុខតុលាការៈ ឧ. បើសិនជា មានតែមួយជំពូកនៃសៀវភៅត្រូវបានសង្ខេប គឺមានតែផ្នែកនេះប៉ុណ្ណោះត្រូវបានចាត់ទុកថា បានដាក់នៅចំពោះមុខតុលាការ។ ប៉ុន្តែ បើសិនជាការពិភាក្សាលើឯកសារបានពង្រីក លើសពីសេចក្តីសង្ខេបបឋម នោះអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងអាចប្រើកិច្ចពិភាក្សាទាំងមូលសម្រាប់ការសម្រេចសេចក្តីរបស់ខ្លួន។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៨ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២០ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៥ បន្ទាត់៦-១២។

នៅពេលដាក់ឯកសារនៅ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ភាគីត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ ថាតើខ្លួនមានបំណងចង់ឲ្យពិចារណា នៅលើឯកសារទាំងមូលដែរឬទេៈ បើសិនជាភាគី ដែលមានបំណងដាក់បង្ហាញតែផ្នែកណាមួយនៃឯកសារភាគីនោះត្រូវបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីភាពពាក់ព័ន្ធរបស់វា។

រឿងក្តីឌុចៈ ភាពអាចទទួលយកបាន នៃកស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៣។ រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៨ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២០ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៥ បន្ទាត់១៣-១៦។

ឯកសារបានចុះបញ្ជី ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ ពុំចាំបាច់ធ្វើសង្ខេបម្តងមួយៗទេៈ ឯកសារនោះអាចត្រូវបានគេមើលឃើញថា ជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៃរបាយការណ៍។ បើសិនជាភាគីជំទាស់ទទួលស្គាល់ថា របាយការណ៍ព្រមទាំងបញ្ជីឯកសារបានចុះបញ្ជី ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខនៃអង្គជំនុំជម្រះ និងមិនមានការតវ៉ាចំពោះរបាយការណ៍នេះ នោះជាការគ្រប់គ្រាន់ត្រូវដាក់របាយការណ៍នេះ ចំពោះ

មុខអង្គជំនុំជម្រះ និងពុំចាំបាច់ធ្វើសង្ខេបនៅគ្រប់ឯកសារនីមួយៗនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធឡើយ។

រឿងក្តីឧុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៩ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២១ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ២ បន្ទាត់១៧-ទំព័រ៣ បន្ទាត់៤។

តម្លៃភវនីយភាពនៃឯកសារ និងទម្ងន់ភស្តុតាង៖ ករណីនេះនឹងត្រូវបានវាយតម្លៃ ជាចុងក្រោយដោយអង្គជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីឧុចៈ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៤២។

ការចែកចាយឯកសាររូបថតដោយភាគី៖ គ្រប់ភាគីទាំងអស់មានសិទ្ធិចងក្រងឯកសាររូបថត ដើម្បីចែកចាយទៅអង្គជំនុំជម្រះ ឬភាគីដទៃទៀត ដើម្បីសម្រួលដល់នីតិវិធីសវនាការ។

រឿងក្តីឧុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៧ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៣០ បន្ទាត់១៦-២៤។

ភាគីអាចជូនដំណឹងដល់ ក្រឡាបញ្ជីអំពីបំណងរបស់ខ្លួន ក្នុងការដាក់ឯកសារ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ៖ ករណីនេះមិនមែនជាកាតព្វកិច្ចទេ។ ប៉ុន្តែជាករណីដែលភាគីអាចធ្វើបាន បើសិនជាខ្លួនចង់ធ្វើដូច្នេះ។

រឿងក្តីឧុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៧ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៣១ បន្ទាត់១៨-២០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨៧។ វិធាននេះមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នានឹងមាត្រា៣២១ ដោយនៅក្នុងវិធាននោះចែងថា លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ រាល់ភស្តុតាងទាំងអស់ត្រូវតែទទួលយក។ ប៉ុន្តែមិនដូចមាត្រា៣២១ទេ វិធាន៨៧បញ្ជាក់ច្បាស់លាស់អំពីមូលហេតុមួយចំនួនដែលអង្គជំនុំជម្រះអាចបដិសេធក្នុងការទទួលយកភស្តុតាង ដូចជា បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះរកឃើញថា សម្ភារៈភស្តុតាងមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធ ឬជាការស្នើសុំជាន់គ្នាមិនអាចរកបាន ក្នុងរយៈពេលសមស្របណាមួយមិនសមស្របសម្រាប់បញ្ជាក់អង្គហេតុ ដែលជាគោលដៅនៃការស្នើសុំពិនិត្យភស្តុតាងច្បាប់មិនអនុញ្ញាត ឬមានចេតនាពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬគ្មានប្រយោជន៍។ លើសពីនេះទៀតវិធាន៨៧បញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ថាគ្រប់សេចក្តី សម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះត្រូវផ្អែកតែលើភស្តុតាង ដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ ហើយដែលភស្តុតាងនោះត្រូវឆ្លងកាត់ការដេញដោល និងថា ភស្តុតាងពីក្នុងសំណុំរឿងត្រូវបានពិចារណាថាបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ លុះត្រាខ្លឹមសាររបស់វាត្រូវបានសង្ខេប ត្រូវបានអាន ឬត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងសមស្របក្នុងសវនាការ។ វិធាន៨៧ក៏ខុសគ្នាពីមាត្រា៣២១ដែរ ដែលនៅក្នុងវិធាននោះ អនុញ្ញាតឲ្យអង្គជំនុំជម្រះប្រានចោលភស្តុតាងដែលច្បាប់មិនអនុញ្ញាត និងចែងថា អង្គជំនុំជម្រះអាចពិចារណាលើអង្គហេតុទាំងឡាយដែលបានស្នើសុំដោយភាគីដើម្បីបញ្ជាក់ភស្តុតាង។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប
ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ដែលកំណត់អំពីគោល-ការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍អំពីមាត្រាមួយចំនួននៃកតិកាសញ្ញា ICCPR ដែលត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ។

ការរំលោភបំពាន៖ ការខកខានមិនបានបង្ហាញភស្តុ-តាង ដែលអាចមានអានុភាព លើលើការវិនិច្ឆ័យ/សាលក្រម៖ ក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ការខកខានរបស់តុលាការ ក្នុងការអនុញ្ញាត ឲ្យមានការបង្ហាញភស្តុតាងណាមួយ ដល់ក្រុមគណៈវិនិច្ឆ័យ ដែលអាចដាក់ភស្តុតាងនោះជូនតុលាការបាន និងប្រសិនបើត្រូវបានបង្ហាញ ហើយអាចមានអានុភាពលើការវិនិ-ច្ឆ័យ ឬសាលក្រមគឺជាការបដិសេធយុត្តិធម៌ ឬជាការរំលោភបំពាន។

រឿងក្តី WRIGHT ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៧ កក្កដា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៨.៣។

ភស្តុតាងជាឯកសារ ឬវេជ្ជសាស្ត្រ ស្តីពីការធ្វើទុក្ខបុក-ម្នេញគឺជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវ៖ ដើម្បីស្វែងរកឲ្យឃើញថាពិត ចំពោះការចោទប្រកាន់ អំពីការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញនៅពេលជាប់ឃុំឃាំង ដើមបណ្តឹងត្រូវតែបញ្ជាក់អំពីភាពស៊ីចង្វាក់ រវាងបទចោទនឹងភស្តុតាងជាឯកសារ ឬវេជ្ជសាស្ត្រ។

រឿងក្តី WRIGHT ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៧ កក្កដា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៨.៦។

ការរំលោភបំពាន៖ រដ្ឋដែលបង្កើតឲ្យមានឧបសគ្គផ្សេងៗក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នារវាងមេធាវី និងកូនក្តី៖ រដ្ឋត្រូវបានចាត់ទុកថា បានរំលោភសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ជាមួយមេធាវីតាមការជ្រើស-រើសផ្ទាល់ខ្លួន បើសិនជារដ្ឋបង្កើតឲ្យមានឧបសគ្គជាសារវ័ន្ត ដែលនឹងធ្វើឲ្យខូចដល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងមេធាវី និងកូនក្តីយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ទោះបីជាគ្មានការហាមឃាត់ជាផ្លូវការ ក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់-ទងដូច្នេះក៏ដោយ។

រឿងក្តីENGO ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២២ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧.៨។

ការរំលោភបំពាន៖ ការបដិសេធសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទដើម្បីបង្ហាញសាក្សីដែលពាក់ព័ន្ធ៖ ទោះបីជាសិទ្ធិក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងក្នុងនាមខ្លួនមិនបង្កប់ន័យថា ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិ ដោយគ្មានព្រំដែនកំណត់ក្នុងការដេញដោលសាក្សី ក្នុងនាមខ្លួនក្តីក៏ការបដិសេធសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីបង្ហាញសាក្សី និងភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធគឺជាការរំលោភសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តីKHUSEYNOVA និង BUTAEVA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិ

មនុស្សអ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៨.៥។

វិធានគ្រប់គ្រងភស្តុតាងផ្អែក លើច្បាប់ក្នុងស្រុកមិនអាចដកហូតសិទ្ធិបុគ្គល ក្នុងការបង្ហាញ ឬដេញដោលភស្តុតាងឡើយ៖ ទោះបីជាការទទួលខុសត្រូវជាចំបងក្នុងការបង្កើតវិធាន ស្តីពីភស្តុតាងធ្លាក់ទៅលើរដ្ឋ ដែលអាចតាក់តែងវិធាន នៃភស្តុតាងទាក់ទងនឹងសេរីភាពខ្លះៗរបស់ប្រទេសខ្លួនក៏ដោយ ក៏វិធានបែបនេះមិនអាចដកហូតសិទ្ធិ របស់បុគ្គលក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងក្នុងនាមផ្ទាល់ខ្លួន ឬដេញដោលភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯងឡើយ។

រឿងក្តី IDIEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៦។*

រដ្ឋមិនអាចបង្ខិតបង្ខំបុគ្គលណាម្នាក់ ដើម្បីទទួលបានចម្លើយសារភាពទេ៖ សិទ្ធិរួចផុតពីការបង្ខំឲ្យផ្តល់ភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង មានន័យថា អាជ្ញាធរមិនអាចដាក់បុគ្គលណាម្នាក់ ក្នុងលក្ខណៈបង្ខិតបង្ខំតាមផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ឬផ្លូវអារម្មណ៍ ដើម្បីបានទទួលនូវចម្លើយសារភាពពីបុគ្គលនោះឡើយ។

រឿងក្តី SHARIFOVA SAFAROV *និង* BURKHONOV *ទល់នឹងប្រទេស តាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦.៣ ដែលបានយកមកអនុវត្តក្នុងរឿងក្តី* KHUSEYNOVA *និង* BUTAEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៨.៣ និងរឿងក្តី* BUTOVENKO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

ទារុណកម្មមិនអាចត្រូវបានគេ ប្រើប្រាស់បានឡើយ សម្រាប់កិច្ចស៊ើបសួរ៖ សិទ្ធិរួចផុតពីការបង្ខំឲ្យឆ្លើយសារភាពអំពីពិរុទ្ធភាព ហាមឃាត់ការប្រើទារុណកម្មក្នុងដំណាក់កាល នៃកិច្ចស៊ើបសួរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ លើសពីនេះ រដ្ឋមានកាតព្វកិច្ចបើកការស៊ើបសួរ ដោយគ្មានលម្អៀង លើពាក្យបណ្តឹងណាមួយ និងទាំងអស់អំពីការធ្វើទារុណកម្ម និងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ។

*រឿងក្តី*SHARIFOVA, SAFAROV *និង* BURKHONOV *ទល់នឹងប្រទេស តាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិ-មនុស្សអ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦.៣ ដែលបានយកមកអនុវត្ត ក្នុងរឿងក្តី*ISAEVA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ មីនា ២០០៩ កថា-ខណ្ឌ៩.២។ រឿងក្តី* DUNAEV *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣០ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧.៣។ រឿងក្តី* SATTOROVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣០ មីនា២០០៩ កថាខណ្ឌ ៨.៤។ រឿងក្តី* IDIEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគី-ស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣។ រឿងក្តី* TOLIPKHUZHAEV *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគី-ស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២២ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៨.៣។ រឿងក្តី* KIRPO *ទល់នឹងប្រទេស តាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការ*

សិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៦.២-៦.៣។ រឿងក្តី PUSTOVALOV *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ មីនា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.២ និងរឿងក្តី* USAEV *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១៩ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៩.២-៩.៣។*

ការផ្តល់ភស្តុតាងជាបន្ទុកនៃរដ្ឋ ដើម្បីបង្ហាញថា កំណត់ហេតុត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសេរី និងដោយស្ម័គ្រចិត្តៈ បើសិនជាបុគ្គលណាម្នាក់ បានធ្វើការចោទប្រកាន់ដោយមានសំអាងហេតុថា គាត់ត្រូវបានគេបង្ខំឲ្យផ្តល់ភស្តុតាងប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯងបន្ទុកនេះ ត្រូវធ្លាក់ទៅលើរដ្ឋ ដើម្បីបញ្ជាក់ថា កំណត់ហេតុទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសេរី និងដោយស្ម័គ្រចិត្ត ដោយហេតុថា បុគ្គលនឹងមិនមានលទ្ធភាពដូចគ្នាក្នុងការចូលពិនិត្យស្វែងរកភស្តុតាងចាំបាច់ ហើយរដ្ឋជាញឹកញាប់គឺជាភាគីតែមួយគត់ ដែលមានលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធ។

រឿងក្តី SHARIFOVA, SAFAROV *និង* BURKHONOV *ទល់នឹងប្រទេស តាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៦.៣ ដែលបានយកមកអនុវត្តក្នុងរឿងក្តី* IDIEVA *ទល់នឹងប្រទេស តាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣ (រដ្ឋត្រូវបញ្ជាក់ថា កំណត់ហេតុនានា ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសេរី និងស្ម័គ្រចិត្ត)។ រឿងក្តី* DUNAEV *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣០ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៧.៣ ដែលបានយកមកអនុវត្តក្នុងរឿងក្តីទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧.៣ (រដ្ឋមានបន្ទុកនៃការផ្តល់ភស្តុតាង ដោយសារលទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានមិនស្មើគ្នា)។*

រដ្ឋត្រូវតែបញ្ជាក់អះអាងថា គ្មានអំពើទារុណកម្មហើយកំណត់ហេតុត្រូវតែបានធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្តៈ រដ្ឋទាំងឡាយត្រូវតែមាន លទ្ធភាពផលិតឯកសារស៊ីសង្វាក់គ្នា ដើម្បីបង្ហាញឲ្យឃើញថា ជនជាប់ចោទមិនត្រូវបានគេធ្វើទារុណកម្មឡើយ និងបង្ហាញថា កំណត់ហេតុទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត។

រឿងក្តី IDIEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣០ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣ ដែលបានយកមកអនុវត្តក្នុងរឿងក្តី* BUTOVENKO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ កក្កដា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧.៤។*

ឧបាស្រ័យសមស្រប សម្រាប់ចម្លើយសារភាពដែលទទួលបានតាមរយៈអំពើទារុណកម្មៈ បើសិនជាបុគ្គលត្រូវបានកាត់ឲ្យជាប់ទោស ដោយផ្អែកតែលើចម្លើយសារភាពដែលទទួលបាន តាមរយៈអំពើទារុណកម្មឬទម្រង់ណាមួយ នៃការបង្ខិតបង្ខំការជំនុំជម្រះក្តីឡើងវិញ ស្របតាមការធានា ដែលមានចែងនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR គឺជាឧបាស្រ័យសមស្របមួយដូចគ្នានឹងការដោះលែងដែរ។

រឿងក្តី DUNAEV *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣០ មីនា ២០០៩ កថា-ខណ្ឌ៧.៣-៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ*៖ មាត្រា១៤(១) ១៤(៣)(ង) ១៤(៣)(ឆ) និង៧។ មាត្រា១៤(១) ចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសវនាការ ដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ ។ មាត្រា១៤(៣)(ឃ) ធានាចំពោះសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយមានវត្តមានរបស់គាត់ និងការពារខ្លួនគាត់ដោយខ្លួនឯង ឬតាមរយៈជំនួយផ្នែកច្បាប់។ មាត្រា១៤(៣)(ង) ការពារសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីដេញដោល ឬឲ្យគេដេញដោលសាក្សីប្រឆាំងនឹងគាត់តាមលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងសាក្សី ដែលប្រឆាំងនឹងគាត់ដែរ ហើយ មាត្រា១៤(៣)(ឆ) ការពារសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទពីការបង្ខិតបង្ខំផ្តល់សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង ឬឆ្លើយសារភាពពីទោសកំហុស រីឯមាត្រា ៧ ហាមប្រាមអំពើទារុណកម្ម ឬប្រព្រឹត្តិកម្មឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬដែលបន្ទាបបន្ថោក ឬការដាក់ទោសទណ្ឌ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារ ដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

កំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ ដែលទទួលបានក្នុងពេលឃុំឃាំង តាមរយៈអំពើប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ៖ កំណត់ហេតុដូច្នេះ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ជាភស្តុតាងសំខាន់នៅក្នុងសវនាការឡើយ។

រឿងក្តី ÖZEN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១២ មេសា ២០០៧ កថាខណ្ឌ ១០២-១០៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១) និងមាត្រា ៦ (៣)(ឃ) ។ មាត្រា ៦ (១) ចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយយុត្តិធម៌ រីឯមាត្រា ៦ (៣) (ឃ) ធានាសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងកោះហៅសាក្សីដោះបន្ទុកមកសួរដេញដោល ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចគ្នាក៏ត្រូវគេកោះហៅសាក្សីដាក់បន្ទុកមកផ្តល់សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនផងដែរ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមានមូលដ្ឋាន មកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

ចៅក្រមអាចពឹងផ្អែក លើឯកសារនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀតសម្រាប់សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន៖ ប្រសិនបើឯកសារទាំងនោះត្រូវបានដាក់ ដើម្បីពិភាក្សាតទល់គ្នារវាងភាគីនានា។

លេខ 73-90224 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៤៨០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៩ ធ្នូ ១៩៧៣។

ឧទាហរណ៍ នៃភស្តុតាងដែលអាចទទួលយកបាន៖ រួមមានខ្សែអាត់ ភស្តុតាងដែលទទួលបានដោយខុសច្បាប់ ឬដោយភាពមិនស្មោះត្រង់ ចម្លើយសារភាព ការឆ្លើយឆ្លងរវាងមេធាវី និងកូនក្តីរបស់ខ្លួន ដែលទំនងជាបញ្ជាក់អំពីការចូលរួម របស់មេធាវីនៅក្នុងបទល្មើស។

JCP 1961. II. 12157 *តុលាការកំពូលបារាំង ១៦ មីនា ១៩៦១ (ខ្សែអាត់សម្លេង/វីឌីអូ)។ លេខ* 91-86067 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ កុម្ភៈ ១៩៩២ (ភស្តុតាងបានដោយអំពើខុសច្បាប់ ឬមិនស្មោះត្រង់)។ លេខ* 97-83196 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ មករា ១៩៩៨ (ចម្លើយសារភាព)។ លេខ*91-86843 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង ១២ មីនា ១៩៩២ (ការឆ្លើយឆ្លងរបស់មេធាវី)។*

ករណីដែលមេធាវីមិនអាចលើកអំណះអំណាងអំពីការសម្ងាត់ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំឯកសារ៖ បើសិនជាឯកសារទាំងនោះអាចនាំឲ្យមានការដាក់បន្ទុកលើខ្លួនឯង។

លេខ 98-80007 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២០៦ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ តុលា ១៩៩៩។*

ការពិនិត្យភស្តុតាងដោយសាលាឧទ្ធរណ៍៖ អាចពិនិត្យភស្តុតាង ដែលបានដេញដោល និងមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ដោយយុត្តាធិការសាលាដំបូង។

*លេខ*97-84260 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៦ កុម្ភៈ ១៩៩៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា ៤២៧ ៤២៨ និង ៤៣២។ មាត្រាទាំងនេះទាក់ទងនឹងការបង្ហាញភស្តុតាងនៅពេលសវនាការ រួមទាំងការវាយតម្លៃនៃប្រភេទភស្តុតាងនីមួយៗក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ។

មាត្រា ៣២២៖ វិធានទាក់ទងនឹងភាគី ដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ

ក្រឡាបញ្ជីហៅឈ្មោះជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ព្រមទាំងផ្ទៀងផ្ទាត់មើលអត្តសញ្ញាណជនទាំងនោះ។

កាលណាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានតំណាងដោយសហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ ក្រឡាបញ្ជីពិនិត្យមើលអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកតំណាង និងសុពលភាពនៃការប្រគល់សិទ្ធិ។ ចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីក៏ត្រូវធ្វើដូច្នេះដែរ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវសុំយោបល់ប្រធានសវនាការ ក្នុងករណីចាំបាច់។

ភាគីនីមួយៗអង្គុយនៅតាមកន្លែងដែលទុកឱ្យខ្លួននៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ។

ជនជាប់ចោទមិនត្រូវទាក់ទងនឹងគ្នាទេ។

អ្នកជំនាញ និងសាក្សីថយខ្លួនទៅក្នុងបន្ទប់រង់ចាំដែលទុកបម្រុងឱ្យខ្លួន ហើយដែលពីក្នុងបន្ទប់រង់ចាំនោះ ខ្លួនមិនអាចមើលឃើញ ឬឮអ្វីដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការទេ។

នៅក្នុងពេលសវនាការ និងនៅក្នុងបន្ទប់រង់ចាំសាក្សី មិនត្រូវទាក់ទងនឹងគ្នាទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សាក្សីមិនអាចអង្គុយក្នុងបន្ទប់សវនាការ ឬបន្ទប់សម្រាប់សាធារណជនទេ៖ ជនដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីឈ្មោះសាក្សី មិនអនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយក្នុងបន្ទប់សម្រាប់សាធារណជន ដើម្បីតាមដានមើលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះទេ ព្រោះថាទង្វើបែបនេះផ្ទុយទៅនឹងវិធានផ្ទៃក្នុង ស្តីពីសាក្សី។ សាក្សីក្នុងបន្ទប់សវនាការ ឬបន្ទប់សម្រាប់សាធារណជនមានកាតព្វកិច្ច ត្រូវតែចាកចេញមុនពេលជនទាំងនោះ ត្រូវបានកោះហៅមកផ្តល់សក្ខីកម្ម។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៥ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៧ មេសា ២០០៩ ទំព័រ១ បន្ទាត់ទី២៤ ដល់ទំព័រ២ បន្ទាត់ទី៩។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨៤។ វិធាននេះតម្រូវឱ្យភាគីនានាត្រូវបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី វិធាន៨៤(២) ចែងជាក់លាក់ថា សាក្សី និងអ្នកជំនាញត្រូវ

ស្ថិតក្នុងបន្ទប់ដាច់ដោយឡែកមួយ ដែលជនទាំងនេះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមើលឃើញ ឬស្តាប់ឮកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឡើយ ហើយជនទាំងនេះក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាដែរ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ អំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

អវត្តមានជនជាប់ចោទ៖ អវត្តមានរបស់ជននេះមិនបង្កឲ្យមានមោឃភាពនោះទេ។

លេខ 68-93194 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ១៥២ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ ឧសភា ១៩៦៩។

សាក្សីដែលត្រូវផ្តល់ចម្លើយពីរដង៖ សាក្សីប្រភេទនេះអាចមានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ ក្រោយបានផ្តល់ចម្លើយលើកទីមួយរួច។

លេខ77-91896 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ ធ្នូ ១៩៧៧។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា៣៣១-១ មាត្រា៣៣១-២ មាត្រា៣៣៤ និង មាត្រា៤០៦។ មាត្រាទាំងនេះបង្កើតបានជាវិធានស្តីពីវត្តមានរបស់ភាគីនៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខតុលាការបទឧក្រិដ្ឋ (មាត្រា ៣៣១ និងមាត្រា ៣៣៤) និងតុលាការបទមជ្ឈិម (មាត្រា៤០៦)។

មាត្រា ៣២៥៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ

ប្រធានសវនាការប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទឱ្យបានដឹងអំពីអំពើដែលគេចោទប្រកាន់លើខ្លួន និងធ្វើការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទនោះ។ ប្រធានសវនាការសួរគ្រប់សំណួរ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ដល់ការស្វែងរកឱ្យឃើញការពិត។ ប្រធានសវនាការមានករណីយកិច្ចសួរចម្លើយជនជាប់ចោទនោះទាំងខាងផ្នែកដាក់បន្ទុក និងទាំងខាងផ្នែកដោះបន្ទុក។

ក្រោយពីប្រធានសវនាការសួរចម្លើយរួច ហើយព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគីអាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរដល់ជនជាប់ចោទ។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងៗទៀត ត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធានសវនាការសម្រេច ដោយឥស្សរចិត្តថាតើសំណួរនេះត្រូវតែសួរឬទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សិទ្ធិក្នុងការតាំងសំណួរ៖ ចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះមានកាតព្វកិច្ចសួរ ជនជាប់ចោទនូវរាល់សំណួរដែលទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ដោយពុំគិតថាតើសំណួរទាំងនោះទំនងជាដើម្បីបង្ហាញ ឬប្រាលចោលពិរុទ្ធភាព របស់ជនជាប់ចោទនោះឡើយ។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៥១។

លំដាប់លំដោយនៃការបង្ហាញអង្គហេតុ ការផ្តល់សក្ខីកម្ម និងការតាំងសំណួរ៖ ការជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើតាមលំដាប់លំដោយនៃអង្គហេតុ ដែលបានកំណត់ក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ។ ភាគីនានានឹងត្រូវបានជូនដំណឹង អំពីកាលបរិច្ឆេទកំណត់ថ្ងៃជំនុំជម្រះប្រហែលជា រយៈពីរសប្តាហ៍ជាមុន។ ទោះបីជាអង្គហេតុណា ក៏ដោយអង្គជំនុំជម្រះនឹងស្តាប់ចម្លើយជនជាប់ចោទមុនគេបង្អស់ បន្ទាប់មកនឹងផ្តល់វេទិកាជូនដល់ភាគីនានា ដើម្បីចោទសួរជនជាប់ចោទ។ ក្រោយមកទៀតអង្គជំនុំជម្រះនឹងកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលមានជាប់ទាក់ទងនឹងអង្គហេតុជាក់លាក់មកផ្តល់ចម្លើយ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ២ បន្ទាត់ទី៩-១៧

ការសួរដេញដោលតទល់ទៅនឹងចម្លើយ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់សាក្សី៖ ជនជាប់ចោទគួរត្រូវ

បានសួរដេញដោលតទល់ទៅនឹងចម្លើយ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់សាក្សី ក្រោយពេលសាក្សីបានផ្តល់ចម្លើយ លើកលែងតែសាក្សីទាំងនេះអាចត្រូវបានបញ្ជូនមកតុលាការ។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ២ បន្ទាត់ទី១៩-២១

ភាគីនានាត្រូវបានណែនាំ មិនឱ្យសួរសំណួរនូវច្រំដែលៈ សំណួរដែលបានចោទសួរ ទៅជនជាប់ចោទរួចហើយ មិនត្រូវសួរច្រំដែលឡើងវិញនោះទេ លុះត្រាតែមានការចាំបាច់ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់នូវចម្លើយតបរបស់ជនចាប់ចោទ។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៦ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៨ មេសា ២០០៩ ពីទំព័រ២១ បន្ទាត់២៤ ដល់ទំព័រ២២ បន្ទាត់២។

មិនអាចកម្រិតឲ្យផ្តល់ចម្លើយ ត្រឹមតែមែន/មិនមែនទេៈ មេធាវីការពារក្តីមិនត្រូវតម្រង់ចម្លើយបង្ខំជនចាប់ចោទឆ្លើយត្រឹមតែចម្លើយ"មែន" ឬ "មិនមែន" នោះទេ។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៦ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៨ មេសា ២០០៩ ពីទំព័រ២ បន្ទាត់២៩ ដល់ទំព័រ៣ បន្ទាត់៤។

សំណួរត្រូវតែជាសំណួរ ដែលគេមិនទាន់បានសួរ និងសំណួរជាក់លាក់ៈ សំណួរមុនៗដែលត្រូវបានសួរដោយអង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានារួច ហើយមិនគួរសួរឡើងវិញនោះទេ លុះត្រាតែសំណួរច្រំដែលទាំងនោះ មានលក្ខណៈជាក់លាក់គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីទាញយកនូវចម្លើយជាក់លាក់បន្ថែមទៀត។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៦ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៨ មេសា ២០០៩ ទំព័រ១៦ បន្ទាត់១២-១៥

ជនជាប់ចោទមិនចាំបាច់ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរមិនពាក់ព័ន្ធឡើយៈ ជនជាប់ចោទអាចរក្សាសិទ្ធិក្នុងការមិនឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរមិនពាក់ព័ន្ធ ឬសំណួរទាំងឡាយណា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភស្តុតាងដែលមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៧ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៥១បន្ទាត់២-៤

អនុញ្ញាតឱ្យសួរសំណួរបិទៈ បើទោះជាសំណួរបិទដូចជា "តើវាពិតទេដែលនិយាយថា" "តើវាត្រឹមត្រូវទេ ដែលនិយាយថា" "តើអ្នកយល់ស្របជាមួយខ្ញុំទេដែលថា" គឺជាសំណួរដែលមិនសូវប្រើប្រាស់ក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ខំមិនឡូក្តី ក៏អង្គជំនុំជម្រះអនុញ្ញាតឱ្យសួរសំណួរទាំងនោះដែរ ដោយសារតែនៅពេលសួរសំណួរវែង នៅពេលនោះចម្លើយក៏វែងដូចគ្នា។

រឿងក្តីឱុចះ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៣ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ មេសា

២០០៩ ទំព័រ៥៧បន្ទាត់១៨ ដល់ទំព័រ៥៨ បន្ទាត់១៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨៩ស្ទួន និងវិធាន៩០។ វិធាន៨៩ស្ទួនគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា៣២៥ លើកលែងចំណុចដែលវិធាននេះដាក់បន្ទុកដល់ក្រឡាបញ្ជីជំនួសប្រធានសវនាការក្នុងការអានបទចោទប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ ហើយវិធាននេះ ក៏អនុញ្ញាតឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបើកការចោទប្រកាន់ ដែលអាចឱ្យមេធាវីឆ្លើយតបមុនពេលជនជាប់ចោទត្រូវបានចោទសួរ។ វិធាន៩០នៃវិធានផ្ទៃក្នុងគឺដូចគ្នាខ្លាំងទៅនឹងមាត្រា៣២៥ លើកលែងតែចំណុចមួយដែលចែងយ៉ាងច្បាស់ថា ប្រធានសវនាការត្រូវប្រាប់ជនជាប់ចោទអំពីសិទ្ធិរបស់ជននេះមុនពេលសួរចម្លើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ការពឹងផ្អែកលើវិមតិសង្ស័យ អំពីពិរុទ្ធភាពរបស់បុគ្គល គឺមានវិសមិតភាព ជាមួយនឹងសច្ចធារណ៍និរទោសៈ បើតុលាការពឹងផ្អែក លើចម្លើយដែលទាក់ទងទៅនឹងវិមតិសង្ស័យនៃពិរុទ្ធភាពរបស់បុគ្គល ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃពីពិរុទ្ធភាព ក្នុងករណីក្រោយៗទៀតនោះ សិទ្ធិសច្ចធារណ៍និរទោសត្រូវបានរំលោភបំពាន ទោះបីក្រោយការសម្រេចឱ្យរួចខ្លួនស្ថាពរក៏ដោយ។

> *រឿងក្តី* SEKANINA *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ សីហា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ ៣០។*

មន្ត្រីសាធារណៈ ត្រូវគោរពសច្ចធារណ៍និរទោសៈ មន្ត្រីទាំងនេះមិនត្រូវធ្វើសេចក្តីប្រកាស ដែលជំរុញឱ្យសាធារណជនជឿថា ជនណាម្នាក់មានពិរុទ្ធភាព មុនពេលពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ត្រូវបានរកឃើញឲ្យបានត្រឹមត្រូវដោយតុលាការឡើយ ជាពិសេស នៅពេលដែលជននោះមិនទាន់ត្រូវបានចោទពីបទល្មើសណាមួយ។

> *រឿងក្តី* BUTKEVICIUS *ទល់នឹងប្រទេសលីទុយនីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មីនា ២០០៣ កថាខណ្ឌ៥៣ (សច្ចធារណ៍និរទោសដោយមន្ត្រីសាធារណៈ) និងរឿងក្តី* ALLENT DE RIBEMONT *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ កុម្ភៈ ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៤១ (ការប្រកាសពិរុទ្ធភាពដោយនគរបាលមុនត្រូវបានចោទ ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ) និងរឿងក្តី* LAVENTS *ទល់នឹងប្រទេសឡាតវីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ វិច្ឆិកា*

២០០២ កថាខណ្ឌ ១២៥ (ពិរុទ្ធភាពត្រូវតែរក ឃើញឲ្យបានត្រឹមត្រូវដោយតុលាការ)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(២)។ មាត្រានេះផ្តល់នូវសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិសម្រាប់ជនដែលត្រូវបានចោទពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ដែលនឹងត្រូវបានសន្មតថាគ្មានទោស រហូតដល់ពេលរកឃើញពិរុទ្ធភាពអនុលោមតាមច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការប្រកាសពិរុទ្ធភាព របស់ជនជាប់ចោទមុនដំណាក់កាលនីតិវិធី៖ ប្រធានសវនាការមិនត្រូវប្រកាសអំពីអ្វីដែលទាក់ទងទៅនឹងករណីដែលថា ជនជាប់ចោទមានពិរុទ្ធភាពមុនពេលជននោះ ត្រូវបានវិនិច្ឆ័យនោះទេ។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៤៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៤ មិថុនា ១៩៨៤។

ការអានសាលក្រម ផ្តន្ទាទោសមុនៗ/សាលក្រមផ្តន្ទាទោសផ្សេងទៀត៖ ការអានសាលក្រមផ្តន្ទាទោសរបស់សហចារីនៃជនជាប់ចោទ ឬសាលក្រមផ្តន្ទាទោសមុនៗរបស់ជនជាប់ចោទ មិនត្រូវបានហាមឃាត់នោះទេ។

លេខ 91-82115 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៤៤២ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ វិច្ឆិកា ១៩៩១ (សហចារី) និងលេខ91-85775 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២០៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ ឧសភា ១៩៩២ (សាលក្រមផ្តន្ទាទោសមុនៗលើជនជាប់ចោទ)។

ការមិនសួរសំណួរជនជាប់ចោទ គឺជាមូលហេតុបង្កឱ្យមានមោឃភាព៖ លើកលែងតែរកឃើញថា ជនជាប់ចោទមិនអាចការពារខ្លួនឯងបានក្នុងមធ្យោបាយណាមួយ ក្រោយពេលដេញដោល ដោយយោងតាមរបាយការណ៍។

លេខ 67-91505 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ មិថុនា ១៩៦៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ មាត្រា ៣២៧ មាត្រា ៣២៩ និងមាត្រា ៤៤២។ មាត្រាទាំងនេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ ក្នុងកំឡុងពេលជំនុំជម្រះ រួមទាំងផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យភាគីនីមួយៗសួរសំណួរជនជាប់ចោទតាមរយៈប្រធានផងដែរ (មាត្រា៤៤២)។

មាត្រា ៣២៦៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី

ប្រធានសវនាការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញតាមលំដាប់លំដោយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។ ប្រធានសវនាការអាចស្តាប់នូវចម្លើយមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបានចូលរួមក្នុងការស៊ើបអង្កេតក្នុងឋានៈជាសាក្សី។

ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរ។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងទៀតត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធានសវនាការសម្រេចដោយឥស្សរចិត្ត ថាតើសំណួរនេះត្រូវតែសួរឬទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងត្រូវព្យាយាមឲ្យអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីកោះហៅសាក្សីនីមួយៗតែម្តងគត់ ប៉ុន្តែ ក៏អាចសម្រេចស្តាប់ចម្លើយសាក្សីម្តងទៀតបាន ប្រសិនបើមានភាពពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអង្គហេតុលើសពីមួយ៖ ចំពោះសាក្សី ដែលទាក់ទងទៅនឹងអង្គហេតុលើសពីមួយ អង្គជំនុំជម្រះនឹងសម្រេចទៅតាមករណីនីមួយៗ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន ថាតើសាក្សីទាំងនោះត្រូវផ្តល់ចម្លើយតែម្តងគត់លើគ្រប់អង្គហេតុ ឬត្រូវកោះហៅឱ្យមកផ្តល់ចម្លើយម្តងទៀតនៅពេលក្រោយ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ២ បន្ទាត់២២ ដល់ទំព័រ៣ បន្ទាត់៩។

ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេលជំនុំជម្រះ៖ អង្គជំនុំជម្រះនឹងស្តាប់ចម្លើយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងឡាយណាដែលបានដឹង អំពីអង្គហេតុជាក់លាក់ក្នុងពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះ ស្តាប់អង្គហេតុទាំងនោះ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់ផ្សេងទៀតនឹងត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយ ក្នុងពេលតែមួយជាមួយគ្នារហូតទាល់តែចប់ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះ។

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៣ បន្ទាត់១១-១៧។

អង្គជំនុំជម្រះនឹងកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ស្តាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសាក្សី និងអ្នកជំនាញឲ្យបាន

ពីរសប្តាហ៍មុនថ្ងៃសវនាការ លើកលែងតែជនទាំងនោះរស់នៅក្រៅប្រទេស៖ ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញរស់នៅក្រៅប្រទេស អង្គជំនុំជម្រះនឹងព្យាយាមឲ្យអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទ យ៉ាងហោចណាស់ឱ្យបានបួនសប្តាហ៍ មុនថ្ងៃសវនាការ។ វាមានប្រយោជន៍ ក្នុងការកំណត់កាលបរិច្ឆេទស្តាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលរស់នៅក្រៅប្រទេស ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងទទួលបានដំណឹងយ៉ាងឆាប់ តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ពីកាលបរិច្ឆេទដែលជនទាំងនោះទំនេរ ឬក៏អត់។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៦ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៣បន្ទាត់១៩ ដល់ទំព័រ៤បន្ទាត់ ១។

ដើម្បីធានាថា នីតិវិធីបានប្រព្រឹត្តទៅដោយត្រឹមត្រូវភាគីនានាមិនត្រូវចោទ នូវសំណួរច្រំដែលៗ ឬសំណួរដែលមិនពាក់ព័ន្ធ ទៅជនជាប់ចោទសាក្សី អ្នកជំនាញ ឬ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឡើយ៖ ប្រសិនបើអ្នកតំណាងភាគី ផ្លាស់ប្តូរវេនគ្នាសួរសំណួរទៅជនណាម្នាក់ ពួកគេត្រូវស្តាប់ព័ត៌មានពីអ្នកតំណាងភាគីមុនៗ ដើម្បីជៀសវាងការសួរសំណួរច្រំដែលឡើងវិញ។ សំណួរដែលមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអង្គហេតុ មិនត្រូវចោទសួរនោះទេ។ ចុងក្រោយ ភាគីត្រូវតែត្រៀមសំណួរជាមុន ដើម្បីចំណេញពេលវេលា (ឧទាហរណ៍ មិនត្រូវនិយាយ ដោយប្រើរយៈពេលពី៥ ទៅ ១០នាទី ដើម្បីសួរសំណួរតែមួយនោះឡើយ)។ ការធ្វើបែបនេះគឺដើម្បីធានាថា នីតិវិធីបានប្រព្រឹត្តទៅដោយត្រឹមត្រូវ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៧ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៤០ បន្ទាត់១១ ដល់ទំព័រ៤១ បន្ទាត់១។

សំណួរត្រូវតែសួរឲ្យចំៗ និងខ្លី៖ ការធ្វើបែបនេះដើម្បីអាចឱ្យសាក្សីយល់ច្បាស់អំពីសំណួរ និងអាចផ្តល់ចម្លើយបានត្រឹមត្រូវ។ មេធាវីក៏ត្រូវដឹងថា ចម្លើយខ្លះអាចទទួលបានត្រឹមតែការចងចាំក្នុងកម្រិតមួយតែប៉ុណ្ណោះ ដោយសារអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធបានកើតឡើងជាង៣០ឆ្នាំមកហើយ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៧ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ មេសា ២០០៩ ទំព័រ៤១ បន្ទាត់៣-១០។

សាក្សី ឬអ្នកជំនាញមិនត្រូវបានគេសួរសំណួរឲ្យផ្តល់ចម្លើយ ដែលមិនមែនជាជំនាញ ឬលើសពីជំនាញរបស់ខ្លួនឡើយ៖ សំណួរបែបនោះនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យសួរឡើយ ហើយសាក្សី ឬ អ្នកជំនាញក៏នឹងមិនចាំបាច់ឆ្លើយតបដែរ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២៣ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៨ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៤៤បន្ទាត់៤-៥ និង បន្ទាត់១៧-១៩ និងទំព័រ៤៥បន្ទាត់៤-៧ និង បន្ទាត់១៨-២០។

អង្គជំនុំជម្រះ និង ភាគីនានាមិនជាប់កាតព្វកិច្ចក្នុងការចង្អុលបង្ហាញ ដែលផ្តល់ដល់ភាគីអំពីវិសាលភាពនៃសក្ខីកម្ម ដែលខ្លួនមានបំណងស្វែងរកពីអ្នកជំនាញទេ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងភាគីអាចសួរសំណួរណាមួយ ដែលអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងយល់ឃើញថាពាក់ព័ន្ធ។ នៅពេលផ្តល់ចម្លើយប្រភេទនេះ អ្នកជំនាញជាប់កាតព្វកិច្ចលើសេចក្តីប្រកាស ឬ របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីមុនរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះនោះទេ។

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៧ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ១៩ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៣១ បន្ទាត់២២ ដល់ទំព័រ៣២ បន្ទាត់២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៩១។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា៣២៦ លើកលែងតែថា វិធាន៩១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងអនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមចោទសួរអ្វីក៏បានដោយមិនកំណត់ និងបានចែងថា សាក្សីត្រូវបន្តមានវត្តមាននៅកន្លែង ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានកំណត់ ក្រោយពេលសួរសំណួររហូតទាល់តែអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចថា វត្តមានរបស់ជននោះគឺមិនចាំបាច់ទៀតទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាប្រហាក់ប្រហែលគ្នាក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ប.ស។

ការរំលោភបំពាន៖ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលបដិសេធសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានសវនាការ ដោយផ្ទាល់មាត់ចំពោះមុខ/ដោយមានមេធាវីតំណាង ហើយដែលអាចបង្ហាញភស្តុតាង និងពិនិត្យសាក្សី៖ ការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយយុត្តិធម៌កើតឡើង នៅពេលដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានកាត់សេចក្តី និងផ្តន្ទាទោស តាមរយៈនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយការរំលោភបំពាននេះ គឺជាការបដិសេធនូវសិទ្ធិទទួលបានសវនាការ ដោយផ្ទាល់មាត់ ដែលជនជាប់ចោទអាចមានវត្តមានចំពោះមុខ ឬត្រូវតំណាងដោយមេធាវី និងមានឱកាសក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាង និងពិនិត្យដេញដោលសាក្សី។

រឿងក្តី RODRIGUEZ OREJUELA ទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ កក្កដា ២០០២ កថាខណ្ឌ៧.៣។

ការរំលោភបំពាន៖ ទម្ងន់ដែលផ្តល់លើសាក្សីរបស់រដ្ឋ ដែលជនជាប់ចោទមិនបានសួរតទល់ និងដែលផ្តល់លើការបដិសេធ ដោយគ្មានយុត្តិកម្មលើសំណើសុំរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលស្នើសុំកោះហៅអ្នកជំនាញ និងត្រូវកោះហៅសាក្សីបន្ថែម៖ សមភាពរវាងមេធាវីការពារក្តី និងស្ថាប័នអយ្យការ ក្នុងការបង្កើតភស្តុតាងត្រូវបានរំលោភបំពាន ហើយយុត្តិនិសេធក៏បានកើតឡើងនៅពេលតុលាការបានដាក់ "ទម្ងន់យ៉ាងច្រើនលើសលប់" ទៅលើភស្តុតាង ដែលទទួលបានពីសាក្សីរបស់រដ្ឋ ដែលគ្មានសេចក្តីពន្យល់ពីការរកមិនឃើញសាក្សីនេះ សម្រាប់ចូលរួមសវនាការ។ ក្នុងករណីនេះ វាជាការបដិសេធឱកាស របស់ជនជាប់ចោទក្នុងការសួរតទល់ និងក្នុងករណីតុលាការខកខាន មិនបានផ្តល់មូលហេតុចំពោះការច្រានចោលសំណើ របស់ជនជាប់ចោទដែលស្នើសុំឲ្យកោះហៅអ្នកជំនាញ និងសាក្សីបន្ថែម។

រឿងក្តី DUG IN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៥ កក្កដា ២០០៤ កថាខណ្ឌ៩.៣។*

ការរំលោភបំពាន៖ ការបដិសេធសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការបង្ហាញសាក្សីពាក់ព័ន្ធ៖ ទោះបីសិទ្ធិក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាង ជំនួសជនណាម្នាក់មិនមានន័យថា ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិដោយគ្មានព្រំដែនកម្រិតក្នុងការពិនិត្យសាក្សី ដោយខ្លួនផ្ទាល់ក៏ដោយ ក៏ការ-បដិសេធសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការបង្ហាញសា-ក្សីពាក់ព័ន្ធគឺជាការរំលោភសិទ្ធិ របស់ជនជាប់ចោទ។ ជនជាប់ចោទត្រូវមានសិទ្ធិដូចគ្នា ទៅនឹងស្ថាប័នអយ្យ-ការក្នុងការបង្កើតភស្តុតាង ចាប់បង្ខំឱ្យសាក្សីមានវត្ត-មាន និងការសួរតតាំង ជាមួយនឹងសាក្សីដាក់បន្ទុក។

រឿងក្តី IDIEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣១ មីនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៦និងរឿងក្តី* KHUSEYNOVA *និង* BUTAEVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មា-ធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២០ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៨.៥ (សិទ្ធិក្នុងការបង្ហាញសាក្សីពាក់ព័ន្ធ)។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤(១) មាត្រា១៤(៣)(ង) និង មាត្រា១៤(៣)(ឆ)។ មាត្រា១៤(១) ចែងរំលឹកថា ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិទទួលបានសវនាការដោយ "យុត្តិធម៌"។ មាត្រា១៤(៣)(ង) បានការពារសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ ក្នុងការពិនិត្យសាក្សីក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងសាក្សីដាក់បន្ទុក ខណៈមាត្រា១៤(៣)(ឆ) បានការពារសិទ្ធិជនជាប់ចោទមិនឱ្យគេបង្ខំខ្លួនផ្តល់សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯង ឬបង្ខំខ្លួនឱ្យសារភាពអំពីពិរុទ្ធភាព។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុ-សញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ជនដែលបានផ្តល់ចម្លើយ ឲ្យនគរបាលដែលចម្លើយនេះបានដាក់នៅចំពោះមុខតុលាការ៖ ជនទាំងនេះមានដូចជាជនរងគ្រោះនៃអំពើល្មើស ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសាក្សី ទោះបីពួកគេមិនបានផ្តល់សក្ខីកម្មក្នុងតុលាការក៏ដោយ។

រឿងក្តី DELTA ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៩ ធ្នូ ១៩៩០ កថាខណ្ឌ៣៤។

សាក្សីដែលមិនមានវត្តមាន ក្នុងពេលជំនុំជម្រះដែលបានផ្តល់សក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ៖ ក្នុងករណីចម្លើយរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ មិនមែនជាកត្តាចូលរួមនៃការវិនិច្ឆ័យទោសទេ អវត្តមានរបស់សាក្សី ដែលបានផ្តល់សក្ខីកម្មដាក់បន្ទុក នៅខាងក្រៅតុលាការ ដូចជារបាយការណ៍ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាអាទិ៍ មិនបង្កើតជាការរំលោភ សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌នោះទេ។

រឿងក្តី KAMASINSKI ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៩ ធ្នូ ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៨៩-៩១។

ចម្លើយដែលត្រូវបានទទួលយក សម្រាប់ការកំណត់អំពីនិរទោស ឬពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ៖ រួមទាំងរបាយការណ៍របស់សហជនជាប់ចោទ លើកលែងតែមេធាវីការពារក្តី មិនមានឱកាសសួរសហជនជាប់ចោទទាំងនេះក្នុងកំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ព្រមទាំងចម្លើយរបស់សាក្សីទទួលបាន នាដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី ដែលសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្នុងការតតាំង និងចោទសួរសាក្សីត្រូវបានគោរព។

រឿងក្តី CRAXI ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៥ ធ្នូ ២០០២ កថាខណ្ឌ៨៤-៨៩ (ចម្លើយរបស់សហជនជាប់ចោទ) និងរឿងក្តី ASCH ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ២៧ (ចម្លើយរបស់សាក្សី នៅក្នុងដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦(១) និង(៣)។ មាត្រាទាំងនេះបានផ្តល់ឱ្យមានសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងសិទ្ធិរបស់ជនគ្រប់រូប ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងជាសាធារណៈ និងសមភាពរបស់ភាគីនីមួយៗក្នុងការទទួលបានឱកាស និងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នា។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមានមូលដ្ឋានចេញពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការចោទសួរសាក្សីដោយមេធាវី៖ មេធាវីមិនត្រូវសួរសង្កត់លើរបាយការណ៍ ដែលទំនងអាចជះឥទ្ធិពលដល់សាក្សី ឬមួលបង្កាច់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីនោះទេ។

លេខ 85-91259 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៩២ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ មីនា ១៩៨៦។*

ការចោទសួរជនរងគ្រោះពីសំណាក់ជនជាប់ចោទ និងដោយមេធាវីរបស់ខ្លួន៖ ការចោទសួរបែបនេះត្រូវបានអនុញ្ញាតក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ។

លេខ 00-81594 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ តុលា ២០០០។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* **បារាំង៖** មាត្រា៣១១ និងមាត្រា៣១២។ មាត្រាទាំងនេះបើកឲ្យមានការស្តាប់ភាគីនានា ក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះ រួមទាំងការផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យភាគីចោទសួរជនជាប់ចោទតាមរយៈចៅក្រមប្រធានផងដែរ។

មាត្រា ៣៣០៖ ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ

ក្នុងករណីចាំបាច់ ប្រធានសវនាការអាចស្នើសុំអ្នកបកប្រែ។ អ្នកបកប្រែនេះត្រូវស្បថស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងជួយដល់តុលាការ និងបកប្រែចម្លើយឱ្យបានស្មោះត្រង់។ នៅក្នុងករណីណាក៏ដោយ អ្នកបកប្រែមិនអាចត្រូវបានជ្រើសរើស ក្នុងចំណោមចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ គូភាគី ឬសាក្សីទេ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៥៦ (សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ) នៃក្រមនេះត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានបដិសេធ ក្នុងការចាត់ទុកឯកសារជាភាសាខ្មែរថា ជាឯកសារមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ ពីព្រោះថា ឯកសារនេះបានបកប្រែមកពីសំណៅនៃភាសាអង់គ្លេស៖ ភាសាដើមត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាឯកសារមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ អង្គជំនុំជម្រះនឹងស្នើសុំអ្នកបកប្រែវិជ្ជាជីវៈ ឲ្យបម្រើការប្រៀបធៀបឯកសារដើម ដែលមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ជាមួយនឹងឯកសារបកប្រែទៅជាភាសាខ្មែរ។

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ២៧ ឧសភា ២០០៩ ទំព័រ៧៨ បន្ទាត់១៦-២០។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣០នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ វិធាន ៣០ ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៣៣០ ប៉ុន្តែបានពង្រីកបន្ថែមឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរ សាក្សី និងភាគីផ្សេងទៀត ក្រៅពីចៅក្រមមានសិទ្ធិស្នើសុំអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់/អ្នកបកប្រែឯកសារ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជាភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលបញ្ញត្តិគោល-ការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប។

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទ និងសាក្សីរបស់ខ្លួនអាចយល់ដឹងសមស្រប និងអាចសម្តែងមតិជាភាសាផ្លូវការរបស់តុលាការដោយខ្លួនឯងបាន វាពុំមានការរំលោភសិទ្ធិនោះទេ បើទោះជាពុំបានផ្តល់អ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ៖ ករណីនេះដូចគ្នា បើទោះជាភាសាផ្លូវការរបស់តុលាការពុំមែន ជាភាសាកំណើតរបស់ខ្លួន ដែលជាភាសាពួកគេប្រើប្រាស់ជាធម្មតា ឬដែលជាភាសាពួកគេពេញចិត្តក៏ដោយ។

រឿងក្តី CADORET *និង*LE BIHAN *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១១ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៥.៦ និង ៥.៧។ រឿងក្តី* GUESDON *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៥ កក្កដា ១៩៩០ កថាខណ្ឌ១០.២-១០.៣។ រឿងក្តី* BARZHIG *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិ-ការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១១ មេសា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ ៤.៥ដល់៦.៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤(៣)(ច) ដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៣៣០ លើកលែងតែមាត្រានេះចែងយ៉ាងច្បាស់ថា សិទ្ធិនេះអាចអនុវត្តទៅបានដោយជនជាប់ចោទដោយមិនអស់កម្រៃក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទពុំអាចយល់ ឬនិយាយភាសាដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងតុលាការ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ មាត្រា ៣៣០ អនុញ្ញាតឲ្យអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ម្នាក់មានវត្តមាននៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

សោហ៊ុយអ្នកកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់៖ ទណ្ឌិតមិនត្រូវចេញសោហ៊ុយ សម្រាប់អ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ទេ។

រឿងក្តី LUEDICKE BELKACEM *និង* KOç *ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ វិច្ឆិកា ១៩៧៨ កថាខណ្ឌ៤២។*

ការចាត់តាំង និងការគ្រប់គ្រងអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់៖ ចៅក្រមត្រូវចាត់តាំងអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់នឹងអាចមានវិសាលភាព លើការគ្រប់គ្រងភាព-ត្រឹមត្រូវ នៃការបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ត្រឹមតែកម្រិតណាមួយ បើសិនជាខ្លួនត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីភាពចាំបាច់នេះ។

រឿងក្តី KAMASINSKI *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៩ ធ្នូ ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៧៤។*

កម្រិតនៃជំនួយក្នុងការបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់៖ កម្រិតនៃជំនួយក្នុងការបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ ដែលបានផ្តល់ជូនជនជាប់ចោទ គួរផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យពួកគេបានដឹងអំពីរឿងក្តី និងអាចការពារខ្លួនឯងបានតាមរយៈការបង្ហាញនូវហេតុការណ៍ ដែលកើតឡើងចំពោះខ្លួន។

រឿងក្តី LAGERBLOM *ទល់នឹងប្រទេស ស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៤ មករា ២០០៣ កថាខណ្ឌ៦១។*

ប្រធានសវនាការត្រូវធានាថា ជំនួយនេះមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់៖ ការរំលោភបានកើតឡើងនៅពេលដែលចៅក្រមបានអនុញ្ញាត ឲ្យបង/ប្អូនប្រុសរបស់ជនជាប់ចោទធ្វើជាអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ ក្រៅផ្លូវការ ក្រោយពីចៅក្រមបានដឹងថា មេធាវីការពារកំពុងជួបការលំបាកក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ជាមួយជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តី CUSCA NI *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ កញ្ញា ២០០២ កថាខណ្ឌ៣៨-៣៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖* មាត្រា៦(៣)។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ រួមទាំងលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានជំនួយពីអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់ដោយពុំគិតថ្លៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនអាចយល់ ឬនិយាយភាសាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងតុលាការ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានចេញពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

អានុភាពនៃការចាត់តាំងអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់នៅពេលបើកកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ពុំមែននៅក្នុងពេលចាត់តាំងគណៈវិនិច្ឆ័យនោះទេ៖ ពុំមានមោឃភាពកើតចេញពីករណីនេះឡើយ។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មករា ១៩១៧។

សុពលភាពនៃសម្បថ របស់អ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់៖ សម្បថ នៅពេលបើកកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលមានសុពលភាពរហូតដល់ពេលបញ្ចប់រឿងក្តី។

លេខ 86-96736 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៣៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង ២២ តុលា ១៩៨៧។*

នៅពេលជនជាប់ចោទ ឬសាក្សីលើសពីម្នាក់ពុំនិយាយភាសារបស់តុលាការ៖ ចម្លើយរបស់ពួកគេត្រូវតែបកប្រែទៅជាភាសា ដែលពួកគេនិយាយ និងយល់ និងទៅជាភាសារប្រើប្រាស់របស់តុលាការ។

លេខ 89-86557 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ២៥៣ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ មិថុនា ១៩៩០។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៣៤៤។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការចាត់តាំងអ្នកបកប្រែភាសាផ្ទាល់មាត់មួយរូប ដើម្បីជួយដល់ភាគីនៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះ នៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ។

មាត្រា ៣៣២៖ ការបង្ហាញវត្ថុតាង

ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យជនណាម្នាក់បង្ហាញវត្ថុតាងបាន។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សំណើសុំឲ្យបង្ហាញភស្តុតាងនៅក្នុងតុលាការ៖ អង្គជំនុំជម្រះអាចកោះហៅភាគីឲ្យដាក់សំណើសុំឲ្យបង្ហាញភស្តុតាងនៅក្នុងតុលាការបាន។

រឿងក្ដីឌុច៖ ភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២ តុលា ២០០៩ ទំព័រ១។

អត្ថបទដកស្រង់ចេញ ពីឯកសារនៅក្នុងសំណុំរឿងអាចត្រូវបានស្នើសុំ ឲ្យដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងភស្តុតាងបាន៖ អង្គជំនុំជម្រះបានច្រានចោលការជំទាស់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី ដែលបានលើកឡើងថា សំណើរបស់ស្ថាប័នអយ្យការសុំដាក់អត្ថបទដកស្រង់ចេញ ពីក្នុងសំណុំរឿងពុំមានភាពសមស្របទេ ដោយសារវាពុំមែនជាឯកសារមួយ ដែលមាននៅក្នុងកំណត់ហេតុ នៃរឿងក្ដី។

រឿងក្ដីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំ-ជម្រះទី១២ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៧ មេសា ២០០៩ ទំព័រ១ បន្ទាត់២៣ ទំព័រ១១ បន្ទាត់១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨៧(៨)។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ៣៣២។

មាត្រា ៣៣៩៖ កិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ

ប្រសិនបើយល់ឃើញថា កិច្ចស៊ើបសួរថ្មីជាការចាំបាច់ តុលាការអាចបង្គាប់តាមសាលក្រមឱ្យធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែម។

អ្នកដែលមានសមត្ថកិច្ចធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែមនេះគឺ៖

- *ប្រធានសវនាការ*
- *ចៅក្រមមួយរូបនៃក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ កាលណាតុលាការសម្រេចជាក្រុមសមូហភាព*
- *ចៅក្រមដទៃទៀតនៃតុលាការជាន់ដំបូង*

ចៅក្រមដែលបង្គាប់ធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែម ត្រូវចាត់តាំងចៅក្រមឱ្យទទួលភារកិច្ចនេះ។ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងចៅក្រមស៊ើបសួរ ចៅក្រមនេះអាច៖

- *ចុះទៅលើគ្រប់វិសាលភាពនៃដែនសមត្ថកិច្ចតុលាការឬលើគ្រប់វិសាលភាពនៃដែនដីជាតិ*
- *ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី*
- *ធ្វើការឆែកឆេរ*
- *ចាប់យកវត្ថុតាង*
- *បង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ។*

ដើម្បីអនុវត្តការស៊ើបសួរបន្ថែមនេះ ចៅក្រមអាចចេញដីកាចាត់ឱ្យសួរជំនួសបានដែរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើសុំ ឲ្យចាត់តាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម ពុំអាចទទួលយកបានទេ ក្នុងករណីដែលអ្នកជំនាញ ដែលត្រូវបានចាត់តាំងដំបូងពុំទាន់បានដាក់របាយការណ៍ របស់ខ្លួនជូនតុលាការនៅឡើយ។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសំណើសុំឲ្យចាត់តាំង អ្នកជំនាញបន្ថែម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១៤ធ្នូ ២០០៩ ទំព័រ២១-២២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៩៣(២)។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ៣៣០លើកលែងតែករណីដែលថា មាត្រា ៣៣៩ បានចែងលម្អិតជាងនេះអំពីប្រភេទនៃចៅក្រមដែលមានសិទ្ធិធ្វើការស៊ើបអង្កេត។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងគឺតុលាការកំពូល។

ការអនុវត្តសិទ្ធិបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែម៖ ការអនុវត្តសិទ្ធិនេះគឺជាឆន្ទានុសិទ្ធិ របស់ប្រធានតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ។

*លេខ*66-93479 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦០ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ ឧសភា ១៩៦៨។*

ការធ្វើកោសល្យវេជ្ជសាស្ត្រ លើជនជាប់ចោទពុំមែនជាព័ត៌មានបន្ថែមនោះទេ៖ វាពុំមែនជាព័ត៌មានបន្ថែមនោះទេ បើទោះជាវាត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ចំពោះភាពសមស្រប របស់ជនជាប់ចោទជាមួយនឹងការឃុំខ្លួន ឬដើម្បីចាត់ចែងលើការសួរចម្លើយ និងការបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការ។

*លេខ*65-92650 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៥ តុលាការកំពូលបារាំង ១៥ កុម្ភៈ ១៩៦៦ (ភាពសមស្របជាមួយនឹងការឃុំខ្លួន)។ ព្រឹត្តិបត្ររដ្ឋប្បវេណីលេខ៣៩៤ សភារដ្ឋប្បវេណីទី២ ១០ មេសា ១៩៦២ (ការសួរចម្លើយ និងការបង្ហាញខ្លួន)។*

ការស្តាប់ចម្លើយបន្ថែមពីសាក្សី៖ ប្រធានសវនាការនៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអាចស្តាប់សាក្សីថ្មី និងបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលខ្លួនបានស្តាប់រួចហើយ នៅពេលធ្វើកំណត់ហេតុ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស៊ើប-អង្កេត។

DP 1899. 1. 462 *តុលាការកំពូលបារាំង ៣១ មករា ១៨៩៥។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំង៖ *ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ* បារាំងពុំមានមាត្រាស្រដៀងគ្នាណាមួយទៅនឹងមាត្រា៣៤៦នោះទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី មាត្រា៣១៥ និងមាត្រា៤៥៩បានចែងអំពីសេចក្តីប្រកាសរបស់ភាគីឯកជនមែន។

មាត្រា ៣៤២៖ សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម

តុលាការដែលទទួលបណ្តឹងអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីសម្រេចអំពីគ្រប់អញ្ញត្រកម្មទាំងអស់ដែលលើកឡើងដោយគូភាគី លើកលែងតែច្បាប់បានបញ្ញត្តផ្សេងពីនេះ។

តុលាការមានសមត្ថកិច្ច ជាអាទិ៍ ដើម្បីសម្រេចពីអញ្ញត្រកម្មស្តីពីមោឃភាពនៃនីតិវិធីដែលគេដាក់ជូនខ្លួនពិនិត្យ លើកលែងតែកាលណាតុលាការទទួលជំនុំជម្រះ តាមដីកាបញ្ជូនពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អញ្ញត្រកម្មចំពោះយុត្តាធិការ នៃតុលាការអាចទទួលយកបាន នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមុនអង្គសេចក្តី ទោះបីជានៅក្រោយពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយ ហើយក៏ដោយ៖ ដោយសារតែបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងយុត្តាធិការ ដែលត្រូវបានកំណត់យ៉ាងជាក់លាក់ថាជាមូលដ្ឋានដ៏មានកម្រិតមួយ នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើឡើង នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមុនអង្គសេចក្តី ហេតុដូច្នេះ ជនជាប់ចោទ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យលើកឡើងនូវអញ្ញត្រកម្ម ចំពោះយុត្តាធិការលើកម្មវត្ថុរបស់តុលាការ បើទោះជានៅក្រោយពេលចេញដីកាដំណោះស្រាយក៏ដោយ។ ក៏ប៉ុន្តែ ជនជាប់ចោទត្រូវលើកឡើងឲ្យបាន មុនពេលចាប់ផ្តើមការជំនុំជម្រះ។ ការពិចារណាលើបញ្ហានេះនាដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី គាំទ្រចំពោះកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៨០(៤) វិធាន៨៩ និងវិធាន៩១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ វិធាន៨០(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា អញ្ញត្រកម្មដែលភាគីអាចលើកឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃវត្ថុតាង ឬ ឯកសារដែលភាគីស្នើសុំផ្តល់ជូន ឬដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងរឿងក្តីអាចធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរបាននៅក្នុងរយៈពេលដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងច្បាប់នៅក្រោយសវនាការបឋម។ វិធាន៨៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងអំពីប្រភេទអញ្ញត្រកម្មដែលអាចត្រូវបានលើកឡើង នៅក្រោយដីកាដំណោះស្រាយចូលជាស្ថាពរ និងចែងអំពីរយៈពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះចេញសាលដីកា ដែលមានសំអាងហេតុពាក់ព័ន្ធនឹងអញ្ញត្រកម្មទាំងនេះ។ វិធាន៩១នៃវិធាន

ផ្ទៃក្នុងអនុញ្ញាតឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ភាគី និងមេធាវីរបស់ខ្លួនជំទាស់ទៅនឹងការបន្តស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សី ប្រសិនបើភាគីយល់ឃើញថា សក្ខីកម្មបែបនេះពុំនាំទៅដល់ការស្វែងរកការពិត។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

អញ្ញត្រកម្មដែល ត្រូវបានលើកឡើងដោយចៅក្រមតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន៖ ការលើកឡើងទាំងនេះត្រូវតែផ្តោតលើសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការតែប៉ុណ្ណោះ។

លេខ 90-81383 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៤ តុលាការ កំពូលបារាំង ២៥ កុម្ភៈ ១៩៩១។*

អញ្ញត្រកម្មចំពោះបញ្ហាមោឃភាព៖ អញ្ញត្រកម្មទាំងនេះត្រូវតែបង្ហាញ នៅមុនពេលដេញដោលលើអង្គសេចក្តី។

លេខ 09-80516 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៦ កុម្ភៈ ២០១០។ លេខ* 06-87787 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ មករា ២០០៨។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ*** បារាំង៖ មាត្រា២៨៣។ មាត្រានេះចែងអំពីវិធានការពិសេស ឬវិធានការណាមួយផ្សេងទៀត ដែលប្រធានអាចធ្វើឡើងដើម្បីនាំទៅដល់ការស្វែងរកការពិត រួមទាំងការស៊ើបអង្កេតបន្ថែមដែលប្រធានយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។

មាត្រា ៣៥០៖ ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព

តុលាការពិនិត្យមើលថា:

- *អំពើនោះជាបទឧក្រិដ្ឋបទមជ្ឈិមឬបទលហុ*
- *ជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តអំពើដែលចោទប្រកាន់លើខ្លួនឬទេ។*

ប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើជនជាប់ចោទ តុលាការប្រកាសផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់បញ្ញត្តិ។

ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា អំពីនោះមិនមែនជាបទល្មើសទេ ឬក៏ជនជាប់ចោទគ្មានកំហុសទេ ជនជាប់ចោទត្រូវបានរួចខ្លួនពីបទចោទ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវកំណត់ ថាតើអង្គហេតុកំណត់ នៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ អាចត្រូវបានកំណត់តាមផ្លូវច្បាប់ថា ជាឧក្រិដ្ឋកម្មពាក់ព័ន្ធដែរឬអត់៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវកំណត់ថាតើអង្គហេតុ ក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ អាចត្រូវបានកំណត់តាមផ្លូវច្បាប់ថា ជាឧក្រិដ្ឋកម្មដែរឬអត់ ដោយអនុលោមតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ១៩៥៦ ហើយការកំណត់បែបនេះពុំមានអានុភាពលើយុត្តាធិការនៃ អ.វ.ត.ក ក្នុងការបញ្ជូនជនជាប់ចោទ ទៅជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងនេះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨០ ដែលដកស្រង់រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១១ មេសា ២០១១ កថាខណ្ឌ២៩៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៩៨(៣) ៩៨(៥) និងវិធាន៩៨(៦)។ វិធានទាំងនេះស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា៣៥០។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារ ដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

គោលការណ៍សច្ចធារណ៍និរទោស គឺជាគោលការណ៍មូលដ្ឋាន៖ គោលការណ៍នេះ ជាធាតុផ្សំមួយនៃសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌។

រឿងក្តី DEWER *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៧ កុម្ភៈ ១៩៨០ កថាខណ្ឌ៥៦។*

បន្ទុកនៃការបង្ហាញភស្តុតាង គឺជាបន្ទុករបស់ស្ថាប័នអយ្យការ៖ វិមតិសង្ស័យគួរបានជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ។

រឿងក្តី BARBERÀ, MESSEGUÉ *និង*JABARDO *ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ តុលាការ សិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៦ ធ្នូ ១៩៨៨ កថាខណ្ឌ៧៧។*

មន្ត្រីសាធារណៈ ត្រូវគោរពគោលការណ៍សច្ចធារណ៍និរទោស៖ មន្ត្រីទាំងនេះមិនត្រូវធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ណាដែលជំរុញឲ្យសាធារណជនជឿថា បុគ្គលម្នាក់មានពិរុទ្ធភាពនៅមុនពេល ដែលពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទពុំទាន់ ត្រូវបានបង្ហាញឲ្យឃើញត្រឹមត្រូវពីតុលាការនៅឡើយនោះទេ ជាពិសេសនៅពេលបុគ្គលម្នាក់ពុំទាន់ត្រូវបានចោទប្រកាន់ អំពីឧក្រិដ្ឋកម្មណាមួយនៅឡើយនោះ។

រឿងក្តី BUTKEVIČIUS *ទល់នឹងប្រទេសលីទុយនីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ មីនា ២០០៣ កថាខណ្ឌ៥៣ (គោលការណ៍សច្ចធារណ៍និរទោសដោយមន្ត្រីសាធារណៈ)។ រឿងក្តី* ALLENET DE RIBEMONT *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ កុម្ភៈ ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៤១ (សេចក្តីប្រកាសអំពីពិរុទ្ធភាពដោយនគរបាល មុនពេលត្រូវបានចោទប្រកាន់អំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម)។ រឿងក្តី* LAVENTS *ទល់នឹងប្រទេសឡាតវីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៨ វិច្ឆិកា ២០០២ កថាខណ្ឌ១២៥ (ពិរុទ្ធភាពត្រូវតែបង្ហាញឲ្យត្រឹមត្រូវដោយតុលាការ)។*

ការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានសច្ចធារណ៍និរទោសរបស់ជន ដែលត្រូវបានតុលាការសម្រេច ឲ្យរួចផុតពីបទចោទ៖ ពេលដែលតុលាការបង្គាប់ជននេះឲ្យចេញថ្លៃនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី រួមទាំងឲ្យចេញសំណងរបស់រដ្ឋអាជ្ញាផង។

រឿងក្តី MINELLI *ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ មីនា ១៩៨៣ កថាខណ្ឌ៣៦-៣៧។*

ការផ្អែកលើវិមតិសង្ស័យនៃពិរុទ្ធភាពរបស់បុគ្គល មានវិសមិតភាពទៅនឹងគោលការណ៍ សច្ចធារណ៍និរទោស ៖ សិទ្ធិនៃសច្ចធារណ៍និរទោស ត្រូវបានរំលោភ នៅពេលដែលតុលាការ ផ្អែកលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិមតិសង្ស័យ នៃពិរុទ្ធភាពរបស់បុគ្គលដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង អំពីពិរុទ្ធភាពនៅក្នុងរឿងក្តីក្រោយៗ ទោះបីជានៅក្រោយការសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទជាស្ថាពរហើយក៏ដោយ។

រឿងក្តី SEKANINA ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ សីហា ១៩៩៣ កថាខណ្ឌ៣០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយយុត្តិធម៌រួមទាំងសិទ្ធិរបស់ជន ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក្នុងការទទួលបានសច្ចធារណ៍និរទោស រហូតដល់ពេលរកឃើញពិរុទ្ធភាពដោយអនុលោមតាមច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់បារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍ អំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទចេញសាលក្រមប្រកាសអំពីពិរុទ្ធភាព និងអំពីទោសប្រសិនបើមាន៖ អ្នកវិនិច្ឆ័យ និងតុលាការត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចនៅពេលដំណាលគ្នា។

លេខ08-85224 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១១ កុម្ភៈ ២០០៩។ លេខ 60-12917 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៩ តុលាការកំពូលបារាំង ១៨ តុលា ១៩៦២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៣៦២ ៣៦៣ ៤៦៤ ៥៣៩ និងមាត្រា៥៤០។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីសេចក្តីប្រកាសអំពីពិរុទ្ធភាព និងផលវិបាកដែលកើតចេញពីសេចក្តីប្រកាសទាំងនេះ។ (មាត្រា៣៦២ និងមាត្រា៣៦៣ នៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា៤៦៤ នៅចំពោះមុខតុលាការបទមជ្ឈិម និងមាត្រា៥៣៩ នៅចំពោះមុខតុលាការបទលហុ)។

មាត្រា ៣៥៥៖ ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

នៅក្នុងសាលក្រមតែមួយ ជាមួយរឿងព្រហ្មទណ្ឌតុលាការសម្រេច អំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី។ តុលាការវិនិច្ឆ័យអំពីភាពអាចទទួលបាននៃការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយសម្រេចអំពីពាក្យប្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅលើជនជាប់ចោទ និងលើអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី។ កាលណាតុលាការមិនទាន់អាចសម្រេចបាន លើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីទេ តុលាការអាចបង្អង់ទៅសវនាការលើកក្រោយ និងអាចសម្រេចឱ្យប្រាក់បណ្តោះអាសន្ន។

បុគ្គលដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស ក្នុងបទល្មើសតែមួយជាមួយគ្នានោះត្រូវទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការសងការខូចខាតដោយសាមគ្គីភាព។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ព្យសនកម្មពុំចាំបាច់ដោយផ្ទាល់ទេ៖ ព្យសនកម្មដើម្បីជាគោលបំណង នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែ ជាលក្ខណៈបុគ្គល ប៉ុន្តែវាពុំចាំបាច់កើតឡើងដោយផ្ទាល់ទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀងសារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។ រឿងក្តីឌុចសាលដីកា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤១៨។

ភាពជាជនរងគ្រោះ ខាងផ្លូវចិត្តត្រូវតែពិចារណាទៅតាមបរិបទ៖ ដើម្បីវាយតម្លៃព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្ត សម្រាប់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វាមានសារសំខាន់ ដែលត្រូវពិចារណាលើភាពរងគ្រោះ ទៅតាមបរិបទសង្គម និងវប្បធម៌នៅពេល ដែលឧក្រិដ្ឋកម្ម ដូចបានចោទប្រកាន់បានកើតឡើង។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣ និងកថាខណ្ឌ៨៦។

ព្យសនកម្ម ខាងផ្លូវចិត្តត្រូវបានសន្មតថា ជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ប្រសិនបើ អ្នកដាក់ពាក្យសុំមកពីក្រុមដែលជាគោលដៅ៖ នៅក្នុងករណី ដែលពាក់-

ព័ន្ធនឹងឧក្រិដ្ឋកម្ម ដូចជាអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ នៅពេលដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំ គឺជាជនរងគ្រោះដោយប្រយោល (ឧទាហរណ៍ សាក្សី ឬបុគ្គលដែលបានដឹងអំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់) ព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្តត្រូវបានសន្មតថាបានកើតឡើងជាលក្ខណៈបុគ្គល ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យសុំនោះ ទំនងពុំមែនជាសមាជិកនៅក្នុងក្រុម ដែលជាគោលដៅ ឬសហគមន៍តែមួយ ដែលជាជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់នោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៣។

ព្យសនកម្មខាងផ្លូវចិត្ត៖ ព្យសនកម្មអាចរួមបញ្ចូលទាំងវិបល្លាសខាងស្មារតី ឬជំងឺផ្លូវចិត្តដូចជាជំងឺបាក់ស្បាត។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលក្រមអ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៦ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៦៤១។ រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨៣។

ភស្តុតាងនៃអត្តសញ្ញាណ មានលក្ខណៈអាចបត់បែន៖ វិធីសាស្រ្តបត់បែន ដែលត្រូវបានអនុវត្តចំពោះលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានបង្ហាញច្បាស់ អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ឧទាហរណ៍ សេចក្តីប្រកាសពីប្រធានភូមិ ឬមេឃុំដែលចាស់ទុំអាចទទួលយកបានជាភស្តុតាង នៃអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ២៤ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន២៣ វិធាន២៣ស្ទួន និងវិធាន១០០។ វិធាន២៣ និងវិធាន២៣ស្ទួន នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងអំពីលក្ខខណ្ឌលម្អិត ចំពោះការទទួលយកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ វិធាន១០០នៃវិធានផ្ទៃក្នុងស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៣៥៥ លើកលែងតែករណី ដែលវិធាននេះចែងថា អង្គជំនុំជម្រះមិនត្រូវចេញសាលក្រមលើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្ទុយនឹងសាលក្រមលើបណ្តឹងអាជ្ញា នៅក្នុងរឿងក្តីតែមួយនោះទេ។ វិធាននេះផ្តល់ឆន្ទានុសិទ្ធិទូលាយដល់អង្គជំនុំជម្រះ ដើម្បីពន្យារការចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងទាមទាររបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានក្នុងករណីសមស្រប។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការពិចារណារបស់ចៅក្រម នៅពេលសម្រេចលើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅពេល ដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានរកឃើញថាមានពិរុទ្ធភាព៖ ត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍នៃច្បាប់រដ្ឋប្បវេណីពាក់ព័ន្ធ។ ត្រូវសម្រេចនៅក្នុងវិសាលភាពនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលត្រូវបានដាក់ជូនចៅក្រម។

លេខ75-91154 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង ១៧ ឧសភា ១៩៧៦ (គោលការណ៍ នៃច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី ដែលពាក់ព័ន្ធ)។ លេខ03-80039 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៣០ កញ្ញា ២០០៣ (វិសាលភាពនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដែលត្រូវបានធ្វើឡើង)។

ទំហំនៃសំណង សម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ ចៅក្រមមានអធិបតេយ្យ នៅក្នុងការវាយតម្លៃ និងសម្រេចអំពីទំហំនៃសំណង។

លេខ65-93378 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៧ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ មិថុនា ១៩៦៦។

សម្រេច លើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្រោយពីសម្រេចលើបណ្តឹងអាជ្ញា៖ តុលាការអាចធ្វើដូច្នេះបាន ប្រសិនបើខ្លួនបានបម្រុងទុកអំណាច របស់ខ្លួនបែបនេះនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេច។

លេខ92-82543 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការ កំពូលបារាំង ២៤ កុម្ភៈ ១៩៩៣។

តុលាការអាចផ្ទេររឿងក្តី ក្នុងករណី ដែលខ្លួនមិនអាចសម្រេចលើសំណើសុំសំណងនៅក្នុងពេលនោះបាន៖ សិទ្ធិផ្ទេររឿងក្តីនេះ ត្រូវធ្វើឡើង នៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទមួយជាក់លាក់ ហើយតុលាការត្រូវកំណត់រយៈពេលមួយ ដែលរឿងក្តីនេះនឹងត្រូវបានកោះហៅឡើងវិញ។

លេខ77-90185 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៣ តុលាការកំពូលបារាំង ៧ វិច្ឆិកា ១៩៧៧។

ជនរងគ្រោះ ដែលបានទទួលសំណងសម្រាប់ការខូចខាត នៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាដំបូង៖ ជនរងគ្រោះប្រភេទនេះពុំមានសិទ្ធិទៅចូលអន្តរាគមន៍ ក្នុងនាមជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះទេ នៅចំពោះមុខតុលាការដែលទទួលរឿងក្តីដែលបានផ្ទេរ។

លេខ87-90447 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ មេសា ១៩៨៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៣៧១ (តុលាការបទឧក្រិដ្ឋ) មាត្រា៤៦៤ (តុលាការបទមជ្ឈិម) និងមាត្រា៥៣៩ (តុលាការបទលហុ)។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីនីតិវិធី សម្រាប់ចេញសាលក្រមលើសំណងរដ្ឋប្បវេណី។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

ផ្នែកនេះមានរួមបញ្ចូលសេចក្តីពន្យល់បន្ថែមលើមាត្រានានា នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ក្រម):

- មាត្រា ៣៧៥ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍
- មាត្រា ៣៩៩ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ
- មាត្រា ៤០១ ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍
- មាត្រា ៤២៩ ការពន្យាររយៈពេលនៃការសរសេរសារណា
- មាត្រា ៤៣៦ សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាគតិយុត្ត
- មាត្រា ៤៥៣ ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា

មាត្រា ៣៧៥៖ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

អាចប្ដឹងឧទ្ធរណ៍បាន:

- *ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការជាន់ដំបូង និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍*
- *ទណ្ឌិត*
- *ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី*
- *អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី*

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សិទ្ធិរបស់ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងការធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍កម្រិតត្រឹម ផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួននៅក្នុងបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីតែប៉ុណ្ណោះ៖ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ពុំមានសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ឬអន្តរាគមន៍ ចំពោះការដាក់ទោសជនជាប់ចោទឡើយ។

រឿងក្ដីឌុចៈ ជំហររបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីស្ដីពីការដាក់ទោស អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ តុលា ២០០៩កថាខណ្ឌ២៨ កថាខណ្ឌ២៩ និងកថាខណ្ឌ៤០។

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធ លើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមាននៅក្នុងសាលក្រមស្ដាពររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ សេចក្ដីសម្រេច លើពាក្យសុំត្រូវបានពិចារណា ជាផ្នែកមួយនៃសាលក្រមស្ដាពរ។

រឿងក្ដីឌុចៈ ការសម្រេចលើឋានៈ របស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសាលក្រម អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣០ កញ្ញា ២០១០ កថាខណ្ឌ ៤-៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន១០៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ វិធាននេះស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៣៧៥ តែបានចែងលម្អិតទូលំទូលាយជាងនេះ អំពីនីតិវិធីក្នុងការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ វិធាន១០៥ ក៏កំរឹតផងដែរអំពីលទ្ធភាពរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទាមទារសំណង ហើយប្រសិនបើ បានដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរួចហើយ។ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានហាមប្រាមយ៉ាងប្រាកដពី ការដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការសម្រេចក្ដី។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

ទណ្ឌិតមានសិទ្ធិទទួលបានសាលក្រម ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ស្តីពីការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព ដោយពុំមានការពន្យារពេលយូរដោយពុំសមហេតុផល៖ ម្យ៉ាងវិញទៀត ទណ្ឌិតពុំចាំបាច់ស្នើសុំសាលក្រមសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាពឡើយ។ វាជាការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រីតុលាការ ក្នុងការផ្តល់សាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីព្រោះថា បើគ្មានសាលក្រមនេះទេ ជនជាប់ចោទមិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិ ស្នើសុំឲ្យសើរើបានឡើយ។ ការពន្យារពេលចំនួន៤៥ថ្ងៃ នៅក្នុងការចេញសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ គឺជាការពន្យារពេលពុំសមហេតុផល។

រឿងក្តី PRATT និងMORGAN ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៦ មេសា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ១៣.៤-១៣.៥។

ការខកខាន ក្នុងការជូនដំណឹងដល់ទណ្ឌិតអំពីសេចក្តីសម្រេច នៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាដំបូង គឺជាការរំលោភមួយ៖ ការខកខានបែបនេះ គឺជាការបដិសេធយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពលើសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទៅសាលាក្តីជាន់ខ្ពស់ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព។

រឿងក្តី J.O.ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ២៣ មីនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩.៧។

នៅពេលសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាពរួចហើយ បុគ្គលនេះមានសិទ្ធិទទួលបាន "ការវាយតម្លៃពេញលេញលើភស្តុតាង និងកិច្ចដំណើរការនៃការជំនុំជម្រះ" នៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាឧទ្ធរណ៍៖ នេះគឺរួមទាំងសិទ្ធិទទួលបានសវនាការ។ ការសើរើតាមផ្លូវតុលាការលើអង្គច្បាប់ពុំមានភាពគ្រប់គ្រាន់ឡើយ។

រឿងក្តីDOMUKOVSKY និងជនផ្សេងទៀតទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៦ មេសា ១៩៩៨ កថាខណ្ឌ ១៨.១១។

ដើម្បីផ្តល់អានុភាព លើសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាព របស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ ទោសត្រូវឲ្យជនជាប់ចោទបានដឹង ដោយពុំមានការពន្យារពេលពុំសមហេតុផល៖ គ្រប់ដំណាក់កាល នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីទាំងអស់គួរធ្វើឡើង ដោយពុំមានការពន្យារពេលដោយពុំសមហេតុផលឡើយ ទាំងនៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាដំបូង និងនៅក្នុងដំណាក់កាលសាលាឧទ្ធរណ៍។

រឿងក្ដី PRATT និង MORGAN ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៦ មេសា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ១៣.៣។

កត្តាហានិភ័យ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ របស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបាន ការសើរើទោសឡើងវិញ៖ រួមទាំងកង្វះ នៃភាពមិនលម្អៀង នៅក្នុងតុលាការ ការពន្យារពេល ដោយពុំសមហេតុផល នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសាលាឧទ្ធរណ៍ និងការរំលោភសិទ្ធិទទួលបានការការពារក្ដី។

រឿងក្ដី SOBHRAJ ទល់នឹងប្រទេសណេប៉ាល់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧.៥។

សិទ្ធិទទួលបានការសើរើ ការសម្រេចឲ្យជាប់ពិរុទ្ធភាពទាមទារលក្ខខណ្ឌថាសាលាដំបូង និងសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញសាលក្រម/សាលដីកា ដោយមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ៖ ក្នុងករណីដែលតុលាការពុំបានផ្ដល់សំអាងហេតុចាំបាច់អំពីហេតុផល ដែលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានបដិសេធចោល នៅពេលនោះ ទណ្ឌិតត្រូវបានរារាំងមិនឲ្យអនុវត្តសិទ្ធិសើរើរឿងក្ដី។

រឿងក្ដី ABOUSHANIF ទល់នឹងប្រទេសណ័រវេស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៧ កក្កដា ២០០៨ កថាខណ្ឌ៧.២។

តុលាការដែលសើរើរឿងក្ដី ត្រូវមានលទ្ធភាពពិនិត្យភាពគ្រប់គ្រាន់ នៃភស្ដុតាង ដែលត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះ៖ ការសើរើរឿងក្ដីមិនត្រូវកំណត់ត្រឹមតែការផ្ទៀងផ្ទាត់ ថាតើភស្ដុតាង ដែលត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងពេលជំនុំជម្រះ "ស្របឬពុំស្របច្បាប់" ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែការសើរើនេះ គួរវាយតម្លៃលើភាពគ្រប់គ្រាន់នៃភស្ដុតាងពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុផងដែរ។

រឿងក្ដី UCLES ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២២ កក្កដា ២០០៩ កថាខណ្ឌ១១.៣។ រឿងក្ដី KATSORA និងជនផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសបេឡារូស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៥ តុលា ២០១០ កថាខណ្ឌ៧.៣ និងរឿងក្ដី GAYOSO MARTINEZ ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ១៩ តុលា ២០០៩ កថាខណ្ឌ៩.៣។

ការរំលោភបំពាន៖ ការធ្វើបត្យាប័ន ដោយរំលោភលើដីកាផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី៖ ជនជាប់ចោទពុំមានលទ្ធភាពធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍នេះ៖ នៅក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទត្រូវបានធ្វើបត្យាប័ន ទៅសហរដ្ឋអាមេរិក បើទោះជាមានដីកាផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពី តុលាការរដ្ឋបាលក៏ដោយ នៅពេលនោះការរំលោភបានកើតឡើងហើយ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅពេលជនជាប់ចោទពុំមានលទ្ធភាពប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍ របស់តុលាការតំបន់ក៏ជាការរំលោភមួយដែរ។

រឿងក្ដី WEISS ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ៣ មេសា ២០០៣ កថាខណ្ឌ ៩.៦។

សិទ្ធិទទួលបានពេលវេលា និងឯកសារសមស្របសម្រាប់ការត្រៀមការពារខ្លួនអនុវត្តនៅក្នុងអំឡុងពេល នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍៖ ទណ្ឌិតត្រូវមានលទ្ធភាពពិនិត្យប្រតិចារឹក នៃការជំនុំជម្រះសាលក្រម

របស់សាលាដំបូង ដែលមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងឯកសារផ្សេងទៀតដែលមានសារសំខាន់សម្រាប់ធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។

រឿងក្ដី MENNEN *ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៧ កក្កដា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨.២-៨.៤។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖ មាត្រា២(៣) មាត្រា១៤(១)(គ) និង មាត្រា១៤(៥) ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៣៧៥ ដែលមាត្រានេះផ្ដល់សិទ្ធិឲ្យទណ្ឌិតមានសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ទៅសាលាក្ដីជាន់ខ្ពស់អនុលោមតាមច្បាប់។ លើសពីនេះមាត្រា២(៣) ការពារសិទ្ធិបុគ្គលក្នុងការទទួលបានសំណង ដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងអាចអនុវត្តបាន។ មាត្រា១៤(១) ការពារសិទ្ធិបុគ្គលក្នុងការទទួលបានសមភាព នៅចំពោះមុខតុលាការ និងសាលាក្ដី និង មាត្រា១៤(៣)(គ) ការពារសិទ្ធិបុគ្គលក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះ ដោយពុំមានការពន្យារពេលដោយពុំសមហេតុផល។

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្ដីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

រដ្ឋអនុញ្ញាតឲ្យមានស្វយ័តភាព នៅក្នុងនីតិវិធីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ប៉ុន្តែត្រូវផ្ដល់យុត្តិកម្មតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះការរិតត្បិតលើសិទ្ធិប្ដឹងឧទ្ធរណ៍៖ ទោះបីជារដ្ឋទទួលបានសេរីភាពដ៏ទូលំទូលាយ នៅក្នុងការរៀបចំនីតិវិធីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ (ឧទាហរណ៍ មិនថាតើសាលាឧទ្ធរណ៍នឹងពិនិត្យតែបញ្ហាអង្គច្បាប់ ឬថាតើជនជាប់ចោទត្រូវស្នើសុំការអនុញ្ញាត ធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍បនោះទេ) ក៏ការរិតត្បិតណាមួយ លើសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវផ្ដល់យុត្តិកម្ម តាមគោលបំណងច្បាប់ដែរ។

រឿងក្ដី KROMBACH *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ កុម្ភៈ ២០០១ កថាខណ្ឌ៩៦។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖ មាត្រា២នៃពិធីសារទី៧។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ នៅក្នុងបញ្ហាព្រហ្មទណ្ឌ រួមទាំងការលើកលែងចំពោះអញ្ញត្រកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសតូចតាច និងដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

អានុភាពនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ របស់ជនជាប់ចោទប្រឆាំងលើផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌមិនមែន លើផ្នែករដ្ឋប្បវេណីក្នុងសេចក្ដីសម្រេច៖ ភាគីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យ ដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្ដី-សម្រេចមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍ស៊ីវិលរបស់ខ្លួនទេ។

*លេខ*02-80003 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០ តុលាការកំពូលបារាំង ២៣ មករា ២០០២។*

បណ្ដឹងសាទុក្ខ ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចលើកលែងការចោទប្រកាន់៖ បណ្ដឹងនេះត្រូវបានបើកចំហរចំពោះតែអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាប៉ុណ្ណោះ។ កាលណាអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាមិនដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខបែបនេះទេ បណ្ដឹងសាទុក្ខនោះត្រូវបានបើកចំហរ ចំពោះភាគីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានការទាក់ទង តែនឹងការទាមទារផ្នែករដ្ឋប្ប-វេណីប៉ុណ្ណោះ។

*លេខ*02-84335 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៥ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ មិថុនា ២០០២ (បើកចំហរ ចំពោះតែអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាប៉ុណ្ណោះ)។* DA. *លេខ*108-68-90940 *តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ មករា ១៩៤២ (បណ្ដឹងទាមទារផ្នែករដ្ឋប្បវេណី)។*

ការដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខ ដោយអគ្គរដ្ឋអាជ្ញា៖ អាចត្រូវបានដាក់ដោយអគ្គរដ្ឋអាជ្ញាផ្ទាល់ ឬតាមរយៈអ្នកទទួលសិទ្ធិណាម្នាក់ ក្នុងចំណោមអ្នកទទួលសិទ្ធិ របស់អគ្គ-រដ្ឋអាជ្ញា។

*លេខ*03-87030 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២២៣ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ វិច្ឆិកា ២០០៣។*

បញ្ជីឈ្មោះបុគ្គល ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខ៖ បញ្ជីឈ្មោះនេះ គឺជាបញ្ជីឈ្មោះមួយ ដែលមានការកំណត់ព្រំដែន។

*លេខ*83-94291 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២ តុលាការកំពូលបារាំង ១០ មករា ១៩៨២។*

នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានសម្រេចទទួលយកបណ្ដឹង ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានតែមួយគត់ថា បណ្ដឹងនេះ មានការទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសមជ្ឈិមមួយចំនួន៖ អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងពិនិត្យគ្រប់បណ្ដឹងទាំងអស់ជាមួយគ្នាតែម្ដង ហើយធ្វើការសង្ខេបពីប្រាក់ពិន័យក្នុងគោលបំណង ដើម្បីសម្រេចថាតើភាគីមានសិទ្ធិក្នុងការប្ដឹងសាទុក្ខដែរឬមួយក៏គ្មានទេ។

D. 1949 *លេខ២៤១ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ ឧសភា ១៩៤៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៣៨០.២ ៤៧៩ និង៥៤៦។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្ដឹងសាទុក្ខលើសេចក្ដីសម្រេច ដែលបានចេញដោយសាលាឧក្រិដ្ឋ (Assize Court) (មាត្រា៣៨០.២) ដោយសាលាលហុ (Correctional Court) (មាត្រា៣៨០.២) និងតុលាការនគរបាល ឬតុលាការថ្នាក់ខណ្ឌ/ស្រុក (Police or Neighborhood Court) (មាត្រា៣៨០.២) ។

មាត្រា ៣៩៩៖ អានុភាពនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ

សាលាឧទ្ធរណ៍ កាលណាបានទទួលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ មិនអាចដាក់ទម្ងន់ទោសជននោះទេ។ តុលាការអាចកែប្រែសាលក្រមបាននៅក្នុងន័យ ដែលអនុគ្រោះដល់ជននេះតែប៉ុណ្ណោះ។ សាលាឧទ្ធរណ៍មិនអាចបន្ថែមទោសបន្ថែមពីលើមូលទោសបានទេ។

សាលាឧទ្ធរណ៍អាចជំនួសឈ្មោះបទល្មើស ដែលកំណត់ដោយតុលាការជាន់ដំបូង ដោយឈ្មោះបទល្មើសមួយទៀតបាន ប៉ុន្តែមិនអាចដាក់ទម្ងន់ទោសលើជនជាប់ចោទនេះទេ។

ប្រសិនបើ តុលាការជាន់ដំបូងភ្លេចប្រកាសទោសបន្ថែមណាមួយ ដែលដាច់ខាតត្រូវតែប្រកាសនោះសាលាឧទ្ធរណ៍បដិសេធសាលក្រម ហើយសម្រេចអំពីទោសជាថ្មីម្ដងទៀត។

កាលណាបានទទួលបណ្ដឹងតែពីជនជាប់ចោទ ប៉ុណ្ណោះសាលាឧទ្ធរណ៍មិនអាចបន្ថែមចំនួនទឹកប្រាក់សម្រាប់ជួសជុលការខូចខាតឱ្យដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អលទ្ធភាពក្នុងការរកទឡ្ហីករណ៍ បន្ថែមសម្រាប់ការឃុំខ្លួននៅក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខទេ៖ តុលាការឧទ្ធរណ៍មិនអាចប្រើឱកាស សម្រាប់បណ្ដឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ដែលដាក់ដោយជនត្រូវចោទ ដើម្បីរកទឡ្ហីករណ៍បន្ថែម សម្រាប់ការឃុំខ្លួនដូច្នោះទេ ខណៈ ដែលបណ្ដឹងសាទុក្ខត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែទឡ្ហីករណ៍ សម្រាប់ការឃុំខ្លួន ដែលត្រូវសំអាងលើសេចក្ដីសម្រេច របស់តុលាការដំបូងប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន១១០.៣ និង១១០.៤។ វិធានទាំងនេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៣៩៩ លើកលែងតែនៅក្នុងវិធាន១១០.៣បានចែងផងដែរថា អង្គជំនុំជម្រះមិនត្រូវបង្កើនសំណងខូចខាតដល់ជនត្រូវចោទឡើយ ប៉ុន្តែវិធាន១១០.៤ បានចែងថាអង្គជំនុំជម្រះអាចសម្រេចពីអនុទោសចាំបាច់

ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមិនបានសម្រេច ដោយមិនបានចែងថា ត្រូវប្រកាសបដិសេធសាលក្រមឲ្យបានដូច ដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា៣៩៩នោះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការរំលោភបំពាន៖ ការបន្ថែមទម្ងន់ទោស ក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ៖ សេចក្ដីសម្រេច របស់សាលាព្រហ្មទណ្ឌលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ដែលបានដាក់ជំនួសទោសជាប់ពន្ធនាគារមួយជីវិត ដោយទោសជាប់ពន្ធនាគារ៣០ឆ្នាំ និងការបង្កើនការដាក់ទោស រួមមានការខាតបង់សិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចរបស់ពលរដ្ឋ និងគ្រួសារចំនួន១០ឆ្នាំ ត្រូវបានពិចារណា ថាជាការបន្ថែមទម្ងន់ទោស និងជាការខុសច្បាប់។

លេខ02-85064 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២៦ មីនា ២០០៣។

ការរំលោភបំពាន៖ ការពន្យារពេលទាំងមូលនៃទោស ក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ ក្នុងករណីបទល្មើសមជ្ឈិម៖ លើសពីនេះទៀត នៅក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខស្ដីពីការព្យួរទោស គឺជាការបន្ថែមទម្ងន់ទោស កាលណារយៈពេលទាំងមូលនៃទោសត្រូវបានពន្យារ ដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងសេចក្ដីសម្រេចនៅសាលាដំបូង។

លេខ01-82335 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤២ តុលាការកំពូលបារាំង ២១ វិច្ឆិកា ២០០១។
លេខ68-90940 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៩៣ តុលាការកំពូលបារាំង ១៣ មិថុនា ១៩៦៨។

សាលាឧទ្ធរណ៍មិនបន្ថែមស្ថានទម្ងន់ លើជនជាប់ចោទទេ កាលណាខ្លួនបានប្ដូរពីការព្យួរទោសឲ្យទៅជាការព្យួរទោសសាកល្បង៖ ការកែតម្រូវបែបនេះគឺគ្រាន់តែពាក់ព័ន្ធទៅ និងការអនុវត្តទោសប៉ុណ្ណោះមិនមែនពីរយៈពេលនៃទោសនោះទេ។

លេខ01-84625 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ មេសា ២០០២។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៣៨០.៣ ៣៨០.៦ និង៥១៥។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីអានុភាពនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ ដោយរួមទាំងអលទ្ធភាពរបស់តុលាការក្នុងការទទួលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីធ្វើការប្រកាសពីទោសមួយដែលធ្ងន់ជាងទោស មួយទៀតដែលបានប្រកាសនៅសាលាដំបូង។

មាត្រា ៤០១៖ ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មី ដោយសាលាឧទ្ធរណ៍

សាលាឧទ្ធរណ៍អាចកែប្រែប្រភេទគតិយុត្ត នៃអង្គហេតុដែលសាលាដំបូងបានកំណត់តែមិនត្រូវបន្ថែមធាតុថ្មីណាមួយ ដែលមិនបានដាក់ជូនតុលាការជាន់ដំបូងសម្រេចនោះទេ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

អាចដាក់សំអាងហេតុជំនួស ប៉ុន្តែចំពោះតែបញ្ហាដែលត្រូវបានប្ដឹងសាទុក្ខ និងកាលណាមានការរកឃើញអង្គហេតុ ដែលផ្ដល់លទ្ធភាពឲ្យធ្វើការកែតម្រូវបានតែប៉ុណ្ណោះ៖ សាលាឧទ្ធរណ៍អាចដាក់សំអាងហេតុ របស់ខ្លួនជំនួសឲ្យសំអាងហេតុដែលមានកំហុស នៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការជាន់ទាប ប៉ុន្តែអាចធ្វើបែបនេះបាន តែនៅពេលដែល បញ្ហានោះត្រូវបានប្ដឹងសាទុក្ខ និងដែលអាចមានការរកឃើញអង្គហេតុ ដែលផ្ដល់លទ្ធភាពឲ្យធ្វើការកែតម្រូវនេះតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

អលទ្ធភាព ក្នុងការរកទឡ្ហីករណ៍បន្ថែម សម្រាប់ការឃុំខ្លួន នៅក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខទេ៖ តុលាការឧទ្ធរណ៍មិនអាចប្រើឱកាស សម្រាប់បណ្ដឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន បណ្ដោះអាសន្ន ដែលដាក់ដោយជនត្រូវចោទ ដើម្បីរកទឡ្ហីករណ៍បន្ថែម សម្រាប់ការឃុំខ្លួនដូច្នោះទេ ខណៈដែលបណ្ដឹងសាទុក្ខ ត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែទឡ្ហីករណ៍ សម្រាប់ការឃុំខ្លួន ដែលត្រូវសំអាងលើសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការជាន់ដំបូងប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤២។

បទដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ - ភាពសមស្រប៖ តុលាការត្រូវអនុវត្តនូវបទដ្ឋាន ស្ដីពីភាពសមហេតុសមផល ក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញនូវបញ្ហាអង្គច្បាប់ ដែលតុលាការជំនុំជម្រះបានអនុវត្តមិនមែនពិនិត្យ លើបញ្ហាអង្គហេតុនោះថា ជាការត្រឹមត្រូវ ឬមិនត្រឹមត្រូវនោះទេ។ សេចក្ដីគោរពដ៏ធំធេងត្រូវបានប្រគល់ ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ដែលជាការរកឃើញការពិតរបស់ខ្លួនមិនគួរត្រូវបានរំខាន សូម្បីតែតិចតួចក៏ដោយ។ ជាទូទៅ សាលាឧទ្ធរណ៍អាចដាក់ការរកឃើញរបស់ខ្លួនមកជំនួសបាន តែក្នុងករណីដែលគ្មានការវិនិច្ឆ័យលើអង្គហេតុ ដ៏សមហេតុផល ដែលបានទទួលយកភស្តុតាង ដែលពាក់ព័ន្ធឬតែក្នុង

ករណីដែលការរកឃើញនោះ មានកំហុសទាំង-ស្រុងប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្ដីឧបចះ សាលដីកាលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថា-ខណ្ឌ១៧។

ការដាក់ពិរុទ្ធភាព ពីឧក្រិដ្ឋកម្មច្រើនជំនួសពិរុទ្ធភាពពីឧក្រិដ្ឋកម្មទោល៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានដាក់ជំនួស ការសម្រេចទោសពីឧក្រិដ្ឋកម្មទោល របស់អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងដោយការសម្រេចទោស ពីឧក្រិដ្ឋកម្មខុសៗគ្នាចំនួនប្រាំមួយ។ អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលបានសម្រេចថា អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងមានកំហុសក្នុងការស្រូបបញ្ចូលឧក្រិដ្ឋកម្ម បន្ថែមចំនួនប្រាំទៅក្នុងឧក្រិដ្ឋកម្មមូលដ្ឋាន ខណៈ ដែលឧក្រិដ្ឋ-កម្មនីមួយៗ ក្នុងចំណោមឧក្រិដ្ឋកម្មបន្ថែមទាំងប្រាំនោះ មានធាតុផ្សំសំខាន់មួយផ្សេងទៀត ដែលខុសពីឧក្រិដ្ឋកម្មមូលដ្ឋាន និងខណៈដែលមានការចាំបាច់ត្រូវធ្វើការដោះស្រាយ ដាច់ដោយឡែកពីការខូចខាត ចំពោះផលប្រយោជន៍សង្គមខុសៗគ្នាតាមរយៈការសម្រេចទោស ដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។

រឿងក្ដីឧបចះ សាលដីកាលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថា-ខណ្ឌ៣៣១ និង៣៣៥-៦

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន១១០.២។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៤០១។

មាត្រា ៤២៩៖ ការពន្យាររយៈពេលនៃការសរសេរសារណា

កាលណារយៈពេល២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ទេភាគីអាចសុំទៅ ដល់ប្រធានសភាព្រហ្ម-ទណ្ឌឱ្យពន្យារពេល។ ការពន្យារពេលនេះមិនអាចលើសពី១០ (ដប់) ថ្ងៃទេ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សំណើសុំពន្យារពេលដាក់ឯកសារ នៅក្រោយកាលបរិច្ឆេទកំណត់៖ តាមធម្មតាសំណើបែបនេះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទេ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំពន្យារពេល អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ មិថុនា២០១១ ទំព័រ២។

ការសុំពន្យារពេល ដើម្បីដាក់ឯកសារ និងបញ្ជីភស្ដុតាងចំនួន១៥ថ្ងៃត្រូវបានអនុញ្ញាតកាលណាមានសំណើសុំជាបន្ទាន់ និងមិនបង្កឲ្យមានការខូចប្រយោជន៍របស់ភាគី៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានអនុញ្ញាត ឲ្យមានការពន្យារពេលបែបនេះខណៈដែលមេធាវីការពារក្ដីបានដាក់សំណើសុំពន្យារពេលជាបន្ទាន់ ដែលពេលវេលាសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលកំណត់ អំពីការដាក់ឯកសារស្ថិតនៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទ មុនការពន្យារពេល និងមិនបង្កឲ្យមានការខូចប្រយោជន៍ របស់ភាគី។

រឿងក្ដីអៀង សារី៖ សំណើសុំពន្យារពេល អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៧ កក្កដា ២០១១ ទំព័រ ២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៩។ វិធាន៣៩នៃវិធានផ្ទៃក្នុងគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា ៤២៩ លើកលែងតែវិធាននេះបានអនុញ្ញាតឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចៅក្រមជំនុំជម្រះធ្វើការពន្យារពេលវេលាកំណត់ដែលខ្លួនបានសម្រេច និងអនុញ្ញាតឲ្យពន្យារពេលវេលាកំណត់ ទៅតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ចៅក្រមស៊ើប-សួរ និងចៅក្រមជំនុំជម្រះ។

មាត្រា ៤៣៦៖ សេចក្ដីសម្រេចលើបញ្ហាគតិយុត្ត

តុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចលើបញ្ហាច្បាប់ ដែលលើកឡើងដោយអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ និងដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងសារណា។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

បទដ្ឋានសម្រាប់ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលធ្វើការពិនិត្យសាជាថ្មី៖ ក្នុងឋានៈជាតុលាការ សាលាឧទ្ធរណ៍ចុងក្រោយ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលធ្វើការពិនិត្យលើសេចក្ដីសម្រេច របស់តុលាការជាន់ទាបនៅលើមូលដ្ឋាននៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ និងដោយស្របទៅនឹងសេចក្ដីណែនាំ សម្រាប់ធ្វើបណ្ដឹងសាទុក្ខ។

រឿងក្ដីខៀវ សំផន៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៦ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៥២។

គុណភាព នៃសេចក្ដីថ្លែងសំអាង៖ សេចក្ដីថ្លែងសំអាង ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអាចនឹងមិនទទួលយកបានទេផ្អែកតាមមូលដ្ឋាននីតិវិធី ដោយមកពីភាពមិនទាក់ទងគ្នា ឬមកពីការគ្មានភាពជាក់លាក់។ បញ្ហា ដែលត្រូវធ្វើការសម្រេចនោះគឺថាតើដើមបណ្ដឹងសាទុក្ខ បានថ្លែងសំអាងលើរឿងក្ដីរបស់ខ្លួន ទៅតាមរបៀបមួយ ដែលអាចធ្វើឲ្យភាគីបដិបក្ខយល់បានអំពីករណី ដែលខ្លួនចង់បាននោះដែរឬទេ និងដែលអាចធ្វើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះធ្វើការកំណត់ និងសម្រេចលើបញ្ហានៅក្នុងទំនាស់នោះបានដែរឬទេ។ ការណ៍នេះគឺអាស្រ័យលើកាលៈទេសៈ ជាពិសេស លើចរិតនៃការតវ៉ាសុំឲ្យធ្វើការវិនិច្ឆ័យសម្រេចសេចក្ដី។

រឿងក្ដីឌុច៖ សាលដីកាលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៤២។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន១១០.១។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៤៣៦។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

រដ្ឋមានព្រំដែនយ៉ាងទូលាយ ក្នុងការពិចារណា ដើម្បីធ្វើការកំណត់ ថាតើខ្លួនត្រូវអនុវត្តយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញពីបញ្ហាគតិយុត្ត នៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន៖ រាល់ការកម្រិតត្រូវតែស្របច្បាប់ និងមិនត្រូវរំលោភលើសិទ្ធិក្នុងការពិនិត្យអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ឡើងវិញ ឬមួយក៏ពិនិត្យតែអង្គច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ។

រឿងក្តី KROMBACH ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៣ កុម្ភៈ ២០០១ កថាខណ្ឌ៩៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា២នៃឯកសារពិធីការទី៧។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍លើបញ្ហាព្រហ្មទណ្ឌ រួមទាំងទឡ្ហីករណ៍ផ្សេងៗ ដែលគេអាចអនុវត្តបានតាមច្បាប់។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូលមានសុពលភាព លុះត្រាតែបណ្តឹងនោះ ត្រូវបានដាក់ប្រឆាំងនឹងការរំលោភខ្លាំងទៅលើច្បាប់ប៉ុណ្ណោះ៖ អានុភាពនេះមិនគិតពីភាគីដែលដាក់បណ្តឹងទេ។

លេខ81-93489 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង ២៩ វិច្ឆិកា ១៩៨២។

ត្រូវតែដាក់ពាក្យបណ្តឹង ប្រឆាំងនឹងសាលដីកា ដែលបានចេញដោយតុលាការជាន់ខ្ពស់៖ បើមិនដូច្នោះទេ បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូល គឺមិនអាចទទួលយកបានឡើយ។

លេខ05-84275 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤០ តុលាការកំពូលបារាំង ២៨ កញ្ញា ២០០៥។

មានតែភាគីនៅក្នុងសាលដីកា នៃតុលាការជាន់ខ្ពស់ប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិដាក់បណ្តឹង៖ ភាគីទាំងនោះអាចដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូល ឬធ្វើអន្តរាគមន៍នៅចំពោះមុខតុលាការកំពូល។

លេខ68-93573 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨១ តុលាការកំពូលបារាំង ៤ វិច្ឆិកា ១៩៦៩។

ពេលវេលា ដែលភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូល៖ គឺដើម្បីប្រឆាំងនឹងការបដិសេធដោយលម្អៀង ចំពោះប្រយោជន៍រដ្ឋប្បវេណីរបស់ខ្លួន។

លេខ78-93482 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២ មិថុនា ១៩៨០។ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ២៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៩ កុម្ភៈ ១៩២៦។

បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូល ដោយរដ្ឋអាជ្ញា៖ រដ្ឋអាជ្ញាអាចដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូលបានដើម្បីប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច ធ្វើមោឃភាពណាមួយ ដែលនឹងរកទៅឃើញថាមិនស្របច្បាប់។ បណ្តឹងរបស់ពួកគេដែលត្រូវតែទទួលយក គឺមានតែបណ្តឹងប្រឆាំងទៅនឹងសេចក្តីសម្រេច ដែលធ្វើឲ្យខូចផលប្រយោជន៍សាធារណៈប៉ុណ្ណោះ។

លេខ62-92075 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៨ តុលាការកំពូលបារាំង ២០ តុលា ១៩៦២ (អាចដាក់ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច ធ្វើមោឃភាពណាមួយក៏ដោយ)។ ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥២ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ២០ មិថុនា ១៩២៦ (សេចក្តីសម្រេចដោយលម្អៀង ចំពោះផលប្រយោជន៍សាធារណៈ)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៥៦៧ និង៥៩១។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការកំពូលរួមទាំងការចែងថា តុលាការកំពូលអាចត្រូវបានលើកឡើងពីការរំលោភច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ។

មាត្រា ៤៥៣៖ ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា

សាលដីកាត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ សាលដីកានេះត្រូវប្រកាសនៅពេលសវនាការជាសាធារណៈ។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

ការចេញសេចក្ដីសម្រេច និងសំអាងហេតុផ្សេងពីគ្នាអាចមិនមែន ជាការរំលោភទេ៖ បញ្ហាថាតើការចេញសេចក្ដីសម្រេច ជាមុនរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ហើយសំអាងហេតុ តាមក្រោយបង្កើតបានជាការរំលោភ លើដំណើរការនីតិវិធី ឬយ៉ាងណានោះត្រូវបានគេយល់ឃើញថា លុះត្រាណាតែទាំងសេចក្ដីសម្រេច និងទាំងសំអាងហេតុត្រូវបានចេញនៅក្រោយរយៈពេល ដែលបានអនុញ្ញាត ដោយអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុងប៉ុណ្ណោះ ទើបបង្កើតបានជាការរំលោភលើដំណើរការនីតិវិធី។ បើទាំងសេចក្ដីសម្រេច និងសំអាងហេតុត្រូវបានចេញ នៅក្នុងរយៈពេល ដែលបានអនុញ្ញាត បញ្ហាស្ដីពីភាពផ្សេងពីគ្នានោះ គឺមិនអាចលើកមកតវ៉ាបានទេ។

រឿងក្ដីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្ដឹងសាទុក្ខក្លាម ។លើសំណើសុំឲ្យដោះលែង ជាបន្ទាន់ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣១។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន១០១ និង១១១។ វិធាន១០១អនុវត្តចំពោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ប៉ុន្ដែ អនុវត្តចំពោះអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលតាមរយៈវិធាន១១១នៃវិធានផ្ទៃក្នុង) គឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៤៥៣ លើកលែងតែវាបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ថា សំអាងហេតុត្រូវតែមានរួមទាំងសំអាងហេតុខាងអង្គហេតុ និងទាំងខាងអង្គច្បាប់។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្ដីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្ដរជាតិ ស្ដីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ចរិតជាសាធារណៈ នៃសវនាការគឺជាសិទ្ធិជាសារវ័ន្តក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្ដី ដោយយុត្តិធម៌៖ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គោលការណ៍នេះ មិនមានលក្ខណៈដាច់ខាតទេ ហើយសវនាការអាចត្រូវបានធ្វើឡើងជាសម្ងាត់ក្នុងគោលបំណងដើម្បីការពារជីវិតឯកជន ឬផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌។

រឿងក្ដី DIENNET ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ កញ្ញា ១៩៩៥ កថាខណ្ឌ៣៣។

ការប្រកាសជាសាធារណៈ មិនត្រូវបានគេបកស្រាយឲ្យបានសុក្រឹត្យ តាមអង្គហេតុឡើយ៖ វាមិនចាំបាច់មានន័យថា សាលក្រមត្រូវតែអានឲ្យឮនោះឡើយ។ រដ្ឋជាច្រើនងាកមកប្រើការចុះបញ្ជីនៅកន្លែង ដែលសាធារណជនអាចចូលមើល សេចក្ដីសម្រេចបាន។ រដ្ឋនីមួយៗមានព្រំដែន នៃការពិចារណា ដើម្បីអនុវត្តគោលការណ៍ទាំងនេះ នៅក្នុងប្រព័ន្ធរបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ការអនុវត្តបែបនេះមិនបំពាននឹងអនុសញ្ញាទេ។

រឿងក្ដី SUTTER ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២២ កុម្ភៈ ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ ៣៤-៣៤ (មិនត្រូវបានបកស្រាយ ទៅតាមន័យរបស់ពាក្យព្រំដែន នៃមូលវិចារណ៍)។ រឿងក្ដី MOSER ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២១ កញ្ញា ២០០៦ កថាខណ្ឌ១០៣-១០៤ (ឧទាហរណ៍ ដែលមានសេចក្ដីសម្រេចរំលោភលើការជំនុំជម្រះក្ដី ដោយយុត្តិធម៌ដោយពុំបានប្រកាស ជាសាធារណៈ ឬមួយសាធារណជន មិនអាចចូលមើលបានគ្រប់គ្រាន់)។

បើការសម្រេចទោសត្រូវបានសម្រេច ដោយគណៈវិនិច្ឆ័យដែលមិនមែនជាអ្នកច្បាប់-ការពិតដែលថា សាលក្រមគ្មានសំអាងហេតុ មិនមែនជាការរំលោភលើអនុសញ្ញាទេ៖ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សាលក្រមត្រូវតែអាចឲ្យគេយល់បាន។ កាលណាសវនាការត្រូវបានដំណើរការ ទៅដោយចៅក្រមវិជ្ជាជីវៈសំអាងហេតុត្រូវតែមានភាពច្បាស់លាស់គ្រប់គ្រាន់។

រឿងក្ដី TAXQUET ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១៦ វិច្ឆិកា ២០១០ កថាខណ្ឌ៨៩-៩១។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្ដីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៦.១និង៤៥។ មាត្រា៦ចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្ដី ដោយយុត្តិធម៌ និងមាត្រា៤៥ចែងអំពីសំអាងហេតុសម្រាប់សាលក្រម និងសេចក្ដីសម្រេចដោយមានធ្វើការប្រកាសអំពីការអនុវត្តផ្សេងៗ ដែលអាចឬមិនអាចទទួលយកបានដោយរួមទាំងលទ្ធភាព ដែលចៅក្រមអាចសរសេរអំពីមតិផ្សេងគ្នា កាលណាសាលក្រមមិនមានបង្ហាញអំពីមតិជាឯកច្ឆន្ទរបស់ចៅក្រម។

កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពិសេស

ផ្នែកនេះមានចំណារបន្ថែមលើមាត្រាមួយចំនួន ដែលមាននៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ក្រម) ដូចតទៅ៖

- មាត្រា ៥០៣ ការកាត់បន្ថយថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- មាត្រា ៥០៨ ការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំតាមការស្នើសុំ
- មាត្រា ៥៥៦ មូលហេតុនៃការប្តឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រមអាសនៈ
- មាត្រា ៥៥៧ ពាក្យប្តឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រមអាសនៈ
- មាត្រា ៥៥៨ អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រមអាសនៈ
- មាត្រា ៥៦១ ការពិនិត្យពាក្យប្តឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រមអាសនៈ
- មាត្រា ៥៦២ សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យប្តឹងជំទាស់ចិត្តទៅក្រមអាសនៈ
- មាត្រា ៥៦៣ កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹង

មាត្រា ៥០៣៖ ការគិតបញ្ចូលថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះ-អាសន្ន

ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានគិតបញ្ចូលទាំងស្រុង ទៅក្នុងថិរវេលានៃទោសដែលបានប្រកាស ឬជាយថាហេតុនៃថិរវេលាសរុបនៃទោស ដែលត្រូវទទួលរងបន្ទាប់ពីការស្រូប ទោសបញ្ចូលគ្នា។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

អង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលបដិសេធចោលសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបន្ថយទោសចំនួន៥ឆ្នាំ សម្រាប់ការឃុំខ្លួនដោយខុសច្បាប់៖ អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានបន្ថយទោសឌុច ដែលបានជាប់ឃុំដោយខុសច្បាប់ចំនួន៥ឆ្នាំ និងសម្រាប់ទូទាត់កិច្ចសហការរបស់គាត់ក្នុងពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបដិសេធ ដោយបញ្ជាក់ថា ដោយសារឧក្រិដ្ឋកម្ម មានភាពធ្ងន់ធ្ងរខ្លាំងស្ពានសម្រាលទោស នៃការឃុំខ្លួនដោយខុសច្បាប់មិនត្រូវមានអានុភាព ទៅលើការសម្រេចទោសរបស់ឌុចទេ។ ដូច្នេះអង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលមិនបានផ្តល់ ការបន្ធូរបន្ថយទោស ដល់ឌុចជាថ្នូរនឹងកិច្ចសហការ របស់គាត់ក្នុងពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។

រឿងក្តីឌុច៖ សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ កុម្ភៈ ២០១២ កថាខណ្ឌ៣៣-៣៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.១(ខ) ៩៩.១ និង៩៩.២។ វិធាន៦៣.១(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថាដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលបានសម្រេចខណៈ ដែលជនត្រូវចោទកំពុងរៀបចំការការពារក្តី ចំពោះការសម្រេចឃុំខ្លួនភ្លាមត្រូវបានកាត់បន្ថយថិរវេលា ចេញពីដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ វិធាន៩៩.១នៃវិធានផ្ទៃក្នុងគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៥០៣ លើកលែងតែវិធាននេះ អនុវត្តចំពោះតែករណីដែលបានសម្រេចឲ្យរួចផុតពីបទចោទ ឬនៅពេលដែលទោសដែលបានដាក់តិចជាង ឬស្មើទៅនឹងរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលបានជាប់រួចមកហើយប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងករណីទាំងនេះវិធាន៩៩.១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា គេត្រូវដោះលែងជនជាប់ចោទភ្លាម។ វិធាន៩៩.២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៥០៣ ដោយវិធាននេះយោងទៅដល់សេចក្តីសម្រេចស្តីពី "ការឃុំខ្លួនបន្ត" ដែលបានបង្កប់ន័យថា ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នណាក៏ដោយ ត្រូវតែយកមកពិចារណានៅក្នុងសចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោស។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

តុលាការអាចបដិសេធមិនធ្វើការកាត់បន្ថយរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចេញពីទោស ដែលសម្រេចជាស្ថាពរទេ៖ កាលណាការដកហូតសេរីភាព ដែលបានតវ៉ានោះមានលក្ខណៈស្របច្បាប់ និងអនុលោមតាមនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់។

រឿងក្តី MONNELL និងMORRIS ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២ មីនា ១៩៨៧ កថាខណ្ឌ៥០។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មិនមានមាត្រាណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុប ស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានដែលសមមូលទៅនឹងមាត្រា៥០៣ទេ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធអឺរ៉ុបមូលដ្ឋានច្បាប់បឋម សម្រាប់ធ្វើការកាត់បន្ថយរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចេញពីទោស ដែលសម្រេចចុងក្រោយគឺមាត្រា៣៣។ អនុសាសន៍២០០៦(១៣) នៃក្រុមប្រឹក្សាអឺរ៉ុបស្តីពីការប្រើប្រាស់នូវការបញ្ជូនត្រឡប់ទៅឲ្យឃុំខ្លួនវិញ លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ ដែលកើតមាន និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការរក្សាការពារប្រឆាំងនឹងការបំពានផ្សេងៗ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

បទប្បញ្ញត្តិនេះគឺមិនពាក់ព័ន្ធទៅ និងករណីដែលជនសង្ស័យត្រូវបានឃុំខ្លួន នៅក្រៅប្រទេសបារាំងនោះឡើយ៖ បទប្បញ្ញត្តិនេះ មិនរាប់បញ្ចូលការសម្រេចទោស ដែលត្រូវបានប្រកាសដោយអាជ្ញាធរតុលាការបរទេសឡើយ។

លេខ94-85994 តុលាការកំពូលបារាំង ២៤ តុលា ១៩៩៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៧១៦.៤។ មាត្រានេះចែងអំពីការកាត់បន្ថយរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនមុនសវនាការលើអង្គសេចក្តីចេញពីការប្រកាសទោសចុងក្រោយ។

មាត្រា ៥០៨៖ ការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំតាមការស្នើសុំ

គ្រប់ភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំឃាំងត្រូវតែបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំ ដល់ចៅក្រម តាមការស្នើសុំព្រមទាំងដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបំពេញភារកិច្ចតាមការប្រគល់អំណាចពីអាជ្ញាធរតុលាការ។

ការអនុវត្តក្នុង អ.វ.ត.ក

ការពិភាក្សាលើការឃុំខ្លួន ដែលបានកំណត់កាលវិភាគរួចហើយ គឺមិនមានលក្ខណៈចាប់បង្ខំទេ កាលណាអង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានទទួលសំណុំរឿង៖ ទោះបីជា វិធានរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលអាចអនុវត្តបាន នៅដំណាក់កាល នៃការស៊ើបសួរតម្រូវឲ្យជនត្រូវចោទ ដែលកំពុងត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវឲ្យនាំមកនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួររៀងរាល់៤ខែម្តង ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាអំពីលក្ខខណ្ឌ នៃការឃុំខ្លួន និងអំពីប្រព្រឹត្តកម្មក៏ដោយ ក៏ការពិភាក្សាពីការឃុំខ្លួនដែលបានកំណត់ កាលវិភាគរួចហើយ នេះមិនមានលក្ខណៈចាប់បង្ខំទេ កាលណាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានទទួលសំណុំរឿង ពីព្រោះថាចុងចោទអាចលើកឡើង នូវកង្វល់ផ្សេងៗ អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួនតាមរយៈសារណាដោយផ្ទាល់មាត់ និងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីដាក់ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះបាន។ ដូច្នេះការពិភាក្សាពីការឃុំខ្លួន ដែលបានកំណត់កាលវិភាគរួច ហើយនេះមិនមានលក្ខណៈចាំបាច់ សម្រាប់ធានារក្សាសិទ្ធិរបស់ចុងចោទក្នុងការ ដែលត្រូវឲ្យគេឃុំខ្លួននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌមនុស្សធម៌ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនោះទេ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យសាកសួរពីការបន្តការឃុំខ្លួន អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ដ ១១ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤-៦។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៦៣.៨។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៥០៨លើកលែងតែវាមានចែងអំពីពេលវេលា កំណត់យ៉ាងហោចណាស់រៀងរាល់៤ខែម្តង ដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់ជនត្រូវចោទធ្វើការពិភាក្សាអំពីប្រព្រឹត្តកម្ម និងលក្ខខណ្ឌនានាក្នុងអំឡុងពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់មន្ត្រី ដែលត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃ លើភាពស្របច្បាប់នៃការឃុំខ្លួន៖ មន្ត្រីត្រូវស្តាប់ចម្លើយជនជាប់ឃុំដោយផ្ទាល់។ បើការឃុំខ្លួនមិនមានយុត្តិកម្មទេ មន្ត្រីនោះត្រូវមានអំណាចបង្គាប់ឲ្យធ្វើការដោះលែងបុគ្គលនោះ។

រឿងក្តី MAMEDOVA ទល់នឹងប្រទេសរុស្ស៊ី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១ មិថុនា ២០០៦ កថាខណ្ឌ៨០-៨១ (មន្ត្រីត្រូវស្តាប់ជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់)។ រឿងក្តី NICOLOVA ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ មីនា១៩៩៩ កថាខណ្ឌ៤៩-៥០ (តួនាទី និងគុណសម្បត្តិរបស់មន្ត្រី មន្ត្រីមានអំណាចបង្គាប់ឲ្យធ្វើការដោះលែង)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖*** មាត្រា៥.១ និង៥.៣។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការមានសេរីភាព និងសន្តិសុខរបស់បុគ្គលរួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវចាប់ខ្លួនឬឃុំខ្លួនដោយស្របច្បាប់ ហើយនិងសិទ្ធិក្នុងការត្រូវនាំខ្លួនជាប្រញាប់ ទៅចំពោះមុខតុលាការផង។

មាត្រា ៥៥៦៖ មូលហេតុនៃការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ

បណ្ដឹងជំទាស់អាចត្រូវទទួលបានពាក់ព័ន្ធតែចៅក្រមខាងអាសនៈប៉ុណ្ណោះ

ចៅក្រមទាំងឡាយអាចត្រូវប្ដឹងជំទាស់ដោយមូលហេតុដូចខាងក្រោមនេះ៖

- *កាលណាចៅក្រមឬសហព័ទ្ធរបស់ចៅក្រម ឬអតីតសហព័ទ្ធរបស់ចៅក្រមជាភាគីណាមួយក្នុងរឿងក្ដី*
- *កាលណាចៅក្រមជាញាតិលោហិតរហូតដល់ថ្នាក់ទី៦ ឬញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣ឬអតីតញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣របស់ភាគីណាមួយ*
- *កាលណាចៅក្រមជាអ្នកអាណាព្យាបាលរបស់ភាគីណាមួយ*
- *កាលណាចៅក្រមដែលទទួលបន្ទុករឿងក្ដីធ្លាប់ ឬកំពុងមានវិវាទនៅតុលាការជាមួយភាគីណាមួយ*
- *កាលណាចៅក្រមបានធ្វើជាសាក្សីឬអ្នកជំនាញក្នុងរឿងក្ដី*
- *កាលណាចៅក្រមជាឬធ្លាប់ជាអ្នកតំណាងឬជាអ្នកជំនួយឱ្យភាគីចំពោះរឿងក្ដីឬ*
- *កាលណាចៅក្រមបានចូលរួម ក្នុងការសម្រេចសេចក្ដីក្នុងនាមជាមជ្ឈត្តករ ចំពោះរឿងក្ដី ឬបានចូលរួមក្នុងការសម្រេចសេចក្ដីនៅសាលាដំបូង ដែលបានប្ដឹងឧបាស្រ័យឬការជំនុំជម្រះនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដែលបានឧបាស្រ័យ ឬបង្ហាញមតិយោបល់ណែនាំផ្នែកច្បាប់ចំពោះរឿងក្ដី។*

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ទាំងភាពលម្អៀងពិតប្រាកដ និងទាំងភវនីយភាពទំនងនៃភាពលម្អៀង គឺជាមូលដ្ឋាន ដែលអាចទទួលយកបានសម្រាប់ការប្ដឹងជំទាស់៖ សម្រាប់គោលបំណង នៃការប្ដឹងជំទាស់លក្ខខណ្ឌតម្រូវស្ដីពីភាពអនាគតិ របស់តុលាការត្រូវបានរំលោភ មិនត្រឹមតែដោយសារអត្ថិភាព នៃភាពលម្អៀងពិតប្រាកដប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែរួមទាំងដោយសារភវនីយភាពនៃភាពលម្អៀងផងដែរ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឌុត្តា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១។ រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថា-ខណ្ឌ១០។

វិធីផ្សេងៗ ស្ដែងចេញឲ្យ ឃើញភាពលម្អៀង៖ ដោយការបង្ហាញថា៖ ក) ចៅក្រមណាម្នាក់ជាភាគីមួយនៃរឿងក្ដី មានផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬហិរញ្ញវត្ថុពីលទ្ធផលនៃរឿងក្ដី ឬប្រសិនបើការសម្រេច របស់ចៅក្រមរូបនោះនឹងនាំឲ្យកើតចេញនូវបុព្វហេតុអ្វីមួយផ្សេងទៀត ដែលចៅក្រមរូប

នោះមានការពាក់ព័ន្ធ ឬខ) កាលៈទេសៈទាំងនោះធ្វើឲ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ មិនលម្អៀងម្នាក់ ដែលបានទទួលព័ត៌ មានគ្រប់គ្រាន់យល់ឃើញ ដោយសមហេតុផលថាមានភាពលម្អៀង។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

និយមន័យ នៃអ្នកសង្កេតការណ៍មិនលម្អៀង ដែលការយល់ឃើញ ដ៏សមហេតុផលរបស់គាត់ទៅលើភាពលម្អៀង របស់ចៅក្រមណាម្នាក់ ដោយបានអះអាង លើបណ្តឹងជំទាស់ចៅក្រមនោះថាពិត៖ ត្រូវតែជាបុគ្គល ដែលបានទទួលព័ត៌មានគ្រប់កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងប្រវត្តិនៃសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងភាពអនាគតិដែលបង្កើតបាន ជាផ្នែកមួយនៃទឡ្ហីករណ៍ និងជាបុគ្គល ដែលបានយល់ឃើញផងដែរថាភាពអនាគតិ គឺជាភារកិច្ចមួយ ក្នុងចំណោមភារកិច្ចដែលចៅក្រមត្រូវតែប្រកាន់ឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១-១២។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការ-ប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម សោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

ជាទូទៅមតិរបស់តតិយជន គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ៖ នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃ ទៅលើអង្គសេចក្តីនៃបណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមជាទូទៅមតិរបស់តតិយជនតែមួយមុខ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ទេក្នុងការ ដែលនាំឲ្យគេយល់ ដោយសមហេតុផលអំពីភាពលម្អៀងនោះ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១៥។

ភាគីដែលមានបំណង ប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមពីភាពលម្អៀងត្រូវតែបង្ហាញ ពីអសមត្ថភាពរបស់ចៅ-ក្រមរូបនោះ ក្នុងការសម្រេចឲ្យបានត្រឹមត្រូវលើបញ្ហាជាក់លាក់នានា ឬលើភាគី នៅចំពោះមុខខ្លួន៖ ភាពលម្អៀង ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងពីមុនមិនតម្រូវឲ្យ មានការប្តឹងជំទាស់ ជាស្វ័យ-ប្រវត្តិនោះឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១២-១៣។

សេចក្តីសម្រេចពីមុន ដែលមានភាពលម្អៀងដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រម ច្រើនរូបមិនអាចគាំទ្រលើបណ្តឹងជំទាស់លើចៅក្រមម្នាក់ ក្នុងចំណោមចៅ-ក្រមទាំងនោះបានឡើយ៖ នេះគឺករណី ដែលចៅក្រមរងការចោទប្រកាន់ គឺចៅក្រមជាសមាជិក

តែម្នាក់គត់ ក្នុងចំណោមចៅក្រម ជាសមាជិកច្រើនរូបក្នុងក្រុមចៅក្រម ដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលមានភាពលម្អៀង ហើយយោបល់របស់ឯកត្តជនជាសមាជិក នៃក្រុមចៅក្រមនោះមិនត្រូវបានលាតត្រដាងឡើយ។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១៦។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.-ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១-១២។

នៅពេលដែលមានការចោទប្រកាន់ ពីភាពលម្អៀងរបស់តុលាការ នៅក្នុងបណ្តឹងជំទាស់សំអាងមិនគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការលើកឡើងពីហេតុផលតាម ផ្លូវច្បាប់របស់ចៅក្រម នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចពីមុនមួយ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធគឺមានលក្ខណៈធ្វើឡើងតាមទំនើងចិត្ត ឬមិនគួរឲ្យជឿបាន៖ការណ៍នេះតែឯង គឺមិនបានបង្ហាញ ឬមិនត្រូវបានគេយល់ឃើញ យ៉ាងសមហេតុផលថា មានភាពលម្អៀងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទនោះឡើយ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១៣

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤.២នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៥៥៦ ប៉ុន្តែបានចែងអំពីមូលដ្ឋាន សម្រាប់ប្តឹងជំទាស់បានយ៉ាងទូលំទូលាយជាងមាត្រា៥៥៦។ នៅក្នុងវិធាន៣៤.២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចៅក្រមអាចត្រូវបានប្តឹងជំទាស់លើករណីណាមួយក៏ដោយដែលចៅក្រមរូបនោះមានឬធ្លាប់មានផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនឬហិរញ្ញវត្ថុ ឬមានការពាក់ព័ន្ធដែលអាចធ្វើឲ្យប៉ះពាល់យ៉ាងពិតប្រាកដដល់ភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រមរូបនោះ ឬអាចបង្កើតឲ្យមានភាពលម្អៀង។

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

អត្ថន័យនៃភាពអនាគតិរបស់តុលាការ៖ គោលការណ៍នេះ ដែលជាផ្នែកដ៏សំខាន់ នៃសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌មានន័យថា ចៅក្រមមិនត្រូវមានបុរេវិនិច្ឆ័យ ចំពោះបញ្ហា ដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខខ្លួន និងមិនត្រូវចាត់ការតាមរបៀប ដែលលើកស្ទួយផលប្រយោជន៍ របស់ភាគីមួយក្នុងចំណោមភាគី នានានោះទេ។

រឿងក្តី KARTTUNEN ទល់នឹងប្រទេសហ្វាំងឡង់

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៧.២។

ការចូលរួម ក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅតុលាការកំពូលពីសំណាក់ចៅក្រម ដែលពីមុនបានចូលរួមនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមក្នុងរឿងក្តី ទាក់ទងនឹងជនជាប់ចោទដដែលមិនចាំបាច់លើកពីបញ្ហា នៃភាពអនាគតិទេ៖ វាពុំមានបញ្ហាបែបដូច្នោះទេ បើកម្មវត្ថុនៃករណីខាងក្រោយនេះ មិនបង្កើតបានជាផ្នែកមួយ នៃបណ្តឹងសាទុក្ខនៅតុលាការកំពូល។

រឿងក្តីBARKIN ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ៣ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ១៣.៣។

ការរំលោភបំពាន៖ ការវាយតម្លៃភស្តុតាង ដែលឃើញច្បាស់ថាមានលក្ខណៈតាមទំនើងចិត្ត ឬមានលក្ខណៈដូចគ្នាទៅនឹងការបដិសេធយុត្តិធម៌៖ ជាទូទៅទោះបីជាវាអាស្រ័យលើរដ្ឋ ដែលត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃលើអង្គហេតុ និងភស្តុតាង ក្នុងករណីជាក់លាក់ក៏ដោយ ក៏ការវាយតម្លៃនោះនឹងត្រូវរំលោភ លើលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីភាពអនាគតិរបស់តុលាការដែរ បើគេអាចធ្វើការបង្ហាញបានថា ការវាយតម្លៃនោះមានលក្ខណៈតាមទំនើងចិត្ត ឬមានលក្ខណៈដូចគ្នាទៅនឹងការបដិសេធយុត្តិធម៌។

រឿងក្តីSHARIFOVA SAFAROV និងBURKHONOV ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប ១ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៦.៥។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤.១។មាត្រានេះធានាឲ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ចំពោះមុខចុងចោទ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះដែលមានភាពអនាគតិប៉ុន្តែមិនបានចែងអំពីកត្តាជាក់លាក់ស្តីពីមូលដ្ឋាន ដែលភាពអនាគតិអាចត្រូវបានតវ៉ាឬអំពី ថាតើគេត្រូវតែធ្វើតាមនីតិវិធីញអ្វីនោះទេ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការ-ពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

ជាតុផ្សំចំនួន២នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ស្តីពីភាពអនា-គតិរបស់តុលាការ៖ គឺជាតុផ្សំជាអត្តនោម័ត និងជាសត្យានុម័ត។

រឿងក្តី PIERSACK ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១ តុលា ១៩៨២ កថាខណ្ឌ៣០។

ជាតុផ្សំអត្តនោម័ត៖ ភាពអនាគតិនៃបុគ្គលមានន័យថា គ្មានចៅក្រមណាម្នាក់ត្រូវប្រកាន់យកនូវបុរេវិនិច្ឆ័យជាបុគ្គលឬការចូលចិត្តខ្លាំងលើអ្វីមួយ ក្នុងសំណុំរឿងទេ៖ ដូច្នេះ ចៅក្រមមិនអាចមានទំនាក់ទំនងអ្វីជាមួយនឹងភាគីណាមួយ ក្នុងចំណោមភាគីទាំងអស់ ឬជាមួយនឹងមូលហេតុ ដែលចូលចិត្ត ឬមិនចូលចិត្តភាគីណាមួយក្នុងចំណោមពួកគេទាំងនោះឡើយគឺចៅក្រមត្រូវតែមានចិត្តជាអនាគតិ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពអនាគតិ របស់ចៅក្រមគឺជាការសន្មតរហូតទាល់តែមានសក្ខីកម្មផ្ទុយយកមកបញ្ជាក់។

រឿងក្តី DAKTARAS *ទល់នឹងប្រទេសលីត្វាណា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ១០ តុលា ២០០០ កថាខណ្ឌ៣០ (និយមន័យ នៃភាពអនាគតិជាបុគ្គល)។ រឿងក្តី*LE COMPTE VAN LEUVEN *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៣ មិថុនា ១៩៨១ កថាខណ្ឌ៥៨ (ភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រមគឺជាការសន្មត)។*

ជាតុផ្សំសត្យានុមតិ៖ ទោះបីជា មានឬគ្មានការជានាដែលបានស្នើឡើង ដោយចៅក្រមនោះទេ ជាតុផ្សំសត្យានុមតិគឺមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំបាត់ការសង្ស័យណាមួយ ដែលត្រូវតាមច្បាប់ ដែលទាក់ទងទៅនឹងភាពអនាគតិ របស់ចៅក្រមរូបនោះ៖ ជាផលវិបាកការពាក់ព័ន្ធ របស់ចៅក្រមតែមួយដដែល នៅក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នា នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ គឺបានលើកឡើងនូវបញ្ហាមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រមរូបនោះ។ ចៅក្រមរូបណាក៏ដោយ ដែលគេមានមូលហេតុត្រូវតាមច្បាប់ចំពោះការភ័យខ្លាចថា ចៅក្រមនោះខ្វះភាពអនាគតិ ចៅក្រមរូបនោះត្រូវតែដកខ្លួនចេញ។

រឿងក្តី HAUSCHILDT *ទល់នឹងប្រទេសដាណឺម៉ាក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៤ ឧសភា ១៩៨៩ កថាខណ្ឌ៤៨-៤៩ (និយមន័យ នៃជាតុផ្សំជាសត្យានុម័ត ការចូលរួមចំណែក នៅដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នា)។ រឿងក្តី* DECUBBER *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ តុលា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ២៦ (ចៅក្រមត្រូវតែដកខ្លួនចេញ បើមានមូលហេតុត្រូវតាមច្បាប់ ក្នុងការភ័យខ្លាចថាមិនមានភាពអនាគតិ)។*

ជនស៊ីវិលអាចមានការភ័យខ្លាច យ៉ាងត្រឹមត្រូវពីភាពអនាគតិ បើមានមន្ត្រីយោធា នៅក្នុងអង្គចៅក្រមនៃតុលាការថ្នាក់ទីពីរ៖ ការណីនេះសូម្បីតែមានចៅក្រមអាសនៈជាស៊ីវិល នៅក្នុងចំណោមនៃអង្គចៅក្រមក៏ដោយ។ ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមក៏ អាចត្រូវបានគេជះឥទ្ធិពលដោយជាតុផ្សំ ដែលមិនទាក់ទងទៅនឹងអង្គហេតុ នៃរឿងក្តីនោះដែលនាំឲ្យរំលោភសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌។

*រឿងក្តី*BASKAYA *និង*OKÇUOĞLU *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ៨ កក្កដា ១៩៩៩ កថាខណ្ឌ៧៩។*

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន៖ មាត្រា៦ និង២១។ មាត្រា៦ ចែងអំពីលើសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តី ដោយយុត្តិធម៌រួមទាំងសិទ្ធិរបស់បុគ្គល ដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខតុលាការមួយដែលឯករាជ និងមិនលម្អៀងដែលបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់។ មាត្រា២១ ចែងអំពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការិយាល័យតុលាការ (គឺត្រូវមានចរិតប្រកបដោយសីលធម៌ និងគុណវុឌ្ឍិខ្ពស់)។

មាត្រា ៥៥៧៖ ពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ

ភាគីដែលចង់ប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈណាមួយត្រូវតែជូនពាក្យប្តឹង តាំងពីពេលខ្លួនបានដឹងពីមូលហេតុនៃការប្តឹងជំទាស់ បើពុំដូច្នេះទេមិនអាចទទួលបានឡើយ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមមិនអាចធ្វើបានឡើយ នៅក្រោយពេលបិទការពិភាក្សាដេញដោល។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

វិធានសម្រាប់ដាក់ពាក្យ ប្តឹងជំទាស់ត្រូវតែបានបកស្រាយ តាមគោលការណ៍បុកឃ្លុម (ត្រួត)៖ ពាក្យបណ្តឹងជំទាស់ត្រូវតែដាក់ នៅក្នុងរយៈពេលកំណត់សមស្របដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងវិធាន។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤ (ការបកស្រាយតាមគោលការណ៍ត្រួត)។ រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមនិល ណុន SILVIA CARTWRIGHT *យ៉ា សុខន* JEAN-MARC LAVERGNE *និងជួ មណី អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ២៣ មីនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧ (ការដាក់ពាក្យនៅក្នុងរយៈពេលកំណត់)។*

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤.៤។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាមែនទែនទៅនឹងមាត្រា ៥៥៧ លើកលែងតែវាមានលក្ខណៈជាក់លាក់ជាងទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាព និងបុគ្គលដែលបណ្តឹងជំទាស់អាចត្រូវបានដាក់ប្រឆាំង។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានចែងអំពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌស្តីពីកិច្ចការពារដែលស្រដៀងគ្នាខ្លាំងទៅនឹងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយដែលប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយតុលាការរបស់ខ្លួន គឺតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

កាលណាមានការសង្ស័យ អំពីភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រម ហើយចៅក្រមរូបនោះ មិនដកខ្លួនចេញ ជនជាប់ចោទអាចដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមរូបនោះ៖ ប៉ុន្តែជនជាប់ចោទអាចលះបង់សិទ្ធិ ក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងជំទាស់បាន ការលះបង់សិទ្ធិបែបនេះត្រូវតែបានធ្វើឡើងតាមរបៀបមួយ ដែលគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

រឿងក្តីDE CUBBER ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៦ តុលា ១៩៨៤ កថាខណ្ឌ២៦ (ចៅក្រមត្រូវតែដកខ្លួនចេញ បើមានមូលហេតុត្រូវតាមច្បាប់ ក្នុងការភ័យខ្លាចថា គ្មានភាពអនាគតិ)។ រឿងក្តីPFEIFER និងPLANKL ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៥ កុម្ភៈ ១៩៩២ កថាខណ្ឌ ៣៧ (ការលះបង់សិទ្ធិត្រូវតែបានធ្វើឡើងតាមរបៀបមួយ ដែលគ្មានលក្ខខណ្ឌ)។ រឿងក្តី OBERSCHLICK ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ២៣ ឧសភា ១៩៩១ កថាខណ្ឌ៥១ (ការលះបង់សិទ្ធិ ត្រូវតែបានធ្វើឡើងតាមរបៀបមួយ ដែលគ្មានលក្ខខណ្ឌ)។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន*៖ មាត្រា៦.១។ មាត្រានេះចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ។ ទោះបីជាការបកស្រាយមាត្រា៦.១ ធ្វើឡើងដោយករណីយុត្តិសាស្ត្រ នៃតុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបក៏ដោយ ក៏បានផ្តល់សិទ្ធិដល់ជនជាប់ចោទក្នុងការតវ៉ានឹងសមាសភាពរបស់អង្គតុលាការ ដែលត្រូវធ្វើការវិនិច្ឆ័យសេចក្តីលើបញ្ហានានាទាក់ទងនឹងវិធី ដែលជនជាប់ចោទអាចធ្វើបាននៅក្នុងវិសាលភាព នៃបទប្បញ្ញត្តិនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរបស់រដ្ឋនីមួយៗដែរ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ទម្រង់នៃការដាក់ពាក្យ សុំប្តឹងជំទាស់៖ ពាក្យសុំដែលបុគ្គលកំពុងឋិត នៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ អះអាងថាមានការសង្ស័យខ្លាំង អំពីភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រមអាសនៈនៅក្នុងអង្គតុលាការ ដែលនាំឲ្យមានការដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់។

លេខ76-92090 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៣៤៣ តុលាការកំពូលបារាំង ២៥ វិច្ឆិកា ១៩៧៦។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មាត្រា៦៦៩ និង៦៧០។ មាត្រាទាំងនេះចែងអំពីការតវ៉ាចំពោះភាពអនាគតិរបស់ចៅក្រម រួមទាំងការអនុញ្ញាតឲ្យដាក់ពាក្យសុំប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមផង។

មាត្រា ៥៥៨៖ អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ

ភាគីត្រូវជូនពាក្យប្តឹងទៅ:

- *ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍កាលណាពាក្យប្តឹងជំទាស់នោះទាក់ទងដល់ប្រធាន ឬចៅក្រមតុលាការជាន់ដំបូង*
- *ប្រធានតុលាការកំពូលកាលណាពាក្យប្តឹងជំទាស់នោះទាក់ទង ដល់ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូល ដល់ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬចៅក្រមណាមួយនៃសាលាឧទ្ធរណ៍*

ពាក្យប្តឹងត្រូវតែចង្អុលឱ្យច្បាស់លាស់អំពីមូលហេតុនៃការប្តឹងជំទាស់ ហើយត្រូវមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ បើពុំដូច្នោះទេពាក្យប្តឹងពុំអាចទទួលយកបានឡើយ

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

ដើម្បីដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់ ម្ចាស់បណ្តឹងត្រូវតែមានបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលកំពុងរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖ នៅពេលដាក់បណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដោយមានមូលដ្ឋានលើភាពលម្អៀង របស់តុលាការម្ចាស់បណ្តឹងត្រូវ-តែមានបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលកំពុងរង់ចាំសេចក្តីសម្រេច នៅចំពោះមុខ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលគេអាចនិយាយបានថា ផលប្រយោជន៍ផ្លូវច្បាប់ត្រូវបានប៉ះពាល់ ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះពុំបានពិចារណាលើបណ្តឹងនោះ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម សោម សិរិវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៤។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤.៣។ វិធាននេះគឺស្រដៀងគ្នាទៅនឹងមាត្រា៥៥៨។

មាត្រា ៥៦១៖ ការពិនិត្យពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ

ពាក្យប្តឹងត្រូវបានពិនិត្យដោយមិនចាំបាច់ស្តាប់ភាគីឬចៅក្រមពាក់ព័ន្ធទេ

ប្រសិនបើ ការប្តឹងជំទាស់ត្រូវបានទទួលយកនោះត្រូវធ្វើការចាត់តាំងចៅក្រមថ្មីជំនួសចៅក្រមពាក់ព័ន្ធ

នៅក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ អ្នកប្តឹងជំទាស់អាចត្រូវទទួលពិន័យមិនលើសពី២០០.០០០ (ពីរសែន) រៀលដោយមិនទាន់គិតដល់សំណងជំងឺចិត្ត ដែលអាចត្រូវផ្តល់ឱ្យចៅក្រមដែលត្រូវគេប្តឹងជំទាស់នោះទេ

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

តុលាការអាចសម្រេចលើពាក្យប្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមបាន ដោយពុំមានសវនាការជាសាធារណៈ៖ ច្បាប់អនុញ្ញាតបែបនេះ ពីព្រោះថា ផលប្រយោជន៍នៃការបង្ហាញតម្លាភាពអាចត្រូវការពារយ៉ាងពេញលេញ ដោយការដាក់ឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំងនេះ ដើម្បីឲ្យសាធារណជនអាចទទួលបាន។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ៩។ រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៧-៨។

កាលណាវិធានមិនបានចែងច្បាស់លាស់ផ្សេងពីនេះ សវនាការជាសាធារណៈ លើបណ្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសន ដោយសារគ្មានភាពឯករាជ្យពុំត្រូវបានតម្រូវឲ្យធ្វើទេ៖ ដូច្នេះបណ្តឹងនោះអាចត្រូវបានសម្រេច ដោយផ្អែកលើសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែប៉ុណ្ណោះ។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមសោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ៨។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤ និង១០៩.១។ វិធាន៣៤នៃវិធានផ្ទៃក្នុងបានលើកឡើងពីខ្លឹមសារ និងនីតិវិធីសម្រាប់ការដកខ្លួននិងបណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមប៉ុន្តែមិនដូចជាមាត្រា៥៦១ទេគឺមិនបានចែងឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីថាតើគេតម្រូវឲ្យធ្វើសវនាការ ដោយផ្ទាល់មាត់ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងជំទាស់ចៅក្រមទេ។ វិធាន៣៤.៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថាបណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រម ត្រូវយកមកពិចារណាដោយអង្គជំនុំជម្រះ ហើយវិធាន៣៤.៨ ក្នុងករណីចាំបាច់គេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការពិភាក្សាសម្រេចលើបណ្តឹងជំទាស់

ចិត្តតាមមធ្យោបាយពីចម្ងាយ។ យ៉ាងណាក៏ដោយក៏មិនមានកន្លែងណានៅក្នុងវិធាន៣៤នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនិយាយអំពីថាតើម្ចាស់បណ្តឹងត្រូវមានសិទ្ធិប្តឹង ដោយផ្ទាល់មាត់នៅចំពោះមុខវត្តមានរបស់ចៅក្រមដែរឬអត់នោះឡើយ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

ប្រទេសកម្ពុជាគឺជា ភាគីនៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) ដែលបញ្ញត្តិគោលការណ៍ច្បាប់អន្តរជាតិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀបដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នាទាំងឡាយនៅក្នុងកតិកាសញ្ញា ICCPR ត្រូវបានបកស្រាយ និងអនុវត្តដោយស្ថាប័នអនុវត្តរបស់ខ្លួនគឺគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប។

កាលណាទណ្ឌិតប្តឹងសាទុក្ខ ប្រឆាំងនឹងពិរុទ្ធភាព (ទោស) ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន ដែលថាចៅក្រមមួយរូបក្នុងចំណោមអង្គចៅក្រមទាំងអស់ ដែលគួរតែត្រូវបានប្តឹងជិតចិត្តទណ្ឌិតរូបនោះមានសិទ្ធិចូលរួមធ្វើសវនាការជាសាធារណៈ៖ ការណ៍នេះគឺមកពីនីតិវិធីនេះអាចជួយធ្វើឲ្យអង្គតុលាការ ដែលត្រូវពិនិត្យបណ្តឹងសាទុក្ខធ្វើការពិនិត្យសាជាថ្មី លើគ្រប់ភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលត្រូវបានលើកហេតុផល នៅពេលសវនាការ និងធ្វើការកំណត់ថាតើកំហុសនីតិវិធីបានប៉ះពាល់ ដល់លទ្ធផលនៃសវនាការដែរឬទេ។

រឿងក្តី KARTTUNEN ទល់នឹងប្រទេសហ្វាំងឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប ២៣ តុលា ១៩៩២ កថាខណ្ឌ៧.៣។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ៖*** មាត្រា១៤.១។ មាត្រានេះធានាឲ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ចំពោះចុងចោទ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះមួយដែលមានភាពអនាគតិ។ យ៉ាងណាក៏ដោយក៏មាត្រានេះមិនបានចែងអំពីកត្តាជាក់លាក់ស្តីពីមូលដ្ឋាន ដែលភាពអនាគតិអាចត្រូវបានតវ៉ាឬអំពី ថាតើគេត្រូវតែធ្វើតាមនីតិវិធីអ្វីនោះទេ។

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ប្រជានទីមួយ នៃតុលាការកំពូលធ្វើការសម្រេចតាមឆន្ទានុសិទ្ធិ លើចំនួនប្រាក់ពិន័យ ដែលម្ចាស់បណ្តឹងត្រូវបង់នៅក្នុងករណី ដែលការតវ៉ាត្រូវបានបដិសេធ៖ ប្រាក់ពិន័យត្រូវបង់ គឺនៅចន្លោះពី៧៥€ទៅ៧៥០€ ។ យ៉ាងណាក៏ដោយការណ៍ ដែលចៅក្រមអាចធ្វើការកំណត់អំពីចំនួនប្រាក់ពិន័យ គឺដើម្បីធានាឲ្យមាន

ការគោរពគោលការណ៍ ស្តីពីនីត្យានុកូលភាព និង ការធ្វើបុគ្គលកម្មនៃទោស។

លេខ11-82861 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង ៦ កក្កដា ២០១១។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង***ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង***៖ មាត្រា៦៧៣។ មាត្រានេះចែងអំពីការពិនិត្យលើពាក្យសុំប្តឹងជិតចិត្ត។

មាត្រា ៥៦២៖ សេចក្ដីសម្រេចលើពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រម-អាសនៈ

អាជ្ញាធរមានចែងនៅមាត្រា៥៥៨ (អ្នកទទួលពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ) នៃក្រមនេះសម្រេចតាមដីកាមួយដែលមិនអាចប្ដឹងតវ៉ាបាន។ ដីកានេះត្រូវជូនដំណឹងដោយក្រឡាបញ្ជីដល់ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធ និងដល់អ្នកប្ដឹងសុំជំទាស់។

ការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក

សេចក្ដីសម្រេចលម្អៀងពីមុន ដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រមច្រើនរូបមិនអាចគាំទ្រ ដល់ពាក្យប្ដឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រមមួយរូប ក្នុងចំណោមចៅក្រមច្រើនរូបទាំងនោះបានឡើយ៖ ការណ៍នេះ មាននៅក្នុងករណីដែលចៅក្រម ដែលត្រូវគេប្ដឹងជំទាស់គឺគ្រាន់តែ ជាសមាជិកចៅក្រមមួយរូប ក្នុងចំណោមក្រុមចៅក្រមជាច្រើនរូប ដែលបានចេញសេចក្ដីសម្រេចលម្អៀងនោះ ហើយមតិរបស់សមាជិកជាបុគ្គល នៃក្រុមមិនត្រូវបានបង្ហាញឡើយ។

រឿងក្ដីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ ឧត្តរា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ១៦។ រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.-ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១១-១២។

នៅពេលធ្វើការវិនិច្ឆ័យ លើពាក្យប្ដឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមអាសនៈ ចំណុចចាប់ផ្ដើម សម្រាប់ការសម្រេចណាមួយក៏ដោយ គឺជាសច្ចធារណ៍នៃភាពអនាគតិ៖ ការណ៍នេះមានមូលដ្ឋាននៅលើសម្បថចូលកាន់តំណែងរបស់ចៅក្រម និងលក្ខ-ណៈសម្បត្តិនៅ ក្នុងការតែងតាំងរបស់គាត់។ សច្ចធារណ៍នេះដាក់ ឲ្យមានព្រំដែនកំណត់មួយលើម្ចាស់បណ្ដឹង ដែលមានបន្ទុកត្រូវបង្ហាញផ្ទុយពីសច្ចធារណ៍នោះ។

រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១០។

នៅពេលធ្វើការចោទប្រកាន់ អំពីភាពលម្អៀងនៅក្នុងបណ្ដឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការអះអាងថា ការផ្ដល់សំអាងហេតុតាមផ្លូវច្បាប់របស់ចៅក្រមរូបនោះក្នុងសេចក្ដីសម្រេចពីមុនដែលមិនជាប់ទាក់ទងនោះ ដែលធ្វើតាមតែអំពើចិត្ត និងមិនអាចធ្វើឲ្យជឿបាន៖ ការណ៍នេះតែឯងនឹងមិនបង្ហាញ ឬត្រូវបានមើលឃើញយ៉ាង

សមហេតុផល ដែលបង្ហាញអំពីសេចក្ដីលម្អៀងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទនោះឡើយ។

រឿងក្ដីអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្ដឹងជំទាស់ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ អ.វ.ត.ក អ.ជ.ត.ក ៣ មិថុនា ២០១១ កថាខណ្ឌ១៣។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤។ វិធាននេះចែងអំពីខ្លឹមសារ និងនីតិវិធីស្ដីពីការដកខ្លួន និងបណ្ដឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមនានានៅអ.វ.ត.ក។

មាត្រា ៥៦៣៖ កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹង អំពីពាក្យប្តឹង

កិច្ចដែលបានបំពេញដោយចៅក្រម ដែលត្រូវគេប្តឹងជំទាស់មុនការជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹងជំទាស់នោះមិនអាចត្រូវសើរើបានឡើយ។

ការអនុវត្តនៅអ.វ.ត.ក

សេចក្តីសម្រេចពីមុនៗ ទាំងអស់ត្រូវចាត់ទុកថា មានសុពលភាព៖ សេចក្តីសម្រេចណាមួយក៏ដោយដែលបានចេញ មុនពេលមានការសម្រេចទៅលើពាក្យប្តឹងជំទាស់ គឺត្រូវចាត់ទុកថា មានសុពលភាព។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និង អៀង ធីរិទ្ធ៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមយូរ-ឧត្តា អ.វ.ត.ក អ.ជ.ស.ជ ៩ ឧសភា ២០១១ កថាខណ្ឌ៣។

សេចក្តីសម្រេច គឺមានសុពលភាព សូម្បីតែនៅពេលមានការផ្អាកបណ្តឹងជំទាស់ក៏ដោយ៖ វិធានដែលចែងថា សេចក្តីសម្រេច ដែលបានចេញនៅមុនពេលមានការសម្រេច ទៅលើពាក្យប្តឹងជំទាស់គឺត្រូវចាត់ទុកថា មានសុពលភាពនោះ អាចអនុវត្តទៅបាន សូម្បីតែកាលណាពាក្យប្តឹងជំទាស់នោះកំពុងត្រូវបានផ្អាក នៅពេលដែលគេចេញសេចក្តីសម្រេចក៏ដោយ។

រឿងក្តីនួន ជា៖ ការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម ន័យ ថុល អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ៤ កុម្ភៈ ២០០៨ កថាខណ្ឌ៥។

វិធានស្រដៀងគ្នានៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក៖ វិធាន៣៤.៩។ វិធាននេះគឺខុសគ្នាពីមាត្រា៥៦៣នៅក្នុងសេចក្តីដែលថាតាមវិធាន៣៤.៩ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងកិច្ចដែលបានបំពេញដោយចៅក្រម ដែលត្រូវគេប្តឹងជំទាស់នៅតែមានសុពលភាពឲ្យតែកិច្ចទាំងនោះមានមុនសេចក្តីសម្រេចលើពាក្យបណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះចៅក្រមរូបនោះ។

ការអនុវត្តមាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការផ្សេងទៀត

តុលាការកំពូលបារាំង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មានមូលដ្ឋានមកពីក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌប្រទេសបារាំង។ ខាងក្រោមនេះគឺជាឧទាហរណ៍បង្ហាញអំពីរបៀប ដែលមាត្រាស្រដៀងគ្នា នៅក្នុងក្រមរបស់ប្រទេសបារាំងត្រូវបានគេបកស្រាយ និងអនុវត្តនៅក្នុងតុលាការជាន់ខ្ពស់ប្រទេសបារាំងពោលគឺតុលាការកំពូល។

ការជូនដំណឹងអំពីការតវ៉ាប្រឆាំងនឹងចៅក្រម នឹងមិនធ្វើឲ្យមានមោឃភាព ដល់កិច្ចទាំងអស់ដែលចៅក្រមរូបនោះបានបំពេញឡើយ៖ មានតែការបង្ហាញអំពីការរំលោភលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ស្តីពីភាពអនាគតិប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចនឹងនាំឲ្យមានជាលទ្ធផលដូច្នេះបាន។

លេខ02-82676/07-82110 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៤៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង ២០ កុម្ភៈ ២០០៨។

មាត្រាស្រដៀងគ្នានៅក្នុង*ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង*៖ មិនមានមាត្រាណានៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បារាំងដែលសមមូលទៅនឹងមាត្រា៥៦៣ទេ។ យ៉ាងណាក៏ដោយភាពស្រដៀងគ្នាអាចត្រូវបានពិចារណាក្នុងមាត្រា៦៧៤ ដែលចែងអំពីការដាក់ពាក្យសុំប្តឹងដិតចិត្តដោយរួមទាំងកិច្ច ដែលបានបំពេញនៅមុនពេលមានការជូនដំណឹង។

តារាងរឿងក្តី

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ ដីកាស្តីពីការទទួលស្គាល់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (កែប) (ដីកា ស្តីពីការទទួលស្គាល់អ្នកសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពីលំនៅដ្ឋានបច្ចុប្បន្ននៅខេត្តកែប) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D392 *២៩ សីហា ២០១០។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកាដំណោះស្រាយ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.-ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D427 *១៥ សីហា ២០១០។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុច៖ ដីកាដំណោះស្រាយ (ដីកាស្តីពីការស្នើសុំក្នុងការបញ្ជាក់បំភ្លឺ ដីកាទាក់ទងនឹងការស្នើសុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺលើបទចោទនានា) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D198/1 *២០ វិច្ឆិកា ២០០៩។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ដីកាស្តីពីការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងភស្តុតាងដោះបន្ទុក៖ (ដីកាស្តីពីការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ក្នុងការស្វែងរកភស្តុតាងដោះ-បន្ទុកក្នុង SMD) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D164/2 *១៩ មិថុនា ២០០៩។*

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

រឿងក្ដីឌុចៈ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើករណីរបស់កាំងហ្គេច អ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេ ជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០២) សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D99/3/42 *៥ ធ្នូ ២០០៨។*

រឿងក្ដីឌុចៈ សំណើរបស់អៀងសារីសុំដាក់សារណា ស្ដីពីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម *(សាធារណៈ - សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើរបស់លោកអៀង សារីសុំដាក់អំណះអំណាង ស្ដីពីការអនុវត្តទ្រឹស្ដីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿង ទៅជំនុំជម្រះលើករណីរបស់កាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ, ០២) សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D99/3/19 *៦ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្ដីឌុចៈ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន *(សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នរបស់ជនត្រូវចោទកាំងហ្គេកអ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០១) សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/-ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C5/45 *៣ ធ្នូ ២០០៧។*

រឿងក្ដីឌុចៈ សំណើសុំឆ្លើយតបទៅនឹងសារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី *(សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើសុំការអនុញ្ញាតដាក់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានតបទៅនឹងសារណារបស់អ្នក ដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៤-០៨-២០០៦-អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ឯកសារលេខ* C10 *២៦ តុលា ២០០៧។*

រឿងក្ដីអៀង សារី និងឌុចៈ ញត្តិស្នើសុំដកអ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី *(សាធារណៈ - សេចក្ដីសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់លោកអៀង សារីសុំដកអ្នក ដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០២) សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D99/3/23, *១៤ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្ដីអៀង សារីៈ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញ ផ្នែកប្រជាសាស្ត្របន្ថែម *(សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបដិសេធសំណើ របស់ខ្លួនសុំការតែងតាំងអ្នកជំនាញ ផ្នែកប្រជាសាស្ត្រ*

*បន្ថែមដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញនូវខ្លឹមសារ នៃរបាយការណ៍អ្នកជំនាញដាក់ជូន ដោយលោកស្រី*EWA TABEAU *និងលោកជីឃាម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៥៥) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* D140/9/5 *២៨ មិថុនា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម (សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទអៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញបន្ថែម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៨) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ D140/4/5 *១២ ធ្នូ ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ការទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងនឹងកស្តុតាង ដែលទទួលបានតាមរយៈអំពើទារុណកម្ម (សាធារណៈ - សាលដីកាសម្រេចលើការទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកអៀង-សារីប្រឆាំងនឹងការបដិសេធតាមការសន្និតរបស់ក.ស.ចៅ.ស លើសំណើរបស់លោកអៀង សារីទាក់ទងនឹងការទទួលស្គាល់របស់ក.ស.ចៅ.សនូវកស្តុតាង និងការសំអាងទៅលើកស្តុតាង ដែលទទួលបានតាមរយៈអំពើទារុណកម្ម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៣១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ D130/7/3/5 *១០ ឧសភា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំតាពង់វិភាគកស្តុតាង (សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាបដិសេធរបស់ក.ស.ចៅ.ស ទៅនឹងសំណើលើកទីបីសុំឲ្យផ្តល់ជូនមេធាវីការពារក្តីនូវតាពង់វិភាគពីកស្តុតាង ជាមួយនឹងដីកាដំណោះស្រាយ) អង្គជំនុំ-ជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៦៥) សំណុំរឿងលេខ០០២/ ១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ A372/2/7 *៨ មិថុនា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ ការទទួលយកសេចក្តីសង្កេតរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សេចក្តីសម្រេចទទួលយកសេចក្តីសង្កេតជាទូទៅ របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៣) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ C22/I/41 *២២ មិថុនា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំលើកអំណះអំណាងនៅចំពោះមុខតុលាការ (សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែលបានសម្រេចផ្ទាល់មាត់នៅថ្ងៃទី០១ កក្កដា ២០០៨

អំពីសំណើសុំលើកអំណះអំណាង នៅចំពោះមុខតុលាការដោយផ្ទាល់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (*អ.ប.ជ ០៣*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/ ១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/I/54 *០៣ កក្កដា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀងសារីប្រឆាំងនឹងការសម្រេចបន្តថិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងដីកាដំណោះស្រាយ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ១៥២*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D427/5/10 *២១ មករា ២០១១។*

រឿងក្តីអៀងសារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាដំណោះស្រាយ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ៧៥*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D427/1/30 *១១ មេសា ២០១១។*

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច លើសំណើសុំឲ្យស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក នៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ២៥*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D164/3/6 *១២ វិច្ឆិកា ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀងសារីៈ ការពន្យារពេលដើម្បីជំទាស់នឹងយុត្តាធិការ (*សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើសំណើជាបន្ទាន់របស់សហមេធាវីការពារក្តីសុំពន្យារពេលសមស្រប ដើម្បីដាក់សេចក្តីជំទាស់ទៅនឹងបញ្ហាយុត្តាធិការ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០៣*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/I/13 *៣ មីនា ២០០៨។*

***រឿងក្តីអៀង សារីៈ ព័ត៌មានអំពីលោក*DAVID BOYLE** (*សាធារណៈ - សាលដីកាស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកអៀង សារី ប្រឆាំងនឹងលិខិតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើរសុំព័ត៌មានអំពីមន្ត្រីច្បាប់លោក* DAVID BOYLE) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០៨*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* A162/III/6 *២៨ សីហា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំពន្យារពេលសវនាការលើបញ្ហាយុត្តាធិការ (*សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលបានសម្រេចផ្ទាល់មាត់នៅថ្ងៃទី៣០ មិថុនា ២០០៨ អំពីសំណើសុំពន្យារ ពេលសវនាការលើបញ្ហាយុត្តាធិការរបស់សហមេធាវីការពារក្តី*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០៣*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/I/49 *០២ កក្កដា ២០០៨ ។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយរបស់នួនជា (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរលើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយរបស់នួន ជា*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ២០*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D158/5/3/15 *២៥ សីហា ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើបញ្ហាបន្ទាន់បន្ទំស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាបន្ទាន់បន្ទំ ដែលមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើង នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០៣*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/I/46 *១ កក្កដា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទអៀង សារីបណ្តោះអាសន្ន*) *អង្គជំនុំ-ជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាអង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០៣*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/I/74 *១៧ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបន្តថិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកអៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការបន្តថិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ១៧*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/-ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/5/39 *២៦ មិថុនា ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីអ្នកជំនាញផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកអៀង សារីទាក់ទងនឹងការចាត់តាំងអ្នកជំនាញផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ*) *អង្គជំនុំជម្រះ*

វិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១០) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ A189/I/8 *២១ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ *(សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើកាបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៣២) សំណុំរឿងក្តីលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C22/9/14 *៣០ មេសា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីបី *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារីប្រឆាំងនឹងការបដិសេធតាមការសន្មត របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរទៅលើសំណើសុំលើកទីបីរបស់អៀងសារីសុំឱ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៩) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/-ក. ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D171/4/5 *២២ ធ្នូ ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង សារីៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសិទ្ធិទាក់ទងនឹងការបកប្រែ *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកអៀង សារីប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ក.ស.ច.ស ស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទាក់ទងនឹងការបកប្រែ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១២) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* A190/II/9 *២០ កុម្ភៈ ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរ ចំពោះការអនុវត្តសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.-ប.ជ ៣៥) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D97/14/15 *២០ ឧសភា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើចម្លើយ ដែលអាចបានមកដោយសារអំពើទារុណកម្ម *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើភាពអាចទទួលយកបាន នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធសំណើសុំលើកទីបីរបស់ អៀង សារី សុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D130/9/21 *១៨ ធ្នូ ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរអំពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជនត្រូវចោទ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើ របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ទាក់ទិននឹងទ្រព្យ-សម្បត្តិទាំងអស់ដែលជនត្រូវចោទមាន*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គ-បុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ៥៧*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D193/5/5 *៤ សីហា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង ធីរិទ្ធប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចបដិសេធសំណើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើមោឃភាពកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់* (D263/1)) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ៤១*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.-ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D263/2/6 *២៥ មិថុនា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីកំហុសនៅក្នុងការបកប្រែ (*សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់មេធាវីការពារក្តីអំពីកំហុសនៅក្នុងការបកប្រែ*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ១៤*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/២០-១០-២០១០-អ.វ.ត.ក អ.ប.ជ ១៧ ធ្នូ ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយរបស់ខ្លួនជា (*សាធារណៈ - សាល-ដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរលើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយរបស់ខ្លួនជា*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ១៩*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D158/5/4/14 *២៥ សីហា ២០០៩។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលសវនាការស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ* (*អ.ប.ជ ០២*) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C20/I/13 *១ មេសា ២០០៨។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទអៀងធីរិទ្ធ*) *អង្គជំនុំជម្រះ*

វិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០២) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ C20/I/27 ៩ កក្កដា ២០០៨។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ (សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង ធីរិទ្ធប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការបន្តចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៣៣) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ C20/9/15 ៣០ មេសា ២០១០។

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការផ្អាកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី (សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង ធីរិទ្ធប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដែលបដិសេធសំណើសុំផ្អាកកិច្ចស៊ើបសួរដោយមូលហេតុរំលោភនីតិវិធី (D264/1) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៤២) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត-.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D264/2/6 ១០សីហា ២០១០។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាព (សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខៀវ សំផនប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យធ្វើមោឃភាព ដោយមូលហេតុរំលោភនីតិវិធី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៣០) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D197/5/8 ៤ ឧសភា ២០១០។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើចម្លើយ ដែលអាចបានមកដោយសារអំពើទារុណកម្ម (សាធារណៈ: សាលដីកាលើភាពអាចទទួលយកបាន នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកា របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារអំពើទារុណកម្ម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៧) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D130/10/12 ២៧ មករា ២០១០។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ សំណើសុំឯកសារគាំទ្រដីកាដំណោះស្រាយ (សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យបកប្រែគ្រប់ឯកសារទាំងអស់ថ ដែលបានប្រើប្រាស់ដើម្បីគាំទ្រដីកាដំណោះស្រាយ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/ ១៨-១១-២០១០-អ.វ.ត.ក ឯកសារលេខ២ អ.ប.ជ ១៥ ធ្នូ ២០១០។

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការទទួលយកកស្តុតាងដោះបន្ទុក *(សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើការទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលដាក់ដោយខៀវ សំផន និងសេចក្តីបង្គាប់ដល់សហព្រះរាជអាជ្ញា) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៤) សំណុំរឿងលេខ ០០២/១០-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៃ.ស ឯកសារលេខ D164/4/7 ២២ កញ្ញា ២០០៩។*

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការពន្យារពេលលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៤) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៃ.ស ឯកសារលេខ C26/I/25 ២៣ មេសា ២០០៨។*

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការបដិសេធសំណើ*(សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទខៀវសំផនប្រឆាំងនឹងដីកាបដិសេធលើសំណើសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព និងដីកាសម្រេចពន្យារថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំ ជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១៤ និង១៥) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៃ.ស ឯកសារលេខ C26/5/26 ៣ កក្កដា ២០០៩។*

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ សំណើសុំឲ្យបើកសវនាការសាធារណៈ *(សាធារណៈ - ដីកាសម្រេចស្តីពីការស្នើសុំឲ្យបើកសវនាការសាធារណៈរបស់មេធាវី ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងស្តីពីការស្នើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលសុំឱ្យមានការលុបចេញកថាខណ្ឌមួយចំនួនដែលមាននៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់មេធាវីការពារក្តី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៤) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៃ.ស ឯកសារលេខ C26/I/13 ៣ មីនា ២០០៨។*

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការពន្យារថិរវេលា នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលើកទីពីរ *(សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខៀវ សំផនប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការបន្តថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៣៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ចៃ.ស ឯកសារលេខ C26/9/12 ៣០ មេសា ២០១០។*

រឿងក្តីខៀវ សំផន៖ ការដកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ *(សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការដកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ*

០២) *សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* C26/I/31 *១៥ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ធ្វើឡើងដោយនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ*) *អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលា-ការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១២៥ និង១២៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* D427/2/15 *១៥ កុម្ភៈ ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញផ្នែកប្រជាសាស្ត្របន្ថែម (*សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកនួន ជាប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបដិសេធលើសំណើសុំយោបល់ពីអ្នកជំនាញជាលើកទីពីរ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៦៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.-ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* D365/2/9 *១ កក្កដា ២០១០។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាបដិសេធពាក្យសុំមោឃភាព (*សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកនួនជាប្រឆាំង ចំពោះដីកាបដិសេធពាក្យសុំមោឃភាព) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* D55/I/8 *២៦ សីហា ២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ ការចូលរួមសវនាការរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងរឿងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (*សាល-ដីកាអំពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* C11/53 *២០ មីនា ២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឲ្យធ្វើការពិចារណាឡើងវិញ (*សាធារណៈ - សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរួម របស់សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំការពិចារណាឡើងវិញ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៦) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ចៅ.ស ឯកសារលេខ* D55/I/13 *២៥ កុម្ភៈ ២០០៩។*

រឿងក្តីនួនជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរលើកទីដប់មួយ (*សាធារណៈ - សាល-ដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរលើសំណើលើកទីដប់*

មួយ របស់ជនត្រូវចោទសុំឲ្យបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩ -០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D158/5/1/15 *១៨ សីហា ២០០៩។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការចាត់តាំងអ្នកជំនាញ *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោកនួន ជា ចំពោះការចាត់តាំងអ្នកជំនាញ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០៧) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D54/V/6 *២២ តុលា ២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រមន័យថុល *(សាធារណៈ-សេចក្តីសម្រេចជាសាធារណៈស្តីពីបណ្តឹងជិតចិត្តជាបន្ទាន់របស់សហមេធាវីជនត្រូវចោទនួន ជា ចំពោះលោកចៅក្រមន័យ ថុល ក្នុងពេលរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C11/29 *៤ កុម្ភៈ ២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទនួនជា) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ០១) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/-ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* C11/54 *២០ មីនា២០០៨។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី និងខៀវ សំផន៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកស្តុតាងបញ្ជាក់ពីការដឹងឮរបស់ជនត្រូវចោទចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម *(សាធារណៈ - សាលដីកាស្តីពីការពិចារណាឡើងវិញទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរ ទៅលើសំណើសុំដាក់បញ្ចូលឯកសារភស្តុតាងបន្ថែមទៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលនឹងជួយដល់ការបញ្ជាក់ពីការដឹងឮរបស់ជនត្រូវចោទ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើង) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៦៧) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ* D365/2/17 *២៧កញ្ញា២០១០។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំដាក់ឯកសារភស្តុតាងបន្ថែម *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងទៅនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ស្តីពីការសុំដាក់ឯកសារភស្តុតាងបន្ថែមទៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលគាំទ្រការបញ្ជាក់ពីការដឹងឮ របស់ជនត្រូវចោទអំពីឧក្រិដ្ឋកម្ម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុង*

តុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៦៧) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/-ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D365/2/10 ១៥ មិថុនា ២០១០។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការពិចារណាឡើងវិញលើពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សាធារណៈ - សាលដីកាសម្រេចអំពីការពិចារណាសារជាថ្មីឡើងវិញ អំពីការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៤៧ និង៥៣) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.-ច.ស ឯកសារលេខ D364/1/6 ១ កក្កដា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សាធារណៈ - [កោសលុប] សាលដីកាលើគ្រប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរលេខ D250/3/3 ១៣ មករា ២០១០ និងដីកាសម្រេចលេខ D250/3/2 ១៣ មករា ២០១០ លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៤៧ និង៤៨) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D411/3/6 ២៤ មិថុនា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សាធារណៈ - សាលដីកាលើគ្រប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចនានា របស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរលើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៧៦ ១១២ ១១៣ ១១៤ ១១៥ ១៤២ ១៥៧ ១៦៤ ១៦៥ ១៧២) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D411/3/6 ២៤ មិថុនា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើស្តីពីការរក្សាការសម្ងាត់សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌ (សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងចម្លើយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរទៅនឹងសំណើស្តីពីការរក្សាការសម្ងាត់សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ១៤៧) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ A410 /2/6 ២៩ មិថុនា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំបង្ហាញឯកសារអ.ប.ជ-០៨ទាំងអស់ (សាធារណៈ - [កោសលុប] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អៀង សារីសុំឲ្យបង្ហាញឯកសារអ.ប.ជ-

០៨ ទាំងអស់ដល់ផ្នែកគាំពារការការពារក្តី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ-០៨) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៤-១២-២០០៩-អ.វ.ត.កអ.ប.ជ ឯកសារលេខ 31 ១៥ កក្កដា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន អៀង ធីរិទ្ធ និងឌុចៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំសម្ភាសន៍បុគ្គលដែលបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ និងរៀបការដោយបង្ខំ *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចបដិសេធសំណើសុំសម្ភាសន៍បុគ្គល ដូចរាយនាមនៅក្នុងសំណើសុំឲ្យ បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ស្តីពីការបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ និងការរៀបការដោយបង្ខំ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ៥២) សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D310/1/3 ២១ កក្កដា ២០១០។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសំណើសុំឲ្យស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក *(សាធារណៈ - សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក នៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អ.ប.ជ ២៤ សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ឯកសារលេខ D164/4/13 ១៨ វិច្ឆិកា ២០០៩។*

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (រឿងក្តី)

រឿងក្តីឌុចៈ ភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងបន្ថែម *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ភាគីនានាសុំដាក់សម្ភារៈមួយចំនួន នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះអនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង៨៧(២)) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ ឯកសារលេខ E176 ២៨ តុលា ២០០៩។*

រឿងក្តីឌុចៈ ភាពអាចទទួលយកភស្តុតាង *(សេចក្តីសម្រេចស្តីពីភាពអាចទទួលយកសម្ភារៈ ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងធ្វើជាភស្តុតាង) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ ឯកសារលេខ E43/4 ២៦ ឧសភា ២០០៩។*

រឿងក្តីឌុចៈ សំណើសុំពន្យារពេលដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលក្នុងការដាក់ពាក្យសុំតាំងខ្លួន ជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.-ត.ក/ អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E2/92/2 ១០ មីនា ២០០៩។

រឿងក្តីឌុចៈ ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើការផ្តន្ទាទោសរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរួមរបស់សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីសុំឲ្យចេញសេចក្តីសម្រេច អំពីសិទ្ធិរបស់សហមេធាវីតំណាងដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្តន្ទាទោស និងសេចក្តីណែនាំទាក់ទងនឹងការសួរជនជាប់ចោទអ្នកជំនាញ និងសាក្សី ដែលបានកោះហៅឲ្យផ្តល់សក្ខីកម្មទាក់ទងនឹងអត្តចរិតរបស់ជនជាប់ចោទ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E72/3 ៩ តុលា ២០០៩។

រឿងក្តីឌុចៈ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលទទួលមរណភាព (សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំទាក់ទងនឹងមរណភាពរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E2/5/3 ១៣ មីនា ២០០៩។

រឿងក្តីឌុចៈ សាលក្រម (សាលក្រម) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E188 ២៦ កក្កដា ២០១០។

រឿងក្តីឌុចៈ សំណើសុំឲ្យដោះលែង (សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យដោះលែងជនជាប់ចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E39/5 ១៥ មិថុនា ២០០៩។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ សំណើសុំពន្យារពេល (សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលរបស់អៀងសារី), អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/ ១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E106/1 ២៧ កក្កដា ២០១១។

រឿងក្តីអៀង សារីៈ សវនាការដេញដោលទៅលើការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ (សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិរបស់អៀង សារី សុំឲ្យមានសវនាការដេញដោលទៅលើការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

ក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧ -អ.វ.ត.ក/-អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E71/1 *៨ មេសា ២០១១។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែង *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អៀងសារីសុំឲ្យមានការដោះលែង) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E79/2 *១២ ឧសភា ២០១១។*

រឿងក្តីអៀង សារី៖ បណ្តឹងជំទាស់ចិត្តចំពោះចៅក្រមនិលណុន *(សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់អៀង សារី ដែលប្តឹងជំទាស់ចិត្ត ចំពោះលោកចៅក្រមនិល ណុន និងសំណើពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E5/3 *២៨ មករា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ អនុស្សរណៈផ្ញើជូនមេធាវីគ្រប់ភាគី *(អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងជូនមេធាវីគ្រប់ភាគី នៃរឿងក្តីទាក់ទងនឹងចំណាត់ថ្នាក់នៃរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E62/3/10 *៦ កក្កដា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី *(អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងតបទៅនឹងសំណើ របស់មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំផ្លាស់ប្តូរអ្នកតំណាងផ្នែកច្បាប់នៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឯកសារលេខ* E61/1 *៦ មេសា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំបន្ថែមពេលវេលា) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.-ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E51/10/2 *៩ មិថុនា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងជំទាស់ចិត្តចំពោះចៅក្រមយូរឧត្តរា *(សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់អៀងធីរិទ្ធ និងអៀង សារីប្តឹងជំទាស់ចិត្តចៅក្រមយូរ ឧត្តរាចេញពីអង្គចៅក្រមពិសេស និងសំណើសុំឲ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា*

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧ -អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E63/5 ៩ ឧសភា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងជំទាស់ចិត្តចំពោះចៅក្រមនិល ណុន SILVIA CARTWRIGHT យ៉ា សុខន JEAN-MARC LAVERGNE, និងចៅក្រមធូ មណី (សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងរបស់អៀងធីរិទ្ធ, នួន ជា និងអៀង សារី ដែលប្តឹងជំទាស់ចិត្ត ចំពោះលោកចៅក្រមនិល ណុន ចៅក្រមSILVIA CARTWRIGHT ចៅក្រមយ៉ា សុខនចៅក្រម JEAN-MARC LAVERGNE និងចៅក្រមធូ មណី) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E55/4 ២៣ មីនា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យសាកសួរជាថ្មីអំពីការឃុំខ្លួន *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់នួន ជាដែលស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឲ្យមានការសាកសួរជាថ្មី អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួន) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក /អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E66/2 ១១ ឧសភា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ ការណែនាំសម្រាប់ធ្វើកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ *(ចម្លើយតបរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទៅនឹងសំណើសុំលេខ E67, E57, E56, E58, E23, E59, E20, E33, E71 និង E73 ក្រោយកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ០៥មេសា២០១១) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២ ឯកសារលេខ E74 ៨ មេសា ២០១១។*

រឿងក្តីនួន ជា អៀង សារី ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ សំណើសុំឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឲ្យដោះលែងបន្ទាន់របស់នួនជា ខៀវ សំផន និងអៀង ធីរិទ្ធ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E50 ១៦ កុម្ភៈ ២០១១។*

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ប្រតិចារឹកនៃរឿងក្តី)

រឿងក្តីឌុច៖ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៤ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ), អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ*

កម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/8.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៤ ៦ មេសា ២០០៩។

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៥** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេកអ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/9.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៥ ៧ មេសា ២០០៩។*

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៦** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេកអ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/10.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៦ ៨ មេសា ២០០៩។*

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៧** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេកអ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/11.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៧ ៩ មេសា ២០០៩។*

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៨** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/12.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៨ ២០ មេសា ២០០៩។*

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី៩** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/13.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី៩ ២១ មេសា ២០០៩។*

***រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១០** (កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្កេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ E1/14.1 សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី១០ ២២ មេសា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១១ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/15.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១១ ២៣ មេសា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១២ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/16.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១២ ២៧ មេសា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៣ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេកអ៊ាវហៅ "ឌុច" - សាធារណៈ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/17.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១៣ ២៨ មេសា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៧ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេកអ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/21.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១៧ ១៩ ឧសភា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៨ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/22.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១៨ ២០ ឧសភា២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី១៩ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេក អ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ជ ឯកសារលេខ* E1/23.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្ដីលើកទី១៩ ២១ ឧសភា ២០០៩។*

រឿងក្ដីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២២ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្ដីកាំងហ្គេកអ៊ាវហៅ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំ-*

ជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ ឯកសារ E1/26.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី២២ ២៧ ឧសភា ២០០៩។*

រឿងក្តីឌុចៈ ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃជំនុំជម្រះទី២៣ *(កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តីកាំងហ្គេក អ៊ាវហោ "ឌុច") អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំ-ជម្រះសាលាដំបូង សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ ឯកសារលេខ* E1/27.1 *សវនាការលើអង្គសេចក្តីលើកទី២៣ ២៨ ឧសភា ២០០៩។*

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

រឿងក្តីឌុចៈ សំណើសុំដាក់សារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អង្គភាពគាំពារការការពារក្តីសុំដាក់សារណារបស់អ្នក ដែលមិនមែនជាភាគី នៃរឿងក្តីមកកាន់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល) អ.វ.ត.ក សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ឯកសារលេខ* F7/2 *៩ ធ្នូ ២០១០។*

រឿងក្តីឌុចៈ សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ *(សាលដីកាសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងលេខ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/-អជតក ឯកសារលេខ* F28 *៣ កុម្ភៈ ២០១២។*

រឿងក្តីឌុចៈ ការកំណត់ឋានៈដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង *(សេចក្តី-សម្រេចស្តីពីការកំណត់ចរិតលក្ខណៈនៃបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ របស់សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម១ - ចំពោះការសម្រេចពីឋានៈនៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងសាលក្រមអង្គជំនុំ-ជម្រះសាលាដំបូង) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជតក ឯកសារលេខ* F8/1 *៣០ កញ្ញា ២០១០។*

រឿងក្តីអៀង ធីរិទ្ធៈ បណ្តឹងជិតចិត្តចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍ *(សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់អៀង ធីរិទ្ធសុំជិតចិត្តចៅក្រមសោម សិរិវឌ្ឍដោយសារកង្វះឯករាជភាព) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (១) ឯកសារលេខ* 1/4 *៣ មិថុនា ២០១១។*

រឿងក្តីខៀវ សំផនៈបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែង *(សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ខៀវ សំផនស្តីពីសំណើសុំឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការ*

កម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (០៤) ឯកសារលេខ E50/3/1/4 ៦ មិថុនា ២០១១។

រឿងក្តីនួន ជា និងអៀង ធីរិទ្ធ៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសំណើសុំឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់ (*សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់នួន ជានិងអៀង ធីរិទ្ធប្រឆាំងនឹងសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើសុំឲ្យដោះលែងជាបន្ទាន់) អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជា/អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក* (០១/០២) *ឯកសារលេខ* E50/2/1/4 ៣ មិថុនា ២០១១។

គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប

*រឿងក្តី*A. *ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 560/1993 *អ.ស.ប ឯកសារ លេខ:* CCPR/C/59/D/560/1993 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣ មេសា ១៩៩៧។

*រឿងក្តី*ABBASSI *ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1172/2003 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/89/D/1172/2003 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៨ មីនា ២០០៧។

*រឿងក្តី*ABOUSHANIF *ទល់នឹងប្រទេសនរវ៉េហ្ស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1542/2007 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/93/D/1542/2007 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៧ កក្កដា ២០០៨។

*រឿងក្តី*ABOUSSEDRA *ទល់នឹង*LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA *គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖*1751/2008 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/100/D/1751/2008 មតិត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៥ តុលា ២០១០។

*រឿងក្តី*ARREDONDO *ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 688/1996, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/69/D/1688/1996 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ២០០០។

*រឿងក្តី*BABKIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1310/2004 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/92/D/1310/2004, មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣ មេសា ២០០៨។

*រឿងក្តី*BARZHIG *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 327/1988 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១១ មេសា ១៩៩១។

*រឿងក្តី*BASSO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរ៉ាហ្គាយ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1887/2009, *អ.ស-.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/100/D/1887/2009 មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៩ តុលា ២០១០។

*រឿងក្តី*BAZZANO*ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយរ៉ាហ្គាយ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 5/1977, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/1 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៥ សីហា ១៩៧៩។*

*រឿងក្តី*BIRINDWA *និង*TSHISEKEDI*ទល់នឹងប្រទេសហ្សាអៀ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 241 *និង*242/1987 CCPR/C/OP/3 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២ មេសា ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*BOLAÑOS*ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 238/1987 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/3 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៦ កក្កដា ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*BUTOVENKO*ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1412/2005 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/102/D/1412/2005 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៩ កក្កដា ២០១១។*

*រឿងក្តី*CADORET *និង* LE BIHAN*ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 221/1987 *និង* 323/1988 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១១ មេសា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*CAGAS BUTIN *និង* ASTILLERO*ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 788/1997 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/7 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ តុលា ២០០២។*

*រឿងក្តី*CARRANZA ALEGRE*ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1126/2002 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/85/D/1126/2002 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៨ តុលា ២០០៥។*

*រឿងក្តី*CASAFRANCA DE GÓMEZ*ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 981/2001* *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/78/D/981/2001 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២២ កក្កដា២០០៣។*

*រឿងក្តី*CHAPARRO, CHAPARRO, CRESPO, SOLIS *និង* CHAPARRO*ទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី, គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 612/1995 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/60/D/612-/1995 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៩ កក្កដា ១៩៩៧។*

*រឿងក្តី*CORONEL *និងគូកនទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 778/1997 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/76/D778/1997 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៤ តុលា ២០០២។*

*រឿងក្តី*CROCHET *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1777/2008 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/100/D/1777/2008 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៥ តុលា ២០១០។*

*រឿងក្តី*DOMUKOVSKY, TSIKLAURI, GELBAKHIANI *និង* DOKVADZE *ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី, គណៈ-កម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 623/1995, 624/1995, 626/1995, 627/1995, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/62/D/623/1995, CCPR/C/62/D/624/1995, CCPR/C/62/D/626/1995, CCPR/C/62/D/627/1995, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៦ មេសា ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*DUGIN *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 815/1998, *អ. ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/81/D815/1998 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៥ កក្កដា ២០០៤។*

*រឿងក្តី*DUNAEV *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1995/2003, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/95/D/1995/2003 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣០ មីនា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*ENGO *ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1397/2005 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/96/D/1397/2005 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០០៩។*

រឿងក្តី FERNANDO *ទល់នឹងប្រទេសស្រីលង្កា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 1189/2003 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/83/D/1189/2003 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣១ មីនា ២០០៥។*

*រឿងក្តី*FILIPOVICH *ទល់នឹងប្រទេសលីទុយអានី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខៈ* 875/1999, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/78/D/875/1999, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៤ សីហា ២០០៣។*

រឿងក្តីFILLASTRE ទល់នឹងប្រទេសបូលីវី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 336/1988, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4 *មតិ*

រឿងក្តីGAPIRJANOVA ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 1589/2007 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/98/D1589/2007 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៨ មីនា ២០១០*

រឿងក្តីGARCÍA FUENZALIDA ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 480/1991 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/57/D/480/1991 *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១២ កក្កដា ១៩៩៦។*

រឿងក្តីGAYOSO MARTINEZ ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 1363/2005 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/97/D/1363/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៩ តុលា ២០០៩។*

រឿងក្តីGORJI-DINKA ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 1134/2002, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/83/D/1134/2002, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៧ មីនា ២០០៥។*

រឿងក្តីGRIDIN ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 770/1997, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/69/D/770/1997, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២០ កក្កដា ២០០០។*

រឿងក្តីGUESDON ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 219/1986, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/3, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៥ កក្កដា ១៩៩០។*

រឿងក្តីHILL និង HILL ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 526/1993, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/6, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២ មេសា ១៩៩៧។*

រឿងក្តីIDIEVA ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖ 1276/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/95/D1276/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ៣១ មីនា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*INTERIGHTS *ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 580/1994, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/74/D/580/1994, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២១ មីនា ២០០២។*

*រឿងក្តី*ISAEVA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1163/2003, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/95/D/1163/2003, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២០ មីនា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*J. O. *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1620/2007, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/101/D/1620/2007, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ មីនា ២០១១។*

*រឿងក្តី*KALDAROV *ទល់នឹងប្រទេសគីហ្ស៊ីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1338/2005, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/98/D1338/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៨ មីនា ២០១០។*

*រឿងក្តី*KANKANAMGE *ទល់នឹងប្រទេសស្រីលង្កា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 909/2000, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/81/D/909/2000, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ២០០៤។*

*រឿងក្តី*KARTTUNEN *ទល់នឹងប្រទេសហ្វាំងឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 387/1989, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ តុលា ១៩៩២។*

*រឿងក្តី*KATSORA, SUDALENKO *និង*NEMKOVICH *ទល់នឹងប្រទេសបេឡារូស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1383/2005, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/100/D/1383/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៥ តុលា ២០១០។*

*រឿងក្តី*KAVANAGH *ទល់នឹងប្រទេសអៀរឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 819/1998, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/71/D/819/1998, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៤ មេសា ២០០១។*

*រឿងក្តី*KELLY *ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 253/1987, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៨ មេសា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*KENNEDY*ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដនិង តូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 845/1998, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/7, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៦ មីនា ២០០២។*

*រឿងក្តី*KHUSEYNOVA *និង*BUTAEVA*ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1263/2004 *និង*1264/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/94/D/1263/2004-1264/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២០ តុលា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*KIRPO*ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1401/2005, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/97/D/1401/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ តុលា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*KULOV*ទល់នឹងប្រទេសគីហ្ស៊ីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1369/2005, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/99/D/1369/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៦ កក្កដា ២០១០។*

*រឿងក្តី*KURBANOVA*ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1096/2002, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/79/D/1096/2002, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៦ វិច្ឆិកា ២០០៣។*

*រឿងក្តី*KWOK*ទល់នឹងប្រទេសអូស្ត្រាលី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1442/2005, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/97/D/1442/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ តុលា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*LATIFULIN*ទល់នឹងប្រទេសគីហ្ស៊ីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1312/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/98/D/1312/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១០ មីនា ២០១០។*

*រឿងក្តី*LAUREANO ATACHAHUA*ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 540/-1993, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/56/D/540/1993, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៥ មីនា ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*LUBUTO *ទល់នឹងប្រទេសហ្សាមបៃរ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 390/1990 *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/55/D/390/1990/*ការពិនិត្យឡើងវិញលើកទី១ មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣១ តុលា ១៩៩៥។*

*រឿងក្តី*LUMANOG និង SANTOS*ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1466/2006, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/92/D/1466/2006, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២០ មីនា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*MARQUES*ទល់នឹងប្រទេសអង់ហ្គោឡា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1128/2002, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/83/D/1128/ 2002, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៩ មីនា ២០០៥។*

*រឿងក្តី*MEDJNOUNE*ទល់នឹងប្រទេសអាល់ហ្សេរី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1297/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/87/D/1297/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៤ កក្កដា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*MENNEN*ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1797/2008, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/99/D/1797/2008, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ២០១០។*

*រឿងក្តី*MUKONG*ទល់នឹងប្រទេសកាមេរូន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 458/1991, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/51/D/458/1991, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២១ កក្កដា ១៩៩៤។*

*រឿងក្តី*POLAY*ទល់នឹងប្រទេសប៉េរូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 577/1994, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/61/577/1994, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៦ វិច្ឆិកា ១៩៩៧។*

*រឿងក្តី*PRATT និង MORGAN*ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប / បណ្តឹងលេខ៖* 210/-1986 *និង*225/1987, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/3, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៦ មេសា ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*PUSTOVALOV*ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1232/2003, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/98/D/1232/2003, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ មីនា ២០១០។*

*រឿងក្តី*RESHETNIKOV *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្សី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1278/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/95/D/1278/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៣ មីនា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*RODRÍGUEZ OREJUELA *ទល់នឹងប្រទេសកូឡុំប៊ី គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 848/1999, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/75/D/848/1999, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ កក្កដា ២០០២។*

*រឿងក្តី*SATTOROVA *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1200/2003, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/95/D/1200/2003, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ៣០ មីនា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*SEXTUS *ទល់នឹងប្រទេសទ្រីនីណាដ និងតូបាហ្គូ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 818/1998, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/72/D/ 818/1998, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៦ កក្កដា ២០០១។*

*រឿងក្តី*SHARIFOVA, SAFAROV *និង*BURKHONOV *ទល់នឹងប្រទេសតាជីគីស្ថាន គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1209, 1231/2003 *និង* 1241/2004, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR /C/92/D/1209,1231/2003 *និង* 1241/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១ មេសា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*SMANTSER *ទល់នឹងប្រទេសបេឡារុស គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1178/2003, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/94/D/1178/ 2003, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ តុលា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*SOBHRAJ *ទល់នឹងប្រទេសណេប៉ាល់ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 1870/2009, *អ.ស.ប ឯកសារលេខ:* CCPR/C/99/D/1870/2009, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៧ កក្កដា ២០១០។*

*រឿងក្តី*TERÁN JIJÓN *និង* TERÁN JIJÓN *ទល់នឹងប្រទេសអេក្វាឌ័រ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប បណ្តឹងលេខ៖* 277/1988, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២៦ មីនា ១៩៩២។*

*រឿងក្តី*TOLIPKHUZHAEV *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគីស្ថាន, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 1280/2004, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/96/D/1280/2004, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២២ កក្កដា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*UCLÉS *ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 1364/2005, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/96/D/1363/2005, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២២ កក្កដា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*UMAROVA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយប៊ែគីស្ថាន, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 1449/2006, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/100/D/1449/2006, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១៩ តុលា ២០១០។*

*រឿងក្តី*USAEV *ទល់នឹងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ, បណ្តឹងលេខ៖* 1577/2007, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/99/D/1577/2007, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១៩ កក្កដា ២០១០។*

*រឿងក្តី*VAN ALPHEN *ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 305/1988, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៣ កក្កដា ១៩៩០។*

*រឿងក្តី*WEISS *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 1086/2002, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/77/D/1086/2002, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣ មេសា ២០០៣។*

*រឿងក្តី*WILSON *ទល់នឹងប្រទេសហ្វីលីពីន, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 868/1999, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/79/D/868/1999, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣០ តុលា ២០០៣។*

*រឿងក្តី*WRIGHT *ទល់នឹងប្រទេសចាម៉ៃកា, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 349/1989, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/OP/4, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៧ កក្កដា ១៩៩២។*

*រឿងក្តី*YASSEEN និង THOMAS *ទល់នឹងសាធារណរដ្ឋហ្គូយ៉ាណា, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប, បណ្តឹងលេខ៖* 676/1996, *អ.ស.ប, ឯកសារលេខ:* CCPR/C/62/D/676/1996, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី៣០ មីនា ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*YKLYMOVA*ទល់នឹងប្រទេសទួគមីនីស្ថាន*, *គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សអ.ស.ប*, *បណ្តឹងលេខ៖* 1460/2006, *អ.ស.ប*, *ឯកសារលេខ:* CCPR/C/96/D/1460/2006, *មតិដែលត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ២០ កក្កដា ២០០៩។*

តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប

*រឿងក្តី*ACQUAVIVA*ទល់នឹងប្រទេសបារាំង*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 19248/91, *២១ វិច្ឆិកា ១៩៩៥។*

*រឿងក្តី*AKSOY*ទល់នឹងប្រទេសទួគី*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 21987/93, *១៨ ធ្នូ ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*ALBERT និង LE COMPTE*ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *សម័យប្រជុំពេញអង្គ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 7299/75 និង 7496/76, *១០ កុម្ភៈ ១៩៩៣។*

*រឿងក្តី*ALLENET DE RIBEMONT*ទល់នឹងប្រទេសបារាំង*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 15175/89, *១០ កុម្ភៈ ១៩៩៥។*

*រឿងក្តី*AMUUR*ទល់នឹងប្រទេសបារាំង*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 19776/92, *២៥ មិថុនា ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*ANDERSSON*ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 11274/85, *២៩ តុលា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*ARTICO*ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 6694/74, *១៣ឧសភា ១៩៨០។*

*រឿងក្តី*ASCH*ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 12398/86, *២៦ មេសា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*ASSENOV *អ្នកដទៃទៀតទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 24760/94, *២៨ តុលា ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*ATANASOVA*ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *អង្គជំនុំជម្រះ* (*សម័យប្រជុំលើកទី៥*), *ពាក្យសុំលេខ:* 72001/01, *២ តុលា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*BARBERÀ, MESSEGUÉ និង JABARDO*ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ*, *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប*, *សម័យប្រជុំពេញអង្គ*, *ពាក្យសុំលេខ:* 10590/83, *៦ ធ្នូ ១៩៨៨។*

*រឿងក្តី*BASKAYA និងOKÇUOĞLU *ទល់នឹងប្រទេសទួគី, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ, ពាក្យសុំលេខ:* 23536/94 និង 24408/94, *៨ កក្កដា ១៩៩៩។*

*រឿងក្តី*BOCELLARI និង RIZZA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២), ពាក្យសុំលេខ:* 399/02, *១៣ វិច្ឆិកា ២០០៧។*

*រឿងក្តី*BÖNISCH *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, អង្គជំនុំជម្រះ, ពាក្យសុំលេខ:* 8658/79, *៦ ឧសភា ១៩៨៥។*

*រឿងក្តី*BRENNAN *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣), ពាក្យសុំលេខ:* 39846/98, *១៦ តុលា ២០១១។*

*រឿងក្តី*BROGAN *និងអ្នកដទៃទៀតទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, សម័យប្រជុំពេញអង្គ, ពាក្យសុំលេខ:* 11209/84, 11234/84, 11266/84 និង 11386/85, *២៩ វិច្ឆិកា ១៩៨៨។*

*រឿងក្តី*BRUSCO *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង, តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប, អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៥), ពាក្យសុំលេខ:* 1466/07, *១៤ តុលា ២០១០។*

*រឿងក្តី*BUTKEVICIUS *ទល់នឹងប្រទេសលីទុយអានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២), ពាក្យសុំលេខ:* 48297/99, *២៦ មីនា ២០០៣។*

*រឿងក្តី*BÜYÜKDAĞ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៤) ពាក្យសុំ លេខ:* 28340/95, *២១ ធ្នូ ២០០០។*

*រឿងក្តី*CAN *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ពាក្យសុំលេខ:* 9300/81 *១២ កក្កដា ១៩៨៤។*

*រឿងក្តី*CIULLA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 11152/84 *២២ កុម្ភៈ ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*CLOOTH *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 12718/87, *១២ ធ្នូ ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*CONSTANTINESCU *ទល់នឹងប្រទេសរ៉ូម៉ានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំលេខ:* 28871/95 *២៧ មិថុនា ២០០០។*

រឿងក្តីCRAXI ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំលេខ: 34896/97 *៥ ធ្នូ ២០០២។*

រឿងក្តីCUSCANI ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី ៤) ពាក្យសុំ លេខ: 32771/96, *២៤ កញ្ញា ២០០២។*

រឿងក្តីDAKTARAS ទល់នឹងប្រទេសលីទុយអានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យ សុំលេខ: 42095/98, *១០ តុលា ២០០០។*

រឿងក្តីDAYANAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំ លេខ: 7377/03 *១៣ តុលា ២០០៩។*

រឿងក្តីDE CUBBER ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 9186/80 *២៦ តុលា ១៩៨៤។*

រឿងក្តីDE JONG, BALJET និង VAN DEN BRINK ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 8805/79, 8806/79 *និង* 9242/81 *២២ ឧសភា ១៩៨៤។*

រឿងក្តីDELTA ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 11444/85 *១៩ ធ្នូ ១៩៩០។*

រឿងក្តីDEWEER ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 6903/75 *២៧ តុលា ១៩៨០។*

រឿងក្តីDIENNET ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 18160/91 *២៦កញ្ញា ១៩៩៥។*

រឿងក្តីDOORSON ទល់នឹងប្រទេសហូឡង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 20524/92 *២៦ មីនា ១៩៩៦។*

រឿងក្តីFISCHER ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 16922/90 *២៦ មេសា ១៩៩៥។*

រឿងក្តីFOUCHER ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 22209/93 *១៨ មីនា ១៩៩៧។*

*រឿងក្តី*FOX, CAMPBELL *និង* HARTLEY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 12244/86 12245/86 *និង* 12383/86 *៣០ សីហា ១៩៩០។*

*រឿងក្តី*FRANZ FISCHER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យសុំលេខ:* 37950/97 *២៩ ឧសភា ២០០១។*

*រឿងក្តី*G.B. *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យសុំលេខ:* 44069/98 *២ តុលា ២០០១។*

*រឿងក្តី*GODDI *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 8966/80, *៩ មេសា ១៩៨៤។*

*រឿងក្តី*GRADINGER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 15963/90 *២៣ តុលា ១៩៨៥។*

*រឿងក្តី*GÜLMEZ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ:* 16330/02 *២០ ឧសភា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*HÅKANSSON *និង* STURESSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 11855/85 *២១ កុម្ភៈ ១៩៩០។*

*រឿងក្តី*HAUSCHILDT *ទល់នឹងប្រទេសដាណឺម៉ាក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 10486/83 *២៤ ឧសភា ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*HUSSAIN *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 21928/93 *២១ កុម្ភៈ ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*HELMERS *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 11826/ 85, *២៩ តុលា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*HERMI *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 18114/02 *១៨ តុលា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*HUVIG *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 11105/84 *២៤ មេសា ១៩៩០។*

*រឿងក្តី*IMBRIOSCIA *ទល់នឹងប្រទេសស្វ៊ីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 13972/88 *២៤ វិច្ឆិកា ១៩៩៣។*

*រឿងក្តី*JACOBSSON *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត* (*លេខ២*) *តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 16970/90 *១៩ កុម្ភៈ ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*JALLOH *ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ពាក្យសុំលេខ:* 54810/00 *១១ កក្កដា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*KAMASINSKI *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 9783/82 *១៩ ធ្នូ ១៩៨៩។*

*រឿងក្តី*KAMPANIS *ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 17977/91 *១៣ កក្កដា ១៩៩៥។*

*រឿងក្តី*KOVÁCIK *ទល់នឹងប្រទេសស្លូវ៉ាគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ* (*សម័យប្រជុំលើកទី៣*) *ពាក្យសុំលេខ:* 50903/06 *២៩ កុម្ភៈ ២០១២។*

*រឿងក្តី*KROMBACH *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ* (*សម័យប្រជុំលើកទី៣*) *ពាក្យសុំ លេខ:* 29731/96 *១៣ កុម្ភៈ ២០០១។*

*រឿងក្តី*KURT *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 24276/94 *២៥ ឧសភា ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*LABITA *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ពាក្យសុំលេខ:* 26772/95 *៦ មេសា ២០០០។*

*រឿងក្តី*LAGERBLOM *ទល់នឹងប្រទេសស៊ុយអែត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ* (*សម័យប្រជុំលើកទី២*) *ពាក្យសុំលេខ:* 26891/95 *១៤ មករា ២០០៣។*

*រឿងក្តី*LAVENTS *ទល់នឹងប្រទេសឡាត់វីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ* (*សម័យប្រជុំលើកទី១*) *ពាក្យសុំ លេខ:* 58442/00 *២៨ វិច្ឆិកា ២០០២។*

*រឿងក្តី*LE COMPTE, VAN LEUVEN និង DE MEYERE *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 6878/75 និង 7238/75 ២៣ មិថុនា ១៩៨១។

*រឿងក្តី*LETELLIER *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 12369/86 *២៦ មិថុនា ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*LOBO MACHADO *ទល់នឹងប្រទេសព័រទុយហ្គាល់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំ លេខ:* 15764/89 *២០ កុម្ភៈ ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*LUEDICKE BELKACEM *និង* KOç *ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 6210/73, 6877/75 *និង* 7132/75, *២៨ វិច្ឆិកា ១៩៧៨។*

*រឿងក្តី*LUKANOV *ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 21915/93 *២០ មីនា ១៩៩៧។*

*រឿងក្តី*MALONE *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 8691/79, *២ សីហា ១៩៨៤។*

*រឿងក្តី*MAMEDOVA *ទល់នឹងប្រទេសរុស្ស៊ី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំលេខ:* 7064/05 *១ មិថុនា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*MANTOVANELLI *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 21497/93, *១៨ មីនា ១៩៩៧។*

*រឿងក្តី*MCKAY *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ:* 543/03, *៣ តុលា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*MENET *ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ:* 39553/02 *១៤ មិថុនា ២០០៥។*

*រឿងក្តី*MINELLI *ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 8660/79 *២៥ មីនា ១៩៨៣។*

*រឿងក្តី*MONNELL *និង* MORRIS *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 9562/81 *និង* 9818/82 *២ មីនា ១៩៨៧។*

*រឿងក្តី*MOSER *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំ លេខ:* 12643/02 *២១ កញ្ញា ២០០៦។*

រឿងក្តីMURRAY ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ: 14310/88, *២៨ តុលា ១៩៩៤។*

រឿងក្តីNEŠTÁK ទល់នឹងប្រទេសស្លូវ៉ាគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំ លេខ: 65559/01 *២៧ កុម្ភៈ ២០០៧។*

រឿងក្តីNEUMEISTER ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 1936/63 *២៧ មិថុនា ១៩៦៨។*

រឿងក្តីNIKOLOVA ទល់នឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ: 31195/96, *២៥ មីនា ១៩៩៩។*

រឿងក្តីOBERSCHLICK ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំ លេខ: 11662/85 *២៣ ឧសភា ១៩៩១។*

រឿងក្តីÖCALAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ: 46221/99 *១២ ឧសភា ២០០៥។*

រឿងក្តីOLIVEIRA ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 25711/94, *៣០ កក្កដា ១៩៩៨។*

រឿងក្តីOYMAN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ: 39856/02 *២០ កុម្ភៈ ២០០៧។*

រឿងក្តីÖZEN ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យសុំលេខ: 46286/99 *១២ មេសា ២០០៧។*

រឿងក្តីPAKELLI ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ: 8398/78 *២៥ មេសា ១៩៨៣។*

រឿងក្តីPANTEA ទល់នឹងប្រទេសរ៉ូម៉ានី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំ លេខ: 33343/96 *៣ មិថុនា ២០០៣។*

រឿងក្តីPEREZ ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ: 47287/99 *១២ កុម្ភៈ ២០០៤។*

*រឿងក្តី*PFEIFER *និង*PLANKL *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 10802/84, *២៥ កុម្ភៈ ១៩៩២។*

*រឿងក្តី*PIERSACK *ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្សិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 8691/79 *១ តុលា ១៩៨២។*

*រឿងក្តី*RUIZ-MATEOS *ទល់នឹងប្រទេសអេស្ប៉ាញ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 12952/87 *២៣ មិថុនា ១៩៩៣។*

រឿងក្តី SAADI *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 13229/03 *២៩ មករា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*SALDUZ *ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ:* 36391/02 *២៧ វិច្ឆិកា ២០០៨។*

*រឿងក្តី*SANCHEZ-REISSE *ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 9862/82, *២១ តុលា ១៩៨៦។*

*រឿងក្តី*SANNINO *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យសុំលេខ:* 30961/03 *២៧ មេសា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*SEJDOVIC *ទល់នឹងប្រទេសអ៊ីតាលី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ:* 56581/00 *១ មីនា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*SEKANINA *ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 13126/87 *២៥ សីហា ១៩៩៣។*

*រឿងក្តី*SERIFIS *ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំលេខ:* 27695/03 *២ វិច្ឆិកា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*SIGALAS *ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី១) ពាក្យសុំលេខ:* 19754/02 *២២ កញ្ញា ២០០៥។*

*រឿងក្តី*SINGH *ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 23389/94 *២១ កុម្ភៈ ១៩៩៦។*

*រឿងក្តី*STEPHENS*ទល់នឹងប្រទេសម៉ាលតា (លេខ១) តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ:* 11956/07 *២១ មេសា ២០០៩។*

*រឿងក្តី*STöGMüLLER*ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 1602/62 *១០ វិច្ឆិកា ១៩៦៩។*

*រឿងក្តី*SULAOJA*ទល់នឹងប្រទេសអេស្តូនី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ:* 55939/00 *១៥ កុម្ភៈ ២០០៥។*

*រឿងក្តី*SUTTER*ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប សម័យប្រជុំពេញអង្គ ពាក្យសុំលេខ:* 8209/78 *២២ កុម្ភៈ ១៩៨៤។*

*រឿងក្តី*SVIPSTA*ទល់នឹងប្រទេសឡាតវីយ៉ា តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី៣) ពាក្យសុំលេខ:* 66820/01 *៩ មីនា ២០០៦។*

*រឿងក្តី*T. V.*ទល់នឹងចក្រភពអង់គ្លេស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 24724/94 *១៦ ធ្នូ ១៩៩៩។*

*រឿងក្តី*TALAT TUNç*ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ (សម័យប្រជុំលើកទី២) ពាក្យសុំលេខ:* 32432/96 *២៧ មីនា ២០០៧។*

*រឿងក្តី*TAXQUET*ទល់នឹងប្រទេសបែលហ្ស៊ិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះខ្នាតធំ ពាក្យសុំលេខ:* 926/05 *១៦ វិច្ឆិកា ២០១០។*

*រឿងក្តី*TOMASI*ទល់នឹងប្រទេសបារាំង តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 12850/87 *២៧ សីហា ១៩៩២។*

*រឿងក្តី*TOTH*ទល់នឹងប្រទេសអូទ្រីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 11894/85 *១២ ធ្នូ ១៩៩១។*

*រឿងក្តី*TWALIB*ទល់នឹងប្រទេសក្រិក តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 24294/94 *៩ មិថុនា ១៩៩៨។*

*រឿងក្តី*W*ទល់នឹងប្រទេសស្វីស តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខ:* 14379/88 *២៦ មករា ១៩៩៣។*

*រឿងក្តី*WEMHOFF*ទល់នឹងប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខៈ* 2122/64 ២៧ មិថុនា ១៩៦៨។

*រឿងក្តី*YACHI និង SARGIN*ទល់នឹងប្រទេសទួគី តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប អង្គជំនុំជម្រះ ពាក្យសុំលេខៈ* 1641/90 និង, 16426/90 ៨ មិថុនា ១៩៩៥។

តុលាការកំពូលបារាំង

*លេខ*10-85678 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង កិច្ចប្រជុំពេញអង្គ ១៥ មិថុនា ២០១២។*

*លេខ*11-828661 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ កក្កដា ២០១១។*

*លេខ*10-83656 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៨ សីហា ២០១០។*

*លេខ*10-81313 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ ឧសភា ២០១០។*

*លេខ*09-80516 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ កុម្ភៈ ២០១០។*

*លេខ*09-87206 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ មករា ២០១០។*

*លេខ*09-80720 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ តុលា ២០០៩។*

*លេខ*09-83950 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ កញ្ញា ២០០៩។*

*លេខ*08-83261 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៧ មេសា ២០០៩។*

*លេខ*08-85224 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ កុម្ភៈ ២០០៩។*

*លេខ*07-88222 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២២៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ វិច្ឆិកា ២០០៨។*

*លេខ*07-87882 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ កញ្ញា ២០០៨។*

*លេខ*08-81771 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៣៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ មិថុនា ២០០៨។*

*លេខ*08-81582 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ ឧសភា ២០០៨។*

*លេខ*08-80483 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ ឧសភា ២០០៨។*

*លេខ*05-87379 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង កិច្ចប្រជុំពេញអង្គ ៩ ឧសភា ២០០៨។*

*លេខ*07-88451 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ កុម្ភៈ ២០០៨។*

*លេខ*02-82676/07-82110 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ កុម្ភៈ២០០៨*

*លេខ*07-87802 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៩ មករា ២០០៨។*

*លេខ*06-87787 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ មករា ២០០៨។*

*លេខ*07-86077 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ មករា ២០០៨។*

*លេខ*07-86794 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ ធ្នូ ២០០៧។*

*លេខ*07-82392 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ មិថុនា ២០០៧។*

*លេខ*07-80929 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មេសា ២០០៧។*

*លេខ*07-80807 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ មេសា ២០០៧។*

*លេខ*06-87705 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ មករា ២០០៧។*

*លេខ*06-86937 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២១ វិច្ឆិកា ២០០៦។*

*លេខ*06-85657 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ កញ្ញា ២០០៦។*

*លេខ*06-84869 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ កញ្ញា ២០០៦។*

*លេខ*05-86773 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ កុម្ភៈ ២០០៦។*

*លេខ*05-82807 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ វិច្ឆិកា ២០០៥។*

*លេខ*05-86295 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ វិច្ឆិកា ២០០៥។*

*លេខ*05-84275 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ កញ្ញា ២០០៥។*

*លេខ*05-84021 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២២៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ កញ្ញា ២០០៥។*

*លេខ*05-80014 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ មីនា ២០០៥។*

*លេខ*04-87392 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ មីនា ២០០៥។*

*លេខ*04-83030 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មករា ២០០៥។*

*លេខ*04-81513 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៧ តុលា ២០០៤។*

*លេខ*04-84922 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ តុលា ២០០៤។*

*លេខ*01-80234/04-82857 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៨ កក្កដា២០០៤។*

*លេខ*04-80753 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ មេសា ២០០៤។*

*លេខ*03-87065 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៧ មេសា ២០០៤។*

*លេខ*02-85180/03-83598 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ មីនា២០០៤។*

*លេខ*03-87739 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ មីនា ២០០៤។*

*លេខ*04-80530 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ កុម្ភៈ ២០០៤។*

*លេខ*02-88194 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២១ មករា ២០០៤។*

*លេខ*03-87030 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២២៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ វិច្ឆិកា ២០០៣។*

*លេខ*03-85240 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២២២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ វិច្ឆិកា ២០០៣។*

*លេខ*03-80039 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ កញ្ញា ២០០៣។*

*លេខ*03-81482 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ មិថុនា ២០០៣។*

*លេខ*02-85064 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ មីនា ២០០៣។*

*លេខ*02-86951 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ មករា ២០០៣។*

*លេខ*02-86030 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ វិច្ឆិកា ២០០២។*

*លេខ*02-80369 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ តុលា ២០០២។*

*លេខ*02-84980 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ តុលា ២០០២។*

*លេខ*02-81514 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ កញ្ញា ២០០២។*

*លេខ*02-83270 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ កក្កដា ២០០២។*

*លេខ*02-84335 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ មិថុនា ២០០២។*

*លេខ*01-87656 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៥ មិថុនា ២០០២។*

*លេខ*02-80721 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ ឧសភា ២០០២។*

*លេខ*02-82017 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ មេសា ២០០២។*

*លេខ*01-84625 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មេសា ២០០២។*

*លេខ*00-86244 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ កុម្ភៈ ២០០២។*

*លេខ*02-80003 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ មករា ២០០២។*

*លេខ*00-82215 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង សភាពេញអង្គ ២២ មករា ២០០២។*

លេខ 01-81054 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ មករា ២០០២។*

*លេខ*01-82335 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២១ វិច្ឆិកា ២០០១។*

*លេខ*01-84736 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ កញ្ញា ២០០១។*

*លេខ*00-80748 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ មករា ២០០១។*

*លេខ*00-83852 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ ធ្នូ ២០០០។*

*លេខ*00-85227 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ តុលា ២០០០។*

*លេខ*00-81594 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ តុលា ២០០០។*

លេខ 00-82017 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ កញ្ញា ២០០០។*

*លេខ*98-50007 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៧ កក្កដា ២០០០។*

*លេខ*99-85061 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ មេសា ២០០០។*

*លេខ*99-87081 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ កុម្ភៈ ២០០០។*

*លេខ*99-83418 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ មករា ២០០០។*

*លេខ*99-82369 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ ធ្នូ ១៩៩៩។*

*លេខ*98-84800 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ វិច្ឆិកា ១៩៩៩។*

*លេខ*99-85045 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ តុលា ១៩៩៩។*

*លេខ*98-80007 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាពេញអង្គ ៥ តុលា ១៩៩៩។*

*លេខ*99-81426 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ មិថុនា ១៩៩៩។*

*លេខ*98-80413 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ មីនា ១៩៩៩។*

*លេខ*96-16560 *ព្រឹត្តិបត្ររដ្ឋប្បវេណី* I. *៨៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការរដ្ឋប្បវេណី ៩ មីនា ១៩៩៩។*

*លេខ*97-88260 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ កុម្ភៈ ១៩៩៩។*

*លេខ*87-82424 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ ធ្នូ ១៩៩៨។*

*លេខ*98-81428 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ សីហា ១៩៩៨។*

*លេខ*98-81213 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២១ កក្កដា ១៩៩៨។*

*លេខ*98-80446 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ មិថុនា ១៩៩៨។*

*លេខ*97-84372 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ មេសា ១៩៩៨។*

*លេខ*97-83196 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ មករា ១៩៩៨។*

*លេខ*96-82498 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៨១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ វិច្ឆកា ១៩៩៨។*

*លេខ*97-83425 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ កញ្ញា ១៩៩៧។*

*លេខ*97-82683 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ កក្កដា ១៩៩៧។*

*លេខ*97-82539 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ កក្កដា ១៩៩៧។*

*លេខ*96-83647 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ មិថុនា ១៩៩៧។*

*លេខ*96-83118 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៨ តុលាការកំពូលបារាំង សភាពេញអង្គ ២៥ មីនា ១៩៩៧។*

*លេខ*95-84446/96-85915 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ កុម្ភៈ ១៩៩៧។*

*លេខ*96-84634 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ ធ្នូ ១៩៩៦។*

*លេខ*96-80219 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មិថុនា ១៩៩៦។*

*លេខ*95-82256 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៣០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មិថុនា ១៩៩៦។*

*លេខ*96-80686 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ ឧសភា ១៩៩៦។*

*លេខ*95-84041 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ កុម្ភៈ ១៩៩៦។*

*លេខ*95-85279/95-85289 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧ តុលាការកំពូលបារាំង, តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ មករា ១៩៩៦។*

*លេខ*94-85057 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៤៥, តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ វិច្ឆិកា ១៩៩៥។*

*លេខ*94-85994 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ តុលា ១៩៩៥។*

*លេខ*94-81397 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ តុលា ១៩៩៥។*

*លេខ*92-81941 *គ្មានក្នុងរបាយការណ៍ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៧ កញ្ញា ១៩៩៥។*

*លេខ*95-82561 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៨ សីហា ១៩៩៥។*

*លេខ*94-83697 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ តុលា ១៩៩៤។*

*លេខ*94-83490 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ តុលា ១៩៩៤។*

*លេខ*92-86470 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ កក្កដា ១៩៩៣។*

*លេខ*94-82220 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ កក្កដា ១៩៩៤។*

*លេខ*92-84778 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ មេសា ១៩៩៣។*

*លេខ*92-82543 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ កុម្ភៈ ១៩៩៣។*

*លេខ*92-83443 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ កុម្ភៈ ១៩៩៣។*

*លេខ*92-85534 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ មករា ១៩៩៣។*

*លេខ*91-85925 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ តុលា ១៩៩២។*

*លេខ*91-85775 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ ឧសភា ១៩៩២។*

*លេខ*91-82210 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៧ មេសា ១៩៩២។*

*លេខ*91-86843 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មីនា ១៩៩២។*

*លេខ*91-86067 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១១ កុម្ភៈ ១៩៩២។*

*លេខ*91-82115 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៤២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ វិច្ឆិកា ១៩៩១។*

*លេខ*90-83520 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ ឧសភា ១៩៩១។*

*លេខ*91-80614 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ មេសា ១៩៩១។*

*លេខ*90-81383 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ កុម្ភៈ ១៩៩១។*

*លេខ*90-85415 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ តុលា ១៩៩០។*

*លេខ*90-84412 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ តុលា ១៩៩០។*

*លេខ*90-84129 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ កញ្ញា ១៩៩០។*

*លេខ*90-83668 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៥ កញ្ញា ១៩៩០។*

*លេខ*89-86557 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ មិថុនា ១៩៩០។*

*លេខ*89-84226 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ ឧសភា ១៩៩០។*

*លេខ*89-86666 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ កុម្ភៈ ១៩៩០។*

*លេខ*88-86499 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៤១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ វិច្ឆិកា ១៩៨៩។*

*លេខ*88-81334 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៨ ឧសភា ១៩៨៩។*

*លេខ*88-82856 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ មិថុនា ១៩៨៨។*

*លេខ*87-85018 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ មិថុនា ១៩៨៨។*

លេខ 87-90447 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ មេសា ១៩៨៨។*

*លេខ*87-80056/87-80057 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៥៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ ធ្នូ ១៩៨៧*

*លេខ*86-96736 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ តុលា ១៩៨៧។*

*លេខ*85-92518/87-83370 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ កញ្ញា ១៩៨៧។*

*លេខ*86-91206 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ ឧសភា ១៩៨៧។*

*លេខ*86-95501 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ ធ្នូ ១៩៨៦។*

*លេខ*86-93988 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ តុលា ១៩៨៦។*

*លេខ*86-93266 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ កញ្ញា ១៩៨៦។*

*លេខ*86-93091 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២០ សីហា ១៩៨៦។*

*លេខ*85-96526 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ មីនា ១៩៨៦។*

*លេខ*85-94597 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៦ មីនា ១៩៨៦។*

*លេខ*85-91259 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៥ មីនា ១៩៨៦។*

*លេខ*85-93351 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ កុម្ភៈ ១៩៨៦។*

*លេខ*85-95517 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២១ មករា ១៩៨៦។*

*លេខ*85-92109 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ តុលា ១៩៨៥។*

*លេខ*85-94474 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ តុលា ១៩៨៥។*

*លេខ*84-90584 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ តុលា ១៩៨៥។*

*លេខ*85-94010 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១ តុលា ១៩៨៥។*

*លេខ*84-95418 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មិថុនា ១៩៨៥។*

*លេខ*85-90523 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ មីនា ១៩៨៥។*

*លេខ*85-90391 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ មីនា ១៩៨៥។*

*លេខ*84-90673 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ តុលា ១៩៨៤។*

*លេខ*84-93516 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ តុលា ១៩៨៤។*

*លេខ*83-91283 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ មិថុនា ១៩៨៤។*

*លេខ*83-94762 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ កុម្ភៈ ១៩៨៤។*

*លេខ*83-94291 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១០ មករា ១៩៨៤។*

*លេខ*83-91925 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ ធ្នូ ១៩៨៣។*

*លេខ*83-92677 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៨ វិច្ឆិកា ១៩៨៣។*

*លេខ*83-93215 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ កញ្ញា ១៩៨៣។*

*លេខ*83-91676 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ មិថុនា ១៩៨៣។*

*លេខ*83-90217 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៨៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ មីនា ១៩៨៣។*

*លេខ*82-90109 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ ធ្នូ ១៩៨២។*

*លេខ*81-93489 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៩ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៩ វិច្ឆិកា ១៩៨២។*

*លេខ*81-91392 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ កក្កដា ១៩៨២។*

*លេខ*81-94393 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧១ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ កុម្ភៈ ១៩៨២។*

*លេខ*80-94773 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣១ មីនា ១៩៨១។*

*លេខ*80-92326 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ កុម្ភៈ ១៩៨១។*

*លេខ*78-93482 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ មិថុនា ១៩៨០។*

*លេខ*79-90313 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ មីនា ១៩៨០។*

*លេខ*78-93560 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២ តុលា ១៩៧៩។*

*លេខ*79-90062 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៥ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មិថុនា ១៩៧៩។*

*លេខ*76-92075 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ តុលា ១៩៧៨។*

*លេខ*77-92579 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៩២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ មីនា ១៩៧៨។*

*លេខ*77-91896 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៩៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១២ ធ្នូ ១៩៧៧។*

*លេខ*77-90185 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៧ វិច្ឆិកា ១៩៧៧។*

*លេខ*76-91442 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១២ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២២ មីនា ១៩៧៧។*

*លេខ*76-92090 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣២៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ វិច្ឆិកា ១៩៧៦។*

*លេខ*75-91154 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ ឧសភា ១៩៧៦។*

*លេខ*74-91732 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០៤ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ តុលា ១៩៧៤។*

*លេខ*73-91411 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៣ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៣ តុលា ១៩៧៤។*

*លេខ*73-90224 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៨០ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ ធ្នូ ១៩៧៣។*

*លេខ*73-90372 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ១០ ឧសភា ១៩៧៣។*

*លេខ*72-90278 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ៩ មករា ១៩៧៣។*

*លេខ*70-92605 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៧៨ តុលាការកំពូលបារាំង តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ កុម្ភៈ ១៩៧២។*

*លេខ*71-92789 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៣៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ, ២ ធ្នូ ១៩៧១។*

*លេខ*70-91953 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣០១ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៤ វិច្ឆិកា ១៩៧១។*

*លេខ*71-91006 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៩ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៤ មិថុនា ១៩៧១។*

*លេខ*69-92311 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨២ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៨ មិថុនា ១៩៧១។*

*លេខ*70-92577 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១៥ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ មេសា ១៩៧១។*

*លេខ*70-91964 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៨ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មករា ១៩៧១។*

*លេខ*69-93357 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២១៨ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ មិថុនា ១៩៧០។*

*លេខ*69-91579 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៣ កុម្ភៈ ១៩៧០។*

*លេខ*69-91612 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៣៦២ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ ធ្នូ ១៩៦៩។*

*លេខ*68-93573 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨១ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៤ វិច្ឆិកា ១៩៦៩។*

*លេខ*69-91071 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៨៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មិថុនា ១៩៦៩។*

*លេខ*68-93194 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៥២ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៦ ឧសភា ១៩៦៩។*

*លេខ*67-91505 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២០៨ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ មិថុនា ១៩៦៨។*

*លេខ*68-90940 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៩៣ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ មិថុនា ១៩៦៨។*

*លេខ*67-90121 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ ឧសភា ១៩៦៨។*

*លេខ*66-93479 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦០ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ ឧសភា ១៩៦៨។*

*លេខ*67-92180 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៥៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២១ កុម្ភៈ ១៩៦៨។*

*លេខ*66-93616 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៤៣ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២ ឧសភា ១៩៦៧។*

*លេខ*66-91626 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៦៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៣ មេសា ១៩៦៧។*

*លេខ*66-90922 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១១ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១០ មករា ១៩៦៧។*

*លេខ*65-93378 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៧ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៨ មិថុនា ១៩៦៦។*

*លេខ*66-90067 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៦៧ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៨ មិថុនា ១៩៦៦។*

*លេខ*65-90127 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៧ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៧ ឧសភា ១៩៦៦។*

*លេខ*65-92650 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៥ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ កុម្ភៈ ១៩៦៦។*

*លេខ*65-92493 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៤៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៣ វិច្ឆិកា ១៩៦៥។*

*លេខ*65-90080 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៥ កក្កដា ១៩៦៥។*

*លេខ*62-92075 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៦៨ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២០ តុលា ១៩៦៤។*

*លេខ*60-12917 *ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៧៩ តុលាការកំពូលបារាំង សភាសង្គម ១៨ តុលា ១៩៦២។*

ព្រឹត្តិបត្ររដ្ឋប្បវេណីលេខ៣៩៤ តុលាការកំពូលបារាំង សភារដ្ឋប្បវេណី ១០ មេសា ១៩៦២។

ឯកសារមតិចៅក្រម 1961. II. 12157 *តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៦ មីនា ១៩៦១។*

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៩៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៣ មិថុនា ១៩៥៩។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៧៦ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៤ មិថុនា ១៩៥៨។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤០០ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១៩ ឧសភា ១៩៥៨។

កម្រងឯកសារដាឡូស (Dalloz) 1957. 33 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២០ មីនា ១៩៥៦។ សាលាដំបូងបារាំង តារាងរឿងក្តី។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២១ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ មីនា ១៩៥៤។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១០, តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ១២ មករា ១៩៥៤។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤២៧, តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ សីហា ១៩៥៣។

កម្រងឯកសារដាឡូស (Dalloz) 1949. 421 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៥ ឧសភា ១៩៤៩។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២៤ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៨ ឧសភា ១៩៤៧។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥៤ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២០ មិថុនា ១៩៤៦។

កម្រងឯកសារវិភាគដាឡូស 108 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៦ មករា ១៩៤៤។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1938 ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៥ សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ២៥ មិថុនា ១៩៣៧។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1937 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៣ សីហា ១៩៣៥។

កម្រងឯកសារដាឡូស (Dalloz) 1933. 1. 127 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៤ ឧសភា ១៩៣២។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1930. 1. 40, សាលាដំបូងបារាំង ១៨ មេសា ១៩២៩។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ៤៧ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៥ កុម្ភៈ ១៩២៦។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ១ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៤ មករា ១៩១៧។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1913. 1. 275 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៧ មិថុនា ១៩១២។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1907 សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៨ ធ្នូ ១៩០៦។ តុលាការកំពូលបារាំង ៥ វិច្ឆិកា ១៩០៣។

ព្រឹត្តិបត្រព្រហ្មទណ្ឌលេខ២៨៥ តុលាការកំពូលបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៣០ សីហា ១៩០០។

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស DP 1899. 1. 462 *សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៣១ មករា ១៨៩៥។*

កម្រងឯកសារមតិរិះគន់ប្រចាំខែដាឡូស 1888. 1. 45 *សាលាដំបូងបារាំង សភាព្រហ្មទណ្ឌ ៦ មិថុនា ១៨៨៧។*

តារាងប្រៀបធៀប៖ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក

តារាងនេះធ្វើការប្រៀបធៀបក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក (វិសោធនកម្មលើកទី៨)។ តារាងនេះគ្រាន់តែកំណត់មាត្រានៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌណា ដែលយ៉ាងហោចណាស់មានវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.កមួយដែលអាចស្រដៀងគ្នា។ លើសពីនេះទៅទៀតបើសិនជាមានមាត្រាណាមួយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានធ្វើការពន្យល់ ក្នុងសេចក្ដីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជានេះ នោះការបង្ហាញត្រូវបានធ្វើឡើងជាអក្សរដិតធំខ្មៅ។

គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា មាត្រានៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុងដែលស្រដៀងគ្នាតែងមានភាពខុសគ្នាជាញឹកញាប់។ ហេតុដូច្នេះអ្នកអានគប្បីយោងទៅរកក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក ដើម្បីពិនិត្យមើលភាសានៃមាត្រា និងវិធានផ្ទៃក្នុងដែលពាក់ព័ន្ធ។ លើសពីនេះទៅទៀតបើសិនជា សេចក្ដីពន្យល់នៃមាត្រាណាមួយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាននៅក្នុងនីតិសេចក្ដីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា អ្នកអានត្រូវយោងទៅរកផ្នែក "វិធានផ្ទៃក្នុងរបស់អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា" អំពីសេចក្ដីពន្យល់នៃមាត្រា ដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនេះ។ ផ្នែកនេះមានសេចក្ដីពន្យល់ស៊ីជម្រៅអំពីភាពស្រដៀងគ្នា និងភាពខុសគ្នាជាគន្លឹះរវាងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងវិធានផ្ទៃក្នុងអ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា។

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
គន្ថីទី ១: បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	
មាតិកាទី១៖ គោលការណ៍ទូទៅ	
មាត្រា ២៖ បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ២៣ស្ទួនបួន៖ បណ្តឹងទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ១០០៖ ការសម្រេចលើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី
មាតិកាទី ២៖ បណ្តឹងអាជ្ញា	
មាត្រា ៤៖ ការចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃបណ្តឹងអាជ្ញាដោយអយ្យការ	វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
មាត្រា ៥៖ ការដាក់បណ្តឹងអាជ្ញាផ្តើមឡើងដោយជនរងគ្រោះ	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៦៖ ការដាក់ពាក្យប្តឹងទាមទារដោយជនរងគ្រោះ	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ១២៖ អាជ្ញាអស់ជំនុំ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨៩ ៖ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា
មាតិកាទី ៣៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	
មាត្រា ១៣៖ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ២៣៖ គោលកាណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរង-គ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ១៤៖ ការជួសជុលព្យសនកម្ម	វិធាន ២៣ស្ទួនបួន៖ បណ្តឹងទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១៥៖ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរង-គ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ២១៖ ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរង-គ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ២២៖ ទំនាក់ទំនងសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ និងតុលាការរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ២៣៖ ការប្រកាសជាមុនអំពីពិរុទ្ធភាព	វិធាន ២៣ស្ទួនបួន៖ បណ្តឹងទាមទារសំណងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ២៥៖ ការបោះបង់ និងការដកពាក្យប្តឹងរបស់ជនរងគ្រោះ	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
គន្ថីទី ២: អាជ្ញាធរទទួលបន្ទុកចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងស៊ើបអង្កេត	
មាតិកាទី ១៖ អង្គការអយ្យការ	
ជំពូកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ២៧៖ តួនាទីរបស់ស្ថាប័នអយ្យការ	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
មាត្រា ២៨៖ ចៅក្រមអយ្យការ	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
មាត្រា ៣០៖ បណ្តឹងដោយផ្ទាល់មាត់	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
ជំពូកទី២៖ មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល	
មាត្រា ៣១៖ ការតំណាងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
មាត្រា ៣២៖ តួនាទីរបស់អង្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល	វិធាន ១០៤៖ យុត្តាធិការនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល វិធាន ១០៥៖ ការទទួលបណ្តឹងសាទុក្ខ
ជំពូកទី ៣៖ មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣៣៖ ការតំណាងនៃអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
មាត្រា ៣៥៖ អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
ជំពូកទី ៤៖ មុខការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង	
មាត្រា ៣៦៖ ការតំណាងស្ថាប័នអយ្យការអមសាលាដំបូង	វិធាន ១៣៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញ
មាត្រា ៣៧៖ អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ៣៩៖ សមត្ថកិច្ចតាមដែនដីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៤៩៖ ការអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
មាត្រា ៤០៖ ជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់	វិធាន ៤៩៖ ការអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
មាត្រា ៤១៖ ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ	វិធាន ៤៩៖ ការអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា
មាត្រា ៤៣៖ ការចោទប្រកាន់-កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ៤៤៖ ការបើកការស៊ើបសួរ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
មាតិកាទី ២៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ	
ជំពូកតោល៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ	
មាត្រា ៥៤៖ ករណីមិនព្រមវៀរចាកដែលនាំឲ្យមោឃភាព	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្ដឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម
មាតិកាទី ៣៖ សភាស៊ើបសួរ	
ជំពូកតោល៖ សភាស៊ើបសួរ	
មាត្រា៥៥៖ សភាពិសេសនៃសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្ដឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម វិធាន៧៣៖ យុត្តាធិការបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាតិកាទី ៤៖ នគរបាលយុត្តិធម៌	
ជំពូកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៥៦៖ បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៥៨៖ សម្របសម្រួលសកម្មភាពការងាររបស់នគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
មាត្រា ៥៩៖ ការត្រួតពិនិត្យលើនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
ជំពូកទី ២៖ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	
ផ្នែកទី២៖ កំហុសប្រព្រឹត្តក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ	
មាត្រា ៦៤៖ នីតិវិធីខាងវិន័យ	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
ផ្នែកទី៣៖ សមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	
មាត្រា ៦៧៖ វិសាលភាពរបស់អាជ្ញាធរដែនដី	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
មាត្រា ៦៨៖ ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
មាត្រា ៧០៖ សេចក្តីបង្គាប់បញ្ជារបស់អាជ្ញាធរតុលាការ	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌
ផ្នែកទី៤៖ បេសកកម្មរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	
មាត្រា ៧១៖ កំណត់ហេតុនៃបទល្មើស	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ជំពូកទី ៥៖ មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលមាននីតិសម្បទាពិសេស ដើម្បីស្រាវជ្រាវបទល្មើស	
មាត្រា ៨២៖ ការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត	វិធាន ៣៥៖ ការជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលយុត្តិធម៌របស់អង្គជំនុំជម្រះ
គន្ថីទី ៣: ការស៊ើបអង្កេត	
មាតិកាទី១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
ជំពូកគោល៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៨៣៖ ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ វិធាន ៣៥៖ ការជ្រៀតជ្រែកក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៥៤៖ ព័ត៌មានសាធារណជនផ្ដល់ឲ្យដោយសហ-ព្រះរាជអាជ្ញា
មាតិកាទី ២៖ ការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្ដែង	
ផ្នែកទី ២៖ វិធានការស្រាវជ្រាវ	
មាត្រា ៩១៖ ការឆែកឆេរ	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន ៦១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង
មាត្រា ៩៣៖ កំណត់ហេតុលើការស្ដាប់ចម្លើយ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន២៥៖ ការថតសម្លេង ឬរូបភាពក្នុងពេលសួរយកចម្លើយ វិធាន៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ផ្នែកទី ៣៖ ការឃាត់ខ្លួន	
មាត្រា ៩៦៖ ការឃាត់ខ្លួន ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាត្រា ៩៧៖ កំណត់ហេតុស្ដីពីការឃាត់ខ្លួន	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាត្រា ៩៨៖ ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាត្រា ៩៩៖ ជំនួយរបស់គ្រូពេទ្យនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាត្រា ១០១៖ បញ្ជីនៃការឃាត់ខ្លួន	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១០២៖ កំណត់ហេតុសរុបនៃការឃាត់ខ្លួន	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ផ្នែកទី ៤៖ ការបញ្ជូនខ្លួន	
មាត្រា ១០៣៖ ការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១០៤៖ រយៈពេលនៃការបញ្ជូនខ្លួន	វិធាន ១៥៖ នគរបាលយុត្តិធម៌ វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ផ្នែកទី ៥៖ វិធានទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្ដែង	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១០៥៖ ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្ដាប់ដោយឯកឯងជាអាទិ៍	វិធាន៥២៖ ការហាមឃាត់មិនឲ្យស្ដាប់ព័ត៌មានក្នុងពេលទំនាក់ទំនង
មាតិកាទី ៣៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម	
ជំពូកគោល៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម	
មាត្រា ១១១៖ ការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម
មាត្រា ១១៣៖ ការឆែកឆេរ	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម
មាត្រា ១១៤៖ ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម
មាត្រា ១១៥៖ កំណត់ហេតុស្រង់ចម្លើយការស៊ើបអង្កេតបឋម	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ
មាត្រា ១១៦៖ ការឃាត់ខ្លួនជនជាប់សង្ស័យ	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាត្រា ១១៧៖ មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន
មាតិកា ទី៤៖ ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញនូវវត្ថុដែលចាប់យកក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេត	
ជំពូកគោល៖ ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញនូវវត្ថុដែលចាប់យកក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេត	
មាត្រា ១១៩៖ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ឱ្យប្រគល់វត្ថុជូនម្ចាស់ដើមវិញ	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម
មាត្រា ១២០៖ ការប្រគល់វត្ថុដែលរឹបអូសជូនម្ចាស់ដើមវិញ	វិធាន ៥០៖ ការស៊ើបអង្កេតបឋម
គន្ថីទី ៤: ការស៊ើបសួរ	
មាតិកាទី ១៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ	
ជំពូកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ១២១៖ ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ *(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)*	វិធាន ៥៤៖ ការផ្ដល់ព័ត៌មានដល់សាធារណៈជនដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា វិធាន ៥៦៖ ការផ្ដល់ព័ត៌មានដល់សាធារណៈដោយសហ-ចៅក្រមស៊ើបសួរ
មាត្រា១ ២២៖ ការបើកការស៊ើបសួរ	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១២៤៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១២៥៖ វិសាលភាពនៃការប្ដឹង ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៣៖ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១២៦៖ ការដាក់ជនសង្ស័យឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១២៧៖ ការស៊ើបសួរដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១២៨៖ ជំនួយរបស់ក្រឡាបញ្ជី	វិធាន ១៤៖ ប្រតិបត្តិការនៃការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបសួរ
មាត្រា ១២៩៖ មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១៣០៖ ការចុះដល់ទីកន្លែងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១៣១៖ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៣២៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ វិធាន ៦៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៃកិច្ចស៊ើបសួរ
មាត្រា១ ៣៣៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនជាប់ចោទ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ វិធាន ៦៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៃកិច្ចស៊ើបសួរ
មាត្រា ១៣៤៖ ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ វិធាន ៦៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៃកិច្ចស៊ើបសួរ
មាត្រា១ ៣៥៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១៣៦៖ វត្តមានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះកិច្ចស៊ើបសួរ	វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ វិធាន ៥៩៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ៦០៖ ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី
មាត្រា ១៣៧៖ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ១៣៨៖ បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ២៣ស្ទួនពីរ៖ ការតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ១៣៩៖ ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៤៩៖ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា
ជំពូកទី ២៖ កិច្ចស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	
ផ្នែកទី ១៖ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យរបស់តុលាការ	
មាត្រា ១៤៣៖ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ២១៖ គោលការណ៍ជាសារវន្ត វិធាន ៥៧៖ ការជូនដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់
មាត្រា ១៤៤៖ ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ
មាត្រា ១៤៥៖ វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ
ផ្នែកទី ២៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ	
មាត្រា ១៤៦៖ ការសួរដេញដោលដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ
មាត្រា១៤៧៖ ការពិភាក្សាដេញដោលតទល់មុខ	វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ
ផ្នែកទី ៣៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	
មាត្រា ១៥០៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ វិធាន ៥៩៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ១៥១៖ ការសួរដេញដោលដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៥៩៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១៥២៖ ការពិភាក្សាដេញដោលឬការសួរតទល់	វិធាន ៥៩៖ ការស្ដាប់ចម្លើយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី
ផ្នែកទី ៤៖ ការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី	
មាត្រា ១៥៣៖ ការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី	វិធាន ២៦៖ ការផ្ដល់សក្ខីកម្មដោយផ្សាយបន្តផ្ទាល់តាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាសោតទស្សន៍ ឬទូរទស្សន៍ វិធាន ៦០៖ ការស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី
មាត្រា ១៥៤៖ សម្បថរបស់សាក្សី ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ២៤៖ សាក្សី
មាត្រា ១៥៥៖ ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ
មាត្រា ១៥៦៖ សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ២៤៖ សាក្សី
មាត្រា១៥៧៖ ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្ដាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ២៤៖ សាក្សី វិធាន ២៨៖ សិទ្ធិមិនធ្វើសក្ខីកម្មប្រឆាំងនឹងខ្លួនឯងរបស់សាក្សី
មាត្រា ១៥៨៖ ការចុះទៅដល់លំនៅឋានរបស់សាក្សី	វិធាន ២៦៖ ការផ្ដល់សក្ខីកម្មដោយផ្សាយបន្តផ្ទាល់តាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាសោតទស្សន៍ឬទូរទស្សន៍
ផ្នែកទី ៥៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង	
មាត្រា ១៥៩៖ វិធានអនុវត្តចំពោះការឆែកឆេរ	វិធាន ៦១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង
មាត្រា ១៦០៖ ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង	វិធាន ៦១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង
មាត្រា ១៦១៖ ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៦១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង
ផ្នែកទី ៦៖ កោសលវិច័យ	
មាត្រា ១៦២៖ ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១៦៥៖ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ វិធាន ៣២៖ ការពិនិត្យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រដល់ជនត្រូវចោទឬជនជាប់ចោទ វិធាន ៣៣៖ សារណារបស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្ដី

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១៦៦៖ ការត្រួតពិនិត្យការបំពេញកិច្ចរបស់អ្នកជំនាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
មាត្រា ១៦៧៖ កិច្ចដែលចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញកិច្ចរបស់អ្នកជំនាញ	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
មាត្រា ១៦៨៖ របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
មាត្រា១៦៩៖ ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
មាត្រា ១៧០៖ ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
មាត្រា១៧១៖ សោហ៊ុយសម្រាប់ធ្វើកោសលវិច័យ	វិធាន ៣១៖ អ្នកជំនាញ
ផ្នែកទី ៨៖ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	
មាត្រា ១៧៣៖ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៧៤៖ ខ្លឹមសារនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៧៦៖ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសចេញឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៧៧៖ ការប្រតិបត្តិដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៧៨៖ កំណត់ហេតុលាយលក្ខណ៍អក្សរស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការរកឃើញ	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៧៩៖ វិធានទាក់ទងទៅនឹងការស្តាប់ចម្លើយ ដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៦០៖ ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី
មាត្រា ១៨០៖ ការស្តាប់ចម្លើយដែលមិនអាចធ្វើបំពេញដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៥៨៖ ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ
មាត្រា ១៨១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យក ដែលប្រតិបត្តិការដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៦១៖ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៨២៖ ការឃាត់ខ្លួនតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	វិធាន ៥១៖ ការឃាត់ខ្លួន វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ១៨៣៖ ការស្តាប់ការសន្ទនាតាមទូរសព្ទជាអាទិ៍តាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
មាត្រា ១៨៤៖ កំណត់ហេតុធ្វើឡើងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌	វិធាន ៦២៖ ដីកាចាត់ឲ្យស៊ើបសួរជំនួស
ជំពូកទី ៣៖ វិធានការនិរន្តរាយ	
ផ្នែកទី ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន	
មាត្រា ១៨៦៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ១៨៧៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ១៨៨៖ ការជូនដំណឹងពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ផ្នែកទី ៤៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន	
មាត្រា ១៩៥៖ ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៤២៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន
មាត្រា ១៩៦៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន	វិធាន ៤២៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួន វិធាន ៤៤៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ១៩៧៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ១៩៨៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ១៩៩៖ ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ២០០៖ ការផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិនូវដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន	វិធាន ៤៤៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ២០១៖ ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២០២៖ ការគិតបញ្ចូលថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ផ្នែកទី ៥៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន	
មាត្រា ២០៣៖ គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
មាត្រា ២០៥៖ មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
មាត្រា ២០៦៖ កំណត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងសំអាងហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
មាត្រា ២០៨៖ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិម	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
មាត្រា ២១០៖ ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាអាទិ៍ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២១១៖ ការពន្យាពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ពីទំព័រ៨១ដល់៨២)	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
មាត្រា ២១៥៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៦៤៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ
មាត្រា ២១៦៖ ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៦៤៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ
មាត្រា ២១៧៖ ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៤៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ
មាត្រា ២១៨៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ	វិធាន ៦៤៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្រៅឃុំ
ផ្នែកទី ៦៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន	
មាត្រា ២១៩៖ ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៤៣៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២២០៖ និយមន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន	វិធាន ៤៣៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន
មាត្រា ២២១៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ២២២៖ ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ផ្នែកទី ៧៖ ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	
មាត្រា ២២៣៖ កាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	វិធាន ៣២៖ ការពិនិត្យផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រដល់ជនត្រូវចោទឬជនជាប់ចោទ
មាត្រា ២២៥៖ ការប្រគល់បង្កាន់ដៃ	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២២៦៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២២៧៖ បណ្ដឹងសុំកែប្រែការដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយឯកឯងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២២៨៖ បណ្ដឹងសុំកែប្រែការដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២២៩៖ បណ្ដឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយជនត្រូវចោទ	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២៣០៖ ការគេចវេះរបស់ជនត្រូវចោទពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
ជំពូកទី ៤៖ ការកោះហៅ និងការជូនដំណឹង	
ផ្នែកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ២៣១៖ រយៈពេលរួម	វិធាន ៣៩៖ ពេលវេលាកំណត់ និងលក្ខខណ្ឌក្នុងការដាក់ឯកសារ
មាត្រា ២៣២៖ របៀបកោះហៅ	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ២៣៣៖ ការកោះហៅជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ២៣៤៖ ការកោះហៅមេធាវី	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២៣៥៖ និទ្ទេសនៃការកោះហៅនៅក្នុងសំណុំរឿង	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ២៣៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់មេធាវី	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ២៣៧៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ព្រះរាជ-អាជ្ញា	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ២៣៨៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ជនត្រូវ-ចោទ	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ២៣៩៖ ការប្រគល់ដីកាកោះហៅ ឬដីកាផ្សេងៗទៀត	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ផ្នែកទី ២៖ វិធានដោយឡែក	
មាត្រា ២៤០៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងកំណត់ហេតុរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ២៤២៖ វិធានសម្រាប់សរសេរកំណត់ហេតុ	វិធាន ៥៥៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅទាក់ទងទៅនឹងការស៊ើបសួរ
មាត្រា ២៤៣៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
ជំពូកទី ៥៖ ការបិទការស៊ើបសួរ-ដីកាដំណោះស្រាយ	
មាត្រា ២៤៦៖ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា *(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)*	វិធាន ៦៦៖ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា
មាត្រា ២៤៧៖ ដីកាដំណោះស្រាយ *(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)*	វិធាន ៦៧៖ ដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរ
មាត្រា ២៤៨៖ ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ	វិធាន ៦៧៖ ដីកាដំណោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបសួរ
មាត្រា ២៤៩៖ សេចក្ដីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ *(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)*	វិធាន ៦៨៖ អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និងដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ២៥០៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿង ដើម្បីបើកសវនាការជំនុំ-ជម្រះ *(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)*	វិធាន ៦៩៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿង បន្ទាប់ពីការចេញដីកាដំណោះស្រាយ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២៥១៖ ការបើកការស៊ើបសួរជាថ្មីឡើងវិញ	វិធាន ៧០៖ ការបើកការស៊ើបសួរឡើងវិញ
ជំពូកទី ៦៖ មោឃភាពនៃការស៊ើបសួរ	
មាត្រា ២៥២៖ មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ២១៖ គោលការណ៍ជាសារវ័ន្ត
មាត្រា ២៥៣៖ ការប្តឹងទៅសភាស៊ើប ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៤៨៖ មោឃភាព ចំពោះការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ វិធាន ៧៣៖ យុត្តាធិការបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៥៤៖ ការបោះបង់សិទ្ធិរបស់ភាគីណាមួយក្នុងការទាមទារមោឃភាពមួយផ្នែកនៃនីតិវិធី	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៥៥៖ ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងមកសភាស៊ើបសួរ	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៥៦៖ ការលុបចោលមោឃភាពតាមដីកាដំណោះ-ស្រាយ	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាតិកាទី ២៖ សភាស៊ើបសួរ	
ជំពូកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ២៥៧៖ បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៥៨៖ ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៥៩៖ ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៦០៖ ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា២៦១៖ ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
ជំពូកទី ២៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២៦៦៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៤៖ មូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំ-ជម្រះ
មាត្រា ២៦៧៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន វិធាន ៦៥៖ ការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ វិធាន ៧៤៖ មូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៦៨៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៤៖ មូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៦៩៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាបដិសេធមិនប្រគល់វត្ថុ ដែលរឹបអូសទៅម្ចាស់ដើមវិញ	វិធាន ៧៤៖ មូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧០៖ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍	វិធាន ៧៥៖ ការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងសារណាអំពីការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧១៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៣៖ យុត្តាធិការបន្ថែមរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧២៖ ទម្រង់នៃការប្រកាសប្តឹងឧទ្ធរណ៍	វិធាន ៧៥៖ ការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងសារណាអំពីការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៣៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៤៖ សំណុំរឿងបង្ការការពារ	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៥៖ ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៦៖ ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៧៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់	វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
ជំពូកទី ២៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	
មាត្រា២៧៨៖ សាលដីកាសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៨៖ អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ វិធាន ៧៧៖ នីតិវិធីសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
មាត្រា ២៧៩៖ ភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យប្តឹងសុំមោឃកម្ម *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៨០៖ អានុភាពនៃមោឃកម្ម *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
មាត្រា ២៨១៖ ផលវិបាកនៃមោឃកម្ម	វិធាន ៧៦៖ បណ្តឹងសុំមោឃភាពដោយការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ
គន្ថីទី ៥: អំពីសាលក្រម	
មាតិកាទី ១៖ សាលក្រមសាលាដំបូង	
ជំពូកទី ១៖ សមត្ថកិច្ច និងការប្តឹងទៅតុលាការ	
ផ្នែកទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ២៨៨៖ វិសមិតភាពរវាងមុខងារផ្សេងៗរបស់ចៅក្រម	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម
ផ្នែកទី ២៖ សមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ និងសមត្ថកិច្ចដែនដី	
មាត្រា ២៨៩៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៩៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
ផ្នែកទី ៣៖ ការប្តឹងទៅតុលាការ	
មាត្រា ២៩១៖ របៀបប្តឹងទៅតុលាការ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៧៩៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
មាត្រា ២៩២៖ ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ	វិធាន ៨០៖ ការរៀបចំសវនាការ
មាត្រា ២៩៣៖ រយៈពេលរួម	វិធាន ៣៩៖ ពេលវេលាកំណត់ និងលក្ខខណ្ឌក្នុងការដាក់ឯកសារ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ២៩៤៖ ការកោះហៅភាគីឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការតាមដីកាបញ្ជូន ឬតាមសាលដីកាបញ្ជូន	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ វិធាន ៨០៖ ការរៀបចំសវនាការ
មាត្រា ២៩៥៖ ការកោះហៅភាគីតាមដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ វិធាន ៨០ស្ទួន៖ សវនាការបឋម
មាត្រា ២៩៧៖ ការកោះហៅសាក្សី	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ វិធាន ៨៤៖ ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញ
មាត្រា ២៩៨៖ ការកោះហៅសាក្សីតាមរយៈជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ៨៤៖ ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញ
ជំពូកទី ២៖ ការចូលខ្លួនរបស់ភាគី	
ផ្នែកទី ១៖ ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ	
មាត្រា ៣០០៖ ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ	វិធាន ២២៖ មេធាវី
មាត្រា ៣០១៖ ជំនួយរបស់មេធាវី	វិធាន ៨១៖ ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពារក្តី
មាត្រា៣០៥៖ ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទតាមដីកាបញ្ជូន ឬ សាលដីកាបញ្ជូន ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៦៨៖ អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា៣០៦៖ ការដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាពដោយឯកឯង ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ៣០៧៖ បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលជាប់ឃុំ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ៣០៨៖ ការដាក់ឱ្យនៅជាប់ឃុំរហូតដល់ផុតរយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
មាត្រា ៣០៩៖ ជនជាប់ចោទដែលពុំអាចចូលបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខតុលាការ	វិធាន ៨២៖ ការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន និងការដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣១០៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ដែលសម្រេចដោយតុលាការ	វិធាន ៨១៖ ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ និងមេធាវីការពារក្ដី
ផ្នែកទី ២៖ ការចូលខ្លួនរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី	
មាត្រា ៣១១៖ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងពេលសវនាការ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្ដឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៣១២៖ វិសមិតភាពរវាងឋានៈជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងឋានៈជាសាក្សី	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៣១៣៖ ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ២៣ស្ទួនពីរ៖ ការតំណាងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី
ផ្នែកទី ៤៖ ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី	
មាត្រា ៣១៥៖ ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៨០៖ ការរៀបចំសវនាការ
ជំពូកទី ៣៖ ការពិភាក្សាដេញដោល	
ផ្នែកទី ១៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងដំណើរការសវនាការ	
មាត្រា ៣១៦៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៧៩៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
មាត្រា ៣១៧៖ ការប្រកាសសាលក្រម	វិធាន ៧៩៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ វិធាន១០២៖ ការប្រកាសសាលក្រមនៅសវនាការសាធារណៈ
មាត្រា ៣១៨៖ ការធានាសណ្ដាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ៣៧៖ ការរំខានក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី វិធាន ៣៨៖ កំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវី វិធាន ៨៥៖ ដំណើរការសវនាការ
មាត្រា ៣១៩៖ ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង	វិធាន ៨៦៖ ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង
មាត្រា ៣២០៖ បទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលសវនាការ	វិធាន ៣៧៖ ការរំខានក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី
ផ្នែកទី ២៖ វិធាននៃភស្តុតាង	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣២១៖ ការវាយតំលៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨៧៖ វិធាននៃភស្តុតាង
ផ្នែកទី ៣៖ ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	
មាត្រា ៣២២៖ វិធានទាក់ទងនឹងភាគីដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨៨៖ ការបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលា-ដំបូង
មាត្រា ៣២៤៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីដែលមិនត្រូវបានកោះហៅ	វិធាន ៨៤៖ ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី និងអ្នកជំនាញ
មាត្រា ៣២៥៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨៩ស្ទួន៖ សវនាការលើអង្គសេចក្តី វិធាន ៩០៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ
មាត្រា ៣២៦៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៩១៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី និងសាក្សី
មាត្រា ៣២៧៖ ការជំទាស់ទៅនឹងការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី	វិធាន ៩១៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី និងសាក្សី
មាត្រា ៣៣០៖ ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣០៖ អ្នកបកប្រែ
មាត្រា ៣៣១៖ ជនគថ្លង់	វិធាន ២៧៖ ជនដែលគ ឬថ្លង់
មាត្រា ៣៣២៖ ការបង្ហាញវត្ថុតាង *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨៧៖ វិធាននៃភស្តុតាង
មាត្រា ៣៣៤៖ ការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរហូតដល់បិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	វិធាន ៩២៖ ការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរហូតដល់ពេលបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល
មាត្រា ៣៣៥៖ សិទ្ធិនិយាយស្តីរបស់ភាគីបន្ទាប់ពីចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	វិធាន ៩៤៖ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល
មាត្រា ៣៣៦៖ ពាក្យប្តឹងសុំដោយផ្ទាល់មាត់របស់ព្រះរាជ-អាជ្ញា	វិធាន ៩៤៖ សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល
មាត្រា ៣៣៧៖ ការពិភាក្សាសម្រេចរបស់តុលាការ	វិធាន ៩៦៖ ការពិភាក្សាសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣៣៩៖ កិច្ចស៊ើបសួរបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៩៣៖ ការស៊ើបសួរបន្ថែមដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
មាត្រា ៣៤០៖ រឿងក្តីដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យចាត់ការបន្ត	វិធាន ៩៥៖ ការបន្តកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី
មាត្រា ៣៤១៖ ការសរសេរកំណត់ហេតុសវនាការ	វិធាន ៩៧៖ កំណត់ហេតុរបស់អង្គសវនាការ
ផ្នែកទី ៤៖ អញ្ញត្រកម្ម	
មាត្រា ៣៤២៖ សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៨០៖ ការរៀបចំសវនាការ វិធាន ៨៩៖ អញ្ញត្រកម្ម វិធាន ៩១៖ ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី និងសាក្សី
ជំពូកទី ៤៖ សេចក្តីសម្រេច	
ផ្នែកទី ១៖ ការប្រកាសសាលក្រម	
មាត្រា ៣៤៧៖ ការប្រកាសសាលក្រម	វិធាន ៩៨៖ សាលក្រម
មាត្រា ៣៤៨៖ ដែនកំណត់នៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះអង្គហេតុ	វិធាន ៩៨៖ សាលក្រម
មាត្រា ៣៤៩៖ ដែននៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះបុគ្គល	វិធាន ៩៨៖ សាលក្រម
មាត្រា ៣៥០៖ ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៩៨៖ សាលក្រម
មាត្រា ៣៥២៖ ការបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	វិធាន ៩៩៖ អានុភាពនៃសាលក្រម
មាត្រា ៣៥៣៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនចេញដោយតុលាការ	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៣៥៥៖ ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ២៣៖ គោលការណ៍ទូទៅនៃការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ២៣ស្ទួន៖ បណ្តឹងសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងការទទួលយកនូវពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វិធាន ១០០៖ ការសម្រេចលើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៣៥៧៖ ការសរសេរសាលក្រមៈផ្នែកសំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេច	វិធាន ១០១៖ ទម្រង់ការនៃសាលក្រម

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣៥៩៖ ការប្រកាសសាលក្រមនៅក្នុងសវនាការសាធារណៈ	វិធាន ១០២៖ ការប្រកាសសាលក្រមនៅសវនាការសាធារណៈ វិធាន៧៩៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
មាតិកាទី ២៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសាលក្រម	
ជំពូកទី ១៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍	
មាត្រា ៣៧៣៖ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១០៤៖ យុត្តាធិការនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៣៧៤៖ អនុបវាទនៃចៅក្រមមួយចំនួន	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចៅក្រម
ជំពូកទី ២៖ ភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍	
មាត្រា ៣៧៥៖ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ១០៥៖ ការទទួលបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៧៦៖ ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ពិរុទ្ធជនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ១០៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងការដាក់សារណា
មាត្រា ៣៧៩៖ ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជ-អាជ្ញា	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៨១៖ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៨២៖ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពិរុទ្ធជនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៨៣៖ រយៈពេលបន្ថែម សម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៨៤៖ រយៈពេលធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬពិរុទ្ធជនក្នុងករណីមានការឃុំខ្លួន	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៨៥៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចំពោះសាលក្រមចាត់របៀប	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
ជំពូកទី ៣៖ នីតិវិធីនៅ ចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍	
មាត្រា ៣៨៦៖ ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៣៨៧៖ ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងរយៈពេលជំនុំជម្រះ	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៣៨៨៖ ការជូនដំណឹង និងដីកាកោះហៅឲ្យចូលមកក្នុងសវនាការ	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៣៩០៖ របាយការណ៍ឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៩១៖ ការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងការប្រគល់សារណា	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំ-ជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៣៩២៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពជាសម្ងាត់នៃការពិភាក្សាដេញដោល	វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៩៣៖ ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ	វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៩៤៖ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអ្នកជំនាញ និងសាក្សី	វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៩៥៖ លំដាប់លំដោយនៃការនិយាយ	វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា៣៩៦៖ ការពន្លាតដល់សាលាឧទ្ធរណ៍នូវវិធាន ដែលអនុវត្ត នៅចំពោះមុខសាលាដំបូង	វិធាន ១០៤ស្ទួន៖ វិធានដែលអាចអនុវត្តបាន នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ជំពូកទី ៤៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍	
មាត្រា ៣៩៧៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធណ៍លើការអនុវត្តសាលក្រម	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៣៩៩៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែជនចាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៤០០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៤០១៖ ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ ***(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)***	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៤០២៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៤០៣៖ ទម្រង់ និងហត្ថលេខាលើសាលដីកា	វិធាន ១១១៖ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤០៤៖ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលមិនអាចទទួលយកបាន	វិធាន ១១១៖ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤០៥៖ ការបដិសេធសាលក្រម	វិធាន ១១១៖ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤០៦៖ សិទ្ធិលើកមកជាសម្អាងរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១១១៖ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា៤០៧៖ ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ឬដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនដោយសាលាឧទ្ធរណ៍	វិធាន ១១១៖ សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
គន្ថីទី ៦: តុលាការកំពូល	
មាតិកាទី ១៖ បណ្តឹងសាទុក្ខ	
ជំពូកគោល៖ បណ្តឹងសាទុក្ខ	
មាត្រា ៤១៧៖ សេចក្តីសម្រេចដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ	វិធាន ១១២៖ បណ្តឹងសើរើ
មាត្រា ៤១៨៖ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ	វិធាន ១១២៖ បណ្តឹងសើរើ
មាត្រា ៤១៩៖ មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ	វិធាន ១១២៖ បណ្តឹងសើរើ
មាត្រា ៤២២៖ ទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ	វិធាន ១១២៖ បណ្តឹងសើរើ
មាត្រា ៤២៧៖ រយៈពេលសម្រាប់សរសេរសារណា	វិធាន ១០៧៖ រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៤២៨៖ ការដាក់សំណុំរឿងជូនពិនិត្យ	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំ-ជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៣០៖ ការចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំ-ជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៣១៖ ការសរសេររបាយការណ៍	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៣៣៖ ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទ នៃសវនាការចំពោះភាគី	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំ-ជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៣៤៖ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា៤៣៦៖ សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាគតិយុត្ត *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៤៣៩៖ ជំពូកនៃសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូល	វិធាន ១១០៖ អានុភាពនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៤៤០៖ ការបដិសេធដោយគ្មានបង្ហិលសំណុំរឿង	វិធាន ១០៤៖ យុត្តាធិការនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាតិកាទី ២៖ បណ្ដឹងសើរើរឿងក្ដី	
ជំពូកទោល៖ បណ្ដឹងសើរើរឿងក្ដី	
មាត្រា ៤៤៣៖ បណ្ដឹងសើរើ	វិធាន ១១២៖ បណ្ដឹងសើរើ
មាត្រា ៤៤៥៖ ករណីបើកការសើរើរឿងក្ដី	វិធាន ១១២៖ បណ្ដឹងសើរើ
មាត្រា ៤៤៦៖ បុគ្គលដែលអាចប្ដឹងសើរើរឿងក្ដី	វិធាន ១១២៖ បណ្ដឹងសើរើ
មាត្រា ៤៤៧៖ ការចុះបញ្ជីបណ្ដឹងសើរើ និងការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង	វិធាន ១០៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីបណ្ដឹងសាទុក្ខ និងការដាក់សារណា
មាត្រា ៤៤៨៖ នីតិវិធីសើរើ:រយៈពេល	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំ-ជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៥១៖ ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងសាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	វិធាន ១០៨៖ នីតិវិធីនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
មាត្រា ៤៥៣៖ ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា ***(សូមមើលសេចក្ដីពន្យល់)***	វិធាន ១០១៖ ទម្រង់ការនៃសាលក្រម
គន្ថីទី ៧: ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដីកាកោះហៅ និងដីកាជូនដំណឹង	
មាតិកាទី ១៖ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់	
ជំពូកទោល៖ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់	
មាត្រា ៤៥៦៖ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់: ទម្រង់	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ៤៥៨៖ ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាត្រា ៤៥៩៖ ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយអាជ្ញាសាលា	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាតិកាទី ២៖ ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ	
ជំពូកទោល៖ ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៤៦៥៖ ទម្រង់នៃការកោះហៅឲ្យចូលសវនាការ	វិធាន ៤១៖ ដីកាកោះ
មាតិកាទី ៣៖ ដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជនជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ	
ជំពូកតែមួយ៖ ដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ	
មាត្រា ៤៧៥៖ ដីកាកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៤៧៦៖ ដីកាកោះហៅជនរងគ្រោះ	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៤៧៧៖ ដីកាកោះហៅសាក្សី	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៤៧៨៖ ដីកាកោះហៅអ្នកជំនាញ	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៤៧៩៖ ដីកាកោះហៅអ្នកបកប្រែ	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាត្រា ៤៨០៖ ដីកាកោះហៅអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ៤៥៖ ទម្រង់ការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាកោះដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន
មាតិកាទី ៤៖ ដីកាឲ្យដំណឹងអំពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ	
ជំពូកតែមួយ៖ ដីកាឲ្យដំណឹងអំពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ	
មាត្រា ៤៨២៖ កម្មវត្ថុនៃការឲ្យដំណឹង	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ៤៨៣៖ និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាឲ្យដំណឹង	វិធាន ៤៧៖ ទម្រង់ការនៃការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ៤៨៤៖ ការជូនដំណឹង ដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាត្រា ៤៨៥៖ ការជូនដំណឹង ដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាសាលា	វិធាន ៤៦៖ ការជូនដំណឹងអំពីដីកា
មាតិកាទី ៥៖ បទប្បញ្ញត្តិរួម	
ជំពូកតែមួយ៖ បទប្បញ្ញត្តិរួម	
មាត្រា ៤៩៥៖ ហត្ថលេខា និងស្នាមម្រាមដៃ	វិធាន ៤០៖ ការចុះហត្ថលេខា
គន្ថីទី ៨: នីតិវិធីប្រតិបត្តិ	

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាតិកាទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
ជំពូកគោល៖ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	
មាត្រា ៤៩៦៖ ការអនុវត្តទោស និងទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណី	វិធាន ១១៣៖ ការអនុវត្តទោស និងសំណងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៤៩៧៖ សេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ	វិធាន ១១៣៖ ការអនុវត្តទោស និងសំណងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៤៩៩៖ ការប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ	វិធាន ១១៣៖ ការអនុវត្តទោស និងសំណងរដ្ឋប្បវេណី
មាត្រា ៥០១៖ ពាក្យសុំឱ្យស្រូបទោសបញ្ចូលគ្នា	វិធាន ១១៣៖ ការអនុវត្តទោស និងសំណងរដ្ឋប្បវេណី
មាតិកាទី ២៖ ការប្រតិបត្តិការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងទោសដកហូតសេរីភាព	
ជំពូកទី ១៖ វិធានទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួន	
មាត្រា ៥០៣៖ ការគិតបញ្ចូលចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន វិធាន ៩៩៖ អានុភាពនៃសាលក្រម
មាត្រា ៥០៨៖ ការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំឃាំងតាមការស្នើសុំ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៦៣៖ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
គន្ថីទី៩: នីតិវិធីដោយឡែក	
មាតិកាទី ១៖ បទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងបុគ្គល	
ជំពូកទី ១៖ ចៅក្រម	
ផ្នែកទី ១៖ ការដកខ្លួនដោយឯកឯង	
មាត្រា ៥៥៥៖ មូលហេតុត្រឹមត្រូវនៃការដកខ្លួន	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម
ផ្នែកទី ២៖ បណ្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ	
មាត្រា ៥៥៦៖ មូលហេតុនៃការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម
មាត្រា ៥៥៧៖ ពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម
មាត្រា ៥៥៨៖ អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងជំទាស់ចៅក្រមអាសនៈ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះចៅក្រម

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ	វិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក ដែលស្រដៀងគ្នា
មាត្រា ៥៦០៖ របាយការណ៍របស់ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធនឹងការប្តឹងជិតចិត្ត	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រម
មាត្រា ៥៦១៖ ការពិនិត្យពាក្យប្តឹងជិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រម វិធាន ១០៩៖ អំពីសវនាការលើបណ្តឹងសាទុក្ខ
មាត្រា ៥៦២៖ សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យប្តឹងជិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រម
មាត្រា ៥៦៣៖ កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹង *(សូមមើលសេចក្តីពន្យល់)*	វិធាន ៣៤៖ ការដកខ្លួន និងបណ្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រម

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (សេចក្តីពន្យល់នៃក្រម) អាចដំណើរការទៅបានក៏អាស្រ័យដោយមានការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដ៏សប្បុរសធម៌ ពីស្ថានទូតអង់គ្លេសប្រចាំនៅរាជធានីភ្នំពេញ ការិយាល័យឧត្តមស្នងការ អង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា (OHCHR-Cambodia) ប្រជាពលរដ្ឋអាមេរិចផ្តល់មូលនិធិតាមរយៈ ទីភ្នាក់ងារសហរដ្ឋអាមេរិច សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (USAID)/វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងបូព៌ា-បស្ចឹម នៃកម្មវិធីសិទ្ធិ និងយុត្តិធម៌នៃ (EWMI-PRAJ)។

លោកស្រី Doreen Chen បានសម្របសម្រួល និងអភិវឌ្ឍគំរោងដោយពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនឹងទីប្រឹក្សា ជារួមមានលោកស្រី Wan-Hea Lee លោកស្រី Michelle Staggs Kelsall លោកស្រី Catherine Phuong និងលោក James Heenan នៃការិយាល័យ OHCHR ប្រចាំកម្ពុជា លោក Steven Austermiller និង Andrew Boname នៃវិទ្យាស្ថាន EWMI-PRAJ លោក William Smith នៃការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះ វិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក)។ លោក ភ័ក្ត្រ សាវ័ន្តនៃការិយាល័យ OHCHR ប្រចាំកម្ពុជា លោកស្រី Lesley Saunderson និងលោកស្រី ភួង វិភូ នៃស្ថានទូតអង់គ្លេស ប្រចាំនៅរាជធានីភ្នំពេញក៏បានរួមវិភាគទានដ៏មានសារសំខាន់បំផុតផងដែរ ក្នុងការដំណើរការរៀបចំតាក់តែងសេចក្តីពន្យល់នេះទាំងមូល រីឯមជ្ឈមណ្ឌលបូព៌ា-បស្ចឹម នៅហាវ៉ៃក៏បានជួយសម្របសម្រួល ដល់ការចាត់ចែងការផ្តល់មូលនិធិប្រកបដោយសប្បុរសធម៌មួយចំនួន។

មន្ត្រីប្រកបវិជ្ជាជីវៈកម្ពុជា និងអន្តរជាតិជាច្រើន ក្នុងសហគមន៍អ្នកច្បាប់កម្ពុជាបានចូលរួមផ្តល់មតិយោបល់ ប្រកបដោយសប្បុរសធម៌ចំពោះសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំតាក់តែងនេះ។ លើសពីនេះទៀត ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ពួកគេទាំងអស់ ចំពោះទស្សនៈវិស័យដែលបានបង្កើតជាមូលដ្ឋាននៃការបោះ ពុម្ពផ្សាយសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះឲ្យលេចជារូបរាងឡើង។

ស្ថាប័ន និងអង្គការជាច្រើនជុំវិញសកលលោកបានរួមវិភាគទានអភិវឌ្ឍខ្លឹមសារនៃសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ។ មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្ស នៃសាកលវិទ្យាល័យច្បាប់ Northwestern អង្គការ Destination Justice និងសាកលវិទ្យាល័យ Aix-Marseille វិទ្យាស្ថានសិក្សាអំពីមនុស្សធម៌អន្តរជាតិ ការិយាល័យស្រាវជ្រាវឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម មហាវិទ្យាល័យច្បាប់ នៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាស៊ីងតោនអាមេរិកាំង អង្គការការផ្តួចផ្តើមយុត្តិធម៌អន្តរជាតិអាស៊ី និងសាកលវិទ្យាល័យហ្សឺរិច សាលាច្បាប់នៃសាកលវិទ្យាល័យសានហ្វ្រាន់ស៊ីស្កូ និងសាលាច្បាប់នៃសាកលវិទ្យាល័យមីឈីហ្គែន។ សូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសចំពោះសាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកនៃវិទ្យាស្ថានរបស់គេ ដែលបានជួយត្រួតពិនិត្យដំណើរការរៀបចំសេចក្តីព្រាងនេះដោយសប្បុរសធម៌ រួមមានសាស្ត្រាចារ្យ Bridget Arimond, Christine Evans សាស្ត្រាចារ្យ David Scheffer, Juliet Sorensen, Rodolphe Prom, សាស្ត្រាចារ្យ Susana SáCouto សាស្ត្រាចារ្យ Katherine Cleary, Kris Baleva, សាស្ត្រាចារ្យ Nick Rine និងJamal Cool។

មាតិកាដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ត្រូវបានរៀបចំសេចក្តីព្រាងដោយ Zachary Aune, India Bodien, Yael Cadaxa, Doreen Chen, Jamal Cool, Celeste Cruz, Cara DeFillipis, Jennifer Doucleff, Sara Gibson, Samuel Gilg, Leila Higgins, Melissa Hindman, Melissa Hong, Kendall Kozai, Christopher Mahfouz, Laura Marschner, Suryana Masse, Aloyse Oertli, Alyssa Sasha Petroni, Emily Poole, Princess Principe, David Robertson, Julianne Romy, Noyel Ry, Philip Sandick, Benjamin Serven, Latonja Sinckler, Kelly Sipp, Kimsan Soy, Raia Stoicheva, Tiffany Taubman, Clothilde Verzier, Mélanie Vianney-Liaud, Angela Walker, Flavia Widmer និង Esther Wilch។

សេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ត្រូវបានបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងពិនិត្យពិច័យឡើងវិញ សម្រាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាខ្មែរដោយលោក ជឹង ប៊ុនឡេង អ៊ួក វ៉ា ខេង ប៉ូលីដា មឿង ប៊ុនណាត គុក សារុន និង សេង ផល្លី។

សូមថ្លែងអំណរគុណជាការតបស្នងដល់ការិយាល័យអភិបាលក្រុងឈីកាហ្គូ Mayer Brown LLP ដែលបុគ្គលិក របស់លោកបានរួមចំណែកក្នុងការពិនិត្យពិច័យសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ឡើងវិញដោយឥតគិតថ្លៃ។ កិច្ចការនេះគ្រប់គ្រងដោយលោក Michael Adams សម្របសម្រួលដោយលោក Marc Kadish ព្រមទាំងទទួល បន្ទុកការងារដោយ Ling Chin, Courtney Dolinar-Hikawa,

Chris Mackey, Sarah Reynolds, Patrick Tierney, Rory Wellever, Jason White, Kristine Young និង Zachary Ziliak. Bridget Arimond និង Christine Evans នៅមហាវិទ្យាល័យច្បាប់នៃសកលវិទ្យាល័យ Northwestern ដែល បានសម្របសម្រួលក្នុងដំណើរការពិនិត្យពិច័យឡើងវិញនេះ។ លោក Austermiller, Doreen Chen, Souvany Lévy, Floriane Tappon, Céline Martin និង ជា ស៊ីវ ហួង បានចូលរួមក្នុងការពិនិត្យពិច័យឡើងវិញលើផ្នែកខ្លះៗនៃសំណៅជាភាសាអង់គ្លេសនៃសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ នៅដំណាក់កាលផ្សេងៗ ខណៈដែលលោក វង់ គុន កញ្ញា ង៉ូវ ម៉ុយស៊ី លោក កែវ វណ្ណី និងភ័ក្រ្ត សាវ័ន្ត បានអានសំណៅជាភាសាខ្មែរ ដើម្បីកែកំហុសដែលកើតមាន។

លោក ភ័ក្រ្ត សាវ័ន្ត ជឹង ប៊ុនឡេង និងដូរីន ចិន វាយអត្ថបទនៃសេចក្តីពន្យល់នៃក្រមនេះ ជាភាសាខ្មែរ ខណៈដែលលោកស្រី ដូរីន ចិន វាយអត្ថបទនៃសំណៅជាភាសាអង់គ្លេស។